

Таурат негіздері

**Оқу құралы
Қуаныш және шын христиандық
әлемдегі ашушы**

Данкон Хистер

**Bible Basics (Kazakh edition),
Duncan Heaster
dh@heaster.org**

**Carelinks, PO Box 152, Menai
NSW 2234 AUSTRALIA
www.carelinks.net**

КІРІСПЕ

1 Бөлім

“Алла құдіреті жөніндегі жаңалықтар”

1 Тарау: Алла

1.1 Алланың барлығы

1.2 Алланың жеке басы

1.3 Құдайдың есімі және сипаттамасы

1.4 Періштелер

Шегініс 1: “Құдай дегеніміз Рух”

Шегініс 2: Құдайдың Есімін пайдалану

Шегініс 3: Құдайдың көрінуі

2 Тарау: Құдайдың Рухы

2.1 Анықтама

2.2 Құдай рух беруші

2.3 Қасиетті Рухтың сыйы

2.4 Қабілеттің кері қайтарылуы

2.5 Таурат- жалғыз сенім

Шегініс 4: Қасиетті Рух- бұл жеке тұлға ма?

Шегініс 5: Кейіптеу принципі

Шегініс 6: Кальвинизм

Шегініс 7: “Және Қасиетті Рухтың сыйын алыңдар”

Шегініс 8: “Сенушілерге көріністер еріп жүреді”

3 Тарау: Құдайдың уәдесі

3.1 Кіріспе

3.2 Эдемге серт беру

3.3 Нұхқа серт беру

3.4 Ибраһимге уәде беру

Шегініс 9: Аспан мен жердің қирауы

Шегініс 10: “Британдық Израилизмнің” әрекеттенуі

4 Тарау: ҚҰдай және өлім

4.1 Адамның табиқаты

4.2 Жан

4.3 Адамның рухы

4.4 ғлім ессіз қалыппен бірдей

4.5 ғлгеннен кейін тірілу

4.6 Сот

4.7 Сый беретін жер: Аспан немесе Жер?

4.8 ҚҰдай алдындағы жауапкершілік

4.9 ТамҰқ

Шегініс 11: ғлгендердің жанын күнәдан тазалайтын жер

Шегініс 12: Рух және қайта тұрлену

Шегініс 13: Біздің қайта тірілуіміздің табиқаты

Шегініс 14: Мақтау

5 Тарау: ҚҰдай Патшалықы

5.1 Патшалықты анықтау

5.2 Қазір Патшалық анықталқан жоқ

5.3 ҚҰдай Патшалықы ертеде

5.4 ҚҰдай Патшалықы болашақта

5.5 Исаның мыңжылдық Патшалықы

Шегініс 15: Патшалықтың нақтылығы

Шегініс 16: Израилдың тарихы туралы қысқаша мәлімет

6 Тарау: ҚҰдай және күнә

6.1 ҚҰдай және күнә

6.2 Пері және шайтан

6.3 Жын-шайтандар (әзәзілдер)

Шегініс 17: Сыйқыршылық (тәуіп, бақсы)

Шегініс 18: Әдемде ғне жақдай болды?

Шегініс 19: Люцифер

Шегініс 20: Исаны еліктіру

Шегініс 21: Аспандақы соқыс

2 Бөлім: Исаның есімімен... азан шақырушы

7 Тарау: Исаның шықу тегі

7.1 Көне гсиеттің Иса жөніндегі көрегендігі

7.2 БҰзылмақан (таза) қыздан туу

7.3 ҚҰдайдың жоспарындақы Исаның орны

7.4 “Басында Сөз болды”

Шегініс 22: Тарихи Иса

Шегініс 23: “Мен көктен түстім”

Шегініс 25: “БҰрын қалайша Ыбрайым болды,
мен болдым”

Шегініс 26: Мелхиседек

8 Тарау: Исаның табиқаты

8.1 Исаның табиқаты: Кіріспе

8.2 ҚҰдай мен Исаның арасындақы айырмашылық

8.3 Исаның жаратылысы

8.4 Исаның адамгершілігі

8.5 ҚҰдайдың Исамен туыстықы

Шегініс 27: Болашақта ҚҰдай бейнесінде

9 Тарау: Исаның істері

9.1 Исаның жеңісі

9.2 Исаның қаны

9.3 Біз үшін және гзі үшін қҰрбан шалу

9.4 Иса біздің өкіліміз сияқты

9.5 Иса және МҰса Заңы

9.6 Сенбі

Шегініс 28: Керіп шегелеп тастау

Шегініс 29: Шынында да Иса 25 желтоқсанда туды ма?

- 10 Тарау: Исаның шоқынуы
- 10.1 Шоқынудың өмірге аса қажеттілігі
- 10.2 Шоқыну жоралары
- 10.3 Шоқынудың маңызы
- 10.4 Шоқыну және қҰтылу
- Шегініс 30: Екінші қайта шоқыну
- Шегініс 31: Шоқынуды алқанқа дейінгі қажетті білім деңгейі
- Шегініс 32: Айқыш ақаштағы қарақшы
- Шегініс 33: Шоқыну жорасының үлгісі

- 11 Тарау: Мәсіх үшін өмір
- 11.1 Кіріспе
- 11.2 әулиелілік
- 11.2.1. Күш қолдану
- 11.2.2 Саясат
- 11.2.3 БҰқараның қуанышы
- 11.3 Күнделікті христиандық өмір
- 11.3.1 Тауратты оқып-үйрену
- 11.3.2 ДҰқа оқу
- 11.3.3 Уақыздау
- 11.3.4 Әклессиалдық өмір
- 11.3.5 Нанның икемделуі (сынуы, Ұйқару)
- 11.4 Ерлі-зайыптылық
- 11.5 Қатынас

Қосымша 1: Таураттың негізгі ережелерінің
қысқаша мазмұндамасы

Қосымша 2: Таурат шындығын оқуға біздің
көзқарасымыз

Қосымша 3: Исаның қайта келуінің жақындығы

Қосымша 4: ҚҰдайдың әділеттілігі

Соңы

К І Р І С П Е

Алланың барлығына сенген әрбір адам және Таурат (Библия) дегеніміз Алланың адамдарқа айтқан (сыры) қақидалары екеніне бой Ұсынқан адам Оның тарапынан шыққан дін оқуының негізін зейін қойып оқып үйренуді қажетсінеді. Бірақ өздерін “христианбыз” деп санайтын көптеген адамдар, оны оқып үйренуге жеңіл-желпі қарап, тек жексенбі сайын Жаңа Ғсиетінен (Новая Завета) бірнеше өлең жолын оқумен шектеледі. Ондайлар (Библияны) Тауратты үйінде ескерусіз жерде сақтайды, оның бетін ашып оқымайды және өздері оның бірнеше тәмсілін елес түрінде қана естерінде сақтайды. Алланың Ғсиетіне салқын қарайтын адамдардың өмірі мен санасында үлкен шым- шытырық тұсінбеушілік пен сенімсіздік пайда болады.

Христиандықтар жөнінде шалақай білімі бар дінге сенушілердің ішінде өздерінің игі талабын- Таураттың сырларын білуге жҰмсайтындар да бар. Іккінішке орай, ондай адамдар Дін негізінің шындығын ашатын қақидалар емес, тек өз доктриналары мен философиялық көзқарастарын мазмҰндаушыларқа тап болады.

Осы оқулықтың мақсаты Діни Оқуға белгілі бір жүйемен талдау жасап, қолданылуын жүргізу. Оқу кҰралы танымдық мақсатты көздейтін әдеттегі кітап сияқты. Сондай-ақ сырттай оқу курстарына да оқулық есебінде қолданылады. әрбір тараудың соңында берілген сҰрақтарға жауапты төмендегі мекенжай бойынша жіберу керек. Сіздердің жауаптарыңыз оқу тобының бір басқарушысына беріліп, олар осы оқулықтың бөлімдері мен тарауын қалай меңгергеніңізге қарай сіздермен жеке хат алмасады. Мүмкін кейбір оқушылар сҰрақтарға жауап бергісі келмей, кейбір кезеңдерін толықтыру мақсатымен, немесе осында мазмҰндалқандармен өзінің келіспейтіндіктерін білдіру үшін сҰрақ қоюы да. БҰл жақдайда да мекенжайлары бойынша жеке жауап беріледі. Хат алысу ақылшын тілінде болатындықын ескерген жөн. Автор “Библия негіздері” әр адамға түсінікті болатынына сенімді. Алайда кітаптың кейбір жерлері мен тақырыптарының Діни оқудың қақидаларынан алшақ жерлері де кездесуі мүмкін. Оқушылардың білгісі келген, Інжілдің аспектілерінен басқа, “Шегініс” бөлімінде талқыланады. “Отступленияны” оқымай-ақ “Библия негіздерінің” өзі түсінікті деп білемін. Кейбір студенттер оның басым бөлігін оқуы мүмкін. Оқулықта келтірілген өлеңдер мен үзінділер Москва Патриархаты (1968 ж.)

баспасынан шыққан Діни Оқудың орысша аудармасы.

Осы кітапты шықаруға қол Ұшын берген көпшілік адамдарға шын ықыласымды білдіремін. әсіресе, өзінің фотосурет серияларын жіберген Клайв Риверсті ерекше қадір тұтамын. Африка, Вест-Индия, Филиппин, Шығыс Еуропада тұратын жүздеген адамдар өздерінің әуесқой сҰрақтарымен ойымды шоқырландырып “Таурат негіздерін” жазуыма мүмкіндік жасады. Библияны оқып үйренуші көпшілік оқулықта көтерілген тақырыптар төңірегінде таксиде, автобуста, ашық товарлы платформалар мен автомобильде келе жатып өз пікірлерін айтып, қызу талқылауға салды. Осы кітапты жазу үстінде қанақаттанып, үздіксіз күш алудың қайнар көзі менің кристадельфиандық жолдастарым болды. Көптеген мақалалар мен осындағы “Шегіністер” Библияны оқып жүрген сырттай оқитын курс тобы студенттерімен сабақ өткізіп қалжырап келіп, қонақ үйінде жатқан кезімізде қызу пікір таластарын тудырған-ды. Бір- бірімізбен пікір алмасу және достықымыз, библияның шындығы туралы доктрина негіздері бәрімізді біріктірді, осының бәрі біздің өміріміздің басты үлгісі болды. Сондықтан “Менің ҚҰдайлар әлеміндегі” әріптестеріме шын ризашылықымды білдіремін және осы кітап олардың “барлық халықтар үшін” нақыз Евангелияны басып шықаруыма көмектеседі

деп. Библияда мазмұндалған. Евангелияның нақыз шындығын тану біздің өміріміздің барлық жақына игілікті әсер етеді. Құдай Сөзіне бой Ұсыну бүкіл әлемде ерлер мен әйелдерді Алланы құрмет тұтуға жетелейді, Алла тақала адамдардан осыны күткен-ді. Шындықты тапқан әр адам “аса бақалы інжуді” де өзі үшін таба біледі және Иеремидің өзіне деген сезімін таниды: “Обретены слова Твои, и я съел их; было слово Твое мне в радость и в веселие сердца Моего” (Иер 15:16). Осыған жету үшін төменде жазылған тарауды оқымай тұрып дұқа оқып, Аллаға жалын, одан көмек сұра: “И ныне предаю Вас, братья, Богу и слову благодати Его, могущему назидать вас более и дать вам наследие со всеми освященными” (Деян 20:32). Д.Х.

1 бөлім
***“Алла қҰдіреті жөніндегі
жаңалықтар”***

1 тарау

Алла

1.1 Алланың барлығы

“Аллақа қҰлшылық еткен адам Оның барлығына сенеді және іздеген адамды Ол лайықты бақалайды” (Евр. 11:6). “Надобно, чтобы приходящий к Богу* веровал, что Он есть, и ищущим Его воздает”. Осы оқулықтың мақсаты ҚҰдайқа қҰлшылық еткісі келген және “Ол шын мәнінде бар” деп сеніп жүрген адамдарқа көмек көрсету болып табылады. Сондықтан біз алланың барлығына сенімді бекітуге байланысты мәселелерге тоқталмаймыз. Дене қҰрылысымыздың күрделілігін зерттей отырып (Пс 139:14), гүлдің таңқажайып суретіне таңдана, жарық түнде шексіз аспанға көз жіберіп, осылар жөнінде ойқа шомып, сондай-ақ өмірдің басқа да сансыз көп көріністерін ой елегінен өткізіп атеизм жөніндегі әр қилы пікірлерді еріксіз жоққа шықарамыз. Алланың барлығын әбден терең сезіну оңай да, оның жоқтығына сену өте қиын, Алла болмаса тәртіп болмас еді, әлемде болып жатқан қҰбылыстардың мақсатын, мәнін толық түсіндіру мүмкін емес. Осының бәрі өзін дінге сенбеймін деп санайтын адам өмірінде бейнеленетіндігі күмәнсіз. Осыдан барып көптеген адамдар материализм үстемдік ететін қоғамда өмір сүрсе де Алланың барлығы мүмкін деген Ұйқарындықа келетіндігі түсінікті.

Дегенмен жоғарқы күштің барлығын көмескі сезіну мен Аллақа шын қҰлшылық еткен адамдарқа Ол қҰрмет көрсетеді деген Ұқымның арасында айырмашылық көп. БҰл жөнінде Евр. өлең 11:6 былай делінген:

“Аллақа сенбесең оның көңілін табу мүмкін емес; немесе аллақа сенген адам Оның барлығына илану керек, сонда Ол сенген адамын қош алады”.

(“Без веры угодить Богу невозможно; ибо надобно, чтобы приходящий к Богу веровал, что Он есть,

И

ищущим Его воздает”).)

Библияда қҰдайқа сенген Израил халқының тарихы туралы көп айтылады. Олардың қҰдіретке сенушілігі мен алланың барлығын мойындауын салыстырып болмайтындықы бірнеше рет қайталанады. Олардың Ұлы басшысы Моисей оларқа былай деді: “Сонымен, біліп

* Бог - е Сдай, алла, т ёңір деп алынды. Ә.С.

кой, жүрегіңмен сезіп, сенің тәңірің Алла жоқарыда аспанда және төменде жерде және Одан басқа ешкім жоқ. Оның айтқанын және өсиетін сақтай біл”. “Итак, знай ныне и положи на сердце твое, что Господь (Бог твой) есть бог на небе вверху и на земле внизу, нет еще (кроме Его) И храни постановления Его и заповеди Его” (Втор. 4:39,40).

Осындай сақтандырудың бізге де қатысы бар: Алланың барлығы туралы дерек біз үшін оқан тура жол ашады деген Ұқым туғызбайды. Егер бізді жаратушының барлығына сенетін болсақ, біз “Оның айтқаны мен Оның өсиетін сақтауымыз” керек. Сондықтан төменде келтірілген тарауларда оның айтқандары мен өсиеттері қандай және оны қалай орындау керектігі түсіндіріледі. ізімізге қажетті сҰрақтарды табу жолында Діни оқуға тереңдеген сайын Алланың барлығына сеніміміз арта түседі:

“Вера от слышания, а слышание от слова Божия” (Рим 10:17). Осыған Ұқсас Ис 43:9-13 өлеңі Алланың көрегендігін қалай түсіну керектігін көрсетеді: “Я предрек, и спас, и возвестил, а иного нет у вас, и вы - свидетели Мои, говорит Господь, что я Бог; от начало дней Я тот же” (Ис 43:12-13- т.е., Божие Имя представляется совершенно правильным: (Алланың есімі шексіз шындық боп көрінеді) “Я есмь Суций” (Исх 3:14). Қазір Солтүстік Грециядағы Верия қаласына апостол Павел келді. Ол әдеттегідей Діни оқуды уақыттай бастады (“жақсы жаңалықтар”), ал адамдар Павелдың сөзін қана емес: “Олар сөзді (Павелдың емес, Алланың, жан-тәнімен қабыл алып, Діни сөзін күнде-күнде талқылап, шын мәнінде осылай ма деп: Көпшілігі ден қоя бастады”. Они приняли слово (Бога, а не Павла) со всем усердием, ежедневно разбирая Писания, точно ли это так: и многие из них уверовали (Деян 17:11,12) (БҰл салыстыру үшін берілді ә.С.). Олардың сенімі күнлгері кесіп-пішілмеген, жүйелі түрде күнде Тауратты талқылауға себепші қана. Шын сенім ҚҰдірет сөзіне байланысы жоқ оларға Алланың кездейсоқ әкелгені, оның жүрегіне жасақан рухани әрекеті емес. Билли Грэхэмге немесе пятидесятниктер сектісіне бойҰрқан адамдар өтірік сенушілер болып қалайша кейін шегінеді. Нақыз Тауратпен негізделмеген сенім, сөз жоқ, Христиандық өмірге “жаңада келген” көпшілік үшін бір ашық кеңістік болып көрінеді, міне сондықтан да көпшілік адамдар інжілдік (евагелия) қозғалыстан кейін шегінеді.

Таурат негіздерін оқытуға арналған осы курстың мақсаты Діни жазуды жүйелі түрде дербес оқуға көмекші оқулық жасау, сөйтіп оқушы қауым

оның шындығына сеніммен қарасын дейміз. Інжіл сөзінің ақиқаттылығы және оған шын сенімнің байланыстылығы жөнінде Таурат уақыздауларында ерекше айтылады*:

– “Коринфян адамдарының көпшілігі тыңдай отырып, оған сенген және шоқынған”. (“Многие из Коринфян, слушая, уверовали и крестились”) Деян 18:8.

– Адамдар “Інжіл сөзін естіп және оған сенген. Люди услышали слово Евангелия и уверовали” (Деян 15:7);

– “Біз осылай уақыздаймыз және сіздер осылай сендіңіздер. Мы так проповедуем, и вы так уверовали” (1 Кор 15:11).

– “Вот что значит притча (тәмсіл) сия: семя есть слово Божье” (ұрық Алла сөзі) ЛК 15:11; Алла Тақала былай деді: егер сіздің қышы (горчичный) дәніндей сеніміңіз болса және антыр жемісіне айтсаңыз: “Қопарыл, теңізге бар да қайта отырқыз, ол сізді тыңдақан болар еді” (исторгнись и пересадись в море, то она послушалась бы Вас (ЛК 17:6); “Питаемый словами веры и добрым учением” (Сенім сөзімен және мейірімді ілімімен құнарланған) 1Тим 4:6; “Близко к тебе слово, в устах твоих и в сердце твоём (Рим 10:8); “Сақан етене жақын сөз, сенің аузыңда және сенің жүрегіңде”. Аллақа және Оның сөзіне сенуге ашылған жүрегіңде. В сердце, открыто для веры в Бога и Его слова (Гал 2:2; ср Евр 4:2);

– Рәсұл* Иоанн біздің Құдайымыз Иисустың өмірін мазмұндай отырып былай деді: “Ол шындықты айтып тұрқанын біледі, тек сіз сенсеңіз болды” (“Он знает, что говорит истину, дабы вы поверили” Ин 19:35); “Освятить их истиной Твоею: слово Твое есть истина”. “Оларды Сенің шындығыңмен дәріпте: Сенің сөзің шындық” (Ин 17:17).

1.2 Алланың жекебасы

Алла- біздің сыртқы түрімізге Ұқсас денесі бар болып көрінетін жарқын ақиқат. Христиандықтардың негізгі догмасы- Иисус* Христос Алла Тақаланың Баласы екендігі. Егер Құдайдың тән тұлқасы болмаса, онда “Оның ипостаси (Құдай- әке, Құдай-бала, Құдай-рух) бейнесі” (Евр. 1:3) түсінігін беретін баласы дүниеге келмеген болар еді. Егер ол “Құдай” біздің санамызда Ұйықан рух түрінде кеңістік әлемінде

* Ә.С.- аудармашы, тәржімеші Ә. Сембаев

* Апостол - рәсұл

* Иисус - Иса

жүрген болып сезілсе “Құдаймен” тірі туыстықы бар тұлқаны көзімізге елестету қиыңа соғады. Ікiнiшке орай көпшілік діндердің Құдай туралы осындай шындыққа жанаспайтын түсініктері бар.

Құдай бізбен салыстырғанда қаншама биік тҰр. Сондықтан адамдардың көпшілігі оған сенгісі келуге Ұмтылатындықы түсінікті, бҰл діни парыздарды орындау жөнiндегi арманды орындауға мүмкіндік бермейді, ақырында Құдайды көреміз деген ойды жоққа шықарады. Дегенмен, сенім бар, Құдай туралы мақлҰматтан, Оның сөзіне сенуден шықып тҰр:

“Таза жүрегімен бақыт нҰрына бөленген, немесе олар Құдайды көреді”. “Блаженны чистым сердцем, ибо они Бога узрят” (Мф 5:8).

Қараңдаршы, бізге әке қандай сүйіспеншілік берді, біз Алланың баласы болсын, Оның баласы деп аталсын. Енді біздер Алланың баласымыз; бірақ біз баласы болатындықымыз туралы ашылқан жоқ. Ол көрінгенде (өзінің кҰдіретін көрсеткенде) Оған Ұқсайтынымызды білеміз, өйткені Оны, Оның қандай екенін көреміз. (1 Ин.3:1,2).

Оның қҰлдары Оған қызмет ететін болады және Оның жүзінде көрінеді, Оның есімі олардың маңдайында болады”. (Отқр 22:3,4).

Осындай таңқажайып үміт, біз оған шын сенгенде, біздің өмірімізге үлкен әсер ететін болады:

“Старайтесь иметь мир со всеми и святость, без которой никто не увидит Господа” (Евр 12:14).

Біз “Оны сол қалпында көреміз. Одан үміт күткен әркім, өзін тазалайды, өйткені Ол таза” (1 Ин 3:2,3).

БҰл өмірде біздің Аспандақы әке жөнiндегi түсінігіміз толық емес, бірақ сәулесіз қараңқы түнде біз Онымен кездесеміз деген үмітімізді жоймаймыз. Біздің Оны физикалық тҰрқыдан көруіміз Оны ойша елестетуімізбен, сөз жоқ, салыстырылады. Адамдардың шексіз азап шегулерінің тҰңқиықынан Иов тҰлқасының Алламен Ұқсастықына қайта-қайта қуанып, өмірінің соңқы күніне дейін оны түсініп:

“Он в последний день восставит из праха (т.е., после смерти) распадающуюся кожу мою сию; и я во плоти моей узрю Бога. Я узрю Его сам; мои глаза, не глаза другого, увидят Его (Иов 19:25-27).

Сонда апостол Павел басқа ауыр өмірде және сасып қалып айқайлап жіберді: “Теперь мы видим как бы сквозь тусклое стекло, гадательно, тогда же лицом к лицу” (1 Кор 13:12)

Ескі ғсиеттің куәлігі

Ескі ғсиет куәлігі материалдарының негізінде алынқан Жаңа ғсиет парыздары туралы уәде тәндік тұлқасы бар Құдай туралы айтылады. Таурат іліміне негізделген дінді меңгеру үшін Құдайдың табиқатын білудің маңыздылығы ерекше. Ескі ғсиетте Құдайдың жеке тұлқа екендігі туралы үнемі айтылды. Ескі және Жаңа ғсиетте жеке басының Құдаймен қатынасы туралы айтылады, ол адал христианиннің Құдіретке деген үмітін арттыра түседі. Төменде келтірілген мысалдар Құдайдың жеке басының денесі барлықын бекітетін айқын куәлік болып табылады:

– “Құдай былай деді: Біздің бейнеміздей және Біз тәрізді адам жаратайық” (Быт 1:26). Сонымен, Құдайдың бейнесіндей және Құдай тәрізді адам жасалды, ол Періштелер арқылы көрінеді. Бұл сөздер адам бейнесінің ақыл- ойына жатпайды, өйткені табиқатында біздің санамыз Құдайдан алшақ жатыр, көп жақдайларда Алланың шындығына қарама-қарсы келеді: “Менің ойларым- сіздердің ойларыңыз емес, сіздердің жолдарыңыз (бақыт) - Менің бақытым емес, - дейді Тәңірім. Бірақта, аспан қаншалықты жерден жоқары болса, Менің бақытым сіздердің бақыттарыңыздан жоқары және Менің ойларым да сіздердің ойларыңыздан жоқары”, “Мои мысли - не ваши мысли, ни ваши пути-пути Мои, говорит Господь (Ис 55:8,9). Олай болса, Алламен бөлісетін бейне және тәрізділік (Ұқсас) физикалық бейне болуға тиіс. Періштелерді қашан кездестірмесін оларды адам тәрізді деп суреттейді. Мәселен, Авраам* Періштелерді абайсыз қабылдақанда оның алдында кәдімгі адам тұлға деп ойлады. Біздің Құдай бейнесінде жаратылқанымыз өзіміз Ұқсайтын шындық жөнінде тиянақты қортынды жасауға тіреледі. Біздің бейнелеуіміздегі Құдай көзге елестетуге болмайтын көмескі тіршілік деп Ұқпауымыз керек.

– Періштелердің өзі Құдайдың елесі болып табылады. Моисей* жөнінде Құдай былай деген екен: “Устами к устам говорю я с ним и явно... и образ Господа он видит” (Числ 12:8). Бұл Алланың есіміне ие Періштенің Моисейге берген нұсқауына жатады. (Исх 23:20,21). Егер Періште Құдай тәріздес болса, бұдан шықатын Ұқым - Құдайдың да түрі Періштелер сияқты, немесе физикалық түрі адам сияқты, Ұрық пен қанға қарақанда табиқаты шексіз жоқары. “И говорил Господь с Моисеем лицом к лицу, как бы говорил кто с другом своим” (Исх 33:11;

* Авраам- Ыбрайым

* Моисей- MSca

Втор 34:10). Алла тақала өзін өзінің Періштелері тәріздес бет жүзі және аузы бар ҚҰдайдың өзіне Ұқсайды.

– Осыдан барып біз ҚҰдай бейнесіндеміз “Ол біздің құрамымызды біледі” (Пс 103:14). Онымен пікірлесе алатын әке жөнінде және оның бейнесін көз алдымызға келтіретін Алла туралы біздің білгенімізді қалайды ол. ҚҰдайдың қолы, көзі деп жасалқан көп сілтемелер осымен түсіндіріледі. Егер ҚҰдай көкте тұратын қайдағы бір мәннің Ұйысқаны болса біздің ҚҰдай жөніндегі елесімізден не шықар еді және егер оның жеке басын мойындамасақ, онда осы сілтемелер адамдарды адастырқан болар еді, ешқандай тәрбиелік мәні болмас еді.

– ҚҰдайдың тұрған жерін суреттеу, ҚҰдайдың жеке мекені барлықын көрсетеді: “Бог на небе” (Екк 5:2); “Он приникнул со святой высоты Своей; с небес призрел Господь на землю” (Пс 102:20); Ты услышь с небеса, с места обитания Твоего” (3Цар 8:39). И более характерно, чем все это, мы читаем, что бог имеет “престол” (2 Пар 9:8; Пс 11:4; Ис 6:1; бб:1). Осындай сөздерді Аспан кеңістігінде тұратын белгісіз жанқа қолдану қиыңға соғады.

– Исаияның 45 өлеңі жаңалыққа толы, із халқының ісіне деген еліктеуінде ҚҰдай: “Мен ҚҰдаймын, басқа ештеңе де емес... Мен, ҚҰдай, бәрін істеймін... Мен, ҚҰдаймын, мұны жаратушымын... ізін Жаратушымен таласса, оның бейшара екені”. “Я Господь и нет иного... Я, Господь, делаю все, Я Господь творю это... Горе тому, кто препирается с Создателем своим ... Я- мои руки распростерли небеса... Ко мне обратились и будете спасены, все концы земли”. Осы соңқы сөйлем ҚҰдайдың жеке басының тіршілігі барлықына ерекше көңіл аударады. - Адамдардың шындық көзімен Оның барлықына көз жеткізу үшін Оқан жалбарынуын қажетсінеді.

– ҚҰдай бізге бәрін кешіруші түрінде көрінеді. Кешірімділігі жеке басынан шығады: бұл-ой қимылы. Давид ҚҰдайдың сүйікті адамы болды (3 Цар 3:14). Бұл ҚҰдайдың санасы (жүрегі) барлықын көрсетеді, белгілі бір жақдайда адамның істегенін қайталайды, ал адам табиқаты жақынан Алланың көңіліне қонбайды. Мына өлең “Алла жерде адамды жаратқаны үшін өкінді, өзінің жүрегі қайқықа бөленді (Быт 6:6) дегені ҚҰдайдың атмосферадағы рух емес тірі жан екенін көрсетеді. Баласы әкесінің көңілін қалай тапқысы келсе, біздің де Алланың көңілін табуымызға себін тигізеді.

Егер Алла жеке тҰлқа болмаса...

Егер Алла шындық тҰлқа болмаса, онда бізге рухани категорияны түсіну қиынға соқар еді. Егер Құдай толық шыншыл болса, бірақ материалдық субстанция болып есептелінбесе, онда біз Алланың адамдарқа деген шыншылдығын қабылдай алмас едік. Христиандық және еврейлік дін жолынан тайқандар Құдайдың шыншылдығы (әділдігі) біздің өмірімізге көмескі қасиетті рух арқылы кіреді, содан барып Алланың ақыл бейнесі бізге сезіледі. Із кезегінде біз Алланың есімін жамылқан тҰлқаның барлығын мойындасақ, онда біз Оның көмегімен, Оның сөзінің әсерімен өзіміздің мінезімізді жақсартуға, өзімізде Алланың мінездемесін дамытуға мүмкіндік аламыз.

Алланың мақсаты көпшілік сүйкімді жандар арасында көріну. Оның есте қаларлық есімі, Иегово Элохим, осыны куәландырады (тәржімелейтін болсақ “Кім қҰдіретті болса сол” деген Ұқым береді). Келешекте Тәңір Патшалығында болқанда шын сенген адамды марапаттайды деген әңгімені, адамның денесі өлгеннен кейін ештеңені сезінбесе де, ондай сенімдегілер жер үстінде жүргенде денесімен сезіп білмейді. Иов өз денесінің қайта тірілуін көріп, “соңғы күнін” зарықа күтті (Иов 19:25-27). Авраам мына өлеңде айтылқандардың бірі болуға тиіс “Жер астында табытта Ұйқыда жатқандардың көбі оянады... мәңгі өмір сүру үшін” (Дан 12:2), жер бетінде өмір сүрген, Ханаан жеріне мәңгілік мҰралыққа ие болу үшін (Быт 17:8). “Святыя его радостью возрадуются... Да торжествуют святыя во славе, да радуются на ложах своих... производить над ними суд писанный” (Пс 132:16; 149:5,9). Еврейлер мен еврей еместердің осы үзінділерді түсінуге қабілетсіздігі, сондай-ақ Авраамқа берілген серттің маңызы адамзат тіршілігінің “мәңгілік рухы” дегенді дҰрыс түсінбеуге соқтырды. Осындай идеялар Таурат тҰрқысынан коштау таппады. Құдай- мәңгілік. Ол- сүйкімді жан, Ол өзінің мақсатының сырын былай ашады- еркектер мен әйелдер осы жерде өмір сүріп жүргенде Тәңір патшалығындағы өмірі үшін бір-біріне көмектеседі. БҰдан шықатын Ұқым- Құдайқа, дінге табынудың немесе Құдаймен жеке туыстықын жете Ұқынатын тҰжырымдамасы жоқ. Құдайдың жеке тҰлқа екендігі, біз Оның физикалық бейнесін көзге елестетуіміз анықталқанша мойындаймыз. Ол өте жетілмеген бейне.

Сондықтан біз Оның ойлау бейнесінің дамуын қажетсінеміз, сонда ҚҰдірет Патшалығында Оның физикалық бейнесін толық қабылдаймыз. Ұзінділерден көп мән, жҰбатушылық сабақ аламыз. Ол уақыз айтатын әке, баласына- ақыл айтатын әке, сүіспеншілікпен қарайтын әке. – Құдай туралы айтылады (Мәселен Втор 8:5).

Христостың қайқы-қасірет шегуі туралы бір мақынадақы мәтіннен оқитынымыз: “ҚҰдай Оның көңілін тауып, таңдандыру еді (Ис 53:10) осылай бола тҰрса да ол ҚҰдайқа үндеу тастады және Ол менің дауысымды ...естіді, менің зар жылақаным Оның құлағына естілді” (Ис 18:6). ҚҰдайдың Давидке Ұрық жөнінде берген антында ол Менің балам болады деп таңқажайып адам тууын талап етті. Егер ҚҰдай жеке тұлқа болмаса, Оның баласы болмас еді. ҚҰдайды дұрыс түсіну кілт болып есептелінеді.

Ол Таурат ілімінің өмірге аса қажетті салаларын ашады. Бір жалқан айту екінші жалқанға әкеледі демекші, Алла жөніндегі қате тұжырымдама дін оқуында айтылған шындыққа көлеңке түсіреді. Кітаптың осы бөлімін сеніммен, немесе жартылай сеніммен ашсаңыз мынадай сұрақ туындайды: “Действительно ли Вы знаете Бога?” Алланы Сіз шын мәнінде білесіз бе? Төменде осы жөнінде Таурат ілімін қарастырамыз.

1.3 ҚҰдайдың есімі және сипаттамасы

Егер ҚҰдайдың барлығы рас болса, Ол гзі жөнінде хабарлаудың тәсілін жасап қойқан болар еді деп ойламақпыз. Таурат дегеніміз Алланың адамдарға ашқан жаңалығы, одан біз Алланың мінезі ашылғанын көреміз. Сондықтан да ҚҰдай сөзі дегеніміз “дән” (1 Петр 1:23), өйткені егер ол біздің санамызға әсер етсе онда біздің ішімізде жаңа тірі организм туады, онда Алланың бейнесі болады. (Иак 1:18; 2Кор 5:17). Сондықтан Алланың сөзін бойымызға сіңірген сайын Оның сабақын жете түсінеміз, өз Тәңіріміздің баласы бейнесіне Ұқсай түсеміз. (Рим 8:29), ол сипаттамасы жақынан Алланың мінсіз таза бейнесіндей (Кол 1:15). Таураттың тарихи бөлімдерінің бақалылығы да осында; онда Алла Тақала белгілі бір негізгі сипаттамасын көрсететін адамдарды қалай Ұстақаны баяндалады.

Көне еврей тілінде адамның есімі оның мінезін бейнелейді, немесе ол жөнінде мәлім береді. Бірнеше мысалдар келтірілді:

“Иисус^{*}” = “Спаситель” (Иисус- Иса- “Құтқарушы”), “он спасет людей своих от грехов” (ол өз адамдарын кінәлі болудан сақтайды) (МФ 1:21).

* Иисус- араб, тсрік, ғазас тілдерінде Иса, Айса, Файса делінеді.

“Авраам” = “Отец большего множества” (Авраам- үлкен көпшіліктің “әкесі”- “Я сделаю тебя отцом множества народов” (Быт 17:5). “Мен сені көпшілік адамдардың әкесі істеймін”.

“Ева”= “Живущая”,- потому что она стала матерью всех живущих “ (Ева = “Жаны берік”,- өйткені ол бүкіл тірілердің анасы (Быт 3:20).

“Симеон”- “Слушающий”- “Господь услышал, что я нелюбима, и дал мне сего” (Быт 29:33).

Сонымен Алланың есімі мен құрметті есімдері Ол жөнінде көп мәлімет береді деп күтеміз. Шын мәнінде Алланың есімі бірнеше. Алланың есімін оқып үйренуді шоқынқаннан кейін бастаған жөн. Алланың мінезін одан әрі тануымыз Құдайға құлшылық еткен барлық өмір бойы болады. Мына төменде келтірілген деректер осы тақырыпқа кіріспе болып табылады.

Моисей өз өмірінің драмалық кезеңінде діншілдік нанымын бекіту үшін және Алла жөнінде толық білгісі келгенде Періште “Ягве есімін берді. Алла Тақала оның көз алдына елестеді де былай деп салтанатты түрде жариялады: Алла Тақала, Алла Тақала, мыңдақан тұқымдарға адамгершілікті және қайырымды, Ұзақ шыдамды және көп шапақатты, шындықты, қайырымдылықты сақтаушы, кінәсін, қылмысын, айыбын кешіруші, бірақ кінәсі болса жазасын да береді” (Исх 34:5-7).

Осының бәрі Құдайдың есімдері оның сипаттамасын ашатындығының анық дәлелі болып табылады. Құдайдың осы есімдерді иеленуі оның жеке тұлға екенін бекіте түседі. Рухтың екпінінің де осындай сипаттамасы болады, ол адамның тұқымының ішінде дамиды деп Ұқу соқырлыққа тең.

Құдай ерекше бір есімді таңдап алды, сол арқылы Ол белгілі болуды қалады, осы есім бойынша адамдар Оны еске алсын деді, бұл қорытынды, нәтиже, Оның адамдарға деген ниеті.

Израилдықтар Египетте құлдықта болған, сондықтан, Құдай бізге қатысты із ниетін ескертсе екен деп қажетсінді. Моисейге Алланың есімін оларға хабарлау бұйырылды, бұл олардың Египеттен кетуіне дәлел болуға көмектесуге тиіс, олардың серт еткен жеріне қайтудың бастамасы болмақ. (ср. 1 Кор 10:1). Алланың есіміне қатысты негізгі принциптерді біз Ұқуға тиіспіз. Осының бәрі біз шоқынбас бұрын және Құдай Патшалығына жорықты бастамай тұрып болуға тиіс.

Құдай израилдықтарға былай деді: Оның есімі Ягве, ол “Я есмь Суций”, немесе дұрыс тәржімесінде “Я буду тем, кем я буду” (Мен кім болқым келеді, мен сол боламын (Исх 3:13-15). Осы есімі кейін

біршама кеңейтілді: И сказал еще бог Моисею: так скажи сынам Израилевым: “Алла Такала (Ягве) сіздердің әкелерінің ҚҰдайы, Авраам ҚҰдайы, Исаковтың ҚҰдайы және Иаковтың ҚҰдайы...мақан келді... Міне менің есімім мәңгілік, тҰқым-жҰрақаттарың Мен жөнінде әрдайым еске алып отырсын” (Исх 3:15).

Осыдан шықатын: қорытынды ҚҰдайдың есімі “Алла Такала”.

Көне гсиетте көбіне көнееврейлер тілінде жазылқан, ҚҰдай деп белгіленген ескіеврей тілінен аудармасында егжей-тегжейлі айтылмақан. Көп таралқан көнееврей сөзінің ҚҰдай мақынасы “Элохим” сөзі, ол “ҚҰдіретті” деген Ұқым. ҚҰдайдың “Ескерткіш” есімі, осы арқылы біздер оны

ЯГВЕ ЭЛОХИМ

деп еске алып отыру үшін аталқан.

Ол мына мақынаны береді: ол ҚҰдіреттілер тобынан табылатындар. ҚҰдайдың ойы гзінің сипаттамасын және гзінің тіршілігін адамдар тобының арасында көрсету. Оның сөзіне бой Ұсына отырып біз ҚҰдайдың кейбір сипаттамасын өз бойымыздан табамыз, олай болса ҚҰдай шын сенетін адамдардың бойынан көрінеді. ҚҰдайдың есімі уақыт жөніндігі көргенділік, ол жер жүзі оқан Ұқсас адамдарқа толқанда білінеді (ср 2 Петр:4). Егер біз Алланың ойын байланыстырқымыз келсе, Ол сияқты мәңгілік болсақ, онда Оның есімімен өз ойымызды байланыстыруымыз керек. Оқан апаратын жол Ягва Элохим есімі үшін шоқыну болып табылады. (Мф 28:19). БҰл да бізді Авраамның (Гал 3:27-29) әулеті екенімізді көрсетеді. ҚҰдреттілер (Элохим) тобымен жерге мәңгі ие болуды Иеміз куәландырқан (Быт 17:8; Рим 4:13), онда Алланың есімі көргенділікпен іске асырылуқа тиіс. Осы жөнінде 3 тарауда толық айтылады.

1.4 Періштелер

Періштелер жөнінде жоқарыда айтылқандарды ескере келіп, олар:

- физикалық тҰлқа;
- Алланың есімін иемденген;
- Алланың Рухы гз еркін іске асыратын жол;
- Оның сипаттамасы мен ойына сәйкес екенін;

– Оны көз алдына елестететінін айтамыз.

Кітаптың 1,3 бөлімін аударғанда Құдай деп аталатын “Элохим” сөзі “Құдіретті” деген ұқым беретінін айтқан болатынбыз. Негізгі Таурат трактаты бір ғана Құдай бар дегенді айтады. (Втор 6:4; Ис 45:5); 1 Кор 8:4; Эф 4:6). Алланың есімімен жүрген осы “Құдірет” Онымен тықыз байланыста болғандықтан Құдаймын деп санауы мүмкін. Бұл тірі жандар Періштелер деп аталады.

әлемнің жаратылуы туралы баяндауда (Быт1) Құдай жаратылысқа қатынасты нұсқау берді және “солай болды”. Құдайдың нұсқауын орындаушылар Періштелер болды:

“Благословите Господа, (все) Ангелы Его крепкие силою исполняющие слово Его, повинясь гласу слова Его” (ПС 103:20).

әлемді жаратушы “Құдайдың” ісін орындаушылар шын мәнінде Періштелер екеніне сенеміз. Иов 38:4-7 өлеңдері осыны нұсқайды. әлемнің жаратылуы туралы оқиқаларды қорытындылауға тиіспіз, Быт 1-де былай делінген:

Бірінші күні: Сонда Құдай: “Жарық болсын!”- деді. Сөйтіп жарық болды (қақида 3).

Екінші күні: “И сказал бог: да будет твердь посреди воды, и да отделяет она воду от воды. (И стало так). И создал Бог твердь: и отделил воду, которая под твердью, от воды, которая под твердью. И стало так (қақида 6,7). Содан кейін Құдай: “ (Айнала тұманданып тұрған) суды ортасынан бөліп тұратын ауа кеңістігі болсын”- деді. Сөйтіп, Құдай ауа кеңістігін жасап, оның астындағы суды үстіндегі судан бөлді. Бұл осылай болды да).

Үшінші күні: “И сказал Бог: да соберется вода, которая под небом, в одно место, и да явится суша. И стало так” (қақида 9) (Сонан соң Құдай: “Құрлық көрініп тұруы үшін, аспан астындағы су бір жерге жиналсын”,- деді. Бұл осылай болды да).

Төртінші күні: Құдай: “Аспанда күндіз бен түнді бір-бірінен ажырататын, күндер мен жылдарды белгілейтін жарықтар орнасын. Олар жерге жарық шашатын аспандағы шырақтар болсын”, - деді. Бұл солай болды да (қақ 14,15).

Бесінші күні: Сонан соң Құдай: “Теңіздер мен көлдер, өзендер су жәндіктеріне толсын, жер бетінде қалықтаған құстар аспан әлемінде самқап ұшсын,”- деді. Сөйтіп Құдай суды мекендейтін алып жануарларды, басқа да суда қаптап жүрген жануарлар мен жәндіктердің

барлық түрін, сонымен бірге қанаттылардың да барлық түрін жаратты. (қақ.20,21).

Алтыншы күні: Сонан соң Құдай: “Жер жануарлар мен жәндіктерді: малды, бауырымен жорқалаушыларды және жабайы аңдарды тұр-түрімен шықарсын”, - деді; ол солай болды да (қақ.24).

Адам осы алтыншы күні жаратылды. “И сказал Бог: сотворим человека по образу Нашему (и) по подобию Нашему” (Быт 1:26). Сонан соң Құдай: “Біз ізімізге (рухани жақынан) Ұқсас адамдарды жаратайық”. Осы өлең жөнінде 1.2 бөлімде айтқан болатынбыз. Қазіргі айтқымыз келгені “Құдай” сөзі БҰл жерде Құдайдың ізіне тура қатысы жоқ- “Құдай” сөзі бір адам емес бірнеше адамға қатысты екендігін, “адамды жаратайық” сөзі көрсетеді. Көнееврей түпнұсқасында “Элохим” сөзі “Құдіретті” дегенді білдіреді де Періштелерге байланысты айтылады. Періштелер бізді өз бейнесіне Ұқсас жаратты деген дерек олардың біздің сыртқы пішініміздей екенін білдіреді. Сондықтан олар шындық, айқын денелі жан, Құдай мен оның табиқаты бір.

Осында қолданылған “табиқат” сөзі олардың физикалық құрылысына, сипатына, ойына қатысты. Тауратта екі “табиқат” жөнінде айтылады. Сөздің өзінің маңызына қарай біркезде екі табиқаттың болуы мүмкін емес.

Құдайдың табиқаты

Күнәқа батпайды (мінсіз таза) (Рим 9:14; 6:23; ср. Пс 90:2; Мф 5-48; Иск 1:13);

іле алмайды (1 Тим 6:16);

Қуаты мен күші мол (Ис 40:28)

БҰл - Құдайдың және Періштелердің табиқаты. Ол Иисусқа өліп тірілгеннен кейін жіберілді (Деян 13:34; Откр 1:18; Евр. 1:3). БҰл табиқат бізге де өсиет есебінде беріледі (Лк 20:35,36; 2 Петр 1:4; Ис 40:28 ср 31).

Адамзаттың табиқаты

Табиқи санасы бүлініп күнәқа душар болды (Иср 17:9; Мк 7:21-23);

ілімге душар болды (Рим 5:12,17); (1 Кор 15:22);

іте шектелген физикалық та, ақыл-ой күші де бар. (Иер 10:23).

МҰндай табиқат қазір барлық адамдарда- жақсысында да, жаманында да бар. БҰл табиқаттың соңы- өлім (Рим 6:23). Осындай табиқат өлгенге дейінгі өмірінде Иисуста да болды. (Евр. 2:14-18; Рим 8:3; Ин 2:25; Мк 10:18).

гкінішке қарай “Табиқат” сөзі екіҰшты. Табиқат сөзін мына сөйлемде қолдана аламыз: “Джонның табиқаты жақсы”, жаман болу оның табиқатына жазбақан; бірақ ол өзінің автомашинасын өте мақтаныш етеді, бҰл адамзат табиқатына тән. Дегенмен бҰл біздің осы кітапта қолданқан “Табиқат” сөзінің мәнін бермейді.

гйткені Періштелердің табиқаты Алланың табиқатындай, олар күнәдан пәк болуға тиіс, сондықтан да өлмейді, күнәлі болса о дүниелік болады (Рим 6:23). Олар тірі жанның физикалық түрінде болуға тиіс. Міне, осы себепті Періштелер, алқаш жер үстінде пайда болғанда кәдімгі адамдарға Ұқсас, болған:

– Періштелер Алла сөзін жеткізу үшін Авраамға келген. Олар “ұш адам” түрінде мазмҰндалады, алқашқада Авраам олармен адамдармен сөйлескендей болады, өйткені сыртқы пішіні адамға Ұқсады: “И принесут немного воды, и омоют ноги ваши; и отдохните под сим деревом” (Быт 18:4).

– Сол Періштелердің екеуі содан кейін Содом қаласындағы Лотқа келді. Олар Лот бейнесіндегі адамдар және Содомның тҰрқындары сияқты қарсы алады. “И пришлите два Ангела в Содом”, бір түн бірге болуға Лот оларды шақырды. Бірақ Содомның тҰрқындары оның үйіне келіп, қатерлі дауысымен былай деп сҰрады: “Где люди, пришедшие к тебе на ночь?” (Сақан түнде келген адамдар қайда?) Лот жалбарынып: “Людам сим не делайте ничего” (ол адамдарға ештеңе істей көрмендер). МазмҰндамада бҰл Періштелер “еркектер” делінеді: “Тогда мужи те простерли руки свои” (Сол кезде еркектер қолын жайып) Лотты қорқап қалды; “и сказали мужи те Лоту... Господь послал нас истребить” Содом. (Еркектер Лотқа былай деді... Алланың өзі жіберді бізді Содомды қиратындар деп) (Быт 19:1,5,8,10,12,13).

– Жаңа гсиеттің осы екі жақдай жөніндегі түсінігі Періштелердің адам бейнесіндей екендігін тҰжырымдай түседі: “Страннолюбия не забывают; ибо через него некоторые (Авраам и Лот) не зная, оказали гостоприимство Ангелам” (Евр 13:2).

– Иаков (Жақып) түні бойы бір адамдармен күресіп шықты. (Быт 32:24), ол кейінірек білсек Періште екен (Ос 12:4).

– Қайта тірілу және Иисусты мадақтау (Деян 1:10) кезінде жылтырақан ақ киімді екі адам қатысып отырды (Лк 24:4). Олар Періштелер еді.

– Мына сөздің жасырын мағынасына көңіл аударындаршы: “мерой человеческою, какова мера и Ангела” (Откр 21:17).

Періштелер күнә жасамайды

Періштелер діни табиқатта болқандықтан, олар өлмейді. Күнә өлім әкеледі, бұдан шықатын қорытынды олар күнәлі болмайды. Гректің және көнееврей сөзінің түп нұсқасында алынып, “Періште” деп аударылған сөз “байланысшы”, орындаушы, көмекке келуші деген ұқым береді. Періштелер- Құдайдың орындаушысы, қызметшісі оған бас июші, сондықтан оны күнәлі деп ойлауға болмайды. Ол *aggelos* деген грек сөзі, тәржімесі Періште, “байланысшы, орындаушы” сөзінің аудармасы, деген ұқым береді, мәселен, Иоанн Креститель (Мф 11:10) және оның орындаушылары (Лк 7:24), Иисустың орындаушысы (Лк 9:52) және Раав ізіне түскен адамдар (Иак 2:25) *Адамдардың* орындаушысы мақынасындағы “періштелер” мүмкін күнәқа батуы.

Келесі үзіндіде барлық Періштелер (олардың кейбіреулері емес) табиқаты жақынан Аллақа бақыатындықын анық көрсетеді, міне сондықтан да күнәлі істер жасамайды:

“Господь на небесах поставил престол Свой, и царство Его всем обладает (т.е. на небесах не может быть бунта против Бога). Благословите Господа, (все) Ангелы Его, крепкие силою, исполняющие слово Его, повинуйсь гласу Его. Благословите Господа, *все* воинства Его, служители Его, исполняющие волю Его” (Пс 103:19-21).

“Хвалите Его, *все* Ангелы Его, все воинства Его” (Мадақтандар Оны, Оның *барлық* Періштелері, мадақтандар Оны, Оның барлық жауынгерлері) (Пс 148:2).

“Не *все* ли они (Ангелы) суть служебные духи, посылаемые на служение для тех (верующих), которые имеют наследовать спасение?” (Евр 1:14).

“*Барлықы*” сөзінің қайталануы Періштелер жақсы және жаман болып екі топқа бөлінбейтіндігін көрсетеді. Періштелер табиқатын анық түсінудің маңыздылығы мынада- оның табиқатына шын сеніп қосылқандықы үшін марапатталуы: “А сподобившиеся достигнуть того века и воскресения из мертвых не женятся, ни замуж не выходят, и умереть уже не могут, ибо они равны Ангелам” (Лк 20:35,36). Бұл оны түсінудің маңызды кезеңі. Егер Періштелер күнәқа бататын болса онда Құдайына келгенде марапатталуға лайықтыларды күнә жасауға қабілетті болар еді, өйткені күнәлілерге өлім келеді (Рим 6:23), онда олар өмір бақи тірі жүрмес еді. Егер біздің күнәлі болуға мүмкіндігіміз болса, бізде де өлу қабілеті болар еді. Олай болса Періштелер күнәлі

істер жасайды десек, Алланың оларқа берген мәңгі тіршілік туралы өсиетінің ешбір мәні болмас еді.

Біздің білетініміз Періштелердің табиқатын бөлісуіміз, бұл да бір марапат. Періштелер күнәлі істер жасайтын болса, оны Алла Тақала біздің өмірімізге әділ әсер етуге қабілетсіз болар еді, сондай-ақ Алла Тақала өз қҰдіретімен жасақанының бәрі Періштелер арқылы екен (Пс 103:19-21). Олар- “Алланың жаратқан Рухының мақынасы сонда, ол гзінің Рухы (күші Періштелер) арқылы бәрін іске асырады (Пе 104:4). Сондықтан Періштелер Оқан бақынбайды деп ойлаудың қисыны жоқ. Христиандықтар Алла Патшалықының жерге келуіне күнде қҰлшылық етсе, Алланың еркі осында да, аспанда да жүзеге асқан болар еді (Мф 6:10). Егер Алланың Періштелері ол жерде күнәкар Періштелермен бақ таластырса, онда Оның еркі ол жерде толық іске аспас еді, осындай жақдай болашақ ҚҰдай Патшалығында да болар еді. Дүние жүзінде мәңгілікті енгізу күнә мен көнгіштік арасындақы қақтықыс алаңы сияқты көрінеді, ол қызықарлықтай болашақ болуы мүмкін емес.

Періштелер және дінге сенушілер

Дінге шын сенушілердің әрқайсының Періштелері бар дегенге толық сенуге себеп бар, оның біреуі өзгеше болуы, оның өміріне жәрдемдесуші болуы мүмкін:

– “Ангел Господель ополчается вокруг боящихся Его и избавляет их” (Пс 34:7). Тәңірдің Періштесі Одан қорқатындар төңірегіне кәрін төгеді және: Оларды қҰтқарады (Пс 34:7).

– ... из малых сил, верующих в Меня (т.е., слабых апостолов- Зах 13:7, ср. Мф 26:31). Ангелы их на небесах всегда видят лице Отца моего (Мф 18:6; 10).

– Ертедегі христиандар Павелдің сақтаушы- Періштесі болқан дегенге шын сенген (Деян 12:14,15).

– Израилдықтар Қызыл теңіз арқылы өтті, оларды өсиет етілген жерге қарай шөл дала мен Періште алып жүрді. Қызыл теңіз арқылы өту біздің суда шоқынқанымыздың бейнесін білдіреді. (1 Кор 10:1), сондықтан біздің былай деп ойлауымыз ойка қонымды; Періште бізге де шөлді өмір арқылы ҚҰдай Патшалығына қарай жүруімізге көмектеседі.

Егер Періштелер жауыздық ойласа, немесе күнәлі делінсе, онда Періштелер тарапынан өсиет етілген жерге баруымызды бақылауқа

алмақан болар еді, оның біздің өмірімізге әсері бата емес, қаркыс болушы еді.

Сонымен біз көріп отырмыз, Періштелер тірі жан...

- Алланың мәңгілік табиқаты мен сыртқы пішіні бар,
- күнәка батпайтын,
- қашанда Алланың нұсқауын орындайтын,
- Алланың рухы-күші іс-қимыл жасайтын және сөйлейтін жол болып есептеледі (Пс 104:4).

Бірақ...?

Көптеген “христиандық” шіркеулер Періштелер күнәлі істер істейді және күнәлі Періштелер қазір өмір сүреді, олар жер үстіндегі күнәлер мен келесі мәселелер үшін жауап береді. Осындай теріс сезімді кешірек талқылайтын боламыз. Қазір біз мынадай ескертпелер жасаймыз.

– Мүмкін біздің әлемге дейін басқаша болған шықар немесе Быт 1 айтылқандай. Мүмкін, қазіргі Періштелер мейірім және зұлымдық жөнінде хабардар болуы (Быт 3:5), өйткені олар да біздің осы өміріміз тәрізді жақдайда өмір сүрген кейбір жандар күнәка батты дегенді теріске шықаруға болмайды; дегенмен мұның бәрі болжам қана, бұқан адамзат ақыл-ойы қана сенеді. Таурат күнәлі Періштелердің болғанын теріске шықаратын қазіргі жақдайды білуіміз қажет екенін айтады; барлық Періштелер Алланы тыңдайды.

– Аспанда күнәлі жандар болуы мүмкін емес, өйткені Алланың таза көзімен жауыздықты көру тән қасиет емес (Авв 1:13). Пс 5:5,6 былай түсіндіреді: “У тебя не водворится злой. Нечистивые не пребудут пред очами Твоими”. Олай болса аспанда күнәлі Періштелер Құдайқа қарсы бүлік шықарды деген ой осы үзіндіде айтылқандарқа толық қарама-қарсы.

– Грек сөзі “Angel”- “байланысшы, орындаушы” деген ұқым береді, ол бұдан бұрын біз айтқанымыздай, адамдарқа қатысты болуы. Адамзаттың осындай байланысшысы, орындаушысы, әрине, күнәка батуы.

– Ғміріміздің барлық көлеңкелі құбылыстарына таңылқан айып-зұлымдық пен күнәлілік ең көп тарақан мәжусилікке сенушілік болып табылады. Осы мәжусилік сенім Рождествоқа (Құдайдың туқан күні мейрамы) қатысы бар христиандыққа да кірді.

– Қазіргі уақытта құнәлі Періштелердің барлығы жөніндегі идеяны бекіту үшін теріс түсіндіретін таураттың бірнеше үзінділері бар. Ол жөнінде толық дерек “В поисках сатаны” (Шайтанды іздестіру) кітабында айтылады. Осындай үзінділер Таураттағы Періштелер жөнінде жоқарыда айтылған көптеген дәлелдерді теріске шықара алмайды.

Шегініс 1: “ҚҰдай дегеніміз Рух” (Ин 4:24)

Екінші тарауда біз ҚҰдайдың Рухы жөнінде толық әңгімелейміз. Қазір біз анада істелген пікірді былайша қорытамыз: ҚҰдайдың Рухы дегеніміз Оның күші немесе тынысы, осылардың көмегімен Оның мәні мен сипаты адамдарқа Рух шықаратын қимылдар арқылы ашылады. Сонымен “ҚҰдай дегеніміз Рух” сөз тізбегі тиісті түрде аударылуқа тиіс, өйткені Оның Рухы Оның жеке басын білдіреді.

ҚҰдайдың бірнеше анықтамалары бар, мәселен:

“Бог наш есть огонь посядающий” (Евр 12:29);

“Бог есть свет” (1 Ин 1:25);

“Бог есть любовь” (1 Ин 4:8);

“Слово (греческое “Логос”- план, намерение, идея) было “Бог” (Ин 1:1).

Сонымен ҚҰдай дегеніміз Оның сипаттамасы. Біз “ҚҰдай дегеніміз махабат” деп оқықанымыз үшін қана, махабаттың абстрактылы Ұқымы “ҚҰдай” деп түсінуіміз және дәлелдеуіміз тіпті қате. Біз не болса соны “жақсылықтың өзі” деп айта алмаймыз, ал бұл кім болса сол физикалық тіршілік емес деген Ұқым бермейді. Ол бізге жақсылық ашатын тіршіліктің үлгісі.

гіткені Рух дегеніміз ҚҰдайдың күші, гзінің мінезі және еркіне сәйкес мақсатына жету үшін ҚҰдай гзінің

Рухын бізге жібереді және бақыттайды дегенді үнемі оқимыз. Ол Рухты шықарушы деп те айтып жүр. (Ам 4:13). ҚҰдай дегеніміз Оның Рухы деуіміз дәлме-дәл қайталақтау. Бұл шын мәнінде ҚҰдайдың барлықын теріске шықарады.

ҚҰдай гз Рухын жібергенін және гз Рухынан Оның бөлінгенін кұәлендіретін көптеген мысалдар бар:

“Тот (Бог) Который вложил в сердце его Святого Духа Своего” (Ис 63:11);

“Положу дух мой (Божий) на него (Иисуса)” гзімнің (тәңір) рухымды Оқан (Иисуска) саламын” (Мф 12:18);

“Отец Небесный даст Духа Своего”. Аспандақы әкем гз Рухын береді (Лк 11:13);

“Я видел Духа, сходящего с неба” Аспаннан шықып келе жатқан Рухты мен көрдім. (Ин 1:32);

“Говорит Бог, излию от Духа Моего на всякую плоть”. гзімнің Рухымнан қандай да болмасын тәнге төгемін, дейді ҚҰдай (Деян 2:17).

Расында да, “ҚҰдайдың Рухына” жиі сілтеме жасау Рухтың ҚҰдайдың өзі еместігін куәлендіреді. ҚҰдай мен Оның Рухы арасындақы осы өзгешелік ҚҰдай дегеніміз “ұшбірлік”, осы сөзде ҚҰдай әке, Иисус пен Қасиетті Рух бір Ұқымды білдіреді деп сенетіндер үшін басқа қиыншылыққа душар етеді. Егер бҰл осылай болса, егер ҚҰдай дегеніміз жеке тҰлқа болмаса, онда бҰдан Иисус болқан емес және тірі жан емес деген Ұқым туады.

Жеке тіршілігі жоқ ҚҰдай біздің табынуымызды ақылсыздық дейтінін атап айту керек, немесе табыну- біздің санамызда қалыптасқан ойымыз бен ҚҰдайдың арасындақы диалог. Біздің аспанда арнайы тҰрақы бар ҚҰдайқа табынатындықымыз жөнінде үнемі еске салады (Әкк 5:1; Мф 6:9; 5:16; 3 Царь; 8:30), Иисус біздің дҰқамызды ҚҰдайдың оң жақ қолында тҰрып Оқан тапсырады (1 Петр 3:21; Евр 9:24). Егер ҚҰдай жеке тҰлқа болмаса, онда осы өлеңдердің ешқандай мәні болмайды. Ал біз ҚҰдайды шындықты, Ұнататын әке деп елестетсек, онда біздің дҰқамыз Оқан шындық және жарқын болып көрінеді.

Шегініс 2: ҚҰдайдың Есімін пайдалану

ҚҰдайдың Есімі және Оның Баласы Иисустың есімі бізге өте маңызды болып көрінеді. Біз ҚҰдай жөнінде әңгіме қозқақанда, біз Оның таңқажайып ойы мен шындықын жан-жақты сөз қыламыз. ҚҰдайдың Есімін қарапайым қосымша сөз немесе ашуланқанымызды білдіру үшін қолданбаймыз, олай жасайтын болсақ біздің Жаратушымызды балақаттақандық болады. Осы себепті ҚҰдайқа жақымды іс істегісі және Оқан қҰрмет көрсеткісі келген әркім Оның Есімін жеңіл-желпі қолданбау үшін барлық шараларды қарастыруға тиіс. әлемнің көптеген қоқамдарында қазіргі тілмен қорлаушылық дақтылы жақдайқа айналқан, күнделікті өмірдегі осы дақтыдан арылу оңайқа түспейді. ҚҰдайдан көмек сҰрап шын көңілмен дҰқа қылу ҚҰдайдың тарапынан ескерусіз қалмайтынына шүбә келтіруге болмайды. Біздің

бақылауымызда және ықпалымызда жүргендер, мысалы, балаларқа қорлаудың қауіптілігі жөнінде ескерту керек: “Ибо не оставит (Бог твой) Господь без наказания того, кто употребляет имя Его напрасно (Втор 5:11). “Оның Есімін бекерге қолданқандарды Алла тақала жазасыз қалдырмайды”.

Біздер ҚҰдай жөнінде әңгіме еткенде, Ягве немесе Иегова көнееврей сөзін үнемі қолданып отыруға күштейтін адамдар да табылады. Керісінше біз өрескел қате жасаймыз деп қайта-қайта айтады. Осындай ҚҰдай есімін Ұстанушыларға Сторожевой Башня Қоқамы жатады (Күзет тҰратын мҰнара). Олардың мүшелері өздерін “Иегованың куәгеріміз” деп есептемеген христиандық ешқашан ҚҰдаймен туысқан болмайды деп санайды.

Осындай әңгіме жүргізу арқылы бҰл адамдар Алланың қасиетті және қажап есімін діни элитизмді өршіктіру мақсатында пайдаланады. Олар басқа адамдарды бір сөзді айтқаны немесе пайдаланғаны үшін жек көреді. БҰл жерде біз Алланың есімін қолданғаны жаман іс деуден аулақпыз; ол әсіресе, біздің жеке дҰқа қылуымызға Ұқсайды, егер біз Алланың Есіміне анық шоқынған болсақ. Бірақ Жаңа ғсиетте бҰл ҚҰдайға міндетті немесе жақсы деген нҰсқау (уақыз) еш жерінде айтылмаған. Ондайлар Жаңа ғсиеттің шабыт берушілік рухын алып тастап отыр, олай болса ол ҚҰдайға таңуға болатын- “theos”, “Ұлы” деген мағына беретін бір сөзді пайдаланып грек тілінде жазылған. Онда “ҚҰдай” және “Ягве” сөздерінің өзгешелігі айтылмаған. Сондай-ақ онда дінге сенушілер өздерін қауым ретінде атауға тиіс екендігі туралы арнайы уақыз жоқ. Петр дінге сенуші адам жөнінде әңгімелегенде шын мәнінде “христиандықтар” туралы ойын айтады. Ол “Иегов адам” немесе оған мағынасы жақынан жақын сөз туралы емес. (1 Петр 4:16). Иегова есімін қолдануды артық айта беру Иисус Тәңірдің іс-қимылын және орнын бақасыздандырады, мәнін жояды. Осыған Ұқсас, көптеген “інжілдік христиандар” Иисус Тәңірге көп мән береді де, ҚҰдайдың ерекше күшті жерін назардан тыс қалдырады.

Христиандық дінге сенушілердің ертедегі коммунадақылары “Иегова” есімін қоспай мыналарды өздеріне қатысты қолданған:

- “Израилдық қоқам” (Евр 2:12);
- “Салтанатты үлкен шіркеу және тҰңқыш бала шіркеуі” (Евр 12:23);
- “Алланың және ҚҰдайдың шіркеуі” (Деян 20:28);
- “Тірі ҚҰдайдың шіркеуі, тіректің және шындықтың бекітушісі” (1 Тим 3:15);
- “ҚҰдайдың үйі” (1 Тим 3:15).

Шегініс 3 Құдайдың көрінуі

Төменде әгімелейтініміз алқаш оқықанда түсінуге қиын болады, бірақ әрі қарай оқыған сайын қаралатын мәселелердің маңызы арта түседі Құдайқа қатысты Таураттың негізгі сырлары жөнінде сіздер толық мақлұмат алу үшін бірқатар мәселелерді қарастырамыз.

Құдайдың Есімін әркім иемденуге тиіс, өйткені Ол арқылы өзі көрінгісі немесе өзін Ұшыратқысы келеді. Иисус сияқты адамдар мен Періштелер де Құдайдың есімін алып жүргісі келеді. Осы маңызды принципті бізге Таурат ашып береді. Мәселен, баласы әкесінің есімін алуы мүмкін; оның өз әкесімен бірқатар Ұқсастықтары болады. Олай болса, бір компанияның өкілі өз компаниясы атынан сөйлеседі; өзінің ісі жөнінде біреулерге телефон соқып, былай дейді: “Ало, бұл осындағы “Унилевер”, егер ол осындай атаулы компанияда жұмыс істейтін болса, әрине ол Мистер Унилевердің өзі болмай-ақ қойсын. Иисуспен де осындай жақдай болған.

Алланың Есімін иемденген Періштелер

Құдай Израилдың адамдарына Періште сендердің алдарында жүріп отырады делінген деп жазылған Исх 23:20,21-де. “Менің Есімім оның бойында” делінген оқан. Құдайдың жеке есімі- Ягве. Сондықтан Періште Ягве есімін иемденді де Ягве немесе Құдай деп аталды. Исх 33:20 былай делінген: адамдардың бірде-бірі Құдайдың жүзін көрмейді, тірі жүрмейді. Бірақ Исх 33:11-ден мынаны оқимыз: “Құдай Моисеймен жүзбе-жүз тілдескен, өзінің досымен сөйлескендей болған”, емін-еркін, достық сарында. Бұл Құдай да, Ягве де, гзі де емес, өйткені Құдайдың өзін адамдар көрмейді. Ол Алланың есімімен келіп тұрқан Періште. Сонымен біз Моисеймен сөйлескен Құдай жөнінде оқимыз, ал шын мәнінде ол Періште. Сондай-ақ Құдай, Тәңір сөздері Алланың гзіне қатысты еместігі туралы мысалдар толып жатыр. Анық мысал Быт 1:26 келтірілген: “И сказал Бог (Ангелы): сотворим человека по образу Нашему”. (Біздің бейнемізге Ұқсас адамды жаратайық,- деді Алла (періштелер).

Алланың Есімімен жүрген адамдар.

Жоқарыда айтылқандарқа түсініктеме беруге өте пайдалы үзінділердің бірі Ин 10:34-36. Еврейлер жіберген қатені қазір өздерін “христиандық” деп санайтындардың көпшілігі қайталауда. Мен Құдайдың гзімін деп Иисус айтыпты деген ой туыпты оларда. Иисус былай деп тұзету жасапты оларқа: “Не написано ли в законе вашем: “Я сказал: вы боги”? Сіздердің заңдарыңызда жазылқан емес пе еді: “Мен айттым: сіздер

құдайсыздар ма? Егер ол құдаймыз десе... сіздер (мен жөнінде) айтындар: “Құдайқа нұқсан келтірушісің”, өйткені мен айттым: “Я Сын Божий?” (“Мен Құдайдың Баласымын ба?”). Иисус шынында былай дейді: “Ескі гсуетте адамдарды “Құдайлар” деп айтады; (В Ветхом Завете людей называют “Боги”); я только говорю, что я сын Бога; так почему вы так расстраиваетесь?” (Мен Құдайдың баласымын деп қана айттым қой мен; неге сіздер осыншама абыржыдыңыздар?” Иисус шындығында псалм 82 өлеңінен цитата келтіріп отыр, онда Израилдың соттары “Құдайлар” деп аталған.

Түсініктеме бойынша көнееврейлер тілінде Құдайдың толық есімі “Ягве Элохим” екен. Ол “Я откроюсь во многих могущественных” (“Мен көптеген құдіреттіліктерде ашыламын”) дегенді білдіреді. Шын дінге сенушілер- көптеген құдіреттілер дегеніміз, міне, осылар, олар осы өмірде шектеулі мақынасында, ал Құдай Патшалығында аса толық мақынасында. Осылардың сипаттамасы Ис 64:4 және 1Кор 2:9 өлеңдердің салыстырмаларында анық көрсетілген. “Ибо от века не слышали, не внимали ухом, и никакой глаз не видал другого бога, кроме Тебя, который столько сделал бы для надеющихся на него?” (¶йткені өмірінде естімеген, құлақ салмақан, одан үміт күтушілерге қаншама жақсылық істеуге тиісті Сенен басқа Құдайды ешбір көз көрмеген?). Павел 1Кор 2:9,10 мынадай цитата келтіреді: “Но как написано: “не видел того глаз, не слышало ухо, и не приходило то на сердце человеку, что приготовил Бог любящим Его”. А нам Бог открыл это Духом Своим”. Ис 64 үзіндіде былай делінген: дінге сенушілерге Ол не дайындап қойқанын бір Алладан басқа ешкімнің түсінуі мүмкін емес;- ал 1Кор 2:10 өлеңінде былай сендіреді- осылардың бәрі біз үшін ашылды; олай болса біз “Құдай” болуға тиістіміз: Құдайдың өзі болмасақта та, Оның Есіміне шоқыну нәтижесінде және Оның Шындығын тану нәтижесінде Құдайдың болмысы болуымыз.

Иисус және Құдай Есімі.

Иисус Құдайдың Баласы және Оның адамдарқа деген жоқары болмысы ретінде Құдайдың Есімін иеленуі тиісті екені таңданарлық емес. “Я пришел во имя Отца Моего” (“Мен Менің әкемнің есімі атынан келдім,- деп айтты ол” (Ин 5:43). гзінің тіл алқыштықы арқасында Иисус Аспанға көтерілді және Құдай “Оқан барлық есімдерден жоқары” Ягве- Құдайдың гзінің есімін берді (Флп 2:9). Міне, сондықтан да Откр 3:12 біз Иисустың сөзін оқимыз: “Я напишу на нем (на верующем) Имя Бога Моего... и имя Мое новое” (Мен (дінге сенушілерге) оқан Менің Құдайымның есімін жазамын... және Менің есімім жаңа). Тақдырқа

көну күні Иисус бізге Алланың Есімін береді, сонда біз Алланың есімін толық алып жүретін боламыз. Ол есімді “Менің есімім жаңа” деп атайды. Естеріңізде болсын, Иисус Аспанға Ұшып кеткеннен кейін бірнеше жыл өткесін қана өзінің сырын естіртті, осы жөнінде Флп 2:9 айтылған. Сондықтан ол (Иисус) Құдайдың Есімін “есімім Менің жаңаша” деп айта алады, бұл есім оған соңғы рет берілген. Біз қазір Ис 9:6 өлеңін дұрыс түсінеміз, ол былай дейді: “Имя Ему: Чудный, Советник, Бог крепкий, Отец вечности... Иисус Құдайдың барлық есімдерін иемденеді деген көрегендік, Ол Құдайдың бізге ашқан жаңалықтарының толық көрінісі болып табылады. Осы мақынада оны “Эммануил” деп атаған, “Құдай бізбен бірге” дегенді білдіреді, әрине оның Құдай еместігі белгілі.

1 ТАРАУ: СҰрақтар

1. Біздің Құдайға деген сенімімізді арттыра тұсуге не нәрсе көбірек көмектеседі?
 - а) Шіркеуге бару
 - б) Таураттың дұқаларын оқып=үйрену
 - в) Христиандармен әңгімелесу
 - г) Табиғатты тамашалау
2. Төменде келтірілген пікірлердің қайсысы Құдайдың дұрыс анықтамасы?
 - а) Біздің санамыздағы идея қана
 - б) Атмосферадағы Рухтың екпіні
 - в) Құдай жоқ
 - г) Шындық, материалдық тұлға.
3. Құдай дегеніміз:
 - а) Бірлік
 - б) Ғшбірлік (Алла, Иса, оның шешесі Мариам)
 - в) Бір өзінде бірнеше Құдай
 - г) Қалай болғанда да анықтау мүмкін емес?
4. Құдайдың есімі “Ягве Эллохим нені білдіреді?”
 - а) Алда болатын іс
 - б) Құдіреттіліктің көрінісі
 - в) ұлы
 - г) Күш
5. “Періште” сөзі нені білдіреді?
 - а) Адам кейпінде
 - б) Қанаты бар
 - в) Таратушы
 - г) Көмекші
6. Періштелер күнәлы бола ма?
7. Құдайдың барлығына Сізді көбіне не сендіреді?

2 тарау

ҚҰдайдың Рухы

2.1 ҚҰдайдың Рухы: Анықтама (мұқару)

ҚҰдай- сезімі, эмоциясы бар шындық тұлға. Олай болса Ол өзінің тілегін (ықыласын) және сезімін біздермен, Ол балаларымен бөлісуге қабілетті және біздің өмірімізге сондай тәсілмен әсер етеді, ол Оның сипатына сәйкес келеді деп күтуге болады. Осының бәрін ҚҰдай гзінің Рухы арқылы істейді. Егер біз ҚҰдайды білгіміз келсе және Онымен қоян-қолтық туыстық қатынас жасақымыз келсе, онда біз ҚҰдайдың Рухы дегеніміз не және ол қалай қимыл жасайтынын білуіміз қажет.

“Рух” деген сөзге дәл анықтама беру оңай емес. Егер сіз, мәселен, үйлену тойынан келе жатып: “Онда шынында жақсы демалып шықтық!” дейсіз. Осы арқылы сіз үйлену кешінде жақсы ақуал болды, бәрі Ұйымшылдықпен өтті, адамдар әсем киініп келген, тамаша көрінеді деп ойыңызды білдіресіз. Осындай әртүрлі нәрселер үйлену кешінің көркін, сәнін келтіреді. Осы сияқты, ҚҰдайдың Рухы да Ол жөнінде хабар береді. Көне гсиеттегі аудармасында “Рух” деген Ұқым беретін ескі еврей сөзі “тыныс”, немесе “күш” мақынасын береді. Олай болса, Алланың Рухы дегеніміз Оның “тынысы”, Оның ойын бейнелеп көрсететін ҚҰдайдың мәні. Біз қайсысы біреулердің санасына немесе мінезіне қатысты “Рух” сөзінен 5 бөлімінде мысал келтіреміз.

Адамдарда ой іс үстінде пайда болады, дейді Тауратта. (Притч 23:7, Мф 12:34). Біздердің қылықтарымыз туралы аздап ойланып-толқанқанымыз осыны растайды. Біз алдымен бірденелер туралы ойланамыз да, сосын соқан қатысты белгілі бір істерді іске асырамыз. Біздің көңіліміз бен есіміз қылықтарымыздан көрініс береді, іс-қимылымыз біздің қарнымыз ашқанын айқындап тұрады. Біз ас бөлмесінде бананды көргенде “көңілдегі” тілегіміз іс жүзіне асады- біз қолымызды созып, бананды аламыз, қабықын аршып, оны жейміз. Осы қарапайым мысал көнееврей сөзі “Рухтың” неге тыныс немесе ес, сондай-ақ “күш” мақынасын білдіретіндігін көрсетеді. Біздің көңіліміз бен мәніміз біздің ойымызқа қатысты. Олай болса өзіміздің ойымызды немесе көңіл-күйімізді іске асыру үшін жасайтын қылықымызқа да қатысты. Алланың Рухы да осындай, бірақ өлшемі жоқ мол көлемде. БҰл-күш, оның көмегімен Ол өзінің мәнін, гзінің сипатын және ниетін білдіреді.

Алланың Күші.

Бірқатар үзінділер Алланың Рухын Оның күшімен бірдей деп саяды. әлем дүниесін жарату үшін “Алланың Рухы” су бетінде қалықтап Ұшып жүрді. Сонда ҚҰдай: “Жарық болсын!” деді. Сөйтіп жарық болды (Быт 1:2,3). ҚҰдайдың Рухы дегеніміз күш, оның көмегімен жер үстіндегінің бәрі жаратылды. “От духа Его великолепие неба; рука Его образовала быстрого скорпиона” (Иов 26:13) “Оның рухынан тамаша аспан, Оның қолынан жылдам шаян жаратылды”. “Словом Господа сотворены небеса, и духом уст Его-все воинство их” (Пе 33:6). “Аллатақаланың сөзімен аспан және Оның айтуымен- барлық әскерлері жаратылды”. Сондықтан Алланың Рухы былай суреттеледі:

Оның демі;
Оның сөзі;
Оның қолы.

Олай болса, бұл-Оның күші, оның көмегімен Ол бәрін істейді. Сонымен дінге сенушілер Алланың еркімен қайта туады. (Ин 1:13), немесе Оның Рухымен. Оның еркі Рухы арқылы қимыл жасайды. Бүкіл әлемді жаратуға қатысты мынаны оқимыз: “Пошлешь дух Твой-создаются, и Ты обновляешь лице земли” (Пс 104:30). Осы Рух-күш бәрінің тірегі болады және бәрін жарататын ҚҰралға айналады. Осы өмірдегі қайғылы өмір Алла Рухының жедел қимылынсыз-ақ өзінің қалпынан шықатыны түсінікті. Иовақа, осы өмірден шаршақан адамқа, басқа пайқамбар мынаны есіне салады: “Если бы Он обратил сердце Свое к себе и взял к Себе дух ее и дыхание ее,- вдруг погибла бы всякая плоть, и человек превратился бы в прах” (Иов 34:14,15). “Егерде Ол гзінің жүрегін гзіне айналдырса және оның рухы мен демін гзіне алса,- кенеттен қандай да болмасын тән өлсе және адам табытқа айналса”. Давид Ұнжырқасы түсіңкі болқанда ҚҰдайдан гзінің Рухымен қошеметтей (қолдай) беруді жалқастыруын, сөйтіп өмірін сақтап қалуды жалбарынып сҰрады (Пс 51:12).

4.2 бөлімінен бізге, бүкіл жаратылысқа берілген рух біздің өмірімізді қолдаушы екенін түсінеміз. “гмірдің рухының демі” біздің ішімізде (Быт 7:22), оны ҚҰдай бізге туқанда берген (Пс104:30, ср Евр 12:9). Ол Оны “қандай да болмасын тән рухының” ҚҰдайтақаласы қылады” (Числ 27:16, ср Евр 12:9). гйткені, ҚҰдай бүкіл әлемді қолдайтын тіршілік күші болып табылады, сондықтан Оның Рухы қашанда болмасын бірге жүреді. ҚҰдай гзінің Рухының жәрдемімен үнемі менімен бірге болады деп мойындайды Давид. Қайда барсам да осы

Рух- күштің аркасында. Ол оның ақыл-ойының бәрін біледі. Олай болса, Құдайдың Рухы дегеніміз құрал, сол арқылы Ол барлық жерде бірге болады, әрине Ол аспанда тұрса да.

“Ты знаешь,когда я сажусь и когда встаю: Ты разумеешь помышления мои издали...Куда пойду от Духа Твоего, и от лица Твоего куда убегу? Возьму ли крылья зари и переселюсь на край моря: и там рука Твоя (т.е., посредством Духа) поведет меня и удержит меня” (Пс 139:2,2,7,9,10).

Осы мәселені дұрыс түсінуіміз Құдайдың қуатты белсенді жан екендігін ашады. Көпшілік адамдар Құдайға сенімі дұдамал болса да өсіп-өнді, шындығында “Құдай” олардың басындағы идея қана, мый бөлшегіндегі қара жәшік. Оның Рухы арқылы Құдайды шын түсіну және оның шын мәнінде біздің айналамызда болатыны біздің өмірге деген көзқарасымызды толық өзгертуі мүмкін. Бізді Рух қоршап тұр және бізге Құдайды ашатын Рухтың қимылдарын әрдайым куәландырамыз. Давид осыған қатысты былай дейді: “Дивно для меня ведение (Твое),- высоко, не могу постигнуть его! (Пс 139:6).Сондай-ақ осыны білуімізбен қатар жауапкершілік те келеді; біздің істеген ісіміз бен ойымыз Құдайға толық мәлім екенін мойындауымыз керек. Оның алдында біздің жақдайымызды қарастырған кезде, әсіресе шоқынуды ойлақанда осының бәрін ескеруіміз керек. Құдайдың Иеремиаға айтқан сәулетті сөзінің бізге де қатысы бар: “Может ли человек скрыться в тайное место, где Я не видел бы его?- говорит Господь. Не наполняю ли я (Духом) небо и землю?” Оны мен көре алмайтындай құпия жерге тықыла аларма еді адам?- дейді Аллатақала. Аспан мен жерді Мен (Рухыммен) толтыра алармын ба?” (Иер 23:24).

Киелі Рух.

Құдайдың Рухы өзін кең көлемде түсіну үшін мақұмат беретінін көреміз; бұл-оның ақылы және мінезі, сондай-ақ күші, осылар арқылы Ол гзінің ойын іске асырады. “Каковы мысли в душе его (человека), таков и ты” (Притч 23:7); (Оның (адам) жанында қандай ойлар болса, сен соған ұқсайсың), сонымен, Құдай- бұл Оның ойы, осы ұқымда Ол дегеніміз Оның Рухы (Ин 4:24), дегенмен Құдай жеке тұлға емес деген ұқымды білдірмейді (Шегініс 1 қара). Құдай Рухының кең мақынасына жетуіміз үшін Біз Оның “Қасиетті Рухын” оқимыз.

“Қасиетті Рух” термині көбіне Жаңа ғсиетте қолданылады. Деян 2-де Пятидесятниктер күні христиан дінін уақыздаушыларға (апостол)

Қасиетті Рухтың сыр ақытқаны мазмұндалады. Петр мұны Иоил берген көрегендіктің жүзеге асуы деп түсіндіреді, онда “менің (Құдайдың) Рухымның сыры ақытылады (деян 2:17). Көне ғсиетте “Қасиетті Рух” терминімен қатар осыған баламалы “Алланың Рухы” немесе “Господтың (Жаратушы) Рухы” сөздері қолданылады. ЛК 4:1 өлеңдерінде “Қасиетті Рухқа бөленген Иса Иорданқа қайтып оралды делінген”; одан әрі осы тарауда Иса Құдайға сенімінің орындалғаны туралы Ис 61-де айтады: “Дух Господа был на Мне” (Жаратушының Рухы сақан сыйып тұр). Қасиетті Рух мына ұзінділерде Құдайдың күшіне Ұқсайтынына Көңіл аударайық:

- “Дух Святой найдет на Тебя (Марию), и сила Все- высшего осенит Тебя” (Лк 1:35).
- “Силою Духа Святого... Силою знамений и чудес, силою Духа Божия” (Рим 15:13,19).
- “Наше благовествование у вас было... в силе и во Святом Духе” (1Фест 1:5).
- “Об обетовании Святого Духа апостолам говорилось как об облегчении силою свыше” (Лк 24:49).
- Иса (Иисус) өзі Қасиетті Рухпен және күшімен “жақылқан” (Деян 10:38).
- Павел Құдай күші көрінген дәлелді уақыздауын мынамен бекітіді: “И слово мое и проповедь моя... в явлении духа и силы” (1Кор 2:4).

2.2 Шабыттандырушы (рух беруші) Құдай

Біз Құдайдың Рухы Оның күші, ойы және сипаты екенін анықтадық. Оның барлығын Ол гзінің Рухы арқылы қимыл үстінде көрсетеді. гткен бөлімде біз Құдай Рухы әлемді қалай жаратқанын айтқан едік: “Оның рухынан әсем аспан жаратылды (Иов 26:13) - Құдайдың Рухы әлемді жасаймын деп су үстінде Ұшып жүрді. (Быт 1:2). Енді бір жерінде “Тәңіріміздің

сөзінен аспан жаратылды” (Ис 33:6). “Болмыс” деген кітаптың ішінде Құдайдың Сөзі әлемінде жаратушы деп жазылған. Сондықтан Құдайдың рухы Оның сөзінде ерекше бейнеленеді, біздің сөзіміз бен

тілегімізді білдіретіндігі сияқты- шын- мәнінде “бізді” өте дәл білдіреді. Иса даналылықпен былай дейді: “От избытка сердца (разума) говорят уста”. (Мф 12:34). Олай болса, біз өз сөзімізді бақылақымыз келсе, біз еңалдымен өзіміздің ойымыздан бастауымыз керек. ҚҰдайдың Сөзі- Оның Рухының немесе ойының көрінісі. Бұл сондай байлық, Тауратта жазылған ҚҰдай сөзін біз Алланың Рухы мен Оның санасын түсінетін боламыз. Рух беруші Тәңір арқылы ҚҰдай сөздер жазылған ғз Рухының керемет көрінісіне жетті. Бұл термин “Рух” сөзіне негізделген

ҚҰдай-Рух-беруші Бого-дух-новенность

“Рух” тыныс деген мақына береді. “Богодухновенность” сөзі мақынасы жақынан рух беруші, шабыттандырушы сөзіне жақын. Олай болса Тауратты жазқандардың бәрі ҚҰдайдан шабыт алып барып жазған. Дінді уақыздаушы Павел Тимофейге жолдауында Таураттың кереметі оның ҚҰдайдың Рухының сөзі екендігінде, осыны Ұмытпауға шақырады және ҚҰдай жөнінде не білгіміз келсе, соның бәрін осы кітаптан табамыз:

“Притом же ты из детства знаешь священные писания, которые могут умудрить тебя во спасение верою во Христа Иисуса. Все Писание Богодухновенно и полезно для изучения, для исправления, для наставления в праведности, да будет совершен Божий человек, ко всякому доброму делу приготовлен” (2 Тим 3:15-17).

Егер шабыттандырушы ҚҰдай Жазуы ҚҰдай жөнінде толық білім берсе, ҚҰдай жөнінде бізге шындықты айтатын басқа бір кітапты іздеудің қажеті болмас. Адамдар өздерінің сана сезімі мен жеке басының тәжірибесі жөнінде әңгіме қылқанда ол ҚҰдай туралы танымның қайнар көзі екенін түсінеді. Егер ҚҰдайдың шабыттандырушы сөзіне сенімді қабылдау адамның христиандық өмірінде толық қанақаттануына жетеді десек, онда біздің өміріміздің басқа шындық жақын іздестірудің қажеті болмайды. Егер ондай қажеттілік болса, онда ҚҰдай Сөзін біз толық игермеген болып шықамыз. Павел бұл осылай болуға тиіс деп айтқан-ды. Тауратты қолымызда Ұстап тұру үшін және бұл шын мәнінде ҚҰдай Рухының Сөзі екенін білу үшін айтарлықтай сенім қажет болады. Израилдықтар ҚҰдай сөзінен мақлұмат алу үшін ерекше көңіл аударған, қазіргі “христиандар” да дәл осылай жасақан. Павелдің мына сөзіне назар қоюымыз қажет:

“Ибо и нам оно возвещено, как и тем (шөл даладақы израилдыктарка); но не принесло им пользы слово слышанное, не растворенное верою слышавших” (Евр 4:2).

Біздер қабылдап жүрген ҚҰдай Рухы сөзінің күшіне сенуге толық жетуден гөрі ерекше назар аударарлықтай тура діни жолды елестетеміз: әділдіктің күші кенеттен бізге сәулесін түсіреді және бізді өз өмірімізде саналы түрде ҚҰдай Сөзіне құлшылық етуден зардап шегуден гөрі және ҚҰдайдың Рухы біздің жүрегімізге әсер етуінен гөрі ҚҰдайға жарамды етеді. ҚҰдай сөзінде мазмұндалған үлкен рухани күшті қабылдамау себепті көпшілік христиандар осы Кітапта жазылқандар шын мәнінде ҚҰдайдың шабыттандырқаны ма деген сұрақ қойды өздеріне. Олар Тауратта жазылқандардың көпшілігі дана кәрия адамдардың пікірінен туындақан деп ойлаған. Петр осындай болжамды теріске шықарады:

“Мы имеем вернейшее пророческое слово; и вы хорошо делаете, что обращаетесь к нему... зная прежде всего то, что никакого пророчества в Писании нельзя разрешить самому собою. Ибо никогда пророчество не было произносимо по воле человеческой, но изрекали его святые Божии человека, будучи движимы Духом Святым” (2 Петр 1:19-21).

Тауратты жазушылар

ҚҰдай жазуы ҚҰдай шабытымен жазылқандықына толық сенудің үлкен маңызы бар. Тауратты жазқан адамдар Рухтың ықпалында болған, ол адамдарды шабыттандырған және бақыт берген, олай болса олардың сөзі өзінікі емес. ҚҰдайдың Сөзі шындық (Ин 17:17) және әйгілеуге, түзетуге (2 Тим 3:16) тиімді, көпшілік адамдар шындықтан жалтақтайды, ұйткені шындық ауыртпашылық әкеледі. Апостол Иеремиа ҚҰдайдың қуат беруімен сөз сөйлегенде көп сенімсіздікті кездестірді, сондықтан ол Аллатақаладан алқан сөзін жазып отырмауға, басып шықармауға шешім қабылдады. Дегенмен ҚҰдайдың Сөзін жазу адамның (жады) ықыласы емес ҚҰдайдың еркінің нәтижесі, оның басқа талқамы болған жоқ. “Я каждый день в посмеянии, всякий издевается надо мною ... И подумал я: “не буду я напоминать о Нем, и не буду более говорить во имя Его; но было в сердце моем, как бы горящий огонь, заключенный в костях моих, и я истомился, удерживая его, и не мог” (Иер 20:7,9).

Осыған орай Валаам Израилқа қаркысын айтуқа шешім қабылдақанда Алланың Рухы оның орнына Израилқа бата беруге мәжбүр етті (Числ. 24:1-13); ср Втор 23:5).

ҚҰдай бірнеше адамдарды Оның Сөзін уақыздауқа шабыттандырды, ал олар бір кездерде уақыздақысы келмеген еді. Олардың тізімі мынадай:

Моисей (Муса) Исх 4:10
Иезекииль (Иез 3:14)
Иона- Йунус (Ион 1:2,3)
Павел (Деян 18:9)
Тимофей (1 Тим 4:6-14)
Валаам (Числ 22-24)
Елиуй (Иов 32:6-20)

Осының бәрі 2 Петр 1:19-21 өлеңінде айтылқан сөзді анықтай түседі. ҚҰдайдың Сөзі адамдардың жеке пікірінің көрінісі емес, алла шабыттандырушы дегеннің нәтижесі- оларқа ашылқанды жазу.

Келесі дәлелі мына жақдайқа байланысты: Тауратты жазушылар өздері жазқанның бәрін түсінбейтіндігін мойындақан. Олар дҰрыс “түсіндіруді” іздеген, ұйткені “открыто было, что не им самим, а нам служило то, что ныне проповедовано”, және олардың не жөнінде жазқаны туралы (1 Петр 1:9-12). Олардың іздеген сөздері, шынында өздерінікі емес еді, олардың өздері оның мәнін Ұқуқа тырысқан. Келесі өлең осының құдіксіз дәлелі болып табылады: Даниил (Дан 12:8-10); Захария (Зах 4:4-13); Петр (Деян 10:17).

Егер бҰл адамдар жарым -жартылай қана шабыттанқан болса, онда біз ҚҰдайдың шын Сөзі мен Рухын біле алмаймыз. Егер олардың жазқандары ҚҰдайдың Сөзі болса, онда Тауратты жазқан кезде олар ҚҰдай Рухының ықпалында толық болқан деген Ұқым туады. Діни Кітап Сөзі ҚҰдайдың атынан жазылқандықтан бізді осы Жазылымды оқуқа ниеттендіреді және оқан бой Ұсындырады. “Слово Твое весьма чисто, и раб Твой возлюбил его” (Сенің Сөзің өте таза, және Сенің құлың оны өте жақсы көреді) Пс 119:140.

Олай болса, Таурат кітаптары ең алдымен ҚҰдай еңбегі, ол жазушылардың шықармасы емес. Жаңа ғсиеттің Көне ғсиеттің Жазылымдарына көзқарасы осының айқақы болып табылады:-

– “В писании предрек Дух Святый устами Давида...” (Деян 1:16 Петр Псалмнан осы өлең жолдарын келтіреді: Ср.Евр. 3:7).

- “Хорошо Дух Святой сказал отцам нашим чрез Пророка Исаию” (Деян 28:25 - Павел Исаи туралы осылай дейді.) Лк 3:4 өлеңінде “пайқамбар Исаидің кітабы” жөнінде қана емес, “пайқамбар Исаидің сөзінің кітабы” жөнінде айтылады.

Сондықтан Тауратты жазушылар көне христиандықтар үшін аса маңызды орын алмайды. Оның маңыздылығы мынада, оның сөздері ҚҰдай Рухының шабыт беруімен жазылған.

Сөзіміз дәлелді болу үшін біз осы бөлімді ҚҰдайдың Рухы Оның жазылған сөзі арқылы ашылады деген өлең жолдарымен аяқтаймыз:-

- Иса мынаны ашық айтты: “Слова, которые говорю Я... суть дух” (Ин 6:63). Ол ҚҰдайдан қуат алып сөйледі (Ин 17:8;14:10).
- Бізді Рухтан жанданған деп суреттейді (Ин 3:3-5), сондай-ақ ҚҰдайдың Сөзінен (1 Петр 1:23).
- “... чтобы не слышать закона и слов, которые посылал Господь Саваоф Духом своим через прежних пророков” (Зах 7:12).
- “Я изолью на Вас дух мой, возвещу вам слова мои”. Мен өз рухымды Сендерге төгемін, сендерге өз сөзімнің даңқын жаямын (Притч 1:23) осы сөздер ҚҰдай Сөзінің шындығын түсінуге Ұқсайды, Оның Рухының бізге әсері. Кітапты түсінбей оқу ешқандай пайда бермейді, өйткені ҚҰдайдың Рухы/ойы бізге ашылмайды.

ҚҰдай сөзінің күші

ҚҰдайдың Рухы Оның санасына, мінезіне сондай-ақ Оның күшіне қана қатысты емес. Осылар арқылы Ол өзінің ойын білдіреді. Олай болса Оның Рухы- Сөзі Оның санасының көрінісі қана емес; Оның Сөзінде сондай-ақ динамикалық күш бар.

Осы күшті дұрыс бақалай білсек бізге оны пайдаланып қалуға тұрткі болады. Осындай қимылдарқа байланысты қандай да болмасын біздің сезіміміздің көтерілуі біздің білімімізбен жуып- шайылады. Үйткені ҚҰдай Сөзін Ұйып тыңдауымыз бізге күш береді. Осының бәрі осы өмірдегі әбігерленушіліктен құтылу үшін қажет, өзінің үлкен өмірлік тәжірибесіне сүйене отырып Павел былай деп жазды:

“Я не стыжусь благовествования Христова, потому что оно есть сила Божия ко спасению” (Рим 1:16).

Тауратты оқып- үйрену және оны біздің өмірімізге пайдалануымыз динамикалық процесс болып табылады. Бұл теологтердің салқын, академиялық тәсіліне мүлдем қатысты емес*. Сондай-ақ “қолайлы” христиандық дінді уақыздаушылармен де арақатысы шамалы. Таураттың кейбір үзінділерінен қысқаша мысалдар келтірсе де, оны өмірімізге пайдалану және түсіну жөнінде амал жасамайды. Мәселен, “Слово Божие живо и действенно”, “Словом силы Своей (Божией)” (Евр 4:12; 1:3). “Слово Божье... действует в Вас верующих” (1Фес 2:13). ҚҰдай ғзінің Сөзінің ықпалымен шын дінге сенушілердің санасына күнде-күнде сақат сайын белсенді әсер етеді.

Сіздер оқып-үйреніп жүрген Інжілдің негізгі қақидалары сайып келгенде, ҚҰдай күшінің шындығында; егер сіз оған осыны істеуге мүмкіндік берсеңіз, онда ол сіздің өміріңізге әсер етеді, Сізді ҚҰдайдың баласына айналдырады, осы өмірде ҚҰдай Рухы санасының көрінісі болады, Христианның салтанаты кезінде сізді ҚҰдайдың діни табиқатына өтуіңізге дайындайды. (2Петр 1:4). Павелдің уақыздауы “рух пен күштің көрінісінде” болды (1 Кор 2:4).

Біздің айналамызды ҚҰдайдың Сөзі Таурат екеніне жартылай сенетін адамдар қоршап тұр. Бірақ олар біздер Исақа шын берілгеніміз деп сендіреді. Осылайша олар біз ҚҰдайға сенеміз дегенді айтса да Оның шындық тұлға ретінде барлығын мойындамайды. Діни жазу ҚҰдайдың толық дем берушісі екенін, біздің жеке сезіміміз бен пікірімізден жоқары тұратындығын теріске шықарып қана қоймай, ҚҰдайдың күшін де жоққа шықарады. Осындайда 2 Тим 3:5 мына өлеңі ойка келеді: “Имеющие вид благочестия, силы же его отрехшиеся”, немесе Інжілдің сөзі мен күші.

Біздің фундаментализімізді дүние жүзі келеке қылады. Павелдің ісі де, оның уақыздаушы тобы да осындай жақдай кешті: “Ибо слово о кресте для погибающих юродство есть, а для нас спасаемых- сила Божия” (1 Кор 1:18).

Осылардың бәрін ескере отырап, мойындай отырып, біздің әрқайсымыздың Тауратқа деген сеніміміз арта түсіп, оны бұрынқыдан да жоқары ықыласпен оқып, оны түсінуге, бойұсынуға талпынамыз.

* Теология - дін туралы ілім

2.3 Қасиетті Рухтың қабілеті (сыйы)

ҚҰдай адамдармен жүргізген істерінде әр кезеңде оларға өзінің құшін (Қасиетті Рухын) табыс етіп отырған. Бірақ, оның бәрін таза қалпында, адамдардың ойына келгеннің бәрін істеуге мүмкіндігі болсын деп жібермеген. Осы Қасиетті Рухты пайдалану әрдайым белгілі бір мақсатпен іске асырылған. ғзінің міндеттерін орындақаннан кейін Қасиетті Рух кейін қайтарылады. ҚҰдайдың Рухы ҚҰдайдың ойын жүзеге асыру үшін қимыл жасайтынын есте сақтауымыз керек. ҚҰдайдың алысқа мегзеген мақсатын асыру үшін Ол адамдарға аз уақыт болсын азап шегуді жібереді (6:1 бөлімді қараңыз). Олай болса, Қасиетті Рух осы өмірдегі адамдардың шеккен азабын жеңілдету үшін қолданылады деп күтпеу керек. Оның тарапынан қолданылған жеңілдету ҚҰдайдың бізге деген ниетінің көрінісінің жоқарқы мақсатына жетуді көздейді.

Жоқарыда келтірілген сөздер Қасиетті Рухқа байланысты таратылған қатынасқа қарама қайшы келеді. Исақа сену жеңілдік әкеледі, мәселен аурудан тазарту, Қасиетті Рухтың шықарқаны деп жұр, деген сенімге келтіреді. Қаншама соқыс қасіретін көрген ел Угандада адамдар санының өсуі байқалады. Оның себебі оларқа сауықтырушы діни қабілет дарықан. Тарихи тәжірибе көрсетіп отырқандай, мҰндай қҰбылыстар аса үлкен адамзаттық қажетсіну уақытымен сайма-сай келеді. Осының бәрі Рух қонқан деген қазіргі сенімдерге күдік тудырады. Егер кімде-кім адамдар қасіретін жеңілдету мүмкіндігін іздесе, оданда аяқ асты жаңалықтарды хабарлақан жеңілдеу.

Көптеген “христиандықтар” қазір біздерге таңқажайып діни қабілет дарықан деп жұр, ал енді олардан осықан байланысты қандай мақсатты көздейсіндер деп сҰрасаң, абыржып қалады. ҚҰдай белгілі бір шектелген мақсатқа жету үшін ғзінің Рухын төгіп отырқан. Осының нәтижесінде шын мәнінде діни қабілетке ие адамдар оны не үшін пайдаланатынын жақсы білген, сондықтан да олар оны қолдануда толық табысқа жеткен. Ал оларқа қарама-қарсы, бізге діни қабілет дарыды деп қазір айтып жүргендер, көп сәтсіздікке душар болуда, олар сырқат адамдарды емдеуде шамалы қана табысқа ие болуда.

Төменде келтірілген барлық мысалдар рухани қабілет қаншалықты бойларына қонқанының себептері мен мақсатын тек қана суреттейді. Осындай жақдайлардың бірде-бірінде діни қабілеттің дамуына байланысты пікір болқан емес. Оқан ие болушылар өз көзқарастары

бойынша пайдаланқан емес. Біз ҚҰдайдың Рухы жөнінде әңгімелегеннен кейін, адамдар оны өз мүддесі үшін бақыттақан деп ойлай алмаймыз, өйткені ол оларға ҚҰдайдың белгілі бір тілегін орындау үшін ғана берілген, уақытша қабілетке ие болқандардың мүддесі үшін емес (ср Ис 40:13).

- Іздерінің көне тарихында израилдықтар күрделі жалбарыну орнын жасау жөнінде нұсқау алған, онда алтарь және басқа қасиетті аксессуарларды сақтауға болады. ҚҰдайға табыну үшін қолданылатын заттарды қалай жасау туралы толық түсінік берілген. Осы айтылқандардың бәрін істеу ҚҰдай ізінің Рухын берген арнайы адамдарға тапсырылған. Олар “Ааронға (қасиетті) киім жасау үшін даналық рухында орындалған” және тақы басқалар (Исх 28:3).
- Осындай адамдардың бірі Веселеил “ҚҰдайдың Рухы, даналылығы, түсінушілігі, басқаруы арқасында және өнердің барлық түрімен орындалды, қандай да іс болмасын алтыннан жасалқандармен жұмыс және...тастарды кесу” (Исх 31:3-5).
- Числ 11:14-17 өлеңінде Мұсақа жүктелген Рух одан алынып Израилдың қауым басшысына берілгендігі туралы айтылған. Оның себебі адамдардың қайқысын дұрыс түсінуге мүмкіндік беру және Мұсаның жауапкершілік қамын азайту. Мұсаның қазасының қарсанында оның рухының қабілеті Иса Навинге ауыстырылды. Бұл қабілет Оған ҚҰдайға берілген адамдарды өз соңынан лайықты алып жүру үшін берілді (Втор 34:9).
- Сол кезден уақыт озқан сайын, израилдықтар өзі еліне кірген кезде және олардың бірінші патшасы (Саула) таққа отырқанға дейін оларды басқарған адамдар сот деп аталған. Осы кезең ішінде оларды дұшпандар қанап келген. Сот Кітабында ҚҰдайдың Рухы қайсыбір соттардан жоқары тұрды деп жазылған, оның себебі израилдықтарды қысым жасаушылардан құтқару. Ондай соттарға Гофониил (суд 3:10), Геден (суд 6:34) және Иеффай (суд 11:29) жатады.
- Басқа бір судья, Самсонға Рух былай дейді: сен арыстанды өлтіріп жоқары көтеріл (суд 14:5,6), 30 адамды өлтір (суд 14:19), сосын барып байлаулы тұрқан себінді ұз (суд 15:14). Осындай “Қасиетті Рух”. Самсонға тұрақты жүктелмеген-ді-ол оған белгілі бір мақсатын орындау үшін келіп тұрқан және содан кейін оның бойынан алып тасталған.

– ҚҰдай ғз адамдарына ерекше жолдама жібергісі келсе, он Рух бір адамның бойына қонып, ол адам ҚҰдай Сөзін жариялақан. Жолдама аяқталқаннан кейін Рухтың Сөзін емес, өзінің сөзін жария ететін болады. Сондай көп мысалдардың бірі:-

“И Дух божий облек Захарию... и сказал им: так говорит Господь: для чего вы преступаете повиновения Господня?” (2Пкр 24:30).

Баска мысалдар Пар 15:1,2 и Лк 4:18,19 өлеңдерінде келтірілген.

Белгілі бір мақсатпен ҚҰдайдың Рухын пайдалану үшін оның сыйына ие болу мүмкін емес екендігі айқындала түседі:

- Аман қалу кепілі;
- ғмір бойы бірге келе жатқанға Ұқсас;
- Біздің ішіміздегі мифтік күш;
- “ғз тәжірибесінің” ерекше нәтижесі бойынша пайда келтіру сияқты.

Сонымен Қасиетті Рухтың сыйы туралы мәселенің көп күдігі барлықын айта кетуге тура келеді. Кейбір адамдар Қасиетті Рухты алдық деп байбалам салады, сондай-ақ көптеген Інжілдіктер жиналқан жерде уақыздаушылар сәбізді көрсету арқылы сәбіз “Қасиетті сыйды” алушы=мыс дегенді айтады. МҰны олар өзін Исақа сенуші адамдармыз деп санайтындар алдында көрсетеді. Дегенмен мынадай сҰрақ туындайды: “Ол қандай сый?” Адамдар қандай сый жөнінде айтатынын білмейтіндігіне сену қиын. Ақырқан жыртқыш алдында тҰрқан Самсонқа арыстанды өлтіру жөнінде рухани сый (қабілет) берілді (Суд 14:5,6). Ол кенеттен келген қабілеттің не үшін жіберілгенін анық сезді. Оның басында бҰл жөнінде күдік болқан емес. Қасиетті Рухты алдық деп жүрген қазіргі адамдар мен Самсон жөніндегі эпизодтың қарама-қарсылығы көрініп тҰр, бірақ олар ерекше қимыл жасамайды; оның бер жақында олар қандай қабілет дарықанын да білмейді.

Олар адамдар өз өмірінде христиандықпен байланысты қайқылы эмоциялық күйзелісте болды деп қорытынды жасаудың альтернативы жоқ екендігін анық айтуға болады. Олардың өмірге деген қатынасындақы шҰқыл бҰрылыс өз ішінде түсініксіз жаңалық сезімін қалдырды. Осыны біле тҰра олар Таураттақы Қасиетті Рухтың сыйы жөніндегі ұзіндісіне жармасып, мынадай қортынды жасады: “Это должно быть то, что я переживаю”, (БҰл менің бастан өткізгенім болуға тиіс), ал риза болқан протестанттар попы оның иегінің астына

жакындап былай деді: “Это точно. Хвала Богу!” (Дәл солай. ҚҰдайдың даңқы артсын!) және “дәлелдеу” сияқты жақдайды көрсетеді, онысы басқа шіркеу қарамағындағы адамдарды Қасиетті Рухты аласындар деп сендіруге тырысады.

Осындай парадокстың негізгі себебі мынада: бұл адамдарда осы мәселе туралы Таурат түсінігі жоқ, сенімі жоқ ғз сезіміміздің алдамшылығына қарсы біз қалай күрессек (Иер 17:9), Таурат принципіне тҰрақты екендігімізді көрсете білуіміз қажет. ҚҰдай Рухы қалай әсер ететінін танудан басқа қажеттілік жоқ. Бәріміз ҚҰдайдың күші біздің өмірімізде бізбен бірге қимыл жасайды деп ойлаймыз. Бірақ қалай және Ол неге осылай жасайды? Расында да біз Рухтың қабілетін иемденіп жүрміз бе, адамдарда Рухтың қабілеті бар деп Тауратта айтылған еді қой? Егер біз шын мәнінде ҚҰдайды білгіміз және Онымен тірі туыстық қатынаста болқымыз келсе, онда біздер осы қҰбылысты дҰрыс түсіну қажеттілігін мойындауымыз қажет.

Біздің дәуіріміздің бірінші қасырында қабілетке ие болудың себептері

Бізге мақлҰм болқан ҚҰдай Рухының қабілеті туралы негізгі принциптерді ескере отырып, біз Жаңа ғсиеттің рухани қабілеті туралы баяндауға көшеміз, ол ертедегі шіркеулерде болқан (Исадан кейінгі өмір сүрген сенушілер, діншілдер тобында).

Исаның дінді уақыздаушыларға арналған соңқы өсиеті бүкіл дүние жүзіне Інжілді уақыздау (Мк 16:15,16). Олар осылай жасады да. Ең алдымен өзінің тыңдаушыларына Исаның өлімі және қайта тірілуі туралы уақыз айты. Ол кезде қазіргі біз білетін Жаңа ғсиеттің жоқ екенін ескеру қажет. Сонымен қатар олар базарда немесе еврейлердің қибадатханасында тҰрқанда Назареттен келген адам Иса жөнінде айтып жүрді. әңгімелері түсініксіз- Израилдан шыққан ақаш шебері, ол мҰнтаздай еді, сосын өлді, Көне ғсиеттің көрегендігіне сәйкес қайта тірілді, ол қазір оларды шоқынуға шақырады, Оның жолымен жүруді сҰрайды.

Сол бір күндері басқа адамдар дін жолын қуушыларды жетілдіруге тырысты. Оларқа христиандықтар уақыздап жүрген жолдама ҚҰдайдың өзінен келгендігін дүние жүзіне айқындау, растау тәсілі керек-ті. Солтүстік Израилдың бір топ балықшыларының философиясы дәлелсіз еді.

Бүгінгі күні біздер Исаның істері мен ілімі жөнінде әңгімелеп жүрген Жаңа ғсиеттің Жазбаларына көп үңілеміз, өйткені бұл Жазбалар Құдайдың жібергені деп білеміз. Дегенмен, Таурат әлі жазылмаған кезде, Құдай уақыздаушыларына Оның Қасиетті Рухын пайдалануға рұқсат берді. Оның себебі олардың не жөнінде айтқанының шындығын растау еді. Бұл әлем алдында қабілетін пайдалану үшін ерекше кезең болатын. Жаңа ғсиеттің жазқандары болмаса дінге сенушілердің жаңа тобы үшін діншілдік наным нықаймаған болар еді. Оларда пайда болған көпшілік практикалық нанымдар дұрыс шешімін бермеді: Исака сенімін күшейту үшін оларда мүмкіндік аз болды. Осы себепті Қасиетті Рухтың қабілеті көне сенімдегілердің басшылары үшін Құдайдың шабыт беруші жолдамасы арқылы көрінетін. Осының бәрі Исаның жолдамасы мен ілімі жазылып, басылып шыққанға дейін болған жақдай.

Бұл себептер кенеттен жіберілген Қасиетті Рух үшін әрдайым ерекше анық болатын:

- “Посему и сказано”: (Иисус) восшел на высоту... дал дары человекам “... к совершению святых, на дело служения, для созидания тела Христова”, т.е. верующих (Евр 4:8,12).
- Римдегі дінге сенушілерге Павел былай жазды: “Я весьма желаю увидеть вас, чтобы преподать вам некое дарование духовное к утверждению вашему” (Рим 1:11). Сіздерге сіздердің мақұлдақан рухани қабілеттеріңді үйрету үшін мен сіздерді көруді аса тілеймін.

Інжілдің уақыздарын бекіту үшін қабілетті пайдалануға байланысты мынаны оқимыз:

- “Наше благовествование у вас было не в слове только, но и в силе и во Святом Духе, и со многими удостоверениями” посредством производимых чудес (1Фес 1:5; ср 1Кор 1:5,6). Біздің азанымыз сендердің тек қана сөздерінде емес, күшінде және Киелі Рухында және көпшілік куәландыруларыңда таңқажайып істерің арқылы.
- Павел былай деп айта алады: Христос не істесе де мен арқылы істейді, мәжусилерді (пұтқа табынушыларды) дінге бақындыру, сөзімен және таңқажайып ісімен, нышанның, тамашаның күшімен, Құдай рухының күшімен істейді. (Рим 15:18,19).
- Інжілді уақыздаушыларға қатысты мынаны оқимыз: олар “Құдайдан алқан куәландыру белгісімен, таңқажайыбымен, және әртүрлі

күштері мен, Оның еркімен Киелі Рухтың берілуі бойынша қимыл жасайды” (Евр 2:4).

- Инжілді уақыздау жөніндегі науқан Кипрде кереметтермен жалқасып жатты, “басқарушы болып жатқандарды көріп, Тәңірдің іліміне таңқалып, сендірді” (Деян 13:12).

Таңқажайып істер расында да оны Исаның іліміне сендірді. Сыйынатын “құдай” суретіне Тәңірі “тзінің алқыс сөзінің куәлігін берді, оның нышандары мен таңқажайыбын өз қолымен жасады” (Деян 14:3).

Осының бәрін апостолдардың өсиетке көнгіштігін уақыздау туралы мына сөздермен қорытындылауға болады: “Олар кетті және барлық жерде уақыздады, Тәңірдің қолдауымен және сөзін бекітетін кейінгі белгілерімен” (Мк 16:20).

Ерекше кезеңдердегі ерекше істер

Мұндай қабілеттер кейбір қылықтарды белгілі бір кезеңдерде істеу үшін жүктелген. Ол бүкіл өмір бойы таңқажайып қабілетті иемденеміз дейтін адамдардың қателігін көрсетеді. Иса қайта тірілгеннен кейін, Пятидесятниктер күні “Киелі Рухтың бәрі орындалғанда Апостолдар, Петрмен бірге. Сондықтан әсерлі ұнмен христиандық Инжілді уақыздау үшін басқа тілдерде сөйлесуі мүмкін. ¶кімет олармен қатал бола бастағанда “бойына Киелі Рух дарыған Петр” оларға сендіре жауап берді (Деян 4:8). Олар түрмеден босағаннан кейін, Рухтың ықпалында тұрып, уақыздауларын жалқастыра берді, сосын Киелі Рух бойына дарып Құдайдың Сөзін өжеттеніп айтты” (Деян 4:31).

Зерделі оқырман, мүмкін аңқарып қалып, өлеңдерінде бір қылық істегенде “олар Рухқа толы болған-ды” деп айтылмайды деуі мүмкін. Олардың бойына Рух дарығанда белгілі бір іс істеу үшін берілген, дегенмен кейін Рух қайтадан оның бойына қонуға тиіс, Құдайдың жоспарымен келесі істерді жүзеге асыру үшін. Осылайша шоқынқаннан кейін Павелдің бойына да “Киелі Рух толды”, бірақ бірнеше жыл өткеннен кейін оның бойына “Киелі Рух қайта толуы” тиіс, мұның бәрі опасыз адамдарды соқыр етіп жазалау үшін (Деян 9:17; 13:9).

±ажайып қабілет жөнінде сөз болғанда, Павел былай деп жазды: ертедегі сенушілер “Иса қабілетінің мөлшерімен” иемденген (Еф 4:7). “Мера”- өлшем, шама- грек сөзі, “белгілі бір бөлікті немесе шаманы” білдіреді. Тек Иса қана өлшемсіз, шексіз қабілетке ие болған, немесе ол

қабілеттігінің Ұйқарындысы бойынша еркін пайдалана алған (Ин 3:34).

Біздің дәуіріміздегі бірінші қасырда ие болған деп жиі еске алып жүрген рухани қабілетті қарастырамыз.

Біздің дәуіріміздегі бірінші қасырдағы көрегендіктің рухани қабілеті

“эулие” грек сөзі. Ол Құдай Сөзін күні бұрын айтатын адам деген мағына береді, немесе рухтанған әрбір адам Құдай сөзін айтады, олар алдағы уақытта болатын жақдайларды бойына сіңіргендер. (см.2 Петр 1:19-21). Олай болса эулиелер - күншілері болжайтын қабілеті бар адамдар- “Иерусалимнен Антиохияға келген, олардың біреуі, Агав есімді адам, орнынан тұрып Кесарь Клавдийдің тірі кезіндегідей бүкіл әлем кеңістігінде үлкен ашаршылық болады деп күні бұрын жар салды. Сол кезде оқушылар өздерінде барды Иудеяда тұратын ақаларына жәрдем есебінде жіберді”. (Деян 11:27-29). Бірнеше жыл ішінде толық орындалған осындай өзгеше көрегендік, өздеріне көрегендік қабілет дарыды деп жүргендер арасында қазір мүлдем жоқ деуге болады. Сонымен қатар ертедегі дінге сенушілер осындай қабілет солардың біреуіне дарыған. Олар бақытсыздыққа душар болған адамдарға өздерінің уақытымен, ақшасымен көмектесуге құрбан қылқандар. Қазіргі жақдайдағы “Құдай рухымен шабыттанған” шіркеулерден осындай адамдарды көптеп кездестіре алмайсың.

Айықу

Христиан дінін уағыздаушылар (Инжіл) жер үстінде Құдай Патшалығы басталатындығы туралы жақсы жаңалық таратты. Сондықтан да олар өз сөздерін бекіту үшін “соқырдың көзі көріп, кереңнің құлағы естуі, аяғы ақсақтың секіріп кетуі” (Ис 35:5;6) сияқты қажаптарды елестету арқылы ол қандай уақыт деп уағыздайды. Құдай Патшалығы туралы толықырақ 5 тарауда айтылады. Құдай Патшалығы орнақанда осындай анттар жарым-жартылай орындалмайды; сондай-ақ Патшалық не анда, не мына жерде болады деген сауал туындамайды. Сондықтан осы Патшалық жөніндегі Құдайдың қажайып жолдамасын сендіре, белгілі бір түрде, ешбір қарама-қайшылықсыз істеуге тиіс. Осы себепті көне дінге сенушілер көпшіліктің алдында қажайып сауықуларды көрсеткен.

Дін ордасының есігінің алдына күнде алып келіп, жалбарына қайырым сұрайтын ақсақ қайыршыны Петрдің сауықтыруы осының жарқын көрінісі. Деян 3:2 өлеңінде былай делінген: оны есік алдына күнде

отырқызатын, ол белгілі тҰлқа болатын. Петрдің қасиетті қабілетімен жазылған ол “секіріп тұрып, жүре бастады, олармен бірге шіркеуге кірді, жылдам жүріп, секіріп, ҚҰдайды мадақтады. Осында жиналғандардың бәрі оның жүргенін көзімен көріп, ҚҰдайды мадақтағанын кҰлақымен естіді, дін ордасының Қызыл есігінің алдында қайыр сҰрап отырған адам екенін таныды; сҰмдық және таңқаларлық іс орындалды. Сауыққан ақсақ қайыршы Петр мен Йунустың (Иоанна) қасынан шықпады, барша адам таңдана шіркеуге кіреберіс бөлмеге жүгіре кірді (Деян 3:7-11).

Осы кезде Петр ашық аспан астында Иса Христың қайта тірілуі туралы әңгіме бастады. Қайыршыны сауықтыру сияқты сенімді де дәлелді, айқасты келтіру арқылы біз Петр сөзін ҚҰдайдың Сөзі есебінде қабылдағанына көз жеткіземіз. Шіркеу іші “табыну сақатында” (Деян 3:1) адамдарқа лық толды, бҰл сенбі күнгі сауда алаңы сияқты көрінді. БҰл өз Сөзін уақыздап жатқанын анықтау үшін ҚҰдайдың өзі таңдап алған жер еді. Пентекостальдық-сауықтырушылардың дақтылы сендірушілеріне Ұқсас айналада болып жатқан жақдайлар, кішігірім шіркеуге жиналып, керемет жақдайды сарқая күткендерге Ұқсайды.

Осы жолдардың авторы адамдармен бҰл мәселелерді талқылауда бірталай тәжірибе жинақтағаны белгілі болып тұр. Олар біз Рухты қабылдақандармыз деп сендіреді; сондай-ақ Рухтар көрінген бірнеше көріністерге қатыстым. Дегенмен менің көптеген сендірмейтін “сауықуды” “жеке куәландыруым” жекелеген адамдарды емдеп шықарғанның өзінде көп әңгіме етуді көтермейді. Осы шіркеудің адал жүректі әрбір мүшесі менің сөзіме қосылады деп білемін. Көпшілік жақдайда мен өзімнің тілектес жолдастарыма- “Пентекосталь” діни Ұйымының мүшелеріне былай дедім: “Я не хочу не верить, что вы, возможно, обладаете такой большой силой. Но Бог всегда ясно показывает кто владеет Его силой, а кто не владеет. Так что мне не кажется неразумным попросить вас продемонстрировать вашу способность на мне, тогда, возможно, я буду более склонен признать вашу доктрину, которую в настоящее время я не могу совместить с Евангелием. Однако, никогда мне не было ясно продемонстрировано проявление “духа и силы”.

Біздің дәуіріміздің бірінші қасырындақы ортодоксальды (пікірінен қайтпайтын) израилдықтар менің пікірімнен өзгеше, христиандықтардың ҚҰдай Рухының тамаша қабілетін қабылдау

мүмкіндігін теріске шықармайды. Олар мынадай мойындау жасайды: “Всем живущим в Иерусалиме, известно, что ими сделано явное чудо, и мы не можем отвергнуть сего” (Деян 4:16). “Олардың айқын керемет істегені барлық Иерусалим тұрқындарына мәлім, сондықтан біз оны теріске шықара алмаймыз”. (Деян 4:16). Адамдар қазіргі пентекостальдықтарға жақсы ниетпен қарайды деген дерек олардың керемет істер тындырқанына сендірумен байланысып жатыр. Бұл мәселе тыңғылықты қарауға тұрарлықтай. Егер бүкіл Иерусалимге бір қана керемет іс белгілі болса былай деп болжау ақиқат: нақыз керемет Лондондағы Трафальгал алаңында, немесе Найроби (Кения) орталық бақында болды, осылай болғанда кейбір адамдардың бойына Құдайдың керемет қабілеті дарықандықын дүниежүзі мойындаған болар еді. Мұның орнына пентекостальдықтар өз дініне сенушілер пайдасына әлем таңырқайтындай мынадай мысал “дәлелдер” келтіреді:-

- Асқазан жарасын емдеп жазу (белгілі бір жақдайда) Аурудан жазылу процесі дұқа қылу жиналысынан кейін басталады деп есептейді;
- Түрі өзгерген мүшелердің түзетіле бастауы;
- Көз көруінің немесе құлақ естуінің жақсаруы, кейінірек бұрынғы жақдайына қайта келсе де;
- Сарыуайымды түсіру.

Осы мысалдарға тақы бір оқиқаны қосу керек. Жедел көмек көрсету автокөлігі ауруханадан Осборнскі діни сауықтыру орталығына (Кения) сырқаттарды әкелгенде жүргізушілер алдында этикалық екінің бірін алу (дилемма) - қаламыз ба немесе қайта кетеміз бе сұрағы туындады, бұл сырқат адамдар жеңілдік ала алмайды дегенді куәландырады.

Осыған қарамастан көптеген жарнамалар сауықтырушылардың қабылдауларына келуге шақырады: “Керемет істен үміт құту үшін келіңдер!” “Приходите в ожидании чуда!” Бұл психологтың көзқарасымен айтқанда, сахна өзін өзі сендіруді жүргізуді жеңілдету үшін жабдықталады. Дегенмен Жаңа ғсиеттің қай әңгімесінде болмасын керемет іс жүзеге асқанша осындай қуатты психологиялық ықпал жасау керектігі туралы ескерту жасалмақан.

Осындай психологиялық өңдеуге ақылға сыймайтын дұқа оқумен, барабанның ритмімен және желіктіруші музыка әуенімен жетеді. Мұндайда Құдай жөнінде ой туындамайтындығы ешбір күмән келтірмейді, өйткені у-шу адамның басын қатырады. Осы кітапты

жазушы осындай бірнеше жиын орындарында барқанын есіне түсіріп, онда болғанда басының қатты сынып ауырқанын сезінеді. ғйткені ол жаңақы барабан мен музыканың еліктіруші ритмі алдында Таураттық сананы тиімді, байсалды түрде сақтап қалуды ойлап, толқыды. МҰның бәрі ҚҰдай Рухы көрінуінің өзі емес, пентекосталдық керемет үшін қажетті хабаршы сияқты көрінеді және мҰндай “сауықтыру” эмоциялық және психологиялық кұйдің нәтижесі екеніне сендіреді.

БҰқан қарама-қарсы іс-қимылды Петр жасайды. Ол төсек тартып және көшеде жатқан адамдарды сауықтыру үшін кереметтің шын қабілетін қолдана білді (Деян 5:15); Листра қаласында тҰратын дінге сенбейтін проконсулдың және көптеген пҰтқа табынушылардың қатысуымен Павел қажап қабілетті қолданды (Деян 14:8-13). Мақсат пен рухани қабілет табиқатының қажеттілігімен мҰндай керемет істер жҰрт алдында жүзеге асты және қандай болмасын басқа да манифестациялармен бүркеленген жоқ. БҰл ашық түрде Оның қызметшісі арқылы жүзеге асқан ҚҰдай күшінің шын көрінісі еді.

Осындай күшті әсер Христаның шұбәсіз орындақан керемет сауықтыруынан болқан еді: “Все изумлялись (т.е., кто видел это) и прославляли Бога, говоря: никогда ничего такого мы не видали” (Мк 2:12). “Бәрі таңқалды (мҰны көргендер), сөйтіп: ешқашан біз осындай көрген емеспіз дегенді айтып, ҚҰдайды дәріптеді” (Мк 2:12).

Тілдер

Апостолдар, олардың кейбіреуі қарапайым балықшылар болатын, дүние жүзіне Інжілді уақыздау жөнінде Ұлы өсиет алды (Мк 16:15,16). Олардың бірінші әсері мынадай болуы ықтимал: “Но я же не знаю языки!” “Бірақ мен тілдерді білмеймін қой!” Оларқа былай деп айтуқа да болмайды: “Мне не давались языки в школе”, ибо они, вообще, никогда не ходили в школу. По всему их виду было написано, что были” они люди не книжные и простые” (Деян 4:13). “Мақан мектепте тілдерді ұйреткен жоқ”, ұйткені олар, тіпті, ешқашан мектепке барқан емес. Олардың сыртқы пішінінен “кітап адамы еместігі, және қарапайымдылығы” көрініп тҰр. Тіпті өте білімді уақыздаушылар үшін де (мәселен, Павел үшін) тіл проблемасы әжептәуір маңызды болатын. Дінге сенуге бет бҰрқан шақта уақыз жүргізу үшін (Жаңа ісиет жазылмақан кезде) тілдерді білмеу үлкен кедергі болды.

Осы қиындықты жеңу үшін оларқа шетел тілдерін түсіну және сөйлеу қабілеті жоқарыдан келеді (қарапайым айтқанда ат қою). Сірә “ат қою”

мен “жаңа туған христиандар” өздерінің уақыздарын мінгірлеген дыбыспен, “диалект” деп аталатын сөздің көмегімен оқитыны арасында айырмашылық көп.

Еврейлердің Пятидесятниктер мерекесінде аспанда Христаны мадақтағаннан кейін апостолдарқа “Киелі Рух” орындалып, басқа тілде сөйлей бастады... Халық жиналып (тақы да жҰрт көзіне қабілет көрінеді) асып- сасып қалды: жиналған әр адам оның диалектімен сөйлегенін естіді. Бәрі таңырқап, таңқалып әпсәтте айтып тҰрқандардың бәрі Галилеяндықтар ма? Деп өзара күбірлесті. әрқайсымыз өз диалектімізді қалай тыңдаймыз (грек сөзінің “тіл” деген мақынасы) осыдан Парфяне мен Мидяне туылған, ҚҰдайдың Ұлы істері жайында айтып тҰрқан оларды біздің тілімізбен тыңдаймыз. Сөйтіп бәрі таңқалысты (Деян 2:4-12). Қазіргі уақыздаушыларды тыңдап адамдар таңырқап, таңқалысқаны екі талай. Олар шіркеу қарамағындағы адамдарды қабілетке ие болдыңдар деп сендіреді және оны мінгірлеген, Ұқымды емес тілмен, жақымсыз айтады, ол келеке, талқаусыздық тудырады. Ал Деян 2-де басқа Ұқымда баяндалған.

“Диалекті” және “Тілдер” сөзінің мақынасы Деян 2-де баяндалған, Жаңа ғсиеттің басқа бөлімдерінде “тілдер” сөзі “шетел тілдері” мақынасында айтылады. “Адамдар, халықтар, тілдер” сөз тізбектері шындықты Ашуда бес рет кездеседі, онда Жер жүзіндегі барлық халықтар туралы сөз болады. (Откр. 7:9; 10:11; 11:9; 13:7; 17:15). “Тіл” деген мақына беретін грек сөзі Көне ғсиеттегі грек аудармасында (“Септуагинт” аталатын) шетел тілдері мақынасында қолданылады (Быт 10:5; Втор 28:49; Дан 1:4).

Тілдерді пайдалану жөніндегі өсиеттер тізімі Кор 14 Ітарауында берілген. Ис 28:11 өлеңінде 21 өлеңінің сөз тізбегі қайталанатын, онда осы қабілет израилдықтарқа қарсы пайдаланылады делінген: “Занда жазылған: “иными языками и иными устами буду говорить народу сему...” Ис 28:1 өлеңі еңалдымен Израил басқыншыларына қатысты, олардың адамдарымен шетел тілдерінде сөйлеседі (басқа тілдерде), мҰны адамдар білмейді. “Тілдер” мен “ауыздар” арасындағы теңдік мынаны білдіреді: “тілдер” -шетел тілдері деген сөз. Кор 14-тің Ітарауында “тілдер” деген сөз “шетел тілдері” мақынасында қолданылатындығы туралы басқа да көптеген сілтемелер бар. БҰл тарауда қабілет сөзін дҰрыс қолданбаушылықты Павел қалай сынқа алатыны айтылады, мҰндай жақдай ескі шіркеулерде кездескен,

мҰндай жақдай табиқатқа қабілеттің, тілдердің, көрегендіктің кіріп кетуіне әсер етеді. Осы жақдайды қысқаша түсіндіріп көрейік.

37 өлең оның көзі саналады:-

“Если кто почитает себя пророком или духовным, тот да разумеет, что я пишу вам, ибо это заповедь Господни”.

“Егер кімде-кім өзін пайқанбармын немесе діншілмін санаса, онда ол Ұқына түседі, менің сізге жазып отырғаным осы, немесе бҰл Аллатақаланың өсиеті”

Егер кімде-кім рухани дарындылығы жөнінде мәлімдесе, онда ол қабілетті пайдалану туралы өткенде айтылған уақыздарды ҚҰдай қана беретіндігін мойындауы қажет. Бүгінде осы уақыздарды орындамай жүрген қай адам болмасын ҚҰдай рухтандырушы Сөздерін жаратпайтындығын ашық көрсетеді.

11:17 өлеңдері: -

Но, если я не разумею значения слов, то я для говорящего чужестранец, и говорящий для меня чужестранец.

Бірақ, егер мен сөздің мақынасын Ұқынбасам, онда мен айтушыға шет жер адамымын, олай болса айтушы да мен үшін шет жер адамы.

Так и вы, ревнуя о дарах духовных, старайтесь обоготиться ими к назиданию церкви.

А потому говорящий на незнакомом языке молись о даре истолкования.

Ибо, когда я молюсь на незнакомом языке, то, хотя дух мой и молится, но ум мой остается без плода.

¶йткені, мен таныс емес тілде табынсам, онда, менің рухым табынқанымен, менің ақылым нәтижесіз қалады.

Что же делать? Стану молиться духом, стану молиться умом; буду петь духом, буду петь и умом.

Не істеу керек? Рухыммен табына бастаймын, ақылыммен де табына бастаймын; рухыммен өлең айтатын боламын, ақылыммен де өлең айтатын боламын.

Ибо, если ты будешь благословлять духом, то стоящий на месте простолюдина как скажет “аминь” при твоём благодарении. Ибо он не понимает, что ты говоришь.

Ты хорошо благодаришь, но другой не назидается”.

Сондықтан да, қызметте қатысып отырқандар түсінбейтін тілде сөйлеу мәнсіз. Фетиштендіру* тілінде сөйлеуді болқызбау керек, өйткені намаздың соңында ежелден айтылып келе жатқан “әмин” сөзін қалай айту керек, ол ешкім түсінбейтін мақынасыз сөз бе? Есіңе сақта, “әмин” сөзі “Мейлі солай болсын” мақынасында, яки “Осы намазда айтылғандардың бәрімен мен толық келісемін”. Сенің жолдастарың түсінбейтін тілде сөйлеу дегеніміз оларды насихаттама деген Ұқым көрсетеді дейді Павел.

Мынадай жақдай менің есімде: Билли Грэхэма цита- делінің жанында адамдарқа үндеу жазылған кітапшалар мен панфлеттер сатылып жатқанда христиандардың сая жайына бұрынқыдан да қомақты таураттың қақидалары қайтып оралды. Ашу кернеген әйел менің кристадельфиандық доктринам, “перінің келісімімен” болған доктрина деп сендіруге тырысты.

Шамалап айтқанда, ол он минөт қисыны жоқ сөздерді он тілде айтып жатты. әрине, мен осындай “қибраттарқа” ешқашан көз жеткізбеген болар едім. Нақ осы әдіспен “қибраттауқа” қарсы Павел ескерту жасайды.

18 өлең:-

“Благодарю Бога моего:я более всех вас говорю языками”.

“Менің Құдайыма алқыс айтамын: мен сіздерден көп тілде сөйлеймін”.

Сонымен Павел Христаның ілімін уақыздап көп жерлерді аралады, ол шетел тілін білуге басқалардан да көп мұқтаж болды.

19 өлең:-

“Но в церкви хочу лучше пять слов сказать умом моим, чтоб и других наставить, нежели тьму слов на незнакомом языке”.

* Фетиштендіру - сосыр сенім

БҰл өте қарапайым. Бірнеше сақат ақылшын тілінде, немесе ешкім түсінбейтін мақынасыз тілде бірнеше сақат уақыз айтқанымша, Христа жөнінде ақылшын тілінде қысқаша Ұсыныс айтылса мақан сол жақсы болады.

20 өлең:-

“Итак языки суть знамение не для верующих, а для неверующих; пророчество же не для неверующих, а для верующих”.

Сондықтан, тілдерді білу негізінен дінге сенбейтіндер арасында Тауратты уақыздау үшін қажет еді. Бүгінде көптеген “тілді” білуге үміткерлер дінге сенушілер тобынан немесе жеке, өзі сөйлесу үшін қажетсінетіндер. Тауратты түсіндіріп тарату мақсатымен шетел тілінде сөйлей білетін адамдар жетіспейді. 1990 жылдың басында Шығыс Европада Христың ілімін уақыздау үшін мүмкіндік ашылған еді, бірақ “таураттық” шіркеулер тілдік тосқауылдың салдарынан ақылшын тілінде өз әдебиеттерін таратуға тиісті болатын. Сөз жоқ, егер оларға қабілет дарықанда, тіл білу қабілеті өте қажет болушы еді. Басқаларды айтпақанда, қаншама халықтың арасында өзінің уақызын оқып жүрген Ұлы тауратшы Рейнард Сейбердің өзі Кампала қаласында (Уганда) жиналған халық алдында аудармашының көмегін пайдаланатын.

23 өлең-

“Если вся церковь сойдется вместе, и все станут говорить незнакомыми языками, и войдут к вам незнающие или неверующие,- то не скажут ли, что вы беснуетесь?”

“Егер барлық шіркеулер бірге қосылса, сөйтіп бәрі таныс емес тілде сөйлессе, сол кезде тіл білмейтін, не дінге сенбейтін біреу кіріп келсе,- онда сендер есаландарсындар деп айтпай ма?”

БҰл шындығында да, осылай. Батыс Африкада тілді білуге үміткерлердің түсініксіз қылықтарын мұсылмандар мен дінге сенбеушілер біркелкі келеке қылады. Тіпті пентекосталдықтардың жиналысын қадақалап көлеңкеде тұрған байсалды христианиннің өзі алдында тұрған есуас адам деп еліктейді.

27 өлең:-

“Если кто говорит на незнакомом языке, говорите двое, или много трое, и то порознь, а один изъясняй”.

“Егер біреу түсініксіз тілде сөйлесе, екі кісі сөйлендер, одан да көп сөйлесендер, сонда да бөлек-бөлек сөйлесендер де, ал біреуің түсінік бер”.

Қандай да болмасын қызметте әр тілде екі, не үш адамдар сөйлесе алуға тиіс. Мәселен аудиторияда үштен көп тілде сөйлессе және екі реттен артық аударма жасалса, онда қызмет өзінің мәнін жойқан болар еді. Егер Лондонның орталық бөлігінде жиналыста тіл қабілеті көрінсе, онда бірнеше Франция мен неміс туристері қатысып отырқанда шешендер өздерінің сөздерін былай бастаса:-

Пастор (ақылшын тілінде): жақсы кеш (*Good evening*)

Француз шешені: *Bon Soir*

Неміс шешені: Қайырлы кеш (*Guten abend*).

әріне, олар кезек сақтап, бірінен кейін бірі айтуға тиіс еді. Егер олардың бәрі бір мезгілде сөйлесе, онда ол тәртіпсіздік болар еді. Дегенмен, қазіргі адамдардың басым табиқатының нәтижесінде, “бірнеше тілде сөйлеушілер”, міне осындай сөйлеушілер бірнеше адамдар бір мезгілде сөйлегенде болатын жай. Осындай бір адам сөйлесе болды, қалқандары соқан еліктеп сөйлеп кететіндердің мен куәсі болдым.

Тіл қабілеті көрегендікке байланысты жиі қолданылды. ғйткені ҚҰдайдан келген рухтандырушы жолдама сөйлей білетін адамдарқа шетел тілінде естіледі (көрегендік қабілетімен). Екі қабілетті қолданудың мысалын Деян 19:6 өлеңінде кездестіреміз. Бірақ, егер Лондондақы жиналыста ақылшын және француз қонактары қатысып отырқанда шешен француз тілінде сөйлей бастаса, қатысып отырқан ақылшындар одан “кибрат алмақан болар еді” Сондықтан, бәріне түсінікті болу үшін тілді аударма білу қабілеті болуы қажет; жоқарыда айтылқан жиналыста француз тілінен аударма жасалынуы керек еді. Сондай-ақ, егер кімде-кім француз тілінде сҰрақ қойса, шешен оны аудармашысыз түсінбес еді, оның французша сөйлей білу қабілеті болса да, оны жеке толық білмегесін, сауалқа жауап бере алмайды. Осы жақдайда оның аудармашылық қабілеті болқанда, сөзсіз көмектесе алар еді.

Қажет болқан жақдайда, тіл қабілеті болса да, егер оның аудармашылық қабілеті болмаса, оны пайдалана алмайды: “... жалқыз өзің түсіндір.

Егер Ұқындыру болмаса, онда шіркеу ішінде үндеме” (1 Кор 14:27,28). Қазіргі “тілдерді” білуге үміткерлер былай дейді: біздерді ешкім түсінбейді және өздері аудармашының көмегінсіз сөйлейді, бұл дегенің Павелдің нұсқауына ашықтан-ашық бой Ұсынбау.

32,33 өлеңдер:-

“И духи пророческие послушны пророкам; потому что Бог не есть Бог неурядицы, но мира. Так бывает во всех церквях у святых”.

“Пайқамбарқа көрегендік рухы да тілалқыш; ғйткені ҚҰдай дегеніміз жөнге салынбақандардың ҚҰдайы емес, әлемнің ҚҰдайы. Барлық шіркеу-лерде киелілер үшін осылай болады”.

Олай болса, Киелі Рухтың қабілеті дарықандар ол қабілет адамдарды әдеттегі шындық саладан алшақтады деген көріністермен байланыстырмауға тиіс: Рух дегеніміз адамдардың субъектісі, қабілет адамға жоқарыдан келген, ол адамды баурап алып, өзінің қылықын басқара алмайтын жақдайға жеткізетін күш емес. әлбетте, пері немесе “қара ниетті рух” дінге сенбеушілер бойына кіріп, ал Киелі Рух дінге сенушілерден азаяды деп ойлау қате. Ал 1Кор 14:32 өлеңінде айтылатындай Рухтың күші бойына қонғандар тарапынан белгілі бір шекке дейін бақылауда жатады. Бұдан басқа, біз жоқарыда айтқандай, киелі Рухтың күштері апостолдарға белгілі бір уақытқа белгілі мақсатпен келіп отырған, бірақ олармен үнемі бірге болмаған. Бойына қабілет дарықандарды Аллатақаланың әлемге Ұмтылуына сәйкес пайдалан деп шақыру және Оның жөнге салынбақандықын жек көру пентекоталдықтардың шіркеуінде керең қҰлақына естілді.

34 өлең:-

“Жены ваши в церквях да молчат: ибо не позволено им говорить, а быть в подчинении, как и закон говорит”

“Сендердің әйелдерің шіркеудің ішінде үндемейді: ұйткені оларға сөйлеуге рұхсат жоқ, тек бақынышты болуға тиіс, заң осыны уақыздайды”.

Рухтың қабілетін қолдануға байланысты әйелдер шіркеулік қызмет кезінде оны пайдалануға болмайды деп сендіре көңіл аударады. Дегенмен осындай Ұсынба жалпы наразылық тудырады деп күтуге болады. Күмбірлеген түсініксіз тілде еліктіргіш қызу сөзбен қазіргі

құбылыстарды айту қатысып отырқандардың бірінен-біріне ауысып отырқан жақдайда сөзсіз сенбеушілік тудырады. Осыған ниет қылқан әйелдер, балалар, қандай да болмасын адамдар тізгінсіз қатты қимыл жасайды, сөйтіп ашына буыққан айқайды “шетел тілдері” деп қабылдайды. Қазіргі шіркеулердегі “түсініксіз тілдерде” сөлесулердің және “көрегендіктің” 34-өлеңіндегі өсиеттермен еш сабақтастығы жоқ. Павел әйелдерге жамандық ойлаушы деушілік күлкі келетіндей және жауапсыздық болып табылады. Келесі өлең бұны теріске шықарады: “Если кто почитает себя пророком или духовным, тот да разумеет, что я пишу вам, ибо это заповеди Господни” (1Кор 14:37), а не лично Павла. Егер кімде-кім өзін пайқамбармын немесе руханимын деп санаса, ол Ұқынатын болады, менің сендерге жазғаным осы, ұйткені бұл Аллатақаланың өсиеті,- Павелдің өсиеті емес. Құдай рухы қонған Тауратқа сенетін әрбір адам 1 Кор 14-тің тарауында айтылған уақыздарды мойындауы шарт, шындап қабылдау керек. Оны толық елемей Құдай рухы қонған Інжілге сенім жоқ екенін көрсетеді, немесе өзінде рухтық дарын жоқ деп мойындаумен пара-пар. Осындай көзқарасы бар адамдар 1 Кор 14-тегі Құдайдың уақыздары бізге арналғанын теріске шықарады. Осы мақұлдаудың логикасы күшті, жойқын. Осыны біле тұра сіз қалайша осындай шіркеудің мүшесі боласыз немесе жолын қуушымен қарым-қатынасыңызды құрасыз?

2.4. Қабілеттің кері қайтарылуы

Христа қайта оралқаннан кейін, дінге сенушілер тақы да, Құдай Рухының тамаша қабілетін пайдаланып қазіргі тіршілік дүниесін Құдай Патшалығына ауыстыруға тырысады. Сондықтан қабілет “болашақ қасырдың күші” деп аталады (Евр 6:4;5), сөйтіп Иоиль 2:26-29) Израил халқы жаздым-жаңылдым дегеннен кейін Рух қабілетінің үлкен сырласуын суреттейді. Христа қайтып оралқан кезде дінге сенушілерге қабілет беріледі деген деректің өзі осындай қабілет оларда қазір жоқ екендігінің айқын дәлелі. Сонымен қатар, Інжілге және әлемдегі жақдайларға көзі ашық әрбір христиан Христың жуық арада келетініне сенеді (3- Қосымшаны қара).

Халықтарға қабілет дарықан бірінші қасыр мен Исаның екінші рет келуі арасындағы уақытта қабілетті кейін қайтарып алуға тиіс:-

“Пророчества прекратятся, и языки умолкнут, и знание упразднится. Ибо мы отчасти знаем и отчасти

пророчествуем. Когда же настанет совершенное, тогда то, что отчасти, прекратится” (1 Кор 13:8-10).

Бірінші қасырда дарықан Рух қабілеті, “болқан іс басталқанда” алынып тасталуға тиіс. БҰл Исаның екінші рет келгенін көрсетпейді, ұйткені осы кезде қабілет кері қайтарылуға тиіс еді. “Болқан іс” деген мақына беретін грек сөзі, немесе “бір нәрсенің толық екенін, не аяқталқанын білдіреді”, күнәсіз бірдеңемен салыстырқандай.

БҰл “әлдеқалай толық” сөзі білімнің бір бөлігін қҰрастырады, көне христиандар мҰны қабілеттің көрегендігінің нәтижесі деп қабылдақан. ҚҰдайдың қуат беруші сөзінің арқасында алдын-ала болжау қабілеті дарып, көрегендік пайда болқанын есте сақтауымыз керек. Осы сөздердің жазылып, қҰрастырылқан түрі қазіргі Таурат.

Біздің заманымыздың бірінші қасырындақы дінге сенушілер Жаңа гсиеттің, қазіргі біз білетін, бір бөлігін білген. Ол өзінің шіркеуіндегі қадірлі адамнан бірнеше көрегендік сөздерді естіді, ол көрегендіктің практикалық өмірдің бірнеше саласына қатысы бар. Оның Иса өмірінің қысқаша мазмҰнынан хабары болатын, мүмкін Павелдің бір, не екі жолдауын оқықан болар. Көрегендік сөздер жазылып болып, қолдануда болқаннан кейін, оны қабылдау қажеттілігі тоқтатылды. Болқан іс аяқталып, нәтижесінде Рухтың қабілетімен ауысқасын Жаңа гсиет түгенделді:

“Все Писание богодуховенно и полезно для научения, для обличения, для исправления, для наставления в праведности, да будет совершен Божий человек, ко всякому доброму делу приготовлен” (2 Тим 3:16,17)

“Барлық ҚҰдай Жазулары қҰдай рухын беруші және ұйрету үшін әйгілеу үшін, түзету үшін, шыншыл өсиет үшін, ҚҰдай адамы күшіне ене гөр, ол қандай-да болмасын жақсы істер үшін дайындалқан”.

БҰл аяқталқан, немесе толық іс, ол дегеніміз Таурат. Сонымен бүкіл Таурат, ҚҰдай шабытын беруші, сол үшін жазылды, “осы толық істің” басталуы, сонымен тамаша қабілет кейін қайтарылды.

Ефесияндарқа Жолдамасынан алынқан аят (4:8-14) қазір орынды айтылқан, жҰмбақты тамаша шешуге көмектеседі:

“Почему и сказано: “восшед (Иисус) на высоту (на небо)... дал дары человекам... для созидания тела Христова,

доколе все придем в единство веры (т.е., к одной вере) и познания Сына Божия, в мужа совершенного... дабы мы не были более младенцами, колеблющимися и увлекающимися всяким ветром учения”.

Бірінші қасырдың қабілеті орындалқан іске немесе кемелденген адамқа жеткенше жокарыдан келуге тиіс; 2 Тим 3:16,17 аяттарында “ҚҰдай адамы жаратылады”, ол “Барлық ҚҰдай сөзі Жазылуынан” кейін іске асады делінген. Барлық ҚҰдай Жазуы қолымызда болқандықтан әртүрлі шіркеулер Ұсынып жүрген көптеген доктриналардың шын мәнінде барлығына дәлел бола алмайды. Бір қана Таурат бар, ұйткені “Сенің сөзің шындық сөз” (Ин 17:17). Біздер оны оқып мақлҰмат аламыз, “дінге сенудің бірлігін” таба аламыз (якни Еф 4:13-те айтылқандай) бір қана дінді. Сондықтан нақыз христиандар, бір қана дінді қабылдақан. Осы мақынасында олар толық болып есептеледі, немесе теңір атынан келген жазудың, орындалқан ҚҰдай Сөзінің нәтижесі сияқты.

Былайша айтқанда, Еф 4:14 аятында айтылқандай берекелі тамаша қабілеттің дарықанын рухани балалықпен салыстырқанқа назар аударыңыз; көрегендікке байланысты тамаша қабілет алып тасталуқа тиіс, 1Кор 13:11 аятында да осы жөнінде айтылады. Олай болса рухани қабілет бойынша дарықан деген айқай сөз рухани кемелденгендіктің белгісі емес. Осы сөздерді оқықан әрбір адам ҚҰдайдың жазылқан Сөзін тануқа тырысуы керек, ҚҰдай гзінің сырын бізге ашқанына қуанып, оқан сыпайы тілалқыштықпен жауап беру керек деген қорытынды жасауқа тиіспіз.

Рұхты қабылдауқа қазіргі дәмелену

Сайып келгенде, біздерге тамаша қабілет дарықан деп даурыққан адамдарқа бірнеше ескерту жасауқа тура келеді:-

- Қазіргі кездегі “тілдерде айтушылар” қысқа буынды сөздерді, мәселен “лала, лала, лала; шама, шама; Иисус, Иисус” бірнеше дүркін қайталау дақдықа айналдырқан... БҰл бірқандай тілмен байланысты, синтаксистегідей емес. Адам біреулердің шетел тілінде сөйлесіп жатқанын естігенде, әдетте олар бірдеңелер жөнінде әңгімелесіп жатыр деп ойлайды. Ол сөздің мәні қандай екенін түсінбесе де, сөздің дыбысталу ерекшелігін аңқарады. Бірақ, қазірше тілдерде айту мҰнымен ерекшеленбейді. МҰнда бірінші қасырдақы қабілеттің мақсатындай, қибратқа тҰспалдау жоқ.

- Қайсібір пентекосталдықтар басқа тілдерде сөйлесу “қҰтқаруқа” берілген белгі деп сендіреді, сондықтан ол жаңа сенушілікке бойұсынқанда қажет, БҰл сөздер көне шіркеудің баяндауына қарама-қарсы келеді, әртүрлі қабілет дарықандар түрлі-түрлі мүшелерге Ұқсас болған. әрбірі аяқ, не қол болған жоқ, әрбіріне қабілеттің бір түрі дарымады, мәселен бір тілде сөйлеу. 1Кор 12:17,27-30 аяттар мҰны былай түсіндіреді:

“Если все тело глаз, то где слух? Если все слух, то где обоняние? И вы- тело Христово, а порознь- члены. И иных Бог поставил в Церкви во-первых Апостолами, во-вторых пророками, в-третьих учителями; далее, иным дал силы чудодейственные, так же дары исцелений, всположения, управления, разные языки. Все ли Апостолы? все ли пророки? все ли учителя? Все ли чудотворцы? Все ли имеют дары исцеления? Все ли говорят языками? Все ли истолкователи?

“Егер біздің барлық денеміз көз болса, онда есту мүшеміз қайсы? Егер барлық есту мүшесі болса, онда иіс сезімі қайсы? Сіз де- Иисустың денесі, ал жекелеп алқанда-дененің мүшелері. Ал өзгелерін ҚҰдай Шіркеудің ішіне қойды Біріншіден Апостолдармен, екіншіден пайқамбарлармен, үшіншіден мҰқалімдермен;

Осы тарауда да бҰдан сәл бҰрынырақ осылай делінген:-

“Одному дается Духом слово мудрости, другому слово знания, тем же Духом; иному дары исцелений, тем же Духом; иному чудо-творения, иному пророчество, иному различение духов, иному разные языки, иному истолкование языков. Все же сие производит один и тот же Дух, разделяя каждому особо, как Ему угодно. Ибо, как тело одно, но имеет многие члены, и все члены одного тела, хотя их и много, составляют одно тело,- так и Христос” (1Кор 12:8-12).

“Біреулерге Рух арқылы даналық сөз беріледі, басқақа білім сөзі, сол Рух арқылы; қайсы біреуге сенім, сол Рух арқылы; біреуге сауықу қабілетін, сол Рух арқылы; Осындай айқындықты елемеуге болмайды.

Пентекосталдықтарға қатысты айырықша мәні бар кезеңге мына мысалды келтіруге болады: Филипп сенімге жаңа үндеуін арнады, немесе Тауратты танып болғаннан кейін олар судың ішінде шоқынды, бірақ оларға Рухтың қабілеті әлі дарықан жоқ еді, өйткені Петр мен Иоан (Йунус) осыдан кейін қана оларға жақындады және “келгендер олар Қасиетті Рухты қабылдай гөр деп қҰлдық етті. Сосын олардың үстіне қолын салды, сосын олар Қасиетті Рухты қабылдады. Симон апосталдардың салқан қолы арқылы Қасиетті Рух берілгенін көрді”... (Деян 8:4-18). Мүмкін Рух қабілеті қолын олардың үстіне салу арқылы қана оларға көшкен шықар, мҰндай қазіргі үміткерлерге бола бермейтін жақдай.

Басқа пентекосталдықтар (пятидесятник) басқа тілдерде сөйлесу олардың жанын сақтап қалмайды деп санайды. Олардың бойына қабілет дарықан деп сендіріп жүргендердің арасында теологиялық (дін туралы қылым) маңызды айырмашылық барын көрсетеді. Осылайша, “қҰдай шабытын иеленгендер” ҚҰдай Патшалықы жерде орнайды деп сенсе, басқалары аспанда орнайды деп сенеді. Католиктік қҰдай шабытын иеленгендер Қасиетті Рух Мария мен папаны қҰдай деп тануға бҰйырады деп сендірсе, ал қайсы бір пентекосталдық “қҰдай рухы дарықандар” олардың қабылдаған Қасиетті Рухы папаға Иисусқа (Исақа) қарсы адам есебінде қара деп бҰйырады, сөйтіп католиктердің ілімін айыптайды. Дегенмен, Иса алдандыру қабілеті дарықан, немесе Қасиетті Рух дарықан адамдар, қандай да болмасын шындыққа бақыталады, сол күні сендер менен ештеңе жөнінде де сҰрамайсыңдар... Алдандырушы (жҰбатушы)... сендерді бәріне үйретеді және менің сендерге не айтқанымды естеріңе салады дегенді еш күмәнсіз айтты”. (Ин 16:13,23; 14:26).

ЖҰбатушылық бойына дарықандар арасында білім жөнінде ерекше айырмашылық болмауға тиіс, сонымен қатар осындай айырмашылық болған жақдайда қабілет дарықандармыз десе де ондай адамдарды шын мәнінде солай деп қабылдай көрмеңдер. Қайсібір осындай үміткерлер өздерінің сенетіндіктерін Таурат бойынша түсіндіре алмай тҰрса да, олар барлық шындық толық білім Алдандырушылыққа бақытталмайтындығын көрсетеді.

– Кейбір адамдардың әр тілде сөйлесуге көп көңіл бөлетіндігі таураттың түсінігімен қабыспайды. Еф 4:11 тарауындағы келтірілген Рух қабілетінің тізімінде ол жоқ. БҰл қабілет жөнінде 1Кор 12:28-30 аятындағы осындай тізімнің соңында еске алынады.

Шын мәнінде, Жақа ғсиеттің тек үш жерінде ғана осындай қабілетті қолдану жөнінде жөн сілтелінген. (Деян 2:4; 10:46; 19:6).

Қазіргі ҚҰдай шабыттандырған христиандардың әрекеттенуі біздің ҚҰдай Рухына қатысты айтқанымызға сай қарастырылуға тиіс, өйткені олар әр тілде сөйлеуге дақдыланып, кереметті көз алдына елестетіп жүргендер. БҰдан мынадай негізгі қорытынды шығады: мҰндай адамдар қол жеткен табысымыз бар деп қаншама айтқанымен, ол ҚҰдай Рухын қабылдақандықтың нәтижесі болып есептелінбейді. Кімде-кім бізге қабілет дарыған деп сендіргенімен, ол ең алдымен бір талай ұй жҰмыстарын істеп тастаулары керек, сонда ғана олар осы тарауда келтірілген таурат дәлелдеріне жауап береді.

Дегенмен, аздақан сауықтыру мен “тілдерде” сөйлесудің қисыны неден екеніне жауап беру орынды сияқты (пҰтқа табыну мақынасында).

Адамдар өз миының мүмкіндігінің азқантай ғана бөлігін, кейбір деректер бойынша тек 1% пайдаланатындығы анықталып отыр. Сондай-ақ сана денеге “физикалық” бақылау жасай алатындығы анықталған. Индустар жалын күйдірмейді деп өзін-өзі сендіру арқылы жалаңаш аяқтарымен жалын үстінде жүрсе де аяқтары күймейді. Ерекше шабыттану кезеңінде біз өзіміздің миымыздың қабілетінің анақҰрлым көп процентін пайдалана аламыз.

Папа- католик дінінің ең жоқары бастықы. ә.С

БҰл әдеттегіден, дененің жалпы мақҰлданқан мүмкіндігін бірнеше есе көп физикалық пайда беруіне жеткізіледі.

Соқыс кезінде әскери адам дене қызуымен бірнеше сақат бойы қолы жҰлынып қалқанын да елемей жүре береді. Ұлкен діни сенім кезінде және дем беруші музыканың демеуімен ҚҰдай шабыттандырған басқарушының ықпалымен кәдімгі адамның ойына кіріп шықпайтын қҰбылыстар болуы мүмкін. Бүгінгі “христиандар” айтып жүрген керемет басқа діндердің тең жақдайдағы тәжірибелері сияқты ерекшелік. Бақсылыққа бас июшілер де ешкім түсінбейтін басқа тілдерде сөйлеген сияқты тәсілдерді қолданады. Қазіргі христиандарда болып жатқан кереметтерді мҰсылмандар да растайды. Біздің заманымыздың бірінші қасырында Рух қабілетін қабылдау басқа діндермен салыстырғанда шын христиандықтың айқын артықшылығы жақдайында іске асырылған. Бүгінгі христиандықтардың қазіргі “кереметтері” басқа да діндердің осындай “кереметтерімен” Ұқсас

деген дерек біздің заманымыздың бірінші қасырында болған Қасиетті Рух қабілеті бүгінде жоқ екендігін куәландырады.

Исламның жалқасып жатқан ерекше жеңісі, христиандықпен салыстырғанда, Африканың көптеген бөліктерінде болмаған болар еді, егер көпшілікке белгілі “христиандар” бірінші қасырда жасақан кең алымды “кереметтерді” жүзеге асырған жақдайда. Сонда Қасиетті Рух қабілетін шын “Жеңілдетуге” ие болғандар Исаның іске асырғанынан көп іс тындырған болар еді (Ин 14:12,6). Христиандарда сенушілік көп болғанда олар да осындай кереметтерді іске асырған болар еді деушілік күдік тудырады. Мәселе былай: Олар Жеңілдетушінің қабілетін бойына дарытқан, немесе жоқ. Егер олар өздерінде сондай қабілет бар деп сендірсе, онда олар анақҰрлым көп іс тындырған болар еді (Ин 14:12), тек іс тындырып қана қоймаған “болар” еді!

2.5 Таурат - жалқыз сенім.

Осы тарауда айтылғандардың бәрінен ҚҰдай Рухы Оның санасына, ниетіне және күшіне қатысы бар екенін аңқарамыз, өйткені Ол соның көмегімен гзінің өсиеттерін шықарады. Біз ҚҰдай Сөзі жолдарын оқып отырғанда Рухтың мәні айқындала түсетініне көңіл аударамыз. Қазіргі христиандардың көптеген проблемалары мҰны толық түсінбеушіліктен шықып тҰр. Осындай үлкен күш бір кітаптың ішіне сыйып тҰрқандықтан оны түсіну қиын, дегенмен Таураттан басқа ҚҰдайдың адамдарқа арналған өсиеттерінің басқа түрі де бар екендігін ойлауға тура келеді. Біздің өте-мөте бүлінген адамдық табиқатымыз Ұқуға қиын таза да айқын ҚҰдай Сөзін табатын болқандықтан (Ин 17:17), көптеген адамдар қҰдай сырын ашудың адам арқылы үшін ерекше тартымды басқа түрлері бар деген алдамшы сөзге көніп қалады. Төменде содан кейбір мысалдар келтіріледі:-

Дін тҰту (шіркеу)	Сырын ашуға үміт- керлердің басқа түрлері	Басылымдылық (осы түрдің адам үшін тартымдылығы)
Куәлар Иудаизмнің тәңірі (Иеговы)	гздерін қҰдай есімімен түскен кітап- тың иесі санайтын Қоқамның, Сақтау- шылардың, МҰна- ралардың қҰлактан- дырулары.	Тауратқа талдау берудің дҰрыстығы жөнінде ойлау үшін ешкімнің де күш жҰмсауы қажет емес. Бәріне де жауап беріледі.

Рим католицизмi	Католик дiнi бастықының айтқан пiкiрi және сену поптардың ойы, олардың сөзi бойынша ҚҰдай Ойының бейнесi.	Тауратты өздігінен оқудың еш қажетi жоқ. Ертеде католицизм оны қҰптақан жоқ, қайта оны оқуға тыйым салды. Адамдардың сөзiне сен, олардың сөзiнiң дҰрыстықына үшiн күш салма.
Мормондар	Мормонның кiтабы	Таурат доктриналарына сену мүмкiндiгiн терiске шықарады, үйткенi оны зейiн жеткiзiп Ұқу қиын Мормонның кiтабы қҰтылудың жан-жақты мүмкiндiктерiн бередi, ал Таурат көп адамдар үмiтсiз өмiр сүрiп, үмiтсiз өледi, өйткенi олар Иңiлден мақлҰмат алуға Ұмтылмады деп түсiндiредi.
ҚҰдай қуат-тандырушы христиан-дықтар.	“Ишкi жарық-сезiм”, олардың ойынша Қасиеттi Рух болып есепте-ледi.	гздерiнiң әрбiр сезiмi- нiң дҰрыстықына сенедi және ҚҰдай Рухы Тауратпен байлданысы жоқ жолдарда оларқа бакыт, қуат бередi деп санайды.

Осының бәрi Тауратты ҚҰдай Сөзi ретiнде анықтап оқу қажеттiлiгiне көңiл аударады және оның беттерiнен ҚҰдай атынан айтылған шын сөздердi таба алады. “Таурат неге бiреу, бiрақ шiркеулер көп?” деген сҰрақ туындайды. Оқан мынадай қарсы сҰрақ қоюға болады, қандай да болмасын шiркеу, осы туралы Тауратта айтылғанның сыртында белгiлi бiр дәрежеге дейiн ҚҰдай Рухының атынан айтылған бiлiм көзiнiң басқа түрiн қабылдайды, немесе Оның еркiн, iлiмiн және ойын қабылдайды.

Егер сiз бiр шын шiркеудi, бiр шын сенiмдi және бiр нақыз шоқынуды тапқыңыз келсе (Еф 4:4-6), онда сендерге “*Тауратқа* кейiн орал!” деген қатты және анық айтылған үндеудi естiр едiң.

Яхве- Иегова, единственное божество в иудаизме иудаизмнің жалқыз тәңiрi

Шегініс 4: Қасиетті Рух - бұл жеке тұлқа ма?

2.1 және 2.2 бөлімдерде ҚҰдай Рухы Оның күшіне жатады, ол Оның “ойының” бейнесін кең түрде көрсетеді деп жеткілікті айқақтар келтірілген. Үйткені ҚҰдай Рухы ҚҰдайдың мәні мен жеке басының сәулесін тура түсінуші ретінде қимыл жасайды, ал енді кейбір адамдар ҚҰдай Рухы- бұл жеке тұлқа, ол да ҚҰдай болып есептеледі дейді. Үткен бөлімдерді мұқият қайталап оқитын болсақ ҚҰдай Рухы Оның ойы мен күші екенін көрсетеді, олай болса ойы мен күші ешқандай жеке тұлқа бола алмайды. Электр көзге көрінбейтін күш, электрді басқарып тұрқан адамға нәтиже береді; ал ол жеке тұлқа емес. Махаббат адам мінезінің көрінісі, бірақ ол жеке тұлқа емес. ҚҰдай Рухы Оның мінезінің бір бөлігі есебінде Оның махаббатын да өз бойына жинақтайды, сондықтан Оның күшіне де қатысты, бірақ одан бөлек ол ешқандай жеке тұлқаға қатысты емес. Көпшілік “христианның” “үшбірлік” (“троица”) доктринасына сенуі анық және үлкен қате болып табылады. Бұл доктрина бойынша үш ҚҰдай бар- ҚҰдай Ие, Қасиетті Рух және Иса. Осы адамдардың өзі ҚҰдай- жеке тұлқа емес деп сендіреді, сонымен қатар ҚҰдай Рухы жеке тұлқа деп қарама-қарсы пікір айтады.

“Үшбірлік” христиандықтарға ауысқан пұтқа табынушылар идеясы екеніне толық сенуге болады, сол себепті бұл сөз Тауратта кездеспейді. Христиандар ҚҰдай үшбірлік идеясын қабылдап мына оқаш қорытындыға келген: ҚҰдай Рух күші- жеке тұлқа, ол да ҚҰдай, әйтсе де ол ҚҰдай емес. Христиандардың осындай қарама-қайшылық айыбын мойынына салқанда, жеңіл жол тауып, ҚҰдай- Ұлы құпия, сондықтан біз логикалық түсініктеме іздеуге тырыспай-ақ сенімді қабылдауға тиіспіз.

Сонымен Жаңа Ғсиетте ҚҰдайдың құпиясы туралы сөзімен де, ісімен де Исаның сырын ашатын жерін қалдырып кететіні түсініксіз:

“Не хочу оставить вас, братья, в неведении и тайне сей”
(Рим 11:25)

“Туысқандар, сендерді, мақлұматсыздық пен құпияда қалдырқым келмейді”.

“Проповеди Иисуса Христа, по откровению тайны” (Рим 16:25).

“Исаның уақызы Тәңірдің бізге ашқандары бойынша қҰпия”.

“Говорю вам тайну...” (1Кор 15:51)

“Открыв нам тайну Своей воли” (Еф 1:9;3:3).

Проповедование Павла было “возвещать тайну благовествования” (Еф 6:19; Кол 4:3).

“Тайну... ныне же открою святым Его” (Кол 1:26).

Қазір негізгі доктринаға қатысты қҰпия жоқ екенін айту керек, тек қараңғыда болған адам ғана, қҰпия туралы айтады. Осындай адам, Тәңірдің адамға ашқан шындығында жазылқандай, Таураттағы “Вавилон” атауы, “қҰпия” деп мазасынбай ма? (Откр 17:15). Осы діни жүйенің мәні өздерінің нанымын қҰпия деп жариялауында, ал шын діншілдер сонда айтылған сол әйелдің қҰпиясын түсінеді (Откр 17:7).

Өздерінің ҚҰдай жөніндегі түсінігін субъективті пікірге негіздейтін адамдардан осындай құңгірт жауап күтуге болады. Олардың санасына сырттан бір рухани күш әсер еткен сияқты көрінеді. Егер біз ҚҰдай Сөзі іліміне қатысты шын сыпайы болқымыз келсе, онда біз өзіміздің бар қабілетімізді Оның адамға ашқан сырын негіздеуге, дедукциялауға жұмсауымыз қажет.

Тауратта еске алынған Інжілді уақыздаушының бірде біреуі ешқашан да мынадай фразаға жүгінген емес: “Это-полная тайна и вы можете понять ее”. “БҰл- толық қҰпия, сондықтан сендер оны түсінуге тиіссіңдер”. МҰның орнына ақылдарыңды (сана) пайдаланып Қасиетті жазудан логикалық қорытынды жасаңдар деген үндеуін оқимыз.

Таураттың негізгі ережелері деген өзінің уақызында Павел “олармен осы Жазу арқылы сөйлесті, Иса зардап шегуге тиісті және қайта тіріледі” (Деян 17:2,3). МҰнда жүйелі, таураттық логикалық дәлел болды, ол әбден жетілгендік еді, сөйлем мына сөзбен басталды: “Павел өзінің үйреншікті әдетімен... дәлелдеді...” БҰл оның әдеттегі стилі болатын. (Деян 18:19 байқа). Осыған сәйкес, Коринфегегі ұлкен науқан кезінде Павел “әрбір сенбіде синагогте” сөйлеп, Иудейлерді сендірді... бірақ олар қалай қарсыласып тұрып алды...” (Деян 18:4-6). Дінді қабылдаған адамдар Павелдің Таураттан келтірген дәлелдерін тыңдады; осы жерде:

* Синагога - еврейлердің мешіт бағанаханасы

“Менің Ұйықтайтын бөлмеде Иса елестеді”, “мен айтып түсіндіруге болмайтын сезімге орандым”, “бір кеште мен Тәңірді кездестірдім” деген фразалар айтылған жоқ, ҚҰдайдың адамдарға жіберген Қасиетті Кітабы логикаға және рационализмге шақыратынына назар аударыңыз, “олардың қарсылық көрсеткенін де” (ҚҰдайдың Сөзі туралы), оларды сендіруі осыған Ұқсас (Деян 13:43). Олардың келесі аялдақан жері Икония, мұнда олар “сөйлегені сонша, қаншама көпшілікті сендірді” (Деян 14:1).

Осыдан біраз өткеннен кейін Павелге бірнеше пікір-таластар айтылды, дегенмен сол логика оны келешекке үмітпен қарауға қуаттандырды: “Ол шындық жөнінде, сабырлылық жөнінде және болашақ сот жөнінде айтты”, оны ол ашық көңілденіп айтты, осы кезде кейінгі кезеңде жүрген арсыз, “сотты да қатты үрейлендірді”. (Деян 24:25).

Біздің сөзіміз бірнеше дәлелдерге негізделгендіктен біз өзіміздің үмітіміз бен доктринамызды тауратқа сүйене отырып беруімізге тура келеді:-

“Будьте всегда готовы всякому, требующему у вас отчета в вашем уповании, дать ответ с краткостью и благоговением” (1 Петр 3:15).

“әрдайым, қандай да болмасын сендердің үміт еткендерің туралы есепті қажет ететіндерге дайын болыңдар, жауапты қысқа әрі зор құрмет көрсетіп беріңдер” (1Петр 3:15).

Кімнің болмасын жеке тәжірибесі жөнінде сабырлы дауыспен айту- бұл інжілдік үмітке сендіруге әкеледі дегенді білдірмейді. Жеке куәлендіруге Ұзақ сілтеме жасау көптеген “інжілдік” христиандардың уақыздау құралы болғанымен, олардың “үмітке”, “дәлелді жауаптың” жоқтығын көрсетеді. “Тәңірдің менің өміріме істегендерін пайдалануға” мүмкіндік беру үшін христиандар арасында бір тұтас сөздік пайда болды. Осындай жеке құлкілі оқиқалар (анекдот) Павелдің сөзіне өткір қарама-қайшы келеді: “Мы не себя проповедуем, но Христа Иисуса” (2Кор 4:5), біреуден басқадан Исамен жеке қарым-қатынас жасақан адамның атынан айтылып тұрған сөз.

Логикаға, тауратқа негізделген біздің сенімге деген үндеуіміз бір өрнек құрауға тиіс. Ол біздің ҚҰдаймен туыстық қатынасымызды соңғы күнімізге дейін белгілейтін үлгі болып табылады. Бірінші христиандар үнемі бізге өнеге болады. Олар ақыл-ойды адамдардың игілігі қызметін шешу проблемасына жұмсаған (Деян 6:2). Жаңа қасиеттің

жолдамасында оқушылар таурат логикасын басшылыққа алады деп сенім білдіреді. Олай болса, (Моисей) Мұсалар заңы бойынша өмір сүрген бірінші поптар қандай болса, сол арқылы Исаның істері туралы нақты мақлұмат аламыз (Евр 5:3). Құдайдың Исақа деген махаббаты туралы айта келіп, Павел біздің парасатты қызметімізді Оқан берген жауапқа арнауға шақырады (Рим 12:1). “logikos” сөзі гректің “logos” сөзінен шыққан. Ол Алланың сөзі мақынасында аударылады. Олай болса, біздің таурат терминіндегі логикалық жауабымыз Алла сөзінен туындаған болуға тиіс.

Осылардың бәрін ескере келіп Алланың Рухы жөнінде сөз болқанда жеке тұлқа туралы сендіруге болмайды, жеке тұлқа Құдай емес. Осының бәрі құпия және таурат терминіндегі логикаға бақынбайды деген жауап орынды болмайды. Егер біз Қасиетті Жазудан логикалық қорытынды шықара алмасақ, онда Таураттың барлық хикаяларын оқықанымыз бекерге саяды; егер оның қызықы ескірген деп кемсіту болса Таураттың қажеттілігі жойылады, оның қызықты әдеби шықарма есебінде мәні болмайды. Мүмкін, осының бәрі христиандардың көптеген кітап сөрелерінде болуға тиіс.

Дегенмен, Құдай Рухы дегеніміз жеке тұлқа деп сенетіндердің кейбіреулері оқан таурат тұрқысынан түсініктеме беруге тырысатындықын мойындау керек болады. Құдай Рухы жеке тұлқа тілінде айтылатын, мәселен “Жұбатұшы” жөнінде айтылатын өлең жолдары келтіріледі (Ин 14:16), немесе Рух “ренжіді” дегенге сілтеме жасалады.

бөлімінде біз адам “рухы” ашынқан (Деян 17:16), абыржықан (Быт 41:8) немесе көңілді (Лк 10:21) тұрде болады дейміз. Адамның “рухы” немесе оның мәні, ақыл-ойы және ниеті жөнінде айтылады, оның бәрі қимыл тудырады, жеке тұлқа ретінде жүреді. Бірақ, әрине, бұл дәлме-дәл қабылданбайды. Алланың Рухы жөнінде де осылай әңгімелеуге болады.

Тауратта бейнелеу тілі жиі қолданылады, ол абстракті түсінік туралы айтылқанда болатынын ескеру керек. Мәселен 9:1 даналық жөніндегі нақыл сөзде әйелдер туралы әңгіме болады. Бұл іскерлік даналықы дарықан адам қандай болатындықын көрсетеді. Даналылық адам санасынан тысқары тұрмайды, сондықтан да осындай бейнелеу қолданылады. Осы жөнінде толық мақлұмат 5 Шегініс “Бейнелеу принципінде” беріледі.

5.Шегініс: Кейіптеу принципі

Қайсібір адамдар, мүмкін, періні кейіптеу туралы түсінікті қиын қабылдайды. Тауратта ол жеке тҰлқа деген Ұқым туқызады деп жиі айтылады, бұл адамдарды ыңқайсыздандырады. Мұны түсіну қиынка соқпайды, өйткені Таураттың өзгешелігі мынада: өлі затты және абстракті түсінікті бейнелеу мәселен, даналықты, байлықты, күнәні, шіркеуді кейіптеу, перінің атымен байланысты кейбір керемет теориялар. Келесі мысалдар суретпен сипатталады:-

Даналықпен кейіптеу: “Даналыққа талаптанқан адам және ақылқа ие болқан адам шат-шадыман! ғйткені оның тапқаны құмісті тапқаннан жақсы және одан түскен табыс алтыннан түскен табыстан көп. Ол құнды тастардан да қымбат; (оқан ешқандай жамандық қарсы тҰра алмайды, оқан жақындап келе жатқан ол баршақа жақсы мәлім) және сенің тілегіңнің бәрі оқан тең келе алмайды (Нақыл 3:13-15).

“Даналылық өзіне ұй салдырды, оның жеті бақанасын қырнап дайындады (Нақыл 9:1).

Осы өлеңдер және тараудың басқа бөлімдерінде кездесетін даналылық әйел кейпінде беріледі. Дегенмен, осы себепті даналылық- жер бетінде қыдырып жүрген әйел деген ой ешкімде де туындамайды. Барлық адамдар даналықты өздері қажетсінетін, тілеп жүрген қасиет деп Ұқынады.

Байлықты кейіптеу. “Никто не может служить двум господам: ибо или одного будет ненавидеть, а другого любить; или одному станет усердствовать, а о другом нерадеть. Не можете служить Богу и маммоне” (Мф 6:24). “Ешкім де екі құдайқа қызмет етпейді: өйткені немесе біреуін жек көріп, ал екіншісін Ұнатуы мүмкін емес; немесе біреуіне ынтамен қарап, ал екіншісін менсінбеуі мүмкін емес. Құдай мен байлық құдайына қызмет етпейсіз” (Мф 6:24).

Бұл жерде байлық құдаймен салыстырылады. Көп адамдар байлықты меңгеруге ынтызар, сөйтіп осындай жолмен үстемдік жүргізгісі келеді. Осы жерде Иса былай дейді: біз олай жасай алмаймыз, қай кезде болмасын үстемдік ету Құдайқа қана тән. Уақыз қарапайым және пәрменді, бірақ та байлық- Маммон есімін жамылқан адам екендігін ешкім көзіне елестете алмайды.

Күнәны кейіптеу. “...Всякий, делающий грех, есть раб греха”. (Ин 8:34). “Күнә жасайтын әркім, күнәнің құлы”. “Грех царствовал к смерти”

(Күнә өлімге қарай өріс алды) (Рим 5:21). Бойсұну үшін қҰлы болқанда немесе оның ырқына көніп, өлімге апаратын күнәның қҰлына, немесе шындыққа бойұсынқанда оның қҰлына айналатындықын сіз қалайша білмейсіз. (Рим 6:16). Байлықпен болқан жақдай сияқты, бҰл жерде күнә билік жүргізуші қожамен салыстырылады, ал күнә жасақан адам-оның қҰлы. Дегенмен осы жолдарды оқықан бірде-бір оқушы күнә-адам деген Павел сөзі деп ешуақытта қабылдамайды.

Рухты кейіптеу. “...Когда же придет Он, Дух истины, то наставит вас на всякую истину; ибо не от Себя говорить будет” (Ин 16:13).

бҰл жерде Иса өзінің апостолдарына біздер Қасиетті Рухтың күшін аламыз деді, Деян 2:3-4 айтылқандай Пятидесятниктер күні шын мәнінде Қасиетті Рух күші келді. “И явились их разделяющиеся языки, как бы огненные, и почили по одному на каждом из них. И исполнились все Духа Святого”, ол оларқа тамаша істерді тындыратын керемет күш берді, бҰл олардың жүргізетін билігі ҚҰдайдан келгендігіне сендіру еді. Қасиетті Рух жеке тҰлқа емес, ол күш еді. Ал Иса бҰл жөнінде айтқанда “ол” деген жіктеу есімдігін қолданқаны еді.

глімді кейіптеу. “И я взглянул, и вот, конь бледный, и на нем всадник, которому имя смерть”. (Откр. 6:8).

Израил халқын кейіптеу. “Я снова устрою тебя, и ты будешь устроена, дева Израилева, снова будешь укрошиться тимпанами твоими...” (Иер 31:4). “Мен сені тақыда жөнге саламын.

Израил қызы, сосын сен жөнге көшесің, қайтадан өзіңнің тимпаныңмен әшекейленесің”. “Слышу Ефрема плачущего: “Ты наказал меня, и я наказан, как телец неукротимый; обрати меня, и я обращусь, ибо Ты Господь Бог мой” (Иер 31:18). Осы өлеңнің мазмұны пайқамбар адам есебінде, мүлдем таза Ефремге арнап айтып тҰрқан жоқ, Израил халқына арнақаны. Осы жақдайда Ұлыбританияны кей кезде Британия немесе “Джон Бул” кейпінде қолданатыны сияқты деп Ұқамыз. Осы әйел мен еркек сияқты адамдар жоқ. Осы сөздер кітапта айтылқанда, не суреттерді кездестіргенде Ұлыбритания деп түсінеміз.

Исақа сенушілерді кейіптеу. “Доколе все придем в единство веры и познания Сына Божия, в мужа совершенного, в меру полного возраста Христова” (Еф. 4:13). әзірше бәріміз ҚҰдайдың Баласына сену және Оны тану бірлігіне, болқан оқиқаның күйеуіне, Исаның толық жасына сенеміз”. “Одно тело” (Еф 4:4). “И вы -тело Христово, а порознь-члены” (1 Кор 12:27). “...Христос есть глава Церкви, и Он же Спаситель

тела” (Еф. 5:23). “Он (Христос) есть глава тела Церкви... Ныне радуюсь в страданиях моих за вас и восполняю недостаток в плоти моей скорбей Христовых за тело Его, которое есть Церковь”. (Кол 1:18;24). “Ибо я ревную о вас ревностью Божию, потому что я обручил вас единому мужу, чтобы представить Христу чистою девою” (2 Кор 11:2). “... наступил брак Агнца, и жена Его приготовила себя”. (Откр 19-7).

Осы өлеңдердің барлығы адамдардың ортақтығына тықыз байланысты, өйткені олардың бәрі Исақа сенетіндер, кейде өздерін “шіркеуміз” деп атақандар. Дегенмен олар Исақа сенушілер қатарынан ерте шықып кетсе де, қазіргі бірде-бір шіркеумен ауыстыруға болмайды. Шын сенушілер, дәлдеп айтқанда Таураттың доктринасына сенетін, өздерін “таза қыз” санайтындар өздері өмір сүруге тиісті өмірдің тазалықын көрсетеді; табиғи дене қандай көп міндеттер атқаратыны сияқты, көп қызметтерді жүзеге асырады. Шіркеуді “дене” деп атақанда, онда ешкім де оны жеке тұлғамен алмастыра алмайды; сондай-ақ адамдар шайтан мен періні аспандағы “қажайып нәрсеге” немесе құлап бара жатқан періштеге Ұқсатпайды.

Роберт Робертенің “Христиандықтың жаңылуы” кітабынан бейімделіп жазылған.

6-Шегініс: Кальвинизм

Бұдан бірнеше жүз жыл бұрын Кальвин біздің өмірімізді алдына-ала болжау жөнінде идея көтереді, олай болса біздің ниетіміз бізді сақтап қалуға әсерін тигізбейді- өзімізді сақтап қалу жазмышта белгіленген немесе қабыл алынбақан. Осы ойлар қазіргі идеяға бейімделіп мүлдем өзгертілді:

– Тауратты немесе дінді оқып-үйренуге үлкен күш жұмсаудың еш қажеттігі жоқ, егер біз құтқарылуға тиісті болсақ, онда біз қандай жақдайда болмасын құтқарылуға тиістіміз.

– Бізді құнәлі болуға мәжбүр ететін және біздің еркімізге байланысты емес проблемаларды біздің өмірімізге енгізуші, Пері деп аталатын зат бар. Осындай жалқан елес 6- тарауда талқыланады.

– Гмірде кездесетін әрқилы жақдайда Құдайдан көмек сұраудың қажеті жоқ, мәселен саяхат кезінде қауіпсіздік туралы, өйткені жазмышта алдын-ала белгіленіп қойған. Әлемде мынадай мәтел бар, оны

аэропорттардан Ұшар алдында жиі естисің: “Егер сіздің рейс Ұшуқа тиіс болса, онда ол Ұшады”.

– Инжілдік шіркеулер былай деп үйретеді: Тауратқа сенуге болмайды немесе егер Қасиетті Рух оны істеуге бізді мәжбүр етпесе оны Ұқу қиын.

Осы секілді философияны теріске шықаратын көптеген таураттық дҰрыс себептер бар:

– ҚҰдайқа бойсҰнудың барлық тҰжырымдамасы мәнсізденеді. Тауратта бізге үнемі былай дейді: біздер Алланың өсиеттерін орындап отыруымыз керек, осылай жасақанда қана біз Оқан қуаныш әкелеміз немесе ренжітеміз. Егер қҰдай бізді көнгіш болуға зорлайтын болса, онда осы тҰжырымдамада айтылқандардың бәрі мәнін жояды. Иса “Оны тыңдайтындардың барлығы үшін” қҰтқаруды Ұсынады. (Евр 5:9).

– Евр 11-дің тарауында былай делінген: ҚҰдайдың біздің өмірімізге араласуы және біздің қҰтқару жөніндегі келесі түсінігіміз біздің сенімімізбен арақатыстықты белгілейді. Таураттың ҚҰдайқа деген үндеуінің көпшілік мысалдары қиын уақыттарда көмек беруді сҰрап дҰқа қылуды насихаттайды. Егер осының бәрі алдын-ала белгіленіп қойқан болса, онда жасақан дҰқалары зая кетеді. Біздің Исақа сенгеніміздің нәтижесі сияқты қҰтқару жөніндегі идея да өзінің мәнін жояды.

– Шоқыну қҰтқарылу үшін алдын-ала жасалқан қызмет (Мк 16:16; Ин 3:3-5). Кальвинистер мҰны теріске шықарады. Дегенмен Исаның еңбегінің арқасында қҰтқарылу мүмкін болды (2Тим 1:10), бірақ бҰл алдын-ала болжау тҰжырымдамасының абстрактылық нәтижесі емес. Біз Онымен саналы түрде туыстасуымыз керек, оны шоқыну арқылы істеуге тиіспіз. Рим 6:15-17 өлеңдерінде біздің әміршіміздің ауысуы туралы, күнәлі өмірден көнгіштік өмірге ауысуы туралы айтылады. Кальвинизм-католиктер шіркеуінен бөлінген протестанттық дінге сенушілер “БойсҰну үшін өзіңізді кімге қҰлдыққа берсең, сен соның қҰлысың”. ізінді бойсҰнуқа беру деген сөз біздің ізгі ықыласымызды көрсетеді. Ол алдын-ала болжам жасауқа қарама-қарсы деген сөз. Қайтарып беру Инжіл ілімінің бейнесіне жүректен айтылқан бойсҰну арқылы өтеді (Рим 6:17).

– Ең ақырында біз алдын-ала болжанып қойылқан болсақ, онда Алла үшін ізінің Сөзін бізге арнайы айтуының ешқандай қажеттілігі болмас

еді. Сондай-ақ уақыздаудың да қажеттілігі болмас еді; дегенмен Таурат өзінің өсиеттерімен, айқын мысалдарымен уақыздау Сөзі арқылы еркектер мен әйелдер қҰтқарылуға келетіндігін көрсетеді. “ҚҰтқару сөзі” (Деян 13:26) адамдарға келуге тиіс.

– Бізді өзіміздің сәйкес ісіміз үшін соттайтын болады. (Откр. 22:12). Біздің игі ықыласымыз неге бізді қҰтқару үшін маңызды емес? Павел былай деген: еврейлер ҚҰдай Сөзін қабылдамақаны үшін біз мәңгі өмір сүруге лайықсызбыз деп өздерін өздері сөккен. (Деян 13:46). Олар өздерін соттады және ҚҰдай кедергі жасамады. Егер біз ҚҰдай кейбір адамдарды алдын-ала болжайды, ал басқаларды айыптайды деп айтсақ, онда Ол бір адамдарды күнәлі болуға, ал басқаларды тақуа болуға итермелейді деген Ұқым туады. Адамның күнәсінің салдарынан “өлім барлық адамдарға ауысты, себебі күнәлі болды” (Рим 5:12). Күнәсі үшін сазайын тартып, сол себепті адамдар өлетін болған (Рим 6:23), Адамға дейін ҚҰдай оларды күнәлі болуға мәжбүр еткені үшін емес.

– 1 Кор 10 бірінші тарауында және Таураттың басқа да әңгімелерінде бір кездері ҚҰдаймен туыстық қатынасы болған, кейін ҚҰдайдан бойын аулақ салқан, осының бәрін дінге сенушілерді алдын-ала ескерту үшін жасақан адамдар жөнінде әңгіме болады. “Сенушілерден бөлінуге” (Гал 5:4) болады деген дерек қҰтқару жүйесінің болмақандықын көрсетеді, осы жақдайда “бір кезде қҰтқарылған-әрқашан қҰтқарылады” деп кальвинизм сендіреді. Оның шын іліміне сенген жақдайда қана біз қҰтқарыла аламыз (1 Тим 4:16).

– Иса былай деп ашық айтты: ҚҰдай Сөзін түсіну біздің ізгі ықыласымызды салып күш жұмсауымызға байланысты. “Читающий да разумеет” (Мф 24:15). Олай болса, бізді ешкім де күштеп істеткізбейді, біз өзіміз ҚҰдай Сөзін түсінуге Ұмтыламыз. Исаның жиі қайталайтын сөзі мен мына сөздердің арасында Ұқастық бар: “Тот кто имеет уши, да услышит” или поймет. “ҚҰлақы бар адам тыңдай алады” немесе түсінеді сөзі ҚҰдай Сөзін оқумен салыстырылады. ҚҰдай Рухы Оның сөзі арқылы өте күшті көрінеді, міне, сондықтан да Иса Оның шаттандырушы сөзі “Рух екенін” айта алады (Ин 6:63). ҚҰдай Рухы адамға қызмет ету үшін ең алдымен Оның сөзіне жүгінеді, сөйтіп адамды осы сөзді тыңдауға мәжбүр етеді.

– “Жаждующий пусть приходит, и желающий пусть берет воду жизни даром” (Откр 22:17)- так говорит Евангелие всем , кто откликается на

* Адам- первый человек, создан богом из земли

его слово жизни. “Аңсап жүрген мейлі келсін, сондықтан тілеуші өмір суын, мейлі, тегін алсын” (Откр 22:17), -деп Інжілде оның өмір сөзіне көңіл бөлгендердің бәріне айтылған.

Шегініс 7: “Және Қасиетті Рухтың сыйын алыңдар” (Деян 2:38)

Пятидесятницалар күні көпшілік жиналқандар алдында сөз сөйлеген Петр өзінің сөзін 38 өлеңмен аяқтап, шоқынұқа, Қасиетті Рухтың сыйын алуға шақырды. Қасиетті Рухтың қабілетіне сілтеме жасалқан себебі, апостолдардың өздері бір топ халықпен әр тілде сөйлеу қабілетін қолданқан. Оны былайша түсіндіреді: осылай істеу арқылы олар тамаша қабілет даритындықы туралы Иоилдің көрегендігін орындайды (Деян 2:16-20). Петр жиналқан бір топ Израилдықтарқа Рухтың тамаша қабілетін беруге уәде берген деп жорамалдауға болады. Жиналқан топ ішінде иудейлер, язычниктер жоқ еді (Деян 2:5). Иоилдың қабілетті беру жөніндегі көрегендігі, ең алдымен иудейлерге қатысты болатын. Сондықтан да Петр оларқа қарап былай деді: “Вам принадлежит обетование и детям вашим (Деян 2:39) “Уәде сендерге тән және сендердің балаларыңа”, бұл жерде Иоилдің Рух израилдықтар мен олардың балаларына жоқарыдан жіберілген деген көрегендігі жөнінде (Деян 2:17) (ср Иоиль 2:28-32). Бұл жерде тамаша қабілет жөніндегі уәде тек екі Ұрпаққа- Петрді тыңдақанқа және оның балаларына бақытталқан деген тҰспалдау.

Бірінші қасырдың соңына қарай (Петрдің сөзінен кейін 70ж) қабілет өміршендігін жойқанын біз көрсеткен болатынбыз. МҰны тарихи деректер де бекіте түседі. Екі Ұрпақ бойы язычниктерде де қабілет болқан: “Вам принадлежит обетование и детям вашим дальним, кого ни призывает Господь Бог наш” (Деян 2:39). Язычниктердің бәрі “бәрі де алыстақы” деп суреттеледі (ср Еф 2:14-17).

Дегенмен, Деян 2-нің тарауында жазылқан оқиқалар Иоиль 2-нің тарауында айтылқан уәденің тек бір кішкене бөлігі ғана болып көрінеді деп ойлауға негіз бар. Көрегендіктің басты жүзеге асуы Израилқа жау әскерлерінің басып кіріп, олардың тас-талқан болуы (Иоиль), осыдан кейін израилдықтардың өкініп, ҚҰдаймен көңілді қарым-қатынас жасап өмір сүруі кезінде көрінеді. (Иоиль 2:27). “И будет после того, изыю от Духа Моего”... (Иоиль 2:28)” Осындай шамаланқан шарт

орындалғанша біз Иоильдың басқа сөздерінің орындалуын күте алмаймыз. Тек қана Деян 2-нің тарауында мазмұндалған, Пятидесятниктер күні болған азын-аулақ оқиқаларды қана күте аламыз.

Шоқынқаннан кейін Рух қабілетін алу жөніндегі уәденің, қазір бізге де қатысы бар. Бір қана Рух бар, ол әртүрлі жолдармен көрінуі мүмкін (1Кор 12:4-7; Еф 4:4). Бірінші қасырда бұл тамаша қабілеттің жәрдемімен болған еді. Қазір, олар алынып қалғанда, “Рух қабілетін” жүзеге асыру уәдесін көру өте заңды. “Қасиетті Рухтың қабілеті” “Қасиетті Рух болып есептелетін қабілетке” жатуы мүмкін, немесе “Қасиетті Рух айтып жүрген қабілетке”, яғни жігерлендіруші Құдай сөзіне уәде қылған, кешіруші және құтқару қабілетіне жатуы мүмкін. Қабілеттің жүзеге асуы жөнінде басқа да көптеген мысалдар бар. “Құдайды тану” (Кол 1:10), ол таным Құдай дегенді білдіреді немесе Құдай жөніндегі таным. “Любовь Бога и любовь Христа” (1 Ин 4:9; 3:17; 2Кор 5:14) ол сүйіспеншілік дегенді білдіреді, Ол Құдай мен Исаның бізге деген сүйіспеншілігі немесе біздің Құдайға деген сүйіспеншілігіміз. “Құдай Сөзі” Құдай дегенді білдіреді немесе Құдайдан келген сөз мағынасында. Қасиетті Рух қабілеті Қасиетті Рух мүмкін ететін және ол жөнінде айтатын қабілетке жатады, сондай-ақ Қасиетті Рухтың күшінен тұратын қабілетке жатады.

Кешірім - бұл Рухтың қабілеті ме?

Рим 5:16 және 6:23 өлеңдерінде құтқару “қабілет” сияқты деп мазмұндалған, Деян 2:38 өлеңіндегі Рух “қабілеті” сөзімен салыстыру келіп шығады. Шын мәнінде 2:39 өлеңінде, сірә Иоиль 2:32 құтқаруға қатысты сөзі келтіріледі, бұл Рух қабілеті сияқты. Петрдің уәде бойынша қабілетке сілтеме жасауы Ис 57:19 сөздерімен байланысып жатыр: “Мир, мир (кешірім арқылы Құдаймен бірге) (с Богом через прощение) дальнему”. Еф 2:9 өлеңінде де қабілет құтқару сияқты деп суреттеледі, ал бірнеше жол төменірек: “Что чрез него и те и другие имеем доступ к Отцу, в одном Духе (даре)” (2:18). Бұл да сол деректермен анықталады, Еф 2:13-17 өлеңдері Ис 57:19 өлеңдерімен байланысып жатыр: “Вы, бывшие некогда далеко, стали близки, Кровию Христовою. Ибо Он есть наш мир... и, пришед, благовествовал мир вам дальним и близким”.

Ис 30:1 өлеңінде израилдықтарды өзбеттерімен кешірім іздегендері үшін айыптайды, олар Құдай Рухының қабілетін пайдаланған жоқ: олар “заклучают союзы (искупления), но не по Духу Моему, чтобы прилагать (а не отнимать) грех ко греху”. Ис 44:3 өлеңі Израилдың

кешірім сҰрақан соңғы күнін мына сөздермен баяндайды: “Я изолью воды на жаждующее и потоки на иссохшее (духовно опустошенное- Ис 53:2); излию Дух Мой на племя твоё и благословение Мое на потомков твоих”. Ибрахим тҰқымдарының бата беруі Иса арқылы орындалады (Деян 3:25,26), бҰл израилдықтарға Рухтың сыр ақытуымен салыстырылады. Осы жерде Иоиль 2 және Деян 2 өлеңдерінен алынған сөздер анық қабылданады. Гал 3:14 өлеңінде осының бәрі мына сөздермен қорытындыланады: “Дабы благословение Авраамово (прощение) чрез Христа Иисуса распространилось на язычников, чтобы нам получить обещанного Духа верою” 1 Кор 6:11 өлеңінде” Біздің ҚҰдай Рухымен біздің құнәларымызды жуу туралы әңгімелейді. Римляндарға Жолдауында “рахат... татуластыру... Рух” алатын (1:15; 5:11; 8:15) біздермен арамыздың теңдігі атап өтіледі. Осы арқылы татуластыруға әкелетін Рух қабілеті мен (“благодатью”) кешірім арасындағы байланысты көрсетеді. Оны бірінші оқыған израилдықтар екенін назарға алсақ және оған апостолдық жолдаулар көңіл аударғанын ескерсек Жаңа ғсиет тілінің мәнерлілігі мен Көне ғсиет идеясын дәріптеу қиын. Көне ғсиеттің бес кітабы мен Исаның Навина Кітабында бірнеше қайта ҚҰдайдың өз халқына жер береді- “Аллатақаланың өзі сенің пайдалануыңа жер береді” деген уәдесі туралы айтылады. Осы сөз жолдары Көне ғсиетте жиі кездеседі. Ал Жаңа ғсиетте “жер” сөзінің орнына “кҰтқару” сөзі қолданылады, олай болса ҚҰдай қабілетінің болашақы бар, әрине, құнәні кешірумен үйлестіре алқанда.

Петр иудейлерден қабілет алмастан бҰрын тәубе етуді сҰрады, ал бҰл өз намазын оқуға итермелейді. Осының бәрі Рух қабілеті дегеніміз оқыған намазға жауапты мазмҰндау тәсілі екеніне сенуге негіз болады. Намаз оқығанда “сҰрақанға игілік бере гөр” деу Қасиетті Рухты бер деумен тең (Мф 7:11; ср.Лк 11:13).Флп 1:19 өлеңінде де бір мақнада айтылған: “Во спасение по вашей молитве и содействием Духа Иисуса Христа”. Сондай-ақ 1Ин 3:24 өлеңінде Рух біздің көнгіштігіміздің нәтижесінде қана берілетіндігі айтылған, ал 22 өлеңде Оның парыздарын сақтап жүру не сҰрасаң соны алуға бастайды деп атап көрсетілген. Олай болса, біздің оқыған дҰқамызды ҚҰдайдың еститіндігі сияқты біздің сенімімізге себепші болады. (1Ин 5:14), сондай-ақ қабілеттің даруына себепші болады (1Ин 3:21,24; 4:13). Көріп отырсыздар, бҰл сөйлемшелер бір-біріне сәйкес келеді. Грек сөзі “charis”, көбіне “береке” деп аударылатын, ҚҰдай қабілетімен байланысты сөздерде де кездеседі. “Но мы веруем, что благодатню

(даром) Господа Иисуса Христа спасемся” (Деян 15:11). Сонымен бірге “береке” сөзі көбіне дҰқақа берілген жауаппен байланыста айтылады (мәселен, Исх 33:12; 34-9; Пс 84:11; 2Кор 12:9; Евр4:16; Иак 4:6; ср.ст.3). Зах 12:10 өлеңінде израилдықтармен “береке” рухы мен көңілі елжіреп сырласудың соңқы күні туралы айтылады. Осымен көңілі елжіреп дҰқа қылу Рух қабілетін алуқа себепші болады деген ойымыз қорытындыланады. Ол кешірім түрінде кездеседі. Рухты жүктеу намазқа жауап ретінде беріледі, ол израилдықтардың бірінші қасырда және соңқы күндері өкінуімен бекітіледі. Павел де осы мақнада өкіну мен кешірім жасауқа “ҚҰдайдың қабілеті мен ықыласы” туралы әңгіме етеді (Рим 11:29).

ЖҰбатушы

Ин 14 және 16 тарауларында жазылған ЖҰбатушықа берілген ант жөнінде де осындай ыңқайы табылады. Алқашында бҰл тамаша күштерге байланысты болатын, мҰндай күш апостолдарқа берілген, ұйткені олар сертті бірінші кезекте берген. БҰл бізге де қатысты болуқа тиіс. Апостолдарқа берілген тамаша күш, сірә, оларқа Інжілдің жолдауын жазуқа ықпал жасақан болар. Қабілеттер “сендерді бәріне үйретуге және Менің сендерге не айтқанымның бәрін естеріңе салуқа тиіс” (Ин 14:26) “Есіне түсіру” сөзі апостолдың ЖҰбатуқа берген антын шектей түседі. Олар Исамен бірге шіркеуші болқан кез еді. Ол кезде, 2.5 бөлімінде көрсеткеніміздей, “ЖҰбатушықа” берген серттің тілі Тауратты толық жазқан күшке қолдануқа болатындай еді. Сондықтан біз мынадай қорытынды жасаймыз: Рухтың басқа да уәделері біздің заманымыздың бірінші қасырында қажайып белгісінде орындалқан, ал қазір біздерге ҚҰдай сөзі болып Рух бейнесінде көрініп тұр, Тауратта осылай делінген.

ҚҰдай Рухы ертеде жазба сөз арқылы ашылқаны, әрине, ақиқат. Бірақ бҰл қазіргі толық жазылқан ҚҰдай сөзімен салыстырқанда жеке адамның атынан айтылқан, жоқарыдан келген шындық. (1Кор 13:9-13). Жаңа гсиетті жазып болқаннан кейін, қабілетті қайтарып алқасын, ҚҰдайдан адамдарқа арналқан шындық сөзден басқа ештеңе де болуы мүмкін емес деген Ұқым туады. Мормонның Кітабында Тауратта ҚҰдайдың шындық сөзі толық емес және негізсіз деп жазылқан. Қазіргі жақдайда Рухтың қабілеті жоқ болуы Таураттың толық жазылқандықын анықтай түседі. Егер біз ҚҰдай жіберген шындықтың күштілігін пайдаланқымыз келсе, онда біз оның әрбір бөлімін, Көне және Жаңа гсиеттерді де пайдалануқа тиістіміз. Сонда қана ҚҰдайы адам, Оның

сөзінде ашылқандай, ҚҰдайдың толықтықы (күштілігі) сияқты ол да толық болуға тиіс.

8-Шегініс: “Уверовавших же будут сопровождать сии знамения” (Мк 16:17).

Сендірушілерге көріністер еріп жүреді. Осы сөздерден шын сенетін әрбір адам тамаша қабілетке ие болады деген қорытынды шығады. Бірақ бұл көп нәрсені растайды- “Будут брать змей”; и если что смертоносное выпьют, не повредит им; возложат руки на больных, и они будут здоровы (Мк 16:18). Егер сенушінің сенімі толық болған жақдайда, бұл теориялық жақынан болуға тиісті уәде емес; бұл шын сенуші адамның істейтін серті. Егер осындай қажайыптар қазір болмаса, онда осы өлеңде айтылған уәде (ант) қазіргі уақытта біздерге таратылмайды. Сіз есіңізге түсіріңізші, Павел улы жыланды қолына Ұстап тұрса да, ол Павелді шақып алмады емес пе (Деян 28:3-7). Осының өзі уақыздау ҚҰдайдың атынан екендігін анықтап тұрған жоқ па ?

Қабілет дарыды деп мәлімдеп жүрген ҚҰдай шабыттандырған барлық христиандардың ішінен соңғы 100 жылда сондай күш қолданғанына ешкімнің көзі жеткен емес. Егер әрбір сенуші адам сондай көлемде белгі бере алмаса, онда уәде қазір жүзеге аспайды. МҰны біз Тауратқа шолу жасақанда Рухқа қатысты қорытынды жасақанымыз айқындай түседі. Осындай тамаша қабілет біздің заманымыздағы бірінші қасырда дінге сенуші ертедегі* христиандарда болған, Рухтың бұл қабілеттері Жаңа ғсиеттің Қасиетті Жазулары толық жазылып болғаннан кейін қайтарылып алынып, күшін жойды.

МК 16 тарауындағы соңғы өлең былай деп ойлауға негіз болады: сенушілермен “бірге жүрген” қажайыптар Інжілдің ауызша сөзін анықтау үшін арнайы алынған: “Уверовавших же будут сопровождать сии знамения... Они пошли и проповедовывали везде, при Господнем содействии и подкреплении слова *последующими* знамениями” (Мк 16:17,20). Дегенмен, қазіргі біздің қолымыздағы Жаңа ғсиеттегідей, ауызша сөз жазылып болғаннан кейін тамаша көріністер жоқалып кетіп, сенушілердің ізімен жүрді.

* Тимпан - ертедегі музыка аспабы, еолмен Сратын

Ескерту: Қасиетті қабілетке ие болуды сендірушілердің кеңінен мәлім болғандығы сондай, 1989 жылы ҚҰдай рухтандырушы христиан Джон Лайликас пастор мен екі кристадельфиандықтар Джон Аллфри арасында екі қоғамдық талқылаулар болды, оған осы сөздердің авторы да қатысты. Талқылау: “Қазіргі уақытта Қасиетті Рухтың тамаша қабілетін иемденушілер бар ма?” деген тақырыпқа өткізілді. Оған бүкіл млыбританияның барлық шіркеулерінен өкілдер шақырылды. Нәтижесінде осы талқылауға 1000 мыңнан астам адам қатынасты. Онда қазіргі кезде қабілет дарудың ең жақсы “дәлелдері” көрсетілгенін мойындау керек. Хаттаманың көшірмесін көрсетілген мекен-жай бойынша алдырып оқуға болады.

2 ТАРАУ: СҰрақтар

1. Төменде келтірілген сөздің қайсысы “Рух” сөзімен байланыста болады?
 - а) Күш
 - б) Қасиетті
 - в) Тозаң
 - г) Тыныс
2. Қасиетті Рух дегеніміз не?
 - а) Тұлқа
 - б) Күш
 - в) Арнайы мақсатты жүзеге асыруға бақытталқан
 - г) ҚҰдай күші.
3. Таурат қалай жазылған?
 - а) Адамдар өздерінің жеке ойларын мазмұндаған
 - б) Адамдар ҚҰдайдың не ойлағанын жазған
 - в) ҚҰдайдың Рухымен, қҰдай шабыттандырушы адамдар арқылы.
 - г) Кейбір бөліктерін қҰдай шабыттандырған, ал басқа бөліктері мұндай емес.
4. Рух қабілетінің дару себептерін төменде келтірілген әлелдердің қайсысы көрсетеді?
 - а) Інжілдің ауызша уақыздауына сендіру үшін
 - б) Көне шіркеуді кеңінен тарату үшін
 - в) Адамдарды шыншыл болуға мәжбүр ету үшін
 - г) Апостолдарды ауыртпашылығынан құтқару үшін.
5. ҚҰдайдың шындығы туралы біз қайдан білеміз?
 - а) Таураттың бөлімдерінен, жеке ойлауымыз арқылы.
 - б) Таураттан оқықанымыздан басқа, үнемі бізге өзінен өзі айтып отыратын Қасиетті Рухтан
 - в) Тек қана Таураттан
 - г) Поп арқылы.
6. Біздің заманымыздың бірінші қасырында өмір сүрген Рух қабілеттерінің қайсыбірін атаңдар.
7. Қабілет қашан алып тасталды? Қазір қабілетке ие болуға бола ма?

8. Қасиетті Рух қазір біздің өмірімізде қалай қимыл жасайды?

3 тарау

ҚҰдайдың уәдесі

3.1 ҚҰдайдың уәдесі: кіріспе

Сонымен, біз сабақ барысында ҚҰдайдың шындығы және Оның істері туралы жеткілікті толық әңгімеледік. Біз бірқатар айырықша қиын мәселелерді анықтадық. Енді біз, қазір “Аллатақала гзінің сүйіктілеріне қандай уәде” бергенін . (Иак 1:12; 2:5), Оның өсиетін сақтау жөнінде (Ин 14:15) дәйекті қарастыруға тырысайық.

Көне гсиеттегі ҚҰдайдың уәдесі шын христиан үміті болып көрінеді. Оның тақдыры сотта шешіліп жатқан аса жауапты кезеңде, Павел болашақтағы марапатталу жөнінде әңгімеледі, сол үшін ол өз өміріндегі барлық жақдайды соның жолында қҰрбан етуге дайын еді: “И ныне я стою пред судом за надежду на обетование, данное от Бога нашим отцам... за сию-то надежду... обвиняют меня” (Деян 26:6,7). Ол өз өмірінің көп бөлігін қызықты жаңалықтарды (Инжіл) уақыздаумен өткізді- “әкенің берген уәдесін”, Исаны қайта тірілтіп, ҚҰдайдың өзі орындақан болатын (Деян 13:32). ҚҰдайдың уәдесіне сенгендігім деп түсіндірді Павел, менің өлімнен қайта тірілуіме үмітімді арттырды (Деян 26:6-8, 23:8), сондай-ақ Исаның екінші рет келетінін білуіме, сот жөнінде және ҚҰдай Патшалығы орнайтындығына үмітімді арттырды. (Деян 24:25; 28:20,31).

Осының бәрі Көне гсиет- бҰл Израилдың бір үзік тарихы қана, ол мәңгілік өмір туралы әңгіме шертпейді деген қиялды теріске шықарады. Дегенмен бҰдан 2000 жыл бҰрын Иса арқылы Оның бізге мәңгілік өмір беруге уәде бергені жөнінде ҚҰдайдың шешімі кенеттен болқан емес еді. Басынан бастап онда ой болқан еді:-

“В надежде вечной жизни, которую обещал неизменный в слове Бог прежде вековых времен, а в свое время явил Свое в проповеди, вверенный мне по повелению Спасителя Нашего, Бога” (Тит 1:2,3).

“Ибо жизнь явилась, и мы видели и свидетельствуем, и возвещаем вам сию вечную жизнь, которая была у Отца и явилась нам” (1 Ин 1:2).

ҚҰдай өзінің адамдарына мәңгілік өмір сыйлаймын дегені дүние жүзін жаратқан бірінші күннен Оның ойында болды дегенді ескере отырып, біздер оны күмәнді санаймыз. Көне гсиетте Ол адамдармен сырласып

келген уақытының бәрінде, Ұзақтығы 4000 жыл осы жөнінде тістен шықармауға тиісті деп жазылған. Шын мәнінде Көне ғсиеттің пайқамбарлығы және уәдесі мол, оның әр қайсысы осы үміт жөнінде түп-түгел айтады, оны ҚҰдай із адамдары үшін дайындаған. Сондықтан бізді қҰтқару үшін маңыздысы ҚҰдайдың сертін түсіну, ол еврейлердің дін бастықтарына берілген: өйткені Павел Эфестегі сенушілерге мынаны ескертті: олар осыны білгенге дейін “олар Исасыз болған, Израил қоқамынан шықарылған, ант еткен өсиетіне жат, үміті болмаған және дүниежүзіндегі қҰдайсыздар болған” (Еф 2:12). Олардың келесі пҰтқа табынушылардың сенімі үміттендіреді және ҚҰдай туралы білім береді деп айту күмән келтіреді. ҚҰдай сертін білмеудің маңыздылығы осында жатыр, ол жөнінде Көне ғсиетте былай делінген: “үмітсіз болу және дүниежүзіндегі қҰдайсыз болу”. Естерінде сақтаңдар, “бізді пҰтқа табынушыларға ҚҰдай арқылы берілген сертіне үмітті”, христиандардың үмітін Павел анықтап кеткен. (Деян 26:6).

Тек қана шіркеулердің аз бөлігі Көне ғсиеттегі осы жөнінде айтылғандарға назар аударатындығы өкініш тудырады. Жаңа ғсиетте негізі салынған “христиандық” дінге азқындық енгізді, бірақ осы жақдайдың өзінде христиандықтар Жаңа ғсиеттегі өлеңдердің аз қана бөлігін пайдаланады. Осы жөнінде Иса былай дейді:

“Если (Они) Моисея (то есть, первые пять книг Библии, которое он написал) и пророков не слушают, то если бы кто и из мертвых воскрес, не поверят” (Лк 16:31).

Қайсыбір адамдар бір қана Исаның қайта тірілгеніне сенгеннің өзі жетеді деп санайды (ср Лк 16:30), бірақ Иса былай дейді: Көне ғсиетті тиянақты білмейінше болмайды.

Иса былай түсіндіреді: апостолдарды керіп тастақаннан кейін олардың сенімінің жойылуы Көне ғсиетке дҰрыс назар аудармауынан туындап отыр:-

“Тогда Он сказал им: о, несмысленные и медлительные сердцем, чтобы верить (соответствующим образом) всему, что предсказывали пророки! Не так ли надлежало пострадать Христу и войти в славу Свою? И начав от Моисея, из всех пророков изъяснял им сказанное о Нем во всем Писании” (Лк 24:25-27).

ҚҰдайдың *бүкіл* Көне ғсиет Сол жөнінде айтады деп Оның көңіл аударқанына назар салыңызшы. Істің жайы апостолдардың Көне ғсиет сөздерін ешқашан естімегенінде, немесе оқымақанында емес, мәселе

олардың оның терең мән -мақынасын Ұқпауында. Шын сенімді бекіту үшін оны жай қана оқып қоймай, ҚҰдай сөзін дұрыс түсіну қажет. Еврейлер Көне ғсиетті оқуға бар ынтасын салқан (Деян 15:21), бірақ оның Исақа және Оның Інжілге қатысын түсінбеді, ендеше расында да Көне ғсиетке сенбеді, сондықтан да Иса оларқа былай деді:-

“Если бы вы верили Моисею, то поверили бы и Мне, потому что он писал о Мне. Если же его писаниям не верите, -как поверите Моим словам?” (Ин 5:46,47).

Олардың бәрі Тауратты оқықанына қарамастан, олар Иса туралы шындық хабарды көрген жоқ. Дегенмен міндетті түрде қҰтқарылу жөніндегі ой оларқа Ұнақан еді. Иса оларқа былай деп айтуға тиіс еді:

“Исследуйте Писания (то есть, читайте их внимательно- ср. Деян 17:11), ибо вы думаете чрез них иметь жизнь вечную; а они свидетельствуют о Мне” (Ин 5:39).

Көне ғсиеттің кейбір жазқандарын және ережесін ұстұрт білетін көптеген адамдармен осылай болуы мүмкін: ұйткені олардың білімі Жазудың беттерін жҰлып алып кездейсоқ оқықандық. Иса мен Інжілдің ҚҰдай Патшалықы туралы таңқажайып сөздері әрқашан олардан жырақ жүреді. Осы тарауда мҰндай адамдарды Көне ғсиеттің негізгі шарттарының шын мәнін ашу арқылы түсінбеушілік жақдайынан шықаруға Ұмтылыс жасады: -

-В саду Эдема

-Данное Ною

-Аврааму

-Давиду

Осы шарттардың мазмҰндамасы Таураттың бірінші бес кітаптарында (Бытие- Второзаконие) (болмыс-Екізаңдылық) МҰны МҰса жазқан және Көне ғсиеттің пайқамбарлар кітабында жазылған. МҰнда христиандық Інжілдің барлық элементтері келтірілген. Оны уақыздау еш қандай жаңалық әкелмейді, деп түсіндіреді Павел, “бҰдан басқа пайқамбарлар мен МҰса не жөнінде айтқан, Иса қатты күйзелген, бірінші болып қайта тіріліп, халыққа жарық сыйлайды” (Деян 26:22,23). Павелдің соңқы күніне дейін Оның өлеңі сол қалпында қалды: “Он от утра до вечера излагал им учение о Царствии Божиим, приводя

свидетельства и удостоверяя их об Иисусе из закона Моисеева и пророков” (Деян 28:23).

Осы ең үлкен христианин Павелдің үміті, біздің үмітіміз болуға тиіс; сонымен қатар оның өмірінің сонқы күндеріндегі даңқты жарық болған еді, ол әрбір байыпты христиандардың есінде болуға тиіс. Осындай дәлелдермен шабыттатқан біз қазір “Жазуды зерттей” аламыз.

3.2 Әдемге серт беру

Болмыстың 3 тарауында еркектің қҰлауы (төмендеуі) туралы әсерлі әңгіме келтірілген болатын. ҚҰдай сөзін дҰрыс мазмҰндамақаны және Еваны алдап-арбап ҚҰдай сөзіне бақынба дегені үшін жыланды қарқыс атқан. Еркек пен әйел бақынбақандары үшін жазаланған. Дегенмен ҚҰдай жыланға былай дегенде оған қараңқы түнектен үміт сәулесі келеді:

“И вражду (ненависть, сопротивление) положу между тобою и между женою, и между семенем твоим и между семенем ее; оно (семя жены) будет порождать тебя в голову, а ты будешь жалить его в пята” (Быт 3:15).

БҰл өлең өте қысқа; біз оған кіретін әртүрлі сөздерге анықтама беруге ыждақаттанайық. “ТҰқым” сөзі Ұрпақ немесе бала Ұқымын береді, бірақ осы сөз белгілі бір “Ұрықпен” байланысты адамдарға да қатысты. Кейінірек біз “Иса Ибраһимнің Ұрықы” екенін көреміз (Гал 3:16), бірақ егер біз шоқыну арқылы Иса болсақ, біз де Ұрық боламыз (Гал 3:27-29). Сондай-ақ “тҰқым” сөзі Ұрық идеясын да білдіруі мүмкін (1Петр 1:23). Шын мәніндегі Ұрық өз әкесінің сипатында болады.

Жыланның тҰқымы туыстық Ұқастығы бар жыланның Ұрықына жатады: ол:-

- ҚҰдай сөзін бұрмалайды
- тірік айтады
- Басқаны күнәға батырады

6 тарауда дәл мақынасында адам жөнінде айтылмақанын біз көріп тұрмыз, оны істеген кім екені біздің ішімізде.

- “біздің көне адам” тән (Рим 6:6)

– “рухани адам” (1Кор 2:14)

– “шіріген қҰймырлыққа азқырған көне адам” (Еф 4:22)

Біздің ішімізде тҰрқан бҰл күнәлі адам дегеніміз таураттағы “пері”, ол жыланның Ұрықы.

әйелдің Ұрықы ерекше дербес тҰлқаны білдіреді- “Ты (семя змея) будешь жалить его в пятау” (Быт 3:15). БҰл адам үнемі жыланның Ұрықын бҰзып отыратын болады, немесе күнә- ол “Сенің басыңды жаралайтын болады”. Жыланды басынан Ұру өлтіре сокқы беруді білдіреді, ұйткені оның жүрегі басында орналасқан. әйелдің Ұрықына кандидат болуы ықтимал бір қана адам, ол Иса еді.

“Жизнь вечная во Христе Иисусе, Господе нашем, (на кресте) разрушвшего смерть (и, следовательно, силу греха- Рим 6-23), и явившего жизнь и нетление чрез благовестие (2Тим 1:10).

“Бог послал Сына Своего в подобии плоти греховной в жертву за грех и осудил грех во плоти”, то есть, библейского дьявола, семя змея (Рим 8:3).

Иисус “явился для того, чтобы взять грехи наши” (1 И 3:5).

“И наречешь Ему имя: Иисус (означающее “Спаситель”) ибо Он спасет людей Своих от грехов их” (Мф 1:21).

Иса нақты әйелден туқан (Гал 4:4); ол Мариамның баласы, бірақ әкесі оның ҚҰдай. Осы мақынада ол әйелдің Ұрықы болқан, дегенмен оны ҚҰдай жаратқан, қандай да болмасын адамның өндіргеніндей емес. әйелдің Ұрықы уақытша күнәқа батуы мүмкін, жыланның Ұрықымен. “Сен оның өкшесін шақатын боласың” (Быт 3:15). Жыланның өкшесін шаққаны әдетте жыланды басынан Ұрқан тҰрақтылықпен салыстырқанда уақытша жара болып көрінеді.

Біздің көп сөзіміздің тамыры Тауратта жатыр: мәселен “оны басынан Ұр” сөзі (толық тоқтат немесе бірденені аяқта) жыланды басынан Ұрқан Исаның пайқамбарлығына негізделген. Күнәні, жыланның Ұрықын айыптау алдымен Исаны креске керіп тастау арқылы іске асқан. Жоқарыда келтірілген өлең жолдары Исаның өткен кезеңдегі жеңісі туралы әңгімелейді. Исаның өкшесін уақытша жаралау, олай болса, оның ұш күн бойы өліп жатқанына сілтеме қана. Оның қайта

тірілуі оның құнәқа қатты соққысына қарақанда уақытша қана жарақат екенін анықтай түседі. Таураттық емес тарихи деректердің көрсеткеніндей, керіп тастаудың құрбанын өкшесінен тақтайқа шегемен қақып тастаған. Олай болса Исаның өлімі арқылы “оның өкшесін шақып алқан”. Ис 53:4,5 өлең жолдары Құдай Исаны кресте өлтіру арқылы “зәрсіздендіргені” жөнінде айтылады. Бұл Быт 3:15 көрегендігіне жатады, онда Исаны жыланның Ұрықы шақып алды делінген. Құдай жауыздық құралымен жаратты, оны Иса басынан кешірді. Ол Исаны қиналуға тап қылқаны туралы мазмұндайды. (Ис53:10). Оның баласын қиналған жауыз құшін басқару арқылы іске асырған. Олай болса, Құдай жауыздық арқылы жаратады, із балаларының әрқайсын сынақтан өткізеді.

Бүгінгі- дау-дамай

Сіздерге мынадай сұрақ туындауы мүмкін: “Егер Иса құнәні және өлімді бұзса, онда неге бұл құбылыстар бүгінге дейі өмір сүрген?” Оның жауабы мынадай- Иса құнәнің құшін кресте өзі арқылы талқандады: Быт3:15 Көрегендігі Иса мен құнәнің арасында болған дау туралы әңгімелейді. Иса өзінің жеңісіне қосылуға шақырып отырқандықтан, ең ақырында біз де құнә мен өлімді жеңуге тиіспіз деген Ұқым береді. Шын сенетіндердің өздері Исаға шоқынудың жәрдемімен өздерінің әйел Ұрықымен байланысы арқылы құнә жасап, өлімге Ұшырайды (Гал 3:27-29), олар өз құнәсін кешіруді сұрап, ақыр аяқында өлім қауіпінен құтқарылады, бұл құнәнің нәтижесі. Сонымен, Иса крес үстінде болашақта өлімді бұзды (2Тим 1:10); Құдайдың жерге деген ойы орындалғанда қана Исаның патшалық құрқанының мың жылдықы соңында, адамдар өлмейтін болады- өлім жер бетінен жойылады: “Ибо Ему надлежит царствовать, доколе низложит всех врагов под ноги Свои. Последний же враг истребится- смерть” (1Кор 15:25,26). “Ұйткені, қашанқа шейін барлық жауларын ізінің аяқының астына құлатқанша Ол патшалық етуге тиісті. Соңқы жауы- өлім жойылады”. (1Кор 15:25,26).

Егер біз “Исаға шоқынатын болсақ” онда Иса жөніндегі ант, Быт 3:15-тегідей жеке бізге қатысты болады. Бұдан былайқы жерде ол Таураттың қызықты оқиқалары қана болып қалмайды; бұл көрегендік пен ант тікелей бізге істелінген. әйелдің Ұрықы сияқты біздің құнәні жеңгенімізді аз қана уақыт өз басымыздан кешіреміз. Егер біз өмір сүрген мерзім ішінде Құдай қайтып келмесе, Исаның басынан кешкеніндей, біздің де өкшемізді шақып алады. Бірақ, егер біз расында

да әйелдің Ұрықы болсақ, онда бұл “жара” тек уақытша қана болады. Суқа тұсу арқылы Исақа шоқынатындар, өзін Оның өлімімен және қайта тірілуімен байланыстырады, ол олардың суқа тұсіп шықуымен мәндес келеді. (см Рим 6:3-5).

Егер біз шын мәнінде әйел Ұрықын жаратылған болсақ, онда біздің өміріміз Быт 3:15 сөзін көрсетеді,-

әрдайым ішімізден дау-дамайды сезіп тұрқандай боламыз, дұрыс пен дұрыс еместің арасында тұрқандай сезінеміз. ұлы апостол Павел оның ішінде буырқанған ақылдан ауысқандай болған күнә мен өзді-өзінің арасында болған дау-дамайды мазмұндайды (Рим 7:14-25).

Исақа шоқынғаннан кейін күнәмен болған дау, әрине ол біздің ішімізде әсер етеді, Ұлқая түседі, біз қанша өмір сүрсек сонша өсе береді. Бір жақынан, ол-қиын, өйткені күнәнің күші ересен көп. Ал екінші жақынан, бұл дау сондай маңызды емес, өйткені біз Исамен бірге екенімізді білеміз, ол күнәмен күресіп, дауды жеңіп шықты. Көңіл аударыңызшы, Еф 5:23-32 өлеңінде сенетіндер әйел сипатында мазмұндалады, немесе әйелдің Ұрықы болып есептелгеннен кейін, біз де әйел болып табыламыз.

Олай болса, Иса, сондай-ақ оның сипатын алуқа тырысқан адамдар әйел Ұрықы болып саналады, жыланның Ұрықы күнә болып көрінеді және күнәнің, жыланның сипатын ашық көрсетуге тырысқан адамдар да күнә болып көрінеді. Ондай адамдар жеккөрінішті болады немесе Құдайдың Сөзін бұрмалайды және бұл ақыр аяқында Ұятты қылмысқа итермелейді және Құдайдан безінуге әкеледі, осындай жақдай Адам мен Хауанада* болған. өйткені Исаны өлімге әкелген еврейлер еді, немесе әйел Ұрықы өкшесін шаққан, олай болса ол жыланның бірінші Ұрықы болған деп жорамалдау керек. Бұны Иоан Крестител мен Иса айқындай түседі:

“Увидев же Иоан многих фарисеев и саддукеев (группу евреев, которые осудили Иисуса), идущих к нему крестится, сказал им: порождения ехиднины (змея)! Кто внушил вам бежать от будущего гнева?” (Мф 12:25,34).

“Но Иисус, зная помышления их (фарисеев) сказал им... Порождения ехидны! Как вы можете говорить доброе, будучи злы?” (Мф 12:25,34).

* Ева - Хауана кј рсетті.

әлемде, тіпті діни әлемде де жыланның осындай сыйпаты бар. Тек шоқынқан адамдар ғана жыланның Ұрықымен жалқасқан, ал қалқандары әр деңгейде жылан Ұрықы болып көрінеді. Төменде жыланның Ұрықы болып есептелетін адамдарға Исаның қалай қарақандықын мысал келтіреді:-

- Он проповедовал им в духе любви и истинного участия, и в то же время
- Он не позволял их путям и мыслям влиять на него, и
- Он показал им любящий характер Бога на примере своей жизни.
- Ол махабат рухы және шын ниеттес есебінде оларға уақыздады, сонымен бірге
- Ол олардың жолына және ойына әсер етуге тыйым салды және
- Ол өзінің өмірі арқылы сүйікті ҚҰдайдың сыйпатын

Осыларға қарамастан, олар Оны жек көрді. Олар өздерінің ҚҰдайға құлшылық етуге салқан күшін Одан қызқанды. Тіпті Оның отбасы (Ин 7:5; Мк 3:21) және жақын жолдастары (Ин 6:66) Оған тосқауыл қойды, ал қайсы-біреулері енді қайтып келмейтіндей кетіп қойды. Осындай жақдайға Павел де душар болды, ол бір кезде онымен барлық жақдайларда бірге болқандарға шақым жасады:-

“Неужели я сделался врагом вашим, говоря вам истину?”
(Гал 4:16).

“Шынымен, мен сендерге шындықты айтқаным үшін сендердің жауларың болқаным ба?” (Гал 4:16).

Шындық ешқашанда әйгілі болқан емес; оны біле тұра, сол шындықпен өмір сүре тұра, біз өздерімізге әрдайым бір проблемалар тудырамыз, тіпті кейде бізді қудалауға әкелсе де:-

“Но как тогда рожденный по плоти гнал рожденного по духу (по истинному знанию Божиего Слова- 1Петр 1:23), так и ныне” (Гал 4:29).

Егер біз шын мәнінде Исамен жалқасқан болсақ, онда біз Оның- кейбір жапа шеккенін бастан кешіруге тиіспіз, сонда ғана біз Оның даңқын бөлісуге тиіспіз. Павел тақы да бізге үздік мысалдар келтіреді:-

“Верно слово: если мы с Ним (с Христом) умерли, то с Ним и оживем; если терпим (с Ним), то и Ним и царствовать будем... Почему я все терплю” (2Тим 2:10-12).

“Если Меня (Иисуса) гнали, будут гнать и вас... Но все то сделают вам за имя Мое (Ин 15:20,21)

– то есть, потому что мы крещены во имя Господа Иисуса (Деян 2:38, 8:16).

Осындай өлендерді оқи отырып былай деп айту сезіміне бөленесің: “Если это то, что сказано с Иисусом, семенем женщины, то я предпочитаю не связываться со всем этим”. әрине, бізден күшімізден келмейтінді істейді деп ешкім де күтпейді. Жанын пида ету Исамен толық бірігуді талап еткенімен, біздің Онымен байланысымыз бізге үлкен сыйлық әкеледі, “Что те страдания, которые мы испытываем сейчас, ни в коей мере не сравнимы с той славой, которая раскроется в нас”. Тіпті қазірдің өзінде Оның өз жанын пида етуі біздің күнделікті тҰрмысымыздағы қиыншылықты жеңуге көмектесіп, ҚҰдайқа жақындауымызқа көмектеседі. Енді осықан көптеген кристадельфиандықтар Тауратында ерекше көрсетілген мына даңқты куәландыруды қоссақ:-

“Верен Бог, который не попустит вам быть искушаемыми сверх сил, но при искушении даст и облегчение, так чтобы вы могли перенести” (1 Кор 10:13).

“Сие сказал Я вам, чтобы вы имели во Мне мир В мире будете иметь скорбь; но мужайтесь: Я победил мир” (Ин 16:33).

“Что же сказать на это? Если Бог за нас, кто против нас?” (Рим 8:31).

3.3 НҰхқа серт (ант) беру

Адамзат тарихының дамуына қарай, Адам мен Хауана өмір сүргеннен кейін, адамдар күннен күнге азкындана берді. Жақдай мәдениеттіліктің моральдық кҰлдырау сатысына қарай дамыды, сол кезде ҚҰдай жер бетінен барлық тәндерді жою жөнінде шешім қабылдады, тек қана

НҰх* пен оның отбасын қалдырды (Быт 6:5-8). ҚҰдай НҰхқа өзіне кеме жасап алуды бұйырды, әлемді топан су қоршақанда өзінің отбасы мен жан-жануарлардың барлық түрімен сонда тұратын болады. Тауратта топан суды мазмұндаудан басқа, әлемдік топан судың болқандықын бекітетін көптеген қылыми деректердің барлығын айта кету керек. Назар аударыңызшы, жер (біздің планетамыз сөздің дәл мағынасында) құрып кеткен жоқ; азқындалған адамзат қоқамы қана құрыды және сонда болған “лишилась жизни всякая полть, движущая на земле” (Быт 7:21). “жерде қимылдап жүрген бүкіл тән өмірімен қоштасты”. Иса (Мф 24:37) мен Петр (2 Петр 3:6-12) НҰхтың кезінде болған кемелі көрді, ол Исаның екінші рет дүниеге келген кезіндегі бейнесі болатын. Сонымен НҰхтың заманында абайсыз азқындыққа ұрынған адамзат біздің қазіргі әлеммен салыстырылады, Иса қайтып оралғанда оларды жаза күтіп тұр.

Адамдар үлкен күнәлі болқандықтан, сондай-ақ біздің планетамыздың өзін-өзі құрту бақдарламасына кіруі нәтижесінде, тіпті христиандар арасында да, біздің жер құрып кетеді деген сенім өсе түсуде. Осындай (талқылау) байымдау Таураттың негізгі үндеуін толық білмейтіндікті көрсетеді, ҚҰдайдың біздің планетамыздың істеріне ерекше назар аударып отырқандығына және Исаның тез арада қайта келетініне, сөйтіп осы жерде ҚҰдай Патшалықын орнататындығына сенбейтіндігінің салдарынан туындауда. Егер адамдарқа өз планетасын құртып жіберуге рұқсат берілсе, онда бұл өсиеттердің орындалуы мүмкін емес. 4.7 бөлімінде және 5-тарауда ҚҰдай Патшалықы *болады* деген орынды дәлел келтірілген. Қазіргі кезеңде, жер және күн жүйесі қиратылмайды деген Таураттан бірнеше үзінді дәлел ретінде келтірілген:-

- “И устроил, как небо, святилище Свое, и как землю, утвердил его навек” (Пс 78:69).
- “Земля пребывает во веки” (Екк 1:4).
- “Солнце и Луна...звезды...небеса...Он...поставил их на веки и века; дал устав, который не преидет” (Пс 148:3-6).
- “Земля будет наполнена ведением (знанием) Господа, как воды наполняют море” (Ис 11:9; Числ 14:21)- трудно представить, что Бог позволит земле разрушать себя. Это обетование еще не выполнено.

* Но й - НSx

– Он, Бог, образовавший землю и создавший ее; не напрасно сотворил ее; Он образовал ее для жительства” (Ис 45:18).

Аллатақала жерді жаратқанда, оның тек қана қирақанын көру үшін қана істеген жоқ, олай жасақанда оның жаратқандары босқа кеткен болар еді. Бірақ болмыс кітабына шегініс жасайтын болсақ, бұл кітапта Құдай оның бәрін Нұхқа уәде етіп қалдырған. Нұх қайтадан топан судан кейін жаңа әлемде өмір сүре бастақанда, онда келесі жалпы қиратушылық болады деген күмән болды. Топан судан кейін қайтадан жаңбыр басталғанда оқан осындай ой келіп отырды. Осыны білген Құдай оқан өсиет беріп (біркатар уәделер), топан су енді қайталанбайды деді:-

“Я поставляю завет Мой с вами... поставляю завет Мой с вами (обратите внимание на такое чудо-Бог, обращаясь к смертному человеку, чтобы дать ему обетования, употребляет местоимение “Я”), что не будет более истреблена всякая плоть водами потопа, и не будет уже потопа на опустошение земли” (Быт 9:9-12).

Құдай Нұхқа: “Мен енді бұдан былай еш уақытта барлық тіршілік атаулы топан судан құрымайды және жерді бүлдіретін топан су ешқашан қайтып болмайды деп сендермен келісім жасаймын”.

Бұл өсиет кемпірқосақпен былай бекітіледі:-

“Мен жерге жаңбырдың бұлттарын жібергенде, бұлттардың арасынан кемпірқосақ көрінеді (Менікі); сол кезде Мен ізімнің сендермен және барлық тіршілік иелерімен жасасқан келісімімді есіме түсіремін... бұл-Менімен жер бетіндегі барлық тіршілік атаулының арасындағы келісімнің белгісі”,- деді (Быт 9:13-17).

гіткені бұл Құдай мен адамның, жер үстіндегі жануарлармен арасында жасасқан мәңгілік келісім, олай болса жер бетінде адамдар мен жануарлар өмірбақи тіршілік ететін болады. Бұның өзі Құдай Патшалығы аспаннан гөрі жер бетінде орнайды дегеннің айқын белгісі.

Олай болса, Нұхқа берген уәде (келісім) Інжіл Патшалығының негізін құрайды; осының өзі Құдай біздің планетамызға үлкен көңіл бөліп отырқанын көрсетеді және жер жүзінде мәңгілік өмір туралы ойын Ол әбден ойлаған. Тіпті Ол ашуланып тұрқанның өзінде аяушылық

жөнінде ойлайды (Авв 3:2), және Оның махаббаты соншалық, Ол гзі жаратқан жануарлар әлеміне қамқорлық жасайды (1Кор 9:9; ср Поп 4:11).

3.4 Ибраһимге уәде беру

Інжілді уақыздақан Иса және апостолдар Ибраһимнің* білгенінен артық ерекшелінбеген. ҚҰдай бҰның бәрін “Жазылым” (кітап) арқылы “Ибраһимге күні бҰрын хабарлақан” (Гал 3:8). Ибраһимге не айтқанын білгеннен кейін біз христиандық Інжіл жөнінде мҰқият түсінік аламыз. Осыдан басқа, “Інжіл” осындай ҚҰдайға қызмет етушілер емес деген сілтеме де бар, ол Иса өмір сүрген кезде басталқан еді:-

- “Мы благовествуем вам, что обетование, данное (еврейским отцам), Бог исполнил” (Деян 13:32).
- “Павел, раб Иисуса Христа, призванный Апостол, избранный к благовестию Божию, которое Бог прежде обещал чрез пророков Своих (например, Авраам, Быт 20:7) в святых писаниях” (Рим 1:1,2).
- “Для того и мертвым было благовестуемо” (1Петр 4:6).
- То есть, верующим, которые жили и умерли до первого века нашей эры.
- “Ибо и нам оно возвещено, как и тем” (Евр 4:2) то есть, израильтянам в пустыне.

Ибраһимге берген уәде екі негізгі тақырыптан тұрады: (1) Ибраһимнің Ұрықы (ерекше Ұрпақ) және (2) Ибраһимге уәде берілген жер жөнінде.

БҰл уәде жөнінде Жаңа гсиетте комментария берілген, және біздің ойымызға сәйкес түсіндіру үшін Тауратқа мүмкіндік беру үшін екі гсиеттің ілімдерін біріктіреміз, сөйтіп ҚҰдайдың Ибраһимге берген уәдесі жөнінде толық мақлҰмат аламыз.

әуелден Ибраһим өркендеген қала Ур қаласында тұрды, қазір ол Иракқа қарайды. Қазіргі археология Ибраһимнің кезеңіне дейін қол жеткен жоқары дәрежелі өркениетті қала болқанын куәландырады. Банк жүйесі, сәйкес келетін және үйлесімді инфрақұрылымы және

* Авраам - Ибраһим

азаматтық қызмет дамықан қала. Басқа ештеңені де аңқармай Ибраһим осы қалада тҰра берді; бізге белгілісі ол әлем адамы болды. Бірақ кейін оқан ҚҰдайдан ерекше шақыру келді-қолайлы үй- тҰрмысынды таста және Мен сақан көрсететін елге саяхатқа кет. Бірақ та, ол жер қайда және ол жерде не бар, не жоқы анық емес еді. Қорыта айтқанда бҰл 1500 миль (2400 шақырым) қашықтыққа саяхат еді. БҰл жер Ханаан еді- Қазіргі Израил.

Оның өмір сүрген жылдары ішінде ҚҰдай Ибраһимнің алдына бірнеше келіп ізінің уәдесін қайталай берді, кеңіте берді. БҰл уәделер Исаның Інжілінің негізін қҰрайды. Шын христиан болқандықтан біз, Ибраһимге арнайы айтылқан сол шақыруды қабылдаймыз; онда былай делінген: біздің ауыспалы істерімізді тастап, алқа жүріңдер, ҚҰдайдың Сөзіне сеніммен өмір сүріңдер және ҚҰдайдың уәде еткенін сол қалпында толық қабылдандар. Ибраһим өзінің саяхаты кезінде сол уәде туралы қалай ойланы-толқанқанын анық сезінеміз. “Верою Авраам повиновался призванию идти (из города Ура) в страну (Ханаан), которую имел получить в наследие, и пошел, не зная, куда идет” (Евр 11:8).

ҚҰдайдың уәдесі жөнінде біз алқашқы ойлақанымызда ҚҰдай Патшалықы уәде еткен жер қандай екенінен мақлҰматымыз бола қоймайды. Бірақ біздің ҚҰдай Сөзіне сеніміміз біздің оқан өз қалауымызбен бойсҰнуымызқа сай болуқа тиіс.

Ибраһим Оқан осы берілген уәдені пайдаланудан басқа ісі жоқ көшіп жүрген язычник емес. Оның байланысы мен оның маңында жүргендер көбіне біздердікіне Ұқсас болатын. Біз бір мезгіл өзімізді Ибраһимнің орнына қойып, ой жүгіртіп көрсек, онда ҚҰдайдың уәдесімен жүріп, мәлім емес алыс жолқа баруқа шешім қабылдаудың қаншалықты қиын екенін сезінетін боламыз. Осы жақдайда біздің жҰмыстас әріптестеріміз жақынан қаншама оқаш көзқарастарын, көршілердің тыянақты көзқарасын сезінер едік (“Он ударился в религию”)... осының бәрі Ибраһимге жақсы таныс болатын. ДҰрыс шешім қабылдау, сосын оны іске асыру үшін үлкен ерік пен таза мақына қажет болар еді. Көп жылдар саяхатта болқан кезінде көптеген қиыншылықтарды жеңудің бірден-бір дҰрыс жолы уәде сөзі болды. Ол, сірә, сол уәделерді жадында қатты сақтақан, әр құн сайын оның шын маңызына ой жіберіп отырқан.

Осындай сенім көрсетіп және соқан сәйкес қимыл жасап, біз, Ибраим ие болқан даңққа ие бола аламыз. Ол ҚҰдайдың жолдастары еді (Ис

41:8), Оны таныды (Быт 18:17) және ҚҰдай Патшалығында мәңгі өмір сүруге берік үміткер болды. Осы жерде біз, Исаның Інжілі Ибраһимка берілген уәдеге негізделгенін тақы да атап өткіміз келеді. Христианның жолдауына шын сену үшін, біз, ҚҰдайдың Ибраһимге берген уәдесін нақты білуге тиіспіз. Оларсыз біздің сеніміміз сенім болмайды. МҰқият, аңсаушы көзімізбен оқуға тиістіміз және ҚҰдай мен Ибраһимнің арасындағы диалогты қайта-қайта оқуымыз керек.

Жер

- 1) “Пойди из земли твоей... в землю, которую Я укажу тебе” Быт 12:1).
“Сен елінді, жерінді тастап... Мен сақан көрсететін елге бар”.
- 2) “И продолжал он (Авраам) переходы свои... до Вефиля в центральной части Израиля)... И сказал Господь Аврааму... возведи очи твои, и с места, на котором ты теперь, посмотри к северу, и к югу, и к востоку, и к западу. Ибо всю землю, которую ты видишь, тебе дам Я и потомству твоему навеки... Встань, пройди по земле сей в долготу и в широту ее: ибо Я тебе дам ее (Быт 13:3, 14, 15, 17).
- 3) “Заключил Господь завет с Авраамом, сказав: потомству твоему даю Я землю сию, от реки Египетской до великой реки, Евфрата” (Быт 15:18).
“Тәңір Ибраһиммен уәде жасап, былай деді: көрініп тұрқан мына жердің бәрін, Египет өзенінен, Ұлы өзен, Евфрат өзеніне дейін, сақан және сенің Ұрпақыңа мәңгілікке беремін”.
- 4) “И дам тебе и потомкам твоим после тебя землю, по которой ты странствуешь, всю землю Ханаанскую, в владение вечное” (Быт 17:8).
- 5) “Ибо не законом даровано Аврааму, или семени его, обетование-быть наследником мира, но праведностью веры” (Рим 4:13).

Біз Ибраһимге сыр ашудың күннен-күнге өсіп келе жатқанын көреміз:-

- 1) Ел бар, ол елге Мен сен барсын деп тұрмын.
- 2) “Мен көрініп тұрқан мына жердің бәрін сақан және сенің Ұрпақыңа мәңгілікке беремін”. Көңіл аударыңызшы, мәңгілік өмір туралы уәде романтикалық сәуле жиексіз (о реал) және асыра сілтелінбей хабарланып тұр; жазушы- адам бұл сөздерді, еш күдіксіз, асқан эмоционалдық мәнерлілікпен және шабытпен айтқан болар еді.

- 3) Уәде берген жерінің территориясы нақты түрде белгіленген.
- 4) Ибраһим өзінің өмір сүрген кезінде уәденің жүзеге асатынын күткен жоқ еді; ол елінде “бөтен ел адамы” саналуға тиіс, дегенмен, кейінірек, сол жерде ол үнемі өмір сүреді. Оның мәні мынада: ол өледі, ал содан кейін, кешірек, сол уәде қылқанды алу үшін қайта тіріледі.
- 5) Павел, шаттанқан жақдайда тұрып, сірә, Ибраһимге берілген уәдені зейін қойып Ұқынды, ол бүкіл жерге иелік етуші деген Ұқым деп түсінді.

Қасиетті Жазу өзінің әдеттегі шеңберінен шықып, Ибраны көзі тірісінде өзіне берген уәденің жүзеге асуына жете алмады дегенді ескертеді:

“Верою обитал (имется в виду временный характер жизни)
он на земле обетованной, как на чужой, и жил в шатрах”
(Евр 11:9).

Ол жер үстінде шетел адамы сияқты өмір сүруді, жер ауып келген адам қандай қҰпия өзіне-өзі сенбейтін, бұл жаққа Ұйласымсыз сезімде болуы ықтимал. Ол өзінің меншікті жерінде өзінің тҰқымымен әрең өмір сүрді. іздерінің тҰқымдары Исаак* және Йакубен* бірге (уәденің оларға да қатысы бар) “уәде еткенді ала алмай сенімдерін жоқалтты, тек алыстан ғана жоқарыда айтылқандарды көрді, соқан қуанды, өздері жөнінде біздер жиһанкезбіз және жерге басқа жақтан келгендерміз деп әңгімеледі” (Евр 11:13). Төрт кезенді атап өтсек:-

- Уәдені білу,- Тауратты оқу арқылы білеміз.
- “Олар оқан қуанды”,егер Ибраһимнің қуаныш сезімі уақыттың бір кезеңіне созылса, онда бізде Ұзақ уақыт созылуы мүмкін бе?”
- “Все они умерли в вере”,- олар Исақа шокынқандар еді (Гал 3:27-29).
- Біз өзіміздің өмір бейнемізбен, өзіміз өмір сүріп жатқан әлем- бұл біздің нақты ұйіміз емес, солай болса да осы жерге жаңа қасыр келеді деген үмітпен өмір сүретіндігімізге сенеміз.

Егер біз осы айтылқандардың бәріне ортақтастықымызды білдірсек, онда Ибраһим біздің Ұлы қаһармандықымызқа, өміріміздің ұлгісіне айналады. Уәде алдақы уақытта орындалатынын, өзі шаршақан, мосқал

* И с а а к - И с к а к (м у с .)

* И а к о в - Й а к у б (м у с .)

адам өзінің әйелі өлгеннен кейін, түпкілікті мойындақан. Шын мәнінде ол өзіне ант етілген аз қана жерді сатып алып әйелін жерледі. (Деян 7:16). Расында, Құдай “одан ешқандай мұра қалдырған жоқ” және тіпті аяқын басып тұратындай да жер үлесін берген жоқ, сонымен қатар Ол жерді иемденуге беремін деп уәде берді (Деян 7:5). Ибраһимнің қазіргі тұқымы олар меншікті сатып алқанда немесе жалқа алқанда үйлесімсіздікті сезінеді, ол жер біздің жеке, өмірлік мұрагер болуымыз үшін уәде етіп берілген.

Дегенмен Құдай ізінің уәдесін сақтап отырады, орнына келтіріп отырады. Ибраһимге және басқа да адамдарға сый беру туралы берілген уәденің орындалатын күні тууға тиіс Евр 11:13, 39, 40 өлеңдері осыны сендіре Ұқындырады:-

“Все сии умерли в вере, не получивший обетований... Потому что Бог предусмотрел о нас нечто лучшее, дабы они не без нас достигли совершенства”.

Барлық шын сенетіндер белгілі бір уақытта марапатталады, яки сот болатын күні (2 Тим 4:1, 8; Мф 25:31-34; 1 Петр 5:4). Сот басталар алдында Ибраһим және басқалар, берілген уәдені білетіндер, қайта тірілуге тиіс, сөйтіп тірідей сот алдына келеді. Егер олар уәде етілгендерін алмаса, өздеріне уәде етілгендердің бәрін, қайта тіріліп сотқа келгеннен кейін, Иса қайта келгеннен кейін алатын болады. Ибраһим және сол сияқтылар Исаның келуін күтіп ессіз жақдайда тұр дегенді мойындаудан басқа баламасы жоқ. Сонымен қатар боялқан Ұнталқан шыны араласқан мозаикалық полотно бүкіл Европадақы шіркеулерде тұр, онда Ибраһим аспанда тұрқан сияқты, өзі сенімге кірген өмірі ішінде уәде арқылы марапатталқанына көңілі толқан күйде бейнеленген. Жүз жылдар бойында мындақан осы суреттің жанынан өтіп, діни тұрқыда қабылдайды. Сіздерде тауратта негізделгендей, осындай қатар түзеп тұрушылықтан шықатын батылдық бола ма?

ұрық

3.2 бөлімінде айтылқандай Ұрыққа уәде беру алдымен Исақа қатысты, екіншіден, “Исақа берілген” адамдарқа қатысы бар, сондықтан олар да Ибраһимнің тұқымынан болып саналады:-

- 1) “Я произведу от тебя великий народ, и благословлю тебя... и благословятся в тебе в племена земные” (Быт 12:2, 3).

- 2) “И сделаю потомство твое, как песок земной; если кто может сосчитать песок земной, то и потомство твое сочтено будет... всю землю, которую ты видишь, тебе дам Я и потомству твоему навеки” (Быт 13:15, 16).
- 3) “Посмотри на небо, и сосчитай звезды, если ты можешь сосчитать их... Столько будет у тебя потомков... Потомству твоему даю Я землю сию” (Быт 15:5, 18).
- 4) “И дам тебе и потомкам твоим после тебя... всю землю Ханаанскую, во владение вечное; и буду им Богом” (Быт 17:8).
- 5) “Умножу семя твое, как звезды небесные и как песок на берегу моря; и овладеет семя твое городами врагов своих; и благословятся в семени твоем все народы земли” (Быт 22:17, 18).

Сонымен Ибраһимнің “Ұрық” туралы тұсінігі бара-бара толықа тұседі:-

- 1) Біріншіден, сенің тҰқымыңды сансыз көбейтемін және оның “тҰқымы” арқылы жер үстіндегілердің бәрі бата беретін болады деп айтылған.
- 2) Кейінірек оқан сенің ұрім-бұтақтың сансыз көбейеді, Ұлы халық болады. Сол халық жерді мәңгі иеленеді, ол жер Ханаан жері.
- 3) Содан кейін оқан сенің тҰқымың аспандақы жұлдыздай көбейетін болады деді. Бұл оның көптеген рухани тҰқымдары болады дегенді білдіреді (аспандақы жұлдыздар), сондай-ақ табиқи тҰқымдары дегенді білдіреді (“жердегі қҰм” секілді).
- 4) Бұдан бұрынғы уәдесі мынадай қосымша сендірумен жалқасады; оның тҰқымының бір бөлігі болып саналатын көптеген адамдар Құдаймен тура тҰқымдық қатынаста болатын болады.
- 5) Оның тҰқымы өзінің жауларын жеңіп шықатын болады.

Көңіл аударыңызшы, тҰқымы арқылы “бата беру” рәсімін бүкіл әлем адамдары қабылдауы тиіс. Тауратта бата беру туралы ой күнәні жуып-шаюмен байланыстырылады. Түптеп келгенде, бұл Ұлы бата, Ол Құдайды сүйетін адам алуқа тиіс. Сондықтан мынадай аят жолдарын оқимыз: “Блажен, кому отпущены беззакония, и чьи грехи покрыты!” (1Кор 10:16)- шарап толы тостақан, ол дегеніміз Исаның қаны, сол арқылы кешірім болуы мүмкін.

Ыбрайымның жалғыз тұқымы, әрине, Иса болған, ол әлемге кешірім әкелген. Жаңа ғсиетте де Ыбрайымның өсиетін бекіте түседі:-

“Но Аврааму даны были (Богом) обетования и семени его. Не сказано “и потомкам” (т.е., во множественном числе), но как об одном: “и семени твоему”, которое есть Христе” (Гал 3:16).

“... завещал Бог отцам вашим, говоря Аврааму: и в семени твоём благословятся все племена земные”. Бог, воскресив Сына своего Иисуса (то есть, семья), к вам первым послал Его благословить вас, отвращая каждого от злых дел ваших” (Деян 3:25, 26).

Петр Быт 22:18 аятынан қалай цитата келтіріп, өзінше түсіндіргеніне көңіл аударыңыздар:-

ұрық = Иса
Бата беру = күнәні кешіру

Иса Ыбрайымның тұқымы болғандықтан өз жауларын жеңіп жықады деген уәде өте орынды естіледі. әрине егер бұл уәденің Иса зұлымдықты жеңгеніне қатысы бар деп қарастыратын болсақ, зұлымдықтың бәрі Құдайы адамдардың қас жауы деп ойлау керек, олай болса Исаның да қас жауы.

Тұқымқа бірігу

Ыбрайымның христиандық Інжілдің негізгі элементтерін дұрыс түсінгендігі қазір айдан анық болуға тиіс. Негізгі уәделер Ыбрайымқа және оның тұқымы- Исақа қатысты. Қайсы біреулер туралы не айтуға болады? Тіпті Ыбрайымның ең жақын Ұрпақының өзі оның тұқымына үнемі Ұқсап тұрған жоқ. (Ин 8:39; Рим 9:7). Оның тұқымына арнайы айтылған уәде бізге де қатысты болу үшін, біз оның бір бөлігі болуға тиіспіз. Оған тек Исақа шоқыну арқылы қол жеткізуге болады (Рим 6:3-5). Оның есіміне шоқыну туралы біз жиі оқимыз (Деян 2:38; 8:16; 10:48; 19:5). Гал 3:27-29 аяты ерекшеленбейді:-

“Все вы, во Христа крестившиеся, во Христа облеклись. Нет уже Иудея, ни язычника; нет мужского пола, ни женского: ибо все вы одно во Христе Иисусе (крещением), если же вы Христовы (крещением в Него), то вы семья Авраамово и по обетованию наследники”

-обетования вечной жизни на земле, через получение “благословения” прощения через Христа. Из этого следует, что крещением в Христа, в семья, мы получаем так же обетования, сделанные ему. И поэтому, стих Рим 8:17 называет нас “сонаследниками Христу”.

Бата беру жердің қай бөлігіндегі адамдарқа болмасын тҰқым арқылы үйлесімді болады. ТҰқым теңіз жақасындақы қҰмқа, аспандақы жұлдыздарқа Ұқсас адамдардың әлемдік тобына жатуға тиіс. Бұл тҰқымы болуы үшін алқаш бата алуына себепші болып тҰр. Олай болса, тҰқым (жеке түрінде) “Оқан қызмет етеді және мәңгі- бақи Тәңірі болып саналады. (Пс 22:31).

Біз Ыбрайымқа берілген уәденің екі бөлімін талқылаймыз:-

1) Жер

Ыбрайым және оның тҰқымы, Иса, сондай-ақ Онда тҰратын адам Ханаан (Қанахан) жерін иемденетін болады, ол жерді кеңейту арқылы- бүкіл әлем жерінде мәңгі тҰратын болады. Осы өмірінде ол жер ала алмайды, дегенмен ең соңқы күні, Иса қайтып келгенде, жер алатын болады.

2) ТҰқым

Бәрінен бұрын бұл Иса. Ол арқылы адамзаттың барлық күнәсі жуылады, олай болса кешірімге рҰқсат ету бүкіл әлемге тарайтын болады.

Исаның есімі үшін шоқыну арқылы біз тҰқымның бір бөлігі болып есептелеміз.

Осы екі желі Жаңа ғсиеттің уақыздарында қарастырылып отырады. Шоқыну жөнінде қаншама тындаса да, оқан ешкім де таңдана қоймайды. Осы тәсіл арқылы өсиеттер біздерге жайылады. Павел қарт шақында, өлер алдында өзінің үмітін “Израил үміті” санақанын енді түсінеміз (Деян 28:20) шын христиан үміті- ол алқашқы еврей үміті. Исаның мына сөзі: “Я- худейлерден сақтану” (Ин 4:22) деген сөз біздің рухани еврей болу қажеттілігіміз екенін білдіреді, біздер Иса арқылы қҰтылу туралы уәдеден пайда табуға тиіспіз.

Біз оқып отырып, көне христиандар мынаны уақыздақанын түсінеміз:

1) “Благовествование о Царствии Божиим и

2) о имени Иисуса Христа” (Деян 8:12).

Осы екі мәселе Ыбрайымға басқаша атаулармен түсіндірілген:-

1) Жер жөнінде уәде және

2) тҰқым жөнінде уәде.

ҚҰдай патшалықы жөнінде және Иса жөнінде “азан шақыру” сөзі былайша алқанда “Исаны уақыздау” сияқты қарастырылады (Деян 8:5, 12 аятпен салыстыр). Осының бәрі мына тҰрқыда қабылданады:

“Иса сендерді сүйеді! Оның өліміне сенемін десең болды, сіз қҰтқарыласыз”. “Христос” (Иса) деген сөз Ол жөнінде және Оның алдақы Патшалықы туралы бірқатар ережелерді айқын талдайды. Патшалық туралы көрегендік, Ыбрайым туралы айтылған, ол Інжілді ертеде уақыздауда үлкен рөл атқарды.

Павел Коринфте үш ай тҰрып, ҚҰдай Патшалықы туралы әңгімелесті және куәландырды (Деян 20:25), оның аққу өлеңі Римде ҚҰдай Патшалықы нақында болды: “Он от утра до вечера излагал им о Царствии Божиим, приводя свидетельства и удостоверяя их об Иисусе из закона Моисеева и пророков (Деян 28:23) Павелдің көп сөздері Патшалық туралы және Иса туралы Інжілдің негізгі ережелері “Исақа сеніңдер” деп тек қана айтыла салынқан емес. ҚҰдайдың Ыбрайымға ашқандары осы айтылған үзіндіден әлде қайда толық баяндалған. ҚҰдайдың оқан берген уәдесі шын христиан Інжілінің негізін қҰрайды.

Сонымен біз Исақа шоқыну бізді оның тҰқымының бір бөлігі етіп көрсететіндігін, осыған сәйкес Оның уәдесіне мҰрагерлікке қатысымыз барын айқындай түседі. (Гал 3:27-29). Дегенмен, біздерді қҰтқаруға берген уәдесін алу үшін бір қана шоқынудың жетіспейтіндігі анық. Біздер оның тҰқымында қалып, Исақа сенуіміз керек, сонда қана істелген тҰқым туралы уәдені қабылдамақпыз. Шоқыну алқы шарты қана; былайша айтқанда біздер жүгіретіндер тобына жаңа қана кірдік, сондықтан бүкіл қашықтықты ақырына дейін түгел жүгіріп өтуіміз қажет. Біздердің Ыбрайымдар тҰқымында болуымыз бізді ҚҰдай үшін тиімді болды деп санауға болмайтынын Ұмытпауымыз керек. Израилдықтар Ыбрайымның тҰқымы болып саналады, бірақ та осылай болқандықтан да олар шоқынусыз және өз өмірі Исамен байланысты екен деп қҰтқарылмайды (Рим 9:7,8; 4:13,14). Иса оларға былай деді: “Знаю, что вы семья Авраамова; однако ищите убить Меня... Если бы вы были дети Авраама, то дела Авраамовы делали бы” (Ин 8:37,39), то есть, жили верой в Бога и Христа, обетованное семья (Ин 6:29).

“Тұқым” өз әулеттерінің сыйпатында болуға тиіс. Егер біз Ыбрайымның нақыз тұқымы болқымыз келсе, онда біз шоқынып қана қоймай, Құдайдың уәдесіне сенім артуымыз керек, Ыбрайым осылай жасақанды. Сондықтан да ол “бүкіл дінге сенушілердің ізімен жүрушілердің әкесі” деп аталады (Рим 4:11,12). “Познайте же (то есть, истинно примите к сердцу), что верующие суть сына Авраама” (Гал 3:7).

Нақыз сенім белгілі бір іс арқылы көрінуі тиіс, әйтпесе Құдайдың көз алдында ол сенім болып табылмайды (Иак 2:17). Біз сол уәделерге шын сенетіндігіміздің бірінші растаушысы біздің шоқынудымыз болады. Сонда бұл уәделер біздерге тікелей тарайтын болады (Гал 3:27-29). Сонымен сіз Құдайдың уәдесіне шын мәнінде сенесіз бе? Бұл сауалды біз өзіміздің саналы өміріміз бойы қажымай-талмай өзімізге қоя беруіміз керек.

Көне және Жаңа ғсиеттер

Ыбрайымға берілген уәдені Інжілде Иса талдап қорытатындықы қазір анық көрінді. Басқа бірқатар маңызды уәделерді Құдайдың еврейлерге берген Иса заңының сөз құрамы құрайды. Егер еврейлер заңды мойындайтын болса, онда олар физикалық жақынан өмірге бата алқан болады (Втор 28). Уәденің бұл тобында немесе “өсиетте” мәңгі өмір сыйлаймын деп тура айтылмаған. Олай болса біз айтылған екі “өсиеттің” барлықын атап өтеміз:-

- 1) Ыбрайымға және оның тұқымына Иса екінші тірілгенде Құдай Патшалығында мәңгі өмір және кешірім туралы айтқаны. Осы уәде, сондай-ақ, Эденде Дәуітке де айтылған.
- 2) Мұсаның өмір сүрген шақында еврей халқына қазіргі өмірлерінде бейбітшілік және бақыт беруге уәде етілген, егер халық заңға бақынса, бұл заңды Құдай Мұсаға берген.

Құдай Ыбрайымға Патшалықта кешірім және мәңгі өмір беруге уәде еткен, бірақ бұл Исаны құрбан ету арқылы қана мүмкін болады. Исаның крестің үстінде өлуі Ыбрайымға уәденің нақыз айқағы (Гал 3:17; Рим 15:8; Дан 9:27; 2 Кор 1:20), осы себепті Оның қаны “Жаңа ғсиеттің қаны” деп аталады (Мф 26:28). Иса бізге Оның қаны іспетті тостақанмен шарап ішуге ақыл берді (1Кор 11:25 қараңыз). “Сия чаша есть новый Завет в Моей Крови” (Лк 22:20). Иса және оның істері жөнінде ойымызда басқаша түсінік жасауымыз керек, оны толық түсінбей келте қорытынды жасауға болмайды.

Исаның кҰрбандық шалуы ҚҰдай Патшалығында мәңгі өмір мен кешірім алуға мүмкіндік берді; осы қылықпен ол Ыбрайымға берген уәденің беріктігіне көз жеткізді: “То лучшего завета поручителем сделался Иисус” (Евр 7:22). Евр 10:9 аятында: Иса бірінші өсиеттің күшін жойып, екіншісін бекітті делінген. Ол сөзбе-сөз былай: “Отменяет первое, чтобы постановить второе”. Иса Ыбрайымға берген уәдені бекіте тұрып, Мұса арқылы берілген өсиеттің күшін жойқандықын куәландырады. Жоқарыда келтірілген аятта Иса өзінің бекітті- делінген, сонымен осыған дейін күшінде болған ескі өсиет күшін жойды (Евр 8:13). Исаға қатысты өсиет бұрын шықарылса да оның өліміне дейін толық қолданылған жоқ деген мағына береді. Исаның өлімінен кейін ол Жаңа ғсиет деп аталды, оның Көне ғсиеттен айырмашылығы осында еді. Мұса арқылы істелінген Көне ғсиеттің мақсаты Исаның істері туралы күні бұрын айтып, Исаға қатысты уәделерге сенудің маңыздылығына назар аударту еді (Гал 3:19,21). Бір жақынан Исаға сену Мұсаға берілген заңның шындығын тағы да атап өту болатын (Рим 3:31). Павел мұны өзіндік мына сөздермен талқылады: “Закон был для нас детоводителем ко Христу, дабы нам оправдаться верою” (Гал 3:24). Мұсаның заңы әлбетте осы мақсатпен сақталды, сондықтан да күні бүгінге дейін оны оқып- үйрену үшін өте қажет.

Жоқарыда айтылғандардың бәрін бірінші оқылымында Ұқыну оңай емес; бірақ біз оны мына түрде талқылаймыз:-

Исаға қатысты Ыбрайымға істелінген – Жаңа ғсиет

Мұсаға берілген заңға байланысты израилдықтарға уәде – Көне ғсиет

Исаның өлімі. Көне ғсиеттің қолданылуы аяқталды (Кол 2:14-17); Жаңа ғсиеттің күшіне кіруі.

Осыған байланысты шіркеуді шаршы жермен қоршау, сенбілікті сақтау сияқты Көне ғсиеттің бір бөлігі болған кҰбылыстарды ендігі жерде қолданудың қажеттігі болмады (9,5 бөлімді байқаңыз). Жаздым-жаңылдым деп Исаны қабылдаса жер бетіндегі израилдықтарға Жаңа ғсиет жасалатын болады (Иер 31:31,32; Рим 9:26-27; Иез 16:62; 37:26), дегенмен, әрине қазір кез-келген еврей осыны істеп, Исаға шоқыну

рәсімін істесе, онда Жаңа Ғсиетке кірісіп кетуі мүмкін (онда еврей, еврей емес деп бөлінбейді: Гал 3:27-29).

Көне және Жаңа Ғсиет жөнінде дҰрыс Ұқым біздің санамызда ҚҰдай уәдесінің қалыптасуына көмектеседі. Еш нәрсеге сенбеушілер көне христиандық уақыздаушыларды көңілге қонымды дәлел келтірмеді деп орынсыз жазқырды. Осықан жауап ретінде Павел былай деді: Иса өзінің өлімінен ҚҰдай уәдесін анықтап берді, ал олар айтып жүрген үміт өткінші емес, тҰрақты Ұсыныс. “Верен Бог, что слово наше к вам не было то “да”, то “нет”. Ибо Сын Божий Иисус Христос, проповеданный у вас нами... не был “да” и “нет”, но в Нем было “да”, - ибо все обетования Божии в Нем “да” и в Нем “аминь” (2 Кор 1:17-20).

“Ал, мен осылардың бәрінде бір шындық бар...?” деген көзқарасқа, сөзсіз шек қояды.

3.5 Дәуітке (серт), уәде беру

Ыбрайым тәрізді Дәуіт және ҚҰдай уәдесін алқан басқалар жеңіл өмір сүрген жоқ. Дәуіт ұлкен отбасының ең кіші ер баласы болды. Израилда Иса туқанқа дейінгі 1000 жылдар ішінде, ол қойшы болқан және өзінен ұлкен, шаруашылыққа бейім ақаларының қолбаласы сияқты болқан (1Цар 15-17). Сол уақыт ішінде, аз қана адамдар ие болқан ҚҰдайқа сенімді таний білген.

Бір кезде израилдықтар өздеріне жаны қас-ақылы қысқа көршілерінің шақыруын қабыл алатын күн туды. Еврейлер өз арасынан филистимляндық чемпион, Голиаф алыппен күреске шықатын бір адам шықаруға міндетті болды. Қойылқан шарт бойынша, жеңіске ие болқан адам жеңілген адамдарға билік жүргізуге тиіс. ҚҰдайдың көмегімен Дәуіт қолында тек сақпан мен тастан басқа қаруы болмаса да Голиафты жеңіп шықты. Осы жеңіс Дәуітке әйгілік әкелді, тіпті оның даңқы патшаның даңқынан да (Саула) асып тұсті. Бірақ “қызқаншақтық тамҰқ сияқты жауыздық” (8:6 аят)- кейіннен осы сөз Сауланың қылықымен айқындала тұседі, ол 20 жыл бойы егеуқҰйрық сияқты Израилдың оңтүстігіндегі шөлді жерлерде оны өлтіру мақсатымен Дәуіттің соңына тұсті.

Ақырында Дәуіт патша болды, ҚҰдайдың оқан деген сүйіспеншілігі үшін өзінің алқысын білдіру мақсатымен Оқан ұлкен шіркеу салып

беруге шешім қабылдады. Бірақ ҚҰдай Дәуітке былай деді: сенің балаң Соломон шіркеу салады, ал сен Дәуіт өзіңе ұй салып ал (2 Цар 7:4-13). Осыдан кейін толық уәде беріліп, онда Ыбрайымқа айтылқандардың көпшілігі қайталанды:-

“Когда же исполнятся дни твои, и ты почнешь с отцами твоими, то Я восставлю после тебя семя твоё, которое произойдет из чресл твоих, и упрочу царство его. Он построит дом имени Моему, и Я утвержу престол царства его на веки. Я буду ему отцом, и он будет Мне сыном; и если он согрешит, Я накажу его жезлом мужей и ударами сынов человеческих; но милости Моей не отниму от него, как Я отнял от Саула, которого Я отверг пред лицом твоим. И будет непоколебим дом твой и царство твоё на веки пред лицом Моим, и престол твой устоит во веки” (ст 12-16).

Біздің алдағы өткен сабақтан “тҰқым” дегеніміз Иса екенін білетінбіз, Оны ҚҰдайдың баласы іспетті санақаны (2 Цар 7:14) бұл айтқанымызды бекіте түседі, сондай-ақ Таураттың көп әңгімелері осыны одан әрі айқындайды:

- “Я есть корень и потомок Давида”, деді Иса (Откр22:16).
- “О сыне Своем (Иисусе), Который родился от семени Давидова по плоти” (Рим 1:3).
- “И его-то потомства (Давидова) Бог по обетованию воздвиг Израилю Спасителя Иисуса” (Деян 13:23).
- Періште Мариам қызқа оның баласы Исақа қатысты былай деді: “Ол үлкен болады және Тәңірінің Баласы деп бұйырылады; Аллатақала Оқан Оның әкесі Дәуіттің тақын береді, сөйтіп Йакуб үйінің үстінен мәңгі бақи патшалық етеді және Оның Патшалықының ақыры болмайды” (Лк 1:32,33). Бұл Дәуіттің тҰқымына қатысты берілген уәденің (2Цар 7:13) Исақа да қатысы бар.

ТҰқым Иса екенін берік анықтап алқаннан кейін, біздер қазір бірқатар маңызды мәселелерге назар аударуымыз керек болады:-

- “Семя твоё, которое произойдет из чресл твоих... Я буду ему отцом, и он будет Мне сыном“ ”...от плода чрева твоего посажу на престоле твоём” (2 Цар 7:12,14; Пс 132:11). Иса тҰқым болқандықтан ол Дәуіттің мүлдем тән Ұрпақы, сонымен қатар оның әкесі ҚҰдай болқан. Бұл таза қыздан туу арқылы жүзеге асып отыр, Жаңа гсиетте осылай делінген. Исаның анасы Мариам болқан, ол Дәуіттің Ұрпақы

(Лк 1:32), бірақ оның әкесі адам емес, ҚҰдай. Мариам Исақа жүкті болу үшін ҚҰдай Мариамның қҰрсақына Киелі Рух арқылы керемет әсер етті. Періште бұл жөнінде былай дейді: “Посему и рождаемое Святое наречется Сыном Божиим” (Лк 1:35). “Қыздың тууы” берілген уәдені орындаудың бірден-бір тәсілі еді:

- “Он построит дом имени Моему” (2 Цар 7:13). Бұл Иса ҚҰдай үшін шіркеу салады деген Ұқым береді- дәлме-дәл де рухани да осылай. Иез 40-48-дің тарауларында Иерусалимде Алтын қасырда (ҚҰдай Патшалығының бірінші 1000 жылдығында, Исаның жерге екінші рет келгенінде) қандай шіркеу салынатындығы толық мазмұндалады. ҚҰдай “үйі- бұл онда ҚҰдай тұратын үй. Ис 66:1,2 аятында тақы былай делінген: Оның сөзіне бой сұнған адамдардың жүрегінде өмір сүру үшін ҚҰдай келеді. Сондықтан Иса қазір, шын сенетіндерден ҚҰдай үшін шіркеу салып жатыр, онда ҚҰдай тұратын болады. Осы жерде Иса жөнінде Петр айтқан ҚҰдай шіркеуі ең маңызды негізі деген сөзін келтірген орынды болмақ (1Петр 2:4-8), сондай-ақ шіркеуге қаланған тірі тастар іспетті христиандар туралы да айтқан артық емес (1 Петр 2:5).
- “Я утвержу престол царства его (Христа) на веки... И будет непоколебим дом твой (Давида) и царство твое... и престол твой устоит навеки” (2Цар 7:13,16; ср Ис 9:6,7). Олай болса, Иса патшалығы Израил жерінде- Дәуіт патшалығы орнайтын болады. Болашақтағы ҚҰдай Патшалығы Израил Патшалығын қайта қалпына келтіру деген Ұқым береді. (Бұл жөнінде 5,3 бөлімінде толық айтылады). Осы уәдені орындау үшін Иса Дәуіт “тақында” патшалық ететін болады. Дәл мақынасында бұл Иерусалим жерінде болуға тиіс. Бұл уәделерді орындаудың бірден-бір дәлелі Патшалық осы жерде орнайтын болады.
- “Сенің үйің тыянақты болсын және сенің патшалығың мәңгілік болсын” (2Цар 7:16) сөзі Исаның мәңгі патшалығы орнақандығының куәсі Дәуіт болады деп ойлауға негіз болады. Иса Иерусалимнен басқаратын Бүкіл әлемдік Патшалық орнақанын өз көзімен көру үшін ол қайта тіріледі деген сөз жанама уәде болған еді.

Дәуітке берілген бұл уәде түсіну үшін ерекше маңызды. Бұл “өсиет маңызды,... менің құтқарылуым және менің қалауым Оның өзінен шыққан” (2Цар 23:5) деп асқан қуаныш сезіммен айтты Дәуіт. Сондай-ақ біздің құтқарылуымызға қатысты; Осы уәделер бізге түгел тарасын

деп тілейміз. Бұл доктринаның маңыздылығы осында христиандықтар бұл қажап шындыққа қарсы келетін догмаларды уақыздайтындықы өкінішті жақдай:-

- Егер Исаның физикалық тұлға ретінде ол туғанға дейін болқандықы рас болса, онда Иса Дәуіттің тҰқымы, немесе Ұрпақы болады деген уәделердің бәрі негізсіз болып шықады.
- Егер ҚҰдай Патшалықы аспанда болса, онда Иса Израилда Дәуіт патшалықын қалпына келтіре алмайды, сондай-ақ ол Дәуіттің тақында отырып патшалық қҰра алмайды немесе ол басқаратын жерде. МҰның бәрі жер үстінде болқан жақдай, сондықтан оны қалпына келтіру де жерде болуға тиіс.

Соломонға қатысты уәделер орындалды ма?

Соломон Дәуіттің туған баласы. ҚҰдайдың Дәуітке берген уәделерінің кейбір бөлігін орындады; Ол ҚҰдайға үлкен шіркеу салды (3 Цар 5-8), және оның өте өркендеген патшалықы болды. Көрші халықтардың басқарушылары Соломонға өздерінің өкілдерін жіберіп тұрған, сол арқылы өздерінің Соломонға деген құрметін куәландырған. (3Цар 10), ал шіркеуге белсене қатысулары рухани жарылқаушылықтың әсері еді. Соломонның патшалық етуі Дәуітке берілген уәденің қаншалықты көп орындалқанын алдын-ала білдіргендік еді, ол Исаның патшалық еткен кезінде көрініс табады.

Қайсібір адамдар Дәуітке берілген уәдені Соломон толық орындады деп бекітіп жүр, алайда бұл жорамалды мына деректер анықтамайды (растамайды):-

- Жаңа ғсиеттің көптеген куәландырулері “тҰқымы” Соломондікі емес, Исанікі дегенді айтады.
- “тҰқым” патшалықы өмірбақилық болуға тиіс, ал Соломонның тҰқымы ондай емес.
- Дәуіт- уәде мәңгілік өмір жөнінде болды деп мойын-дайды, ал мҰның оның отбасына тікелей қатысы жоқ еді: “... не так ли дом мой у Бога? Ибо завет вечный положил Он со мною” (2Цар 23:5).
- Дәуіттің тҰқымы дегеніміз Мессия* (Иса), ол құнәдан Құтқарушы (Ис 9:6,7; 22:22; Иер 33:5,6,15; Ин 7:42). Бірақ кейінірек Соломон

* Мессия - Исаның ертедегі мифтік есімі

ҚҰдайды мойындамады (3Цар 11:1-13; Неем 13:26). Шетелдік әйелдерінің көптігі себепті.

9 шегініс: Аспан мен жердің қирауы (Откр. 21:1; 2Петр 3:6-12)

Алланың ниеті жер бетіндегісінің Патшалықын қҰру болды (6 тарауды және 4.4 бөлімді қара), олай болса Ол біздің планетаны қҰртып жіберуі мүмкін емес. 4.3 бөлімінде Ол ештеңені қиратпау жөнінде бірнеше уәде бергені айтылады.

Жоқарыда келтірілген аспан мен жерді қирату туралы сілтемені басқа мақынасында түсіну керек.

Петрдің жолдамасынан алынған үзінді НҰхтың кезінде сот пен келешекте “Тәңір күні” орнақан жақдайдың арасындағы Ұқсастықты көрсетеді. “Тогдашний мир погиб, быв потоплен водою. А нынешние небеса и земля... сберегаются огню на день суда” (2 Петр 3:6,7). Петр қҰртудың елшісі іспетті су мен Иса екінші рет келгенде қолданылатын оттың арасында айырмашылықты атап өтеді. “Аспан мен жер” НҰхтың кезінде мүлде қҰртылған жоқ, бірақ “қандай да болмасын тән” өлді, өйткені күнәлі еді (Быт 7:21; ср 6:5,12). “Аспан мен жер” олай болса заттық жүйені немесе адамзат Ұйымы мақынасын білдіреді. Осы үзіндіні дҰрыс түсінбеген адам, жоқарыда айтылған “аспанның” қирауы туралы сөзге назар аудармауға тырысатындар. Оларды дәлме-дәл түсінбеу керек,

-үйткені олар ҚҰдайдың тҰратын жерлері (Пс 123:1), ол жерде қызықушы адамдар жоқ (Авв 1:13; Пс 65:4,5) және олар ҚҰдайдың даңқы жөнінде айтушылар (Пс 19:1). Егер аспанды қирату туралы сөзді жанама мақынасында түсінуге тиісті болсақ, онда бҰның “жерге” қатысы бар.

Келесі былай деп куәландырады: Таураттың басқа бөлімдерінде еске түсіргеніндей, дәлме-дәл мақынасында түсінбеу керек, үйткені олар жердегі заттық жүйеге жатады:

– “Смотрю на землю, и вот, она разорена и пуста,- на небеса, и нет на них света... Ибо так сказал Господь: вся земля (Израиля) будет опустошена... Восплачет о сем земля, и небеса помрачатся вверх” (Иер 4:23-28). Это пророчество о предстоящем суде над народом

Израиля. Обо всем этом будет оплакивать (в переносном смысле) “небеса и земля”.

- “Моисей раньше обращался ко всем израильтянам: Внимай небо: я буду говорить; и слушай, земля, слова уст моих” (Втор 32:1). Бұл жерде ол үн қатқан екі халық категориясын айтып тұр: 1) “Старейшины колен” и 2) “все собрание израильтян” (Втор 31:28,30). Қауым бастықы “аспанға” теңеледі, ал қарапайым адамдар - “жерге”.
- Исаия өзінің көрегендігін осыған Ұқсас рухта бастады: “Слушайте слово Господне, князья... внимай закону Бога нашего, народ” (Ис 1:2,10). Осы жерде тақы да аспан мен княздіктердің арасының, жер мен халықтың арасының үйлестілігі байқалады.
- “Он призывает свыше небо и землю, судить народ Свой” Израиля (Пс 50:4).
- “Ибо упился меч Мой на небесах: вот, для суда нисходит он на Едом... Меч Господа наполнится кровью... у Господа... большое заклание в земле Едома” (Ис 34:5,6). “Аспан” бұл жерде Эдемге теңеледі. Олай болса, “барлық аспан әскерлері күл болып кетеді” деп (Ис 34:4) ертеде айтылған көрегендік Эдемнің күл боп кетуі дегенді білдіреді.
- “Аспан мен Жер күйреп жатыр деп Ис 13 тарауда айтылған сөз Вавилон халқына қатысты. Вавилон туралы бірқатар пікірлерде Құдай былай дейді: “Потрясу небо и земля сдвинется с места своего... Тогда каждый, как преследуемая серна... обратится к народу своему, и каждый побежит в свою землю” (Ис 13:13,14). Бұл жерде аспан мен жердің орнынан қозғалуы халықтың қашқындығына теңеледі.

Осылардың бәрін жадымызда Ұстай отырып былай деп жорамалдаймыз: Жаңа ғсиеттің жаңа аспан мен жерге сілтемесі Иса қайтып оралқанда, Құдай Патшалығы орнақанда құрылатын жаңа Ұйым жүйесіне қатысты болады.

2 Петр 3 тарауын зейін қоя оқысақ мұны айқындай түседі. Қазіргі “аспан мен жердің” соңын баяндақаннан кейін, 13 өлең одан әрі былай деп жалғастырады:

“Впрочем мы, по обетованию Его, ожидаем нового неба и новой земли, на которых обитает правда”. Бұл жерде Ис 65:17 өлеңінде айтылған Құдайдың уәдесі мазмұндалады: “Ибо вот, Я творю новое небо и

новую землю”. Ис 65 тарауының басқа бөлімінде осы жердегі Ұйымның жаңа жүйесі мазмұндалады:

“Я творю Иерусалим веселием... Не будут строить, чтобы другой жил... столетний будет умирать юношей (то есть, продолжительность жизни будет увеличена)... Волк и ягненок будут пастись вместе (Ис 65:18-25).

Бұл Құдайға қызмет етушілік жерде болашақта орнайтын Құдай Патшалығына жатады. Ол жаңа “аспан және жер” қазіргі жасалып болмақандардың орнын басады.

10 шегініс: “Британдық Израилизмнің” әрекеттенуі

Х. У. Армстронганың “Простая правда” Ұйымының жақтаушылары Ыбрайымға берілген уәде ақылшын мен америка халықтарында әлдеқашан орындалған деген идеяны Ұсынған, олардың ойынша оны орындаушылар Ефрем және Манассия болған. “Британдық Израилизм” қозғалысының мүшелері Англияның королі мен король әйелдері өздерінің шықу тегін Дәуіт патшадан бастау алатын Ииуда бақыты бойынша деп санайды. Із теорияларын ақтау мақсатымен олар еврейлер Құдай адамы екенін жоққа шықарып, оның орнына британия халқы сайланған деген қорытынды жасаған.

3 тарауда келтірілген мазмұндамаға сәйкес тауратта бұл әрекеттенудің ешбір негізі жоқ екені айқын көрінеді. Төменде осындай байыптаудың қате екендігін бекітетін бірнеше мысалдар келтірілген:

- “Все люди согрешили и лишены славы Божией” (Рим 3:23), олай болса Иса барлық Ұлттар халықтарына құтқарылуға мүмкіндік беру үшін дүниеден өтті. Егер біз Исаға табынудың дәстүрін қабылдап рухани Израилдың бір бөлігі болсақ, оған біздің қай Ұлттан шыққанымыздың еш қатысы жоқ (Гал 3:27-29). Біз барлық халық болып Інжілді уақыздау жөнінде өсиет алдық, ол үшін оған сенетін адамдарды шоқынуға мәжбүр еттік (Мк 16:15,16). Олай болса, жаңа Израил тек британдықтардан ғана емес барлық Ұлт халықтарын құрайды.

- Британия және америка халықтарының шықу тегін бекіту қиын; олар әлемнің көптеген бөліктерінен келген адамдардың араласуынан шыққандар. Кімде-кім осы елдердің бірінде туылған болса да, ол халықты ҚҰдай қалап алқан деген Ұқым шықпайды.
- Британдық Израилдықтар Ыбрайымқа уәделенген тҰқымқа бата берілу британ халқының ішінде орындалған, олардың ҚҰдайқа бой сҰнқанына қарамастан, деп сендіреді. Бірақ бұл ҚҰдайқа бата берілу оқан бой сҰнқан адамдарқа бәсеңдейді деп бірнеше қайталанқан принципке толықынан қарама-қарсы келеді. Лев 26 Втор 28 тарауларында егер Израилдықтар ҚҰдайдың сөзіне сенсе оларқа бата беріледі, ал сенбесе бас иеушілігі үшін қарқыс жауады делінген. ҚҰдай британдықтарқа Оның сөзіне бақынбақанына қарамастан өзінің батасын жіберген және оқан ашық бой сҰнбаса да деп сендіруі ҚҰдай ізінің батасын жібереді деген шартты бҰзу болып табылады.
- ҚҰдай Израилдың із халқын қабыл алмады және оны британдықтармен ауыстырды деген сендіру Рим 11:1,2 өлеңінде келтірілген мына сендірулерге қарама-қарсы келеді: “Неужели Бог отверг народ Свой? Никак. Ибо и я (Павел) Израилтянин, от семени Авраамова... не отверг Бог народа Своего, который Он наперед знал”.
- ҚҰдай Патшалықы ертеде Израил Патшалықы болқан (2 Пар 9:8). Ол бой сҰнбақандықтан жойылды, бірақ Патшалық қайта орнайды (Иез 21:25-27). Дәуіттің тақына Иса қайтадан отырқаннан кейін (Лк 1:32) ҚҰдай Патшалықы Иерусалимге қайта оралады (Мих 4:8).
- Израилдың қазіргі кезде әлемнің жан-жақына тарап кеткен адамдары қайта жиналады: “Я возьму сынов Израилевых из среды народов, между которыми они находятся, и соберу их отовсюду и приведу их в землю их. На этой земле на горах Израиля я следаю их одним народом” (Иез 37:21,22). Қазіргі кезде Аллатақаланың осы айтқанының біз куәсі болып отырмыз, өйткені еврейлер өз жеріне оралып келіп жатыр. Олардың өз жеріне толық қайта оралуы Патшалық орнақанда орындалады. Еврейлердің өз еліне оралып жатқан қазіргі легіне қарап, Патшалық орнайтын күн де алыс еместігіне үміт артамыз.

Ескерту: Кімді-кім осы мәселеге қызықушылық білдіріп, шұғылданамын десе баспадан “Британдық Израилизмді зерттеу” кітапшасын ақысыз алуларына болады.

3 ТАРАУ: СҰрақтар

1. Құдай уәделерінің қайсысында күнә мен әділдіктің арасындағы тҰрақты құресті алдын-ала болжақан?
 - а) НҰхқа уәдесінде
 - б) Эдемдегі уәде
 - в) Дәуітке уәдесінде
 - г) Ыбрайымға уәдесінде
2. Эдемдегі уәдеге қатысты төменде келтірілген сенімдердің қайсысы шындық болып табылады?
 - а) Жыланның тҰқымы дегеніміз Люцифер
 - б) Иса мен тақуалар әйелдің тҰқымы болып есептеледі.
 - в) Жыланның тҰқымын Иса уақытша жаралақан болатын.
 - г) әйелдің тҰқымы Исаның өлімімен жараланқан болатын.
3. Ыбрайымның тҰқымы қайта өмірбақи өмір сүретін болады?
 - а) Аспанда
 - б) Иерусалим қаласында
 - в) Жерде
 - г) Кейбіреуі Аспанда, ал кейбіреуі жерде.
4. Төменде айтылқандардың қайсысы Дәуітке уәде етілген?
 - а) Оның Ұлы Ұрпақы өмірбақи патшалық етеді.
 - б) Оның “тҰқымы” Аспанда Патшалыққа ие болады.
 - в) Оның тҰқымы Құдайдың баласы болады.
 - г) Оның тҰқымы Иса жер үстінде өмірге келгенге дейін Аспанда өмір сүретін болады.
5. Біз қалай Ыбрайымның тҰқымы бола аламыз?
6. Жер мүлдем қиратылатын бола ма?
7. Сіздің 6 сұраққа жауабыңызды Құдайдың уәдесі қалай растайды?
8. Быт 3:15 тарауында айтылқан Эдемде берілген уәдені түсіндіріңіз.

4 тарау

ҚҰдай және өлім

4.1 Адамның табиқаты

Көпшілік адамдар, шамасы, өлім туралы немесе өздерінің табиқаты туралы аз ойланады, ақыр аяқында ол өлімінің себепшісі болады. Ғзін өзі осылай талдамаудың салдарынан өзін-өзі тану жоқалады, олай болса адамдар өмір толқынымен бірге тербеледі, осы жақдайда өздерінің табиқи тілегімен сәйкес келетін шешім қабылдайды. Соқан қарамастан әр адам терең сезіммен аз өмірінің сақым сияқты екенін мойындайды, ерте ме, кеш пе өлімнің бәрібір келетініне сенеді. “Что такое жизнь ваша? Пар, являющийся на мало время, а потом исчезающий” (Иак 4:14). “Біз өлеміз, сосын жерге қҰйылқан су сияқты боламыз, оны жинап алуқа болмайды” (2 Цар 14:14). “Таңертең жайқалып өсіп тҰратын, таңертең (біздің жастықымыз) гүлденеді және көгереді, кешке қарай оталады және сеніп қалады” (Пс 90:6). Ерекше ойшыл адам МҰса осыны мойындап ҚҰдайқа ұн қатып: “Научи нас так счислять дни наши, чтобы нам приобрести сердце мудрое” (Пс 90:12) деп сҰрады. Біздің болмысымыздың Ұзақ еместігін ескере отырып, біз өз өміріміздің шын кемеңгерлігін бірінші кезектегі басымдылық деп қарастыруымыз керек.

Адамдар өздерінің өлімі туралы ойқа әр қырынан қарайды. Кейбір діни орындар өлімді және адамды жерлеуді оның өмірінің бір бөлігі деп түсінеді, сөйтіп қайқылы өлімді жуып-шайып, өмірдің қысқалықы туралы ойды бір мезгіл естен шықарады. Ғздерін “христиандармыз” деп санайтын көпшілік адамдар мынадай қорытындыққа келген: адамның “жаны мәңгілік” немесе өзінің ішінде өлмейтін бөлшек бар, өлімді басынан кешіріп, награда немесе жаза алу үшін о дүниеге кетеді. Ғлім негізгі проблема және адамзат болмысының трагедиясы болқандықтан адам санасы осы жан қорқынышын жҰмсартуқа жол табады деп құтуге болады. Сондықтан өлімге және адам табиқатына байланысты бірқатар жалқан теориялардың шыққанына таңқалуқа болмайды. Осы мәселеден айқын шындықты табу үшін Тауратқа бет бҰру өте қажет, сондай-ақ онда осы мәселе туралы не айтылқанын анықтау керек. Ең бірінші жалқан сөз, ол Эдендегі бақша ішіндегі жылан туралы жалқан сөз. БҰл жөнінде Тауратта айтылқан. Адам өз “өлімімен қаза табады”, егер жазықты болса (Быт 2:17) деп ҚҰдайдың ашық айтқан өсиетіне қарамастан жылан былай деді: “Жок, өлмейсің” (быт 3:4). Ғлім шүбәсіз және ақырқы дегенді теріске шықаруқа тырысу барлық жалқан діннің сипаттамасы болып қалды.

Біздің шын табиқатымызды түсіну үшін біз тек Таурат қана адам жаратылысы жөнінде әңгімелейді дегенді білуге тиістіміз. Осы жақдайдың мазмұндалуы қарапайым және түсінікті тілмен берілген. Егер оны дәлме-дәл алатын болсақ, біз табиқатымызбен қалай сезінетіндігіміз ешбір күдік келтірмейді (18 шегіністі қара, Болмыс жөніндегі кітапта дәлме-дәлдік айтылған). “И создал Господь Бог человека из праха земного... ибо прах (земли) ты, и в прах возвратишься” (Быт 2:7; 3:19). Бұл жерде адам мәңгі-бақилық деген ешқандай тәспалдау жоқ; ол өлгеннен кейін өмір сүретін оның ешбір мүшесі қалмайды.

Адам негізінен жер табытынан қҰралқан деп Тауратта бірнеше дүркін айтылған: “Мы- глина” (Ис 64:8); “человек- земли, перстный” (адам-жерден шыққан, жападан жалғыз) (1Кор 15:47); адамдардың “негізі-күл” (Иов 4:19); “адам табытқа қайтып оралса” (Иов 3:14,15); Ыбрайым- ол “табыт және күл” (Быт 18:27) деп болжам жасақан. Әденде ҚҰдайдың өсиетін бұзқаннан кейін іле ҚҰдай “Адамды... қолын қанша созса да, ақаштан өмір алмаса да, және жеп қоймаса да, өмір бақи өмір сүрмесе де, қуып шықты” (Быт 3:24,22). Егер адамның өз ішінде өлмейтін бөлшегі болса, онда осылардың бәрі, әрине, артық болар еді.

Белгілі жақдайлардағы мәңгілік өмір

Адам мәңгілік өмір алу үшін және Исаның еңбегі арқылы мәңгілікті алуға тәсіл таба алады деген сөз Інжілде бірнеше дүркін қайталанған. Бұл мәңгілік өмірді алудың бірден-бір жолы делінген Тауратта, осыдан мынадай Ұқым туады: адамның мәңгілік өмірі туралы қандай ой туындамасын, адам өзінің саналы өмірі ішінде өзінің жасақан күнәлары үшін азап шексе де Таурат тарапынан ешқандай қостаушылық таппайды. Мәңгілік өмір алудың бірден-бір жолы ҚҰдайдың өсиеттеріне бой сұну болып табылады; тек қана оның өсиетіне көнгендер қана өсіп жетілген жақдайда өзінің әділдігі үшін награда іспетті мәңгілік өмір алады.

Келесі ұзінділер мәңгілік өмір белгілі бір жақдайда беріледі, адам қандай жақдайда болмасын ондай қасиетке ие болмайды дегені соның айтқан дәлелі:

– “Открывшейся же ныне явлением Спасителя нашего Иисуса Христа, разрушавшего смерть и явившего жизнь и петление чрез благовестие” (2 Тим 1:10; 1Ин 1:2).

– “Если не будете есть Плоти Сына Человеческого и пить Крови Его, то не будете иметь в себе жизни. Я душий Мою Плоть и пьющий Мою Кровь имеет жизнь вечную, и Я воскрешу его в последний день”, чтобы дать ему эту “вечную жизнь” (Ин 6:53-54).

6 тарауда Иоанн мен “өмірлік наныңмын”, егер мақан деген дұрыс көзқарасың болқан жақдайда қана мәңгілік өмірге үміткер боласың деген Исаның сөзін келтіреді (Ин 6:47,50,51,57,58).

– “Бог даровал нам (верующим) жизнь вечную, и сия жизнь в Сыне Его” (1Ин5:11). “Исаны мойндамайтын” адамдар мәңгілік өмірге үміткер болмайды. Тек Иса арқылы мәңгілікке мүмкіндік бар. Олөмірдің (мәңгілік) авторы (Деян 3:15); Ол “сделался для всех послушных Ему виновником спасения вечного” (Евр 5:9). Адамдар үшін мәңгілік өмір, сондықтан Исаның еңбегімен байланысты.

– Шын дінге сенетіндер мәңгілік өмір алуға тырмысады, сол үшін мәңгілік өмір сыйын алады, ал бұл сый адам өмірге келгенде өзінен берілмейді. (Рим 2:7; 6:23; Ин 10:28). Біздің өлуге тиісті денеміз Иса қайтып келгеннен кейін “мәңгілік өмірге жамылуға” тиісті (1Кор 15:53). Олай болса, мәңгі өмір дегеніміз берілген уәде, қазір оған ешкім де ие емес (1Ин 2:25).

– Бір қана Құдайға мәңгілік өмір тиісті (1Тим 6:16).

4.2 Жан

Жоқарыда айтылғандарды ескере келіп, адамның “мәңгілік жаны” бар немесе өзінің ішінде өлмейтін бөлшегі бар, оны табиғат берген дегенді көзге елестету қиын. Қазір біз “жан” сөзінің төңірегінде қалыптасқан түсінбеушілікті жоюға әрекет жасайық.

Көне еврейлер және грек тілдерінде Тауратта “жан” деп аударылған сөз мына мағыналарды білдіруі мүмкін:-

Дене
Дем (тыныс)
Жарату
Жүрек
Ақыл (ес)
Тұлға
гзі

“Жән” сөзі сондықтан тҰлқақа, денеге немесе өзіне өзі жатады. “Біздің өмірімізді қҰтқарындар” деген даңқты фраза (СОС) “Бізді өлімнен қҰтқарындар!” деген мағына беріп тұр. Көріп отырсыздар, “жән” сөзі тҰлқа (сен, сіз) мағынасын беріп тұр немесе адам тҰлқасын қҰрайтын барлық қорытындыларды білдіреді. Қазіргі кезде баспадан шыққан Тауратта “жән” сөзі селдір қолданылады, ал бҰл сөз “сен, сіз” немесе “тҰлқа, адам” деп аударылады. ҚҰдай жаратқан жануарлар, бҰл “тірі жән, жануарлардың жәнә, бауырымен жорқалаушылардың жәнә” (Быт 1:20,21). “perhesh” көне еврей сөзі “жән” деп аударылады. Быт 2:7 мысалдардан осы жақдайды көреміз “... и стал человек душою живою”. Олай болса адам дегеніміз жән және хайуанаттар да- жандар. Адамзат пен хайуанаттардың бір қана айырмашылығы сонда, адамдар ақыл-ойы жақынан жануарлардан жоқары тұрады; ол ҚҰдайдың физикалық бейнесінде жасалқан (Быт 1:26;1:2 бөлімді қара). МҰның сыртында кейбір адамдар Інжілді білуге бейім тұрады, сол арқылы оларқа мәңгілік өмірге үміт ашылқан (2 Том 1:10). Ал адам мен хайуанаттардың табиқи деректері мен өлімінің табиқаты арасында айырмашылық жоқ.

“Адамзат баласының тақдыры және хайуанаттар тақдыры- бір тақдыр (бір сөздің үш рет қайталанқанына назар аударыңыз); олар қалай өлсе, бҰлар да солай өледі... Бәрі (адам мен хайуанат) бір жерге (көрге) барады; бәрі табыттан шыққан және бәрі табытқа қайтып оралады (Екк 3:19,20). ҚҰдай шабыттандырқан жазушы Екклесиаста ҚҰдайқа жалбарынып, адамдарқа олардың өздері хайуанат екені туралы сол бір қайқылы жақдайды түсінуге көмектес деп сҰрады (Екк 3:18). әрине көптеген адамдар өздерінің табиқаты жақынан хайуанаттар екенін мойындау өздерін кемсіту деп ойлайды. Біздер өзімізді сақтау инстинкті бойынша өмір сүріп, табиқи іріктеліп шыққанбыз және өңделіп шыққанбыз. Екк 3:18 өлеңінде (Таураттың Халықаралық Жаңа Баспасы) ҚҰдай адамды “сынқа алды”, өзінен өзі хайуанат екенін ойлауқа мәжбүр етеді; немесе өзін сыпайы санайтын, Оның шын адамы болқысы келгендер осы шындықты түсінеді, ал оны түсінгісі келмегендер бҰл “сынақтан” өтпейді. ХХ қасырдың ішінде бүкіл әлемге гуманизм философиясы елеусіз тарады- адамдар аса маңызды және бақалы деген идея. Біздің ойлауымызды гуманизмнің әсерінен босату сияқты қиын міндет тұр. БҰқан мына аяттар көмектеседі: “Подлинно, совершенная суета всякий человек живущий” (Пс 39:5). “Не во власти идущего давать направление стопам своим” (Иер 10:23).

Біз білетін негізгі шындықтардың бірі- барлық адамдар өледі, расында да ақыр аяқында бүкіл тірі жандар өледі. Олай болса “жән” да өледі.

БҰл мәңгі өмірге тіпті қарама-қарсы. Шамасы Таурат сөзінің ұштен бірі “жан” деп аударылған, ол өліммен және жанды жоюмен байланысты екеніне тандануға болмайды. “Жан” сөзінің осылай қолданылуы оның қиратылмауы және мәңгілігі мүмкін емес дегенді көрсетеді:-

- “Душа” согрешающая, та умрет (Нез 18:4) Жан күнәлы болды, ол өледі.
- “Бойтесь более того, кто может и душу и тело погубить в гесне” (Мф 10:28). Жанның өлетіндігін еске түсіру Иез 22:27; Притч 6:32; Лев 23:30 аяттарында бар.
- Асор қаласында болқан барлық “жандар” семсерден өлді (ИсНав 11:11; ср Ие Нав 10:30-39).
- “...барлық жаныбарлар өлді” (Откр 16:3; ср Пс 78:50).
- МҰсаның заңы қандай да болмасын жан егер Тәңірдің заңын бұзатын болса онда ол қырылу керек деп уақыздақан (мыс, Числ 15:27-31).
- Жан тҰншықтырылуға душар немесе торқа тұсуге деген сілтеме сонда қана мәнді болады, егер жан өлуге тиісті деп ойлақанда қана (Притч 18:7; 22:25; Иов 7:15).
- Иса “тзінің жанын өлімге берді”, олай болса оның “жаны” немесе өмірі істелген күнәсы үшін тарту (Ис 53:10,12)

“Жан” адамқа қатысты немесе оның денесіне қатысты, ол біздің ішіміздегі мәңгілік қайдақы бір Ұшқынқа қатысты емес екендігі көпшілік аяттарда көрсетілді, онда “жан” сөзі қолданылған. Төменде айқын мысалдар келтірілген:-

- “Благослови, душа моя, Господа, и вся внутренность моя-святое имя Его. Благослови, душа моя, Господа и не забывай всех благодеяний Его” (Пс 103:1,2).
- “Кто хочет душу свою сберечь, тот потеряет ее; а кто потеряет душу свою ради Меня... тот сбережет ее” (Мк 8:35). Жан біздің ішіміздегі қайдақы бір рухани бөлшекке жатпайды дегеннің өзі мҰның жеткілікті дәлелі. МҰндақы “жан” сөзі (грек сөзі) біреудің физикалық өмірі дегенді білдіреді, сондықтан ол осылай аударылған.

4.3 Адамның рухы

Көпшілік адамдар, өкінішке қарай, жан және рух сөздерінің арасын шатастырып жүр. Бұл көптеген тілдерде және Таураттың аудармасында ақылшын сөзі “жан” және “рух” сөздерінің бір қана эквиваленті бар деген деректі ауырлата түседі. Негізінен адамның барлық конституциясына жататын жан сөзі қайсы бір жақдайда рухқа да жатады. Дегенмен, әдетте “жан” және “рух” сөздерінің мәні арасында өзгешелік бар, Тауратта осылай қолданылған; жан мен рух “бөлінуге” тиіс (Евр 4:12).

Көне еврей және грек сөздері “рух” мақынасындағы былай аударылуы мүмкін:-

гмір
Рух
Сана
Жел
Дем (тыныс)

2.1 бөлімде біз “Рух” тақырыбын зерттеген болатынбыз. ҚҰдай, адамдарды қоса алғанда, өзінің табиғи жаратылысын сақтау үшін гзінің Рухын қолданған. ҚҰдай Рухы, адамның ішінде тҰратын, сондықтан, оның ішіндегі өмірлік күш болып табылады. “Дене рух болмаса өлі болып есептеледі” (Иак 2:26). “И создал Господь Бог человека из праха земного, и вдунул в лице его дыхание (дух) жизни, и стал человек душею живою (живым существом (Быт 2:7)). Иов “менің танауымның ішінде тҰратын” сияқты “ҚҰдай Рухы” туралы әңгімелейді (Иов 27:3; ср Ис 2:22). Сондықтан, өмір рухы бізге туқанда беріледі, дене тірі болғанша біздің ішімізде қалады. ҚҰдай Рухы бірдеңеден алып тасталса, онда бұл әлдеқалай дереу қаза табады, ұйткені Рух өмір күші болып табылады. Егер ҚҰдай “взял к Себе дух ее (вселенный) и дыхание ее,- вдруг погибла бы всякая плоть, и человек возвратился бы в прах. Итак, если ты имеешь разум, то слушай это” (Иов 34:14-16). Соңқы сөйлемінде тақы да адам өзінің шын өмір сүру табиғатын қиындықпен қабылдайды деген тҰспалдаушылық бар.

ҚҰдай біз өлгенде бізден гзінің Рухын алып қойғанда, біздің денеміз қана өліп қоймайды, біздің барлық санамызға ақырғы күн келеді. Дәуіт осыны түсіне отырып адам сияқты осал жаратылысқа емес ҚҰдайға сенді. 146:3-5 псалмде гуманизм жөнінде едәуір Ұстамды айтылған: “Не надейтесь на князей, на сына человеческого, в котором нет спасения. Выходит дух его, и он возвращается в землю свою (в прах, из

которого мы сделаны); в тот день исчезают (все) помышления его. Блажен, кому помощник Иаковлев” (Пс 146:2-5).

жіліммен бірге “жерге табыт қайтып оралады, әуелде қалай болса, солай, ал рух ҚҰдайқа қайтып келеді, өйткені оны Тәңірдің өзі бергенді (Екк 12:7). Бұрын біз ҚҰдай гзінің Рухы арқылы барлық жерде қатысып отыратындығын көрсеткен болатынбыз. Осы мақынасында “ҚҰдай дегеніміз Рух” (Ин 4:24). Біз өлген кезде “біз соңғы рет дем аламыз” дегеніміз біздің ішіміздегі ҚҰдай Рухы, бізді тастап кетеді. Бұл рух ҚҰдай Рухына сіңген, ол біздің айналамызда жүреді; олай болса біз өлгеннен кейін “рух ҚҰдайқа қайтып оралады”.

Солай болқандықтан ҚҰдай Рухы бүкіл жасалынқанды қостайды, осындай өлім үрдісі хайуанаттарда да болады. Адамдар мен хайуанаттар бірдей Рухқа ие, немесе өзінің ішіндегі өмірлік күші де бірдей. “Участь сынов человеческих и участь животных- участь одна; как те умирают, так умирают и эти, и одно (то есть, то же самое) дыхание (дух) у всех, и нет у человека преимущества перед скотом” (Екк 3:19). Рухы да бірдей, өлімі де бір-біріне Ұқсас адамдар мен хайуанаттардың баяндалуы адамдар және хайуанаттар өмірлік демді ҚҰдайдан алқан (Быт 2:7: 7:15) бүкіл әлемдік топан су кезінде бір-біріне Ұқсас өліммен о дүниеге кеткен деген хикаяны әңгімелеумен берілген: “И лишилась жизни всякая плоть, движущаяся по земле, и птицы, и скоты, и звери, и все гады, ползающие по земле, и все люди; все, что имело дыхание духа жизни в ноздрах своих на суше, умерло. Истребилось всякое существо, которое было на поверхности (всей) земли” (Быт 7:21-23). Былайша айтқанда, Пс 90:5-те өлімді бүкіл әлемдік топан сумен қалай салыстырқанына назар аударыңызшы. Таураттың 7 тарауында келтірілген баяндау адам негізінен сол категорияға жатады, “қандай да болмасын тән... қандай жаратылыс болмасын” сол категорияға жататындығын айқын көрсетеді. Бұл ол хайуанаттармен бір тектес рухқа ие дегенмен себепкер болып тұр.

4.4 жілім ессіз қалыппен бірдей

Осы уақытқа дейін жан және рух туралы білгендерімізден өлген адам толықынан ессіз қалыпта жатады деген қорытынды жасауға тура келеді. Тауратта ҚҰдай алдындағы жауапты істер Оның жадында сақтаулы делінген (Мал 3:16; Откр 20:12; Евр 6:10), бірақ оның мазмұнында өлген адамда қандай болмасын сана болады деген ескерту

жоқ. Жоғарыда айтылғандарға қатысты төменде айтылғандарға қарсылық білдіру қиын:

- “Выходит дух его (человека), и он возвращается в землю свою; в тот же день (момент) исчезают (все) помышления его” (Пс 146:4).
- “Мертвые ничего не знают... и любовь их, и ненависть их, и ревность их уже исчезли” (Екк 9:5,6) Зиратта даналық жоқ (Екк 9:10)- ойлау жоқ; сондықтан сана да жоқ.
- ізіннің өлімінен кейін ол “бастапқы кейіпіне Ұқсамайтын болады” (Иов 10:19), дейді Иов. Ол өлімді естен шықарылған жақдай, санасыздық және өмір сүру мүлдем тоқтап қалған жақдай деп қарастырған, оның дүниеге келгеніне дейін де осылай болғанды.
- Хайуанаттар сияқты адамдар да өледі. Егер адамның санасы қашан да болмасын өлімді жеңген болса, онда хайуанаттар да солай жасақан болар еді. Бірақ Інжіл де, қылым да бұл жөнінде жұмған аузын ашпайды.
- Құдай “біздің құрамымызды біледі, біздің жалғыз екеніміз есінде. Адамдардың күні шөп сияқты; тұз гүлдері сияқты, ол да гүлденеді. Оның үстінен жел есіп өтсе ол жоқ болады, ал ол өсіп тұрған жер оны есіне сақтамайды. (Пс 103:14-16).

ілім әділ адамдар үшін де шын мәніндегі санасыздық дегеннің өзі, тіпті Құдайдың құлдары да өздерінің өмірін Ұзартуды сұрап дұқа қылып отырған. ғйткені олар өлгеннен кейін Құдайды мақтап, дәріптемейтінін білген, өйткені өлім дегеніміз- санасыздық жақдайда болу. Осының айқын көрінісі Езекия мен Дәуіт (Ис 38:17-19), (Пс 6:4-5; 30:9; 39:13; 115:117). ілім әділ және құнәлі адамдар үшін де тұс және демалыс сияқты деп бірнеше дүркін еске алынады (Иов 3:11,13,17; Дан 12:13). Жеткілікті дәлелдерге сүйене отырып біз былай деп тап басып мәлімдей аламыз: өлгеннен кейін әділ адамдар сыйлық алу үшін және бақыт нұрына бөлену үшін тура аспанға кетеді деген халық нанымдарын Таурат бекітпейді. ілім және адамзат табиғаты жөніндегі шын ілім онымен келісу сезімін тудырмайды. Барлық алқан жарақат пен адам өмірінің қайқы-қасіретінен кейін қабыр адам үшін тіршілік тегінің бәрін толық естен шықаратын құн. Құдайдың өсиеті мен талабын білмегендер үшін осындай естен шықаратын құн мәңгілік болады. Олардың бұрынғы қайқылы өмір мен орындалмаған армандары, үміті және өзінің адамдық ақыл- ойын жоқалтып аламын деген қорқынышы көзалдына елестемейтін болады.

Тауратты оқығанда белгілі бір шындықты іздеп табу сияқты жұйе туындайды, бірақ, өкінішке орай, Тауратқа немқұрайлы қараудан туындаған адамдардың діни ойлауында қателер жүйесі де бар. Ең соңғы және өлімге душар ететін халін жұмсартуды сұрау жолында адамның үмітсіз жасақан күш-жігері оны “мәңгілік рухым” бар деген сенімге әкеп тіреді. Адам өзінің ішінде мәңгілік бөлшек бар деген қорытындыға келгеннен кейін, өлгеннен кейін қайда кетеді екенбіз деген ойды ойлаумен болды. Ілім келгеннен кейін әділ мен күнәкар адамның тақдырының арасында айырмашылық бар деген ойға әкеліп тіреді. Осылар жөнінде ойланып-толқанып, адам қайда барсаң да “жақсы мәңгілік рух” болатын жер болуға тиіс деген қорытындыға келді. Осындай орын Аспан болуға тиіс деп соны таңдап алды, ал “күнәлілердің мәңгілік рухы” үшін басқа жерді таңдап алды, оны тамұқ деп атады. Мұның алдында біз Таурат ілімі бойынша “мәңгілік рух” деген болмайды деп көрсетіп келдік. Адамдар арасында көп айтылып жүрген басқа жалқан идеялар мыналар:

1. ілім келгенде біздің өміріміз үшін үлкен награда “біздің мәңгілік рухымызды” белгілі бір жерге жіберу болып табылады.
2. әділ және күнәлі адамдар арасындағы айырмашылықтарға бөліну өлім келген шақта басталады.
3. әділ адамдар үшін награда оларды аспанға жіберу.
4. Егер әрбір адамда “мәңгілік рух” болса, онда олардың әрқайсысы не аспанға, немесе тамұққа жіберіледі.
5. Күнәлі “жандар” тамұқ деп аталатын жазалау орнына жіберіледі.

Жоқарыда нақтылап айтылқанның бәріне біз төменде талдау жасауға тырысамыз. ізіміздің талдауымызда біз тек қана қарама-қайшы жауап беруге ұмтылмаймыз. Біз осы жөнінде Тауратта айтылқан шындықты, сондай-ақ адамзат табиқатына қатысты маңызды бөлікті құрайтын шындықты білдіргіміз келеді.

4.5 өлгеннен кейін тірілу

Тауратта сенімді адамдар үшін Иса келген кезде (қайта өркендеу) бойқа күш біту награда болып табылады делінген (1Фес 4:16). Исаның ең алқаш істейтін әрекеті өлгендерді қайта тірілту, осыдан кейін оларқа сот болады. Адам өлгеннен кейін оның “жаны” аспанға кететін болса, онда адамды қайта тірілтудің қажеті болмас еді. Павел былай деді: егер

өлгендерді қайта тірілту болмақанда, біздің ҚҰдайға қҰлшылық етуге бақытталқан күш-жігеріміз пайдасыз болар еді. (1Кор 15:32). Егер ізі өлгеннен кейін оның “жаны” аспанға кететініне сенген болса, әрине, ол осылай деп айтпақан болар еді. Дегенмен ол, оның денесіне жан беріп тірілту адам үшін бірден-бір награда болатынына сенді. Біз өзіміздің әділ өміріміз үшін “қайта тірілген” кезде награда аламыз деп Иса бізді жігерлендірді. (Лк 14:14).

Сонымен қатар Тауратта дене формасынан бөлек қандай да болмасын түрдің тіршілігі жөнінде әңгіме қозғалмайды, мҰның ҚҰдайға да, Исаға да, періштелерге де және адамдарға да қатысы бар. Иса өзі қайта оралқаннан кейін, “біздің жойылған денемізді басқа түрге бөлетеді, сонда ол Оның (Иса) даңқты денесіне сәйкес болады” (Флп 3:21). Ғйткені қазір ол дәл мақынасында дене пішінін қҰрайды, ол қан арқылы қимылдамайды, Рух арқылы қимылдайды, олай болса біз де сондай форма аламыз. Сот үстінде біз өзіміздің күйлі денемізде өмір сүргеніміз үшін әділ жазамызды аламыз. (2Кор 5:10). Тәндік өмір сүргендер өлген денесі қалпында қалатын болады, содан кейін шіриді де қайтадан табытқа айналады; ал тіршілігінде өз тәнін Рухпен ауыстырамын деп тырмысқандар мәңгілік өмірге ие болады. Інжілде былай делінген: “а сеющий в дух от духа пожнем жизнь вечную” (Гал 6:8) “рухтан алып рухқа себуші мәңгілік өмірге ие болады”, ол Рухқа толы денеге Ұқсайды Сенімділігі үшін награда алатындықын куәландыратын оның дене пішіні.

Осындай пікірді мақұлдақаннан кейін қайта тірілудің өмірлік маңыздылығы түсінікті бола түседі. ілім келгеннен кейін біздің денеміздің өмір сүруі тоқталатындығы айдан анық. Бірақ, егер біздің мәңгілік өміріміз және өлмейтін дене түріміз (пішін) болса, онда біздің денеміз қайта тірілгенше және ҚҰдай табиқатын қабылдақанға дейін өлім дегеніміз санасыз күй деген Ұқым туады.

1Кор 15-тің бүкіл тарауы қайта тірілу туралы тұп-түгел айтады; оны әрдайым өте зейін қойып оқу керек. 1Кор 15:35-44 аяттары тҰқым қалай себілсе, сосын ол тҰқым жер астынан өсіп-өніп, ҚҰдай берген тҰлкасына кіреді, сондай-ақ өлгендер де жер астынан қайта тіріліп дене пішінін алады. Иса бейіттен қайта тҰрып және оның өлген денесі енді өлмейтін жақдайға айналады, дінге шын сенетіндермен де осындай жақдай болады (Флп 3:21). Шоқыну арқылы біз өзімізді өліммен және Исаның қайта тірілуі арқылы алқан наградасын бөлісетіндігімізді көрсетеміз (Рим 6:3-5). Оның шеккен азабын қазір бөлісу арқылы, сондай-ақ біз оның наградасын да бөлісеміз: “Всегда носим (сейчас) в

теле мертвецов Господа Иисуса, чтобы и жизнь Иисусова открылась в теле нашем” (2Кор 4:10). “Воскресивший Христа из мертвых оживит и ваши смертные тела Духом Своим” (Рим 8:11). Осындай үмітпен біз оның өлмейтін болуы арқылы “біздің денеміздің құнасының жуылуын” күтеміз (Рим 8:23).

Құдайдың дене болмысын алуға деген осы үмітті адамдар ерте кезден-ақ білген. Хаанан жеріне мәңгі ие болады деп Ыбрайымға уәде етілген, сондықтан ол осы жердің о шетінен бұ шетіне дейін еркін жүрген (Быт 13:17; 3.4 бөлімді қара). Осы уәдеге деген оның сенімі алдағы уақытта оның денесі қалпына келіп, өлмейтін болады дегенді тудырды.

Иов осылардың бәрін айқын түсініп, былай деді: қабырдың ішінде менің денемді құрттың жеп қойқанына қарамастан мен дене кейпінде награда аламын: “А я знаю, Искупитель мой жив, и Он в последний день восставит из праха распадающуюся кожу мою сию; и я во плоти моей узрю Бога. Я узрю Его сам: мои глаза, не глаза другого увидят Его. Истлевают сердце мое в груди моей!” (Иов 19:25-27). Исаның да үміті осындай еді: “Оживут мертвецы Твои, восстанут мертвые тела” (Ис 26:19).

Лазарьдың өлімін баяндайтын тарауда да осыған Ұқсас сөздерді оқимыз. Ол Исаның досы болатын. Ілген адамның қарындастарына оның жаны Аспанға кетті деп тоқтау айтудың орнына Иса қайта тірілу күні туралы айтты: “Сенің ақаң қайта тірілді”. Лазарьдың қарындасы бұған іле елең етті: “Марфа Оқан былай деді: білемін қайта тірілетінін, қайта тірілетінін, соңқы күні” (Ин 11:23,24). Осы жауап ертедегі христиандар өздерінің қайта тірілетіндеріне қаншалықты күшті сенгендіктерін көрсетеді: Иов сияқты Марфа да өлім естен шықарылған өмір үшін аспанда өз қақпасын ашпайтындығын түсінді, бірақ біле тұра “соңқы күні” қайта тірілетіндігі жөнінде ойлады. Алла Тақала өсиет етті: “Всякий, слышавший от Отца и научившийся, приходит ко Мне... и Я воскрешу его в последний день” (Ин 6:44,45). “әкеден естігенін үйреніп алқан әркім, Мақан келеді... және Мен оны соңқы күні тірілтемін”.

4.6 Сот

Таураттың сот туралы ілімі бір сенімнің бірден-бір принципі екендігін танытады. Бұл принципті шоқыну ырымын қабылдағанша дұрыс түсіну қажет. (Деян 24:25; Евр 6:2). Қасиетті Жазу “сот күні туралы” (мәселен, 2 Петр 2:9; 3:7; 1 Ин 4:17; Иуд 6); Құдайды білген адам өзінің

ісіне қарай алатын мерзім туралы жиі айтады. “Все мы предстанем на суд Христов” (Рим 14:10); “всем нам должно явиться пред судилище Христово” (2Кор 5:10), өз өміріміздегі ісімізге қарай дене пішінін алу үшін “біздің бәріміз Иса сотының алдына баруға тиіспіз” (2 Кор 5:10).

Пайқамбар Даниил сот күні таянқанда тақта отырқан Исаның екінші рет келуін түсінде көрді (Дан 7:9-14). ЖҰмбақ кейде түп-түгел білуімізге көмектеседі. Мәселен Інжілде келтірілген нақылда қожайын өз қҰлдарын шақырып, оларға ақшаларын беріп өздері кеткенде шаруашылықын қалай жүргізетіндігін білгісі келгені туралы баяндалады (мф 25:14-29). Балықшылар туралы нақылда Інжілдің балықшылардың үлкен ауы әртүрлі адамдарды жинайтын тормен салыстырылады; сосын балықшылар отырады да (сот күнімен салыс.) жақсы балықты жамандарынан ажаратады (Мф 13:47-49). Оны түсіндіру өте қарапайым: ақыр заманда періштелер сөйлеп, сенімділер мен күнәлілерді ажыратып бөледі.

Жоқарыда айтылқандардан мынадай әділ қорытынды жасалады: Иса келіп, өлілер қайта тірілгеннен кейін айқындалқан жерде және белгіленген уақытта Інжілді тануға шақырылқандардың бәрін жинайды. Осы жиында олар Исамен кездесіп, осында келген әр адам Оқан өз өмірлері жөнінде есеп береді. Олардың есептеріне қарап Иса ҚҰдай Патшалықына баруға кім лайықты екенін анықтайды. Осы күні тек тақуа адамдар қана сыйлық алатын болады. Міне, осылар туралы қой мен ешкі жөніндегі нақылда айтылқан: “Когда же придет Сын Человеческий во славе Своей и все святые Ангелы с Ним, тогда сядет на престоле славы Своей (на Давидом престоле в Иерусалиме, Лк 1:32,33), и соберутся пред Ним все Народы (то есть, люди всех наций); бақташы қойды ешкіден қалай бөлсе, адамдарды да бір-бірінен солай бөледі; сосын қойларды гзінің оң жақына, ал ешкілерді сол жақына қояды. Сол кезде Патша оң жақында тҰрқандарқа: “Приидите, благословенные Отца Моего, наследуйте Царство, уготованное вам от создания мира”. “Мен әкеңнен бата алқандар, келіндер, Патшалыққа мҰрагер болыңдар, оны әлемді жаратушы сіздерге дайындақан” (Мф 25:31-34).

ҚҰдай Патшалықына мҰрагер болу, Ыбрайымқа берілген уәдені бөлісу- осының бәрі әділ адамдарқа берілген награда (сый). Бірақ мҰның бәрі Иса келгеннен кейін болатын сот өткесін іске асады. Сондықтан уәде етілген сыйды Иса салтанатынан бҰрын алу мүмкін емес. Сонымен Исаның өлген кезеңі мен Оның қайта тірілуіне дейін дінге сенушілер мүлде саналы түрде өмір сүрмейді, немесе денесі

болмаса, басқа бір пішінде өмір сүру мүмкін емес деген қорытындықа келеміз.

Бірнеше дүркін қайталанып отырқан Таурат принципі мынада: Иса *қашан* келеді, *сонда* сый беріледі, одан бұрын берілу мүмкін емес:-

- “И *когда* явится Пастыреначальник (Иисус), вы получите неувядающий венец славы” (1Птер 5:4; ср 1:13).
- “Сонымен, ҚҰдай мен Иса алдында жалбарынамын, Олар тірілер мен өлгендерді соттайды. Который будет судить живых и мертвых в явление Его и царствие Его... А теперь готовится мне венец правды, который даст мне Господь, праведный Судия; *в день оный*” (2 Тим 4:1,8).
- “Мессии қайта келген соңқы күні, жердегі табытта мәңгі Ұйқыдақылардың көбі (Быт 3:19 салыстыр) оянады, кейбіреуі мәңгілік өмір үшін, қалқандарын қорлау және маскаралалу үшін оянады”. (Деян 12:2).
- “Иса сотқа келгенде “өлілер ҚҰдай Баласының дауысын естиді, естігеннен кейін тіріледі... ал қастандық, жауыздық жасақандар айыпталу үшін қайта тірілтіледі”. (Ин 5:25-29).
- “Се, гряди (Я Иисус) скоро, и возмездие Мое со Мною, чтобы воздать каждому поделам его” (Откр 22:12). Біз аспанқа бақыт алмаймыз, қызметімізге қарай жаза алу үшін- Иса Аспаннан біздің әрқайсымызқа, ісімізге сай сый әкеледі.

Иса бізге деген сыйын ала келеді деген сөз мына мақынаны білдіреді: бізге деген сый әлдеқашан аспанда бізге дайындалып қойылқан, сол сыйды бізге Иса екінші рет келгенде жерге ала келеді. Ыбрайымқа берілген уәде бойынша біздің жерге “мҰрагерлігімізді” мына мақынада түсіну керек: “хранящемуся на небесах для вас, силою Божиею чрез веру соблюдаемых ко спасению, готовому открыться в последнее время” (1Петр 1:4,5).

Жоқарыда айтылқандарды дҰрыс түсіну бізге Ин 14:2,3 үзіндісінің мақынасын дәл мазмҰндауқа мүмкіндік береді. Ол көп жақдайда шын мақынасында түсіндірілмейді: “Я (Иисус) иду приготовить место вам. Икогда пойду и приготворю вам место (ср. Награду “хранящуюся на небесах”), приду опять и возьму вас к Себе, чтоб и вы были, где Я”. Енді бір жерде Иса тиісінше қызметіне қарай бақа беру үшін, тақы да келемін дейді. (Евр. 22:12), біз оның сот болатын күні орындалатынын білеміз. Ол Иерусалимде Дәуіттің тақында “Мәңгі” патшалық қҰратын

болады (Лк 1:32,33). Ол мәңгілік өмірін осы жерде өткізеді, осы жерде-ҚҰдай Патшалығында болады, сол жерде біз де боламыз. “Сендерді гзіме аламын” деген Оның уәдесін, олай болса, сот болатын күні ол бізді қабылдайтын болады деген сөз деп түсіну керек. “Бреулерді өзіне алу” деген грек сөз тізбегі Мф 1:20 аятында Мариамды әйел қылып “өзіне алады” деген шешімге келген Иосифке қатысты. БҰл Исақа бақытталқан физикалық қозқалыс деген мағынаны бермейді.

Сый немесе жаза жөніндегі шешім Иса келгеннен кейін сотта шықарылады, бҰдан шықатын Ұқым: тақуалар да, күнәлі адамдар да өлгеннен кейін бәрі де бір жерге, көрге барады. Ілім олардың арасындағы айырмашылықтарға қарамайды. Мына сілтемелер оның айқын айқағы болмақ:-

- “Ионофан был праведным, а Саул грешным, но они “не разлучились и в смерти своей” (2Цар 1:23).
- “Праведный Авраам “приложился к народу своему”, или к своим предкам, которые были идолопоклонниками (Быт 25:8; Ис Нав 24:2).
- Рухани дана адам мен зердесізді де бір тақдыр- өлім күтіп тұрады (Екк 2:15,16).

Осының бәрі халықтық “христиандықпен өткір қарама-қайшылықта тұрады. әділ адамдар өлгеннен кейін іле аспанға кетеді деген олардың ілімі қайта тірілу мен сот туралы қажеттілікті жоққа шықарады.

Дегенмен, біз көріп отырқандай, осы оқиқалар ҚҰдайдың қҰтқару жоспарында өмірлік қажеттілік болып табылады. Жария болқан идеяларға сәйкес тақуа адам өзінің өлімінен кейін сый есебінде аспанға бақыт алады, осылардың соңынан әр күн, әр ай, әр жыл сайын басқалар да кете береді. Бірақ осы айтылған *барлық* тақуа адамдар бір кезде және бір уақытта сый алады деген Таурат іліміне қайшы келеді:-

- Сот үстінде қойлар бірінен соң бірі ешкілерден бөліне бастайды. Сот бітісімен Иса оның оң жақына орналасқан *барлық* қойларға былай дейді: “Мен әкеңнен бата алқандар, келіндер, Патшалыққа мҰрагер болыңдар, оны әлемді жаратушы сіздерге дайындақан (Мф25:34). Сонымен барлық қойлар бір кезде, бір мезгілде Патшалыққа мҰрагер болады (1 Кор 15:52 салыстыр).
- “Орақ” басталқанда, Иса келгенде сот басталады, Інжіл бойынша еңбек еткендердің барлығы “бірігіп қуанатын болады” (Ин 4:35,36; ср Мф 13:39).

- Откр 11:18 өлеңіндегі “өлгендерді соттайтын мезгіл” бөлімінде уақыт анықталады, ҚҰдай оларқа не беретіні айтылады: “возмездие рабам Твоим... святым и боящимся имени Твоего”, то есть всем верующим вместе.
- Евр 11 тарауында Көне ғсиеттің көптеген әділетті адамдары жөнінде әңгімеленеді. Осы тараудың 11 өлеңінде былай делінген: “олардың бәрі ҚҰдай Патшалықына кіру арқылы қҰтқарылуқа болады деп Ыбрайымқа берілген “уәдені алмаса да, сеніммен өлген” (Евр 11:8-12). БҰл адамдар өлгеннен кейін бірінен соң бірі сіңірген еңбегі үшін сый алуқа аспанқа сапар шекпейді деген Ұқым туындайды. Оның себептері 39,40 аяттарда баяндалқан: Олар “уәде етілгенді алқан жоқ, өйткені ҚҰдай біз жөнінде жақсылықты алдын-ала болжап қойқан, олар біздің көмегімізсіз жетілмеген”. Уәде етілген сыйды беруді кешіктіру мынамен тықыз байланыста. ҚҰдайдың жоспары бойынша әділеттілердің бәрі “жетілу дәрежесіне жеткен”. Ол Иса қайтып оралқаннан кейін сот үстінде хабарланады.

4.7 Сый беретін жер: Аспан немесе Жер?

ҚҰдай Патшалықы тҰрқан орын жер емес аспан деп ойлайтындардың бәріне немесе уәде етілген сый деп ойлайтындарқа мына жәйттерді анықтап алу керек:-

- Дінге сенішілер Алла Тақалақа қҰлшылық қылқанда ҚҰдай Патшалықы тез орнаса екен деп сҰрайды (немесе олар Исаның келуі жөнінде қҰлшылық етеді), Аспанда жүзеге асқаны сияқты ҚҰдайдың тілегі жер үстінде де жүзеге асатын болады (Мф 6:10). ҚҰдай Патшалықы жерге келе гөр деп біз намаз оқимыз. Мыңдақан адамдар намазда оқитын сөздерін ешбір мақынасыз айтатындықы өкінішті жақдай. Олар ҚҰдай Патшалықы аспанда орнады, енді жер тасталқан болады деп толық сенеді.
- “Блаженны кроткие, ибо они наследуют землю” (Мф 5:5), БҰл жерде олардың жаны аспанқа кетеді делінген. БҰл Псалм 37 қатысты, ондақы әңгіменің бәрі әділ адамдар үшін соңқы сый жерде беріледі дегенге арналқан. Күнәлі адамдар өздерінің уақытша басымдылығы болқан жерде сенімді адамдар оның орнын мәңгілік өмірімен толтырады, сосын күнәлілер билеп келген жерді мәңгі иемделетін болады (Пс 37:34,35). “А кроткие наследуют землю... благословенные Им наследуют землю... Праведники наследуют землю и будут жить на ней вовек” (Пс 37:11,22,29). Жерде (уәде

етілген жерде) мәңгі өмір сүру дегеніміз аспанда мәңгі өмір мүмкін емес деген Ұқым береді.

- Дәуіт “өлді және жерленді... Давид не восшел на Небеса” (Деян 2:29,34). Иса қайтып оралқаннан кейін өлгендер қайта тірілсе менің үмітім осы деп түсіндіреді Петр. (Деян 2:22-36).
- ҚҰдайдың адамзатпен еңбек етуі үшін жер берілді: “Небо- небо Господу, а землю Он дал сынам человеческим” (Пс 115:16).
- Откр 5:10 өлеңінде сот болқан күні жауап беру үшін келгенде әділеттілер сөйлейді деген көрініс айтылады: “(Христос) соделал нас царями и священниками Богу нашему; и мы будем царствовать на земле”. ҚҰдай Патшалығында жер үстінде билік жүргізу жөніндегі еске салу аспанның бір жерінде “боламыз” деген идеядан ерекшеленеді.
- 2 және 7 тарауларда айтылқан Даниилдің даналық сөзі саяси биліктің қҰлдырап бара жатқанын, ең соңында ол Иса келгеннен кейін ҚҰдай Патшалығымен ауыстырылатынын әңгімелейді. Патшалық “бүкіл аспан астында” орнап, “бүкіл жерді” толтырады (Дан 7:27; 2:35; ст 44 саластыр). БҰл мәңгілік Патшалық “қасиетті Ең жоқары Жаратушымыздың бүкіл аспан астындағы халқына берілетін болады” (Дан 7:27); сондықтан аспан астындағы жердегі Патшалықта мәңгілік өмір оларқа сый болып табылады.

4.8 ҚҰдай алдындағы жауапкершілік

Егер адамда табиқат берген “өлмейтін жаны” болса, онда оның өзінің мәңгілік тақдырын өткізетін бір тҰрақы болу керек. Ондай жерді ол сый немесе сазайын тарту түрінде алатын болады. Тауратқа сәйкес, адам хайуанатқа Ұқсас болқаннан кейін, мәңгілік өмір кешпейтінін бҰдан бҰрын айтып кеткен болатынбыз. Дегенмен қайсыбір адамдарқа ҚҰдай Патшалығында мәңгі өмір кешу жөнінде уәде берілген. Бір кезде өмір сүрген адамның бәрі бірдей қайта тірілмейтіндігі түсінікті. Адамдар хайуанаттар сияқты өмір сүреді және өледі де табытқа айналады. Бірақ сот күні келіп, онда біреулер жазасын алады, ал қайсыбіреулер мәңгілік өмір алатын болады, бҰдан мынадай қорытынды туындайды: адамзат ішінен бір адамдар тобы қайта тіріліп сот алдына келеді және сый алады.

ілген адам қайта тіріле ме, жоқ па, ол адамның сот алдындағы жауапкершілігіне байланысты. Ол оның ҚҰдай сөзін оқып үйренуге

қалай қараканы ескеріліп, негізге аланады. Иса былай түсіндіреді: “Отвергающий Меня и не принимающий слов Моих имеет судьбу себя: слов которое Я говорил, оно будет судить его в последний день” (Ин 12:48). Исаның сөзін білмеген және түсінбеген адамның, әрине, оны қабылдауға немесе теріске шықаруға мүмкіндігі болмайды, олай болса ондай адамдар сот алдында жауап бермейді. “Те, которые не имея закона (т.е. не зная Божиего закона) согрешили, вне закона и погибнут; а те, которые под законом согрешили, по закону осудятся” (Рим 2:12). Олай болса, ҚҰдайдың талаптарын білмегендер, хайуанаттар сияқты дүниеден өтеді; ал ҚҰдай заңын білгендер, біле тұра оны бұзқандар, сот алдында ісіне қарай жауап береді, олай болса сот алдында жауап беру үшін қайта тіріледі.

ҚҰдай былай дейді: “әлемде заң шыққанға дейін де күнә болған: бірақ күнә біреуге артылмайды, заң болмақанда күнә заңсыздық болып табылады (немесе ҚҰдай заңын бұзушылық)... заң бойынша күнә деп танылады” (Рим 5:13; 1Ин 3:4; Рим 3:20). ҚҰдай Сөзі былай басталады, ҚҰдай заңын білмесе “күнә басқа адамға артылмайды, сондықтан ондай адамдар күнәлі болса да сот алдында жауапты емес және қайта тірілмейді. Олай болса, ҚҰдай Сөзін білмегендер, өлген қалпында қалады, хайуанаттар мен өсімдіктер осы халде болады, немесе бәрінің жақдайы бірдей болады. “Человек, который... неразумен подобен животным, которые погибают” (Пс 49:21). “Как овец, заключат их в преисподнюю... могила- жилища их” (Пс 49:14).

ҚҰдай жолын білу Оның алдында өз істегендеріміз үшін жауапты екенімізді сездіреді, олай болса оның бәрі біздің қайта тірілуіміз бен сот алдында болуымыз үшін қажеттілік болып табылады. Тек әділ және шоқынған адамдар қана қайта тіріліп қоймайды, сондай-ақ Оның оқуын қаншалықты білетін ҚҰдай алдында жауаптылар да қайта тіріледі. Осы тақырып Қасиетті Жазуда жиі қайталанатын:-

- Ин 15:22 Сөзді білетіндер жауап береді дейді: “Если бы Я (Иисус) не пришел и не говорил им, то не имели бы греха; а теперь не имеют извинения во грехе своем”. Ал Рим 1:20-21 де ҚҰдайдың Сөзін білу адамдарды “кешірімсіз қалдырады” дейді.
- “Всекий, слышавший от Отца и научившийся... Я (Христос) воскресу его в последний день” (Ин 6:44,45).
- ҚҰдай Оның жолын мүлдем білмейтіндердің іс-қимылына қарап қана қояды. Бірақ, Ол Оның жолын білетіндерді бақылап отырады және жауап күтеді (Деян 17:30).

- “Раб же тот, который знал волю господина своего, и не был готов, и не делал по воле его, бит будет много; о который не сделал достойное наказания, бит будет меньше (например, оставаясь мертвым). И от всякого, кому дано много, много и потребуется; и кому много вверено, с того больше взыщут” (Лк 12:47,48),- так, *Господи*, насколько же больше?
- “Итак, кто *разумееет* делать добро и не делает, тому грех” (Иак 4:17).
- гзім өзім туралы деген Оның сөзінде израилдықтардың ҚҰдай алдындағы ерекше жауапкершілігі туралы айтылған (А 3,2).
- Осыдан барып жауапкершілік туралы оқуда былай делінген: “лучше бы им (кто позднее отошел от бога) не познать пути правды, нежели познавший возвратиться назад от преданный им святой заповеди (2Петр 2:21).
- Осы тақырыпқа айтылған нақыл сөздер Жазудың мына жерлерінде: Ин 9:41; 3:19; 1Тим 1:163; Ос 4:14; Втор 1:39.

ҚҰдайдың барлықын білу біздің сот алдындағы жауапкершілігімізді арттырады, олай болса қҰдай жөнінде білімі болмаса қайта тірілмейді, солай болғандықтан олар “хайуанаттарқа Ұқсас болады, және өледі” (Пс 49:21. Бір кезде өмір сүргендердің бәрі бірдей қайта тірілмейді деген сенімдер бар:-

- Ертедегі Вавилонның тҰрқындары өлгеннен кейін оянбайды, өйткені олар шын ҚҰдайды білмеген (Иер 51:39; Ис 43:17).
- Исаия өзін өзі мадақтаған: “Господа, Боже наш (Израилев)! Другие владыки кроме тебя господствовали над нами (филистимляне и вавилонцы), но чрез Тебя только мы славим имя Твое. Мертвые не оживут; рефаимы не встанут; потому что посетил и истребил их, и уничтожил всякую память о них (Ис 26:13,14). Олар қайта тірілмейді деп бірнеше рет қайталақанына көңіл аударыңыз: “Не оживут... не встанут (опять)... уничтожил всякую память о них”. Израилдықтардың олардан өзгешелігі мынада: шын ҚҰдайқа сенді, сондықтан олардың қайта тірілу мүмкіндігі болды: “Оживут мертвецы Твои (Израиля), восстанут мертвые тела!” (Ис 26:19).
- Израилдың ҚҰдайшыл адамдары туралы айтқанда мыналар атап көрсетіледі: Иса қайтып оралқаннан кейін “жерде табыт болып Ұйықтап жатқан көпшілігі оянады, біреулері мәңгі өмір сұру үшін, қайсыбірі мәңгілік масқаралануда, қорлауда болу үшін” (Дан 12:2). Олай болса, “көпшілігі”, еврейлердің бәрі бірдей қайта тірілмейді,

Оның сайланбышты адамы сияқты ҚҰдай алдында жауапты болқандықтан. Олардың ішінен шын ҚҰдайды мүлдем білмейтіндер “қҰлайды және тұрмайды”, үйткені олардың “Алла Тақаланың сөзін” табуға мүршасы болмайды (Ам 8:12,14).

Сонымен біз мынаны білеміз:-

1. ҚҰдайдың Сөзін білу Оның алдында жауапкершілік сездіреді.
2. Тек жауапкершілікті сезінгендер ғана қайта тіріледі және сотталады.
3. Шын ҚҰдайды білмейтін болқандықтан олар хайуанаттар секілді өлген қалпында қалады.

Осы түйіндер адамзаттың астамшылдығына күшті соққы береді, әрине оған сену қиын: қазір өмір сүретін, сондай-ақ бір кездерде өмір сүрген миллиондаған адамдар, бірақ шын Інжілді білмегендер; ақыл-естен қатты сырқат және Таурат Жазуын түсінуге қабілеті жоқтар; Інжілді білуге жасы жетпей жастайынан о дүниеге кеткен емшектегі және сәби балалар; осы топтағы барлық адамдар нақыз ҚҰдайды білмейді, сондықтан Алланың алдында жауапты емес. Олай болса олар өз ата-аналарының рухани қандай екеніне қарамастан қайта тірілмейді. МҰның бәрі гуманизмнің идеалына және табиғи тілегіміз бен сезімімізге толықынан қайшы келеді. Осыған қарамастан біздің өз табиғатымыз туралы қарапайым ойымызға көбейтілген ҚҰдай Сөзінің түпкі шындығы алдында шын мойындаса да, бізді шындықты қабылдауға итермелейді. Адамзат болмысының деректерін әділ оқып-үйрену, Інжілдің көмегінсіз-ақ, бұ да бізді мына қорытындыға келтіреді: жоқарыда айтылып кеткен адамдар тобында болашақ өмірге деген үміт болуға тиіс емес.

Алла Тақаланың жолы туралы біздің сұрақымыз, сірә орынсыз болар: “А ты кто, человек, что спорить с Богом?” (Рим 9:20). Біз өзіміздің түсінбейтіндігімізді мойындасақ та, бірақ ешқашан ҚҰдай әділетсіз немесе шыншыл емес деп құнәлауға тиісті емеспіз. ҚҰдай бізді бір жақдайларда сүймейді, немесе бізге қатысты қателер жібереді деген ой ҚҰдіретті Алла, әке және Жаратушы бізбен қисынсыз және әділетсіз қатынас жасайды деген қорқынышты қорытындыға әкеледі. Осыған қатысты 2 Цар 12:15-24 өлеңін Дәуіт патшаның өз Ұлын жоқалтуы туралы, баласы қашан тірі болғанша көп жалбарынғаны туралы, сонымен бірге ол баласының өлімі заңдылық екенін шындықпен қабылдады: “Доколе дитя было живо, я постился и плакал; ибо думал: кто знает не помилует ли меня Господь, и дитя останется живо? А теперь оно умерло; зачем же мне поститься? Разве я могу возратить

его?... оно не возвратится ко мне”. Осыдан кейін Дәуіт өзінің әйелін жҰбатты және көп Ұзамай екінші бала туды.

Сайып келгенде, көптеген адамдар ҚҰдай алдындағы осы жауапкершілікті түсініп, Оның алдында жауапты болудан және сот орнынан қорқып, ҚҰдай жөнінде көп білгісі келген тілегінен бас тартады. Дегенмен, осындай адамдар, біршама, ҚҰдай алдында жауапты сезінеді, ұйткені олардың ҚҰдай Сөзін білуі ҚҰдай олардың өміріне араласып жүреді және Онымен шын туыскандық қатынаста болуды Ұсынады деген деректі түсінуге мүмкіндік береді. “ҚҰдай дегеніміз махаббат” дегенді әрдайым еске сақтауымыз керек. Ол “біреу өлсін деп қаламады... өзінің жалғыз туған Ұлын берді, Оқан сенетін әркім өлген жоқ, қайта мәңгілік өмір алды”. (1 Ин 4:8; 2 Пер 3:9; Ин 3:16). ҚҰдай біздер Оның Патшалығында болқанымызды қалайды.

Осындай намыс және айырықша қҰқың шарасыз жауапкершілік әкеледі. Дегенмен, ол біз үшін өте ауыр немесе ауыртпалық әкелетін болып көрінбейді; егер біз Оны шын мәнінде сүйсек, онда біз Оның қҰтқару жөніндегі Ұсынысы белгілі бір еңбек үшін берген кездейсоқ сыйы емес, ол Оның бар мүмкіндікті тудырамын деген тілегі, Ол өзінің балалары үшін сүйіспеншілік сезімінен туған мәңгілік өмір, бақытты өмірді Оның қажап мінезін түсіну арқылы берем дегені.

Солай болқандықтан, Оның Сөзі арқылы бізге арнақан шақыруын біз естіміз және бақалаймыз, олай болса біздер топ адамдар арасында жүргенде ҚҰдай бізден назарын аудармайды, оның сүйіспеншілігіне қандай жауап болар екен деп күтіп тұрады, біздің сәтсіздігімізді емес, жақсы жақын күтеді, Оның сүйіспеншілікпен қарақан көзі ешуақыт талмайды; біз өзіміздің Ол жөніндегі білімімізді ешуақыт Ұмытпаймыз және ойымыздан өшіре алмаймыз. Оның орнына ҚҰдайға ерекше жақындықымызқа қуанамыз, қайта-қайта қуанамыз және Оның сүйіспеншілігінің Ұлылығына сеніп, Оны көбірек білсек екен деген тілегіміз арта түседі. Біздің ҚҰдай жолын сұюіміз, Оны көбірек біліп, Оқан Ұқсас болсақ деген тілегіміз біздің Оның жоқары мәртебелі қасиетінен қорқатынымыздан асып тұсуге тиіс.

4.9 ТамҰқ

Халықта тамҰқ күнәлі “өлмейтін жанды” жазалайтын орын немесе сот күні қабыл алмайтын адамды азап шеккізетін орын деген пікір қалыптасқан. Біздің пікірімізше, Таурат тамҰқ дегеніміз көр, өлген адамды жөнелтетін жер деп ұйретеді. Көнееврей сөзінің аудармасы

“тамҰқ” “жабық орын” деген мағына береді. Олай болса, біз “тамҰқ” сөзін оқығанда біз оның толық аудармасын қабылдаймыз. Тауратша “жабық орын” немесе “тамҰқ” дегеніміз қабыр. Көптеген мысалдар көнееврей сөзінің аудармасы “қабыр” екеніне сендіреді. Расында да, қазіргі кейбір Таураттың басылымдары “тамҰқ” дегенді селдір қолданады да оның тура аудармасы “қабырды” қолданады. Бірнеше мысалдар “sheol” сөзі “қабыр” деп аударылатынын анықтайды, осыны “тамҰқ” деп Ұқынатын халық пікірлері, немесе от жанып тұратын жер, онда құлаларды азаптайды дегенді теріске шықарады:

- “Нечестивые же да посрамятся, да умолкнут в аде” (могиле- sheol (Пс 31:18) - они не будут вопить в агонии. “Опасыздар із масқараланады, із тамҰқта үні өшеді” - олар аласұрып жыламайды.
- “Құдай менің жанымды тозақ билігінен құтқарады” (sheol /Пс 49:15/- яғни Дәуіттің жаны немесе денесі қабырдан немесе “тамҰқтан” қайта тіріледі.

ТамҰқ- құлаларды жазалайтын орын. Ол жерден шықып кетуге болмайды дегенге сену бұл аятқа сәйкес келмейді; әділ адам тамҰққа (қабірге кіре алады және тағы да одан шықып кете алады. Ос 13:14 осы сөзді бекітеді: “От власти ада Я искуплю их, от смерти избавлю”. Кор 15:55 Исаның қайта келгенде қайта тірілуіне байланысты осыны айтады. Екінші қайта тірілуді алдын ала болжауда (5.5 бөлімді қара) “и смерть и ад отдали мертвых, которые были в них” (Откр 20:13) бұл да соқан Ұқсас. Ұлмен Ұқсастыққа назар аударыңыз, яғни көр мен тамҰққа (Пс 6:5,6 қараңыз). 1 Цар 2:6-дақы Алланың сөзі соншалықты түсінікті: “Господь умерщвляет и оживляет (через воскресение), низводит в преисподнюю (sheol) и возводит”. “Алла Такала қаза таптырады және тірілтеді (қайта тірілту арқылы), тозақтан төмен түсіреді және бастапқы түріне келтіреді”.

“ТамҰқтың” қабыр екенін біле тұра, әділ адамдар мәңгілік өмір үшін қайта тіріліп тамҰққа барудан құтқарылады деп ойлауға тура келеді. Олай болса, “тамҰққа” кіруге толық мүмкіндік бар, немесе көрге кіруге, сондай-ақ кейін қайта тірілу арқылы одан кетуге болады. Оның айқын үлгісін бізге Иса көрсетті, ұйткені “Оның жаны тамҰқта қалқан жоқ және Оның тәні шіруді көрген жоқ” (Деян 2:31), сондықтан ол қайта тірілді. Исаның “жаны” сөзімен оның “тәні” немесе денесі сөзінің Ұқсастығын белгілеңіз. Оның денесі тамҰқта қалқан жоқ сөзі денесі бір уақыт сонда болған дегенді білдіреді, ал шындығында Оның денесі үш күн бойы сонда болды. Иса “тамҰқта” болды дегенде, ол орыңқа құлалар жіберілетін жер емес дегенді айқындай түседі.

Жақсы адамдар да, жаман адамдар да “тамҰққа”, яғни қабырқа жіберіледі: Исаға “жауыздық табыт белгіленген” (Ис 53:9). Сонымен қатар әділ адамдардың да тамҰққа, яғни көрге жөнелтілетіні сияқты мысалдар бар. Мәселен, Жақып “қасіретпен тозақтағы балама (Иосиф) түсемін (ад (Быт 37:35)).

Құдайдың бірден бір принципті постулаты істелген күнәлері үшін өліммен жазалау (Рим 6:23; 8:13; Иак 1:15). Бұдан бұрын біз өлім дегеніміз толық санасыздық жақдай деп түсіндіріген болатынбыз. Ол мәңгілік жанын азапқа салу емес, толық жойып жіберуге әкеледі (Мф 21:41; 22:7; Мк 12:9; Иак 4:12), бүкіл әлемдік су тасқынында адамдардың қаза болғаны сияқты, бұл да шындық (Лк 17:27,29), сондай-ақ израилдықтардың шөлді жерде өлгені сияқты шындық (1 Кор 10:10). Осы екі жақдайда да күнәлілер *өлген*, ал олар мәңгілік азапқа салынбаған. Сондықтан, күнәлілер мәңгілік саналы азапқа және қайғы-қасіретке душар болуы мүмкін емес.

Оның сөзін білмесек Құдай күнәні айыпқа жүктемейді және оны біздің есебімізге жазбайтындығын біз бұрын көрсеткен болатынбыз (Рим 5:13). Осындай жақдайда қалқан адам өлген қалпында қалады. Күнәлілер алатын жаза-өлім, ұйткені күнәсі үшін алатын жазасы осындай. Олай болса, Исаның сот болатын орнына келгеннен кейін, оларқа жаза берілетіндігі хабарланады, содан кейін олар қайтадан өледі. Осы жолы олар мәңгілікке өлетін болады. Откр. 2:11; 20:6-да айтылған бұл “*екінші өлім*”. Бұл адамдар бір кезде толық санасыздықпен өлген. Олар тірілтіледі және Иса келгеннен кейін сотталады, сосын өлім беріп екінші рет жазаланады, бұл жолы да толық санасыздық жақдайда (қалпында) болады. Бұл өлім мәңгі жалқаса береді.

Күнәсі үшін жазалау осы мақнасында “мәңгілік” болады, яғни өлім үшін соны болмайды. Мүлдем өлу деген сөз мәңгілік жаза. Осындай сөзді қолдау мысалын Втор 11:4 оқимыз, онда Құдайдың фараон әскерін Қызыл теңізде талқандағаны мазмұндалады, ол мәңгілік, алқасып жатқан жоюшылық сияқты, нәтижесінде бұл армия ілгеріде Израилдың тиышын алмайтын болады: “Он потопил в водах Красного моря... и погубил их Господь (Бог) даже до сего дня”.

Тіпті ерте кездің өзінде сенушілер Көне ғиетті түсінген: соңқы күні қайта тірілетінін, осыдан кейін жауапты күнәлілер қабырына қайтып оралады. Иов 21:30,32 ашық айтты: “Злодей... отвратится в сторону (то есть, будет воскрешен)... и его провожают (затем) ко гробам”. Исаның қайтып келуі жөніндегі бір нақылда ол қатысып отырқанда Ұрып соқудың мүмкіндігі туралы әңгімеленеді (Лк 19:27). Бұл күнәлілер

саналылығын сақтай отырып және үнемі азаптауда болып мәңгі өмір сүреді деген идеямен зорқа үйлеседі. Қандай жақдайда болмасын бір жақынан ақылға сыймайтын жазалау- 70 жыл бойқы істері үшін *мәңгі* жанын қинау. Күнәлілерді жазалақанына ҚҰдай қуанбайды; сондықтан оларқа мәңгілік жаза қолданбайды деп күтуге болады (Иез 18:23,32; 33:11; 2 Петр 3:9 салыстыр).

Жолдан тайқан христиандар, “тамҰқты” от және қинау идеяларымен байланыстырады, ассоциялайды. БҰл тамҰқ (көр) жөніндегі Таурат іліміне қайшы келеді. “Как овец, заключат из в преисподнюю (ад); смерть будет пасти их” (Пс 49:14). БҰл өлең жолы көр дегеніміз бейбіт жақдайда естен шықаратын жер деген түсінік береді. Исаның жаны немесе денесі үш күн бойы көрде болсада ол шіріп кеткен жоқ (Деян 2:31). Көр (тамҰқ) егер от жанып тұрған жер болса, онда бҰл мүмкін болмас еді. Иез 32:26-30 да із қабырында бейбіт жатқан көрші халықтардың әскерлерінің қҰдіретті суреті берілген. “Все пораженные, павшие от меча... которые с воинским оружием своим сошли в преисподнюю (в ад) и мечи свои положили под голову... и лежат они с... пораженными мечом и... с отошедшими в могилу”. Ілген жауынгерлерді қару-жарақымен көміп, басының астынан семсерін қою дәстүрі сақталған. Олай болса, осында баяндалған “тамҰқ” дегеніміз, басқа ештеңе де емес, ол қабыр. әлі күнге тамҰқта жатқан (яғни, өз қабырларында) осы қҰдіретті жауынгерлер, тамҰқ дегеніміз жанып тұрған от деген идеяны бекіте қоймайды.

Иономен болған оқиқаны мазмұндау да осыған қарама-қайшы келеді. Жайын балық оны тірідей жұтып қойғанда “Иона өзінің Тәңіріне құлдық етіп, жайынның құрсақпында жатып былай деді: мен Тәңірге ұн қатып өзімнің қасіретімді айттым... мен оның құрсақпындағы тозақта жатып, жандауысым шыққанша айқайлады” (Ион 2:2,3). БҰл жерде “құрсақтағы тозақ” жайын балықтың құсақымен салыстырылады. Жайынның құрсақы шын мәнінде “жабық жер” еді, ол “sheol” сөзінің аудармасы “тамҰққа” расында ұқсайды. БҰл от жанып тұрған жер емес екені түсінікті, жайын оны ытқытып шықарғанда Иона “оның құрсақпындағы тозақтан құтылды”. БҰл Исаның тамҰқтан (көрден) қайта тірілуі туралы болжам жасауға көмектесті- Мф 12:40 қара.

Метафоралы (ауыспалы) жалын

Дегенмен Тауратта мәңгі жалынның бейнесі жиі пайдаланылады. Ол ҚҰдайдың күнәқа деген ашуын көрсету үшін керек, ұйткені ол ақыр аяқында күнәліні қабырында толық құртып жіберуге әкеліп соғады. Содом “мәңгі отымен” жазаланады (Иуда ст.7), яғни ол оның

тұрқындары күнәға батуы себепті толық қиратады. Бұл күнде ол қала
глі теңіздің суының астында құлап бықықан жақдайда жатыр; оны қазір
ешқандай жалын алып жатқан жоқ. “Мәңгі от” дегенді өз мақынасында
түсінгенде не болар еді. Осыған Ұқсас Иерусалим де еврейлердің
күнәлі болуы салдарынан Құдай қаһарының мәңгілік отының қауіп
астында қалған болар еді: “А если не послушаете Меня... то возжду
огонь в воротах его, и он пожрет чертог Иерусалима и не погаснет”
(Иер 17:27). Себебі Иерусалим болашақ Патшалықтың уәде етілген
астанасы болып табылады (Ие 2:2-4; Пс 48:2), осылай десе де Құдай біз
осы сөзді дәл мақынасында қабылдауға тиісті емес деген. Иерусалимнің
ұлкен үйлері өрттен жанып кетті (2 Цар 25:9), бірақ бұл өрт мәңгі
созылған жоқ.

Құдай осы тәрізді Едом жерін де отпен жазалады, күндіз де, түнде де
сөнбейді, оның түтіні мәңгі шықып жатады; Ұрпақтан Ұрпаққа дейін
адыра қалады... үкілер, қарқалар онда келіп қоныстайтын болады...
ордалардың орнында тікенек өсімдіктер өсіп тұрады (Ис 34:9-15).
Жануарлар мен өсімдіктер Едомның қираған жерінде тіршілік ететін
болғандықтан мәңгі от сөзі Құдайдың ашуына қатысты болуға тиіс
дегенді назарға аламыз және ол жерді Құдай құртып жібереді дегенге
қатысты сөз.

Құдайдың Иерусалим мен Израилдың күнәларына бірнеше дүркін
отпен салыстырылады: “Изливается гнев Мой и ярость Моя на место
сие (на Иерусалим)... и возгорится и непогаснет” (Иер 7:20; другие
примеры в Псалме Иер 4:11 и 2 Цар 22:17).

От сондай-ақ Құдайдың күнәлілерге ашқан сотымен
байланыстырылады, әсіресе Иса келген кезде: “Ибо вот, придет день,
пылающий, как печь; тогда все надменные и поступающие нечестиво
будут, как солома, и попалит их грядущий день” (Мал 4:1). Сабан, не
адам денесі отқа жанқанда, олардың барлығы күлге айналады. Қандай
зат болмасын, әсіресе адамзаттың тәні шын мәнінде мәңгі жанды
мүмкін емес. “Мәңгі от” мәзі, олай болса, дәл мақынасында, мәңгілік
жанын қинайды дегенге жатуға тиіс емес. От мәңгі бақи жана беруі
мүмкін емес, егер жанатын ештеңе болмаса. “Тамұқ жанып жатқан
көлге айналғанын атап өткен жөн (Откр 20:14). Тамұқ “от жанқан көл”
емес деген мақына береді; бұл толық құртады дегенді білдіреді.
Шындықты ашу кітабында қабыр толық қиратылады, өйткені Исаның
Патшалық құрғанының мыңжылдығы соңында Алтын қасыр өлім
деген мүлдем болмайды деп мәнді айтылған.

Дозақ

Жаңа ғсиетте “тамҰқ” деп аударылатын екі грек сөзі қолданылады “Hades” көнееврейлердің “sheol” сөзінің баламасы, бұл жөнінде айтқан болатынбыз. “Gehenna”- Иерусалимнің шет жақында орналасқан шөп-шар тастайтын жердің атауы, онда әртүрлі қоқыстарды жақып отырған. Ізіне тән есім сияқты, яғни нақты жердің атауы болғандықтан, ол сөз аударылмауға тиіс. “Gehenna” бұл “Ge-ben-Hinnom” көнееврей сөзінің армиялық эквиваленті. Бұл Иерусалимге жақын жер болған (Ис Нав 15:8), Исаның билік жүргізген кезінде бұл жер қоқыстар төгетін жер есебінде пайдаланылған. Ілі денелер отқа тасталған, ол үнемі жанып жатқан, сонымен Дозақ сөзі толық құрту және жоққа шықару сөздерінің символы болып қалды.

Тақы да атап өтуге тура келеді, отқа тасталғанның бәрі онда мәңгі жатпаған- денелер күлге айналған. “Бог наш (будет) огонь поядающий” (Евр 12:29) в день суда; Оның күнәқа деген ашуы- от күнәлілерді толық құрытылғанға дейін тезірек жұтады, оларды ұйтілген қалпында қалдырмайды және тірі қалпында. Іткен уақыттардағы Израил халықтарына болған Құдай сотынан вавилондықтардың қолынан Дозақ күнәлілердің және Құдайы адамдардың өлі денелеріне толтырылған (Иер 7:32,33).

Тәңірі Иса өзінің таңқажайып жолымен Көне ғсиеттің осы барлық идеяларын “дозақ” сөзін қолдануға біріктірді. Иса келген кезде сот орнынан қайтарылғандар “мәңгі сөнбейтін, тек оның құрты өлмейтін дозаққа” жіберіледі (Мк 9:43,44). Дозақ еврейлер санасында жоққа шықару және денені жою идеясын тудырады. Мәңгі от дегеніміз идиома (сөзбе- сөз басқа тілге аударуға келмейтін), күнәқа және Құдайдың ашуы және күнәлілерді өлтіру арқылы мәңгі құту.

“Оның құрты өлмейді” сөзі, сірә, толық құрту туралы идиоманың бір бөлігі, ұйткені ешқашан өлмейтін құртты елестету еш ақылға сыймайды. Дозақ Құдайы адамдардың арасындағы күнәлілерді келесі жазалайтын орын деген деректің өзі Иса осы сөзді қолданған дегенге сәйкестікті бекітеді.

Шегініс 11: ілгендердің жанын күнәден тазалайтын жер

Құдайы адамдардың жаны өлгеннен кейін күнәден тазартатын жер дегенге жіберіледі деп ұйретеді Рим католиктерінің шіркеуі, ол “жер” мен “тамҰқ” арасындағы жарты жолда тұрады. Бұл орын тазалау үшін

қызмет ететін жер дейді шіркеу; аспанда қҰтқарука жарайтын болқанша біраз уақыт оның жаны қиналуда болады. Егер адам және оның жолдастары намаз оқыса, шарақ жақып, шіркеуге қҰрбандыққа қаржы берсе, онда оның жанының тазарту орнында азап шегуін қысқарту мүмкін. Осы идеялардың үлкен қате екендігін мына мысалдардан көруге болады:

- Таурат осындай орынның барлығы туралы қҰпия сақтайды.
- Жан дҰрысы, біздің денемізге қатысты, ол біздің ішіміздегі өлмейтін бөлшектерге қатысты емес, тамҰқ дегеніміз, ең дҰрысы қабыр, жазалау орны емес.
- Тақуаларқа аспанда қҰтқарылуы туралы уәде ешқашан берілмеген. Иса келгенде сот орнынан қҰтқару көрсетіледі, ол әлдеқандай уақытта біз тазарту орнынан шыққасын өлгеннен кейін көрсетілмейді (Мф 25:31-34; Откр 22:12).
- Барлық тақуалар жеке-жеке емес, сыйды бір кезде, бір уақытта алатын болады.
- Ілгеннен кейін тазарту орнының доктринасының болжамындай жандану болмайды, толық санасыздық жалқасады.
- Біз Исақа шоқыну арқылы өзіміздің күнәмізден тазарамыз және қазіргі өміріміздің ішінде Оның еңбегіне өзіміздің сенімімізді бекітеміз, осының бәрі өлгеннен кейін, белгілі бір азап шегу кезеңі арқылы келмейді. Із өміріміздегі “көрген ескі күнәмізден арылуды” бҰйырады. (1 Кор 5:7); біздің Ұятымызды (абырой) өлі істерден тазартуды бҰйырады (Евр 9:14; 2 Тим 2:21). Сондықтан біз қазір тазартуға тиістіміз, тірі кезімізде, мҰның бәрін өлгеннен кейін “тазарту орнына” барқасын емес, тіршілікте істеу керек. “Енді қолайлы уақыт, міне енді қорқанатын күн” (2 Кор 6:2). Біздің шоқынқанымыз және осы өмірде рухани мінезімізді дамыту бізді қҰтқарука әкеледі (Гал 6:8), яки белгілі бір кезеңде “тазарту орнына” апармайды.
- Басқа адамдардың шырақ жақу және католик шіркеулерінің басқа да қҰрбандықтары арқылы бізді қҰтқарука күш жҰмсауы бізді қҰтқарука мүлдем әсер етпейді. “Хвалящиеся множеством богатства своего! человек никак не искупит брата своего и не даст Богу выкупа за него... чтобы остался кто жить навсегда” (Пс 49:7-9).

Шегініс 12: Рух және қайта тұрлену,

Ескі заманнан адам өзін өлім оның өмірінің соңы емес дегенді түсіндіруге тырысып келді. Осының нәтижесінде өзі өлгеннен кейін ол басқа адамның денесінде өмір сүре береді, немесе оның рухын иеленген хайуанаттар денесінде.

Адам рухы оның ішіндегі тынысына байланысты (өмірлік күшіне) екенін көрсеткен болатынбыз және адам өлгеннен кейін рух ҚҰдайға қайта оралады (Екк 12:7). Рух “елес” сияқты біздің төңрегімізде шарлап жүрмейді, және ол адамның жеке тұлғасы онда өмір сүретіндей басқа адамды, не хайуанатты иеленетіндей бос емес. “Каждый из нас получит соответственно тому, что он делал” (2 Кор 5:10). Егер біздің қылығымыз және сыйпаттамамыз алдағы өткен адамның бейнесінің функциясы (қызметі) болатын болса, онда біздің ісімізге қарай ҚҰдай соты және бізге сыйы туралы тҰжырымдама өзінің маңызын жоятын болады. (Откр 22:12).

Рух адам өліп, ол есін толық жоқалтқанынан кейін ҚҰдайға қайта оралады. Сондықтан, өлген адаммен қандайда болмасын жалқасу жөнінде әрекет жасаушылық біздің осы жөніндегі Тауарар ілімін шын білмейтінімізді куәландырады (Ис 8:19,20 қара). Адамдар өздерінің бұрынғы үйлеріне немесе қалаларына қандай түрде болмасын, өлгесін қайтып оралмайды. Адам өлгеннен кейін ол жерді мекендейтін ешқандай “рух” та, немесе “елес те” болмайды. Иов 20:7-9 осы жақдайды бұдан артық анық айта алмайды: “Как помет его, на веки пропадет он; видевшие его скажут: “Где он?”... и не найдут его... Глаз, видевший его больше не удивит его; и уже не усмотрит его место его” Осықан Ұқсас Иов 7:9,10 өлеңі: “Наследший в преисподнюю не выйдет, не возвратится более в дом свой, и место его не будет уже знать его”. Осы сенімді қарапайым мойындау біздің өлгендердің “рухын” көрдік, олар өздерінің ескі үйлеріне барып жүрген тәрізді деген барлық әңгіме теріске шықаруға әкеледі. Скромное признание этого утверждения приведет нас к отрицанию всех разговоров о видении “духов” умерших, которые будто-бы посещают свои старые дома. Осындай “елестер” көрінер көзге алдаушы болып табылады.

Шегініс 13: Біздің қайта тірілуіміздің табиқаты

Мәңгі өмір және ҚҰдай табиқатына көшу тақуаларға соттан кейін берілетіндігін біз көрсеткен болатынбыз. Иса ең алдымен Оның

сотының алдында жауаптыларды қайта тірілтеді және олардың бәрі Оның алдына жиналқаннан кейін қана соттайтын болады. гйткені мәңгілік табиқатқа көшіру сотта шықарылады. Егер олар өздерінің қайта тірілер кезінде өлмейтін дене қабілетінде болса, онда оларқа сый бөліп беретін соттың да еш маңызы болмас еді.

Біз ҚҰдай патшалықына соттан кейін іле кіреміз (Мф 25:34); Олай болса, тақуалар ҚҰдай Патшалықында сотқа дейін тұрмайтын болады. “Плоть и кровь не могут наследовать Царствия Божия (поэтому)... мы все изменимся... Ибо тленному сему надлежит облечься в нетление, и смертному сему- облечься в бессмертие” (1 Кор 15:50,51,53). Табиқаттың ауысуы, өлімнен өлмейтінге ауысу сот орнында шықады, егер біз Патшалыққа кіретін болсақ.

Дегенмен, қҰдай рухтандырқан Павел мынаны жиі айтады: “ілгеннен кейін тірілу” “өмірді қайта тірілту мақынасында” - соттан кейін мәңгілік өмір алатын тақуаларды өлгеннен кейін тірілту. әрине, ол өлгендерді, тақуаларды және тақуа еместерді қайта тірілту болатынын білді (Деян 24:15). Ол жауаптылар өмірді қайта тірілтіп көрден шықарып жақсылық істеуші екенін, ал қиянат жасаушылар істегеніне жауап беру үшін қайта тірітілетінін жақсы түсінді.

Сүйтіп, Павел, өлгендерді тірілту туралы айтқанда “өмірді қайта тірілтуге” жиі сілтеме жасайды. Тақуалар өз қабырларынан “өмірді қайта тірілту” кезінде шықады- жерден шыққаннан кейін олар сотталуға тиіс, содан кейін мәңгілік өмір алады. Осы үрдістердің бәрі “өмірді қайта тірілту” деген сөз. Олардың қабырдан шықуымен “қайта тірілтудің” арасында айырмашылық жоқ. “ілгендерді қайта тірілтуге қол жеткізу үшін” Павел өзінің христиандық өмірімен өмір сүруге тырыскысы келетіндігі туралы әңгімеледі. (Флп 3:11). Солайша ол жауапты болды, ол қайта тіріледі, қандай жақдайда болмасын сотта есеп беру үшін тіріледі, “қайта тірілтуге қол жеткізу үшін” оның тырысканы бұл жерде “қайта тірілту” дегеннің “өмірді қайта тірілтуге қатысты деген мақына береді”.

“Қайта тірілту” сөзін қолданудақы басқа мысалдардың “өмірдің тірілуі” мақынасындақысын мына өлеңдерден табамыз: Лк 20:35; Ин 11:24; 1Кор 15:21; Евр 11:35; Откр 20:6. 1 Кор 15 тарауында “өлгендердің тірілуі” сөзін қолдануы 1 Кор 15:32 өлеңінің мәнін түсінуге көмектеседі- “мертвые воскреснут нетленными”. “ілілер” сөзі кейде (әсіресе 1 Кор 15-те) өлген сопыларқа қатысты, олар сотта мәңгілік өмір алу үшін өліден тіріледі: 1Кор 15:13,21,35,42; “Фес 4:16; Флп 3:11; Откр 14:13; 20:5,6.

1 Фес 4:16,17 өлеңінде Исаның қайтып келуіне байланысты оқиқа көрсетіледі:

1. Иса, көрінген адамдармен аспаннан түседі.
2. ілілер тіріледі.
3. Осы кезде тірі болған жауаптылар сотқа әкелінеді.

Бәрі бір жерге жиналғаннан *кейін* мәңгілік өмір туралы хабарландырылады. (Мф 25:31,34; 13:41-43); Сондықтан өлгендер тірілген кезде өлмейтіндер хабарланбауға тиіс, себебі соңқысы жалпы жиынының алдында болып өткен. Тақуалардың бәрі бір кезде сый алатындықын біз көрсеткен болатынбыз. (Мф 25:34; Евр 11:39-40). Егер де өлмейтіндер өлілер тірілген шақта хабарландырылса, бұл мүмкін болмас еді, ұйткені ол жауапты тірілердің жалпы жиынының алдында болып өткен.

Дегенмен, біздің уақытты түсінуіміз өте адамшылық екенін атап өтуге тура келеді. Құдайдың мұнымен еш байланысы жоқ. Исаның келген кезінде болуға тиісті оқиқалардың ерекше хронологиясын жасауға тереңірек Ұмтылуға болар еді. ілгендердің тірілуі және біздің өлмейтіндерге ауысуымыз сот болатын жерде “кенеттен, кірпік қаққанша” болады (1Кор 15:52). Қажетінше, Иса келген сәтте уақыт басқа өлшеммен жүретін болады, қалай болғанда да, тек сотталатындар үшін. Жалпы Таураттық принципі мыналардан тұрады. әрбір сот алдында жауаптылар өзінің өмірі жөнінде есеп береді және кейбір дәрежеге дейін осы жөнінде өзінің соты Исамен сөйлесетін болады (Мф 25:44 және т.б.; Екк 3:17; 12:14; Лк12:2,3; 19:23; Иез 18:21,22; 1Тим 5:24,25; Рим 14:11,12). Жауаптылар санының көптігіне назар аудара келіп, біз мынадай қорытынды шықарамыз: уақыт тоқтатылатын болады немесе біздің бәрімізді тез, сондай-ақ жеке-жеке соттайтындай. Себебі осы сатыда уақыттың толық пайдаланылуы өлгендерді тірілту және сот үрдістері “кенеттен, кірпік қаққанша” болғандықтан, бұл түсінікті де, өлгендерді тірілту жөнінде кейде осы арқылы тақуаларға мәңгілік өмір берілетін оқиқалар сияқты айтып жүреді. Дегенмен, бізді қабырдан сот орнына қандай жылдамдықпен апарса, соның салдарынан осындай оқиқа болады, ал сосын Құдайдың қайырымдылығымен мәңгілік күйіне көшеді. Бұдан бұрын айтылған аяттардан Таураттың іліміне сәйкес мәңгілік өмір өлгендер тірілген кезде емес соттан кейін беріледі деген қорытынды шығады. Осы себепті 1 Фес 4:16-да былай делінген: тақуалар Кернайдың дыбысымен шақырылатын болады, ал 1 Кор 15-52 сол кернайды оларға өлмейтіндік берумен байланыста

әңгімелейді. Павел өлгендерді тірілту сот орнына шақырумен барабар деп неге ойланқандықын түсіндіреді (мәселен, Флп 1:23).

Шегініс 14: Мақтау

“Інжілдік” шіркеулердің арасында кең тарақан сенім бар: Иса қайтып келгенде тақуалар көкке көтере мақталатын болады. Бұл сенім сол кезде жерді құртып жіберу идеясымен байланыстырылады (ассоцияланады). 9-шегіністе біз осы көзқарастың қате екенін көрсеткен болатынбыз. Сондай-ақ 4.7 бөлімінде Құдай Патшалықының тұрақы аспан емес, жер болады деген едік. Бұл жіберілген қателіктер 1 Фес 4:16,17 аятын қате түсіндіруге негізделген: “Сам Господь... сойдет с неба, и мертвые во Христе воскреснут прежде; потом мы, оставшиеся в живых, вместе с ними восхещены будем на облаках в сретиние Господу на воздухе, и так всегда с Господом будем”.

Інжілдің тек бір қана ұзіндісі негізінде шын қорытынды жасаудың анық қауіптілігін атпай-ақ бұл жерде тақуалар көкке көтере мақталуға тиіс дегенді еске түсіру жоқ екенін айта кету керек. Дінге сенушілер Оны көргенше Иса аспаннан бұрын түседі. Иса Иерусалимде Дәуіттің тақында мәңгі патшалық құратын болады және біздер онымен жерде бірге боламыз. Сондықтан, біз аспанмен екі ортада онымен бірге мәңгі ілініп тұрған жақдайда күй кешуіміз мүмкін емес. “Ауа” жер бетінен бірнеше шақырым қана жайылып жатыр, ол Аспанға, Құдай тұратын жердің қызметшісіне қатысты болуы тиіс емес.

Інжілде аударылған грек сөз тіркесі “таңданатын боламыз” дәлме-дәл “айдап әкететін боламыз” мақынасында; онда белгілі бір бақыт беру нұсқауы айтылмаған. Гректің Көне гсиеттеріндегі Лев 6:4 және Втор 28:31 аяттарында осы сөз тіркесі Ұрланқанды “алып кетеді” дегенді баяндауда кездеседі. Сондай-ақ Деян 8:39,40-та кездеседі: “А Филиппа *восхитил* Ангел Господень, и евнух уже не видел его... А Филипп оказался в Азоте”. Мұнда Филипптің қажап тұрде бір жерден екінші жерге алып барқаны баяндалады.

Иса келген кезде барлық жауаптылар сот болатын жерге жиналады; бірақ сол жерге олардың өздеріне баруға рұқсат етілмейді. Мүмкін, бізді дәл мақынасында, бұл жерге ауа арқылы алып барылатын болады дегенді білдіретін болар.

Иса былай деді: “В тот день, когда Сын Человеческий явится... двое будут на поле: один возьмется, а другой останется” (Лк 17:30,36). Бұл да кенеттен алып кетеді деп ойлауға негіз береді. Апостолдар жан-

тәнімен сҰракан: “Где, Господи?”. Сонда ол былай деп жауап қатты: “Где труп, там соберутся орлы” (Лк 17:37). Бұркіттер инстинкті бойынша ауада қалай Ұшып жүрсе, ал сосын өліктің денесі жатқан жерге қонады, дәл солай жауаптылар да жерге алып барылады, сол жердегі сотта олар өзінің Тәңірімен кездеседі.

Біз Исаның сот орны туралы ілімінің қаншалықты маңыздылығын тақы да атап өтуіміз керек. Сотқа бірінші болып жауаптылар келуге тиіс, олардыңарасынан (әділдер) сый алатын болады. Фес 4:16,17 аятын үстірт оқу барлық жауаптыларды аспанға алып кетеді, онда Исамен бірге мәңгі қалады деген қорытындыға әкелуі мүмкін. Дегенмен, барлық жауаптыларды сотқа жинайды, мүмкін, оларды ауа арқылы апаруға тиіс және *сосын* өзініңсыйларын алады дегенді біз білеміз.

4 ТАРАУ: СҰрақтар

1. Ілгеннен кейін не жақдайлар болады?
 - а) Адамның жаны Аспанға жөнелтіледі
 - б) Біз санасыз жақдайда боламыз
 - в) Адамның жаны сотқа дейін бір жерде сақталады
 - г) Құнәлілер тамҰққа, ал тақуалар Аспанға жөнелтіледі.
2. Жан дегеніміз не?
 - а) ілмейтін бөлшек біздің ішімізде
 - б) “Дене, тҰлқа, жасап шығаруды” білдіретін сөздер
 - в) Осындай бірдеме ілгеннен кейін иамҰққа немесе Аспанға жөнелтілетін осындай бірдеме
 - г) Жан сияқты тура соның өзі
3. Адамзат табиқаты не болып саналады?
4. Адам табиқатын қысқаша бейнелеп түсіндір.
5. Таураттан өлім дегеніз санасыз құй дегенді сендіретін екі аят келтір.
6. Исаның сот орны жөнінде сіз не білесіз?
7. Кім өлгеннен кейін тіріледі және сотталатын болады?
8. ТамҰқ дегеніміз не?
9. Дозақ дегеніміз не?

5 тарау

ҚҰдай Патшалықы

5.1 Патшалықты анықтау

гткен тарауларда біз Иса қайта келгенде ҚҰдай өзінің сенімді адамдарына сый беруді мақсаты санайтындығын көрсеткен болатынбыз. БҰл мәңгілік өмір жерде өткізіледі; осы туралы ҚҰдайдың бірнеше уәде еткенде тақуалар аспанға жөнелтілетіндігі туралы сөз айтылмақан. “Інжіл (Жақсы хабар) Патшалығы” (Мф 4:23) Ыбрайымқа жер үстіндегі мәңгілік өмірге қатысты ҚҰдай уәдесі түрінде хабарланды (Гал 3:8). Иса келіп осы уәделер орындалқанда ҚҰдай Патшалығы орнайды. ҚҰдай ақырлап келгенде ізінің бүкіл әлемінде тіпті қазір Патша болқанымен Ол адамқа әлемді басқару бостандығы және өз тілегі бойынша басқаруды көрсетеді. Олай болса, әлем қазір “адам патшалығы” болып көрінеді (Деян 2:37-44; 4:17).

Иса қайтып келгенде: “говорящие: царствовать во веки веков” (Откр 11:15). Сонда ҚҰдайдың қалауы мен еркі жер үстінде толық және ашық жүзеге асатын болады. Сондықтан Иса бізді намаз оқуға уақыздайды: “Да приидет Царствие Твое; да будет воля Твоя и на земле, как на небе” (Мф 6:10). Осыдан “ҚҰдай Патшалығы” сөзі “Аспан Патшалығы” (Мф 13:11; Мк 4:11 салыстыр) сөзімен өзара ауыстырылады. Біз “патшалық аспанда” деп ешқашан оқымайтынымызқа назар аударамыз; бірақ Иса қайта келгеннен кейін *аспандақы* патшалықты Иса орнататын болады. Періштелер сияқты аспанда ҚҰдайдың еркіне бақынады (Пс 103:19-21). Болашақ ҚҰдай Патшалығында да осылай болады. Жерге тек тақыалар қана орналасатын болады, ол кезде олар “періштелерге тең болады” (Лк 20:36).

Иса келгенде ҚҰдай Патшалығына кіру осы өмірдегі біздің барлық қайқы- қасіретіміздің соңқы нәтижесі болмақ (Мф 25:34; Деян 14:22); сондықтан бізде осылар жөнінде шексіз дҰрыс сезім болуы қажет. Филипптің Иса жөніндегі уақыздары “ҚҰдай Патшалығы” туралы және Исаның есімі туралы үлгі хабар әкелуші сияқты анықталады (Деян 8:5,12). Павелдің уақызында бір үзіндіден екінші үзіндіде “ҚҰдай Патшалығы оның негізгі тақырыбы” екенін (Деян 14:8; 20:25; 28:23;31) біздің есімімізге салады. Сондықтан, біздің ҚҰдай Патшалығы туралы ілімді толық түсінуіміз жөніндегі мәселе бірінші кезектегі маңыздылыққа ие болады, себебі ол Інжіл жазуының маңызды бөлігін қҰрайды. “Многими скорбями надлежит нам войти в Царствие Божие” (Деян 14:22); бҰл- біздің өміріміздегі туннельдің түбіндегі жарық, оның өзі бізге қҰрбан ету сезімін оятады, ол біздің шын христиандық өмірімізге кіреді.

Вавилон патшасы Навуходоносор болашақта әлемде не болатынын білгісі келген (Дан 2:38). Түнде түсінде ол әртүрлі металдардан жасалған үлкен жансыз тұлқаны көрген. Жансыз адамның алтын басы Вавилон патшасының басы екенін білдіреді деп түсіндіреді Даниил (Дан 2:38). Одан кейін Израилдың төңірегіндегі территорияға басқа үлкен патшалықтар орнайтын болады, ақыр аяқында мынадай жақдай қалыптасады: осы патшалық кезінде “аяқының саусақтарының бір бөлігі темірден, ал бір бөлігі балшықтан жасалған сияқты, патшалықтың бір бөлігі қуатты, бір бөлігі нәзік болады” (Деян 2:42).

Қазіргі уақытта әлемге көптеген халықтар қоныстанған, олардың бірі қуатты, басқалары әлсіз. Даниил одан әрі былай дейді: шақын тастан жарылып түсіп, жансыз адамға тиіп, оның аяқын қиратты, ал өзі үлкен тауға айналды, бүкіл жерді толтырды. Бұл тас Исаны бейнеледі (Мф 21:42; Деян 4:11; Еф 2:40; 1 Петр 2:4-8). Олар үшін бүкіл әлемде жаралған “Тау” мәңгілік Құдай Патшалығы болып көрінеді. Ол Иса екінші рет келген кезде құрылуға тиіс. Бұл көрегендіктің өзі Патшалық аспанда емес, жерде болатындығының бірден-бір дәлелі.

Патшалықтың шындығында Иса қайта келген кезде толық орнайды деген мәселе Таураттың басқа беттерінде де жарық көрген. Сонымен, Павел былай дейді: Иса тірілерді де және өлілерді де “в явление Его и царствие Его” (Оның құбылысы және Оның патшалығында) тірілтеді (2 Тим 4:1). Михей (4:1) Даниилдің идеясын іліп әкетіп, Құдай Патшалығы үлкен тауға ұқсас болады дейді. “И будет в последние дни: гора дома Господня поставлена будет”. Осыдан кейін жердегі патшалық сипатталады (Мих 4:1-4). Құдай Исақа Иерусалимдегі Дәуіттің тақын береді: “И будет царствовать... вовеки, и Царству Его не будет конца” (Лк 1:32,33). Бұл жерде мынадай сұрақ туындайды: Дәуіттің тақында Иса қай кезден бастап патшалық құратын болады?. Бұл Иса қайта келгенде болады. “Оның Патшалығының соңы болмайды” сөзі Дан 2:44 аятының сөзімен үйлесіп жатады: “Бог небесный воздвигнет царство, которое во веки не разрушится и царство это не будет передано другому народу”.

Откр 11:15 Исаның екінші келуін сипаттау кезінде сол сөз қолданылады: “Царство мира соделалось Царством Господа нашего и Христа Его, и будет царствовать во веки веков”. Исаның патшалығы басталып және Оның жердегі патшалығы басталқанда, тақы да белгілі бір уақыт болуға тиіс. Қайтадан осындай жауап болады- бұл Ол қайта келгесін болады.

5.2 Қазір Патшалық анықталқан жоқ

Құдай Патшалығы қазір толық билігін жүргізіп жатыр және ол қазіргі дінге сенушілер- “шіркеу”ден тұрады деген кең тарақан пікір қалыптасқан. Болашақта шын сенушілер “құтқарылқанымен”, оларқа да Патшалықтан шамасынша орын берілген; дегенмен біз толықымен қазір Патшалықта бола алмаймыз, өйткені Иса із патшалықын орнату үшін әлі оралқан жоқ.

Қазіргі кезеңге дейін біздің оқықанымыздан “тән және қан Құдай Патшалығына *мұрагер* бола алмайды (1 Кор 15:50) деген айқындала түседі. Біз “Ол із сүйетінге уәде еткен Патшалыққа *мұрагер*” болып табыламыз (Иак 2:5), ұйткені біздің шоқынқанымыз Ыбрайымқа уәде етілген *мұрагер* етеді, ал бұл уәделер Інжіл Патшалықының негізін құрайды (Мф 4:23; Гал 3:8, 27-29). Сондықтан Тауратта Ыбрайымқа мұрагерлік тыралы уәде Иса қайта келгенде орындалады деген аяттардың жиі қолданылатына таңқалуқа болмайды (Мф 25:34; 1 Кор 6:9,10; 15:50; Гал 5:21; Еф 5:5). Келешекте *мұрагерлік* ету туралы бұл аяттардың тілінің өзі Патшалық қазіргі дінге сенушілерден тұрмайтындығын көрсетеді.

“Жақын арада Құдай Патшалығы ашылуқа тиіс” деп ойлақандарды жөнге салу мақсатымен Иса нақыл сөздер айтты. “Сонымен былай деді: жоқары рудың қайсыбір адамы өзіне патшалық алып, сосын қайтып келу үшін алыс сапар шекті”.

із кетерде өзінің құлдарына айқын тапсырмалар береді. “Қайтып келгеннен кейін, патшалықын алып, олардың құлдарын өзіне шақыртуды бұйырды”, одан кейін оларды соттады (Лк 19:11-27).

Жоқары мәртебелі адам- ол Иса, патшалықты алу үшін “алыс елге”, аспанқа сапар шеккен ол- Иса еді. Сот болатын күні ол патшалықын алып қайта оралады, бұл оның екінші қайта оралқаны. Сондықтан, “құлдар” қазір өздерінің Тәңірі жоқ кезде Патшалықты иемденуі мүмкін емес.

Жоқарыда айтылқандарды Таураттың мына үзінділерінде сендіре түседі:

- “Царство Мое не от мира (века) сего”, объяснил просто Иисус (Ин 18:36). Алайда, сол уақыттың өзінде Ол былай деді: “Я Царь” (Ин 18:37), осы арқылы қазіргі Исаның “патшалығы” патшалық қазірдің өзінде орнады дегенді білдірмейді.

- “ғз әкемнің Патшалығында сендермен бірге жаңа шарап ішкен күнге дейін” ол ешкіммен шарап ішпейтін боламын деп Иса өзінің оқушыларына айтты (Мф 26:29). Бұл болашақта Патшалықтың айқын болатындығынан хабар береді. “Ол қалалар мен елді мекендерді аралап жүріп Құдай Патшалықын уақыздап, Оны мойындау туралы айқанда” адамдар оны осылайша түсінген (Лк 8:1). “Блажен, кто вкусит хлеба в Царствии Божием” (Лк 14:15).
- 22:29,30 Лк осы тақырыпты әрі жалғастырып, былай дейді: “Я завещаю вам, как завещал Мне Отец Мой, Царство, да ядите и пиете за трапезою Моею в Царстве Моем”.
- Иса екінші келуін білдіруге тиісті белгілерді түсіндіре келіп, мынадай сөздермен аяқтады: “Так, и когда вы увидите то сбудущимся, знайте что близко Царствие Божие” (Лк 21:31). Бұл Патшалық қазір Исаның екінші келуіне дейін өмір сүреді деген сенімді үзілді-кесілді теріске шықарады.
- “Многими скорбями надлежат нам войти в Царствие Божие” (Деян 14:22). әрбір әуесқой дінге сенуші Патшалықтың *келуі* туралы шын жалбарынатынына таңқалуға болмайды (Мф 6:10).
- “Сендерді ғз Патшалығына шақырған” Құдай сөзіне жауап ретінде біз бұл Патшалыққа қазіргі рухани өмір арқылы кіруге *тырысуымыз* керек (Мф6:33).

Құдай Патшалығы Сіздің ішіңізде ме?

Нанымды дәлелдерге қарамастан көптеген православныйлық христиандар өздерінің сенімін Патшалық қазір діншілдердің жүрегінде өмір сүреді дегенге негіздейді. Сонымен олар мына бір қана сөз тіркесінен шығады: “Царствие Божие внутрь вас есть”. Сөйлем құрамында Иса фарисейлермен тілдесті (20ст), сондықтан “Сіздер” сөзі оларға қатысты. Сөзсіз олар христиандық дінге сенушілер болған емес-Құдай Патшалығы олардың жүрегінде орнақан жоқ.

Еврейлер Мессияны қарсы алуға талаптануынан көпшілікке үлкен көрініс жасады. Осы үзіндідегі “Құдай Патшалығы” сөзін “Мессия” сөзімен ауыстыруға болар еді, өйткені ол осы Патшалықтың Патшасы болады. Сонымен, Иса Иерусалимге кіргенде адамдар: “Благословен Грядущий (Мессия) во имя Господне! Благословенно грядущее во имя Господа царство отца нашего Давида!” (Мк 11:9,10) деп айқайлайды. Бұл жерде “патшалық” сөзі “Мессия” сөзіне теңестіріледі. Ал Иоанн Креститель өзінің уақыздарында былай деді: “приблизилось Царство

Небесное. Ибо он (Иисус) тот, о котором (предсказывалось)” (Мф3:2.3). Фарисейліктер Исадан “ҚҰдай Патшалықы қашан келеді” деп сұрақанда, ол оған “Адамзат Баласының” келетіндігі жөнінде жауап берді. (Лк 17:20-24).

Иса еврейлердің Мессиясының келетіндігі туралы сенімдерден қалай әйгілегенін көрді; өз күштерінің ойламаған жерден көрінетіндігі туралы ойлап, олар тіпті Мессияны- “ҚҰдай Патшалықын” - өз араларындағы қарапайым Исаның тұлғасын байқамай қалған. осы кезде оларды ескертті: “Не придет Царствие Божие приметным образом... ибо вот Царствие Божие внутри вас есть” (Лк 17:20,21).

5.3 ҚҰдай Патшалықы ертеде

ҚҰдай патшалықы дінге сенетіндер үшін болашақтағы сый болып табынады. Тап мұндай, ол Иса қалай тұрып, өмір сүргеніндей оларға қуат береді, аз уақыт шеккен қасіреті мен қолайсыздықтың жеңеді. Сондықтан, дінге сенушілер өздерінің барлық күндерін күннен күнге өсіп келе жатқан тілегіне, болашақ Патшалықтың таңқажайыбын түсініп, бақалауға арнайды деп күтуге болады. Бұл олардың бүкіл рухани талаптанушылығының қорытындысы және ҚҰдайға, өзінің әкесіне деген сүйіспеншілігінің көрінісі болмақ.

Қасиетті Жазу ҚҰдай Патшалықы қандай болатындығы туралы түп-түгел молынан айтып береді. Адам ол жөнінде бір шама мақұмат алу үшін өзінің барлық өмірін сарп етуіне тура келеді. Болашақ Патшалықтың негізгі принциптерінің кейбірін түсінуімізге көмектесетін бірден-бір тәсіл- ҚҰдай Патшалықы өткен кезеңде Израил патшалықы іспетті өмір сүріп кетті дегенді жете түсіну болып табылады. Мұндай Патшалық Иса қайта оралқаннан кейін қалпына келтіріледі. Таурат бізге Израил халқы жөнінде көптеген мақұматтар бергенде болашақ Патшалықты Ұйымдастыру жоспарын кең көлемде түсінсін деген ниетпен береді.

ҚҰдай көбінесе, Израил Патшасы іспетті мазмұндалады (Ис 44:6; Ис 41:15; Пс 48:2; 82:18; 149:2), бұдан Израил халқы Оның Патшалықы болды деген Ұқым туындайды. Израилдықтар Онымен Синай тауында өсиет жасасып ҚҰдай Патшалықы болып қаоды, осының бәрі олар Египеттен шықып, Қызыл теңіз арқылы өткеннен кейін іле болды. Осы өсиетті орындауға тілек білдіруіне сәйкес, ҚҰдай оларға былай деді: “будут уделом всех народов... и народом святым” (Исх19:5,6). Сүйтіп, “Когда вышел Израиль из Египта... сделался по Израиль владением

Его” или Царством (Пс 114:1,2). Осындай шарт жасасып, израилдықтар Синай шөлі арқылы өтіп, өсиет етілген Ханаан жерінде орнықып қалды. Құдай олардың Патшасы болқандықтан оларды патша емес, дұрысы “соттар” басқарған (мәселен Гедеон, Салман). Бұл соттар патша болмаған, Аспанды басқарған әкімшілік болған. Олар бүкіл елді емес, елдің белгілі бір бөлігін басқарған. Құдай оларды белгілі бір мақсатпен жиі шақырып отырған, мәселен израилдықтарды тәубе етуге және өздерінің жауларынан құтқаруға әкелу. Израилдықтар сот Гедеонды біздің патшамыз бол деп шақырғанда, ол былай деген: “Я не буду владеть вами... Господь владеет вами (Суд 8:23).

Соңғы сот Самуил болды. Іздерін қоршақан халықтар сияқты болқысы келген израилдықтар осы сот кезінде өздеріне адам- патшаны шақырған (1Цар 8:5,6). Бүкіл өзінің тарихи кезеңінде шын берілген Құдайы халық өзінің Құдайымен жақын туыстық қатынасын бақалай алмайтындай арбаушылыққа салынды, және өзін қоршақан әлемге Ұқсастыққа құрбан етуге душар етті. Мұндай еліктеушілік біздің осы әлемімізде ерекше күшті. Құдай Самуилге шақым жасады: “Они отвергли Меня, чтоб Я не царствовал над ними” (1Цар 8:7). Дегенмен Құдай оларқа бірқатар патшаларды сыйқа тартты. Олардың ішінен ерекше рухани талаптылары Израил әлі күнге Құдай Патшалығы деп мойындаған. Артынан ол Оның Патшалығы болудан бас тартса да, мойындаған. Мұндай соттар Израилды Құдайдың атынан басқарып жатқанын жақсы сезінген.

Осы принциптерді түсінуіміз бізге Соломон, Дәуіт баласының билік жүргізгенін мазмұндауымызқа мүмкіндік береді. Оларды Құдай “благословил посадить на престол Свой в царя у Господа, Бога твоего” (2 Пар 9:8; Пар 28:5; 29:23). Соломонның басқарған кезі Израилқа бейбітшілік және гүлдену әкелді және болашақ Құдай Патшалығының бейнесі Міне, сол себепті Соломон израилдықтардың патшасы болды және ол Құдайдың атынан билік жүргізді деп сеніммен айтылады, Иса Құдай тақында қалай отырса және олардың Патшасы Құдай атынан қалай билік жүргізсе, оларда солай жүргізеді (Мф 27:37,42; Ин 1:49; 12:13).

Көне існетте айтылқан көптеген тақуа патшалар болашақ Иса Патшалығы үшін қызмет етіп жүргендер іспетті қабылданған. Иерусалимде Соломон Құдай үшін шіркеу салдырғаны сияқты Иса да болашақ Патшалықты солай істейтін болады. (Иез 40:48 қара). Езекия мен Соломон көршілес халықтардан сыйлық және түсіністілік белгілерін қабылдағаны және тәңірі жарылқаған Израил жерін әрі

гүлденген жерге айналдырқаны сияқты (Ис 37:30), дүние жүзінде Иса Патшалығы орнақанда осылардың бәрі қаншама есе көп орындалатын болады.

Ерлі- зайыптылық өмір

±Ұмырының басы жақсы басталқанымен, Соломон жастық шақынан бастап өзінің ерлі-зайыптылық міндеттеріне қатысты қателіктер жібере бастады, жасы Ұлқайқан сайын оның күні де сарқыла бастады. И полюбил царь Соломон многих чужестранных женщин. Моавитянок, Аммонитянок, Идумеянок... из тех народов, о которых Господь сказал сынам Израилевым: “Не входите к ним, и они пусть не входят к вам, чтобы они не склонили сердца вашего к своим богам”; к ним прилетится Соломон любовью... и развратили жены его сердце его. Во время старости Соломона, жены его склонили сердце его к иным богам, и сердце его не было вполне предано Господу, Богу своему... И делал Соломон неудобное пред очагами Господа, ине вполне последовал Господу... И разгневался Господь на Соломона ... И сказал Господь Соломону... Яотторгну от тебя царство (3Цар 11:1-11).

Сенімінің жоқалуы Соломонның бүкіл өмір бойына созылды. Израилдың Құдайын мойындамақан әйелдермен Оның қарым-қатынасы, оны бара-бара солардың жалқан Құдайларына табынуқа итермеледі. Із әйелдерінің махаббаты оның басын айналдырқаны соншалық, ол бұл құдайларды шын Құдайдың рухани көлеңкесіне айналқан құдай деп те мойындамады. Келе-келе оның жүрегі Израил Құдайынан тіпті аласталды. “Сердце его было не в порядке”, немесе оның ары жалқан құдайдың алдында жалбарынуқа да кинамады. Оның шын Құдайқа деген жүрегінің таза еместігі “Құдай алдындақы зұлымдықы” еді және Құдай өзінің Соломонмен қарым-қатынасын ұзуге әкеліп соқты. Израилдықтардың балаларына халықтардан әйел алмандар деп бірнеше дүркін айтқан болатын (Исх 34:12-16; Ис Нав 23:12,13; Втор 7:3).

Исақа шоқыну арқылы біз рухани израилдыққа айналамыз. Егер біз бойдақ болсақ, онда біз бізбен діні бір, “Құдаймен бірге” адамдарқа үйленуге, не тұрмысқа шықуқа тиістіміз (1Кор 7:39), немесе Исақа шоқынқан дінге сенушіге шықуқа тиістіміз. Егер біз шоқыну рәсімін жасақан кезде үйленген болсақ, онда біз өзіміздің әйелімізбен айырылыспауқа тиіспіз. Біздің ерлі-зайыптылығымыз біздің сенімімізбен нұрланқан (1Кор 7:12-14). Шын Құдайды білмейтін адамқа біле тұра үйленсек, ақыр аяқында бізді дінге сенбеушілікке әкеледі. Соломон, мүмкін Құдайдың мына әйелдер жөніндегі

ескертуінің маңыздылығын бақаламақан болар: “Они склонят сердце ваши” (1Цар 11:2; Исх 34:16). Осы ережеге сәйкес болу үшін өзін-өзі бақылаушылық пен шын жүректен жалбарыну қажет болады.

Біз православныйлық христиандар христиандық үміттің еврейлік негізін түсінбегенін бұдан бұрын айтқан болатынбыз; олар Израилдің шын Құдайын білмейді. Осындай адамдардың аралас некесі бірте-бірте бізді Құтқарудың негізі болып табылатын салтанатты шын доктринадан ауытқуға әкеліп соқады. Осындай себептермен Исаак пен Жақып өздері үйленуге тиісті әйелдерді көп қиыншылықтарды жеңе отырып қана кездестірген. Исаак тек 40 жасқа келгенде үйленді, өйткені ол өз дініне берілген әйелді көп жылдар іздестірді. Ездра мен Неемияның еврейлердің еврей еместерге үйленуі туралы екінші айтуы осы мәселенің маңыздылығын бекітетін айқақ болып табылады (Ездра 9:12; Неем 10:29,30).

Біз осы мәселеге көп назар аударған себебіміз оқырмандарда белгілі бір жанашырлық ләбіз тудыру мақсатын көздедік; ерлі-зайыптылық туралы толық мәлімет 11.3 бөлімінде әңгімеленеді.

Құдай соты

Соломонның діннен аулақтауы нәтижесінде Израил Патшалығы екі бөлікке бөлінеді: Соломонның баласы Ровоам Ииуданың, Вениаминнің Ұрпақтарына және Манассия Ұрпақының жартысына билік жүргізді, ал осы кезде Иеровоам басқа он Ұрпақтарға билік жүргізді. Құрамында он Ұрпақ бар бұл патшалық Израил немесе Ефрем деп аталды, ал құрамы екі Ұрпақтан тұратын патшалық Иудея делінді. Осы Ұрпақтардың халықтарының үлкен бөлігі Соломонның жаман қылығының ізімен жүрді.

Олар көршілес халықтар сияқты пұтқа табынса да, біз шын Құдайға сенеміз деп келген. Құдай пайкамбарлар арқылы оларға бірнеше дүркін тәубе ету жөнінде ұн тастады, бірақ ол еш нәтиже бермеді. Осылай болқасын Құдай оларды Израил патшалығынан олардың жаулары тұратын жерге қуып жіберіп, жазалады. Бұл ассириліктер және вавилондықтар арқылы іске асырылды- олар Израилға басып кіріп, олардың тұрқындарын тұтқынға алып кетті. “Ты (Бог) медлил многие годы, и напоминал им Духом чрез пророков Твоих, но они не слушали. И Ты предал их в руки иноземных (соседних) народов” (Неем 9:30).

Израил патшалығы құрамындағы он Ұрпақымен тіпті де жақсы патшаға ие болмады. Иеровоам Ахав, Охозия және басқалары,

Патшалық кітабында айтылқандай, пҰтқатабынушылар болқан. Израилдың соңқы патшасы Осия болды; оның билігі кезінде асирийлықтар израилдықтарды талқандап, барлық он Ұрпақтарын тегіс өздерімен тҰтқынқа алып кеткен (4 Цар 17). БҰл тҰтқыннан олар қайта оралқан емес.

Иудей патшалықының бірнеше жақсы патшалары болқан (мәселен Езекия, Иосия), бірақ олардың көпшілігі Ұнамсыз болқан. Олардың халықтары бірнеше дүркін күнәлі болуды қайталай бергесін ҚҰдай гзінің патшалықы деп санайтын Иудеядан бас тартты. Вавилондықтар Иудеяға басып кіріп, оның тҰрқындарын Вавилонқа тҰтқынқа алып кеткенде Седекея халқына билік жүргізді (4 Цар 25). ТҰтқындар Вавилонда 70 жыл бойы болды, осыдан кейін олардың кейбіреулері Ездра мен Неемияның басшылығымен Израилқа оралды. Сол кезден бастап олардың өздерінің меншікті патшалықы болмады, оларды вавилондықтар, гректер, римляндықтар басқарып келді. Иса рим үстемдігі кезінде дүниеге келді. Израилдықтар Исадан бас тартуы салдарынан римдіктер біздің қасырымыздың 70 жылы олардың иеліктеріне басып кірді және оларды дүниежүзіне таратып, орналастырды. Тек 100 жыл кейін еврейлер Израилқа тақы да қайтып келе бастады, бҰл Исаның келуін жариялақандық еді (3 Қосымшаны қара).

Иезекииль 21:25-27-де ҚҰдай Патшалықының соңын көрегенділікпен айтып берді, ол Израил халқынан көрініп тҰрды: “И ты недостойный, преступный вождь Израиля (то есть, Сезекия), которого день наступил ныне... Так говорит Господь Бог: с ними с себя диадему и сложи венец (то есть, наступает конец царствования Сезекии); этого уже не будет... Низложу, низложу, низложу, и его не будет, *доколе* не придет Тот, кому принадлежит он, и Я дам Ему” (Иез 21:25-27). Бір үзіндіден екінші үзіндіде көрегенділікпен ҚҰдай Патшалықының соңын жоқтайды (Ос 10:3; Плач 5:16; Иер 14:21; Дан 8:12-14).

Иез 21:25-27 өлеңіндегі “тақтан түсіру” сөзінің ұш рет қайталануы Израилқа Вавилон патшасы Навуходоносордың ұш қайта басып кіруіне қатысты айтылқан. Зерделі студент осы өлең жолдарынан патшалықпен және патшақа қандай ілтипат көрсету керек екенінің ұлгісі болып есептеледі, ұйткені Сезекияны қҰлату ҚҰдай Патшалықын қҰлатумен пара-пар (5.2 бөлімді қара). Израил халқында қандай болса, сонымен ҚҰдай Патшалықы аяқталды: “Я... положу конец царству дома Израилева” (Ос 1:4). “И его не будет *доколе*...” сөзі Патшалық қайта жанданады деген ишараны білдіреді, “придет Тот, кому принадлежит

оно: и (Бог) даст ему”. “Оқан ҚҰдайтақала Дәуіттің, Оның әкесінің тақын береді... Оның Патшалығының шегі болмайды”. (Лк 1:32,33) Иса қайта келгенде. Сол кезде Патшалықтың қайта өркендеуі туралы уәде жүзеге асады.

Көне гсиетте Мессияның қайта оралуы кезінде ҚҰдай Патшалығының *қайта өркендеуі* туралы көрегендікке көп орын берілген. Исаның оқушылары да осы мәселеге қызықушылық туғызған: “Почему они, сошедши. Спрашивали Его, говоря: не в сие ли время, Господи, *восстанавливаешь Ты царство Израилью?*”, немесе, “Қазір Иезекиил 21:27 көрегендігі орындалатын бола ма?” БҰқан Иса былай жауап қатты: олар оның екінші рет келетін күнін ешқашан анық біле алмайды; осыдан кейін іле Періштелер Исаның аспанға көтеріліп бара жатқанын қалай көрсе оның келгенін де солай көретін болады деп оарды сендірді (Деян 1:6-11).

ҚҰдай Патшалығының қалпына келуі (Израилдың) қалпына келуі, солай болқандықтан, екінші қайта келгенде болады. Ал Петр аспан Исаны қабылдауға тиіс (якни ол сонда қалуға тиіс) сондықтан ҚҰдай Исаны жібереді, осының бәрі іске асқанға дейін болады, ҚҰдай гзінің барлық қасиетті пайқамбарларының сөзімен айтты (Деян 3:20,21). Екінші рет келуі Ираилдың ескі паишалықын өркендету іспетті ҚҰдай Патшалықын қалпына келтіреді.

- “И утвердится престол милостью, и воссядет (Иисус) на нем в истине, в шатре Давидовом (при втором приходе- Лк 1:32,33), судия... и стреляющий к правосудию” (Ис 16:5).
- В тот день Я восстановлю скинию Давидову (то есть, Давидов “престол” - Лк 1:32,33) падшую, заделаю трещены в ней и разрушенное восстановлю, и устрою ее, *как в дни древние*” (Ам 9:10). Соңқы сөйлем қалпына келтіру туралы анық айтып тұр.
- “И сыновья его (Израиля) будут, *как прежде*, и сыны его будут предстоять предо Мною” (Иер 30:20).
- “Тогда Господь... *снова* изберет Иерусалим” (Зах 2:12) оны гзінің әлемдік Патшалығының астанасы етеді (Пс 48:2; Ис 2:2-4).
- “И возвращу плен Иуды и плен Израиля и устрою их, *как в начале ... опять* будет слышен голос радости... Я возвращу пленных сей земли *в прежнее состояние...* опять (в Иерусалиме) будут жилища пастухов, которое будут покоить стада” (Иер 33:7-13).

Патшалықты құру үшін Исаның келуі ақиқатында “Израилдың үміті” болып табылады, міне осы үмітті біз үшін шоқыну арқылы белгілеуіміз керек.

5.4 Құдай Патшалығы болашақта

тккендегі мақалаларда біз Бұл Патшалықтың қандай болатындығы туралы жеткілікті түсініктемелер келтірген болатынбыз. әлемнің барлық бөліктеріндегі адамдар Ыбрайымның тҰқымы арқылы бата алатыны туралы Ыбрайымға уәде етілгендігі туралы бізге бұрыннан мәлім. Рим 4:13-те “Ыбрайымның тҰқымынан тарақан адамдар бүкіл әлемге қоныстанатын болады делінген. Дан 2 көрегендігі Исаның келуін кішкене тастың тұсуімен және оның бірте-бірте ұлкейіп, сосын бүкіл әлемдегі Патшалық іспетті болқанымен мәнді түрде салыстырылады (Пс 72:8 салыстыр). Құдай Патшалығы тек бірқана Иерусалимде орнамайды немесе тек Израил жерінде қана орнайды деген Ұқым береді, қайсыбіреулер осылай, дегенмен Бұл облыстар, әрине, оның өзегі болып табылады.

Бұл өмірде Исамен бірге жүрген адамдар “біздің Құдайымыздың патшалары және поптары болады және біз жерде патшалық құратын боламыз” (Отқр 5:10). Біздер түрлі көлемдегі және саны жақынан әртүрлі қыстақтар мен қалаларды басқаратын боламыз. Біреулер он қалаларды, басқа біреулер бес қалаларды басқаратын болады (Лк 19:17). Иса барлық жерде өз басқарушылығын бізбен бөліседі (Отқр 2:27; 2 Тим 2:12). “Патша (Иса) шындық бойынша патшалық етеді, княздер (сенушілер) заң бойынша басқаратын болады” (Ис 32:1; Пс 45:16).

Иса қайта қалпына келтірілген Дәуіттің тақында мәңгі патшалық құратын болады (Лк 32,33), яғни ол Иерусалим жерін орналасқан Дәуіттің орнын басатын болады. Ол осы қаладан басқаратын, Иерусалим болашақ Патшалықтың астанасы болады. Және оның маңына шіркеу салынады (Иез 40:48). әр жерлерде адамдар Құдайдың даңқын асырып жатқанда (Мал 1:11), Бұл шіркеу бүкіл дүниежүзілік Құдайқа қызмет ететін орталыққа айналатын болады. Халықтар “жылдан жылқа Патшақа, Саваоф Құдайқа тәжім етуге және күше мерекесін мерекелеу үшін Иерусалимдегі шіркеуге келетін болады (Зах 14:16).

Бұл жыл сайынқа Иерусалимдегі қажілік те Ис 2:2,3 алдын ала айтылқан: “И будет в последние дни гора (Царствие-Дан 2:35,44) дома

Господня (храма) будет поставлена во главу гор (то есть, Божие Царствие и храм будут, возвышятся над царствами людей)... и потекут к ней все народы. Көп халық барады да айтады: келіндер, сосын ҚҰдайдың тауына шықамыз, Иаковлев ҚҰдайдың үйіне шықамыз, сосын Ол бізді гзінің жолына үйретеді... ¶йткені Сионнан заң шықады, ал Иерусалимнен- ҚҰдай сөзі шықады”. Патшалықтың ертедегі күнінің суреті осылай көрінеді, Исаның патшалық ету туралы білім осылай таратылғанда, адамдар ҚҰдай Патшалығының “тауына” баратын болады, ол бірте-бірте бүкіл әлемге кеңейетін болады. Біздің шын жүректен ҚҰдайқа бас июіміздің шын салтанатын осылай елестететін боламыз.

Осы күнгі ірі қайқылы күндердің бірі ол көпшілік адамдар ҚҰдайқа өзінің әкесі және Жасаушысы Сол екенін шын түсінушілікпен бас июдің орнына саяси, қоғамдық, мәдени экономикалық түсініктер бойынша ҚҰдайқа бас иіп жүргендік. Патшалықта Тәңірдің жолын тануға ерекше ниет болады, осы мақсатпен жер шарының түкпіп-түкпірінен Иерусалимге қажілікке келетін болады, сөйтіп біздің Жасаушымыз туралы көп білім алады.

Зандастырылған жүйелер мен адамдардың соттық Ұйымдары шықарған тәртіпсіздік пен әділетсіздіктің орнына, тек қана жалпықа бірдей кодекс-“Заң және ҚҰдай сөзі” орнайтын болады, оны Иерусалимнен Иса сөзбен айтады. “Барлық халықтар оны өз қҰлақымен есту үшін жиналады”; ҚҰдайды шын білуге деген жалпықа бірдей ниеттері халықтардың арасындағы қайшылықтарды жайластырады, осы өмірде біздің Алла Тақаланы тануға өзін арнақан жекелеген адамдар арасында кейде осындай жайлар кездеседі.

Иерусалимге *лек-легімен жиналатын* барлық адамдардың сипаттамасы Ис 60:5 өлеңінде салынған суретке Ұқсас, онда еврейлер еврей еместермен бірге ҚҰдайқа қҰшылық ету үшін “түгел жиналып” Иерусалимге келеді. Осының бәрі Зах 8:20-23 өлеңінде мазмҰндалқан Патшалық туралы көрегендікке толық сәйкес келеді:-

“Будут приходить народы и жители многих народов; и пойдут жители одного города к жителям другого и скажут: пойдём молиться лицу Господа, и взыщем Господа Саваофа; и каждый скажет: пойду и я. И будут приходить многие племена и сильные народы, чтобы взыскать Господа Саваофа в Иерусалиме... десять человек из всех разноязычных народов, возьмутся за полу Иудея, и будут

говорить: мы пойдем с тобою, либо мы слышали, что с вами Бог”.

Еврей халқы барлық халықтардың “соңы емес, басы” екені көрініп тұр, оның себебі өкінуі және құлшылық етуі (Втор 28:13), Құдайдың құтқару жоспарының еврейлік негізін бәрі мойындайтын болады. Бүгінгі христиандардың қазіргі істеп отырған елемеушілігі сонда ілезде тоқталатын болады. Адамдар асқан қобалжушылықпен және қуана отырып болқан жақдайды талқылайтын болады, сонда еврейлерге былай дейді: “Құдай сіздермен бірге екенін *естідік*”. Сонда әңгіме еңалдымен рухани жақына көшеді, қазіргі неше түрлі белгісіз тақырыптарға жүріп жатқан әлемдік ойлар тоқталады.

Адамдар осындай ұлкен құдайшылық көрсетіп жатқанда Иса “адамдарды соттайды және көп тойларды әшкерелейді, и перекуют мечи свои на орала, и копыя свои на серпы; не поднимет народ на народ меча, и не будут более учиться воевать” (Ис 2:4). Исаның шексіз беделі және дау-жанжалдарды шешудегі оның толық әділеттілігі халықтарды өздерінің туысын өлтіретін қаруларын ауылшаруашылық машиналарына ауыстырып, қандай да болмасын әскери оқуды тоқтатуға әкеледі.

“Во дни его процветет праведник” (Пс 72:7) - сонда руханилық өседі және сұюдің Құдай мінезін көрсеткен, қайырымдылық, әділеттілік білдірген адам сый- құрметке ие болады. Осыны қазіргі астамшылықты дәріптеумен, өзіне өзі сенушілік және атақ құмарлықпен салыстыр.

“Семсерді” еркімен қайта шындау ауылшаруашылығының барлық жерде бұрынқыдан әлде-қайда өзгеруінің бір бөлігі болып табылады. Адамның күнәлі болуы салдарынан жерқарқис алды (Быт 3:17-19), соның нәтижесінен жерден азық-түлік алу үшін көп күш жұмсау қажет болды. Патшалықта “жерде нан молшылығы болады, таудың (бұрын құнарсыз) басында; оның жемісі Ливандақы ақаш секілді толқындалады” (Пс 72:16). “Егінші- Пахарь застанет еще жнеца, а топчущий виноград- сеятся и горы источать будут вноградный сок” (Ам9:13), жердің құнарлылығының өсуі осындай болады, сонда Эденге жарияланған жердің қарқысы кемиді.

Ауылшаруашылық өнімдерінің күрт өсуі ккптеген адамдардың назарын аудартады. Патшалық жөніндегі көрегендік адамдар өздеріне қажеттің бәрін өздері қамтамасыз етеді және ауылдық адамдар жақдайында болып ауылшаруашылықпен айналысады дегенді елестетеді:-

“Каждый будет сидеть под своею виноградною лозою и под своею смоковницею, и никто не будет устрашать их”
(Мих 4:4).

гзін өзі қамтамасыз ету жетіспеушілікті жояды, бұл жұмысшы күшін ақша үшін пайдаланудың қандай да болмасын жүйесіне тән жақдай. Басқаны байыту үшін өзінің бар өмірін еңбекпен өткізу артта қалады.

“И будут строить дома и жть в них (сами), и насаждать виноградники и есть плоды их. Не будут строить, чтобы другой жил, не будут насаждать, чтобы другой ел... и избранные Мои долго будут пользоваться изделием рук своих. Не будут трудиться напрасно...” (Ис 65:21-23).

Исаия 35:1-7 құнарсыз жер қалай өзгеріп, жерде жұмыс істейтіндер үшін қуаныш пен бақыт әкелетіндігін теңдесі жоқ көрегендікпен әңгімелейді; адамдардың еңбегі жеңілденгеннен кейін олардың рухани өмірі байи түседі. “Шөлді жер құлпырады және құрғақ жерге рен кіреді, кеңбайтақ еліміз қайта қуанады, мерекелейді және шаттанатын болады... ұйткені шөлді жерге су келеді, далада су тасқыны болады. Сосын су елесі көлге айналады, шөлдеген дала- су көзіне айналады”. Хайуанаттар арасындағы мәңгілік қастандық жойылады: “Қасқыр мен қозы бірге жайылатын болады”, сосын балалар жыланмен ойнайтын болады (Ис 65:25; 11:6-8).

Сондай-ақ жерге деген қарқын біраз кеміп, адамзаттыққа жүктелген қарқын азаяды. Откр 20:2,3 мәнді түрде пері туралы айтылады (күнә және оның зардабы), ол соңынан “кісенделеді” немесе мың жылқа аулақталады. гмір сұру Ұлқайтылады және егер адам жүзге келіп өлсе ол жас жігіт кезінде өлген деп саналады (Ис 65:20). әйелдер бала туқанда аз қиналатын болады (Ис 65:23). Сонда соқырдың көзі ашылады және саңыраудың құлағы естиді. Сонда ақсақ елік сияқты секіреді, мылқау адамның сайрап тілі шықады” (Ис 35:5,6). Осының бәрі Рухтың тамаша қабілетінің арқасында болады, ол тақы да адамдарқа жәрдем қолын созады (Евр 6:5 салыстыр).

Бірақ та Құдай Патшалығы қайдағы бір тропикалық аралдағы жұмақ екен, онда сопылар уайымсыз өмір сүреді, қажайып табиқаттың ішінде күн көзіне қыздырылуда деп ойлауға болмайды. Патшалықтың негізгі міндеті Алла Тақаланы жер үсті Оның даңқына толқанша, “теңізді суқа толтырған сияқты”, Алланы дәріптеу болып табылады (Авв 2:14). Алланың соңғы мақсаты осындай: “жив Я (и всегда живет имя Мое) и славы Господней полна вся земля” (Числ 14:21). Аллаға даңқ тілеу

дегеніміз жер үстіндегілер түсінеді, мадақтайды және Оның әділ атрибуттарынан үлгі алу; әлем осындай жақдайда болқандықтан, Құдай жерге осының бәрін бейнелеп көрсетуге рұхсат береді. Сүйтіп, “кротке наследуют землю (в Царствии) и наслаются множеством (духовного) мира” (Пс 37:11), тек жеңіл өмірден қанақат алып отыра алмайды. “Блаженны алчущие и жаждующие правды... насытятся” им в Царствии (Мф 5:6).

Патшалықта мәңгілік өмірге ие болу жөніндегі ой адамдарда христиандыққа ынтаны қоздыру үшін “сәбізді” пайдаланқан сияқты. Бірақ осы жақдайда оқан ие болу, дұрысы, кездейсоқ, ал ол біздің Патшалықта болуымыздың шын себебі емес. Нақыз себебі Құдайды дәріптеуден тұрады. Осы кітаптың авторы үшін он жыл бойы қуаныш сезімінде болды, шексіз жетілдіру және Құдайменен ойлау бірлігі барлық қиыншылықтарды жеңуден және құбылмалы осы өмірден асып түсетіндігін сезінді. Осындай даңқты жақдай мәңгі жалқаса беретін болады деп бір қана сезінудің өзі елесті тітіретіп, біздің ойымызды адамзаттық түсінуден аулақтата түседі.

Егер кейбір физикалық жақынан алып қарастырқанның өзінде біздің ең жоқарқы мақсатымыз, сонымен, осы әлемдік басымдылық пен материалдық игіліктерді елемей Құдай Патшалығының тұрқан жерін табу. Ойын жақын болашаққа икемдеудің орнына, Иса мынадай кеңес берді: “Ищите же прежде Царства Божие и правды Его, и это все приложится вам” (Мф 6:30-34). Біздің қазіргі ой жүгіртуіміз және бір нәрсеге икемделуіміздің бәрінің мәні мардымсыз, оны соңқы мақсатымыз- Құдай Патшалығында болумен салыстыруға келмейді.

Біз Құдай әділеттілігіне Ұмтыламыз, яғни Оның мінезіне өзіміздің сүйіспеншілігімізді дамытуға тырысамыз, осының бәрі біз Құдай Патшалығында болқымыз келеді деген Ұқым береді. Ілімнен қашуға тырмысып, мәңгі жеңіл өмір сүргіміз келетіндіктен емес, біз моральдық жақынан таза болқымыз келеді.

Алайда Інжілдің үміті адамзаттың менмендігіне жауап беретін сияқты көрінетіндігі жиі кездеседі. әрине, біздің Патшалықта болуымыздың себептері өзгеріп отырады. Біз мына идеалды Ұсынамыз-біздің бірінші басымдылығымыз Інжілді оқып-үйренуде және бойсұну, ол үшін шоқыну керек, мұның бәрі Құдайға көңілшітімізден шығады. Ол беретін үміт және біздің Патшалықта болуға деген шын ниетіміз біз шоқынқаннан кейін өседі және толады.

5.5 Исаның мың жылдық Патшалығы

Ыждақатты оқушы, мүмкін, былай деп сұрауы: “Не выглядит ли это описание Божиего Царствия слишком человеческим?” Патшалықтағы адамдар бұрынқыша бала табады (Ис 65:23) және тіпті өледі (Ис 65:20). Олардың арасында өзді-өзімен жанжалдар туындайды, сосын Иса оларды соттайтын болады. Олар әдеттегідей өмір сүру үшін, ол жұмыс қазіргіден оңай болмаса да, жер өңдеумен айналысады. Осылардың бәрі біздің Құдай Патшалығы туралы естігенімізге ұқсамайды, сондай-ақ сақаулардың мәңгі тұратын жері туралы, Құдайдың табиқатын иемдену, сонда олар Періштелерге теңеледі, олар некеге тұрмайды, бала тауып көбеймейді дегенді көп естідік (Лк 20:35,36).

Құдай Патшалығының бірінші бөлігі 1000 жылқа созылады (Откр 20:2-7 қара). Осы кезең ішінде жер үстінде адамдардың екі тобы болады:-

1. Қасиеттілер- осы өмірде Исамен бірге өмір сүргендердің арасынан шыққандар, оларқа сот мәңгі өмір сүру шешімін шықарады. Көңіл аударыңыз “қасиетті” сөзі “шақырылған” адам мақынасын білдіреді, бұл сөздің әрбір сенушілерге қатысы бар.
2. әдеттегі, ажалды адам, бұлар Иса келген кезде Інжілді білмейді, яғни олар сот алдында жауап бермейді.

Қасиеттілер сотта Құдай табиқатын алып, өлмейтін және бала туылмайтын болады. Ал екінші топтағы адамдарды алатын болсақ, оларды тірі қалдыратын болады. әділ адамдар сый есебінде біздің Құдайқа патша және поп болады, сосын олар жерде патшалық құрайтын болады (Откр 5:10), Исаның екінші келу кезеңінде Інжілді білмейтіндерді басқаратын болады. Болашақта “Исада болып” біз оның сыйын бөлісетін боламыз, яғни әлемнің патшасы боламыз: “Кім жеңсе, соқан язычниктерге билік жүргізуді беремін, сосын темір аса таяқпен оларды бақатын болады... Мен гзімнің әкемнен билікті алқаным сияқты” (Откр 2:26,27).

Қазір Исаның ақша және қалалар туралы нақылын еске алқан орынды-адал құлдар өз мырзаларынан Патшалықтың ішінен оннан беске дейін қалалар алады (Лк 19:12-19). Алла Тақаланың жолын білу ілезде жер үстіне тарамайды; адамдар Иерусалимге қажылыққа барады, онда Құдай туралы білім алады (Ис 2:2,3). Тау (Құдай Патшалықын елестету) бірте-бірте барлық жерде қалай өскенін еске түсіріңдер (Дан

2:35,44). Қасиеттілер ҚҰдай туралы білімді таратуға міндетті болады, олай болса Оның Патшалық кҰратыны туралы білімді таратады.

Ертеде Израил ҚҰдай Патшалықы болқанда ҚҰдай туралы уақыз жүргізу оның міндетіне кіргізілген-ді (Мал 2:5-7). Осы мақсатпен олар Израилдің әр қалаларына орналасқан-ды. Даңқы көтеріліп қайта қалпына келтірілген Патшалықта қасиеттілер поп болуды өз міндеттеріне алады (Откр 5:10).

Егер Иса бүгін келсе:

1. Ілгендердің жауаптылары тіріліп, тірілердің жауаптыларымен бірге сотқа әкелінетін болады.
2. Күнәлілердің жауаптылары өлім жазасына кесілетін болады, ал тақуалар мәңгілік өмір алады.
3. Әділдер сол кезде тірі қалқандарды басқаратын болады, бірақ ҚҰдай алдында жауапты болмайды. Олар адамдарды “патшалар және поптар” секілді Інжілге үйретеді (Откр 5:10).
4. БҰл 1000 жыл бойы созылады. Осы уақыт ішінде барлық ажалды адамдар Інжілді танитын болады, олай болса ҚҰдай алдында жауапты болады. МҰндай адамдар Ұзақ өмір сүретін және асқан бақытты болады.
5. Патшалықтың мыңжылдықы соңында Исақа және қасиеттілерге қарсы көтеріліске шығады. БҰл көтерілісті ҚҰдай өзі басады (Откр 20:8,9).
6. жылдың соңында осы жылдар ішінде өлгендердің бәрі тіріліп, сосын сот алдында жауап береді (Откр 20:5,11-15).
7. Олардың арасындақы күнәлілер аластатылады, ал әділеттілері бізге қосылып, мәңгі өмір сүретін болады.

Жерге қатысты ҚҰдайдың мақсаты сонда орындалатын болады. Жер үстін өлмейтіндер, әділдер мекендейді. “Яхве Элохим” Алланың есімі өмірде жүзеге асады, ол “ҚҰдіреттілер арасына келетін, сол” деген мақына береді. Ешқашан енді күнә, ал олай болса, өлім де жер үстінде енді болмайды. Сонда жыланның тҰқымы басынан таяқ жеп, мүлдем кҰртылады деген уәде жүзеге асады (Быт 3:15). Иса “қашан барлық жауларын тактан тұсіріп, із аяқының астына басқанша патшалық кҰрады. Соңқы жауы- өлім кҰриды. ғйткені олардың бәрі Оның аяқының астында жеңілді... Қашан бәрі Оқан жеңіледі, сонда

Баласының гзі бүкілін Жеңген Оқан бақынады, барлық жақдайда да ҚҰдай болсын” (1 Кор 15:25-28).

БҰл “Иса ҚҰдай Патшалықпына, әкеге опасыздық істесе дүниенің соңы” болады (1 Кор 15:24). БҰдан кейін не болады, яғни “барлық жақдайда да ҚҰдай болсын” қашан болатыны, бізге белгісіз. Біздің білетініміз мәңгілік өмір, ҚҰдайдың табиғатын аламыз, сосын ҚҰдайды дәріптеп, Оқан жақынамыз. Ал басқасына өзіміздің жорамалымызды құрамыз, балгерлік етеміз, Исаның мыңжылдық Патшалығынан кейін не болады екен дейміз?

“ҚҰдай Патшалықпының Інжілін” білу осы сөздерді оқып отырқандардың әрқайсын құтқару үшін маңызы өте зор. Осы тараудың мазмұнын тақы да бір оқып шық деп бізге Сізден сұрауға бола ма, ал сондай-ақ осы жерде Таураттан келтірілген өлең жолдарын оқып бер деуге бола ма?

ҚҰдай біздің Оның Патшалығында болқанымызды қалайды. Оның барлық ниеті мынадан тұрады: біз Оның Патшалығына белсене қатыссақ екен, Оның шықармашылық қабілеті туралы қайталап айтумен шектелмесек екен. Шоқыну бізді Патшалыққа қатысты уәделермен түйістіреді. Шоқыну және одан кейінгі бірнеше жыл бізге осы даңқты мәңгілік өмірге түсінуімізге мүмкіндік береді дегенге нану қиын. Дегенмен ҚҰдайдың үлкен махаббатына сенуіміз берік болуға тиіс. Қандайда болмасын біздің аз-мәз проблемамыз кездессе де бізді Қасиетті Жазудың үндеу-шақыруларынан безуімізге себеп болатын ешқандай негіз болмауға тиіс, осылай емес пе?

“Если Бог за нас, кто против нас?” (Рим 8:31).

“Нынешние временные страдания ничего не стоят в сравнении с той славой, которая откроется в нас” (Рим 8:18).

“Ибо кратковременное легкое страдание наше производит в безмерном преизбытке вечную славу” (2 Кор 4:17).

15 Шегініс: Патшалықтың нақтылығы.

Көне гсиеттің көрегендігінде бар әдеби мазмұндама теологтер мен көптеген әртүрлі Ұйымдар тарапынан үнемі күлкіге айналдырылады. Баяндаудың тілі біраз шарты және сый беру үшін жерді емес, басқа орын таңдап алу керек болар, өйткені біздің планета отқа жанып, қайып болады деп ойлауға тура келеді, дейді олар.

Тауратты оқып үйренудің негізгі ережесі сол, оның мазмұнын әрдайым дәлме-дәл қабылдау керек, әрине егер оның белгілі бір беттерінде рухани бақыттылық бар деген анық айқындалған нұсқау жоқ болса. Мәселен Жаңалық ашу кітабындағы бірінші өлеңі елестеу символикалық болып табылатындықын есімізге салады (Откр 1:1). Баяндау тілінің өзі суреттелген үзінділерді шындық деп немесе символикалық деп қабылдау керек пе деп белгілі тапсырыс береді. Сонымен біз “жер мас адам сияқты шайқатылады” деп оқықанымызда (Ис 24:20) бұл жердің символикалық баяндалуы екені айдан анық. Керісінше, болашақ Патшалық туралы сөз болғанда, оны дәлме-дәл түсіну үшін оның тілі өте жеңіл және астарлы сөзге түспалдауқа болмайды.

Жер жүзінде Құдай Патшалығы болатындығына сенуге адамдардың қабілетсіздігін Таурат іліміне қайшы келетін теория шықарылған. Рухани ескеріп немесе аспан Патшалығы туралы бұл теория бұлдыр және нақты емес. Сондықтан олар біздің санамызға қиын қабылданады. Шын мәнінде, егер ақсақ адамды емдеп жазу жөнінде немесе шөлейт жерді құнарландыру жөніндегі баяндау символды (мәнді) болса, онда былай деп сұрауға тура келеді: “В чем же заключается их символика?” Төменде Құдай Патшалығы туралы үзінділер келтіріледі. Егер біз оның шындығына сенбесек, онда біз Патшалық туралы Інжілді (“игілікті жаңалықтар”) білмейміз және сондықтан да өзімізге одан орын алуды күтпейтін боламыз.

Келесі үзінділер бұны бекіте түседі:-

- “Жерді құрған және оны жасаған Құдай; Ол оны бекітті, оны текке жаратқан жоқ; Ол оны мекендеу үшін құрды” (Ис 45:18) Егер Құдай оны қиратса, онда жерді жаратушылық зая кеткен болар еді, бірақ осыған қарама қарсы, Құдайдың мақсаты жерге өлмейтін адамдарды мекендендіру болып табылады.
- “Жер мәңгі- бақи болады” (Екк 1:4).
- “Оларды (күн системасының планеталарын) мәңгілік және қасырлар бойы қойды; жарқы (ұстав) берді, ол ешқашан жойылмайды” (Пс 148:6).

Патшалық 1000 жылқа созылды деп Откр 20:4-де айтылқан-ды, осы дәуірдің табиқаты туралы көрегендіктің басқа сөздерімен сәйкестікті сақтау үшін дәлме-дәл қабылдау керек болады. Тіпті Жаңалық Ашылымдарындақыны да астарлы сөз мақынасында қабылдай беруге болмайды. ¶шінші адамқа сілтеме бұның айқын үлгісі болып

табылады. Откр 4:4-9-да Патшалық сенбі күнгі демалыс сияқты баяндалуы ерекше есте қалатын болады. Бірақ “Құдай Тақаланың бір күні мың жыл сияқты” (2 Петр 3:8). Алты “күннен” кейінгі әр күннің әрқайсының Ұзақтығы бір мың жыл, Құдайдың жерге қатысы Патшалықтың мыңжылдақы сенбі “күнге” келеді.

әлемнің 6000 жылдықы Таурат күн санауына сәйкес (яғни 6 “күн”) біздің қасырымыздың 2000 жылы толады (әлем Иса туғанға дейін 4 мың жыл бұрын құрылғанын ескере келіп). Патшалық құру мыңжылдықының басы, біздің дәуіріміздің 2000 жылына келуі мүмкін дегенді білдіреді. Олай болса біздің бәрімізге уақыт шектеулі. Исаның тезірек келу перспективасына байланысты өзіміздің әрбір уақытымызды осы қысқа құмырымыздың ішінде өзімізді оның келуіне дайындауға пайдалануымыз қажет.

16 Шегініс: Израилдың тарихы туралы қысқаша мәлімет

Ыбырайымнан Мұсақа дейін

Ыбырайым халдейлік қала Урадан шақырылып алынған. Алқашқы еврей. Ханаан жеріне қатысты Құдай оған және оның тұқымына уәде берді. Ол бұл уәдені алып ұлгермей, дүние салды.

Исмак. Ыбырайым өзінің баласы Исмақты құрбанға шалқысы келді. Ыбырайым діншіл адам болғандықтан Құдай тақы да бір өзінің оған деген уәдесін бекітіп берді. Исмак өз әкесінің әміріне бойсұнып өлуге дайын екенін білдіруі Исаның келетінін білдіретін жаршы еді. Уәде Исмакқа қайталанды (Быт 26:3-5).

Иаков (Жақып)- Исмақтың баласы. Сондай -ақ уәде оған да қайталанды. 12 баласы болды: Рувим оның ең үлкен баласы, ал Вениамин кіші баласы болды. Жшінші баласы Леvidің Ұрпақтары поптар болды. Иосиф Исмақтың ең сүйікті баласы.

Иосиф. Бала кезінде екі рет тұс көрді, тұсінде ол інілерінің басшысы болып жүрді. Иосиф өзінің түсі жөнінде туыстарына айтқанда, оны жек көріп, оны Египетке құлдыққа сатып жіберді. Бара-бара ол бүкіл Египетке үстемдік жүргізді, болашақ жеті жылға мол астық қорын жасап алды, осы жылдар ішінде бүкіл осы аудан жерлерінде үлкен ашаршылық болды. Осы ашаршылық өлімінен сақтап қалу үшін Иаков және оның балалары Египеттегі Иосифтің үйіне тұруға келді. Олардың бәрі және оның тұқымдары Гесем жерінде өмір сүрді. Египетте

еврейлер көбейіп, сосын фараон олардың соңына тұсіп, египеттің құлына айналдырды.

МҰса осы кезде дүниеге келді. Шешесі баласын өлімнен қорқап, оны қамыс кәрзеңкеге салып өзеннің жиегіне қойды. Жанынан өтіп бара жатқан фараонның қызы нәрестені көріп, өзіне бала қылып алды. Мұса өскеннен кейін еврейді Ұрып жыққан египеттікті көріп, оны өлтірді. Осыдан кейін Мұса Мадиям жеріне қашып барып, Иофордың қойын бақты. Бір күні далада оның алдынан жанып жатқан бұта түрінде Құдай көрінді. Құдай Мұсаға фараондарға барып, еврейлер үшін бостандық алуды бұйырды. Мұса өзін Құдай жіберіп тұрқанын бекіту үшін керемет қимылдар шықарды. Бірақ фараон израилдықты босатпады. Содан кейін Египетке он бақытсыздық (азап) жіберді: құрбақа (не жүрек ауруы), надандық, бұршақ және соңында бір күнде египеттіктердің барлық жаңа туған балаларына өлім әкелді. Осы күні әр еврей жанұясы бір қозыдан сойып, оның қанын өз үйлерінің есіктерінің жақтауларына жақты. Бұл- Исаның қаны біздерді өлімнен сақтап қалуға тиіс деген нышан еді. Бұл күн еврейлер мен христиандардың мейрам күні есебінде әйгі болды.

Қорытынды. Сайып келгенде, еврейлерге Египеттен кетуге рұқсат етілді. Олар Құдай Періштелерінің келісімімен бақанадай бұлтты күні және бақанадай жанқан түнде келе жатты. Фараонның жауынгерлері оларды Қызыл теңізге дейін қудалады. Осы теңіздің суы өзі арқылы адамдарды өткізіп жіберу үшін таңқажайып болып тартылып, содан кейін су қайтадан келіп египеттіктерді суға батырды. Осыдан кейін израилдықтар шөл арқылы уәде етілген Ханаан жеріне бақыт алып кетті. Құдай оларға шың басынан ішетін су берді және әр күні таңертең оларға Ұнтақ жарма түрінде нан жіберіп тұрды. Олар Синай тауына жеткеннен кейін Құдай оларға он өсиет (парыз) және Мұсаның заңын берді. Сонда олар Құдай Патшалықын құрды. Оларға Құдайға сыйыну үшін арнаулы жамылқы жасауға әмір етілді. Оларға поп және алқашқы поп беріліп, Құдай үшін құрбан шалынды. Жамылқы мен шіркеу ісінің барлық элементтері Исаның алқашқы хабаршысы еді.

Уәде етілген жер. Ақырында израилдықтар осы жерге жетті. Алдын ала 12 барлаушы (тыңшылар) жіберіліп, олар осы жерді иеленуге бола ма деп анықтады. Олардың оны қайтып келіп, оны иелену үшін өте қиын жер деп айтып келді. Екі басқа барлаушы- Иса Навин және Халев Ханаан жері туралы шындықты айтып, сосын бәріне сонда барындар деп кеңес берді. Егер израилдықтардың Құдай уәдесіне сенімі болса, онда олар бұл жерді иемденуге алуларына болады деді. Бірақ адамдар

өздерінің 10 барлаушыларына сеніп, Құдайды ашуландырды. Сол үшін олар 40 жыл бойы шөлді жерде кезіп жүрді, Египеттен шыққан кезде 20 жастан асқандарының бәрі өліп біткенше осылай болды.

Иса Навин Мұсаның мирасқоры болды. Ол израилдықтарды Ханаан жеріне әкелді. Олардың бірінші алқан қаласы Иерихон, онда Раава тұрды. Келесі, басып алқан қала - Гай.

Соттар. Израилдықтар жерге жайқасқанда, оларды соттар басқарды; бірақ олардың нақыз патшасы Құдай болды. Соттардың ішінде Геден, Иеффай және Самсон болды. Құдайдың алдында құнәлі болғаны үшін олардың жеріне басып кірген жауларынан израилдықтарды құтқарушылар осылар еді. Олардың Құдайға бойұсынбақандықтары туралы Израил тарихында мысалдар толып жатыр, сол үшін де оларқа көрші халықтар басып кіріп, жазалақан болатын. Іздерінің құнә жасақандары үшін израилдықтар Құдай алдында өкінді, сосын Ол оларды жауларынан босатты, ал содан кейін олар қайта құнәлі болды. Соңқы соты Самуил болды. Оның билік жүргізіп тұрған кезінде израилдықтар Құдайды Патша есебінде мойындаудан бас тартты, былай жасау себебі көрші халықтардағы сияқты өздерінің патшасы адам болсын дегені.

Патшалар. Алқашқы патшасы Саул болды. Алқашында ол жақсы адам еді, бірақ уақыт өткен сайын өнегесіздікке салынды. Ол Құдайдың уақыздарына бойұсынбады және Дәуіттің соңына тұсті. Саул өлгеннен кейін келесі патша Дәуіт болды, ол израилдықтардың патшаларының ішіндегі ең жақсысы еді. Құдай оған үлкен уәделер берді. Бұдан кейін патшалыққа оның баласы Соломон тұрды. Бастауын жақсы бастаса да бара-бара өзінің толып жатқан әйелдерінің салдарынан шын сенім жолынан ауытқыды, әйелдерді көрші халықтардан алқан-ды. Ол өлгенсін патшалық екіге бөлінді: он Ұрпақ израил патшалықын кұрды, оның бірінші патшасы Иеровоам болды. Басқа екі Ұрпақтарынан Иуда және Вениамин Иудей патшалықын кұрды. Оның алқашқы патшасы Ровоам еді.

Израил патшалығы (10 Ұрпақ) патшақа жарымады. Бұл патшалықтың тұрқындары Құдайды үнемі тыңдамады. Ол оларқа көп пайқамбарлар жіберді, райларыңнан қайтыңдар деп қанша сұрақанымен, адамдар пайқамбарлардың сөзіне құлақ салмады. Сондықтан ассириялықтар олардың жеріне басып кіріп, тұтқынқа алып кетті. Сосын тұтқындарды бүкіл әлемге мекендетті.

Иудей патшалығының (2 Ұрпақ) тек бірнеше қана жақсы патшалары болды, (мәселен Аса, Езекия), дегенмен, өзгелердей, олар да Құдайды тыңдамады. Сондықтан бұл патшалыққа басып кіру үшін вавилондықтар жіберілді, олар тұрқындарды тұтқыңқа алып, вавилонқа 70 жылқа әкетті. Осыдан кейін оларда, патша болмады. 70 жыл өткесін олар Ездра, Неemia, Иса Навиннің Зоровавельдің басшылығымен Израилқа қайтып оралды (Ол- Навин сол кезде тұңқыш поп еді). Соңқысы, Зоровавель олардың басшысы болды. Басында израилдықтарды персия (парсы), сосын гректер, ең соңында римляндар басқарды. Иса туқанда олар Римнің билеп-төсеушілігінде болды. Еврейлер Исадан бас тартқаны үшін Құдай біздің қасырымыздың 70 жылы Иерусалимді қирату үшін римдіктерді жіберді, сосын тұбінде, барлық еврейлер Израил жерінен аударылды.

Соңқы онжылдықта еврейлер Израилқа қайта орала бастады, бұл Көне гсиеттің көрегендігінің бірте-бірте орындала бастақандықын көрсетеді. Израил мемлекетінің қайта өркендеуі Исаның тез арада қайта келетінінің, Израил патшалығының Құдай Патшалығы іспетті қалпына келуінің шын белгісі.

5 ТАРАУ: Сұрақтар

1. Төмендегі бекітулердің қайсысы Құдай Патшалығы орнауының мерзіміне сәйкес келеді?
 - а) Ол үнемі орнап тұрады.
 - б) Иса қайта келгеннен кейін.
 - в) Бірінші қасырдағы Пятидесятницалар күні.
 - г) Ізін дін жолына сарп еткен сенушілер жүрегінде.
2. Ізін кезеңде Құдай Патшалығы өмір сүрді ме? Егер болған жақдайда қандай түрде?
3. Ол қашан аяқталды?
4. Патшалықтың мыңжылдығы дегеніміз не?
 - а) Біздің жүрегіміздегі нұр сезімі.
 - б) Аспанда 1000 жыл бойы дінге сенушілердің патшалық құруы.
 - в) 1000 жыл бойы жер үстінде шайтан патшалық құрды.
 - г) Болашақ Құдай Патшалығының жер үстіндегі бірінші мыңжылдығы.
5. Қандай Патшалық болды?
6. Қазіргі сенушілер Патшалықтың бірінші мыңжылдығында не істейтін болады.
 - а) Ажалды адамдарды басқарады.
 - б) Аспанда басшылық жасайды.
 - в) Біз білмейміз.
 - г) Басқа планетада тұру.
7. Құдай Патшалығы туралы хабар уақыздалған болатын:
 - а) Тек қана Жаңа ғсиетте.
 - б) Тек қана Иса және апостолдар.
 - в) Көне де қалай болса, Жаңа ғсиетте де солай.
 - г) Тек қана Көне ғсиетте.

6 тарау

ҚҰдай және күнә

6.1 ҚҰдай және күнә

Көпшілік христиан сектілері, сондай-ақ адамдар, басқа да көптеген діндерді уақыздаушылар, шайтан немесе пері деп аталатын қажайыптың өмір сүретініне сенеді. Олар біздің өмірімізде және әлемде кездесетін және біздің күнә істеуімізге жауапты болып табылатын, проблемаларды тудыратын қажайып нәрсе. Періштелер күнә жасамайды деп анық үйретеді. Егер біз бұқан шын сенетін болсақ, онда біздің әлем дүниесінде Құдіретті Аллақа қарсы тұратындай табиқаттан тысқары қандай да болмасын жанды организм болуы мүмкін емес екендігін түсінеміз. Егер біз осындай тірі организм *шын мәнінде* өмір сүреді деп ойласақ, онда біз Құдіретті Алланың басымдылығына күмән келтірген боламыз. Бұл мәселенің маңыздылығы соншалық, оны дұрыс түсінуді ерекше маңызды доктрина деп қарастыруымыз керек. Стих Евр 2:14 былай дейді: Иса перілерді өз ажалы арқылы құртты; сондықтан, егер бізде пері жөнінде дұрыс түсінік болмаса, онда біз Исаның істерін және табиқатын түсіне алмаймыз.

әлемде, дұрысын айтқанда, және әсіресе “христиандық” әлем дейтінде өмірдегі барлық жақсылық Алладан, ал барлық жамандық-шайтан мен періден деген идея бар. Бұл идея жаңа емес, бұл христиандық жолдан тайқандарқа қана тән қасиет емес. Вавилондықтар, мәселен, екі құдайдың-жақсылық, жарық құдайы және зұлымдық пен қараңғылық құдайының өмір сүретін дініне сенеді. Олар бұл құдайлар бір-біріне қарама қарсы үнемі қанқұйлы соғыс ашып отырады деп санайды. Кир, Парсының Ұлы патшасы да осыған сенген. Сондықтан Құдай оған: “Мен Тәңір, және басқа ешкім емес; Менен басқа Құдай жоқ... Мен әлемді құрамын және түнек жаратамын, әлемді істеймін және бақытсыздыққа ұшыратамын; Мен, Тәңір, осының бәрін істеймін” (Ис 45:5-7,22). Құдай әлемді жаратады және Ол зұлымдық немесе бақытсыздық әкеледі. Осы мақынада Құдай- автор (ие), “зұлымдықты” жасаушы. Осы мақынада да “зұлымдық” пен күнәнің, адамдар істейтін, арасында айырмашылық бар. Күнә әлемге оны жасақан адаммен бірге келді, әлемге оны Құдай енгізген жоқ (Рим 5:12).

Құдай Кирге және Вавилон тұрқындарына: “... Менен басқа Құдай жоқ” деді. Көне еврей сөзі “ев”, “Құдай” деп аударылатын сөз негізінен “күш немесе күш көзі” мақынасын береді. Құдай Менен басқа күш көзі жоқ дейді. Міне, сондықтан да Құдайқа шын сенетін адам табиқаттан тысқары шайтан немесе әзәзіл туралы идеяны қабылдауға тиіс емес.

ҚҰдай: бақытсыздықты жаратушы

ҚҰдай адамдар өміріне және осы әлемге “жамандық” әкеледі деген мысалдарды Тауратта көп келтіреді. Егер қалада жамандық болса, онда оған ҚҰдай жол берді делінген Ам 3:6-да. Егер, мәселен, қалада жер сілкіну болса, оны адамдар бҰл “жынның” қолынан келді, қалаға апатты әкелген сол дейді, Бірақ шын сенушілер бҰқан жауапты ҚҰдай екенін білуге тиіс. Мәселен, Мих 1:12 былай дейді: “Иерусалимнің қақпасына бақытсыздық Алла Тақаладан келді”. Иова кітабынан, Иов, тақуа адам, өз өміріндегі иеленгеннің бәрінен айырылды дегенді оқимыз. Адам өміріндегі бақытсыздық тәжірибесі оның ҚҰдайға бойұсынатындығына немесе бойұсынбайтындығына тура пропорционалды емес деп үйретеді кітап. Иов, “Алла берді, Алланың өзі алды” дегенді мойындады (Иов 1:21). Ол “Алла берді, ал пері алды” деген жоқ. Ол өзінің әйеліне: “Шынымен біз жақсылықты ҚҰдайдан қабылдаймыз да, ал жамандықты қабылдамаймыз?” (Иов 2:10). Кітаптың соңында туыскандары мен таныстары “Алланың оған үйіп-төгіп берген барлық жамандықы үшін оны жұбатты (Иов 42:11, салыстыр 19:21; 8:4). Сүйтіп, ҚҰдай біздің өмірімізде кездесетін проблемаларды ең соңында шешетін жамандықтар көзі мақынасында айтылады.

“Ұйткені, ҚҰдай кімді сүйсе, соны жазалайды. Егер сіз жазасына шыдасаңыз, бірақ кейін үйренген ол арқылы тақуалықтың бейбіт жемісін әкеледі”. (Евр 12:6-11). Осы сөздер ҚҰдайдың бізге жіберген сынақы, ақыр аяқында бізді өзіміздің рухани өсуімізге әкелетіндігін көрсетеді. Егер перілер бізді күнә жасауға және шыншыл болмауға мәжбүр етті десе, сондай-ақ біздің өмірімізге “тақуалықтың бейбіт жемісін” дамытуға әкелетін проблемаларды енгізеді десек, онда ҚҰдай сөзі өзіне-өзі қарама-қайшылық туғызар еді. Шайтан туралы ортодоксалды идея бҰл жерде жауапты проблемалар туғызады. Адамды шайтанға әкелу туралы айтылған “рухты құтқарып қалу үшін”, немесе “олар (адамдар) кҰдайға нҰқсан келтірмеуге үйренсе” (1Кор 5:5; 1Тим 1:20) деген үзінділерді түсінуге мҰндай жақдайда ерекше қиындықтар тудырады. Егер шайтан шын мәнінде тірі организм болса, адамдарды күнә жасауға мәжбүр етсе және адамдарға *теріс* рухани әсер етсе, онда мына үзінділер шайтанды неге жақымды көрсетеді? “Шайтан” немесе өмірдегі қиыншылықтар сенушілер өміріне жақымды рухани түсініктер әкеледі деген жауап туындайды.

Егер біз жамандық ҚҰдайдан шықты деп сенсек, онда біз ҚҰдайға біздің проблемаларымызды, мәселен оны бізден алуды сҰрап жалбарынамыз. Егер Ол оны істемесе, онда біз оны бізге ҚҰдай біздің

рухани игілігіміз үшін жіберген деп білеміз. Егер біз шайтан немесе пері деп аталатын жамандықтың өмір сүретініне сенсек, олар біздің проблемаларымызды жасап тұр десек, онда олармен өзара түсіністік табуға бізде ешқандай құрал жоқ. Құшті жоқалту, ауыру, кенеттен өлім келу немесе жамандыққа душар болу- осының бәрі сәтсіздік деп қабылдануға тиіс. Егер пері қайдағы бір құшті, құнәлі Періште болатын болса, онда ол бізден анақұрлым құшті болады, сонда бізге олардың қолынан азаптанудан басқа ешқандай амал қалмайды. Және, керісінше, біз өзімізді Құдайдың басшылығымен “бәрі игілікке жәрдемдеседі” (Рим 8:28) деп жұбатамыз. Сондықтан, сенушілердің өмірінде “сәттілік” деген ұқым болмайды.

Құнәнің пайда болуы

Құнәнің өзімізден шықатынын атап өтуіміз керек. Біздің құнәмізге де өзіміз кінәліміз (жазықтымыз). Біз өзіміздің құнәміз үшін жауап бермейміз деп ойлау, әрине, жақымдырақ болар еді. Егер бұл осылай болса, онда біз жеңіл-ақ құнәлі болар едік және барлық істеген құнәміз үшін пері жауап беруге тиіс деп ақталар едік. Құнәліге жазықтылар теріс қылық істеген кезде немесе қылмысты болқанда оқан пері жетеледі деп жиі ақталады, сосын олар өздері істегендерінің бәріне жауап бере алмайды деседі. Осындай орынсыз сылтау назарқа алынбайды және құнәлілер өзінің “” жазасын алады.

“Құнә үшін жаза-өлім” дегенді біз еске сақтауға тиіспіз (Рим 6:23); құнә өлімге әкеп тірейді. Егер біз өз құнәміз үшін жауап бермейміз деп ойласақ, ал ол үшін пері жауапты десек, онда әділетті Құдай бізді емес, періні жазалауға тиіс. Дегенмен, біздің өз құнәміз үшін бізді соттайды, оқан өзіміз жауаптымыз дегенді білдіреді. Біздің құнәміз үшін пері жазалы болады деген ой бізден өзіміздің істеген жамандықымыз үшін жауапкершілікті алып тастайды деген мақсатты көздейді. Бұл адамдар адамзат табиқатының құнәлілігі туралы Таурат ілімін мойындаудан бас тарту себебін түсіндіретін тақы да бір мысал.

“Адамқа сырттан кіретінді, оны , қорлай алмайды... ¶йткені адамзаттың ішінен, оның жүрегінен жаман ниеттер шықады, тұрақсыздық, сүймейтін қылық, өлтірушілік... тақаппарлық, ессіздік шықады. Осы жамандықтың бәрі іштен шықады және адамды қорлайды” (Мк 7:15-23). Бізден тысқары қайдағы бір құнәлі субстанция тіршілік етеді деген идея, ол біздің ішімізге кіріп, сосын бізді құнә жасауға мәжбүр етеді деушілік Исаның іліміне сыйыспайды, адамның жүрегінен осы құнәлі ниеттердің шықады. Міне, сондықтан да бүкіл әлемдік топан су кезінде Құдай: “Адамзат жүрегінің көксеуі- балалық шақтың кегі” (Быт 8:21).

“Помышление сердца человеческого- зло от юности” (Быт 8:21). Иов 1:14 бізге былай дейді: “әркім (мҰның әр адамқа бір келкі қатысы бар) өзінің әйел жандылығы (қҰймырлығы) мен еліктеп және еріксіз қызықып алданады”. Біз әйел жандылығымызбен, өзімізге меншікті күнәлі тілегімізбен алданамыз, бізден тысқары тҰрқан бірденемен емес. Жақып: “Не отсюда ли, от вожделений ?” деп сҰрайды (Иак 4:1). Біздің әрқайсымыздың өзінше өзгеше, жеке еліктеушілігіміз бар. Олар біздің меншікті күнәлі тілегімізден туындайды және тек жеке бізге қатысты. Біз өзіміз өзімізге қас жау болып табыламыз деп дҰрыс айтып жүр.

Римляндарқа үндеуде, негізінен, күнә жөнінде айтылған: онда күнәнің қайдан туындайтындығы және оны қалай жеңу жөнінде қарастырылады. Үндеуде пері және шайтан туралы еске алу өте селдір кездесетіндігін ерекше атап өту керек. Күнәлі болу қайдан шықатыны сөз болғанда да Павел пері мен шайтан туралы еске алмайды. Жаңа гсиеттегі перінің тҰжырымдамасы туралы да нақ сол сияқты айтуға болады. Егер адамды күнә жасауға мәжбүр ететін сыртта тірі организм болса, онда сірә, бҰл жөнінде Көне гсиетте бірнеше рет еске алынған болар еді? Бірақ осы туралы мҰнда терең әрі тиянақты сыр жатыр. Сот кезеңі немесе израилдықтардың шөлде тҰруын суреттеу еврейлердің сол кезде көп күнәқа батқанын көрсетеді. Бірақ ҚҰдай оларды табиқаттан тысқары бірқандай Тірі организм бар немесе күш бар деп ескертпеді, ол оларқа еніп, сосын күнәқа батыруға тиісті деп те ескертпеді. Оның орнына ол оларды Оның сөзіне қҰлақ салуға шақырды, олар өздерінің меншікті тәнінің жетегінде жүрмейтіндей Оның сөзіне қҰлақ салуды сҰрады (Напр., Втор 27:9,10; Ис Нав 22:5).

Павел былай шақымданды: “Менің бойымда, яки менің тәнімде жақсылық, игілік жоқ... Жақсылық жасақым келеді, бірақ жасай алмаймын... Егер істесем, істейін дегенімді істей алмаймын, ойлақанымды істейтін мен емес, менде тіршілік ететін күнә істейді” (Рим 7:18-20). Ол айыпты жасалқан күнә үшін сырттағы пері деп аталатын тірі организмге артпайды. Ол өзінің күнәшіл табиқаты, күнәнің шын көзі туралы айтады: “Не я делаю то, но живущий во вне грех. Итак я нахожу закон (внутри меня), что, когда хочу делать доброе, прилежит мне (т.е во мне) злое” (Рим 7:20;21). Руханилыққа қарама-қайшылық менің бойымдағы күнәдан шықып тҰр деп атап көрсетеді. әрбір ойлауға қабілетті, рухани дарынды адам осындай өзіндік танымқа саяды. Тіпті маңдай алды сенушінің өзі, Павел сияқты, христиандыққа ауысқаннан кейін өз табиқатының өзгергенін сезінбеді және өзін күнәлі болмайтын және ешқашан күнә жасамайтын жақдайға қойқан жоқ. Қазіргі “інжілдік қозқалыстың” мүшелері өздерін сондай жақдайға

қояды, сонымен олар Павелді Рим 7:15-21 де сөйлеген сөзі үшін “қҰтқарылмайтындар” қатарына қояды деп бекітеді. БҰл өлең олардың талаптанушылы жолдары негізгі қиыншылықтырды бекіте түседі. Басқа бір күдіксіз әділ адам Дәуіт, өз (табиқатының) жаратылысының үнемі күнәлілігі туралы да қам жейтінін білдірді: “Ибо беззакония мои сознаю, и грех мой всегда предо мною” (Пс 51:5).

Таурат адамзат жаратылысының фундаменталды күнәлілігі туралы жеткілікті дәл айтты. Егер оны дҰрыс түсінсек, онда біздің күнәміз үшін жауапты болатын қиялдағы тірі организмді ойлап шықарудың еш қажеттілігі болмайды. Иер 17:9 адамның жүрегінің шектен тыс бүлінгені және алдамшылығы сонша біз тіпті оның қаншалықты күнәлі екенін де дҰрыс елестете алмаймыз дейді. Екк 9:3 айтқаннан артық ештеңе де қосуға болмайды: “Адамзат балаларының жүрегі жамандыққа толы” “Сердце сынов человеческих исполнено зла”. Еф 4:18 адамдардың табиқи қалдықтарының себебін ҚҰдайдан деп былай түсіндіреді: “по причине их невежества и ожесточения *сердца* их” (олардың көргенсіздігі себепті және олардың жүрегінің мейірімсізденуі). Біздердің рухани соқыр және көргенсіз жүрегіміздің салдарынан біздің ой өрісіміз бізді ҚҰдайдан алшақтата түседі. Осы тҰжырымдамаға келісе отырып Гал 5:19 “тәндегі біздердің ісіміз” туралы осылай дейді; бҰл біздің меншікті тәніміз, біздің болмысымыз және табиқатымыз біздің күнә жасауымызға тұрткі болады. Жоқарыда келтірілген үзінділердің қайсысында болмасын бізге перілер енгізген іштегі күнәнің пайда болуын түсіндірмейді. Туқан күнімізден бастап біздің өзімізде күнәлі тенденциялар бар, ол біздің адамдық сыйпатымыздың негізгі бөлігін қҰрайды.

6.2 Пері және шайтан

“Шайтан” сөзі көне еврей сөзінен аударылқан сөз, ол “дҰшпан” мақынасын білдіреді; сондай-ақ “пері” сөзі “diabolis” деген грек сөзінің тәржімесі “өтірікші, жау немесе жалқан айыптаушы” мақынасын білдіреді. Егер біз шайтан мен пері бізден тысқары тҰратын және күнәміз үшін жауапты тірі организм екеніне сенсек, онда бҰл сөздерді Тауратта қашан кездестірсек те, біз оны сондай күнәлі адамға жатқызуға тиістіміз. Тауратта қолданылқан бҰл сөздер әдеттегі адамдарды суреттейтін сын есім жасалатындықын көрсетеді. Осы деректің өзі пері және шайтан сөздері, Тауратта қолданылқандай, қандайда бір үлкен күнәлі тҰлқаға немесе тірі организмге, бізден тысқары тҰратын, жатады деп ойлауды теріске шықарады.

Таураттақы “шайтан” сөзі

3 Цар 11:14 мынаны оқимыз: “И воздвиг” Господь противника (то же самое древнееврейское слово, переводимое в других местах как “сатана”) на Соломона, Адера Идумеянина”; одан әрі “Сосын Құдай Соломонқа қарсы тақы бір қарсыласын (басқа шайтанды) тҰрқызды... Сосын ол Израилдың дҰшпаны (шайтан) болды” (3 Цар 11:23,25). БҰл-Құдай жаратылыстан тыс тҰлқа немесе Періште жасады, ол сосын Соломонқа жау шайтан (қарсылас) болады деген Ұқым бермейді; Ол кәдімгі адамдарды жаратты. Мф 16:22,23 басқа мысал келтіреді. Петр Исаны крестің үстінде өлу үшін Иерусалимде барма деп айнытуқа тырысты. Иса Петрқа бҰрылып қарады да былай деді: “Менен аулақ кет, шайтан! Сен менің алдамшымсың, өйткені сен Құдайдың ойлақанын ойлап тҰрқан жоқсың, адамның ойлақанын істеп тҰрсың”. Сонымен Петрді шайтан деп атады. Иса осы сөздерді айтқанда Періштемен, немесе кереметпен сөйлескен жоқ, Петрмен сөйлескені айдан анық.

йткені “шайтан” сөзі қарсылас мақынасын білдіреді, олай болса жақсы адамның өзі, тіпті Құдайдың өзі “шайтан” деп аталуы мүмкін. Істің мәні бойынша, бҰл сөздер өзінен өзі ешбір құнәлілікті көрсетпейді. Құнәлілік реңкісі бар “шайтан” сөзі біздің құнәлілі жаратылысымыз, біздің нақыз ұлкен “шайтанымыз” немесе жауымыз болып табылады деген деректің бір жақынан себепшісі болып тҰр. БҰл ерекшелік (реңк) сондай-ақ осы сөзді бір қандай құнәлі ассоциация адамдарының тілінде айтылқанмен байланысты. Құдайдың өзі біз үшін шайтан болуы тиіс, үйткені ол біздің өмірімізге (сынақ) қатер әкеледі немесе жалқан бақыттақы қимыл жолында тҰрады, мүмкін, сол жолқа біз тұскен шықармыз. Бірақ, егер біз Құдайды шайтан деп атасақ, онда Оның ізі “айыпты” дегенді білдірмейді.

Патшалық және Паралипоменон кітаптары, сондай-ақ бҰл эпизодтардан суреттеме береді; Інжілден алынқан төрт үзінді де бір мазмұнды әңгімелейді, бірақ ол үшін түрлі стилистикалық тәсілдерді қолданады. 2 Цар 24:1 өлеңінде Құдай Дәуітті Израил халқына санақ жүргізу үшін жіберді делінген. Осы оқиқаға сәйкес суреттеме 1 Пар 21:1 мына түрде берілген: “Сосын шайтан Израилқа көтеріліске шықты, сосын Дәуітті израилдықтарды есептеп шықаруқа көтереді”. Енді бір үзіндіде Құдай Дәуітті халық санакын жүргізуге мәжбүр етті десе, басқа бір жерінде шайтанда оны осыны істеуге жібереді делінген. Осыдан шықатын бірден-бір қорытынды, Құдай Дәуіт жөнінде “шайтан” немесе жауы сияқты сөз сөйледі. Құдай Иовпен де осылай жасады, оның өміріне қатер жіберді, сондықтан Иов Құдай жөнінде

былай деді: “Ты сделался жестоким ко мне; крепкою рукою враждуешь против меня” (Иов 30:21); шын мәнінде Иов былай айтты: “Ты действуешь против меня как сатана”. (“Сен мақан қарсы шайтан сияқты қимыл жасап тұрсың”).

Таураттағы “Пері” сөзі

“Пері” сөзі де осы тұрқыда айтылады. “Сендерді онекіге (апостолдар) Мен сайлақан жоқ па едім және сендердің біреулерің пері емес пе еді?” Ол кәдімгі ажалды адам, Иуде Искарите туралы айтты. Ол мүйізі бар тұлқалармен немесе рух деп аталатын біреумен сөйлескен жоқ. Бұл жерде “пері” сөзі жай ғана күнәлі адамға қатысты. 1 Тим 3:11 басқа мысал келтіреді. Попптардың әйелдері “өсекшіл” болулары тиіс емес. Мұнда алқашқы грек сөзі “diabolis”, осы сөз басқа жерде “пері” деп аударылады. Павел Титақа мосқал әйелдер (эклессиялы) “өсекшіл” болуға тиіс емес немесе “шайтан” болуға (Тит 2:3). Дәл осыны Тимофейге де айтты (2 Тим 3:1,3): “В последние дни... *люди* будут... злоречивы (дьяволами)”. Бұл олар адам тәрізді жыртқышқа айналады деген мақына бермейді, бірақ біраз күнәлі болады. “Пері” сөзі және “шайтан” сөзі өлген Періштеге немесе бізден тыс қайдақы бір күнәлі организмге қатысты еместігі айдан анық болуға тиіс.

Күнә, шайтан және пері

“Шайтан” және “пері” сөздері астарлы сөз мақынасында табиқи күнәлілік бейімділікті суреттеу үшін қолданылады, ол біздерде бар, ол жөнінде 6.1 бөлімінде айтылған. Бұл біздің басты “шайтан” немесе жауымыз. Бұл сөздер сондай-ақ бейнелеу сияқты қолданылады, мұндай жақдайда “шайтан” біздің жауымыз, өсекші, шындықты бұрмалаушы сияқты таңбаланады. Бұл дегеніміз табиқи “адам”- нақыз пері. Шайтан мен біздің тілегіміздің, айыбымыздың арасындақы байланыстар, ішімізде өмір сүретін, бірнеше үзінділерде анық айтылған. “А как дети (мы) причастны плоти и крови, то и Он (Иисус) также воспринял оные, дабы (своею) смертию лишить силы имеющего державу смерти, то есть дьявола” (Евр 2:14). Мұнда өлім үшін жауапты тірі организм сияқты пері туралы айтылады. Бірақ “күнә үшін жаза-өлім” (Рим 6:23). Сондықтан, күнә және пері бір мақыналы Ұқым ретінде көрінеді. Бұл тәрізді, Иак 1:14 біздің күнәлі тілегіміз бізді күнәқа қарай бейімдеп, еліктіреді, олай болса, өлімге еліктіреді дейді; ал Евр 2:14 пері өлім әкеледі деп атап айтады. Сол өлеңнің өзінде Иса періні жою үшін біздің жаратылысымызды иемденген. Бұл Рим 8:3-пен қарама-қарсы шығады: “Бог послал Сына Своего в подобии плоти греховной (то есть, в нашей человеческой природе) в жертву за грех и

осудил грех во плоти”. МҰнда пері және кұнәкар әдеттер көрсетілген, олар әрине, біздің адамзаттық жаратылысымызда кездеседі, дәл мәнінде сол істі көрсетеді. Иса біздер сияқты осындай еліктеушілікке тап болғандықын түсіну ерекше маңызды. Пері туралы ілімді түсінбеу біз Исаның жаратылысы мен істерін көз алдымызқа дҰрыс елестете алмайтындықымызды көрсетеді. Тек сондықтан Иса біздің адамзаттық жаратылысымызды, оның ішінде “шайтанды” иемденген, сондықтан біздің қҰтқарылуға үмітіміз бар (Евр 2:14-18;4:15). Ізінің меншікті жаратылысының, таураттық перінің тілегін жеңе отырып, Иса періні крест үстінде қирата алды (Евр 2:14). Егер пері жеке тҰлка болғанда, онда ол одан әрі өмір сүре алмас еді. Евр 9:26-да Иса “ізін кҰрбан ете отырып, кұнәні жою үшін келді” делінген. Евр 2:14 Иса өзінің өлімі мен періні жойды деп бекітумен Ұқсас дегенге саяды. Иса өзінің өлімімен “кұнәлі денені” жойды (Рим 6:6), яғни біздің денеміз түрінде көрінетін адамзат жаратылысын, кұнәні жойды.

“Кім кұнә жасаса, ол періден” (1 Ин 3:8), сол себепті кұнә біздің меншікті табиғи, кұнәлі тілегімізге көнудің нәтижесі болып табылады (Иак 1:14,15), мҰны Таурат “пері” деп атайды. “Для сего-то и явился Сын Божий, чтобы разрушить дела диавола” (1 Ин 3:8). Егер пері дегеніміз біздің айыпты тілегіміз деп ойласақ, онда осы біздің айыпты тілегіміздің нәтижесі кұнә болып табылады. БҰл 1 Ин 3:5 үйлесіп тұр: “Он (Иисус) явился для того, чтобы взять грехи наши”. Ол “кұнә біздікі” және “перінің ісі”- бәрі бір нәрсе деген біздің қорытындымызды бекітеді. Деян 5:3 пері мен біздің кұнәміздің арасындақы осы байланысқа мысал береді. Петр Ананияға былай дейді: “Для чего ты допустил сатане *вложить в сердце твое* мысль солгать Духу Святому?” Бірдемені біздің жүрегімізге салу біздің жүрегімізді шайтанмен толтырумен пара пар. Егер біз өзіміз өз жүрегімізге бірдемені салатын болсақ, мәселен, кұнәлі жоспарды, онда ол біздің ішімізде *басталады*. Егер әйел балақа жүкті болса, ол әйелден тысқары өмір сүрмейді; оның өсіп-өнуі ішінде басталады. Иак 1:14,15 “біздің еркек жандылығымыз кұнәні шықарса, ал істелген кұнә өлім әкелетіндігі сияқты суреттеген Ұқымды пайдаланады. Пс 109:6 кұнәлі адамды перімен салыстырады: “Поставь над ним нечестивого и диавол да станет одесную его”, то есть будет властвовать над ним (ср. Пс 110:1).

Кейіптеу (бейне)

Дегенмен, сіз сенімді негізбен айта аласыз: “Пері жөніндегі айтылқан барлық әңгімені тыңдақанда ол адам сияқты болып көрінеді!” БҰл мүлдем анық. Евр 2:14 ол жөнінде айтқанда өлім державасын

иемденген деп ойлайсың. Тіпті Тауратты аз үңіліп оқықанның өзінде онда кейіптеу идеясы жиі кездеседі, абстрактылы Ұқым туралы, адам секілдімен әңгіме болқаны кездеседі. Мәселен 9:1 (Притчте) нақылда өзіне ұй салдырқан білгірші деп аталатын әйел жөнінде айтылады, ал Рим 6:23-те күнә өлім түрінде ақы төлеп жатқан кассир болып бейнеленеді. 5- Шегіністе бұл мәселе толық қарастырылады. Біздің пері, “diabolos” үнемі біздің күнәлі тілегіміз болып көрінеді. Бірақ адам абстрактылы “шайтандықты” иемденуі мүмкін емес. Адамның жүрегінде болатын күнәлі тілек адамнан тысқары өмір сүруі мүмкін емес; міне сондықтан “пері” бейнеленеді. Күнә үнемі мырза түрінде көрінеді. (Мәселен, Рим 5:21; 6:6,17; 7:3). Сол себепті “пері” де бейнеленетіндігі түсінікті; бұл жақдайда “пері” де “күнәқа” жатады. Осылайша Павел біз туралы, адам тәніндегі, тәніміздің ішінде тұрқан екіге бөлінген тұлқа тәріздес деп әңгімелейді (Рим 7:15-21). Бірақ біздің ішімізде өздерімен өздері күресіп жатқан дәл мақынасындақы тұлқалар жоқ екені түсінікті. Біздің жаратылысымыздың осы күнәлі бөлігі Мф 6:13-те таурат перісі мақынасындақы “жын” сөзімен кейіптеледі. 1Кор 5:13-те “жын” деп белгіленетін осы сөздің өзі “азқын” деп тәржімеленеді, бұл адам күнәқа , яғни “өзінің жынына” жол бергенде онда адамның өзі “азқын” немесе “пері” болып шығады.

“Пері” және “шайтан” саяси контексте

“Пері” және “шайтан” сөздері біз өмір сүріп жатқан күнәлі кесірлі әлемді суреттеу кезінде қолданылады. Қоқамдық, саяси және псевдо-діни адамзат иерархиясы туралы әңгіме болқанда “пері” мақынасында айтуқа болады. Жаңа ғсиетте пері және шайтан сөздері еврей және рим жүйесінің саяси және қоқамдық биліктеріне қатысты айтылады. Сенушілерді қараңқы үйге қамап тастайтын “пері” туралы оқимыз (Откр 2:10); бұл жерде әңгіме сенушілерді түрмеге қамап тастайтын рим өкіметі жөнінде. Осы контексте біз шайтан отыратын немесе оның тақына жақын орналасқан Пергама шіркеуі туралы оқимыз, немесе бұл жерде әңгіме сенушілер тобы орналасқан Пергамадақы рим мекені үстемдік жүргізген жер жөнінде болады. Біз шайтан, егер ол өмір сүрген болса, өзі Пергамада тақта отырады деп айта алмаймыз.

Жеке күнә бір адамның Құдай заңын бұзқаны сияқты Ұйқарылады (1 Ин 3:4). Ал Ұжым болып істеген күнә, Құдайқа қарсы саяси және қоқамдық күш сияқты жекеге қарақанда аса қуатты. Кейде құдіретті тірі организм сияқты кейіптелетін бұл Ұжымдық күш пері деп аталады.

Иран және басқа ісләм елдері Құрама Штатты осы мақынада “Ұлы шайтан” деп атайды, яғни олардың бет алысына саяси және діни

бақытта қарама- қайшы тҰрады. “Пері” және “шайтан” сөздері сияқты суреттелетін сөздер Тауратта жиі қолданылатындығының тақы бір көрінісі. Қорытындылай келе, шамасы, бүкіл Тауратта айтылқандай біздің Ұқымымызды жинақтап қорытындылауға негіздеу маңызды деп осы мәселе жөнінде айтуға тура келеді, әрине жалпықа белгілі пері туралы пікірге қатысы бар бірнеше өлең жолында үстірт айтылатын сөз тіркестеріне қарап толық қорытынды жасалмау керек. 6.1 және 6.2 бөлімдерін ынта қойып тақы да бір оқып шығу пайдалы болады. Онда пері мен шайтанқа байланысты *барлық* үзінділерді дҰрыс түсінуге көмектесетін пікірдің қысқаша мазмҰндамасы берілген. БҰл сөздер кәдімгі сын есім жасау үшін қолданылуы тиіс, немесе кейбір жерлерде олардың күнәқа қатысы бар, ұйткені күнә біздің адамдық жаратылысымыздың айыбынан жасалады. Кеңінен тарақан ырымды жақтау үшін келтірілетін кейбір, көбіне, терісінше түсінетін үзінділер, осы тараудың соңында келтірілген, Шегіністе қарастырылады.

6.3 Жын-шайтандар (әзәзілдер)

МҰның алдындақы екі мақалаларда біз пері мен шайтанның жеке тҰлка немесе қажайып тірі организм екеніне неге сенбейтінімізді түсіндірген болатынбыз. Егер біз табиқатта мҰндай организм жоқ дейтін болсақ, онда жын-шайтандар перінің қызметшісі деген халықта қалыптасқан Ұқым, жын-шайтандар да жоқ деген анық қорытынды шықады. Көпшілік адамдар ҚҰдай бізге тек өмірдегі барлық жақсылықтарды қана береді, ал пері және жын-шайтандар бізге тек қана жамандық әкеледі, ҚҰдайдың бізге берген бар жақсылықын алып қояды деп ойлайды.

Таурат ҚҰдай барлық күштің қайнар көзі деп ашықтан-ашық ұйретеді, сондай-ақ Ол жақсықа да, өмірдегі барлық жамандық үшін де жауапты деп ұйретеді:-

“Я образую свет и творю тьму, делаю мир и произвожу бедствия: Я, Господь, делаю все это” (Ис 45:7).

“Сошлю бедствие от Господа к воротам Иерусалима” (Мих 1:12).

“Трубит ли в городе труба,- и народ не испугался бы? Бывает ли в городе бедствие, которое не Господь попустил бы?” (Ам 3:6).

Сондықтан біздің өмірімізде қиындық кездессе, біз ол Құдайдан келіп тұр деп білуіміз керек және бұл үшін пері мен жын-шайтан айыпты демеуіміз керек. Иов Құдайдың берген батасы арқылы алқан бар жақсылықын жоқалтса да, ол: “Мына жын-шайтандар мақан Құдайдың бергенінің бәрін алып қойды” деп ешқашан айтпақан. Керісінше Сіздер, тек, тыңдап көріңіздер ол не айтты:

“Господь дал, Господь взял; да будет имя Господне благословенно!” (Иов 1:21).

“Неужели доброе мы будем принимать от бога, а злого не будем принимать?” (Иов 2:10).

Егер бәрін Құдай беретінін біз білсек, онда өмірде бізге қиыншылықтар кездессе, Құдайға жалбарынуымыз керек, оны бізден ала гөр деп, ал егер Ол оны істемесе, Құдай бізге оны мінезімізді дамыту үшін және біздің жарқын болашақ үшін істейді:

“Сын мой! Не пренебрегай наказания Господня и не унывай, когда Он обличает тебя. Ибо Господь,кого любит, того наказывает. (Он, а не бесы); бьет же всякого сына, которого принимает. Если вы терпите наказание, то Бог поступает с вами, как с сынами. Ибо есть ли какой сын, которого бы не наказывал отец? Если же остаетесь без наказания, которое всем обще, то вы-незаконные дети, а не сыны” (Евр 12:5-8).

Құдай қүдіреттіліктің көзі

Құдай қүдіреттіліктің қайнар көзі. Құдай деп аударылатын көне еврей сөзі, шын мәнінде қүдірет мақынасын береді.

“Мен тәңірмін, басқа ешкім жоқ; Менен басқа Құдай жоқ” (Ис 45:5);

“Менен басқа Құдай бар ма? Басқа тірек жоқ, ешқандай тіректі білмеймін” (Ис 44:8);

“Тәңір (сенің Құдайың) дегеніміз Құдай, (және) Құдайдан басқа тақы ешкім жоқ” (Втор 4:35).

Осындай аяттар Тауратта жиі кездеседі. Құдай қүдіреттің көзі болқандықтан және Ол- жалғыз Құдай, біздің есімізге жиі салатындай, Ол- қызқаншақ Құдай (мәселен, Исх 20:5; Втор 4:24).

Оның адамдары басқа ҚҰдайқа сене бастаса ҚҰдай қызқаншақ бола қалады және олар ҚҰдайқа былай дегенде: “Сен- Ұлы ҚҰдай, қҰдіретті ҚҰдай, бірақ шын мәнінде біз Сенен басқа такы да бірнеше қҰдайлардың өмір сүретініне сенеміз, тіпті олар Сен сияқты қҰдіретті болмаса да сенеміз”. Осындай қателікті израилдықтар да жасады. Көне гсиетте еврейлер басқа қҰдайларқа сенуі арқылы және де гзіне сенген сияқты, ҚҰдайды ренжіткені туралы көп жерінде суреттеме берілген. Тауратта жазылқандай, күні бүгінге дейін адамдар сенетін, израилдықтар сенетін сол жалқан қҰдайқа Ұқсайтын “жын-шайтандар” (пері).

Жын-шайтандар- бҰл пҰт (табынатын адам)

Павел Коринфяндарқа жіберген бірінші үндеу хатында христиандардың неге пҰтқа табынушылармен ортақ ештеңесі болуы мүмкін емес немесе соқан Ұқсас бірдеңеге сенбеуге тиіс деп түсіндірді. Таураттың кезеңінде адамдар жын-шайтан- бҰл кішкентай ҚҰдайлар деп сенді, өмірде кездесетін қиыншылықтарды жеңу үшін оқан бас ию (табыну) керек деді. Осы мақсатпен олар жын-шайтанның келбетін жасады, ол табынатын адамқа Ұқсас болды, сосын оларқа табынды. Павел міне сондықтан да, “жын” және “пҰт” сөздерін өзара ауыстырып өз үндеу хатында пайдаланды:-

“Что язычники, принося жертвы, приносят бесам, а не Богу; но я не хочу, чтобы вы были в общении с бесами... Но если кто скажет вам: “Это идоложертвенное”,-то не ешьте ради того, кто объявил вам”... (1 Кор 10:20,28). Сонымен, пҰтқа табынушылар мен жындар іс жүзінде бір нәрсе. Павелдің олар “жындарқа (пҰтқа), ҚҰдайқа емес” кҰрбан шалады деп айтқанына назар аударыңыз, өйткені ҚҰдай біреу, шайтандардың ешқандай күші жоқ, олай болса олар-қҰдай емес деген мақына туындайды. Осы ой 1 Кор 8:4-те жақсы ашылқан:-

“И так, об употреблении в пищу идоложертвенного мы знаем, что идол (эквивалентен бесу) *в мире ничего, и что нет иного Бога, кроме Единого*”.

ПҰтқа табынатын адам немесе жын мүлдем өмір сүрмейді. Тек нақыз бір қҰдай бар, немесе әлемде күш бар. Павел осы ойды одан әрі дамытты (5,6-бет):-

“Ибо, хотя и есть *так называемые* боги, или на небе, или на земле, так как есть много богов и господ много, но у нас (истинных верующих) один Бог Отец, из Которого все (как хорошее, так и плохое, как мы сказали ранее)”.

әртүрлі перілердің (шайтандар) өмір сүретініне сенетін адамдар бүгінде әлі бар- олардың бірі жұмыссыз қалуға көмектесті, екіншісі әйелдің үйден кетіп қалуына себеп туғызды.

Одан басқа анықтауды Жаңа ғсиеттің кезеңдерінде адамдар жындарқа, сондай-ақ пҰтқа немесе “қҰдайларқа” сенген дегенді Деян 17:16-18-ден табамыз. Осы әңгімеде Павел “пҰтқа табынған адамдарқа толы қала” Афинада азан шақырды делінген. Афиннің тұрқындары көптеген әртүрлі қҰдайларқа сәйкес бас иген. Павел Інжілді уақыздақанын естіген адамдар былай деді: “Мүмкін, ол басқа қҰдірет туралы уақыздап тұр (яғни жаңалар), өйткені оларқа Иисус және қайта тірілуді азанмен білдірді”. Адамдар “Иса” және “қайта тірілу”- бҰл жаңа шайтандар немесе пҰтқа табынушылар деп ойлаған, осылар туралы оларқа уақыз айтылған. Егер сіз осы тараудың қалқан бөлімдерін оқитын болсаңыз, онда Павелдің бҰл адамдарқа қалай азан шақыруды жалқастырып жатқанын көресіз. 22 аятта ол былай дейді: “Вы как бы особенно набожны” (сөзбе-сөз): перілерге толық бас июге берілесіз, Павел оларқа олардың жындары мен пҰттарына ҚҰдай қатыспайды деп түсіндіреді. ҚҰдай- жалғыз қана қҰдірет көзі екенін Ұмытпаңыз. Егер ол жындардың ішіне қатыспаса, онда олардың ешқандай күші болмайды, үйткені біздің әлемде ешқандай басқа күштің көзі жоқ; бҰдан жындар өмір сүрмейді деген қорытынды шығады.

Көне ғсиеттің жындары (перілері) пҰт болқан

Ескі ғсиетке қайта оралып, біз “жындар” дегеніміздің пҰттан айырмашылығы жоқтығына сенімді арттыра түсеміз. Пс 106:36-39-да израилдықтардың қателіктері айтылып, Ханаанның пҰттарын жындармен салыстырады:-

“Олардың жансыз тұлқаларына қызмет (израилдықтар) етті, бҰл оларқа тор еді. Сосын өзінің ер балалары мен қыздарын жындарқа құрбандыққа берді; ханаан пҰттарына құрбандық шалуға өздерінің Ұлдары мен қыздарының қанын төкті... іздерін өз істерімен қорлады, өз бҰзық қимылды қылықтарымен қорлады” Жындар-пҰттар үшін басқа атау екені әбден айқын. Жындарқа құлшылық ету арқылы израилдықтар “өздерін өз істерімен, өз қылықтарымен қорлады” деді ҚҰдай, сондықтан олардың жынқа сенімі адамзат қиялының нәтижесі болды және өздері жасақан пҰттары олардың меншікті қолының ісі еді. Сөйтіп, қазір жындардың өмір сүретініне сенетін адамдар, шындығында бізді ҚҰдай ұйреткенге емес, адамдар ойлап тапқанға сенеді.

Втор 32:15-24 Құдай оның адамдары жындарқа сенгенде қалай ашуланатынын суреттеп жазады: “Богами чуждыми они (израильтяне) раздражали Его и мерзостями (своими) разгневали Его. Приносили жертвы бесам, а не Богу, богам, которых они не знали, новым, которые пришли от соседей и о которых не помышляли отцы ваши... И сказал (Господь): сокрою лице Мое от них... ибо они род развращенный, дети, в которых нет верности. Они раздражили Меня не богом, суетными своими и огорчили Меня... Соберу на них бедствия, и истошу на них стрелы Мои”. Сонымен, Құдай жындарды пҰттар, жексҰрындық және әбгерлік деп атайды, яғни оларқа сенуге болмайтын және тірі жанды бейнелейтін атау береді. Жындарқа сену Құдайқа сенімнің жоқтықын көрсетеді. Құдай біздің өмірімізге жақсылықты қана емес, сондай-ақ жамандықты да жібереді дегенге, әрине, сену оңай емес. Жамандық бізге басқа біреулерден жіберіледі деп ойлау жеңіл, ұйткені, егер біз жамандық бізге Құдайдан келеді десек, онда біз Құдай бізден жамандықты алады деп сенсек, немесе, ол ақыр аяқында, біз үшін шексіз үлкен береке боп келеді.

Жындар (перілер) Көне гсиетте

Дегенмен, Сіз: “Көне гсиеттің үзінділерінде жындар туралы анық айтып жүр деп сҰрай аласыз ба?”

Бір ереже мүлдем анық болуға тиіс: Таурат өзіне өзі қайшы келмейді; ол Құдіретті Құдайдың Сөзі болып көрінеді. Егер Құдай бізге проблемалар жібереді және Ол- барлық құштің көзі деп айтатын болса, онда Таурат былай деп айта алмайды: жындар бҰл кішкентай құдайлар, олар Құдайқа қарсы, сонымен бірге бізге барлық бақытсыздықты және проблемаларды әкеледі. “Жындар” сөзі Көне гсиетте тек төрт рет қана кездеседі және әрдайым пҰттарқа табыну контексінде деген деректер тамаша болып көрінеді; бірақ Жаңа гсиетте бҰл жөнінде одан да көп кездеседі. Біз бҰны Інжіл жазылған кезде, адамдар арасында қандайда болмасын ауруды жындар бойқа дарытады деген наным болды дегенмен байланыстырамыз. Егер жындар шын мәнінде тіршілік еткен болса және біздің ауруымызқа, проблемаларымызқа ортақ болса, онда бҰл жөнінде Көне гсиетте айтылған болар еді, және бҰл әңгіме бірнеше рет қайталанған болар еді. Бірақ біз бҰл контексте жындар туралы оқымаймыз.

Жындар (перілер) Жаңа гсиетте

Біздер біреулердің бойынан жындар қуылды деп оқысақ, онда біз бойынан жын қуылған адамдар ақыл-ойының ауысқандығынан емделді

немесе ол кезде қандай сырқат екенін білмей емдеді деп білеміз. Біздің дәуірімізге дейінгі бірінші қасырда өмір сүрген адамдар түсінбегені үшін елестеген жындарды барлық істері үшін кінәлеуге дайын тҰрған. Ғйткені ақыл-ой сырқаты сол кездегі медицина білімінің көлеміне сай адамдарқа түсініксіз болған, сонда осындай сырқаттар туралы “жын кернегендер” жөніндегідей әңгімелеген. Көне ғсиет заманында ақыл-ойынан ауысқан адамдар жөнінде жауыздық немесе жын-шайтан рухы әсеріне душар болған деп айтып жүрді (Суд 9:23); (1 Цар 16:14; 18:10). Жаңа ғсиет заманында жауыздық (Жындар) рухын иеленген сөздері ақыл-ой сырқатына душар болған адамдарқа қатысты айтылған. Жындар мен аурудың арасындақы байланыс мына аяттарда көрсетілген: “К Нему (Иисусу) привели многих бесноватых, и Он изгнал духов словом и исцелил всех больных, да сбудется реченное чрез пророка Исаию, который говорит: “Он взял на Себя наши немощи и понес болезни” (Мф 8:16,17). Олай болса адамзаттың дәрменсіздігі мен сырқаты- “жындардың” және “жауыздық рухтың” билігінде тҰрқанмен бірдей.

Адамдар Иса есінен танқан деп ойлап, Оның бойында жын тҰрқандықтан осылай болып тҰр деп айтқан: “Он одержим бесом и безумствует” (Ин 10:20; 7:19,20; 8:52).

Ауруларды емдеу

“Бойын жын кернегендерді” емдегеннен кейін, адамдар өздерінің “сау ақылына” оралады. “Бойын жын кернеген болу” ақыл-ойы сырқат деген мақына береді.

Інжілде “нақҰрыстар” емдеуге тиісті делінген, сонымен “нақҰрыс” сөзі ауруды басқаша баяндау тәсілін білдіреді. ЛК 10:9-да Иса өзінің жетпіс оқушысына барып, сырқаттарды емдендер деп бҰйырды, олар солай істеді де дегенді оқимыз. Қайтып оралқаннан кейін былай деді: “Господи! и бесы повинуются нам о имени Твоем”. БҰл жерде жындар тақы да сырқатпен Ұқсас болады. Кейде апостолдар Исаның атынан ауруларды емдеген (Деян 3:6; 9:34).

Ғз заманының тілі

Сөйтіп, Жаңа ғсиетте өз заманының тілі “бойын жын кернеген” адамдарды баяндау үшін қолданатындықын көреміз, егер олар ақыл-ойы бҰзылқандар болса немесе сырқаттанқандар болса, ешкім түсінбейтін. Таурат адамдар түсіне алатындай тілде жазылған. Біздің тілімізде есінен танқан адамдарды баяндау үшін “лунатик” сөзі қолданылады. Дәлме-дәл мақынасы сырқат “аймен зақымдалқан”. Көп

жыл бҰрын адамдар егер адам толық ай күні түнде үйінен тыс жерде жүрсе, онда ол аймен зақымдалады да ақыл-ойы кем сырқатқа айналады дегенге сенген. Қазір біз “Лунатик” сөзін есінен танқан адамдарды мазмұндау үшін қолданамыз, бірақ бҰл жындылар айдың әсерінің нәтижесі дегенге сенеміз Ұқымын білдірмейді.

Егер бҰл сөздерді екі мың жылдан кейін оқиды деп болжасақ, сосын егер Иса сол кезеңге дейін оралмайды десек, онда біз айдан зақымдалынқан есалаң адамдарқа сендік, өйткені біз тек осы күннің тілін пайдаланамыз, осыдан екі мың жыл бҰрын Иса осылай жасақан десе олардікі қате болар еді. ТҰқым қуалақан сырқат “Киелі Витта биі” жөнінде де осыны айтамыз, ол әрине тіпті де “билеу” дегенді білдірмейді, бірақ біз бҰл ауруды осы сөзбен атап, осы күнгі тілді қолданамыз. Исаның 25 желтоқсанда тұмақаны анық, бірақ соқан қарамастан, қазіргі жазушылар “Рождество күні” сөзін қолданады, осы күн жөнінде айқанда, мен сенбегенмен, осы күнді біз Исаның туған күні деп атап өтуге тиіспіз. Апта күндерінің атауы мәжусилік пҰтқа табынушылыққа негізделген,- мәселен, “жексенбі” күн көзіне табыну (бас ию) күнін білдіреді, “сенбі” Сатурн планетасына қҰлшылық ету күні, “дүйсенбі” күні айқа табынқан т.т.. Біздердің осы сөздерді қолдануымыз біз мәжусилік (язычество) сенімді алқашында біздің қазіргі негізін қалақан, адамдарды қуаттайды деген мақына туындамайды.

Иезекиил заманында Израил жері ол жерде тұратындарқа қайқы әкеледі деген миф тарақан. БҰл дҰрыс емес, бірақ ҚҰдай израилдықтардың пікірін қостай отырып, халық арасында кеңінен тарақан осы идеяны қолданады: “Так говорит Господь Бог: за то, что говорят о вас: “ты- земля, поедающая людей и делающая народ твой бездетными”: за то уже не будешь поедать людей... говорит Господь Бог” (Иез 36:13,14). Сол кезде кеңінен белгілі ырым-теңіз-бҰл Ұлы қажайып, жерді жҰтып қоюды тілейтін, осындай жокқа сену болқан. БҰл мүлдем дҰрыс болмақанмен, бірақ Тауратта алқашқы оқырмандарқа көрешек идеяны түсінуге көмектесетін бҰл жөніндегі ескертулер жиі кездеседі (Иов 7:12; Ам 9:3; Иер 5:22; Пс 89:10; Авв 3:10; Мф 14:24; Мк 4:37-39). Ассириялық мифологияда бұлншілік теңіз таңқажайыбы Раав деп аталады, осындай атау Ис 51:9-да Египеттің теңіз таңқажайыбына берілді. Таурат- қҰдай рухтандырушы Жазу болқандықтан, оны жазқанда өмір сүрген язычество ақымын қамтып көрсетуі мүмкін еместігін көрсетеді. Ол қҰдіреттің жалқыз көзі, сосын Оның жігері бәрін істейтіндігін көрсету үшін ҚҰдай әдейі сол кездегі ырымқа көңіл аударуы мүмкін. Сонымен, ҚҰдай әлемде Оның

бақылауында емес, сол себепті зҰлымдық болып тҰрқан кұш бар сияқты деген негізгі қателікті түзетті. Сонымен Таурат теңізде алып таңқажайып өмір сүреді немесе теңіздің өзі таңқажайып деген ырымды айыптамайды және өз шегінен шықып кетпейді.

Басқа бір мысал найзақай мен түнерген қара бҰлтты “шапшаң шаян” сияқты баяндау (Иов 26:13). БҰл сірә, сол кездегі язычестволық ырымға жататын болқан, өйткені найзақай және үрей Ұшыратын қара түнек бҰлт шаянға Ұқсас болқан. МҰндай ұзінділер осындай ойлаудың жалқандықын теріске шықармайды және қылыми жақынан түсіндіруге тырысушылық жоқ. БҰның орнына олар ҚҰдай бүкіл табиқи қҰбылыстарды басқарады дегенге бақыттайды. Сол кезде жындар жөнінде қалыптасқан сенімге Исаның көңілі де сондай болқан. Оның керемет істері ҚҰдайдың күші шексіз толық және “жын” деп аталатындарқа адамдық діндарлықымен байланысты емес деп анық айтып жүрді. Жаңа ғсиетте “жындарды” баяндау олардың өмір сүретіндігін бекітеді дегенге сенетіндер теңіз шын мәнінде таңқажайып, ал найзақай шынында да алып шаян екенін мойындауға тиісті. Осы жерде Таурат өз заманының тілімен жазылқандықын тақы да бір айта кету керек, бірақ ол тілдің негізін қҰрайтын сенімді бекіте алмайды. Осындай ерекшелік біздің меншікті тілімізге тән екенін бҰрын айтқан болатынбыз. Таурат осының бәрін 6.1 және 6.2 бөлімдерінде айтылқан ҚҰдай-кҰдіретті, Ол біздің өміріміздегі барлық бақытсыздыққа жауапты, ал кұнә біздің өзімізден шықады, жоқарыда айтылқандардың бәрі ҚҰдай бізді қҰтқарушы Оның Ұлылығы дегенді бекітеді деген негізгі шындықты растау үшін істеп отыр. “Жоқарқы сыншылар” деп аталатындар үнемі Жазу мен ырымның, сол кездерде болқан мәдениеттің арасындақы байланысқа нҰсқайды, бҰл жөнінде Тауратта айтылқан. БҰл түсінікті, ұйткені Таурат жергілікті ырымдарқа сілтеме жасалқан тілде жазылқан, бірақ Ягве бірқана шын ҚҰдай, теңдесі жоқ аса Ұлы, барлық кіші-гірім адамзат ырымдарына қарақанда, олар шабыттандырушы сөздерді бірінші оқықан, пайқамбардың аузынан шыққан, адамдарқа белгілі болқан. БҰл жөнінде ойлақаныңда Тауратта сол заманның тілімен айтылқан көптеген мысалдарды түзетуге әрекет жасалмақанына таң қаласың. Төменде кейбір мысалдар келтірілген:-

– Фарисей Исаны жалқан қҰдай Веельзевулдың күшімен өзінің керемет істерін іске асырқаны үшін айыптады. Иса былай деді: “Если Я силой Веельзеула изгоняю бесов, то сыновья ваши чьею силой изгоняют? (Мф 12:27). 4 Цар 1:3 Веельзевул филистимлянның жалқан қҰдайы болқанын ашық айтады. Бірақ Иса былай демеді: “Қарандаршы, 4 Цар 1:3-те Веельзевул жалқан ҚҰдай, сондықтан

сендердің айыптауларың шын болуы тиіс емес делінген”. Жоқ, Иса былай деді, Веельзевул шындығында өмір сүрген сияқты еді, ұйткені Ол өзі уақыздақан адамдарқа Оның сөзі жеткенін қалады. Сөйтіп, Иса жындардың қуқында жүргені туралы айтты. Ол “олар шын мәнінде өмір сүрмейді” деп бекіткен жоқ. Ол тек қана Інжіл тілімен сол күндерді уақыздады.

- Исаның заманындақы еврейлер өздерін шыншылмыз деп санады және өздерін Ыбрайымның ЖҰрақатымыз деп ойлады. Иса олармен сөйлескенде “шыншыл-әділдермен” сөйлескендей сезініп, оларқа былай деді: “Знаю, что вы семья Авраамово” (Ин 8:37). Бірақ Ол олардың әділдігіне сенген жоқ, БҰл жөнінде Ол жиі айтты және 8:39-44-те Иса олар Ыбрайымның Ұрықынан емес деп тура айтты. Олай болса Иса адамдардың діншілдік нанымын сол қалпында қабылдаса да, шындықты практика жүзінде көрсете білді. Біз Жаңа гсиетті жазқан кезеңде болқан язычестволық сенімге ҚҰдайдың көңіл бөлуі осындай болқанын көрсеттік. Осы кезде Иса да жындарқа осы тҰрқыдан қарады. Оның ҚҰдайдан бата алқан керемет істері сырқат ҚҰдайдың жоқарыдан жібергені, ешқандай басқа күштің жібергені емес деп ашық айтылқан, тек ҚҰдай қана сырқатты емдейтін керемет күш иемденген.
- Павел тауратпен жанаспайтын дінбҰзарлықымен әйгілі грек ақындарының еңбегінен цитаталар келтірді, мҰны ол осы ақындарқа сенетіндерді сынау максатымен істеді (Тит 1:12; Деян 17:28). Сондай-ақ біз Павелдің қҰрбанқа шалынатын жерге көз қарасын еске аламыз, онда былай жазылқан: “неведому Богу”, (бҰрын көріп-білмеген ҚҰдайқа), якни қайдақы бір язычестволық ҚҰдайқа, өмір сүруге тиісті ҚҰдай, бірақ Афинаның тҰрқындары әлі білмеген (Деян 17:22,23).
- Еф 2:2 “ауада ұстемдік етуші князь” туралы айтылады. БҰл мифологиялық Зороастрақа тиянақты ишара, оның тҰжырымдамасына өз кезінде Павелді оқушылар сенген. Бір кезде олар “ауада ұстемдік жүргізуші Князьдің” еркімен өмір сүрді дейді Павел. Осы аяттың өзінде “князь” адам бойында “қимыл жасайтын рух” сияқты белгіленеді (сананың қатынасы). БҰрын олар аспандақы рухани князьдің язычестволық идеясына сенген. Енді Павел олар немқҰрайды бақынқан өкімет олардың өзінің жалқан қиялының жемісі болды деп атап өтті. Сонымен язычестволық ырымдақы апостолдар қабыл алмайтындықын жасырып айтып жүрді, сол арқылы күнә жөніндегі шындықты көрсетті.

- 2. Петр 2:4-те тамҰққа жіберілетін жазықты болқан адамдар туралы айтылады (көптеген шықармаларда бҰл сөз “тозақ” деп аударылады). ТамҰқ жер асты әлеміндегі мифологиялық орын. Бірақ Петр бҰқан түзету жасамайды, керісінше, ол бҰл сөзді толық қирату және күнәсі үшін жазалау символы іспетті қолданады. бҰл тәрізді, Иса өзінің уақыздарында “дозақ” (геенна) сөзін қолданады.

Жындар шынында да сырқаттардың себепшісі болып есептеле ме?

Жынның өмір сүретіндігіне сенетін әрбір адам өзіне мынадай сҰрақ қоюы тиіс: “Мен сырқаттанғанда менің ауруымды жындар шақырып тұрқан жоқ па?” Егер сіз Жаңа ісиетте айтылған кішкентай пҰт, біздің маңайымызда кезіп жүрген және жамандық әкелетін жын деп ойласаңыз, онда сіз “Иә” деп айтуға тиістісіз. Дегенмен, Сіз мына деректерді қалай түсіндірер едіңіз: мәселен жындар шақырған көптеген сырқаттар қазіргі кезде емделуде, немесе дәрімен бақылауға алынуда? Безгек ауруы осының бір мысалы болып табылады. Африканың көпшілік адамдары күні кешеге дейін безгекті жындар әкеледі деп сеніп жүрді, бірақ біз бҰл ауруды хининмен емдеуге немесе басқа дәрілермен емдеуге болатынын білеміз. Немесе Сіз жындар кішкентай сары таблеткалар Сіздің өңешіңіз арқылы өтіп бара жатқанын көргенде олар қорқады да Ұшып кетеді дейсіз. Иса емдеген кейбір аурулар, сондай-ақ жындар иемденгеннің нәтижесі деп суреттелгендер сіреспе және талмалы ауру. Осы екі ауруды да дәрімен емдеуге болады.

Менің жолдасым Кампала (Уганда) қаласына жақын жерге орналасқан ауылдан келді. Ондақы адамдар безгек ауруын жындар әкеледі дегенге сенді деді ол, бірақ дәрі сырқатты емдеуге көмектескенін көргеннен кейін, олар жындарға сенуін доқарды. Ал егер адам мый безгегімен (ойына қатер туғызатын) сырқаттанса, онда олар тақы да жындарды кінәлай бастақан. Жақын орналасқан қаладан келген дәрігер оларға күшті әсер ететін, безгекке қарсы дәріні емге бергенде, олар дәріні алудан бас тартып, жындармен күресу үшін ерекше бірдеңе беруді талап еткен. Дәрігер кейінірек келіп: “Менде жындарды қуып шықатын дәрі бар”- деді. Сырқат дәріні қуана-қуана алып, ішті, содан кейін оған жеңіл болды. Екінші таблеткамен де біріншідегідей жақдай болды. Дәрігер жындарға сенген жоқ, бірақ ол аурудың көңілін табу үшін сол адамдардың тілін қолданды, бҰл жолы “мұлы Дәрігер”, Иса Алла сияқты қимыл жасады, Иса осыдан 2000 жыл бҰрын осылай жасақан-ды.

Шегініс 17: Сыйқыршылық (тәуіп, бақсы)

БҰл мақала негізінен Африкада және әлемнің басқа жерлерінде тұратын оқушылар мен студенттер үшін жазылған, мұнда сыйқыршылық әдеттегі күнделікті өмір заңы болып табылады. Барлық нақыз студенттер, Тауратты оқып үйреніп жүргендердің, сыйқыршыларқа, африкандық бақсыларқа көмек сұрап баруы шындықты сақтаумен сыйыспайды. Дегенмен, балгерлер медицина-дәргерлеріне қарақанда арзан түседі және олар қолайлы, сонымен бірге олардың ауруды емдеудегі көзге көрініп тұрған табыстары (жетістік) оларды жергілікті халықтың алдында тартымды қылып көрсететіндігін мен жақсы білемін. Біз бұл проблеманы логикалық, таураттық көзқарас тұрқысынан қарастыратын боламыз. Бұл бірден-бір тәсіл. Осының арқасында Сіз өзіңізге күш таба аласыз, сол арқылы еліктіруді жеңесіз, ол адамдарқа назар аудармайтын боласыз.

Сыйқыршылардың тәуіп өзіне тартуы

Бәрінен бұрын сыйқыршылардың өзіне тартуына қажетті талдау жасау керек. Олардың жетістіктері асыра көрсетілетіндігіне біз сенімді болуға тиіспіз. Олардың ем қолдануы ешқашан ашық түрде, жұрттың бәрі көре алқандай дәрежеде өткізілмейді. Егер олардың емі расында да сәтті болса, онда олар ауруханаларда, бүкіл әлемде оларды көре алатындай жұмыс істер еді. Олар емдеген сырқаттардың анық денсаулық күйі ешқашан белгілі болмайды- оларқа расында да жеңіл болды ма, жоқ па, белгісіз.

Сыйқыршылардан көмек сұрауға алданып қалқан адамдар өздерінен оларда белгілі бір күштерін анықтаушы бар ма деп сұрауға тиіс, яғни өздерінің меншікті күшін адамның көзімен көрді ме екен (естіп қана қоймай), мәселен оқан келген бір қолы жоқ адам, одан шыққанда жұмысқа қабілетті қолымен шыққанын көрді ме? Сыйқыршылардың дұрыстығына көз жеткізу үшін осындай дәлел қажет болады. Втор 13:1-3 бұл жөнінде батылдау айтады: израилдықтарды тіпті пайқамбардың өзі яғни келешекті болжап білгіш адам белгі берсе, яғни керемет көрсетседе, онда адамдар бұл кісіге (сыйқыршы) ол сөзімен нақыз ілімге берілгендігін, сәйкес келетін Құдай сөзіне берілгендігін бекітіп, анықтап бергенше, илануға болмайды. Емдеуші сыйқыршылар шындыққа сенбейді, бұл шындық Тауратта жақсы ашылған, сондықтан өзінді арбаушылыққа бой ұрындырып, оларқа сеніп, олар анық күшті иемденеді екен деп ойламаңдар, ұйткені барлық күш Құдайдан шықатындықы хақ (Рим 13:1;1 Кор 8:4-6).

Енді олар қандай сырқаттарды емдейді? Адамдар өз мыйының бір пайыз қабілеттілігін қана пайдалана алатындықын қазір мойындайды. Оның басқа бөлшектері біздің мүмкіндігімізден тысқары жатыр (адамдар мҰны ҚҰдай Патшалығында істеуге қабілетті болатындығында шүбә жоқ). Біз өз мыйымыз біздің денемізге физикалық әсер ететінін де тіпті Ұқынбаймыз. Психологтер қан ауруымен сырқаттанған пациенттерін күшті сендіру арқылы емдейді, олардың қандарының құрамы жақсы және нормалды циркуляция жасайды деп сендіреді. Ортодоксалды медицинаға қатысы жоқ мҰндай ем қолдану мүмкіндігін дәрігерлер мойындайды. Біздің мыйымызқа қатты әсер еткенде асқазан жарасы, бас ауруы сырқатын әкелуі мүмкін. Мыйымызқа тиыштық беріп, не белгілі бір жаттықуларды жасатқызып мҰндай ауруды жеңілдетуге болады. Бірақ егер, мәселен адамның қолы кесілген болса, онда ойша жаттықулар жасау арқылы жоқ қолды орнына келтіру мүмкін емес. Сондықтан, сыйқыршылар (бақсылар) біздіңше, біздің санамызда бақылауда болатын сырқаттарды емдеуге қол жеткізеді. Біздің мыйымыздың қалай жұмыс істейтіндігін толық Ұқынбайтын болқандықтан мҰндай қабілет тек сыйқыршыларда қана бар сияқты көрінеді. Бірақ, бұл солай емес, тек адам санасына әсер ету арқылы олар ем қолдануда белгілі бір нәтижеге жетуі мүмкін.

Күштердің көзі

Барлық күш, сүйтсе де, Алладан шығады. Барлық жақсылық және жамандық, соның ішінде аурулар да Содан шығады, сыйқыршылырдан шықпайды. Қасиетті Жазуда бұл жөнінде көп айтылады: Ис 45:5-7; Мих 1:12; Ам 3:6; Исх 4:11; Втор 32:39; Иов 5:18. Осы көрсетілген жазулардың бәрі назар салып оқуды қажет етеді. Жоқарыда айтылқандардан мынадай түйін шығады: ауырқан жақдайда біз Оқан дҰқа оқып, жалбарынуымыз керек, сонымен бірге дәрігердің бізге жазып берген дәрісін де алуымыз керек. Егер біз сыйқыршылардан көмек сұрасақ, онда біз “жасырын күштерді” басқаратын, бізге көмектесуге тиіс деп санайтын адамдарға ұн тастайтынымызды білуге тиіспіз. Бірақ біз шын мәнінде мҰндай күш өмір сүрмейтінін білеміз. Сыйқыршылардан көмек сұрау құдіретті ҚҰдайқа сенбеу деген сөз, біздерге ауруларды жоқарыдан жіберіп тұр дегенге сенбеу, олай болса оның бәрін басқа күштер, сыйқыршылардың билігіндегі күштер істейді деп ойлау.

Адамдар солай ойлақанда ҚҰдай қатты ренжиді, өйткені ауруларды Ол жоқарыдан жіберіп тұр, тек қана Ол- құдіретті. Израилдықтар ҚҰдайқа сенген, сонымен бірге олар өздерінің өмірінде қимыл

жасайтын, басқа күштің барына сенген, сол күштерге құрылған пұтқа табынған. Бұның бәрі Құдайды ашуландырғаны сондай, Ол із халықтарының арасынан оларды қуып шықты (Втор 32:16-24). Егер біз қана Оқан толық сенбесек Құдай үшін оның бәрі, біздің Оқан мүлдем сенбейтініміз ештеңе емес. Израилдың шын-нақты Құдайына сенеміз деп айта тұрып, Құдайдан басқа, сонымен бірге басқа күштің барлығын, мойындайтын болса және сыйқыршыларға сол күштерге әсер етуге мүмкіндік беріп, олар бізден кетіп қойса- мұның бәрі израилдықтар өткен кездерде не істегенімен бір мақынада болады. Израилдықтардың пұтқа табынушылықтарының Ұзақ та, қайқылы тарихы “біздерді ұйрету үшін жазылған”. Осы күшке сенетіндермен біздер тіпті де араласпауға тиістіміз. “Что общего у света со тьмою? Какая совместимость храма Божия с идолами? Ибо вы храм Бога... и поэтому выйдите из среды их и отделитесь, говорит Господь... И буду вам Отцем, и вы будете Моиими сынами и дочерьями” (2 Кор 6:14-18). Егер біз шындықымен жындарға нанудың жалқандықын мойындайтын болсақ және олардан бөліну үшін күш салсақ, онда біз расында да Құдайдың ізінің балаларымыз деген сүйкімді куәландыру аламыз. Баласы ауырқанда туқан ата-анасы инстинкті түрде оқан қамқор жасайды. Біздің Аспандақы әкеміз де біздер үшін одан әлде қайда көп мөлшерде осылай жасайды деген сенімімізді ойымызбен біріктіру бізге қиын ба?

Сыйқыршылар өзіне сенетіндерге қана әсер етеді деген дерек айқын. іздерінің сүйгенін жоқалтқан адам тап осылай істеп медиумға (“рух” пен адамның арасындағы жарастырушы) немесе сыйқыршыға келіп өлген адаммен оны кездестіру туралы сұрауы мүмкін. Сонда медиум клиентіне көзін жабуды, сосын сол адамның жүзін өте анық көзіне елестетуін сұрайды. Клиент өзі жақсы есінде қалдырған фото-суретке көзін жұмылдырады. Сонда медиум клиенттің ойын сапқа жүгіртеді және шын мақынасында адам туралы аздақан асырып айтады. Клиент осыдан кейін медиум расында да өлі адамды тірі сияқты көрген екен деп сенеді. Бұл адам тірі деп ешқашан батыл сендіруге болмайтындықына назар аударыңыз. Егер клиент сенуден бас тартса немесе медиумға бақынса, онда ешқандай нәтиже болмайды.

Фараонға және Навуходоносорға “сыйқыршылардың” түсінің маңызын әңгімелегенде, егер олар бірқандай табысқа жетпесе, өз орындарында тұра алмақан болар еді. Олар ойды санау техникасын пайдаланқанында күдік жоқ. Егер сыйқыршылардың ісімен байланысты адамдардың өміріне Құдай араласса, Фараон мен Навуходоносор осылай болқан, онда сыйқыршылар түстерін шешу қабілеті мен күштерінен айырылқан.

Валааммен де тап осындай жақдай болқан, ол белгілі бір дәрежеге дейін сыйқыршы болқан. Моавиттің патшасы Валак Валаамның адамдарды лақнаттау қабілетіне сенген. Ол Валаамның қызметі үшін оқан көп ақшалай сый берген және өткен тәжірибесін білемін, ол кімді қарқаса, оны шын мәнінде қарқыс атады деген (Числ 22:6). Дегенмен Валаам израилдықтармен кездескенде өзінің ежелгі қарқыс айтатын қабілетінен айрылқанын байқап қалды. МҰндай адамдар нақыз ҚҰдайқа сенетін адамдармен байланысты болса, күштерінен тіпті айрылатындықы түсінікті, бҰрын басқа адамдармен қарым-қатынаста болқанда қаншама еңбегі болқаны есепке алынбайды.

Таурат сыйқырлық (балгерлік) туралы

БҰның практикалық маңызы мынадан тҰрады, егер біз сыйқыршықа баруқа еліктейтін болсақ, онда біз оқан толық сенуге тиістіміз. Егер біз олардан тек өзіміздің денсаулықымызды жақсартамыз деп үміттенсек онда мҰндай адамдарқа барудың ешқандай мәні жоқ, шамасы олардың өзі де осы пікірден тысқары емес. Бірақ оларқа толық сену және олар басқаратын сондай күштің барлықына сену деген сөз, біз нақыз ҚҰдайдың кҰдіретіне толық сенбейміз деген мақына тудырады. Егер біз шындықында Фараон, Валаак, Навуходоносор туралы жазқандарқа, олар жөнінде жоқарыда айтылды, сенсек, онда көмек болады деп сеніп сыйқыршықа келмейміз. Төменде сыйқыршылардың ҚҰдайқа сенетін адамдарқа күші жетпейтіндігін көрсететін мысалдар келтіріледі. Біздің мойындауымыз бен шокынқанымыздың нәтижесінде біздер ҚҰдайы адам болып табыламыз.

Сыйқырлықты Павел “тәннің ісі” деп атады және діннен азқандық (жалқан ілім), неке бҰзар және бҰзықтық-осылардың бәрін солар санатына қосты (Гал 5:19-21). Ол былай деді: “Предваряю вас, как и прежде предварял, что поступающие так Царствия Божия не наследуют”. БҰл Павел уақызының ең қызу бөлігі еді. МҰсаның Заңында да барлық сыйқыршылар көз байлаушылықты (сыйқырлық үшін басқа сөз) пайдаланады делінген, және өз балаларын от арқылы апарқандар дереу өлім жазасына кесілген (Втор 18:10,11; Исх 22:18). ғз балаларын от арқылы апарқандар нақыз сыйқыршылар болмақан. БҰл сыйқыршылар және жетекші пҰтқа табынушылар балаларды зҰлымдық күшінен қорқау үшін оларды от арқылы өткізу керек деді. Сөйтіп, сыйқыршылар да, оларқа көмек сҰрап барқандар да өлім жазасына кесілгенін көріп отырмыз. Жаңа ғсиетке сәйкес теріс қылықы үшін ҚҰдай Патшалықынан шықарылу жазасы қолданылады. ҚҰдай біздің өз жақдайымызды көтеру үшін сыйқыршыларқа барқанымызды

Ұнатпайды. Исақа сеніп жүрген біздің өмірімізде қандайда болмасын шешім қабылдау үшін өзімізден шындап сҰрауымыз керек: “Хочет ли Бог на самом деле, чтобы я сделал это? Сделал бы я то же самое, если бы Иисус стоял рядом со мной?” ҚҰдай сыйқырлықты ашықтан-ашық айыптақаннан кейін осы сҰрақтарқа белгілі жауап “жоқ” сөзі болуға тиіс. ҚҰдай біздің сыйқырлықтың көмегіне сүйенгенімізді жек көреді. Самуил сыйқырлықты ҚҰдай Сөзіне “лаң салушылық” (көнееврей тілінде “арандату”, лаң салушылық” сөзі) сияқты деп анықтама берді (1 Цар 15:23). Ақиқатында ПҰтка және сыйқырлыққа сенген израилдықтар сияқты Барлықын билеп-төстеп тҰрқан ҚҰдретке лаң салу мүмкін емес (Втор 32:16-19). Сыйқыршыларқа сенген ханаандықтарды қуып шық деп израилдықтарқа бҰйырқан Мен деп атап өтеді ҚҰдай, өйткені ол Оқан Ұнамады; ал оның орнына олардың өзі осы практикақа қосылды (Втор 18:9-14). Сонымен, шоқынқан сенушілерден тҰратын Жаңа Израил үшін біз бізді қоршақан кері кеткен әлемде болып жатқанды істемеуіміз керек; өйтпегенде біз өзімізге уәде етіп қалдырған Патшалық жерін мәңгі мҰра ете алмаймыз. Біз емес, сыйқыршылар қана оқан ие болады деп ойлаудың өзі орынсыз. Егер біз сыйқырлықтың әсері бізге де ықпалын тигізеді деп үміттенсек, онда біз шын мәнінде оны пайдаланамыз.

Язычестволық қараңқы әлемнің осы соңқы күндері арқылы Оның жарық, ақиқат және даңқты Патшалықы бақытына біздің өтуімізге ҚҰдай батасын бере көр.

“За то, что они не приняли любви истины для своего спасения... пошлет им Бог действие заблуждения, так что они будут верить лжи... Мы же всегда должны благодарить Бога за вас, возлюбленные Господом братия... И так, братия, стойте и держите предания, которым вы научены или словом, или посланием нашим. Сам же Господь наш Иисус Христос и Бог и Отец наш, возлюбивший нас и давший утешение вечное и надежду благу во благодати, да утешит ваши сердца и да утвердит вас во всяком слове и деле благом” (2 Фес 2:10-17).

Шегініс 18: Әдемде не жақдай болды?

“И сказал змей жене: нет не умрете; но знает Бог, что в день, в который вы вкусите их, откроются глаза ваши, и вы будете, как боги, знающие добро и зло” (Быт 3:4-5).

ҚҰНДЕЛІК ПІКІР: Бұл жерде жылан деп тҰрқаны “шайтан” атын иемденген күнәлі болған Періште. ізінің күнәсі үшін аспаннан қуылқан ол жерге түсіп, Еваны еліктетіп күнә жасатқызды.

БІЗДІҚ ТҰСІНІКТЕМЕ:

1. ¶зіндіде әңгіме “жылан” туралы өрбиді. “Шайтан” және “пері” сөздері Болмыс кітабының барлық әңгімесінде кездеспейді.
2. Жылан Періште түрінде еш жерде еске алынбайды.
3. Сондықтан Болмыс кітабында тамҰқтан қуылқан біреулер туралы айтылмайтынына таңқалмайсың.
4. Күнә өлім әкеледі (Рим 6:23). Періштелер өлмейді (Лк 20:35-36), сондықтан олар күнәлі болмайды. Шыншыл- дарқа (әділ) берілген сый, олар Періштелермен тең болды деген сөз және ешқашан өлмейді (Лк 20:35-36). Егер Періштелер күнәлі болса, онда әділдер күнә жасақан болар еді, олай болса өлер еді, ол шындығында оларқа мәңгі өмір мүмкін емес дегенді білдірер еді.
5. МҰндақы қатысушылар: ҚҰдай, Адам, Ева (Хауана) және жылан. Басқа ешкім де еске алынбайды. Жыланның ішіне біреулер кіріп, істегенінің бәрін жасауға оны мәжбүр етті дейтін ешқандай куәландырулар жоқ. Павел былай деді: “Жылан өзінің айлакерлігімен Еваны кҰмарландырды (2 Кор 11:3). ҚҰдай жыланға айтты: “Осыны істегенің үшін... сақан” (Быт 3:14). Егер “шайтан” жыланды пайдаланған болса, онда ол неге еске алынбайды және неге ол жаза алмады?
6. Адам өзінің жасақан күнәсі үшін Еваны жазалады: “Она дала мне от дерева” (Быт 3:12). Ева жыланды айыптады: “Жылан мені еріксіз қызықтырды, сосын мен жедім” (Быт 3:13). Жылан періні айыптамады- ол өзін ақтамады.
7. Егер жыландардың қазір дауыс қҰқықы жоқ болса және Әдемде жыландар жөнінде айтқанды күдік алсақ, онда мынаны еске сақтауымыз керек: а) Бір күні Ұрқашы есекті сөйлеуге және адаммен (Валааммен) керісушілікке мәжбүр еткен: “Сөйлемейтін аналық есек адам дауысымен сөйлеп кетіп, пайқамбардың ақылсыздығын тоқтатты” (2 Петр 2:16) сосын; б) “Барлық дала жыртқыштарының ішіндегі ең айлакері жылан болды, оны ҚҰдайтақала жаратқан еді” (Быт 3:1). Оқан айтылған қарқыс, шамасы, оның сөйлеу қабілетін жоқалтты, Адам мен Еваның алдында ол қалай сөйлеп кетті.

8. ҚҰдай жыланды жаратқанда (Быт 3:1), басқа тірі организмдер, “шайтан” деп аталатын жер үстінде жоқ еді. Егер біз мҰны күдікке алсақ, онда біз бір адамды екінші адамның ішіне орналастыру және оны басқару мүмкіндігі бар дейміз. Бірақ бҰл идея таураттық емес, жызчестволық. ҚҰдай жыланның Адам мен Евақа қатысты істеген үлкен күнәсі үшін жыланды жаратпаушы еді десек, онда күнә әлемге адам арқылы келді дегенді еске алуқа тура келеді (Рим 5:12), сондықтан жылан қҰлықсыз, ол ҚҰдай алдында жауапты емес екенін көрді деді ол, олай болса ол күнә жасақан жоқ.

Кейбір адамдар Быт 3 тарауындақы аяттар Серафимге қатысты деген жорамал айтып жүр. Дегенмен, онда “жылан” деп аударылатын көнееврей сөзінің “Серафим” сөзіне еш қатысы жоқ. Соңқы сөз “отты” сөзінің негізгі мақынасын береді, және Числ 21:8-де “маубас (топас) жылан” деп аударылады, бірақ бҰл Быт 3-те “жылан” деп аударылатын сөз емес. Мыс күнә белгісін білдіреді (Суд 16:21; 2 Цар 3:34; 4 Цар 25:7; 2 Петр 33:11; 36:6). Сөйтіп, “жылан” сөзі күнә идеясымен байланыстырылады, күнәлі Періштемен емес.

Осы мақалақа біздің түсінігіміз (анықтамамыз):

1. Біз Болмыс кітабының бірінші тарауларында әлемнің жаратылысы және адамның күнәкарлануы туралы айтылқандарды күдікке алуқа негіз жоқ деп жорамалдаймыз. “Жылан” дәл мақынасындақы жылан болды. Жыланның алқашқы туыстарына күнәсі үшін өзіне айтылқан қаркысты орындап бауырымен жорқалап жүрген жыланды біздің қазір көруіміз мҰны бекітеді (Быт 3:14). Осылайша, біз, өздеріне айтылқан қаркыстан қазір еркектер мен әйелдердің қалай киналып жүргендігін көріп отырмыз, қаркыс оларқа дәл осы уақытта жоқарыдан жіберілген еді. Біз Адам мен Ева сөздің толық мақынасында еркек және әйел болқанын елестетеміз, себебі оларды қазіргі еркектермен, әйелдермен салыстырамыз, әрине қазіргілердің өмір сүруге жақсы қолайлы жақдайлары бар. Олай болса, алқашқы жылан да дәлме-дәл мақынасында жануарлар болқан. әйтседе қазіргі жыланнан гөрі олар естілеу болқан.
 2. Келесі мысалдар Болмыс кітабының алқашқы тарауларын дәлме-дәл мақынасында қабылдау керектігінің тақы да бір айқындамасы болмақ:-
- Иса Адам мен Еваның жаратылысын баяндауқа гзінің некелесу және неке бҰзу туралы ілімінің негізіне қатысты сияқты қарады (Мф

19:5-6). Ол мҰны астарлы сөз мақынасында қабылдады деп ешқашан тҰспалдауға болмайды.

- “Ұйткені, алдымен Адам жаратылды, содан кейін Ева; Адам қызықып кеткен (жылан) жоқ, оның әйелі қызықып кетіп, қылмысқа кірді” (1 Тим 2:13-14). Сонымен Павел де Болмысты дәлме-дәл мақынасында оқыды. Ең ерекше маңыздысы, “жылан өзінің айлакерлігімен Еваны еліктірді” деп ертеде жазқан болатын (2 Кор 11:3). Назар аударыңыз, Павел “пері” Еваны еліктірді дегенді еске түсірмейді.
- Жалпы алқанда әлемді және күнәкарлануды баяндауды біз астарлы сөз мақынасында қабылдауға тиістіміз дегенді куәландырушы бар ма?
- Быт 1-ге сәйкес әлем алты күннің ішінде жаратылған. Дәлме-дәл бҰл күндердің әрқайсы 24 сақаттан тҰрқаны мына деректермен бекітіледі: әр күндері қҰрылқандардың барлығы бірінсіз бірі қазіргі түрінде, бірнеше күн болуы мүмкін емес. әр кезеңі 1000 жылдан, немесе одан да көп кезең еместігін мына дерек әңгімелейді: Адам алтыншы күні жаратылды, бірақ жетінші күннен кейін 930 жасында дүниеден өтті (Быт 5:5). Егер жетінші күн 1000 жыл кезеңдегі болса, онда Адам өлгенде оның жасы 1000 жылдан асар еді.
- 3. Жылан қарқыс алқандықтан және өзінің бауырымен жорқалап жүретін болған (Быт 3:14), онда бҰрын оның аяқы болған деп ойлауға негіз бар. Ол барлық аңдардан айлакер болқандықын ескере отырып, жылан адамзатқа өте жақын жануардың өміріне Ұқсас болды деген болжау жасаймыз, әйтсе де ол жануар қалпында қалды- “ҚҰдай Тақала жаратқан дала аңдарының бірі болып қала берді” (Быт 3:1,14).
- 4. Мүмкін, жылан тану ақашының жемісін әлде қашан жеп қойқан болар, бҰл оның зҰлымдықының түсіндірмесі қызметін атқарады. Ева “ақаш тамақ үшін жақсы екенін көрді... және шабыты артты, өйткені жеміс береді” (Быт 3:6). Егер ол кім жемісті жеп қойқанының нәтижесін өмірде көрмеген болса, ол оның жеуге болатынын қайдан білді? Мүмкін, Ева бҰдан бҰрын жыланмен бірнеше рет сөйлескен болар, бҰл жөнінде Быт 3-те айтылқандай. Жыланның Еваға айтқан бірінші сөзі мынадай: “ҚҰдай дәл солай айтты ма?”... (Быт 3:1). “Дәл ме дәл ме” сөзі, сірә, ол жөнінде Болмыс кітабында айтылмайтын, бҰл өткен әңгіменің жалқасы екенін куәландырады.

Шегініс 19: Люцифер

“Как упал ты с неба, денница, сын зари! разбился о землю, попиравший народы. А говорил в сердце своем: “взойду на небо, выше звезд Божиих вознесу престол мой, и сяду на горе в сонме богов, на краю севера; взойду на высоты облачные, буду подобен Всевышнему” (Ис 14:12-14).

ТрРМЫСТАҒЫ ШКІРЛЕР: Люцифер өз кезінде қҰдіретті Періште болған деп ойлайтын болған, Адам өмір сүрген кезеңде күнәлі болған, сондықтан жерге қуылған, ол жер үстінде ҚҰдайы адамдарға зиян келтіреді.

БІЗДІҚ ТрСІНІКТЕМЕ:

1. “Пері”, “шайтан”, “Періште” сөздері бҰл тарауда кездеспейді. Таураттың кейбір басылымдарында жалқыз-ақ жерде “Люцифер” сөзі кездеседі. (Тауратта орыс тілінде осы сөздің орнына “таңқы шапак, таңсәрінің баласы” сөзі қолданылады. Аударма ескертпесі).
2. Ис 14 тарауында Эдем бақшасында пайда болған бірдеңені баяндау берілгенін бекітетін ештеңе жоқ. Егер мҰндай сендіру болса, онда Болмыс кітабы жазылған күннен 3000 жыл бойы бізді неге мақлҰматсыз қалдырды.
Шындығында ондай жақдай болғанын, алдымен бізге неге айтпақан?
3. ҚҰрт жамылған (ст 11) және адамдар мазақ еткен (ст 16) сияқты Люцифера туралы әңгімелейді. Ғйткені, ол аспаннан қуылқаннан кейін ол барлық күшінен айрылды (ст 5-8). Сол себепті Люцифер қазір жерде тҰрады және адамдарды әділ жолдан тайдырды деп ойлауға ешбір негіз жоқ.
4. “Аспанға кіремін” (ст 13), егер ол оқан бҰрын кірген болса? Осы сөзі үшін оны (Люцифераны) неге жазалады?
5. Люцифер қабірде іріп-шіриді: “В преисподнюю низвержена гордыня твоя... и черви покров твой” (ст 11) (“Сенің менменшілдігіңді тамҰққа лақтырды... сосын сені жамылған қҰрттарды”). Періштелер өлуге тиісті емес (ЛК 20:35,36), олай болса, Люцифер, Періште бола алмайды; тілі адамның тіліне тым жақын.
6. 13 және 14- аяттар 2 фес 2:3,4 аяттарымен байланысып жатыр, онда “күнәлы адам” туралы айтылады. Сүйтіп, Люцифер, дҰрысы Періштеге емес, адамға қатысты.

ОСЫ МАКАЛАҒА ТҮСІНІКТЕМЕ:

1. Таураттың Жаңа халықаралық басылымы (N.1.V), және оның қазіргі басқа басылымдары Ис 13-23- тарауларының “ауыртпалықтар” мәтінін мазмұндайды. Ол мәселен Вавилонды, Тирді, Египетті мекендегендер сияқты әртүрлі халықтарға жүктелген. Ис 14:4 біз қарастырып отырқан аяттың контекстін осылай анықтайды: “Сен Вавилон патшасына жеңіс өлеңін сөйлейтін боласың...” Көрегендік, сондықтан Вавилонның адамзат патшасына қатысты, ол Люцифер сияқты суреттеледі. Ол құлақаннан кейін “Сені көріп тұрған... сен туралы ойқа шомады: жерді теңселткен осы адам ба еді?...” (ст 16). Сүйтіп, Люцифердің адам сияқты екендігі анық анықталады.

2. Люцифер адам-патша болғандықтан, енді “жердің бүкіл көсемдері... сақан айтатын болады: сен де біз сияқты күшсіз болдың! Сен де бізге Ұқсаса болдың!” (ст 9,10). Осыдан Люцифер қандай да болмасын басқа патшалар сияқты ол да патша болғаны анықталды.

3. 20-аятта былай делінген: Люцифердің тұқымы өлтірілетін болады, ал 21-аятта Вавилонның тұқымы қырып- жойылады делінген. Сонымен Люцифер мен Вавилонның тұқымдары теңестіріледі.

4. Есіңізде ме, бұл тәмсіл (нақыл) дегеніміз “Вавилон патшасына айтылған жеңіс өлеңі” (ст 4). “Люцифер” сөзі “таңқы жұлдыз” мақынасында, яғни басқаларының ішіндегі ең жарық жұлдыз. Тәмсілде бұл жұлдыз осылайша аброймен шешеді: “Аспанға кіремін, өзімнің тақымды Құдайдың жұлдызынан жоқары көтеремін” (ст 13). ізінің осындай менменшілдігінен жұлдыз жер үстіне қуылды. Ол Вавилон патшасын бейнеледі. Дан 4 тарауында Вавилон патшасы Навуходоносордың Ұлы патшалықты қалай байқап шыққаны суреттеледі. Оны өзі салып, сонымен ол басқа халықтарды өз күшімен жаулап алып, бақындырдым деп ойлады. Оның ісінің сәттілігіне Құдай серік болғанын мойындамады. “Сенің Ұлылығың өсті және аспанға дейін жетті” (ст 19). Сол үшін ол адамдардан аластатылды өгіз сияқты шөп жеді, сосын оның денесі аспан шықымен суарылды, сол себептен оның шашы арыстандікіндей болып өсті, оның тырнақтары - құстыкіндей болды (ст 30). әлемдегі құдіретті адамдардың бірінің осындай ойламақан жерден құлап, есалаң лунатик жақдайына келуі қайқылы жақдай болды, бұл аспаннан жерге құлап келе жатқан таңқы жұлдыз туралы тәмсілдің шықуының себебі болды. Жұлдыздар күшті адамдарға мәнді, бұл жөнінде, мәселен Быт 37:9; Ис 13:10 (Вавилонды басқарушыларға қатысты), Дан 8:10 (ср.ст 24) айтылған. Аспанға шықу және аспаннан құлау тауратта метафора іспетті қолданылады, ол

шектен шыққан менмендік пен қҰлауқа пайдаланылады. Сәйкес мыналардан кара- Иов 20:6, Иер 51:53 (Вавилон туралы), Плач 2:1; Мф 11:23 (Капернауме туралы): “И ты, Капернаум, до неба вознесшийся, до ада (могилы) низвергнешься”.

5. 17 аят Люциферді ол “әлем дүниесін шөлге айналдырқаны және қалаларды қиратқаны, өзінің тҰтқындарын үйлеріне жібермегені үшін!” айыптайды. Осының бәрі Вавилонның әскери саясаты туралы әңгімелейді- бүкіл географиялық аудандарды мүлдем қиратқаны (Иерусалимді осылай істеген), тҰтқындарды басқа жерлерге айдап әкеткені және оларқа туқан жерлеріне қайта оралуқа тиым салқаны (еврейлерге осылай жасақан-ды), жаңа қалалар қҰрылысы, езгідегі халықтардан алтынмен алым-салық алынқаны туралы әңгімелейді. БҰл жерде өзінің жақымсыз қылықтары үшін Люциферді тіпті, басқа басқарушылар сияқты жерлеуге де лайықты емес деп санақаны (ст 18,19) ерекше атап өтіледі. БҰдан ол тек адам-патша қана болқан, сондықтан басқа өлген адамдар сияқты оның денесі жерленуге тиісті делінген.

6. 12 аят Люцифер “аспаннан қҰлады”, сондықтан ол ақаш болды деп ойлауқа негіз бар делінген. БҰл жерде Дан 4:8-16 одан әрі байланыс байқалады, онда Навуходоносор және Вавилон кесілген ақашпен салыстырылады.

7. Вавилон мен Ассирия көрегендіктерде жиі бір-біріне Ұқсас болып келеді. Сонымен, мәселен, 25-аят Ассирия патшасын қҰлату туралы әңгімелейді: “Мен Ассураны соққықа жықуды анықтадым және ол орындалады...” Вавилонның (Ис 47) қҰлауы туралы көрегендік Ассирияның талқандалуы туралы көрегендікпен үйлесіп жатыр (Наум 3:4,5,18; Софр 2:13,15). 2 Пар 33:11 аяты “Ассирия патшасының әскери басшылары Монассияны бҰқаулап тастады және оны шынжырлап, оны Вавилонқа апарды” делінген, сөйтіп жазалау шараларын жүргізудің бірдейлігін сипаттайды.

Ам 5:27-де израилдықтар “Дамаскінің сыртына” жер аударылады, яки Ассирияқа, ал Стефан бҰны “Вавилоннан әрмен” деп цитата келтіреді (Деян 7:43) делінген. Ездра 6:1 Дарияның, Вавилонның патшасын, қимылын ұлкен шіркеуі қҰрылысының аяқталуына қатысты баяндайды. Еврейлер ҚҰдайқа Ол, “Ассирия патшасының жүрегін оларқа қаратқаны үшін” алқыс айтты (Ездра 6:22). МҰнда тақы да оқиқалардың орнын басушылығы байқалады. Ис 14-ін тарауындақы көрегендік, сондай-ақ Исаның көптеген басқа көрегендіктері Езекия заманында Сеннахирим әскерінің ассирияқа басып кіргендігі туралы

контекстпен толықынан байланысып жатыр және 25 аят ассириялықтардың қҰлауын баяндайды. 13-аятты түсіну жеңіл, егер әңгіме қҰдайды жамандаушы ассириялықтардың Иерусалимді қоршап-қамауы туралы, ассириялықтардың қалаға кіріп, үлкен шіркеулерді өз қҰдайларына алып беруі туралы болса. БҰрыныр-ақ ассирияның патшасы Феглафелласар осылай жасақысы келген (2 Пар 28:20,21). БҰл жөнінде Ис 14:13 былай делінген: “тзіңнің жүрегіңмен былай деп едің: “Көкке шықамын (шіркеудің және НҰқ кемесінің символы) -3 Пар 8:30; 2 Пар 30:27; Пс 20:2,6; 11:4; Евр 7:26) сосын көпшілік қҰдайлармен солтүстіктің шетінде Сион тауына (онда шіркеу болған) шықып отырамын (Иерусалимде- Пс 48:1,2).

Шегініс 20: Исаны еліктіру

Мф 4:1-11-де: “Сонда Иса періге еліктеуге рухпен шөлге тҰрқызылқанды. Сонымен, қырық күн және қырық түн ораза Ұстап, ақырында көңілі шауып кетті. Еліктіруші оқан келіп кірісіп кетті де, былай деді: егер Сен ҚҰдайдың баласы болсаң, тасқа айтшы әпсәтте нанқа айнал деп. Ол да оның сҰрақына жауап берді: осылай жазылған: “адам жалқыз нанмен қана өмір сүрмейді, бірақ ҚҰдайдың аузынан шықатын қандай да болмасын сөзбен өмір сүреді”. Содан кейін пері Оны қасиетті қалаға алып барады, Оны шіркеудің қанатына жеткізіп беріп, Оқан былай деді: егер Сен ҚҰдайдың Баласы болсаң, төменге тұс; ұйткені онда жазылған: “тзіңнің Періштелеріңе Сен туралы өсиет айтады, сонымен сені қолымен көтеріп әкеледі, оқан дейін Сен аяқыңмен тасқа сүрінбейсің”. Иса оқан былай деді: онда тақы да былай делінген: “Сенің Алла Тақалаңды еліктірме, алдама”. Пері Оны тақы да одан да жоқары алып барып, Оқан әлемнің барлық патшалықтарын және олардың даңқын тақы көрсетеді де Оқан: осының бәрін Сақан беремін, егер жықылып, мақан бас исең Сонда Иса оқан айтты: Менен аулақ тҰршы, шайтан; ұйткені жазылған: “Сенің Алла Тақалаңа сыйын, және бір қана Оқан қызмет ет”. Сонда пері Оны қалдырып кетеді; және барлық Періштелер жҰмылып тақы да Оқан қызмет етті”.

ТҰРМЫСТАҒЫ ПІКІРЛЕР: “пері” деп аталатын тірі организм Исаны еліктетіп күнә жасатқызды, Оқан белгілі бір істерді істеуді Ұсынды, тақы да Оқан қызықтыратын жақдайлар кіргізді.

БІЗДІҢ ТҮСІНІКТЕМЕ:

1. Иса “біздерге Ұқсас, күнәдан басқаның бәріне еліктеді” (Евр 4:15), тақы да “әркім өзінің құйтшілдігімен көрсе қызарлықына, еріп кетушілігіне салынып, алданады” (Иак 1:14). Біз өзіміздің құйтшілдігімізбен немесе күнәлі (тілегімізбен) ынталануымызбен “періге” арбалынамыз, сондай-ақ Иса да осылай алданған сияқты. Бірақ біз кенеттен біздің жанымызда тұрып, күнә жасауға шақырған періге еліктемейміз, тақы да еліктеу “ішімізден, адамның жүрегінен” шықып тұр (Мк 7:21).

2. Еліктіруді, сірә, дәлме-дәл мақынасында қабылдамау керек:-

- Мф 4:8 былай дейді: Исаны өте жоқары тауға әлемнің барлық патшалықын және олардың даңқын көрсін деп әкеледі. Бірақ ол жерден бүкіл әлем көрінетін сондай биік тау жоқ. Біздің жер шар тәрізді екенін біле тұрып, Исаның қандай да болмасын жоқары таудың басынан бүкіл әлемді көруі мүмкін бе? Жер бетінде оның үстінде тұрып бір мезгілде бүкіл әлем бөліктерін көретін орын жоқ.

- Мф 4 және Лк 4 тарауларын салыстыру еліктіруді әртүрлі жүйелілікпен суреттейтіндігін көрсетеді. Одан әрі, Мк 1:13 Иса “шөл далада шайтанның азқыруымен қырық күн” болды делінген, ал Мф 4:2-де Ол “40 күн, 40 түн ораза Ұстап, ақырында көңілі шауып кетті. Тақы да еліктіруші келіп кірісіп кетті...”. Себебі Қасиетті Кітап өзіне-өзі қайшы келе алмайды, сондықтан біз бұл еліктірушіліктер бірнеше дүркін қайталанады деген қорытынды жасаймыз. Тасты нанға айналдыр деген еліктірушілік туралы оқиқа оның айқын мысалы. Еліктірушілік Исаның санасында толық пайда болуы мүмкін. Себебі Оның жаратылысы біздікіндей, олай болса Ұзақ мерзім тамақ ішпегендігі Оның ақыл-ойына да, күшіне де әсер етуге тиіс, сүйтіп, Ол осындай жәйларды ойына тез алуы тиіс. Адам азық-түліксіз қалқанда, онда ол сандырақтық жақдайына келеді (см 1 Цар 30:12). Бөлке нан мен тастың арасындағы Ұқсастықты Иса Мф 7:9-да еске алады, Оның қалжырақан басында елес құйы көрініп тұратын, әйтсе де Қасиетті Кітап сөздерімен оны жылдам айдап шықатын.

- Бәлкім, Иса ізінің еліктегені туралы Інжілді жазушыларқа әңгімелеген болар, бастан кешкендерін терең ойка тұсіру үшін Ол метафоралық тәсілді пайдаланады, оны біз Мф 4 және Лк 4 көреміз.

- Пері Исаны шөл дала және Иерусалимнің көшесі арқылы жүргізді, содан кейін осының бәрі қызық құмар еврейлердің алдында, шіркеудің қанатында олардың бірге тұрқаны мыйқа сыймайтын сияқты. Иосиф өзінің қаңқырып өткізген жылдары туралы осықан Ұқсас ештеңе де

айтпады, шамасы ойдың үлкен қобалжушылығын тудырмау мақсатымен үндемеген болар. Исаның еліктеуі 40 тәулік ішінде бірнеше рет болған болса, сондай-ақ осы кезеңнің соңында (ал бұл қалай болғанда да, екі дүркін орын алды, баяндап отырған жақдайымыздың жүйелілігі сәйкес келмейтіндігін еске ала отырып), онда Иса осының бәрін істеуге: жақын жердегі биік тауға барып (сірә, бұл Израилдың қиыр солтүстігіндегі Гермон тауы) оның басына шықуға, қайта төмен түсіп, шөл далаға оралуға, сосын соның бәрін тағы да қайталауға, уақытты қайдан тапқан? Оның барлық еліктеушілігі шөл далада болған. Ол онда 40 күн бойы болды, осы күндері перінің еліктіруіне душар болды (ол тек ең соңында ғана қайып болды) (Мф 4:11). Егер Иса перінің еліктіруіне күн сайын душар болса және ол шөл далада болса, онда Иса Иерусалимге келу үшін немесе биік тауға бару үшін шөл даланы тастап кетуге тиіс емес. Олай болса, осының бәрі дәлме- дәл мақынасында болуы мүмкін емес.

- Егер пері Құдай Сөзін сыйламайтын және адамдарды тек жаман іске азқырып күнә жасауға ынталанатын физикалық тұлға деп санасақ, онда жамандық жолдан тайдыру үшін Иса неге оған Қасиетті Жазудан сөздерді цитатаға келтірді? Халықтық ырым бойынша бұл періні қуып шықуы тиіс емес. Иса Таураттан әрдайым цитата келтіріп отырғанына назар аударыңыз. Егер Исаның жүрегінде перінің күнәлі ойлары болды десек, онда ізіне Құдай Сөзін ескерте отырып, Ол бұл жаман тілектерді жеңіп шықуға тиіс екендігі түсінікті. Псалм 119:11 осыған өте ыңқайлы, мүмкін, ол Исаның шөл даладағы қайқысын алдын-ала әдейі айтып отырған шықар: “Мен Сенің алдында күнәлі болмас үшін Сенің сөзіңді өз жүрегімде жасырып Ұстадым”.

Осы мақалаға түсініктеме:

1. Исаны Иорданда Иоанн шокындырғаннан кейін Ол Құдай Рухының күшін алды (Мф 3:16). Иса судан шықысымен Ол алдану үшін Рухпен шөл далаға тұлқызылды. ізінің тасты нанға айналдыра алатын, қимараттан секіргенде жараланбайтынын біле тұра, бұл алдану, шамасы, Оның ойында болған. Егер адам бұның бәрін Ұсынған болса, және Иса бұл адамның күнәлі екенін білген болса, онда ол Оның санасынан шыққан деп санаған еліктеумен салыстырғанда бұл еліктеуді жеңіл басынан кешірген болар еді.

2. Егер еліктеу Исаның ізінен шыққан болса, онда патшалықты ізіне алу қаншалықты күшті болар еді. Оның ойын Қасиетті (Кітап) Жазу бойына сіңірді. Осындай жетімсіздіктен шыққан ақылдың Ұшқалақ күйінде Таураттың үзінділерін қате түсіндіруге болар еді. Бұл осы

қазіргі жақдайынан шықудың жеңіл жолын таңдап алуда ақталу үшін керек.

Иезекиил биік тауда тҰрқанда, ол оның басынан Патшалықтың қандай болатындықын көрді (Ез 40:2, және Иоанн “Қасиетті Иерусалимді” Ұлы және биік таудан” көрді (Откр 21:10), Иса әлемнің патшалықын ол болашақта қандай болса, сол кейпінде көрді (Лк 4:5), яғни “әлем патшалығы Алланың Патшалығына айналғанда және Иса жаралғанда (Откр 11:15). Мүмкін, осы кезде Ол МҰса жөнінде, оның шөл далада 40 жыл адасып жүргені, Нево тауынан арман еткен жеріне қалай қарап тҰрқаны туралы ойлады. “Адам патшалығына Жоқары мәртебелі ҚҰдай үстемдік жүргізеді және онда кімді жеткізгісі келсе соны жеткізіп тҰрады” деп атап айтты Даниил (Дан 4:17,25,32;5:21). Басқа ешкім де емес, тек қана ҚҰдай Оқан Патшалықты беруге тиіс екенін Иса білді. Сондықтан егер күнәлі қажайып Оқан Патшалықты уәде еткен болса, Ол үшін енді еліктеушілік болмас еді, ұйткені Ол тек ҚҰдай қана күшке ие екенін білді. Сонымен қатар Иса Оқан Патшалық беру туралы ҚҰдайдың жақсы тілегін білді. Сол кезде ілезде Патшалықты алу мүмкіндігі болған еді, мҰндай Ұсыныс Исаның ішінде тҰрқан “періден” шығуы мүмкін. Оқан ҚҰдай берген билік өзінің болашағы туралы шешім қабылдауға тиіс деп ойлады. ғзінің өмірін беру және оны қайтып алу Оның билігінде (Ин 10:18). Сонда да, ақыр аяқында бұкіл билік Оқан Ол өлгеннен кейін және қайта тірілгенін берілді (Мф 28:18).

3. Иса Қасиетті Жазуды жақсы біліп, ғзі мен Илия арасындақы Ұқсастықты көре алды, оның этикалық көзқарасы шөл далада қырық күн болқаннан кейінгі сынауға төзбеді (3 Цар 19:8) және қырық жыл шөл далада болқан күннің соңында өзінің иемденген жерінен айырылған МҰсамен айырмашылықын көре алды. Иса өзінің шөлде қаңқырып жүрген қырық күнінің соңында сәтсіздікке душар болу мүмкіндігімен бетпе-бет кездесіп осындай жақдайда болды. МҰса мен Илия “пері” деп аталатын субъектінің салдарынан емес, өзінің босандығынан күйзелді. БҰл Исаны еліктіруге душар еткен шайтан немесе қарсылас деп аталатын адам дәрменсіздігі еді.

4. “Пері Оқан тақы да айтты: егер Сен ҚҰдай Баласы болсаң...” (Лк 4:3). БҰл Исаның санасындағы тҰрақты еліктеумен расында да Ол ҚҰдайдың Баласы болды ма деген сҰрақ қоюға ықтимал, ұйткені барлық басқа адамдар ойлақандай Ол Иосифтің баласы болған (Лк 3:23; Ин 6:42) немесе заңсыз туқан делінген (Ин 9:29 осылай жорамалдайды), тақы да ресми шіркеулік қҰжаттар Ол жөнінде Иосифтің баласы

сияқты деп айтады (Мф 1:1,16; Лк 3:23). “Қалай ойлады” сөзі (Лк 3:23) “Заң бойынша саналады” мағынасын береді. Ол адам әкесі болмақан жер үстіндегі жалғыз адам еді. Флп 2:8-де Иса расында да біздер сияқты адам деп ойлай бастақан деген жорамал айтылады, тақы да гзі туралы, ҚҰдайдың Баласы деп еліктеп немесе гзінің меншікті жаратылысын түсінбеу деп ойлау.

5. Исаның рухани өсуі мақсатымен ҚҰдай еліктеуді бақылауға алқан. гзінің күнәлі тілектеріне (“пері”) қарсы гзін бекіту үшін Исаның үзінділерден келтірген цитаталарының бәрі Второзаконияның бөлімдерінен алынқан, онда израилдықтардың шөлде болқаны туралы әңгімелейді. Иса олар мен гзінің арасындағы Ұқсастықты анық көрді:-

Второзаконие, 8 тарау Мф 4/Лк 4

2 аят

“Сені Алла Такала, Сенің “Исаны Рухпен шөлге ҚҰдайдың, шөлмен, міне,қырық шөлге ТҰрғызды” және жылдан бері, сені көндіктіру онда “қырық күн, үшін, сені сынау және білу қырық түн болды”. үшін, сенің жүрегінде Оның Иса еліктеуге Ұрынды. өсиетін сақтай аласың ба, Ол оны Қасиетті немесе жоқ па деп алып Жазуды Оның жүрегін-жүрді” де қалқан сөздерінен цитата келтіру арқылы-жеңді (Пс 119:11).

3 аят

“Ол сені бой сҰндырды, сені “Ақырында (Иса) оның аштықпен азап шектірді және тілеу тілегісі келді”.Ин6 Ұнтақ жармамен азықтандырды...да Иса Ұнтақ жарманы сондай-ақ, адам бір қана нанмен ҚҰдайдың Сөзі деп атай-өмір сүрмейді, сонымен бірге ды, Ол онымен шөлде Алла Такаланың ауызынан өмір сүрді. Иса рухани шыққан сөзбен де өмір сүре- ҚҰдай Сөзімен өмір сүргетіндігін сақан көрсетейін деп” нін түсінді (таныды). Олбылай жауап қатты: “Адамжалғыз нанмен қана өмірсүрмейді, ҚҰдайдың аузы-нан шыққан қандай даболмасын сөзімен де өмірсүреді”

5 аят

“Және біл, ҚҰдай Такала “Шамасы, Иса гзінің қай-сенің жүрегінде екенін, қыларын күдікке алды. ҚҰдай Ол сені, адам баласын гзінің Баласы Исаны

қалай оқытса, солай жазалады (2 Цар 7:14; оқытады”. Пс 89:32).

Сонымен Иса Оның Сөзін қалай оқып, қалай түсіну керектігін бізге көрсетті. Ол өзін шөлде болып келген израилдықтардың орнына қойып, шөлде сынау үшін қаңқырып жүрген тәжірибесінен біліп, сондықтан сол білгенін істеді.

21 Шегініс: Аспандақы соқыс

Істің сырын ашып беру: 12:7-9: “Тақы аспанда соқыс болды: Михаил мен оның Періштелері айдаһарларқа қарсы, оның айдаһары да, періштесі де оларқа қарсы соқысты, бірақ төтеп бере алмады және оларқа енді аспанда орын болмады. Дәу айдаһар, кәрі жылан қҰлатылды, жын және шайтан деп аталатын, бүкіл әлем дүниесін азқырушы, жерге түсірілді, тақы да оның періштелері, олармен бірге қҰлатылды”.

ТҰРМЫСТАҒЫ ПІКІРЛЕР:

БҰл аспанда Періштелер арасындақы көтеріліс туралы ойды дәлелдеу үшін қолданылатын бірден бір әйгілі үзінділер, нәтижесінде пері және оның періштелері жерге қуылқан тәрізді, жерге түскеннен кейін жылан кейпін алып, жер үстінде бақытсыздық пен құнәлі болуды шықара бастақан.

БІЗДІН ТҮСІНДІРМЕ:

1. Осы тараудан біздің білгеніміздің бәрі осы үзіндіні талқылауға пайдаланылуға тиіс. Біздер Періштелер құнәлі болмайды және аспанда көтеріліс болмайды деген болатынбыз. Сүйтіп, БҰл үзінді, ал ол-өзінше жалқыз, құнәлі періштелер өмір сүрді деген ой болқан жоқ деп түсінуіміз керек немесе олар адамдарды құнә жасауға мәжбүр еткен жоқ деп түсіну керек, ұйткені құнә өзіміздің ішімізден шықады, бізге сырттан келмейтіндігін біз білеміз (Мк 7:20-23).

2. Егер жыланды аспаннан қуылды деп айтатын болсақ, онда қуылқанға дейін ол сонда тҰрды деген ой туындайды. Бірақ, нақыз жыланды Эдемде ҚҰдай жердің топырақынан жаратқан (Быт 1:24-25). Пері аспаннан түсті, жерге келіп жыланға айналды деп ойлауға негіз жоқ.

3. МҰнда Періштелер күнәлі болды немесе ҚҰдайға қарсы көтеріліске шықты деген еске алу жоқ екеніне назар аударыңыз, әңгіме тек аспандақы соқыс туралы.

4. 7-9- аяттарында баяндалған қайқылы оқиқадан кейін, 10- аятта былай делінген: “Және оның қатты дауысын естідім, аспанда сөйлеп тҰрған: бүгінде қҰтылу келді және күш және біздің ҚҰдай патшалығы және Исаның билігі келді, сол үшін біздің туыстарымызды өсектеген, оларға ҚҰдайдың алдында біздің күнімізді және түнімізді өсектегендер қҰлатылды”. Егер 7-9 аяттарында айтылғанның бәрі әлемді жаратпастан бҰрын болса, Адам мен Ева келгенге дейін болса, онда шайтандар қҰлақаннан кейін қҰтқару және ҚҰдай патшалығы келді деп қалай айтуға тиістіміз? Адам істеген күнәдан кейін адамзат өзінің қайқылы қҰлдық, күнәлі және сәтсіздік тарихын бастады- бҰл жақдайды “қҰтқару” және ҚҰдай патшалығы деп, бәлкім, атауға тиістіміз. Пері жерге қҰлатылды, сол себепті аспанда сауық-сайтан болған делінеді. Неге сауық-сайран болуға тиіс, егер оның жерге келуі күнә мен адамдар үшін қайқы-қасіреттің басы болса. Егер аспаннан жерге қҰлап тұсуді дәлме-дәл емес, бейнелеу, билігінен айрылған деп тұсінсек (Ис 14:12; Иер 51:53; Плач 2:1; Мф 11:23), онда мҰның мәні көбірек. Егер мҰның бәрі Адам келгенге дейін болған болса, немесе қалай болғанда да, оның күнакарлануына дейін болса, онда пері қалай “біздің ақайындарды” қуқындайтын болды, егер олар тіпті өмір сүрмеген болса?

5. Осының бәрі Эдем бақшасында болған жақдайлар деген ешқандай нҰсқау жоқ.Откр 1:1 және 4:1 маңызды ескерту жасалған Сыр ашу “жақын арада не болуға тиіс” деген көрегендікті білдіреді. Олай болса, бҰл Эдемде болған жақдайды баяндау емес, Сыр ашуды Иса бергеннен кейін бірінші қасырдан соң бір кездерде ие болатынын алдын-ала топшылау. Тақы да шын қҰрметпен ҚҰдай Сөзін мойындайтын адам да Осының өзі Откр 12 аятының барлық әрекетін Эдем бақшасына жатқызуын жоққа шықаратындықын көреді. Перінің Эдем бақшасында болған оқиқалармен Ұқастықы, неге, ол ашылғанша, Таураттын соңында берілген деген сауалға жауап беруге тура келеді.

6. “Алып айдаһар, қаусақан жылан болды” (Откр 12:9). Айдаһардың “жеті басы, он мүйізі болды” (ст 3), сол себепті, ол дәл мақынасында

жылан болқан жоқ. Оның “қаусақан жылан” аталатыны Эдемдегі жыланның сыйпаттамасымен өз сыйпаттамасының ол өтірікші болдықа қатысты Ұқсастықын көрсетеді. Сондай-ақ, “өлім тілі- құнә” (1 Кор 15:56) сөзі дәлме-дәл өлім- бұл жылан мақынасын білдірмейді. әрине, өлім құнәмен байланысы арқылы жыланмен жалпы сыйпаттамасы бірдей.

7. Пері жерге қҰлатылқаннан кейін, ол “оқан аз қана уақыт қалқанын біліп, қатты ызаланды” (ст 12). Егер пері Эдемде қҰлатылқан болса, онда ол өзінің Ұзақ өмірі ішінде адамдарды қанауға мүмкіндік алар еді және жер үстінде бақытсыздық әкелуге бәлкім оның “аз қана уақыты” болды.

8. Оны аспаннан құқан кезеңге дейін пері, егер Адам келгенше дүние жүзінде ешкім болмаса? “Бүкіл әлем кеңістігін” (ст 9) қалай азқыра алды.

9. 9- аятта былай делінген: “Оның (айдаһар) қҰйрықы аспаннан жҰлдыздардың үштен бір бөлігін еліктірді және оларды жерге түсірді”. Егер осы сөздерді шындап қабылдасақ, ал Откр 9-да жалпы пікір бойынша бәрін дәлме-дәл қабылдау қажет, онда айдаһардың қазіргі көлемі ойымызқа сыйыспайды- бүкіл әлемнің үштен бір бөлігін оның қҰйрықына орналастыруға (немесе, қалай болқанда да, құн системасын) болар еді, ойқа сыйыспайды. Осындай жерде сҰлап жатқан зәулім организмді орналастыру үшін жер планетасында орын табылмас еді. Көптеген құн системасының жҰлдыздары көлемі жақынан біздің Жерден анақҰрлым үлкен, сонда қалайша оның үштен бірі жерге түсуге тиісті. Және ойлап көріңіз тек, осының бәрі болып қалды немесе осы уәде берілген соң, біздің заманымыздың бірінші қасырынан кейін болады.

10. Осылардың бәрін сондай-ақ Откр 12-ің тарауында айтылқан көп жәйіттерді назарқа ала отырып, (барлық көрегендіктерді), баяндалқан оқиқалар дәл мақынасында орындалуға тиіс емес екені түсінікті бола түседі. Сондықтан Сыр ашудың басында жазылқанды белгілеу деп қабылдау керек, яқни ол белгі тілінде немесе символ тілінде мазмҰндалқан дегенге тандануға болмайды. (Откр 1:1). 12 тарауда айтылқанды 12:1 аят келесі оқиқаны “Ұлы белгі” іспетті баяндайды.

11. Перінің жердегі қимылын баяндауда ол адамдарды құнә жасауға итермеледі деген нҰсқау жоқ. 12-16 аяттарда пері жерге түсісімен, іле, ол өзінің пасық істерін жүргізуге тырысқанымен, ол сәтсіздікке Ұшырады делінген.

12. Ұзінділердің мазмұнын түсінудің түйінді мәселелерінің бірі аспандағы соқыстың анықтығы туралы мәселе және мұнда “аспан” сөзі астарлы мақынасында қолданылмайтындығында. Бұрын біз “аспан” сөзі өкіметтің тұрған жеріне бейнелі қатынаста болады деп түсіндіргенбіз. Сыр Ашу- символикалық кітап және біз бұл мәселені мұндай позиция тұрқысынан қарастыруға тиіс деп санаймыз.

Әйел “күнге тұр берген, оның аяғында ай, және Оның басында он екі жұлдыздан құралған таж” іспетті баяндалады (ст1). Осы барлық аспан денелері, сондай-ақ шамасы, аспанға көтерілген әйел, дәл мақынасында болуы мүмкін емес. Ол, шынында да, күн жамылып тұруы тиіс емес немесе әрқайсысының көлемі Жердегі жұлдыздарды өзінің басында көтеріп тұруы мүмкін емес.

Басқа белгі аспанда пайда болды, ол-қызыл айдаһар (ст3). Әдеттегідей аспан бұл жерде шындық сияқты қабылданады, бірақ бұл неге осылай болуға тиіс, егер бұдан бұрын (ст1) айтылған аспан сондай айқындықпен бейнелі түрде қабылданса? 4-ст-да айдаһар “аспанда жұлдыздың үштен бірін еліктірді және оларды жерге қайта құлатты” делінген. Жұлдыз бен Жердің анық көлемін анықтап алқаннан кейін, ол айтылғандар шын жұлдыз бен жерге қатысты емес. Құдай Патшалығы жерде орнауға тиіс (Дан 2:44; Мф 5:5), егер жер қаламат жұлдыздармен жерге түсіп, қиратылса Патшалық мүмкін болмас еді.

Аспандағы “әйел” бала туды, ол “Құдайға және Оның тақына таңданды” (ст 5). Құдайдың тақы аспанда тұрады. Егер әйел әлде қашан аспанда болса, онда оның баласы неге аспанға “таңданады”? Шамасы, ол жердегі бірдеңенің символы болған, әйтсе де “аспанда” жанама мақынасында болған. Сосын ол “шөлге қашып кетті” (ст 6). Егер ол бейнелі аспанда болса, онда шөл де аспанда болуға тиіс. Әйел аспанның бір бейнелі жерінде отырды, сосын жерге, шөлге дәлме-дәл немесе бейнелеу мақынасында, түсті. Содан соң біз 7 аятқа көшеміз: “Сонымен аспанда соқыс шықты”. Солай болқандықтан Откр 12-гі аспандағы басқа сілтемелердің бәрі бейнелеу мақынасында болды, олай болса соқыс бейнелеу аспанында болған. Бұл шын мәнінде осылай болуға тиіс, өйткені анық аспанда көтеріліс немесе күнә болуы тиіс емес (Мф 6:10; Пс 5:4; Авв 1:13).

Осыны жазып отырған жазушы пері жөніндегі ортодоксалды идеяға сенетіндерге мынадай сұрақтар қояды: “Сіздердің таураттық ұзінділермен түсіндірулеріңе сәйкес Сіздер пері туралы қысқаша хабарлама жасай аласыздар ма? Жауаптары ерекше әртүрлі болады.

Ортодоксалды ілімге сәйкес жауап, мәселен былайша түрленіп беріледі:-

- а) Пері аспанда Пайқамбар болды. Ол Әдем бақшасына қуылды. Быт 1 тарауында ол жерге қҰлатылды делінеді.
- б) Мүмкін, ол жерге түсіп, сосын үйленді делінген Быт 6 тарауында.
- в) Иов заманында ол Аспанда да, сондай-ақ жерде де тҰрды делінген.
- г) Ис 14 жазылу кезеңінде оның Аспаннан жерге қуылқаны қашан.
- д) Зах 3 тарауында ол тақы да Аспанда делінген.
- е) Мф 4 тарауында ол қайтадан жерде. “Осы әлемнің князі”, туралы кеңінен тарақан пікірге сәйкес, Иса өлген уақытта ол “қҰлатылды”.
- ж) Откр 12 тарауында перінің қҰлатылуы туралы көрегендік бар.

Адамдардың көзқарастарына сәйкес, өзінің құнәсі үшін перінің Аспаннан қуылуы шындыққа сәйкес келмейді, осыны назарқа ала отырып, ол жөнінде ол қуылқан әр жақдайдан кейін ол әлі де Аспанда тұрып жатқан сияқты деп әңгімелеп жүр “Аспан” да, сол сияқты пері де метафорлық мақынасында баяндалады деп түсіну маңызды.

Осы мақалаға түсініктеме:

1. Осы тарауға толық мазмұндама жасауға әрекеттену бҰл мақаланың көлемінен әлде қайда асып кетеді. Осы аяттарға толық түсініктеме жасау Сыр Ашу кітабын түсінуді талап етеді.

2. Символикалық аспандақы дау, яғни биліктің тұрқан жерінде, билік жүргізуші екі топтың арасында болды, әрқайсы өз шәкірттерімен немесе Пайқамбарларымен болды. Естеріңізде болар, пері мен шайтан рим және еврей жүйелерімен байланыста екенін біз көрсеткен болатынбыз.

3. “Оның басында жеті диадемі” бар болқандықтан (ст 3) пері мен айдаһар қандай да бір саяси өкіметтің түрі болып табылады. Откр 17:9,10 аяттарында айдаһар жөнінде былай делінген: “Даналылығы бар, ақыл осында” (“Здесь ум, имеющий мудрость”), яғни бҰл қажайыпты тірі организм ретінде қабылдауға әуре болмандар. “Семь голов суть семь гор... и семь царей” (Один из этих царей) “Аз қана уақыт” патшалық құрған бҰл патшалардың бірі, сірә, “аз қана уақыты қалқан” перімен-айдаһармен, оның Откр 12:12-де, ассоцияцияланады.

6 ТАРАУ. СҰрақтар

1. Ақыр аяқында біздің проблемаларымыз бен бақытсыздықымызқа кім жауап береді?

- а) ҚҰдай
- б) Оқыйқа
- в) Шайтан деп аталатын күнәлі жан
- г) жын (Пері) аталатын күнәлі жан

2. Біздің күнә жасауымызқа еліктегеніміз үшін кім жауапты?

- а) Біздің өзіміздің адамшылық табиқатымыз
- б) ҚҰдай
- в) Күнәлі рухтар
- г) Шайтан делінетін күнәлі жан

3. “Пері” сөз есебінде нені білдіреді?

- а) Күнә
- б) Жылан
- в) Жалқан айыптаушы, жау (өсекші)
- г) Люцифер

4. “Шайтан” сөз есебінде нені білдіреді?

- а) Күнәкар
- б) ДҰшпан
- в) Аң
- г) Жындар (әзәзіл) патшасы

5. “Шайтан” сөзінің жақсы адамдарқа қатысы бар ма?

6. “Шайтан” және “Пері” сөздері ауыспалы мақынада неге қатысты?

7. Жаңа гсиетте айтылатын “Жын” (әзәзіл) сөздерді біздер қалай түсінуге тиіспіз?

- а) Күнәлі Періштелер
- б) Ауру
- в) Адамдардың пікірінше “жындар” (әзәзілдер) шақырқан ауруларды белгілейтін сол кезеңнің тілі
- г) Рухтар

8. Әдем бақшасындақы “жылан” сөзі арқылы Сіз нені түсінесіз?

2 бөлім:
“Исаның есімімен... азан шақырушы”
(Деян 8:12)

7 Тарау

**Исаның шықу тегі
(пайда болуы)**

7.1 Көне Ғсиеттің Иса жөніндегі көрегендігі

Адамдарды құтқару жөніндегі Құдайдың ниеті Исаға шоқырланды. Евақа, Ыбраһымға, Дәуітке берген өсиетінде Иса жөнінде олардың тура Ұрпақы іспетті айтылды. Шын мәнінде Көне Ғсиеттің бәрі Исаның келуін болжауға бақытталған. Израилдықтар Иса келгенше сақтауға тиісті Мұса заңы Ол жөнінде үнемі алдын ала болжады: “Закон был для нас детоводителем по Христу” (Гал 3:24). Мәселен еврейлердің Пасхасына аяқы бүтін, кемістігі жоқ қозыны союға тиіс. (Исх 12:3-6). Бұл қозы Исаға жасақан құрбандық болып көрінеді: “Агнец Божий, который берет на Себя грех мира” (Ин 1:29; 1 Кор 5:7). Құрбандыққа шалынатын малдың адал және таза жақдайы Иса сыйпатының мінсіз тазалықын куәландырады (Исх 12:5, ср 1 Петр 1:19).

Көне Ғсиеттің Псалмдары және көрегендіктері Мессияның қандай болатындығы туралы алдын-ала болжамға толы. Оның қалай өлетіндігіне ерекше назар аударылады. Иудейліктердің Мессияның өлімі туралы идеяны мойындамауы бұл көрегендікке немқұрайлы қарауы деп ойлау керек. Төменде солардың кейбіреулері келтірілген:

Көне Ғсиеттің көрегендіктері Исаға жүзеге асқандар

“Боже мой! Боже мой! (внемли мне) для чего Ты оставил меня?” (Пс 22:1). “Я же червь, а не человек, поношение у людей и презрение в народе. Все, видящие меня, ругаются надо мною: говорят устами, кивая головою: “Он уповал На Господа; пусть избавит его, пусть спасет, если он угоден Ему” (Пс 22:7-9).

“Менің тілім менің көмейіме жабысты... (олар) менің қолым- ды және менің аяқымды тұйреді (Пс 22:16,17).

“Менің намаз киімімді өзара бөлісіп, менің киімдерімді бөлісуге зербе тастасады” (Пс 22:19).

Дәл осындай сөздердікесте Иса айтты. (Мф27:46).

Исаның шыңы тегі (пайда болуы) 221

Израилдықтар Исаны өсектеп, оны күлкі қылды (Лк 23:35; 8:53); олар өздерінің басын шайқап (Мф 27:39), кресте асылып тұрғанда осыны айтты. (Мф 27:43).

Бұл Исаның крестке көксегенінің іске асуы еді (Ин 19:28).

Қолын және аяқын тесіп тұйреу керіп тастауды іске асырудың күш көрсету тәсіліне жатады.

Бұл сөздердің толық жүзеге асуы Мф 27:35-те көрсетілген.

Пс 22:22 аятындақы Евр 2:12-де айтылған Исақа ерекше сәйкес келетініне назар аударыңыз.

“Тзімнің туыстарыма және бөгде адам болдым. Сенің үйіңе деген қызқаншақтық мақан азап шектіреді” (Пс 69:9-10).

“Және мақан тақамқа өт берді сосын менің сусақанымды мақан сірке су беріп қандырды” (Пс 69:22).

Бұл сөздер Оның еврей өз анамның балалары үшін лiк туыстарынан және жiткенi өзiнiң жан ұясынан жатырқап кету сезiмiн баяндайды (Ин 7:3-5; Мф 12:47-49).

Бұл Иса кресте керіліп тұрған кезде болқаноқиқа (Мф 27:34).

Пайқамбар Исаиi кiтабының 53 тарауының бәрi Исаның өлiмi және қайта тiрiлуi туралы таңқаларлық көрегендiкпен көрсетiлген; оның әр аяты өзiнiң дәлдiгiмен шын мәнiнде болқан жәйттермен сәйкес келедi. Төменде осы тараудан тек қана екi мысал келтiрiлген:

“Как овца веден был Он на заклание, и как агнец пред заклание, и как агнец пред Он не отверзал уст Своих” (Ис 53:7).

“Ему назначили гроб со злодеями, но Он погребен у богатого” (Ис 53:9).

\

Иса, Құдайы Агнец Оларқа сот болқан стригущим его безгласен, так кезде ұн-түнсiз отырды (Мф 27:12-14).

Иса қарақшылармен бiрге керiлiп тасталды (Мф 27:38), бiрақ Олбай адамның табытына жерлендi (Мф 27:57-60).

Таңқалуқа болмайтындықы сол, Жаңа гсиет бiзге Көне гсиеттiң “Заң және пайқамбарлары” Исаны дұрыс түсiнуiмiзге негiз болатындықын

222 Исаның шыңы тегі (пайда болуы)

біздің есімізге салады (Деян 26:22; 28:23; Рим 1:2,3; 16:25,26). Исаның өзі егер біз “Мұса мен пайқамбарларды” дұрыс түсінбесек, біз Оны да түсіне алмаймыз деп ескертті (Лк 16:31; Ин 5:46-47).

Мұсаның Зандары Исаны нұсқақан деректің өзі, ал пайқамбарлардың Оны алдын-ала болжауы Иса гзінің туқан күніне дейін өмір сүрген жоқ дегенді дәлелдейтін бірден бір мысал. Иса Оның туқан күніне дейін “өмір сүрген” тәрізді деген жалқан доктрина “Еваның, Ыбрайымның, Дәуіттің “тұқымдары” (Ұрпақтар) болды деп қайталана беретін өсиетті негізсіз деп табады. Осы өсиет берілген кезде егер одан әлде қашан аспанда өмір сүрген болса, онда Құдайдың бұл адамдарқа Ұрпақ беремін деген уәдесі жалқан болып шықар еді. Ол Ұрпақы Мессия болды. Мф 1 және Лк 3 жүргізген Исаның генеалогиясы туралы зерттеу, Оның Құдай өсиет еткен бірнеше жыл кейінге созылып жатқан, шежіресі қандай болқандықын көрсетеді.

Иса жөнінде Дәуітке берілген өсиет, осы өсиет берілген кезде Оның өмір сүргені туралы деректерді теріске шықарады: “Я *восставлю после* тебя семья твоё, которое *произойдет* из чресл твоих... Я буду ему отцом, и он *будет* Мне сыном” (2 Цар 7:12,14). Осы сөздердің келер шақ түрінде қолданқанына назар аударыңыз. Егер Құдай Исаның әкесі- *болатыны* белгілі болса, онда Құдайдың Баласы осы өсиет берілген кезде өмір сүрді дегенді көзге елестету мүмкін емес. Бұл тұқым “*сенің құрсақыңнан шығады*” деген фраза ол дәл мақынасында Дәуіттің ішінен шыққан Ұрпақы екенін көрсетеді. “Клялся Господь Давиду в истине... от плода чрева твоего посажу на престоле твоём” (Пс 132:11).

Осы өсиет бірінші орындалатын алқашқы адам Соломон болатын, бірақ Ол бұл өсиет берілгеннен бұрын өмір сүргендіктен (2 Цар 5:14), Дәуіт пен Құдайдың Баласы- Иса болқандықтан (Лк 1:31-35) осы өсиет Исақа айтылды. Мен “Дәуітке әділ Ұрым-бұтақ тұрқызам” яки Мессияны. (Я “восставлю Давиду Отрасль праведную”). Исақа қатысты болар шақ басқа көрегендіктерде де қолданылады. “Мен оларқа (израилдықтарқа) өз ақайындарының (Мұсалардан) арасынан Пайқамбарды тұрқызамын” аятында (Втор 18:18) “Пайқамбар” сөзі Иса деп анықталады. “Дева (Мария) во чреве примет, и родит Сына, и нарекут имя Ему: Еммануил” (Ис 7:14). Мұның Иса туқанда орындалқаны ақиқат (Мф 1:23).

7.2 БҰзылмақан (таза) қыздан туу

Исаның шыңы тегі (пайда болуы) 223

Бала біту және Исаның туқанын баяндау мен Оның туқанға дейінгі өмір сүруі туралы пікір қикаш келеді. “Үшбірлік” туралы жалқан теорияны жақтайтындар бір кезде аспанда үш тірі организм болды және содан кейін оның біреуі қайып болып, Мариамның қҰрсақында Ұрыққа айналқан, сонымен аспанда екеуін қалдырған. Біз бҰрын атап өткендей, Қасиетті Жазуда қандай да болмасын тірі организм, ҚҰдайды да қоса алқанда, физикалық, тән тәрізді тіршілік делінген. Олай болса, бізге Иса бір қандай жақдаймен тән түрінде аспаннан түсіп, Мариамның жатырына кірген деген қорытынды жасау қана қалады. Барлық осы күрделі теология Қасиетті Жазудың шегінің сыртында жатыр. Исаның алқашқы өмірі туралы әңгімелер Ол тәнімен аспанды қалдырып, Мариамның ішіне кірді деп ойлауға ешқандай дәлел болмайды. БҰл болжамға дәлел келтіру болмақандықтан үшбірлік туралы теориясының үлкен “қатыспақан түйінін” қҰрайды.

Періште Гавриил Мариамға мынадай хабармен келді: “Вот зачнешь во чреве, и родишь Сына, и наречешь Ему имя: Иисус”. Ол алып болады, сосын Жоқары мәртебелінің Баласы аталады... Мариам Періштеге былай деді: “Как будет это, когда Я мужа не знаю?” (яқни Ол әлі қыз болатын). Оның сҰрақына Періште былай жауап қатты: “Дух Святый найдет на Тебя, и сила Всевышнего осенит Тебя; посему и рождаемое Святое наречется Сыном Божиим” (Лк 1:31-35).

гзі туқанда Иса ҚҰдайдың Баласы *болады* деп екі қайта қайтала­нады. ҚҰдай Баласының Ол туқанға дейін өмір сүрмегендігі айқын. Кітаптың көп жерлерінде сөздері келер шақпен қолданқанын тақы да атап өту керек, мәселен: “Ол данышпан болады”. Егер Періште бҰл сөздерді Мариамға айтқан кезде Иса өмір сүрген болса, Ол онда әлде қашан данышпан болар еді.

Исақа жүкті болу

Қасиетті Рухтың (ҚҰдайдың демімен/ күшімен) жәрдемімен Мариам еркекпен жыныстық қатынас жасамай-ақ Исақа жүкті болды. Сүйтіп, Иосиф Исаның нақты әкесі емес. Қасиетті Рух адам емес деп түсіну керек (2 тар. қара), Иса Қасиетті Рухтың баласы емес, ҚҰдайдың Баласы. гзінің ҚҰдайы Рухының Мариамқа ықпал жасауымен “посему рождаемое Святое”. Одан жарыққа шықып “ҚҰдайдың Баласы” атанды (Лк 1:35). “Сол үшін” сөзін қолдану Мариамның қҰрсақына ықпал

224 Исаның шыңы тегі (пайда болуы)

жасақан Қасиетті Рухсыз ҚҰдай Баласы, Иса туылмақан болар еді дегенді білдіреді*.*.

Иса Мариамның қҰрсақындағы (Лк 1:31) “Ұрық” болғаны Ол осы күнге дейін тән есебінде өмір сүрген жоқ дегенді айқындай түседі. Егер біз бір идеяны “бастасак” ол біздің ішімізде болады. Осыған Ұқсас, Иса Мариамның қҰрсақында болды. Басқа адамдар сияқты, ол қҰрсақта Ұрық сияқты болды. Иоанның ең маңызды аяты (3:16), ол Тауратта айтылған, Иса ҚҰдайдың “жалқыз Баласы” болды делінген. Осы аятты оқитын миллиондақан адамдар оның мәніне ерекше маңыз бере қоймайды. Егер Иса ата-анасынан “жалқыз” болса, онда Ол Мариамның қҰрсақында Ұрық болған күннен бастап “туқан” “жалқыз” дегенге жақын сөз болып табылады. Егер Исаның әкесі ҚҰдай болғанда онда Оның әкесі Оның ізінен үлкен- ҚҰдайдың туқан күні жоқ (Пс 90:2), солай болғандықтан Иса ҚҰдайдың ізі бола алмайды (бұл жөнінде толықырақ 8- тарауда айтылады).

Исаны әуел бастан Адам сияқты жаратқан жоқ, Оны ҚҰдай “туқызқаны” маңызды болып көрінеді. Бұл ҚҰдайдың Исамен жақын байланыста болғанын түсіндіреді- “Бог во Христе примирил с Собою мир” (2 Кор 5:19). Иса болашақта ҚҰдайдан туылған, жайқана жердің топырақынан жаратылған емес деген деректің өзі, сондай-ақ, бізге Оның ізінің әкесі ҚҰдайдың жолымен жүретін табиғи бейімділігін түсіндіруге көмектеседі.

Пайқамбар Исаия 49:5 аятта Исақа қатысты Ол әлем жарықы іспетті деген көрегендік айтады. Бұл болжауды Иса орындады (Ин 8:12). Иса былай деді: “Господь, образовавший Меня от чрева в раба Себе” (Ис 49:5). Сүйтіп, Исаны Мариамның қҰрсақында ізінің Қасиетті Рухының күшінің жәрдемімен ҚҰдай “жаратты”. Мариамның қҰрсақы Исаның тәнінің басталған жері екені ақиқат.

7.1 аятта атап өткеніміздей, Пс 22 тарауында крестке* керілген Исаның ойын болжап әңгімелеген. Ол былай ойлайды: “Ты (Бог) извлек меня из чрева... На тебя оставлен я от утробы: от чрева матери моей Ты Бог мой” (Пс 22:10,11). Ғлер алдында Иса ізінің шыққан тегі туралы еске алды- ҚҰдайдың күшімен жасалған Мариам анасының қҰрсақында болғанын еске алды. Інжілде Мариам Исаның *анасы* екенін баяндаудың өзі Ол Мариамнан туқанға дейін өмір сүрген әртүрлі ойларды жоққа шықарады.

* Генеалогия - ру тарихы С.Ә.

* Крест - айғыш аңаш Ә.С.

Мариам қалыпты адам болды, оның ата-аналары қарапайым адамдар. Мариамның немере сіңлісі Иоанна Крестителді туды, ол да қарапайым адам (Лк 1:36). Рим католикалық шіркеуінің Мариам қарапайым адам жаратылысында емес деп уақыздауы Иса “адамзаттың баласы” сияқты болған жоқ, сондай-ақ Құдайдың Баласы емес деген мақынаны білдіреді. Осы титулдар Жаңа Ғсиеттің басынан аяқына дейін жиі кездеседі. Ол “адамзаттың баласы” болды, себебі Оның анасы нақыз адамзаттан жаралған, Ол “Құдайдың Баласы” болған, Мариамқа Қасиетті Рухтың жәрдемімен Құдайдың әсер етуі нәтижесінде бала болған (Лк 1:35) және Бұл Оның әкесі Құдай болды дегенді білдіреді. Егер Мариам қарапайым әйел болған жоқ деп болжасақ, онда Бұл тамаша сөз тіркестері жоққа шықарылады.

“Арамнан кім адал боп туады? Ешкім де емес... Адам деген кім, тек ол үшін таза болу және тек әйел боп туғанға әділ болу ма?... және әйел боп туғанға қалай таза болу керек?” (Иов 14:4; 15:14; 25:4). Бұл Мариамның да, сол сияқты Исаның да тазалығына қатысты қандай да болмасын күдікке нүкте қояды.

“әйел болып туған”, қарапайым адамзат ата-аналары болған Мариам, бәлкім, біздің қулық адамзаттық жаратылысымызды иемденген болар және оны Исаға берген шықар (Гал 4:4). Иса “әйелден туды” сөзі Иса тән есебінде өмір сүрген жоқ, егер Ол Мариамнан тумақан болса дегені оны бекіте түседі.

Инжілде Мариамның адамзаттық мәніне жиі көңіл аударылады. Иса қалай болғанда да, Мариамды Онда рухани түйсігінің жоқтығы үшін үш рет кінәлауға тиіс еді деп жиі көңіл аударады (Лк 2:49); Оның айтқанының бәрін Мариам түсінген жоқ (Лк 2:50). Адамзат жаратылысынан шыққан әйелден мұндайды күтуге әбден болады, Оның баласы Құдайдың Баласы еді, сондықтан рухани жақынан әйелден гөрі ерекше қабылдақыш, әйтсе де Ол тақы адамзат табиғатында болды. Иосиф Иса туғаннан кейін Мариаммен жыныстық қатынаста болды (Мф 1:25), осыдан кейін олардың арасында қалыпты ерлі-зайыпты қатынас болған жоқ деуге ешбір негіз болуы мүмкін емес.

Мф 12:46,47-де Исаның “ана және оның туысқандарын” еске алуы Мариамда Исадан кейін басқа балалары болғанын білдірді. Иса оның тек Тұңғышы ғана. Мариам қыз қалпында қалды, сосын аспанға көтерілді деген католиктер ілімі Тауратта еш жерде бекітілмейді. Ілім құрығынан құтылмайтын қандайда болмасын адам сияқты, Мариам да қартаюға және өлуге тиіс. Сонымен бірге Ин 3:13-тен “Ешкім де аспанға шыққан жоқ” дегенді оқимыз. Исаның адамзат жаратылысын

226 **Исаның шыңың тегі (пайда болуы)**
иемденуі (Евр 2:14-18, Рим 8:3) Оның анасы да дәл сондай жаратылыста болған деген мақына тудырады, дегенмен Оның әкесінің ондай жаратылысы болмаған.

7.3 Құдайдың жоспарындағы Исаның орны

Құдай гзінің жоспарын асықыс жасамайды және оны уақыт ақымына қарай толықтырмайды. Оның әлде қашан әлем жаратылған кезден бастап дайын жоспары болған (Ин 1:1). Оның жоспарының басынан-ақ Бала көру тілегі болған. Жаңа гсиеттің өн бойы Исаны құтқару жөніндегі Құдай жоспарының әр қырын ашып көрсетеді.

гсиеттерді баяндауда, пайқамбарлардың алдын-ала болжауында және Көне гсиеттегі Мұса Заңдарының макалаларында Құдайдың Иса туралы ниеті үнемі анықталып отыратындығын біз атап өткен болатынбыз. әлемнің өзін Құдай жаратты, ұйткені Ол Балалы болатынын сезді. Бұл Иса арқылы Құдай жаратқан адамзат тарихының қасырларынан өтті (Евр 1:2). Бірнеше жылдар бойы өндірілген Құдайдың адамдарқа ашқанында Исақа сілтеме жасау толып жатыр, бұл туралы Көне гсиетте айтылған.

Исаның Ұлылығын және Құдай үшін Оның ерекше ұлкен маңызын біздің көзалдымызқа елестетуіміз қиын. Иса алқашқы күннен бастап Құдайдың ойында болды, бірақ Ол (өмірге) жарық дүниеге Мариам туқаннан кейін келді. Евр 1:4-7,13,14 аяттары Иса Періште болмағанын атап өтеді; және гзінің өлім құрықынан құтыла алмайтын өмірінің ішінде Періштелердей ұлкен, (Евр 2:7) Ұлы болып көрінбегеніне қарамастан, Оның даңқы олардан анақұрлым ұлкен болды, себебі Ол “Құдайдың аналас Баласы” болды (Ин 3:16). Біз жоқарыда атап өткендей, Інжілде өмір сұрудің бірден-бір түрі тән түрінде өмір сұру делінген, сондықтан Иса өзінің туқанына дейін “рух” сияқты өмір кешкен жоқ. 1 Петр 1:20 аятында Исаның тууы туралы “әлем жаратылқаннан бұрын жаралқан, бірақ соңқы кездерде сіздер үшін келген” делінген.

Інжілде Исақа ерекше орын берілген, “онда Құдай ілгеріде гзінің пайқамбарлары арқылы, қасиетті жазуларда, гзінің Баласы туралы уәде берген, ол Дәуіт тәні Ұрықынан туды және Құдайдың Баласы күйінде ашылды, рухы жақынан қасиетті, өлілерден қайта тірілу арқылы

Исаның шыңы тегі (пайда болуы) 227

туылған” (Рим 1:1-4). Қорытындылау түрінде Иса туралы баяндау былай болып көрінеді:

1. Көне ғсиеттегі болжау, яки ҚҰдай жоспарында;
2. Нақты беті қыз сияқты, Дәуіттің тұқымы сияқты туылған;
3. ғзінің өлуге тиісті өмірінің ішінде көрсетілген өзінің мүлтіксіз мінезінің (қасиетті рухына) арқасында;
4. Ол тіріліп, рухқа толы апостолдардың уақыздарында ҚҰдай Баласы деп бүкіл халыққа хабарландырылды.

ҚҰдайдың алдын болжауы

Егер біз ҚҰдай *бәрін* біледі дегенді мойындайтын болсақ, онда әлемнің жаралған бірінші күнінен Исаның ҚҰдайдың жоспарында бар екендігі туралы мәселені біздің Ұқуымызқа анақҰрлым жеңіл болады. ҚҰдай шексіз болжам жасай алады. Ол шындық зат туралы олар шын мәнінде қазір жоқ болса да, ойлап айта алады. Сол себепті, Ол былай айта алады: “Мен соңында не болатынын мадақтаймын, және көне заманнан бастап, әлі күнге істелмегенді де, айтамын: Менің кеңесім басталатын болады, тақы да, Мақан Ұнамды болқанның бәрін, Мен істеймін” (Ис 46:10).

Басынан бастап Алла сөзі Исақа алдын-ала хабар берді. Ол әрқашан ҚҰдай жоспарында болды, бір кезде Иса тән сияқты тууға тиіс екені сөзсіз түсінікті еді. ҚҰдай Исақа берген ғз уәдесін орындады. ҚҰдайдың алдын ала болжауының анықтығы Оның Сөзіне сенушіліктен көрінеді. Таураттық еврей тілінде “көрегендік жетілген мезгіл” деп аталатын сөз бар. Бұл ҚҰдай уәде еткен болашақ оқиқаларды баяндау үшін өткен шақта қолданылады. Сонымен бірге, осы шақ келер шақ түрінде пайдаланылуы мүмкін, мәселен: “Дәуіт: “Міне, Алла Тақаланың үйі (осы) деді” (1 Пар 22:1), тек қана ҚҰдай шіркеуді уәде еткен еді. ҚҰдайдың уәде еткен сөзіне сену осылай еді, мұнда Дәуіт осы шақты келер шақ мақынасында қолданып тұр. ҚҰдай Ыбрайымқа берген уәдесін ғзі орындайтындығына сенімді болды, оған былай деді: “Потомству твоему *даю Я* землю сию” (Быт 15:18), бұл Ыбрайым әлі Ұрық алмақан кезде айтылған еді. Тұқым туқанша (Исаак/ Иса) ҚҰдай уәде етті: “Я поставил тебя отцом многих народов” (Рим 4:17). Шын мәнісінде ҚҰдай жоқ зат туралы, орындалуға тиісті туралы айтты.

ғзінің бір уақыздары кезінде Иса былай деді: ҚҰдай “Оның қолына (Иса) бәрін *берді*” (Ин 3:35), дегенмен осы сөзді айтқан кезде, істің

жақдайы басқаша еді. “Все покорил под ноги его (Христа)... Ныне же еще не видим, чтобы все было ему покорено” (Евр 2:8).

Құдай Иса арқылы гзінің құтқару жоспары туралы “сол қасырда өткен гзінің қасиетті пайқамбарларының сөзімен” айтты (Лк 1:70). Бұл адамдар Құдай жоспарымен жақын байланыста болқандықтан, олар жөнінде, алқашқы кездерде дәлме-дәл өмір сүргенге Ұқсайды делінген, дегенмен бұл олай емес еді. Мұның орнына біз пайқамбарлар Құдайдың жоспарында алқашқы басынан болды деп айта аламыз. Пайқамбар Иеремия солардың айқын дәлелі бола алады. Құдай оқан “Я познал тебя, и прежде нежели ты вышел из утробы, Я освятил тебя; пророком для народов поставил тебя” (Иер 1:5). Олай болса Құдай Иеремия туралы тіпті ол туқанқа дейін бәрін білген. Осықан Ұқсас, Құдай парсы патшасы Кир туралы да ол туқанқа дейін айта алды, сол кезде ол әлдеқашан өмір сүрген секілді мақына беретіндей сөз сөйледі (Ис 45:1-5). Евр 7:9,10 аяты әлі тумақан адамдардың өмір сүргені туралы әңгімелейді.

Сонымен қатар Иеремия және пайқамбарлар туралы да олар тумастан бұрын өмір сүргендер сияқты әңгімелейді. Олардың Құдай жоспарына қатысуы себепті, сондай-ақ шын сенушілер туралы да бұрын өмір сүргендер сияқты әңгімелейді. Құдайдың ойында болқанымен, біздің тәніміз өмір сүрмегендігі анық. Құдай бізді сақтап қалды және былай шақырды “званием святым... по Своему изволению и благодати, данной нам во Христе Иисусе прежде вековых времен” (2 Тим 1:9). Бог “избрал нас в Нем (во Христе) прежде создания мира... предопределив усыновить нас... по благоволению воли Своей” (Еф 1:4,5). “Адамдар Құдайқа басынан бастап ерте белгілі болқан деген идея және құтқару белгіленеді (“болжау”) деу олар әлемді жаратудың басынан бастап Құдайдың ойында өмір сүрген дегенді білдіреді” (Рим 8:27; 9:23).

Осылардың бәрінен, Құдай жоспарын орындау, Иса туралы айтқанда ол Құдайдың ойында басынан бастап өмір сүрген сияқты деп ойлауқа, бірақ Ол тән есебінде өмір сүрген жоқ дегенге таңқалуқа болмайды. Ол “әлем жаратылысынан қақылқан Агнец болды” (Откр 13:8). Иса сол кезде дәл мақынасында өлген жоқ; Ол 4000 жылдар шамасында құрбандыққа әкелініп, одан кейін крестке керілген “Құдайдың Агнеці” (Ин 1:29; 1Кор 5:7). Сонымен әлемнің басынан (1 Петр 1:20) бастап Исаны қалай таңдап алса, сенушілерді де солай таңдап алқан солай таңдап алқан (Еф 1:14) осы аятта “таңдап” деген грек сөзі қолданылады).

7.4 “Басында Сөз болды” (Ин 1:1-3)

“В начале было Слово, и Слово было у Бога, и Слово было Бог. Оно было в начале у Бога, Все чрез Него начало быть” (Ин 1:1-3). Бұл аяттар, егер оны дұрыс түсінсек, соңқы бөлімінде жасалқан қорытындыны бекітеді және кеңейте түседі. Дегенмен, бұл үзіндіні көпшілік адамдар дұрыс түсініп жүрген жоқ. Осыған байланысты, олар Иса гзі туғанға дейін аспанда өмір сүрген деп санайды. Бұл аяттарды дұрыс түсіну осы контексте келтірілген бұл “Сөзге” қандай мақына беріледі дегенмен байланыстырылады. Ол тікелей адамға қатысты болуы тиіс емес, өйткені адамның “Құдайда” болуы тиіс емес. Грек сөзі “Logos”, бұл жерде “сөз” болып аударылған өзінен өзі “Иса” деген мақына бермейді. Ол әдетте “сөз” деп аударылады, бірақ сонымен бірге былай да аударылуы мүмкін:

Есеп
Себеп
Хабарлау
Доктрина
Ниет
Уақыздау
Себеп, сылтау
Мәтел
Жүргізу, басқару

“Басында”

“Logos”, анықын айтсақ, сөзбен сырттай айтылатын, ішкі ойға қатысты болады; сондай-ақ басқа байланыс арқылы. Ең басында Құдай осы “logostі” иеленді. Басты мақсат Исаға аударылды. Біз Құдай Рухы гзінің ойын қалай іске асырқанын көрсеткенбіз, Осыдан Оның Рухы мен Оның сөзінің арасындақы байланыс туындайды (2.2. ст қара). Құдай Рухы адамдармен гз жоспарын қалай жасаса және ең басынан гзінің жазбаша Сөзімен қалай шабыт берсе, сондай-ақ Иса жөніндегі идеясы сөзбен де, іспен де жүзеге асты. Иса Құдайдың “Logosы” болды, және сол себепті Құдай Рухы Иса туралы Құдай жоспарын барлық іс-қимылдарында білдіреді. Бұл Көне гсиетте Иса туралы кездесетін көп кездейсоқтықтарды түсіндіреді. Дегенмен, Иса жеке тұлға сияқты “сөз” болқан жоқ екенін тым бақалап жіберуге болмайды. Құдайдың Иса арқылы қҰтқару жоспары Сөз мақынасын береді. “Logos” (“Сөз”)

230 Исаның шыңы тегі (пайда болуы)

Инжілде Иса жөнінде айтылатын, соқан қатысты жиі айтылады, мәселен “Иса сөзі” (Кол 3:16; салыстыр Мф 13:19; Ин 5:24; Деян 19:10; 1 Фес 1:8 ж.т.б.). Есіңізде болсын, “logos” Исаның жеке басы туралы емес, дұрысы Исаның ілімі *туралы*. Иса туқанда бұл “сөз” дене және қан түріне айналып- “және сөз тән боп шықты” (Ин 1:14). Исаның жеке басы тек қана “сөз” емес “тәнге айналған сөз” болды; дұрысы ізі Мариамнан тууы арқылы Оның жеке басы “сөзге” айналды.

Иса туралы жоспар және үндеу Құдайда әлем жаратылысы басынан бастап болды, бірақ ашық түрде Исаның тұлқасында жүзеге асты және біздің заманымыздың бірінші қасырында Инжілде Ол туралы баяндауларда жүзеге асты. Сүйтіп, Құдай ізінің сөзін бізге Иса арқылы әңгімеледі (Евр 1:1,2). Иса Құдай сөзінің нұсқауымен Құдайды бізге ашып көрсету үшін қажайып істер істеді, Құдай сөзін айтты деп бірнеше дүркін атап айтылады (Ин 2:22; 3:34; 7:16; 10:32,38; 14:10,24).

Павел Исаның нұсқауына бақынып, Ол жөнінде “бүкіл халыққа” Инжілде уақыздады: “Проповеди Иисуса Христа, по откровению тайны, о которой от вечных времен было умолчено, но которая ныне явлена... возвещена всем народам” (Рим 16:25,26; 1Кор 2:7-мен салыстыр). Адамдар үшін мәңгілік өмір тек Исаның еңбектері арқылы қана мүмкін болды (Ин 3:16; 6:53), бірақ ең басында Құдайда адамға мәңгі өмір беру жоспары болды, ұйткені сол үшін Иса ізін құрбандыққа беретінін Ол білді. Бұл құрбандыққа шалудың толық ашылымы тек Иса туқаннан және өлгеннен кейін қана келді: “В надежде вечной жизни, которую обещал неизменный в слове Бог прежде вековых времен, а в свое время явил Свое слово в проповеди” (Тит 1:2,3). Құдайы пайқамбарлар туралы айтқанда, олар әрқашан өмір сүрген (Лк 1:70) деп жоқарыда айтылады, ол “сөз” мәнінде, оны Құдай әлемді жаратқан алқашқы күннен бастап айта бастаған екен. Исаның нақылдары осы көптеген сыр ашулары білдірген, сонымен ол ізі туралы көрегендікті, әулиелікті орындады: “Отверзу в притчах уста Мои; изреку сокровенное от создания мира” (Мф 13:35). “Сөз Құдайда болды..... басында” тек Исаның тууымен “тәнге айналды” міне, оның мәні осында еді.

“Сөз Құдай болды”

“Сөз Құдай болды”. әуел баста “Сөз” болған. Сөз Құдаймен бірге болған, Сөз Құдай болған. Ең алқашқыда-ақ “Сөз” Құдаймен бірге

болған. Бар нәрсені Құдай “Сөз” арқылы жаратқан, жаратылған еш нәрсе Онсыз пайда болмаған.

“Сөз Құдай болды” сөз тіркесінің мәні қандай, қазір соны қарастырамыз. Біздің жоспарымыз және ойымыз дәлме дәл біздің өзімізді білдіреді. Мысал үшін сөйлем алайық: “Мен Лондонға барамын”. Бұл “сөзді” немесе менің ниетімді білдіреді, ниетім туралы хабарды білдіреді, өйткені бұл менің ниетім, тілегім. Құдайдың Иса жөніндегі жоспарын да осылай түсіну керек. “Оның кеудесіндегі ойы қандай болса, өзі де сондай” (Накыл 23:7), және Құдай қалай ойлап тұрса, Оның гзі де сондай. Құдай сөзі немесе ойы дегеніміз Құдай: “Сөз Құдай болды”. Сол себепті Құдай мен Оның сөзінің арасында өте жақын байланыс бар: Пс 29:8 аятына Ұқсас, қайталаушылық дақтылы болып табылады: “Алланың даусы шөлді тітіркетеді; Алла Тақала шөлді тітіркетеді”. Пайқамбарларда мынадай сенімдер жиі кездеседі: “Сіздер Мені тыңдамасандар дейді Алла Тақала” (Иер 25:7). Шын мәнісінде бұл Құдай сөздері: “Сіздер Менің сөзімді, пайқамбарлар айтқан Менің сөзімді тыңдамадыңыздар” мақынасын білдіреді. Дәуіт Алланың сөзін шам және жарық іспетті қабылдады (Пс 119:105), оған қоса былай жауап қатты: “Сен, Алла, менің шырақымсың: Алла Тақала менің қараңғылығымды ақартты, көзімді ашты” (2 Цар 22:29), сөйтіп Құдай мен Оның сөзінің үйлестігін көрсетеді. Сондықтан Құдай сөзі “Оның гзі”, болып бейнеленеді және соның маңызын береді. Яғни шынында да солай болмаса да, жеке тұлқа сияқты әңгімеленетіндігі түсінікті (5-Шегіністегі “Бейнелеу принципін” қара).

Құдай дегеніміз шындықтың өзі (Ин 3:33; 8:26; 1Ин 5:10) және сол себепті Құдайдың сөзі де шындық болып табылады (Ин 17:17). Осылайша Иса гзін гз сөздерімен өте жақын Ұқсатады, Ол гз сөзін бейнелейді: “Отвергающий Меня и не принимающий слов Моих имеет судью себе: слово, которое Я говорил, оно будет судить его в последний день” (Ин 12:48). Иса гз сөзі туралы айтқанда, соның өзі сияқты еді, Ол гзі дейді. Оның сөзі бейнеленді, өйткені олар Исамен сонша жақын байланыста болды. Тап осылай, 1:1-3 аятында Құдай Сөзі Оның жүзі сияқты бейнеленеді, яғни Құдайдың гзімен бейнеленеді. Сонымен сөзге қатысты бізге былай дейді: “Все чрез Него начало быть” (Ин 1:3). Дегенмен, “Бар нәрсені Құдай “Сөз” арқылы жаратқан” (Быт 1:1). Осыдан барып, Құдай Сөзі туралы Ол Құдайдың гзі деп жүр. Бұдан біздің жүрегімізден орын алған Құдай Сөзі арқылы, Құдай бізге өте жақын келуі тиіс деген тақуа ойды қабылдауымыз керек.

Быт 1 аятынан гзінің сөзі арқылы Жаратушы Құдай болды, Исаның гзі емес деген Ұқым туындайды. Құдай *сөзімен* бәрі жаратылды, оны

232 Исаның шыңы тегі (пайда болуы)

Исаның ізі жеке жасақан жоқ (Ин 1:1-3). “Алланың сөзімен көк жаратылды, және Одан шыққан сөз рухынан- оның барлық әскерлері (яғни, жұлдыздары) жаратылды... Ұйткені Ол айтты,- сосын орындалды” (Пс 33:6,9). Қазірдің өзінде табиқаттағының бәрі Оның сөзі бойынша жасалып жатыр: “Жерге ізінің Сөзін жібереді; Оның сөзі тез ақады. Толқын сияқты, қар береді... ізінің сөзін жібереді... тақы да сулар ақа бастайды” (Пс 147:15-18).

Құдайдың сөзі Оның жасақан күші болқандықтан, Құдай ол күшті Мариамның құрсағында Исаның Ұрығы болуы үшін пайдаланды. Сөз, Құдайдың жоспары, іс жүзінде Оның Қасиетті Рухымен жүзеге асатын (Лк 1:35), Исақа жүкті болуға әкеледі. Мариам өзінің Исақа жүкті болқаны туралы жаңалыққа берген жауабында оны мына сөздерімен мойындады: “Да будет Мне *по слову* твоему” (“Сенің сөзің бойынша Мақан солай болды”) (Лк 1:38).

Біз атқандай, Құдай Сөзі/ Құдай Рухы/ Құдай ниетімен көрініс береді, ол жөнінде Көне ғиетте айтылған. Оның қаншалықты анықтығы Деян 13:27-де көрсетілген, онда Иса Көне ғиеттің көрегендік сөздеріне теңестіріледі: “ (Еврейлер) Оны білмеді, олар пайқамбарлардың дауысын да білмеді”. Иса туқанда барлық Құдай Сөздері (Рух) Исаның жеке тұлғасында нақты көрсетілді. Апостол Иоанн Құдайдың мәңгілік өмір жөніндегі жоспары Исадан көрініп тұрды деп шаттана әңгімеледі, оларды апостолдар тән түрінде көріп, Онымен араласып жатады. Олар Құдай Сөзін, Оның Исаны құтқарудың барлық жоспарын сезіммен қабылдады деп мойындады Иоанн. әйткенмен біз Исаны тән түрінде көре алмаймыз, сондай-ақ біз Оны ақиқат арқылы түсінуіміз бізді Құдайдың бізге деген ниетін жақын тануға және мәңгі өмірге әбден сенуімізге болады (1Петр 1:8,9). Біз өзімізден: “Шындығында біз Исаны *білеміз* бе?” деп сұрауға тиіспіз. Бір кездерде Иса есімді жақсы адам өмір сүрді дегенді жай мойындау ғана жетіспейді. Тауратты жүйелі түрде оқып, оған жалбарынғанда ғана Оны бізді Сақтаушы сияқты деп түсінуге болады және Онымен айқыш ақаш (крест) арқылы туыстасуға болады.

22 Шегініс: Тарихи Иса

Егер, қайсы біреулер сендіріп жүргендей, әйтеуір Назаретте Исаның өмір сүргенін анықтаушы болмаса, онда христиандықтың өзінің болқандығын түсіндіру қиын. Миллиондаған адамдар соңғы 2000 жыл бойы ешқашан өмір сүрмеген адамды өзінің сеніміне негіз етіп алқанын

айта алатын адамды кездестіру үшін қаншама адамдардан сауал сұрауға болар еді, және қаншама соңына түсіп, өлтіретін болса да өмір сүрмеген адамға сенімін бүкіл әлемге жайқанын айтар ма еді. Христиандар мен еврейлер, әдетте, Мұхаммед бір кездерде өмір сүрді дегенмен тез келіседі, әйтсе де олар оның өсиетін және ілімін теріске шықарады. Шындығында, біз нақыз белгілі тарихи тұлқалар өмір сүрген дегенге, ерекше дәлелдеуді қажетсізбей-ақ, келісеміз. Кеңінен таныс тарихи оқиғалар жиі талданады, ол нақты деректермен сендіріледі, оларды біршама теріске шықару қиынға соғады (мәселен, 1066 ж. Гастингсте болған қақтығыс).

Қайсыбір адамдар Назаретте Исаның өмір сүргенін қызу теріске шықарады, осы деректің өзі шамадан тыс реакцияны білдіреді және Оның Мессияндықын қабылдау үшін себептермен есептеспеуге кешірім сұраудың ыңқайын таба алмауды аңғартады. Егер ертедегі еврейлердің өзі біздің заманның бірінші қасырында Иса есімді адамның өмір сүргеніне сенгенін еске алсақ ерекше шындық болып көрінеді. Исаның Назаретте өмір сүргені туралы келесі тарихи айқатты ешқандай теологиялық ойлап табу деп қарастыруға болмайды. Осы бөлімде Гари Хабермастың “Исаның өмірі туралы көне куәліктер” кітабынан алынған көптеген қызықты хабарлар келтірілген.

1. Рим таришысы Тацит біздің заманымыздың бірінші қасыры туралы өзінің (белгілі) әйгілі екі кітабында (“Анналы” және “Тарихтар”) Иса және христиандар туралы еске алады. Ол “Анналда” былай жазды (шамасы б.з. 115 ж.):

“Құл-құтандар жиіркеніштіліктері үшін жек көрген адамдар тобы христиандықтар деп аталған. Оның есімімен осылай аталған, Иса Мәсіх Тиберияға үстемдік жүргізген кезінде прокураторларының бірі Понтия Пилатаның қолынан өлім жазасына кесіледі”.

Осы кітапқа сәйкес, Тиберияның императоры б.з. 14-37 ж. билік жүргізді, осы кезеңдер уақытында Иса дарқа асылды. Тацит былай деп жазды: христиандықтардың сенімі “Иудеяға қана емес, бірінші материалда (бұл идеяны), сондай-ақ Римге де тарады”. Ол одан әрі христиандықтарды өте жек көргендіктерін баяндайды, олардың көпшілігі Римде дарқа асылды. Иса мен оның оқушыларының, апостолдардың ілімі Ииудеяда туды және одан әрі Римді қоса алқанда, Рим империясына тарады дегеннің бәрі Жаңа ғсиеттің жазуларымен байланысып жатыр. әрине, оны тарату жолында қаншама ашулы қарсылықтар кездесті.

234 Исаның шыңы тегі (пайда болуы)

2. Екінші бір рим тарихшысы Сутоний Клавдияның билік жүргізгені туралы (41-54 ж.б.з.) былай жазды: “Исаның арандатушылығымен еврейлер Римде үздіксіз тәртіпсіздік жасақандығы салдарынан, ол (Клавдий) оларды қаладан қуды”. Деян 18:2-де еврейлік ерлі-зайыпты Акила мен Прискилла еврейлердің олардың соңына тұсуі себепті Римнен кетуге тиіс болды.

Сутоний бұдан соң Нероның билік жүргізген кезеңінде христиандықтарға жасалған қуғын туралы жазады: “Римдегі орасан зор өрттен кейін... христиандықтар тақы да жазалануға душар болды, олардың (секта) діни қауымдары жаңа, зиянды діни нанымды тәубеге келтіргені үшін жазаланды”. Христиан деген ат жамылқан топтың өмір сүргеніне сүйену б.з. бірінші қасырында болды, ол осы қасырда Иса есімді адамның өмір сүргендігі туралы айтуға негіз береді.

3. Ф.Ф. Брюс (“Христиандықтың шығуы”, 29-б.) б.з. 52 ж. шамасында Таллас жазған Шығыс Жерортатеңізінің тарихы бойынша кітабында жасалған естелікке назар аударады. Тақы бір еңбегінде (“Жаңа ғсиет туралы қҰжаттар”113-б.) Брюс Талластың Юлий Африкан есімді адам жөніндегі еске түсіруін әңгімелейді, ол оның мазмұндауын Исаны айырық ақашқа кергеннен кейінгі қараңғы түнектің басталуы деп келеке қылды, және осы оқиғаны күннің тұтылуы сияқты деп түсіндіреді. Таллас Исаны айырық ақашқы керіп тастақаны жөнінде жазды дегенді білдіреді, бұл ол өзінің тарихын жазған б.з. 52 жылдан, бірнеше жыл ерте кезде болған.

4. Римнің мемлекеттік қайраткері Плиний бірінші қасырдың соңғы жылдарында христиандар деп аталатын өте белсенді адамдар тобының өмір сүргендігін еске салады. Ол олардың еске алу қызметін өткізуді былай баяндайды: “Оларда белгілі бір анықталған күні таң шапақына дейін кездесу және Исаның әнұраны аятын өлеңдетіп айту дақдылары болған (“Плиния хаты”, Мелмотаның аудармасы, 2 том, X:96).

Римнің императорлары Траян және Адриан өздерінің христиандарды ұстай білу проблемалары туралы әңгімелейді (“Плинияның хаты”, қара т2, X:97 және Эвсибий “Экклезиастикалық тарих” 1V:1X, сәйкес). Б.З. бірінші қасырынан бері бұл топтың өмір сүруі және олардың қудалану кезіндегі асқан шыдамдылығы олар ақиқат тарихи тұлқалардың ізбасарлары болған дегенді куәландырады.

5. Еврейлердің діни кітабы Талмуд 43а Синедрионда Исаның өлімі туралы еске түсіреді. Талмудтың осы бөлімі бұл кітап жазылған ескі кезеңге қатысты деп саналады (яғни, 70-200 ж. б.з.):

“Пасханың қарсаңында Иесу (Иса) дарқа асылды. Оны дарқа асуқа қырық күн қалқанда алдын ала сөйлеп, қатты дауысымен хабарлады: “Оқан тас жаудырайын деп жатыр, себебі ол сыйқыршылықпен айналысты және израилдықтарды діннен безүшілікке арандатты. Оның пайдасына бірдеме айтамын дейтіндердің бәрі, шықсын да, оны жақтайтындықтарын айтсын”. Бірақ, ол үшін ештеңе де істелінбегендіктен, Пасханың қарсаңында ол дарқа асылды”.

“Асылды” сөзін “керіп тастау” деп түсіну керек- бұл сөз осы мақынасында Жаңа ғсиетте қолданылады (Гал 3:13; Лк 23:39). Осы үзіндіде еврейлер Исақа тас жаудырқысы келді делінген (шамасы, МҰсаның Заңына сәйкес?), бірақ, шын мәнінде Ол дарқа асылды деп хабарланған. БҰқан түсініктеме Жаңа ғсиетте берілген, онда еврейлер Исаны өлтіру туралы рим заңының үкімін орындауға тиіс деп көрсетілген, яғни дарқа асу арқылы.

43а Синедрионда Исаның бес оқушылары сотталып, өлім жазасына үкім шықарылған деп тақы да айтылған. Осында еврейлер тарихи Исаның өмір сүргеніне дәстүрлі сенген деп қайтадан атап көрсетілген. Тіпті, 1066 Синедрионда Иса өлгенде Ол 33 жаста еді, бұл Жаңа ғсиетке толық сәйкес келеді делінген. Мейер (“Бірінші Пасха”, 117,118 б.) бесінші қасырдақы “Толедот Иесу” еврей құжатынан үзінді келтіреді, онда апостолдар Иса өлгеннен кейін Оның денесін Ұрлап әкетуге тырысқан, бірақ олардың бұл жоспарын Иуда есімді бақша құтуші сезіп қалып, Исаның денесін басқа жерге ауыстырған, кейінірек оны еврейлерге тапсырған деп сендіреді. Б.З. 150 ж. Юстин Мартир еврейлер арнайы шабармандар жібереді, олар Исаның денесі Ұрланды деп хабарланғанын (“Диалог с Трифо”, 108-б.) жазды, ал б.з. 200 жылы осындай хабарды Тертилиан (“Көріністер туралы”, 30-б) келтірілген. Сүйтіп, барлық деректер біздің заманымыздың бірінші қасырындақы еврейлер тарихи Исаның зорлықпен өлтірілгені рас болқандығына сенген дегенді айтады.

6. Грек драматургы Люсиан, екінші қасырда жазғанында, христиандарды келеке қылады, олар “осы күнге дейін адамды құдайындай көреді, ол керіп, шегелеп тасталды” (Люсиан, “Римде тұрған шетелдіктің өлімі”, 11-13 б., “Люсианның еңбектері”, 4-том, аударған Фаулерлер).

7. Бірінші қасырдың ең белгілі тарихшысы Иосиф болды. ғзінің “Ескіліктің ескерткіштері” кітабында “Христос (Мәсіх) есімді Исаның ақасы” Жақыпты есіне түсіреді. Осы кітаптың басқа бір бөлімінде Жаңа ғсиетте Иса жөнінде баяндалғанға сәкес келетін сөздермен Иса туралы

айтады: “Енді, осы кезде Иса, дана адам... Ұйткені ол таңқажайып істерді жүзеге асырған адам болды... Ол Мәсіх еді... ол оларқа үшінші күні қҰдайшыл пайқамбар сияқты келіп, осы және басқа өзі туралы он мың таңқажайып оқиқаларды алдын-ала болжап айтты”.

БҰл үзіндіде қандай толық баяндалған, қайсы біреулер оны интерполяция деп санайды. Б.З. бірінші қасырында өмір сүрген, Назареттен шыққан Иса есімді сондай адамның болғанына сендіруді қостайтын осы үзіндіні пайдалану қажеттілігі туралы мына деректер әңгімелейді:

-Эвсбий (“Экклезиастикалық тарих”, 1:Х1) Иосифтің осы бөлімінен цитата келтіреді.

-Қадірлі оқымыстылар осы бірінші оқылымын түп нҰсқасы ретінде қабылдайды және осы бөлім Иосифтің еңбектерінің басқа бөлімдерінің стилімен жазылған деп көрсетуі мүмкін (Даниэль Ропс, “Исаның замандастарының ұн қатпауы” 21-б. Дж. Н.Д. Андерсон, “Жаңа гсиеттің қҰжаттары” 108-109 б. қара).

-Мәгінді дәлме-дәл бекіту емес, бҰл үзінді интерполяция болып табылады.

-Профессор Шломо Пайнс арабия баспасынан шыққан Иосифтің еңбегі табылды, ол ең айқын түп нҰсқа дерлік деп сендіреді. Біз цитата келтіріп отырған үзінді содан алынды, бірақ Исаның қайта тірілуі мен мессиянствақа қатысы ашық доктриналық сенімде жоқ, ол жоқарыда келтірілген үзіндіден алынған. Егер Иосиф еврей болғанын назарқа алсақ, бҰл әбден дәлелді болып көрінеді. Пайнс 12 ақпан 1972 ж. “Нью-Йорк Таймс” газетінде өзінің жаңалығы туралы алқаш рет хабарлады, онда арабия баспасынан шыққан Иса туралы біз талқылап отырған үзінді келтірілген: “БҰл кезде онда Иса есімді дана адам болған. Және оның мінез-қҰлқы жақсы болған және ол ізеттілігімен белгілі болған. Еврей және тақы басқа халықтар арасынан оның көптеген оқушылары болған. Пилат оны ақашқа керіп тастауқа және өлім жазасына кесуге үкім шықарған. Ал оның оқушылары болқандар оның ілімінен безбеген; оны керіп тастақаннан кейін ұш құннен соң ол олардың алдына келген, өзінің тірі екенін білдірген деп айтып жүрген; ол, шамасы, Мессияқа лайық болды, пайқамбарлар оқан қатысты кереметтерді әңгімелейді”. БҰл баяндаулар тамаша жақдайда Иса жөнінде Жаңа гсиетте айтылқанмен байланысып жатыр.

Исаның шыңы тегі (пайда болуы) 237

23 Шегініс: “Мен көктен түстім”.

“Хлеб Божий есть Тот, который сходит с небес и дает жизнь миру... Я сошел с небес” (Ин 6:33,38)

Осы, тақы басқа оларқа Ұқсас сөздер Иса туқанша Ол тән есебінде Көкте өмір сүрді деген жалқан идеяларды негіздеу үшін дұрыс пайдаланылмайды. Бұл жерде, дегенмен мына жақдайларға көңіл аударуға тура келеді:

1. Троица догматына сенетіндер өз доктриналарына сендіру үшін бұл сөздерді дәлме-дәл мақынасында қабылдайды. Бірақ егер біз оларға сондай қатынаспен қарайтын болсақ, онда қайсы бір жақдайда Иса аспанда малтып жүруі мүмкін дегенді біз мойындаймыз дегенді білдіреді, бұл Оның ол Мариамның құрсақанда *Ұрықталды* деген барлық сөзін мақынасыз қылып шықарады. Ин 6:60 аспаннан түскен тамақ туралы айта келіп, айқайлап жіберді: “Мұны қалай тыңдауға болады?” яғни көктен түскен құймақ сөзін метафор мақынасында түсіну керек.

Интерполяция- бір автордың шықармасына өзінен бөтен бір адамның қосқан сөздері мен пікірлері

2. Ин 6 тарауында Иса көктен түскен тамақ қайсыбір жақдайда Оның гзінің бейнесін білдіреді. Көктен түскен тамақ сөзін Алла жіберді дегенді оның жерде пайда болғанына Құдай жауап береді деп түсіну керек, ол физикалық жақынан Құдайдың аспандақы тақынан түскен жоқ. Сондай-ақ Исаның Көктен келгені туралы сөзді де солай түсіну керек. Ол жер үстінде Қасиетті Рухтан жаратылды, ол Мариамның құрсақна әсер еткен еді (Лк 1:35).

3. Иса былай дейді: “Мен жейтін нанның өзі *Менің Тәнім*” (Ин 6:57). Ұшбірлікті жақтаушылар Аспаннан “Құдайдың” бөлігі Иса түсті деп сендіреді. Керісінше, Иса Оның “Тәні-бұл нан Көктен түскен” деп сендіреді. Олайша, Ол Көктен түскен нанды гзімен байланыстырады (ассоциацияланады), “Құдай Баласы” емес “*Адамзат Баласы*” сияқты” (Ин 6:62) байланыстырады.

4. Ин6 тарауындақы осы үзіндінің өзінде Иса Құдайға тең болмақан деген толық сенім бар. “Мені тірі әке жіберді” (Ин 6:57) сөзі Иса гзін Құдаймен теңестірмейтіндігін көрсетеді; ал “Мен әкеммен тұрамын” (Ин 6:57) сөзі “біріңқай мәңгілік” деген мақына бере қоярма екен, бұл жөнінде ұшбірлікті жақтаушылар әңгімелейді.

5. Иса қашан және қалай Көктен “түсті”? деп сұрауға болады. Ұшбірлікке сенушілер Ин 6 тарауындағы аяттарды Иса гзі туқан мезгілде аспаннан түсті дегенді “анықтау” үшін пайдаланды (83.50 аят), яғни гзінің үздіксіз өмір процесінің жолында болмаса. Исаға ҚҰдай берген қабілет туралы айта келіп, Мәсіх былай дейді: “Менің әкем сендерге Аспаннан нақыз нанды *береді*” (32 аят). Иса осы сөзді айтқан кезде Ол да “түсті” сөзі Оны ҚҰдай жібереді мақынасында айтылды. Солай болқандықтан Ол гзі туралы етістікті өткен шақта қолдана отырып айта алды: “Мен- тірі нанмын, Көктен *түскен*” (51 аят). Бірақ Ол сондай-ақ Аспаннан түскен нанды өзінің айқыш ақаштағы өлімі бейнесінде айтып тұр: “Хлеб же, который Я дам, есть Плоть Моя, которую Я отдам за жизнь мира” (51 аят). Сонымен Иса бұл жерде Ол Аспаннан әлдеқашан түскен, Ол “келу” процесінде тұр, өзінің айқыш ақаштағы өлімінен әлі “түсуге” тиіс дегенді айтады. Осы бір деректің өзі “түсу” ҚҰдаймен тек Мәсіхтің туқанына қана емес гзінің келуіне қатысты. Жаңа гсиетте бұл ҚҰдайдың “түсуіне” сілтеме жасалып сенімді бекітіледі, сонымен “түсу” сөзі өзіміз әлгінде қана айтқан мақынаны береді. Тек қана ҚҰдай Египеттегі гз халқының кедейлік өмірін көрді, оларды сақтап болу үшін “түсті”, сол үшін МҰсаны пайдаланады. Сондай-ақ Ол күнәқа деген адамдардың кұлдық қатынасын көріп, “түсті”, немесе Исаны жіберіп оларды құлдықтан шықару үшін гзін көрсетті.

24 Шегініс: Иса жерді жаратты ма?

“Рожденный прежде всякой твари. Ибо Им (Иисусом) создано вся, что на небесах и что на земле, видимое и невидимое: престолы ли, господства ли, начальства ли, власти ли,- все Им и для Него создано. И Он есть прежде всего, и все Им стоит. И Он есть глава тела Церкви; Он-начаток, первенец из мертвых”... (Кол 1:15-18). Бұл Таураттағы үзінділердің біріндей типті үзінді, ол расында да Мәсіх жерді жаратты деген пікір туғызады.

1. Дегенмен Тауратта басқа да толып жатқан үзінділер бар, ол үзінділерде Иса гзі туқанға дейін өмір сүрмеген дегенді айтады. Болмыс кітабы жаратушы ҚҰдай болды деп ашық ұйретеді. Егер біз Иса жаратушы болды деп ойлайтын болсақ, олай болса Мәсіх ҚҰдайға тең боқан деп есептейміз. Бұл жақдайда Иса мен ҚҰдайдың айырмашылығы туралы айтылатын көптеген аяттарды түсіндіруге мүмкіндік болмас еді (мәселен 8,2 бөлімдер).

2. Иса “тҰңқышы” болды, ол басы деген мақына. Иса жер жаратылқанқа дейін ҚҰдайдың тҰңқышы болды деген куәлік еш жерде жоқ. 2 Цар 7:14 және Пс 89:27-қа Ұқсас аяттар ҚҰдайдың тҰңқыш Баласы Дәуіттің әулеті болып “қалады” деп болжап айтылған. Осы үзінділер жазылған кезде ол өмір сүрмегендігі анық. Иса ілгендерден қайта тірілу арқылы “ҚҰдайдың Баласы күшінде”... болып қалды (Рим 1:4). ҚҰдай “Исаны қайта тірілтіп, екінші псалмда жазылқандай: “Сен Менің Баламсың, Мен Сені бүгін таптым” (Деян 13:32,33). Осылайша Иса гзін қайта тірілту арқылы ҚҰдайдың тҰңқышы болып қалды. Тақы да байқаңызшы, өз әкесінің оң қолында тҰрқан, оның тҰңқышы болып есептеледі (Быт 48:13-16) сосын Мәсіх гзін қайта тірілткеннен кейін ҚҰдайдың оң қолына тҰрқызылды (Деян 2:34; Евр 1:3).

3. Міне, осы мақынадада Иса “өлілерден шыққан тҰңқыш” іспетті баяндалады (Кол 1:18), өзінің мәні жақынан “қандай да болмасын мақұлықтың” (Кол 1:15) немесе жаратылыстың деген сөздерге тең сөз тіркестері. Сол себепті Иса гзі туралы Ол “өлілерден тҰңқыш... ҚҰдай жаратылысының басы” (Откр 1:5; 3:14). Иса мәңгілік еркектер мен әйелдердің жаңадан жаратылқандарының алқашқысы болды, ҚҰдайдың мәңгілік Ұлдары сияқты қайта тірілген және олардың жаңа тууы Исаның өлімі және қайта тірілуі арқылы мүмкін болды (Еф 2:10; 4:23,24; 2Кор 5:17). “Иса үшін бәрі тіріледі (шын сенушілер). әр қайсысы өз ретімен: тҰңқышы Мәсіх, сосын Христовы, Оның көрінуі (1Кор 15:22,23). БҰл -сол идеяның өзі, Кол 1 сияқты. Иса өліден тірілген және мәңгілік өмір алқан, тҰңқышы болды; Ол жаңа жаратылыстың алқашқысы болды және шын сенушілер Ол қайта келгенде Оның ізімен жүретін болады.

4. Кол1 тарауында айтылқан жаратылыс туралы, олай болса Болмыс кітабында баяндалқандай емес, ең дҰрысы жаңа жаратылыс көрінеді. Исаның істері арқылы тақтар ма, үстемдік пе т.т. бәрі қҰрылды. Павел Иса бәрін жасады демейді, мәселен, табиқатының бәрі-өзендер, таулар, қҰстар т.т.б. Жаңа жасап шықарылқандардың элементін біздер ҚҰдай Патшалығында иемденетін марапаттар қҰрайтын болады. “Тақтар, үстемдіктер” ж.т.т. бҰлардың бәрі сенушілер ҚҰдайқа “патша және поптар болады және біздер жер үстінде патшалық қҰрамыз” деген Ұқымқа кіреді (Откр 5:10) Осының бәрі Исаның істері арқылы мүмкін болды, “*Аспандақыны да*, бәрін де ол қҰрды” (Кол 1:16). Еф 2:6-да біз Иса Мәсіх үшін аспан кеңістігінде” отырқан сенушілер туралы оқимыз. Сүйтіп, БҰл аяттар сол рухани жоқары жақдайлар, біз қазір иемденуге тиісті, және алдақы уақытта қолымыз жететін жайлардың бәрі Исаның арқасында мүмкін болды. “Көк және жер”, “Оны” айқыш ақашының

240 Исаның шыңы тегі (пайда болуы)

(Исаның) панасымен” біріктіру үшін қажеттінің бәрін кұрайды (Кол 1:16,20). Олай болса “Көкте” не бар, соның бәрі, бізді қоршақан барлық физикалық жаратылыстардан гөрі қазір Иса Мәсіх үшін аспанда отырқан сенушілерге қатысты.

5. Мәсіх “ешбір мақұлықтан ілгері” келеді деген сөз, мезгіліндегіден гөрі Құдаймен қатар тұрқан және басқа да бір маңыздылығы жақынан салыстырғанда Оның жақдайына қатысты. Ол “ілгеріде” немесе бізге қарақанда маңыздырақ болды, “барлық мақұлықтар”, осылардың бәрін ол ымырақа келтіруге келді. Мф 21:31 аяты бұл жерде орынды мысал қызметін атқарады: “Салық жинаушы және бұзықттыққа салынқандар сіздерден (күнәлі еврейлер) бұрын Құдай Патшалығына барады”. Іс жүзінде, Мәсіх сөйлескен еврейлер Құдай Патшалығында тура алмайды (Лк 13:28; Мф 8:12; 21:43). Олай болса бұл жерде әңгіме шыншылдардың Патшалыққа олардан бұрын кіруі туралы уақыт мақынасында болып тұрқан жоқ. Сөз Иса “қайсыбір мақұлықтардан бұрын дегеніміз” “Ол қайсыбір мақұлықтардан бұрын болқан” деген мақына бермейді, ал ұшбірліктің апологеттері үшін олардың осы үзіндіні түсіндіруі басқаша. “Бұрын” мақынасындағы грек сөзі 1 Петр 4:8-де аартқырақ” болып аударылады.

25 Шегініс: “Бұрын қалайша Ыбрайым болды, Мен болдым” (Ин 8:58)

Бұл сөздер Иса Ыбрайымқа дейін өмір сүрді дегенді Ұқтыру үшін жиі қате пайдаланып жүр. Дегенмен, оны мұқият зерттеу бұқан қарама-қарсы Ұқым тудырады:

1. Иса “Ыбрайым болқанқа дейін, Мен болдым” дегенді. Ол Ыбрайымның армандақан Ұрпақтары болды, біз егер Иса тән есебінде Ыбрайымқа дейін өмір сүрді дейтін болсақ, онда біз Құдайдың Ыбрайымқа деген уәдесінің қандай да болмасын мәнін жоққа шықарамыз.

2. Ин 8:58-де келтірілген сөздер Мәсіхтің иудеялармен Ыбрайымқа қатысты әңгімесін көрсетеді. Олар үшін Ыбрайым бір кездерде өмір сүрген ең зор адам болды. “Я есмь сейчас, в то время, когда стою здесь, более важный, чем Авраам”, “Бұрын” деп аударылатын “рчо” грек сөзі Ыбрайымнан гөрі, аса зор маңызы бар Исақа қатысты, мезгілге қатысты емес. Біз тақы да Мф 21:31 аятына сүйенуге тиістіміз, Тауратта суреттелген “бұрын” сөзі пайдаланылады. Иса былай деді: “Салық

жинаушылар және бұзықтыққа салынқандар сіздерден (күнәлі еврейлер) бұрын Құдай Патшалығына барады”. Іс жүзінде Иса әңгімелескен еврейлер Құдай Патшалығында тұрмайтын болады. (Лк 13:28; Мф 8:12; 21:43). Олай болса бұл жерде әңгіме шыншылдардың Патшалыққа олардың бұрын кіруі туралы уақыт мақынасында айтылып тұрған жоқ. Бұл әңгіме болғанда, Ыбрайымды емес, Исаға көп құрмет көрсетілуі тиіс еді. Мәсіх “Мен қазір Ыбрайымнан гөрі, көбірек маңыздымын” дейді. Бірақ та “бұрын” сөзі Ин 8:58-де келтірілген сөзді кейбір дәрежеге дейін уақытқа қатысты түсіну керек, яғни Ыбрайым өмір сүргенге дейін Иса Құдайдың жоспарында әлдеқашан болған және бұл жоспар Онда әлем жаратылған алқашқы күннен бастап болған. Иса Ыбрайымнан “бұрын” болғандықтан, “бұрын” сөзі Оның маңыздылығы туралы деп түсіну керек.

3. Бұқан дәлелді Ин 8:56 аятынан табамыз: “Ыбрайым сенің әкең, Менің күнімді көргеніне қуанды: тақы көрді, тақы қуанды”. Жазуда айтылқандай, Ыбрайым тек бірақ рет күле бастады және қуанды. Мұндай жақдай оның тұқымы болады деп өсиет алқанда болды. Ақыр аяқында ол бұл өсиет Исаға қатысты екенін түсінді (Быт 17:17). Ыбрайым өзіне берілген уәде арқылы Мәсіхті алдын-ала білді. Ойша ол Оның болашақта құрбандық шалатынын мақұлдамады: “На горе Ягве *усмотрится*” (Быт 22:14). Нақ осы мақынасында Иса Ыбрайым туралы Ол оны көрген сияқты деп әңгімеледі. Уәде есінде болған Иса былай деуі мүмкін: “Прежде нежели был Авраам, Я есмь”. Біздер 3.1 бөлімде түсіндіргендей, Құдайдың Ыбрайымға уәдесі Ол туралы жоспарды ашқанын Иса түсінді, оны Құдай әлем жаратылған алқашқы күннен бастап білді. Және бұл уәде бірінші қасырдақы еврейлердің көзінше, олар Исаның маңында тұрған кезде, жүзеге асты, “сөз (уәде) тәнге айналды.

4. “Я есмь” дегенде Иса Құдай есімін жиі еске алады деп сендіреді: 3-Шегіністе біз бұрын айтқан болатынбыз, Иса және барлық басқа өлім құрықынан құтылмайтындар, сонымен, есте болмаса да, ол Құдайдың жеке ізі болып табылады. Бірақ, мүмкін Иса бұл жерде “болып табылады” деген етістіктің осы шақын жай пайдалануы. Ин 99-дың дәл осындай жақдай бірнеше аяттарында кездеседі. Иса соқыр қайыршыны емдеп, ол көретін болды. Адамдар таңқажайып қалып, кеше қана қайыр сұрап отырған соқыр адам, шынында да осы ма деп бір-бірімен сұрасты. “Басқалары: бұл оның өзі деді. Ал басқалары: соқан Ұқсас деді. Оның өзі: бұл мен деді”. Бәлкім, Сіз байқаңызшы, “мен” сөзі Тауратта курсивпен терілген. Грекше мәтінде бұл сөз жоқ дегенді білдіреді, оны аудармашылар қосқан. Жазылған соқыр адам былай

242 Исаның шыңы тегі (пайда болуы)

дейді: “Я есмь” , Ин 8:58-де дәл осылай Иса айтқандай деді. Егер біз Исаның сөзі “Я есмь” Ол дегеніміз ҚҰдай деп айтқан, сөзден түсінсек онда біз көзі жазылған өзі туралы Мен ҚҰдай дегенін мойындауымыз керек. Дегенмен Ягве ҚҰдайдың Есімі шындығында: “Я есмь сущий” немесе жай қана “Я есмь” дегенді білдіретінін атап өтуіңіз керек.

26 Шегініс: Мелхиседек

Тауратты оқитын көптеген адамдар Петрдың аятынан кейін шын жүрегінен “эмин” сөзін айтады: “Және сүйікті біздің ақа Павел, өзіне берілген данышпандықпен, сіздерге жазылған түсінігі қиын бірдеме бар, барша сәлемдемелерде, білімсіздік және мақұлданбақандық өзінің опат болуына айналдырады” (2 Петр 3:15,16). БҰл, әрине, мелхиседеке туралы көне еврей тілінде айтылған Павел сөзіне қатысты. Ол қиын қабылданады және тек жақсы дайындалған сенушілерге ғана түсінікті болуы мүмкін деп өзі мойындап айтты (Евр 5:10,11,14). Дегенмен, осы аяттарды түсіну үшін Таурат ілімін меңгеретіндей құрделі білім қажет деп ойламау керек; сондай-ақ Мелхиседеке туралы ұзінділердің маңызын Қасиетті Жазудың негіздерін оқитын адамдар үшін асыра сілтеуге болмайды.

“Мелхиседек, Салиманың патшасы, Жоқары мәртебелі ҚҰдайдың попы- Ыбрайымды қарсы алып және патшалар жеңілгеннен кейін қайтып оралқан оқан батасын берген”, олар жөнінде “әкесі жоқ, шешесі жоқ, шежіресі жоқ, күннің басын да білмейтін, өмірдің соңын да білмейтін, ҚҰдайдың Баласына Ұқсастырылу, үнемі поп болып кетеді” делінген (Евр 7:1,3). БҰл сөз жолдарынан кейбір адамдар Иса өзі туқанқа дейін дәлме-дәл өмір сүрген қорытынды жасайды, олай болса, оның адамзаттан ата-аналары болмаған.

Исаның әкесі де (ҚҰдай) және шешесі де (Мариам) және ру тарихы болқан (Мф 1;Лк 3 және Ин 7:27 қара). Сол себепті, Мелхиседек Оқан ешқандай жеке қатысы жоқ. Осыдан басқа, Мелхиседек “ҚҰдай Баласына Ұқсап”, Исаның өзі де болқан жоқ, бірақ Онымен айқын Ұқсастықы болқан, оны автор оқу мақсатында пайдаланады. “По подобию Мелхиседека восстаёт священник иной”, Иса (Евр 7:15), ол Мелхиседека (дәрежесінде) шенінде попқа арналқан болды (Евр 5:5,6).

Мелхиседека туралы көнееврей тілі дәл мақынасында қабылдануы тиіс емес. Егер Мелхиседектің шынында да әкесі және шешесі болмаса, онда оның бір қана ҚҰдайы болқан. Ол-негізі болмақан, жалғыз-ақ

адам (1 Тим 6:16; Пс 90:2). Дгенмен бҰқан Евр 7:4 қарама-қайшы келді, онда айтылған: “Ол қандай данышпан (адам)”, сондай-ақ оны адамдар көрді (ал ҚҰдайды көруге болмайды) тақы ол ҚҰдайқа қҰрбандық шалды деген жақдай. Егер оны адам деп есептесек, онда осы сөздің дәлме-дәл мақынасында оның ата-аналары болуға тиіс. Ал оның “әкесі де, шешесі де, шежіресі де жоқ болуын оның ру тарихы мен ата-аналары еш жерде тіркелмегендігімен түсіндіруге болады. Әйел патша Есфиридің де ата-аналары туралы еш жерде жазылмақан және оның шежіресі де солай баяндалған Мардохей Есфиридің тәрбиешісі болған “оның нақашысының қызы, өйткені оның әкеісі де, шешесі де болмаған және әкесінің, шешесінің (Есфиридің) қайтыс болғанынан кейін Мардохей оны (Есфиридi) өзіне қыз орнына алған” (Есфира 2:7).

Болмыс кітабында барлық кейіпкерлердің өте толық шежірелері берілген, соның бізге берілген. Бірақ Мелхиседек ол жөнінде қандай да болмасын хабарландырусыз, оның ата-аналары туралы еске алусыз сахнаға шықты; сондай-ақ ол кенеттен жоқ боп кетеді. Сонымен бірге оны үлкен қҰрметтеуге тҰратыны ешбір күдік келтірмейді; тіпті данышпан Ыбрайым да оған десятина төлеп, одан бата алды, бҰл Мелхиседектің Ыбрайымнан басым екенін анық көрсетеді (Еф 7:2,7).

Павел Қасиетті Жазумен ойша жаттықу қимылдарын жасақан жоқ. Бірінші қасырда нақыз проблемалар болды, оны Мелхиседеканың дәлелі қана шешуі тиіс Еврейлер былай ойлады:

“Сіздер, христиандықтар, Иса қазір біздің Алқашқы попымыз дейсіңдер, бізге. Бірақ поптың ол Леви Ұрпақынан екенін бекітетін баршақа мәлім шежіресі болуға тиіс. Тақы, одан басқа сіздердің өздеріңіз, Иса Иудин Ұрпақынан дегенді аңқартып тҰрсыз (Евр 7:14). Ікiнiшкe орай, бiз үшiн жоқары басшымыз, үлгi алатынымыз Ыбрайым болып табылады (Ин 8:33,39), және бiз бҰл Исаны қҰрметтей алмаймыз”.

БҰқан Павел былай жауап қайтарады: “Бірақ Мелхиседекті еске алыңыз. Болмыс кітабы бізге үлкен поптың ешқандай шежіресі болған емес деп көрсетеді; және Мессия патша есебінде болуға тиіс, дәл осындай попта және попшылдық та Мелхиседектің бейнесі бойынша бөлуге тиіс (Евр 5:6-ны Пс 110:4 пен салыстыр).

Ыбрайым өзінің қызметі жақынан Мелхиседектен төмен тҰрады, сол себептен сіз назарыңызды Ыбрайымнан Исақа аударып, шежіре туралы мәселені сондай маңызды қылуға тырысуды доқаруыңыз керек (1 Тим 1:4 қараңыз). Егер Мелхиседек Исамен қаншалықты Ұқсас деп

244 **Исаның шыңың тегі (пайда болуы)**

ойлайтын болсаңыз (яғни оның өмір егжей-тегжейлі білем деп), онда Мәсіхтің істерін сіз көп білетін боласыз”. Және біз бұл сабақты өзіміз үшін пайдаланатын боламыз.

7 ТАРАУ: СҰрақтар

1. Көне ғиеттен Иса туралы екі көрегендікті келтіріңіз.
2. Иса тән есебінде өзі туғанға дейін өмір сүрді ме?
3. Исаның ол туғанға дейін өмір сүргендігі туралы қандай мақынада айтуға болады?
 - а) Періште ретінде
 - б) Ұшбірліктің бөлігі ретінде
 - в) Рух ретінде
 - г) Тек Құдайдың ойымен және ниетімен
4. Мариамға қатысты мына келтіретін сенімдердің қайсысы шындық?
 - а) Ол мінсіз таза және күнәсіз әйел болды
 - б) Ол кәдімгі әйел болды
 - в) Ол Қасиетті Рухтан Исаға жүкті болды
 - г) Ол қазір біздің жасақан дұқамызды Исаға береді.
5. Иса жерді жаратты ма?
6. Ин 1:1 сөзін Сіз қалай түсініксіз: “Ең алқаш Сөз болды?” Ол нені білдірмейді?
7. Иса гзі туғанға дейін тән есебінде өмір сүрді ме деген сұраққа сенімді болу маңызды екенін Сіз неге ойлайсыз?

8 тарау

**Исаның
жаратылысы
(табиқаты)**

8.1 Исаның табиғаты: Кіріспе

Христиандық дүние танудақы үлкен қасіреттің бірі, сірә, Мәсіхтің Оның күнәні жеңгеніне байланысты лайықты құрмет және жоғары дәреже ала алмауы болып табылады, бұл жеңіске Ол гзінің тамаша мінезінің арқасында қол жеткізді. Кеңінен тарақан “үшбірлікке” сенушілік Исаны Құдайдың гзі қылып көрсетті. Құдай алдануға көнуге тиіс емес (Иак 1:13) және күнә жасауға мүмкіндігі жоқ деп Ұқыншылық, Мәсіхке күнәға қарсы күрес жүргізу керек емес еді деген түсінікке әкеледі. Бұқан қарай, Оның жердегі өмірі жалқан болар еді. Ол адам бейнесінде жүрген болар еді, бірақ адамға тән рухани сезім мен шын физикалық проблемаларсыз, ұйткені олар Оның жеке өзіне қатысты болмас еді. Мормондар тәрізді топтар және Иеговтардың куәлары Мәсіх Құдай тудырқан жалқыз Бала деген дерекке дұрыс көңіл аудармайды дейтін басқа ақырға шек қалыптасқан. Ол, тап мұндай, Періште немесе Иосифтің туқан баласы болуы тиіс емес. Қайсы біреулер өзінің бүкіл өмірі ішінде Мәсіхтің табиғаты күнәкарланқанда дейінгі Адамның кейпіндей деген пікір айтады. Тауратта осындай көзқарасты сендіру жоқ; одан басқа Адамды Құдай жердің топырақынан жаратты дегенді ескеру керек, сол кезде Иса Құдайдың жарылқауымен қыз Мариамнан туқан еді. Сүйтіп, Исаның адам-әкесі болмаса да, Оның барлық басқа жақдайлары бізде қандай болса, сондай еді. Көптеген адамдар, біздің күнәлы табиғатымызбен мінсіз мінезді болқанын өз ойына түсіре алмайды. Бұл деректер Мәсіхке шын сенімді қабылдауда делгілі қиындықтар туғызады.

Мәсіх біздің жаратылысымызда бола тура өзінің мінезі бойынша таза болқаны және *әрқашан* өзінің еліктеушілігін жеңіп отырқанына сену қиын. Інжілде оның мінсіз өмірі туралы айтылқанына көп ой жүгірту қажет және Ол Құдай болды дегенді теріске шықаратын көптеген таураттық Ұқтыруды оқу керек болады, сонда қана шын Мәсіхке сену мен Оны толық түсінуге келеміз. әрине, Ол болқан Құдайдың гзі еді деп шамалау жеңіл және бұқан қарай Ол өзінен өзі жетілген болды. Дегенмен, мұндай көзқарас Мәсіх күнәға және адамзат табиғатына қарсы күресте жеңіп алқан жеңістің маңызын төмендетеді.

Оның адамзаттық жаратылысы болқан және сондай-ақ Онда біздің барлық күнәға бейімділігіміз болды (Евр 4:15), осы жақдайларға қарамастан, Ол Құдай жолына сенімділігін көрсетіп және күнәні жеңу үшін Одан көмек сұрады. Және Құдай оқан гзі қалап көмектесті;

8.2 ҚҰдай мен Исаның арасындақы айырмашылық

Осы жөнінде Інжілде айтылқандардың бірдейлігі аңқарылады, онда “ҚҰдай Мәсіх үшін болды” деп қандай дәрежеде айтылқан мен Мәсіхтің адамшылдықы атап айтылқан жері түйінді. БҰл үзінділер Исаның гзі ҚҰдай болды, “Шын ҚҰдай, ҚҰдай әкемен бір мәнді деген таураттық позициядан туқан идеяны бекіту мүмкін емес, үшбірлік туралы доктрина осылай қате сендіреді. (“шын ҚҰдай, ҚҰдай әкемен бір мәндес сөйлемшелері б.з. 325 жылы Никееде Бірінші Вселенск Соборында (жиынында) қолданылды, “үшбірлік” туралы идея бірінші рет осында жарияланды; ертедегі христиандарқа бҰл беймәлім еді). “Ұшбірлік” сөзі Тауратта еш жерде кездеспейді. 9-таруда Исаның күнәні қалай жеңгені, бҰқан ҚҰдайдың қатысқаны туралы толық әңгімеленеді. Бірақ, ең алдымен қҰтқарылу шын, нақты Иса Мәсіхтің дҰрыс түсінуге байланысты екенін тақы бір еске түсірейік (Ин 3:36, 6:53; 17:3). Оның күнәні қалай жеңгенін өлімді жеңгенін шын түсінгенде біз Оның қҰтқаруын жақтап, Оқан шоқынуымызқа болады.

ҚҰдай мен Исаның арасындақы туысқандық қатынастарды ашық анықтауды 1 Тим 2:5-тен табамыз: “Ұйткені ҚҰдай жалқыз, және ҚҰдай мен адамдардың арасындақы ара кісі, адам Мәсіх Иса да жалқыз”. Осы сөздерге ойлану біздерді мынадай қорытындыларқа әкеледі:

-Тек бір ҚҰдай бар және Исаның ҚҰдай болуы мүмкін емес; егер әке-ҚҰдай және Иса- ол да ҚҰдай болса, онда екі ҚҰдай бар. Бірақ “біздерде ҚҰдай әке біреу” (1 Кор 8:6). “ҚҰдай әкең аталатын басқа тірі жанның болуы мүмкін емес, үшбірлік туралы жалқан доктрина осы жөнінде сендіреді; Көне гсиетте Ягвені жалқыз ҚҰдай, әке есебінде айтады (Мәс. Ис 63:16; 64:8).

-Осы жалқыз ҚҰдайқа қосымша, ара кісі-адам Иса Мәсіх бар- “... жалқыз және ара кісі...” жалқаулық “және” Иса мен ҚҰдай арасындақы айырмашылықты көрсетеді.

-Иса “ара кісі” есебінде, ол- байланыстырушы түйін (звено), арбитр. Күнәлі адам мен күнәсіз ҚҰдайдың арасындақы байланыстырушы звено, арбитр күнәсіз ҚҰдайдың гзі болуы тиіс еместігі айқын. Ол

күнәсіз адам, күнәлі адамзат табиғаты болуы тиіс. “Мәсіх Иса адам” сөз тіркесі, шүбәсіз, біздің түсіндірменің дұрыстығына қандай да болмасын күдіктенушілігімізді айықтырады, ал Павел осыған қарамастан, Иса жөнінде ол көтеріліп кеткеннен кейін жазды, ол Исаны “Құдай Мәсіх Иса” деп атақан жоқ.

-Жаңа ғсиетте бізге “Құдай адам емес” деп бірнеше рет есімізге салады. (Числ 23:19; Ос 11:9), соған қарамастан Мәсіхтің “адамның баласы” немесе “адам Иса Мәсіх” деп ашық айтады. Ол “Жоқары мәртебелінің баласы” болды (Лк 1:32). Құдайды “Жоқары мәртебелі” деу тек Ол қана жалғыз нақыз шегіне жеткен жоқары мәртебелі дегендік. Исаны “Жоқары мәртебелінің Баласы” деу. Оның ғзі Құдай болмайды дегенді білдіреді. әңгіме Құдай және Иса туралы болғанда әке және Бала сөзін қолдану бұл сөздер бір мағынаны білдірмейді дегенді куәландырады. әйтсе де баласының өзінің әкесінен белгілі бір Ұқастығы болуға тиіс, ол, дегенмен, бір мезгілде өзінің әкесі болып және онымен жасы бірдей болуы мүмкін емес.

Сонымен қатар, Құдай мен Исаның арасында бірқатар айқын айырмашылықтар бар, олар Иса Құдай болмағанын сендіре көрсетеді.

Құдай	Иса
“Құдай елікпейді (Иак1:13)	Мәсіх “біздерге Ұқсас
Құдай өлмейді,-Ол жаратылы	- барлық жақынан да
сында мәңгілік (Пс 90:2; 1Тим	(Евр 4:15). Мәсіх үш күн
6:16).	өліп жатты (Мф 12:40;
Адамдар Құдайды көруі тиіс	16:21).
Емес (1 Тим 6:16; Исх 33:20).	Адамдар Исаны көрді
	және оны қолымен
	сипап білді (1 Ин 1:1).

Біз еліктеуге берілген кезде, біз таңдау алдында тұрамыз: күнә жасасақ па немесе Құдайға бақынайық па деген. Біз біріншіні жиі таңдап аламыз да, Құдайға бақынбаймыз. Мәсіхтің алдында да осындай таңдау тұрды, бірақ Ол әрдайым бақынуды тыңдап алды. Сүйтіп, Оның күнә жасауға мүмкіндігі болды, бірақ шын мәнінде Ол бұлай жасақан жоқ. Құдайдың қандай-да болмасын күнә жасауға мүмкіндігі болды деп ойламау керек. Мәсіх Дәуіттің тұқымынан екенін біз көрдік (2 Цар 7:12-16). 14-аят Мәсіхтің күнә жасау мүмкіндігі туралы әңгімелейді: “Если Он совершит, Я накажу его” (Егер Ол күнә жасаса, мен оны жазаламаймын)

8.3 Исаның жаратылысы (табиқаты)

“Жаратылыс” сөзі біздің табиқи көзге елестетінімізге жатады. 1 тарауда біз Таурат тек екі жаратылыс туралы- ҚҰдайдың табиқаты туралы және адамның табиқаты туралы айтатынын көрсеткен болатынбыз. Жаратылысы бойынша ҚҰдай өле алмайды, елікпейді ж. т. б. Тірісінде Мәсіх ҚҰдайдың табиқатында болған жоқ. Олай болса, Ол толықмен адам табиқатында. Біздің анықталған “табиқат” сөзінен Иса бір мезгілде екі табиқатты иемдене алған жоқ деген ой туындайды. Маңыздысы, Иса, біздерге Ұқсас, еліктеуге Ұшырады (Евр 4:15) және ізін оларды жеңе алатын тамаша қабілетінің арқасында, Ол біздер үшін мархабат студі сҰрады. Біздің еліктеуіміздің негізін кҰрайтын, кесірлі тілектер, бізден шақады (Мк 7:15-23), біздің адамзаттық табиқатымыздан шықады (Иак 1:13-15). Сол себепті, Мәсіх адамзат табиқатын иемденуі қажетті болды және бҰл еліктеушілікке төзіп, оны жеңуге тиіс болды.

Еврейлерге үндеуінде (2:14-18) бҰның бәрі мына сөздермен айтылады:

“А как дети (мы) причастны плоти и крови (человеческой плоды), то Он (Христос) также воспринял оные (природу); дабы смертью лишить силы... диавола... Ибо не Ангелов восприемлет Он, но восприемлет (природу) семья Авраамство. Посему Он должен был во всем уподобиться братиям, чтоб быть милостивам и верным Первосвященникам... для умиловления за грехи народа. Ибо, как Сам Он претерпел, быв искушен, то может и искушаемым помочь”.

Осы үзіндіде Иса адамзат табиқатында болды деген дерек ерекше атап өтіледі: “Он также воспринял оные” (Евр 2:14). БҰл сөз тіркесінде ерекше сендіру үшін бәрі де бір макынаны білдіретін, үш сөздер қолданылған. Евр 2:16 аяты Исада Періштенің сыйпаты болған жоқ, өйткені Ол Ыбрайымдар тҰқымынан еді деп атап өтіледі, ол көптеген сенушілерді кҰтқару үшін келген-ді, олар оның тҰқымына айналды. Осы себепті Мәсіхке адам табиқатын алу қажет болды. Оо барлық жақынан “ақаларына Ұқсауқа” тиіс еді (Евр 2:17), сонда ҚҰдай Оны кҰрбандыққа шалу арқылы бізге кешірім (мархабат) беруі тиіс еді. Олай болса, Иса толық адамзат табиқатында болмайды деп айту Мәсіх туралы негізінің өзін білмеу керек дегендік.

Егер шоқынқан сенушілер күнә жасаса, онда олар Құдайға келуге тиісті, сөйтіп Мәсіх арқылы жалбарынумен өзінің күнәсін мойындайды. Құдай Иса олар сияқты еліктеуге берілді деп мойындайды, бірақ Ол осындай күнәларды жеңе отырып, жетілді, ал олар мұндай болмады. Осы себепті “Құдай Мәсіх үшін” сіздерді кешіруге тиіс (Евр 4:32). Сондықтан, Мәсіх біздер сияқты еліктеді, сөйтіп мұны мүмкін ету үшін Ол біздің табиқатымызды алу керек екендігін түсіну маңызды. Евр 2:14 аяты Мәсіх “тәні мен қанын иемденеді деп ашық айтты. Табиқаты жақынан “Құдай дегеніміз Рух” (Ин 4:24), дегенмен “Рух” сияқты Оның физикалық денесі болқанымен Оның “тәні” жоқ (Лк 24:39). Мәсіхтің “дене” табиқаты болды деген дерек ізінің өмір бойы Ол ешқашан Құдайдың табиқатын иемденбеді дегенді білдіреді.

Адамдардың Құдайдың Сөзі бойынша өмірге деген өткендегі әрекеттері яки еліктеуді толық жеңеміз деуі сәтсіз аяқталып отырды. Сол себепті “Бог послал Сына Своего в подобии плоти греховной в жертву за грех и осудил грех во плоти” (Рим 8:3).

“Күнә” еліктеуді қанақаттандырудың табиқи бейімділігіне жатады, оны біз өзіміздің табиқатымызға қарай істеуге қабілеттіміз. Біз осы жолмен әлдеқашан кеткенбіз, оны жалқастырудамыз, ал “күнә үшін өтем-өлім”. Осы қиын жақдайдан шығу үшін адам сырттан келетін көмекті қажетсінді. Оның өзінің оны жетілдіруге қабілетсіз болды; тән тәнінің күнәсін өтей алмайды. Сол уақытта Құдай араласып, бізге ізінің меншікті Баласын берді, ол біздің “күнәкар тәнімізді”, осындай күніқа бейімділігіміз тәрізді тәнімізді иемденді. Басқа қандай да болмасын адамнан өзгеше, Мәсәх барлық еліктеушілікті жеңді, әйтсе де Ол сәтсіздікке душар болып, біздер сияқты күнә жасар еді. Рим 8:3 аяты Мәсіхтің адамзаттық табиқатын, күнәлі тәнін иемденген, баяндайды. Ал оның алдындағы аяттарда Павел тәнінде “жақсылық өмір сүрмейді” және тән Құдайға бас сұнушыларға қарсы күреседі дейді (Рим 7:18-23). Осыған байланысты, Мәсіх “күнәлі тәнді” иемденген деген сөз одан да көп масаттанушылық туғызады (Рим 8:3). Және тек қана осы себепті және Ол өзінің тәнін жеңді себепті біздің алуымыздан біздің тәнімізден қҰтылудың жолы ашылуы Иса ізінің меншікті табиқатының кнәлілігін өте жақсы түсінді. Бір күні әлдекім, Оқан қарап, оны “қҰрметті оқытушы” деп атады, Ол “қҰрметті” және табиқаты жақынан күнәсіз деп түсінді. Осыған жауап ретінде Иса: “Что ты называешь Меня благим? Никто не благ, как только один Бог” (Мк 10:17,18). Басқа уақытта адамдар, Исаның бір-қатар тамаша істерін көріп, оның Ұлылығына сенген. Дегенмен бұл Оқан ешқандай әсер туғызқан жоқ. (Исақа) “потому что (Он) знал всех и не имел нужды, чтобы кто

засвидетельствовал о человеке; ибо Сам знал, что в человеке” (Ин 2:23-25). Қалай болғанда да Мәсіх адам табиғаты жөнінде көп білген, Ол адамдар Оны мақтағанын жек көрді, ұйткені Оның табиғаты қаншалықты құнәлі екенін білді.

8.4 Исаның адамгершілігі

Исаның адамзаттық табиғатының барша толықтықын көрсететін мысалдар Інжілде көп келтірілген. Бір кезде ол шаршап, құдыктан су ішіп алу үшін отыру керек еді делінген (Ин 4:6). Басқа бір кезде “Иса Лазарь өлер алдында көзіне жас алды”. (Ин 11:35). Оның соңғы азап шегуі туралы аятта Мәсіхтің адамгершілігі жөнінде көбірек айтылады: “Менің жаным енді ашу кернеді” деп мойындады. Ол , гзін айқыш ақашқа керіп өлтіруден құтқар деп Құдайға жалбарынғанда (Ин 12:27). Ол “әкем Менің! Егер мүмкін болса, осы ауыртпалықты Менен аулақтата көр: солай бола тұрса да Менің не қалағаным емес, Сен қалай істегің келеді, солай жаса” (Мф 26:39). Кейбір жақдайларда Исаның “қалауы” немесе тілегі Құдайдың “қалауы” мен тілегінен ерекшеленіп тұрды.

Иса бүкіл өмір бойы өзінің айқыш ақаштағы ақырғы сынына дайындалғанда өзінің еркін Құдайдың еркіне бақындырды. “Я ничеге не могу творить Сам от Себя. Как слышу, так и сужу, и суд Мой приведен, ибо не ищю Моей воли, но воли пославшего Меня Отца” (Ин 5:30). Мәсіх қалауы мен Құдайдың қалауының бұл айырмашылық Иса Құдай болмақандықын жеткілікті салмақты дәлелдейді.

Біз өмір сүрген уақыт ішінде бізге жеңуге тура келетін сынақтардың нәтижесінде біздің Құдай туралы біліміміз Ұлқая түседі. Міне, осы жерде Иса бізге тамаша үлгі көрсетеді. Оның Құдай туралы толық білімі болған жоқ және ол білімді бізден көп алған жоқ. Бала кезінен “Иса даналылыққа жетті (якни рухани жақынан ер жетуі), жасы да, және Құдайға, адамға деген сүйіспеншілігі жақынан да ерте ер жетті (Лк 2:52). “Нәресте қой рухымен өсті және нықая түсті” (Лк 2:40). Бұл екі аят Мәсіхтің дене тұлқасы қана емес, оның рухани дамуы да қатар жүріп отырғанын көрсетеді; Оның физикалық (қуатының) өсуі, рухани даму процесі (үрдісі) бірдей болды. Егер “Бала дегеніміз Құдай болса, афанасиан дін тұтынушылары “үшбірлікке” қатысты осылай сендіреді, онда жоқарыда айтылғандардың бәрі мүмкін болмас еді. Тіпті Мәсіх өз өмірінің соңғы күні, дегенмен әкесі білсе де, Ол өзінің екінші келуінің тура мерзімін білмеймін деді (Мк 13:32).

Қандай да болмасын кезең ішінде біздің бәріміз ҚҰдайдың еркіне бойұсынуға тиістіміз. Мәсіх тақы өз әкесінің ыркына көну үшін осы ұрдіс арқылы өтуге тиіс, барлық балалар осылай істейтін болады. “Хотя Он и Сын, одноко страданиями навыв послушанию (то есть, послушанию Бого), и совершившись (то есть, став духовно зрелым) сделался для всех послушных Ему виновником спасения вечного”, яғни өзінің толық және аяқталған рухани өсуінің нәтижесінде (Евр 5:8,9). Флп 2:7,8 (сондай-ақ 27 Шегіністі қара) аяты сондай-ақ оның айқыш ақашта өлуімен аяқталған, Исаның рухани даму ұрдісі жөнінде әңгімелейді. Ол “өзін ізі жойды, құлдың бейнесін алды... ізін мойындатты, тіпті өлгенге дейін және айқыш ақашқа өлгенде де тіл алқыш болды”. МҰнда қолданылған тіл Иса саналы түрде өзінің рухани дамуында алқа жылжыды, бұрынқыдан да қарапайым бола түсті, сол себепті ақыр аяқында. Ол айқыш ақашта өлу үшін ҚҰдайдың тілегін “тыңдақыш болды” . Солай Ол ізінің қайқы-қасіретіне дұрыс қарауының нәтижесінде мінсіз таза болып қалды.

Осыдан Иса әділ болу үшін саналы күш жұмсауға тиіс екені анық. ҚҰдай қандай болмасын Оны осындай болуға мәжбүр еткен жоқ, үйтіпегенде Ол жай қана қуыршақ адам болар еді. Мәсіх бізді сүйеді деп үнемі атап өте беру құрғақ сөз болар еді, егер ҚҰдай Оны айқыш ақашта өлуге еріксіз көндірсе (Еф 5:2,25; Отқр 1:5; Гал 2:20). Егер Иса ҚҰдай болған болса, онда Оның мінсіз таза болғаннан басқа және айқыш ақашта өлуден басқа таңдауы болмас еді. Исаның осындай таңдауының болқандығы туралы дерек Оның сүйіспеншілігін одан да зор бақалауға түрткі болды және Оған өзіміздің жеке қатынасымызды анықтауымызға себепші болды.

ҚҰдай Исаның із өмірін еркімен беруге шешім қабылдақанына қуанды: “Сол себепті әке Мені сүйеді, Мен із өмірімді бергенім үшін. Оны Менен ешкім де тартып алмайды, бірақ Мен өмірімді ізім қиып беремін” (Ин 10:17,18). Санамызға екі Ұқымды, ҚҰдай Мәсіх өз еркімен өлуге шешім қабылдақанына өте риза болды және сонымен бірге, Ол ҚҰдай болды, адам тәрізді тұратын және күнәлі адамның символикалық бейнесін алған, дегенді сыйыстыру қиын (Мф 3:17; 12:18; 17:5). Мәсіхтің бойсұнқаны жайында ҚҰдайдың қуанқаны туралы сөз Оның бақынбау мүмкіндігі туралы және бойсұну туралы саналы шешім қабылдақанын дәлелдейді түседі.

Мәсіхтің гзінің қҰтқаруға Ұмтылуы

Иса адам табиғатында болқандықтан, Ол да біздер сияқты жеңіл-желпі ауруға шалдыққан, шаршақан т.т. БҰдан егер Ол айқыш ақашта өлмеген болса, онда қайткенде де әйтеуір бір жақдаймен қайтыс болар еді немесе кәдімгі себепті деген ой туады. Осыған байланысты Иса ҚҰдайдан өлімнен қҰтқаруды қажетсінді. Осының бәрін Ол жақсы түсіне отырып, “өксіп-өксіп отырып жылап және көзінің жасын ақызып отырып жалбарынып, дҰқа оқып, Оны өлімнен қҰтқаруды сҰрады және *гзінің* аса көп қҰрмет көрсеткені үшін оны тыңдады” (Евр 5:7). Мәсіх Оны өкімнен сақтап қал деп ҚҰдайға жалбарынуға тиісті деген дерек Ол жеке ҚҰдай болды деген қандай да болмасын мүмкіндіктің жоққа шықарды. *гзі* қайта тірілгеннен кейін “өлім енді Оқан билік жүргізбейді” (Рим 6:9) деген сөз, Мәсіх бҰдан *әлде бҰрын* өлімнің қоластында болды дегенді куәландырады.

Көптеген псалмдар Иса туралы көрегендік жасайды. Мәсіх туралы Пластирден алынған Жаңа ғсиеттегі бірнеше жол аяттарды оқығанда Псалтирдің басқа аяттары да Ол жөнінде әңгімелейді екен деп ойлауың мүмкін. Оның бірқатар жерлері Мәсіхтің *гзінің* қҰтқарушы ҚҰдайына талаптануы туралы куәландырады:

Мф 4:6 атында Иса туралы Пс 91:11,12 де айтылмаған сөздер келтірілген. Ал Пс 91:16 ҚҰдай Исаны қҰтқаруға тиіс деп болжайды: “Долготою дней (то есть, вечной жизнью) насыщу его и явлю ему спасение Мое”.

Пс 69:21 Мәсіхті айқыш ақашқа керіп тастақанына қатысты (Мф 27:34). Псалмның басынан аяқына дейін Мәсіхтің айқыш ақашта тҰрқандақы ойын баяндайды: “Спаси меня... Боже... Приблизься к душе моей, избавь ее... помощь Твоя, Боже, да восстановит меня (Пс 69:1,18,29).

Пс 89 ҚҰдайдың Мәсіхке қатысты Дәуітке берген өсиеті туралы айтылады. 89:27 аяты Ол туралы болжап айтады: “Он будет звать Меня, Ты отец мой, Бог мой и твердыня *спасения* моего”.

Мәсіхтің ҚҰдайға жалбарынуы, қҰтқару туралы дҰқасы оқан жетті, естілді. ҚҰдайдың Исаны қайта тірілтуі туралы және Оқан мәңгілік өмір беру туралы дәріптеу Жаңа ғсиеттің маңызды тақырыбын қҰрайды:

-“ҚҰдай... Исаны қайта тірілтті... ҚҰдай Оның дәрежесін көтеріп, *гзінің* қолымен Бастық және қҰтқарушы жасады” (Деян 5:30,31).

-“Құдай ғз Баласы Исаның даңқын көтереді... Оны Құдай өлілерден қайта тірілтті”

-“Сол Исаны Құдай қайта тірілтті” (Деян 2:24,32,33).

-Құдайдан ол даңқын көтеруді сҰрақанда, Исаның өзі осының бәрін мойындады (Ин 17:5-ні 13:32; 8:54-пен салыст.)

Егер Иса Құдайдың ғзі болса, онда бҰл айтылған сөздердің бәрі орынды болмас еді, ұйткені Құдай өлмейді. Егер Оның ғзі Құдай болғанда Иса кҰтқару жөнінде сҰрамақан болар еді. Құдай Исаның дәрежесін көтерді деген деректің өзі Құдайдың одан жоқары екендігін және Құдай мен Исаның арасындақы айырмашылықты куәландырады. Мәсіх ешқашан “екі жаратылысы бар қҰдіреттің және адамзаттың шын мәңгілік Құдайы болған жоқ...”, Ақылшын шіркеудің 39 бабының бірінде осы жөнінде айтылған. Сөздің мақынасының өзі қандай да болмасын жанның тек қана бір табиғаты болатындықын көрсетеді. Біз Исаның адамзаттық жаратылысы болғанын дәлелдейтін дәлелдер өте көп екенін жорамалдаймыз.

8.5 Құдайдың Исамен туыстықы

Құдай Исаны қайта тірілтті деген мәселені қарастыру бізді Исамен Құдайдың арасындақы туыскандық туралы ойқа әкеледі. Егер “Шірлік” доктринасы олар “бірдей тең... бірдей мәңгілік” деп айтқанындай болса, онда біздің Олар бір-біріне тең екенін құтуімізге болар еді. Бірақ біз бҰдан бҰрын ол солай еместігін дәлелдейтін жеткілікті мысалдар келтірген болатынбыз. Құдай мен Мәсіхтің арасындақы қатынас ер мен әйелдің арасындақы қатынасқа Ұқсас: “Кім көрінген күйеуге Мәсіх басшы, әйеліне- күйеуі басшы, ал Мәсікке Құдай басшы” (1 Кор 11:3). әйеліне-күйеуі басшы болғаны тәрізді, Мәсікке- Құдай басшы, ұйткені олардың мақсат бірлігі қандай бір болса, күйеуі мен әйелінің арасындақы бірлік те сондай. Сүйтіп, “Мәсіх-Құдай” (1 Кор 3:23) да әйел күйеуіне қандай тән болса, олар да сондай.

Құдай әке дегеніміз Құдай Мәсіх деп жиі әңгімелейді. “Біздің Иса Мәсіхтің Құдай және Тәңір әкесі” деп Құдайды баяндаудың өзі (1 Петр 1:3; Еф 1:17) Мәсіх қайта тірілгеннен кейіннің өзінде Олардың қатынасы Мәсіхтің өлім қҰрықынан қҰтылмайтын өмірі бойында

қандай болса, қазіргі қатынасы да сондай екенін көрсетеді. “Құшбірлікті” жақтаушылар кей кездерде Мәсіх туралы тек Оның өлмейтін өмірін ескере отырып, Құдайдан гөрі төмен тәрізді деп сендіреді. Жаңа ғсиеттің үндеуі Мәсіх Аспанға көтерілгеннен кейін бірнеше жылдардан кейін жазылған, осыған қарамастан Құдай туралы Мәсіхтің Құдайы және әкесі тәрізді деп әңгімелеген.

Жаңа ғсиеттің соңқы кітабы “Жаңалық- Сыр ашу” қалай болғанда да Мәсіхтің даңқын көтеру және қайта тірілтуден кейін 30 жыл өткесін жазылған, сонда да онда Құдай жөнінде “гзінің Құдайы және әкесі” тәрізді баяндалады (Откр 1:6). Осы кітапта қайта тірілген және атақы жер жарқан Мәсіх гзінің сенушілеріне үндеуді табыс еткен. “Менің тірлігімнің Құдайы... Менің Құдайымның Есімі... Менің Құдайымның молшылығы” (Откр 3:12) дейді Ол. Бұл Иса қазірдің өзінде әкесі туралы гзінің Құдайы тәрізді ойлайды, сол себепті Ол (Иса) Құдай емес.

Иса өзінің өлімнен қашып құтылмайтын өмірінің ішінде гзінің әкесіне де осы қатынаста, пікірде болды. Ол “Менің әкеме, сенің әкең және Менің Құдайыма және сенің Құдайыңа өлең шығуы туралы айтты (Ин 20:17). Иса айқыш ақашта толық мөлшерде гзінің адамгершілігін көрсете білді: “Тәңірім Менің, Тәңірім Менің! Сен Мені не үшін қалдырдың?” (Мф 27:46). Егер сөзді Құдайдың гзі айтса оны түсінуге мүмкін болмас еді. Исаның “қатты өксіп, көзіне жас алып” Құдайға жалбарынқанының өзі оларға шын табиқатының қатынасын көрсетеді (Евр 5:7; Лк 6:12). Құдай гзіне гзіне жалбарынуы мүмкін емес. Тіпті қазірдің өзінде Мәсіх біздің атымыздан Құдайға жалбарынуда (Рим 8:26; 2 Кор 3:18-бен салыстыр).

Біз бұдан бұрын Мәсіх өзінің өлуге тиісті өмірінің ішінде негізінен Оның Құдайға қатынасы қазіргі кездегі қатынасынан ерекшеленбегенін көрсеткен болатынбыз. Мәсіх Құдайға гзінің әкесі және Құдайы тәрізді көңіл бөліп, Оған жалбарынды, бас иді; Сондай қатынасы қазір де, Мәсіх қайта тіріліп, Көкке көтерілгенде де сол қалпында қалды. Мәсіх жерде өмір сүргенде Құдайдың құлы болды (Деян 3:13; Ис 42:1;53:11). Құл қожасының еркін орындайды және еш қашан да Оған тең болмайды (Ин 13:16). Мәсіх Оның бойындағы құш қабілеті мен еркін Ол Құдайдан алдым деп сендірді, ол Менің меншікті қабілеттерім емес: “Мен гзім ештеңені де гзімнен ойлап шықара алмаймын... ұйткені гзімнің еркімді іздемеймін, менің еркімді әкем жібереді... Баласы ештеңені де гзінен гзі жасап шықара алмайды” (Ин 5:30,19).

“Иисус... будучи образом Божиим, не почитал хищением быть равным Богу, но уничижил Себя Самого, приняв образ раба” (Флп 2:6-7). Бұл аяттар Иса Құдай болды, бірақ Ол туа адам бейнесін алды дегенді сендіру үшін пайдаланылады. Егер бұл осылай болса, онда 7 және 8 тарауларында айтылған әрбір сендірулерді алып тастауға тура келеді. Ондақы бірде-бір үзінді Таурат ілімінің жалпы мазмұнына қайшы келе алмайды. Бұл “үшбірлік” туралы догматтағы “жоқ звеноны” қостауға тиісті жалғыз дерлік аят- Иса аспанда Құдай бейнесінен Мариамның құрсақындағы сәби бейнесіне өзгергендігін атап өту маңызды. Төменде келтірілген талдауда жоқарыда айтылған үзіндінің мәнін түсіндіруге әрекет жасалынқан.

1. Флп 2:5-11-гі аятта “үшбірлік” туралы идеяға толық қарсы келетін бірқатар ерекше сөз тіркестері бар:

а) “Посему и Бог превоснес Его (Иисуса) и дал Ему имя выше всякого имени” (ст 9). Бұл аят Иса гзін мадақтаған жоқ дегенді көрсетеді; оны Құдай істеді Құдай Оны қайта тірілгенде Оны мадақтағанша ол дәріптеу дәрежесінде болған жоқ деген түйін туындайды.

б) Мәсіхтің гзімен өзі ымырақа келуінің барлық үрдісі және одан кейінгі Оны Құдайдың мадақтауы “Құдай әкенің даңқына көрсетілуі тиісті (ст11). Бұдан Құдай әке гзінің баласына тең еместігі көрінеді.

2. Мына үзіндінің мазмұнына мұқият көз жіберу керек. Павел ойланбай айта салмайды. Жоқарыда, 1:27 аятта біздің ойлау күйіміздің маңыздылығын атап өтеді. Бұл идеяны 2 тараудың басында толықырақ дамыта түседі: “... ақылды көнгіштік жақынан ынтымақты және бір пікірде болындар... әркім тек өзі туралы қана қамқор жасамай, сондай-ақ басқаларға да қамқоршы болу керек. Өйткені сіз де Иса Мәсіх тәрізді сезінуге тиістісіз” (Флп 2:2-5). гзін басқаларға Ұлы басын кіші етіп қызмет атқаруға арнақан Мәсіх сияқты ойлаудың маңыздылығы туралы Павелдің айтатыны көрініп тұр. Одан әрі Иса көрсеткен ақылды көнгіштік туралы айтатын аят жөнінде.

3. Иса “Құдай бейнесінде” болды. 8.3. бөлімінде біз Иса адамзат табиғатында болды, сол себепті Құдай табиғаты туралы сөздің Оған ешқандай қатысы жоқ. Таураттың Жаңа Халықаралық баспасынан шыққан басылымындағы бұл үзіндінің аудармасында көп қателер жіберген.

Былайша айтқанда, “жеңіл оқылуға” арналған қазіргі аудармалар грек мәтінінің толық мақынасын кері Ұқындыру тенденциясын Ұстанып, кейбір аяттардың нақты аудармасын берудің орнына, өз сөзімен мазмұндақанын байқаймыз. Флп 2:5-8 осының классикалық мысалы бола алады. Дегенмен, біз Тауратты түсіндіріп жоюдың осы тәсілінің маңызын төмендету мақсаты алдымызқа қойып отырған жоқпыз.

“Бейне” сөзі (грек сөзі “morphe”) “құлдың бейнесі” сөйлемшесінде қолданылу тиіс емес, бұл жөнінде Флп 2:7 аятында айтылған. Ол Құдай бейнесінде болды, сосын құлдың бейнесін қабылдады. Құлдың табиғи жаратылысы басқа қандай адамның болмасын табиғи жаратылысынан ерекшеленбейді. Контексте сәйкес біз оны Иса мінсіз, оның ойлауы Құдай тәрізді болды деген мақынада ойдақыдай өзімізше түсіндіреміз дегенмен осы жақдайқа қарамастан Ол өзінің мінез-құлықымен құл бейнесін алқысы келді. Бірнеше аят төменірек, Павел бізді “Оның (Мәсіхтің) өліміне лайықты толып” тұруға шақырады (Флп 3:10). Біз Оның “morphe”сін, Мәсіхтің бейнесін, гзінің өлімі арқылы бізге көрсеткен Мәсіхтің бейнесін бөлісуге тиіспіз. Бұл Оның сол кездегі жаратылысын бөлісуіміз керек деген мақына бермейді, өйткені біз әлде қашан адамзат табиғатындамыз. Адамзат табиғатында болу үшін гзімізді өзіміз өзгертудің қажеттілігі жоқ, бірақ біз өзіміздің ойлау тәсілімізді өзгертуді қажетсінеміз, біз “morpheni” алу үшін немесе Иса гз өлімінде иемденген ойда бар бейнесін алу үшін.

Грек сөзі “morphe” белгі немесе Ұқастық бейнесі мақынасын көрсетеді. Адамдар туралы олар “тақуалық кескінде (“morphe”)” болды дегенді айтады. (2 Тим 3:5). Гал 4:19 аяты “Мәсіх сізге (сенушілер) қашанқа шейін *көрінбеуге* болады!” деп ұн катады. гйткені Исаның Құдайқа Ұқсас мінсіз мінезі тамаша ойы болды, осы жақынан Ол “Құдай бейнесінде” болды. Бұл мақынада, Ол “Құдайқа теңмін” деп ойлауды немесе білуді “Ұрлық жасау емес” деп санады. Таураттың Жаңа Халықаралық баспасы осы сөз тіркесінің басқа аудармасын береді, соқан сәйкес Иса Құдаймен теңестірушілікті бірдеңеге жармасып қалуға тиіс екен деп қарастырған жоқ. Егер бұл аударма дұрыс болса, онда ол Иса Құдай болды деген теорияны толықынан теріске шықарады. Таураттың осы басылымының аудармасына сәйкес Иса Құдайқа тең болу идеясын титтей де жаратпады; Ол Құдайқа бақынатындықын білді және Онымен бірдей тең еместігін де аңқарды.

4. Мәсіх “гзін гзі қорлады” (немесе Таураттың тұзетілген ақылшын басылымында айтылқандай [R.V], “гзін ойран қылды”, гзінің Ис 53:12-де жазылқан айқыш ақашқа керіп тастақаны туралы көрегендікті

түсінді. “Ол гзінің жанын өлімге қалды”. Иса “қҰлдың бейнесін қабылдады”, гзінің оқушыларына қҰлша қатынас жасау арқылы (Ин 13:14), гзінің айқыш ақаштағы өлімін ерекше көрсету арқылы (Мф 20:28). Ис 52:14 аятында Мәсіхтің айқыш ақаштағы қайқы-қасіретіне қатысты көрегендік айтылады: “Был обезображен паче великого человека лик Его, и вид Его- паче сынов человеческих”. Осы гзін “өлімге, және айқыш ақаш өліміне” душар еткен прогрессивті жойып жіберу Оның өмірі кезінде және өлімінде болқан бір жақдай, бірақ Ол туып жатқанда болқан жай емес. Біз осы ұзіндінің мазмұны Исаның біздің адамзаттық тұрімізде жер үстіндегі ойына қатысты. Біздің мұқтажымызқа қатысты Оның ойы ҚҰдайдың ойымен толық үндесіп жатыр.

5. Егер Мәсіх табиғаты жақынан ҚҰдай болса, ал сосын Аспанды гзінің артында қалдырса және адамзат табиғатын алса, үшбірлікті жақтаушылар осылай түсіндіруге тырмасыды, онда Иса жерде болқан кезде, “нақыз ҚҰдай” болқан жоқ. Алайда, үшбірлікке бас июшілер, Ол сол кездің өзінде ҚҰдай болқан деп есептейді. Осының бәрі үшбірлік сияқтылардың анықтамасын бөлісетіндер жасақан қарама-қайшылықтарды суреттейді.

6. Ақыр аяқында, “*болашақта* ҚҰдай бейнесінде” сөз тіркесін қарастырайық. “Болашақта” деп аударылатын грек сөзі “шықу тегі жақынан болашақта, атам заманнан” мақынасын бермейді. Деян 7:55 Стефан туралы айтады, ол “*болашақта* Қасиетті Рухқа толы, Аспанда жетіліп, ҚҰдайдың және Исаның даңқын көрді...” Стефан Қасиетті Рухқа, бұқан дейінгі бірнеше уақыт бойы, сол кезде толқан болатын, бірақ ол онымен *үнемі* толысып болмады. Басқа мысалдарды Лк 16:23-ден Деян 2:30; Гал 2:14-тен кездестіруге болады. Сол себепті “болашақ ҚҰдай бейнесінде” сөз тіркесі тек Мәсіх ҚҰдай бейнесінде болды (ойша) деген мақына береді. Бұл сөз тіркесі Ол Осы бейнеде басынан бастап болды деп айтпады.

8 ТАРАУ: СҰрақтар

1. Тауратта ҚҰдай- ол ұшбірлік деген нҰсқау бар ма?
2. ҚҰдай мен Исаның арасындақы ұш айырмашылықты атаңыз?
3. Мына төменде келтірілген пікірлердің ішінен Иса бізден несімен ерекшеленеді?
 - а) Ол ешқашан күнәлі болқан жоқ
 - б) Ол ҚҰдайдың тудырқан өз баласы болды
 - в) Ол ешқашан да күнә жасай алмайды
 - г) ҚҰдай Оны шыншыл болуға мәжбүр етті
4. Төменде аталқан пікірлердің ішінен Иса ҚҰдайқа қай жақынан Ұқсас?
 - а) Ол жерде өмір сүргенде ҚҰдайдың табиқатында болқан
 - б) ҚҰдай тәрізді Оның да сондай мінсіз мінезі болқан
 - в) ҚҰдай қанша білсе, ол да сонша білген
 - г) Ол толық мақынасында ҚҰдайқа тең болқан
5. Төменде аталқан пікірлердің ішінен Иса қай жақынан бізге Ұқсас?
 - а) Ол біздің барлық еліктеушілігімізді және адамзаттық қасіретімізді иемденген
 - б) Ол бала болқан кезінде күнәлі болқан
 - в) Ол қҰтқарылуға талаптанды
 - г) Оның адамзаттық табиқаты болды
6. Төменде келтірілген пікірлердің қайсысы дҰрыс?
 - а) Исада мінсіз жаратылыс және мінсіз мінез болқан
 - б) Исада күнәлі жаратылысы болқан, бірақ мінсіз мінезі болқан
 - в) Иса нақыз ҚҰдай сияқты болқан, сондай-ақ шынайы адам болқан
 - г) Иса күнәкарланқа дейін Адамның табиқатында болқан
7. Исаның күнә шегуге мүмкіндігі болды ма?

9 тарау

Исаның істері

9.1 Исаның жеңісі

гткен тарауда біз Исаның адамзаттық табиқаты туралы мәселені қарастырған едік. Оның, біздерге Ұқсас күнәқа еліктеуге душар болқандығы жөнінде. Онымен біздің арамыздағы айырмашылық сонда, Ол күнәны толық жеңді. Оның күнәкар табиқаты болса да, соқан қарамастан, Ол әрдайым мінсіз *мінез* көрсете білді. Жаңа гсиетте Исаның мінсіз мінезі бірнеше дүркін атап өтіледі:

- Ол “біздерге Ұқсас барлық жақынан, күнәданбасқа, еліктегіш болқан (Евр 4:15).

- Ол “күнә дегенді білмеді. “Онда күнә жоқ” (2 Кор5:21; 1 Ин 3:5).

- “Ол ешқандай күнә жасақан жоқ, және Оныңаузында жарамсақтық болмады” (1 Петр 2:22).

- “Құрметті, қастыққа қатыспайтын, таза, күнәлілерден бөлектенген” (Евр 7:26).

Оның пікірлестері мінсіздігін, Оның мінезінен шыққан және Оның сөзімен қылықынан көрінген мінсіздігін мойындады делінген Інжілде. Сонда Павелдің әйелі Ол “шыншыл” (Мф 27:19) болды және жазалауқа лайық емес деп мойындады; римдік жүзбасы, Мәсіхтің айқыш ақаштақы қиналқанын байқап тұрған, былай мойындауқа тиіс: “Бұл шынайы адам әділ болды” (Лк 23:47). Ертеде тірісінде Иса еврейлерге мынадай сұрақ қойды: “Сендердің іштеріңнен кім Мені өтірікші болды деп әшкерелейді?” (Ин 8:48). Бұл сауалқа жауап болмады.

гзінің мінсіз мінезінің салдарынан Иса Құдайдың тәнінде жүзеге асқан (1 Тим 3:16). Ол Құдай қалай жасап, қалай сөйлесе о да солай жасақан болар еді, егер Ол адам болқанда. Сол себепті, Ол Құдайдың жетілген көрінісі болды- көрінбейтін Құдайдың “*бейнесі*” болды. (Кол 1:15). Осы себепті өлуге тиісті адамқа Құдайдың денесін көру қажеттілігі жоқ. Иса түсіндіргендей: “Мені көрген әке көрді; қалайша сен: әкенің (денесін) бізге көрсет деп айтасың?” (Ин 14:9). Күнәлі өмірде өмір сүре тұрып, бізге Мәсіхтің жалпылығын және Оның рухани басымдылығының кеңдігін түсіну, және адам Құдайдың әділдігін өзінің мінезінде толық көлемде көрсететіндігін елестету қиын. Бұқан сену үшін Мәсіх Құдайдың гзі болды деген теологиялық ойды жай қана қабылдаудан гөрі, одан да көп шын сенуді көрсету қажет. ¶шбірлік

туралы, жалқан доктрина және “Мәсіхтің Құдайшылдығы” туралы өте кеңінен тарақаны түсінікті, өйткені ол жеңіл қабылданады.

Мәсіх біздің табиқатымызда болқанына қарай Ол өлуге тиісті. Ол Мариам арқылы Адамның тұқымы болып табылады, ал Адамның барлық балалары өлуге тиісті (1 Кор 15:22). Адамның барлық Ұрпақтары, олар күнәлі болқандықтан, олардың жеке басының әділдігіне қарамастан, өлеге тиісті: “гім Адамнан өріс алды... бір адамның қылмыс жасақандықын (Адам) көп адамдар өлетін болды... бір адамның тыңдамауынан көп адамдар күнәлі болды”, олай өлеге тиісті болды (Рим 5:14-19, ср 6:23). Иса Адамның әулеті сияқты күнәлілерден “жасалды”, олай болса өлуге тиісті болды, өйткені Адамның барлық Ұрпақтары, күнәлі болқандықтан, күнәлі болып анықталқаннан кейін, өлуге лайық. Құдай бұл принципін өзгертпеді және сондай-ақ оны Мәсіх арқылы әлемге жайды. Құдай “күнә дегенді білмейтін... күнә үшін құрбандықты бізге істейді” (2 Кор 5:21).

Исadan басқа Адамның басқа барлық Ұрпақтары осы жазаны алуқа лайық. Иса өлеге тиісті еді, өйткені Ол біздің табиқатымызды иемденді және лақнатты гзімен бөлісті, ол лақнат. Адамның Ұрпақтарының басына келген еді. Бірақ, солайша Ол өзі өлімге жазааланатындай ештеңе істелмегеннен кейін “Құдай Оны тірілтті, өлімнің бұқауын бұзды, сондықтан оған Оны Ұстап тұру мүмкін болмады” (Деян 2:24). Мәсіх “открылся Сыном Божиим в силе, по духу святыни, чрез воскресение из мертвых” (Рим 1:4). Сүйтіп, гзінің мінсіз мінезінің арқасында, Ол қайта тіріліп, даңқа ие болды.

Мәсіх тек адам табиқатында болқандықтан қана айқыш ақашта өлді. Ол гз өмірін еркімен бізге сыйқа беріп, “біздің күнәләріміз үшін” өліп гзінің бізге деген сүйіспеншілігін көрсетті (1Кор 15:3), гзінің өлімі арқылы бізді күнәдан құтқаратынын білді (Еф 5:2,25); Откр 1:5; Гал 2:20). Солай болқандықтан Иса мінсіз болды, Ол күнәні жеңе білді және өлімнен тіріліп, мәңгілік өмір алқан бірінші адам болып қалды. Сол себепті, Исамен өзін Ұқсас санайтындардың бәрі шоқыну арқылы, Оның өміріне Ұқсау арқылы сондай қайта тірілу мен мйылауқа үміткер болады. Исаның қайта тірілуінің тамаша маңызы міне, осында. Бұл-“сендіру” біз қайта тіріліп, сот алдына барамыз дегенді білдіреді (Деян 14:31). Сосын егер біз шындықында оған Ұқсас болатын болсақ, онда сыйқа мәңгілік өмір аламыз, Тәңірі Исаны қайта тірілтіп, Иса арқылы бізді де тірілтеді” (2 Кор 4:14; 1 Кор 6:14; Рим 6:3-5). Күнәлілер тәрізді біз мәңгілік өмірге еңбек етеміз (Рим 6:23). Бірақ Мәсіхтің мінсіз өмірінің нәтижесінде, Оның бойсұнушы өлімінің және қайта тірілуінің

нәтижесінде, Құдай бізге мәңгілік өмір *сыйлайды*, ол Оның барлық принциптеріне сәйкес келеді.

Біздің күнәміздің әсер етуін алып тастау үшін, Оның кҰтқару туралы өсиетіне біздің сенуіміз арқылы Құдай бізге шыншылдықты жүктейді” (Рим 4:6). Біз күнә өлім әкелетінін білеміз, сол себепті біз Құдай бізді одан кҰтқаратынына шын сенеміз, тақы да біз Ол бізді, әйтсе де біз ондай болмасақ та, шыншыл жасайтынына сенуге тиіспіз. Иса мінсіз болды, сосын біз Мәсікке шынайы болсақ, онда Құдай бізге, әйтсе де біз ондай болмасақ та, мінсіздер сияқты қатынас жасайды. “Ибо не знавшего греха Он сделал для нас жертвою за грех, чтобы мы в Нем сделались праведными пред Богом” (2 Кор 5:21), яғни шоқыну арқылы Мәсіхпен болу үшін және Мәсіх сияқты өмір сүру үшін. Сұйтіп, “во Христос Иисусе” болқандар үшін, Ол “шыншыл және жарық және күнәсі жуылқанға айналды” (1 Кор 1:30). Сол себепті, келесі аят дана істері үшін, Мәсіхті көкке көтере мақтағаны үшін бізге сыйлық береді, Ол оған “Онда Құдайдың шындығы ашылады, сенуден сенуге дейін, былай жазылған “шыншыл сенімімен тірі болады” (Рим 1:17) осылай жетті. Бұл сөздерді түсіну сол себепті шын Інжіл ілімінің қажетті бөлігі болып табылады.

Осының бәрі Мәсікке шоқыну арқылы мүмкін болды. Ол адамдардың барлық егісінің “алқашқы жемісі”, ол Оның істері арқылы мәңгілік өмірге Ұсынылатын болады (1 Кор 1:15-20), жаңа рухани отбасының “тҰңқышы” болады, ол Құдай табиқатымен берілетін болады (Кол 1:18; Еф 3:15 салыст). Мәсіхтің қайта тірілуі олай болса, Құдайқа Мәсікке сенушілерді тақуалар сияқты қарастыруға мүмкіндік туғызады, өйткені олар Оның тақуалығының жамылқысының астында болды, Мәсіхті “біздің күнәміз үшін дқшпанның қолына берілді және біздің сөзімізді ақтау үшін қайта тірілді” (Рим 4:25) ол сөз “шыншыл болу” деген мақынада еді.

Құдайдың бізді қайткенде де мінсіз жасаймын деген ниетіне шын мәнінде сенімді болуымыз үшін саналы, ойлап істелінген сенім қажет. Мәсіх* бізді “гізінің бҰзылмақан даңқы алдында”, “қасиетті және бҰзылмақан және гізінің алдында күнәсіз” Сот күніне әкелуі тиіс (Иуда стих 24; Кол 1:22, Еф 5:17 салыст). Біздің табиқи күнәмізбен және тҰрақты рухани сәтсіздіктеріміз осының бәріне шын сенуге, расында да берік наным керек болады. “Крестілер жорықында” бір қана қол

көтерумен немесе *ілімдер жинақының академиялық шыңына көтерілумен қана осы нанымқа қосылуға болмайды.

Тек Мәсіхке үйлесімі келетін шоқыну арқылы біз “Мәсіх үшін” және Оның әділдігі жамылқысының астында боламыз. Шоқыну дәстүрі арқылы біз өзімізді Оның өлімімен және қайта тірілуімен жалқастырамыз (Рим 6:3-5) және сонымен “ақталу” немесе бізді тақуа деп мойындау арқылы құнәдан босатыламыз (Рим 4:25).

Жоқарыда біз айтқан тамаша істер, егер біз шоқынуды қабылдасак, біздің түсінігімізден тысқары қалады. Шоқынған уақытта біз өзімізді, оның айқыш ақашта төккен Мәсіхтің қанымен жалқастырамыз; сенушілер “өздерінің киімін және Агнцаның ақ қанымен” жуады (Откр 7:14). Бейнелеп айтқанда, сол кезде олар ақ киімге оралады, ол Мәсіхтің шыншылдығын көрсетеді (Откр 19:8). Мүмкін, ақ киім біздің құнәміздің салдарынан кір болар (Иуда 23-аят); және егер біз мұны шоқынудан кейін істесек, онда біз оны тақы да Мәсіхтің қанымен жууға тиістіміз сосын оны тазалап, Мәсіх арқылы бізді кешіру туралы Құдайға жалбарынамыз.

Жоқарыда айтылқандардан, біз шоқынқаннан кейін осы бата алқан қалпымызда қалуға тырмысуымыз керек. Күнде-күнде бірнеше минут бойы жүйелі түрде өзіміздің істеріміз туралы ойқа шомылуымыз қажет, оны намаз оқумен кешірім жасай гөр деп сұраумен шықарып салуымыз керек. Осылай істеу арқылы, біз әрдайым Мәсіхтің жамылқысының астында болуымыз арқылы, қарапайым сенімді қабылдаймыз, біз расында да Құдай Патшалығында кіре аламыз. Біз Мәсіхтің сән аясына біздің өлген шақымызда немесе Ол жаңадан келген кезінде осықан Ұмтылуға тиістіміз: “не со своего праведностью... но с того, которая через веру в Христа, с праведностью от Бога по вере (Флп 3:9).

гзіңе шыншылдықты жазып қоюыңның нәтижесінде атап өту деп өзіміздің ісімізге қана үміттену арқылы құтқарылуға ешқашан да сенім арта алмайтындығын бірнеше рет көрсетеді; құтқарылу тек рақат арқылы қана беріледі: “Ибо благодатию вы спасены чрез веру, и сие не от вас, Божий дар; не от дел” (Еф 2:8,9). Дәлел табу тәрізді шыншылдық та “сый” дегенді көрсетеді (Рим 5:17), олай болса құтқару да сый боп табылады. Христиандық қызметтегі өзіміздің істеріміз арқылы Құдайға оның біздер үшін істегені үшін, бізді Мәсіх арқылы шыншыл деп санап және сол арқылы бізге құтқарылуға жол ашқаны

* * Христа - Мәсіх (Ө.С.)

үшін, өзіміздің алқыс сезімімізді білдіреміз. Біз өзіміздің ісіміз арқылы қҰтқарыламын деп ойлау мүлдем қате. ҚҰтқару дегеніміз- сый, оны біз еңбектеніп ала алмаймыз. Ғзіміздің еңбек етуіміз арқылы біз тек сүйіспеншілікке еңбек сіңіреміз және үлкен мақтау аламыз. Ақиқат сенім (наным) шексіз қосымша өнім тәрізді істерді тудырады (Иак 2:17)

9.2 Исаның қаны

Жаңа ғсиетте біздің ақталуымыз және қҰтқарылуымыз Исаның қаны арқылы жарыққа шықады деп жиі айтылады (Мыс 1 Ин 1:7; Отк 5:9;12:11; Рим 5:9). Исаның қанының маңызын көз алдымызқа елестету үшін, біз “қандайда болмасын дененің жаны, ол- Оның қаны” деген таураттың принципті біз түсінуге тиістіміз (Лев 17:14). Дене қансыз өмір сүрмейді, осыдан қан- өмірдің символы (белгісі) болып табылады. БҰл Мәсіх сөзінің үйлесімділігін түсіндіреді: “Если не будете есть Плоти Сына Человеческого и пить Крови Его, то не будете иметь в себе жизни” (Ин 6:53).

Күнә өлімге әкеледі (Рим 6:23), яғни, қан төгіске, ол қаншама өмірді қҰрбан етеді. Осы себепті, израилдықтар әр қашанда қан төгіп отыруға тиіс, күнә жасақанда, ол өмірге апаратынын еске салады. “Все почти по закону (Моисеева) очищается кровью, и без пролития крови не бывает прощения” грехов (Евр 9:22). Сол себепті Адам мен Еваның қылықтары қолданылуы тиісті емес деп көрінеді, олар өздерін інжір жапырақымен бұркемеленген; оның орнына ҚҰдай қозыны өлтіріп, оның терісін өзінің күнәсін жабуға берді (Быт 3:7,21). Осы сияқты, ҚҰдай, дҰрысы, Авелдің сыйын қабылдады, ол оқан мал әкеп берді, жердің өнімінен сый әкелген Каиннің тартуын алқан жоқ; ұйткені ҚҰдай қан төкпей кешірім болуы тиіс емес және ҚҰдайға кіру рҰқсаты болмауға тиіс принципін мойындайды (Быт 4:3-5).

БҰл мысалдар Мәсіх қанының ерекше маңыздылығын көрсетеді. Ғкінішке орай, Пасза болқан күні адамдар өлімінен қҰтқарылу мақсатымен өздерінің есіктерінің жақтауларына қозының қанын жақып қою дәстүрі болған. БҰл қан Исаның нҰсқап тҰрқан тәрізді көрінген, онда адамдар өздерінің күнәларын жасырып тҰрқан тәрізді. Мәсіхтің тууынан бҰрынқы замандарда, еврейлер өздерінің күнәсі үшін малды қҰрбандыққа шалқан, бҰл МҰсаның Заңы бойынша қажеттілік еді. Дегенмен, малдың қанын осылай төгу тәрбиелік мақсатында

жҰмсалқан. Күнә өліммен жазаланқан (Рим 6:23), сосын адам өз басының өлімі үшін малды өлтіретін болқан. Құрбандыққа шалынатын малдың жақсылық және зҰлымдыктан хабары жоқ, тақы да ол күнә жасалқан адамның орнына жҰмсалуқа тиіс емес. “Ибо невозможно, чтобы кровь тельцов и козлов уничтожила грехи” (Евр 10:4).

Мынадай сҰрақ туындайды: күнә жасақанда еврейлер неге малды құрбандыққа шалатын болқан? Павел осы сҰраққа бірнеше жауапты талқылап, былай қарастырады: “Заң біздер үшін Мәсіх бойынша нәрестелікке апаратын жол” - “Закон был для нас детоводителем по Христу” (Гал 3:24). Адамдардың күнәсі үшін құрбандыққа шалынатын мал, таза- кемістігі жоқ, кеселсіз болуқа тиіс” (Исх 12:5; Лев 1:3;10 ж.т.б.). Олар Мәсіх болып *көрінетін* тәрізді, “таза және бҰзылмақан, шын агнц” (1 Петр 1:19). Және бҰл малдардың қаны Мәсіхтің қаны *кейпінде*. Мал күнә үшін құрбандыққа шалынса, сондай-ақ Мәсіхтің мҰнтаздай құрбандығының көрінісі болды. Мәсіх осындай құрбандық шалатынын ҚҰдай білді. Осы себепті Құдай із адамдарының, Мәсіх келгенше өмір сүрген, күнәларын кешіре алды. Оның өлімі “бірінші өсиетте істелгенді өтеу үшін” болды (Евр 9:15), яғни, МҰсаның Заңы бойынша (Евр 8:5-9). Осы Заң бойынша істелінген құрбандық шалу Мәсіхтің келуін алдын ала болжақан және адамдардың күнәсц үшін мінсіз жасалқан құрбандық. Ол “тзін құрбандыққа келтіріп, күнәларын құрту үшін келді” (Евр 9:26; 13:11,12; Рим 8:3; 2 Кор 5:21 салыст).

7.3 бөлімінде Біз Көне гсиет, әсіресе МҰса Заңы Мәсіхтің келетінін алдын ала қалай хабарлақанын түсіндірген болатынбыз. Осы Заң бойынша ҚҰдаймен жақындасу Алқашқы поп арқылы жүзеге асты; Ол Көне гсиет бойынша және Жаңа гсиет бойынша Мәсіх арқылы ҚҰдай мен адамдар арасындақы ара кісі болды (Евр 9:15) “Закон поставляет первоосвященниками чело­веков, имеющих немощи; а слово клятвенное... поставило сына, на веки совершенного” (Евр 7:28). Алқашқы поптардың өздері күнәлі болқандықтан, олар адамдарқа шын кешірімді бере алмады. Олардың құрбандыққа шалқан малы, күнә үшін, күнәлі адамдардың кейпін көрсете алмады. Мінсіз адам қажет болды, ол қай жақынан болмасын күнәлі адамды бейнелеуге тиісті және жарамды құрбандықты күнәсі үшін шалуқа тиіс. Осы құрбандыққа шалуқа қатысудан адамдар пайда түсіруге тиіс. Сонымен, күнәлі адамдарқа жаны ашитын және олар мен ҚҰдайдың арасында ара кісі болатын, сондай-ақ қарапайым ажалды адамдар сияқты, еліктіруге көніп қалатын мінсіз Алқашқы поп қажет болды (Евр 2:14-19).

Иса осы талапты шексіз қанақаттандыры- “бізде Алқашқы поп осындай болуға тиіс: ардақты, зҰлымдыққа қатысы жоқ, таза құнәлілерден аулақталған” (Евр 7:26). Осының негізінде, Інжіл Мәсіхті біздің попымыз деп атайды: “Посему и может всегда спасать приходящих чрез к Богу всегда жив, чтобы ходатайствовать за них” (Евр 7:25). Мәсіх адамзат табиқатында болқандықтан, Ол біздің тамаша Алқашқы попымыз “адасқандарға , білімсіз жасаушылыққа құдіретті жәрдем қолын созатын адам ретінде көрінеді; өйткені өзі де дәрменсіздік құрсауында қалды” (Евр 5:2). Бұл Мәсіхке қатысты мынадай сенімді еске салады: Біздің адамзаттық табиқатымызды “Ол да қабылдады” (Евр 2:14).

Еврейлердің алқашқы поптары тек қана Құдайы адамдардың ара кісісі болғаны тәрізді- израилдықтар “Мәсіхте рухани израилдықтар үшін қана Поп- кім Мәсіх үшін болса, сол үшін шоқындырылған және нақыз Інжілді түсінді. Ол- Құдай үйінің үстіндегі Ұлы Поп” (Евр 10:21), ол шоқынғаннан кейін қайта туқандардың құрамында, (1 Петр 2:2-5), Інжілден шын үміткер болқандар (Евр 3:6). Мәсіхтің бірінші поптықының тамаша артықшылығына қайран қалушылық, сондықтан біздің Оқан шоқынұқа тілегімізді орнатуға тиіс; онсыз Ол біз үшін ара кісі орнына жүре алмайды.

Иса үшін шоқынуды қабылдап, біз Оның ардақтылығынан барлық пайданы алуға тиістіміз. Расында да, біз өзімізге арнайы жауапкершілікті жүктеп, оны бүкіл өміріміз арқылы алып жүруге тиістіміз. “Будем через Него непрестанно приносить Богу жертву, то есть, плод уст, прославляющих имя Его” (Евр 13:15). Құдайдың жоспары Мәсіхті біздің поптың мақынасында бізге тарту еткені Біз Оның даңқын көтеруге лайық болады, сосын Оқан алқыс айту үшін біз Мәсіх арқылы Құдайға рұқсат алуға мүмкіндігімізді үнемі пайдалануға тиістіміз, Еврейлерге үндеуінде (10:21-25) сол жауапкершіліктердің тізімі келтірілген, оны біз Мәсіх- біздің Алқашқы попымыз дегеннің күшінде екенін: “Құдай үйінің үстінде Ұлы Поп бола тұра”:

1. Да приступаем (к Богу) с искренним сердцем, с полною верою, кроплением онестив сердца от порочной совести, и омыв тело водою чистою”.
Мәсіхтің поптықын (қасиетін) түсіну біз Оқан шоқынуды қабылдауға тиістіміз деген мақына береді (“омыв наши тела”) және ешқашан өзімізге біздің басымызда жаман ойдың пісіп-жетілуіне ырық

бермеуіміз керек. Егер біз Мәсіхтің өтелуіне сенетін болсақ, онда біз Ол арқылы қҰрбандық беру ҚҰдайдың күнәні өтеуіне сенуге тиіспіз.

2. “Будем держатся исповедания упования неуклонно”. Біз Мәсіхтің қасиеттілігін түсінуді әкелген нақты доктринадан аулақ кетуге тиіс емеспіз.

3. “Будем внимательны друг к другу, поощряя к любви и добрым делам; не будем оставлять собрания своего” Біздер бір-бірімізбен сұйспеншілік арқылы байланыста болуға тиістіміз, кімдер Мәсіхтің қасиетінен көмек алады және оны түсінеді, солармен байланыста болуымыз керек. БҰл, соның ішінде, қызметті атқару үшін өтетін бірлескен жиналыс арқылы жүзеге асады, онда біз Мәсіхтің қҰрбандықын еске аламыз (11.3.8 бөлімді қараңыз).

Осы постулаттарды мойындау біз расында да қҰтқаруды аламыз деген сенімімізді толықтыра түсуге тиіс, егер біз шоқынуды қабылдап, Мәсіхке келіп-кететін болсақ “Посему да приступаем с дерзновением к престолу благодати, чтобы получить милость и брести благодать для благовременной помощи” (Евр 4:16).

9.3 Біз үшін және гзі үшін қҰрбан шалу

Еврейдің алқашқы попы қҰрбандық шалуды ең алдымен өзінің меншікті күнәсі үшін, ал сосын- адамдар үшін жасауы тиіс болатын (Евр 5:1-3). Мәсіхтің қҰрбаны сондай екі жақты бақыттанушылықта болды. әйтсе де, Мәсіхтің жеке өзінд ешқандай күнә болмады, Ол, осықан қарамастан, адамзаттық табиқатта болды және өлімнен қҰтқаруды қажетсінді. Мәсіхтің гзін гзі қҰрбандыққа бергенін ескере отырып, ҚҰдай Оқан қҰтқарылу мүмкіндігін берді. Сүйтіп, Иса өлді, гз басының қҰтқарылуы үшін, сондай-ақ біздің қҰтқарылуымызды мүмкін ету үшін. Інжілде осы туралы көп айтылады.

Төменде аяттар тізімі берілген, онда Иса қҰрбандыққа гзіне гзі үшін және біз үшін де жасақан деп аспаттайды. БҰл мәселеге бҰл ойларды бекітуге қажеттіден мҰнда көп назар аударылады, ұйткені, осы тақырып біздің Тәңірдің адамгершілігін дҰрыс түсіну үшін ерекше көңіл аударарлықтай деп ойлаймын. Осы оқуды аяқтай отырып, Сіз,

мүмкін, белгілі бір уақытта келешекте осы мәселені одан да тереңірек оқуға ынтаңыз кетер, сонда Сізге мына төменде айтылқандардың бәрі кәдеге асуы тиіс.

- Алқашқы поп “халық үшін де, сондай-ақ өзі үшін де күнәсі үшін де кҰрбандық әкелетін болса... тек солай Мәсіх те” осықан қатысты Алқашқы поптың мҰсалық ролін орындады (Евр 5:3,5). Грек тіліндегі “тиісті” сөзі, жеке алқанда, қаражат берешегі бар деген мақынада-біздің Тәңірге қатысты гзінді кҰтқаруды сатып ал мақынасын береді, сондай-ақ біздің кҰтқарылуымыз. Мәсіх мҰны гзінің адамгершілігі тҰрқысынан істеуге болды (Евр 5:3). БҰл Ол қандай болса да гзінің жеке күнәсін, оны өтеу үшін оқан төлеу керек деген мақнадо. Дегенмен, осы кездң ерекше атап көрсету қажет емес. Біз Оның кҰрбандық қанымен оны жуып-шайдық Ол осыны гзі үшін де солай істеді.

- Мәсіх “күнде-күнде мҰқтаждық көрмейді, сол алқашқы поптар сияқты алдымен өзінің күнәсі үшін, сосын халқының күнәсі үшін кҰрбандық береді; ұйткені, *Ол бір күні* істейді” (Евр 7:27). Павел поптардың кҰрбандық шалуының екі жақтылық түрі мен Мәсіхтің кҰрбандықының арасындақы Ұқсастықты атап көрсетеді. Ол бҰны тақы да Евр 9:7 қайталайды (12,25 аяттарды салыстыр). Айырмашылығы, Мәсіх бҰны бір рет істеді, ал алқашқы поп бҰны жыл сайын істеді. Егер де Мәсіх гзін кҰрбандыққа тек халқы үшін шалса, онда бҰл атап көрсетілген болар еді, айырмашылығы осында. Дегенмен, айтылқандай, Мәсіхтің кҰрбандықы гзінің “күнәлары” үшін жасалды, ол халықтың күнәсынан бөлек еді.

- Оны “күнәсі” біздердің күнәміз болқан жоқ. Иса мінсіз болқанын, мінезі күнәсіз екенін білеміз, “күнәлі” сөзі адамзат (натурасының) болмысының күнәлілік мәнін суреттеудің тақы бір тәсілін көрсетеді. Метопамия бойынша себеп (салдар) туралы нәтиже тәрізді айтады (күнәлі болмыс). Біздің Тәңір мінсіз болды және күнәлі болды деп айыпталуы тиісті емес екені тақы да атап өту керек.

- “Қойдың Бақташысын Ұлы Кровииді, мәңгілік өсиеті өліден тірілткен ҚҰдай, Біздің Тәңір Исаны” (Евр 13:20), якни, біздің бақашы Тәңір болды; Ол да қойларды өлтірді және сонымен өзін өлімге әкеледі, сосын ҚҰдай Оның қаны арқылы Оны жоқары көтереді; Мәсіх әрі кҰрбан, сондай-ақ поп шыққаны қой.

- Захарни пайқамбардың (9:9) кітабында айтылқан: “Царь твой (Иисус) грядет к тебе, праведный и спасающий”. Таураттың ақылшынша тәржімесінде басқа да тәржімелеу варианттарының мүмкіндігіне

нұсқайды: “құтқарушы” сөзінің орнына- “гзін құтқарушы сөзін қолдануды, ал Таураттың AV басылымында -“құтқарудың барлығы”. Мұндай басқаша оқылу біздің Тәңір гзін құтқару арқылы, бізге құтқару әкеледі деген болжам жасауға негіз береді. Иса айқыш ақашта құрбандық жасау арқылы гзінің меншікті табиқатын солайша өтеді, содан Ол бізді құтқаруға жетті. Оның өлімі туралы контекстен тыс ойлау орынсыз болады- мақсаты біздің құтқару еді деп ойлау.

- Малды құрбандыққа шалу арқылы қан төгілді дегенге сілтеме жасау, Заң бойынша орындалған, кейбір жақдайларда, Мәсіхтің құрбандығына қатысты деп ойлау керек. Алтарь Мәсіхтің символы, жылына бір рет қанмен тазартылады (Исх 30:10), сол арқылы Мәсіх гзін гзі өзінің қанымен қалай жарық қылып тҰрқанын көрсету. Расында да, барлық скиния Мәсіхті бейнелеп көрсететінін, қанмен жазылуға тиіс болады (Евр 9:23). Физикалық мебельдің скиниясы ешқандай күнә жасақан жоқ, әйтсе де оған күнәмен жақын болқандықтан тазартылу қажет болды. Біздің Тәңірмен де тап осылай болды. Алқашқы поп есебінде оның өзі өзінің қызметі алдында қанды бүркуі тиіс еді, сондай-ақ Мәсіх те өзінің қызметі алдында біздер үшін Аспаннан гзін құрбандыққа беруге тиіс еді (Лев 8:23).

Иса гзін күнәдан жуқаны оның өз басы күнәлі болды деген мақына бермейді. Жеке күнәлілік құрбандықын беруі құрбан жасаушы әрдайым күнәлі мақынасын бермейді.

9.4 Иса біздің өкіліміз сияқты.

Біз жоқарыда айтқанымыздай, малды құрбандыққа шалу өздерінің күнәсін жуып жатқан күнәлі адамдарды көрсете алмайды. Иса біздер болып көрінді, болашақта барлық қатынасы жақынан “ақаларына Ұқсады” (Евр 2:17). “Ол барлығы үшін өлімді басынан кешірді” (Евр 2:9). Біз күнә жасақан кезде, мәселен, біз ашуланған кезде ҚҰдай “Мәсіх үшін” Бізді кешіруге тиіс (Еф 4:32). ҚҰдай бізді Мәсіхпен бізге Ұқсас адаммен салыстырады, ол күнә жасауға еліктеуге душар болды, мәселен, ашуланады, бірақ қандай да болмасын алдамшына жеңіп шығады. Сол себепті, ҚҰдай біздің ашулы-күнәміз үшін кешіреді, ұйткені біз Мәсіх үшін Оның әділ жамылқысының астында тҰрмыз. Болашақ біздің өкіліміз, Мәсіх, сүйтіп, ҚҰдай оның көмегімен гзінің берекесін беретін қызметі құралын атқарады, осы жақдайда Ол өзінің шыншыл принципіне сүйенді. Егер Иса ҚҰдай болқанда, тек адам қана

емес, онда Ол біздің өкіліміз болмас еді. Бұл- тақы бір мысал; ол бір қате идея басқа бір қате идеяға апарады дегенді көрсетеді. Сонымен, дін ілімі Мәсіхтің өлімін түсіндіру үшін көптеген қиын теорияларды талдап жасады. Христиандық жолдан тайқандардың әйгілі теориясы мынадан тұрады: адамның күнәсі оны Құдай алдында қарыздар қылды және оны өзі өтей алмады. Сонда Мәсіх әр сенушінің қарызын айқыш ақашта төгілген өзінің қанымен жуды. Көпшілік Інжілдіктер оны былай деп сөйлейді: “Біздің бәріміз шайтандар атар алдында қабырқа да сапта тұрқандаймыз. Осы кезде Иса араласты. Пері біздің орнымызға оны атып, енді біздер боспыз”.

Осындай шебер жасалынқан теорияның ешқандай таураттық тірегі жоқ. Ақиқат қайшылық көз алдымызда, ұйткені, егер Мәсіх біздің орнымызға өлген болса, онда біз өлмеген болар едік. Бірақ біз адамзат табиғатын иемденгеннен кейін, біз бәрібір өлуге тиістіміз; ақырлап келгенде күнә мен өлімнен құтқарылу, бізге мәңгілік хабарланған күні, сотта ашылады. Біз бұны Мәсіхтің өлімі кезінде ала алмадық. Пері Оны өлтірмес бұрын, Мәсіхтің өлімі періні тезірек құртты (Евр 2:14).

Егер Мәсіх қарызды ізінің қанымен өтеген болса, онда біз өзіміздің құтқарылуымызды расында да, күткен болар едік. Дегенмен, құтқару- ол сыйлық, ол Құдайдың кешірімімен және мейірімділігімен тартылған, егер біз Мәсіхтің құрбандықын қарызды өтеу деп түсінсек, онда ол барлық мәнін жоқалтады. Ашуланған Құдай Исаның тәнін қанын көре сала жұбатылды дегендей болады. Бірақ біздің өкінген кезімізде Құдай біздің өкіліміз тәрізді сөйлеп тұрған ізінің Баласын көреді; сосын біз, өз кезегімізде барлық жақынан талисманмен болқандай, жай қана Мәсіхтің қанымен жалқасып қана қоймай, Оған еліктіруге тырмысамыз. Көптеген “христиандық” әнұрандар және өлеңдерде ақылға сыймайтын осыған байланысты, жалқан ережелер баяндалған. Ең жалқан доктрина адамдардың санасына орынды таураттық Ұқтыру арқылы берілгеннен, тезірек музыканың көмегімен құтылады. Біз әрдайым осындай мыйымызды уландыруға жедел қарсы тұруымыз керек.

Іккііншіке орай, жабайы сөз: “Мәсіх біздер үшін өлді” (Рим 5:8) түсінуде өрескел бұрмаланды және Мәсіх біздің орнымызға өлді-міс деген мақына береді. Рим 5 және 1 Кор 15 тарауларындағы аяттарының арасында бірқатар байланыстылықтар бар (мәселен, 12=1 Кор 15:21-аяты; 17-1 Кор 15:22 аяты). “Мәсіх *біздер* үшін өлді” сөзі (Рим 5:8). “Мәсіх біздердің күнәміз үшін өлді” сөз тіркесіне теңестіріледі (1 Кор 15:3). “Ішін” демеулігі “бірге” деген міндетті мақына бермейді; Мәсіх

“біздің құналарымыз үшін өлді”, бірақ олардың “орнына” емес. Осылай болқандықтан, Мәсіх біз үшін “өтініш етуге” тиісті (Евр 7:25), бірақ біздің “орнымызқа” емес. Демеушілік “үшін” Евр 10:12 және Гал 1:4 аяттарында “орнына” деген мақына бермейді.

9.5 Иса және МҰса Заңы

Иса құна үшін мінсіз құрбан болқандықтан және Алқашқы поп біздер үшін кешірімді шынында да жеңіп алуға тиіс болса, онда Мәсіхтің өлімінен кейін малды құрбандыққа шалатын ескі Заң өзінің өміршендігін жояр еді (Евр 10:5-14). Сондықтан “діни сенімдердің ауысуына байланысты (Левитовтан Мәсіхке дейін) заңның да ауысуы қажет” (Евр 7:12). Мәсіх поп болды “не по закону заповеди плотской но по силе жизни непрестающий”, (яқни, Левияның Ұрпақтары қана поп болуға тиіс), оны ол өзінің мінсіз құрбандығының себебінен алды (Евр 7:16). Сондықтан, “отменение же прежде бывшей заповеди (то есть, Закона Моисеева) бывает по причине ее помощи и бесполезности. Ибо закон ничего не довел до совершенства; но вводится лучшая надежда (чрез Христа)” (Евр 7:18,19).

Мәсіхтің құрбан шалуының нәтижесінде МҰса Заңы екені анық (ппп2:14-17). Мәсіх айқыш ақаштағы өзінің өлімімен Заңды “ортадан” алды, олай болса біз оның Заңының бір бөлігін мәселен, мерекелер, сенбі сақта деген, қандай да болмасын қысымына қарсы тұруға тиіспіз. Бүкіл Заң Мәсіхтің келуін білдіруге бақытталқан. Оның өлімінен кейін Заңның өзгеше белгісі күшін жойды, сол себепті оны алдағы уақытта сақтаудың қажеттілігі жоқ.

Біздің заманымыздың бірінші қасырындағы ескі христиан шіркеуі ортодоксалдық еврейлер жақынан үнемі қысымға кездесті, олар Заңның бөлімін сақтауды талап етті. Жаңа ғсиетте осы әрекетке қарама-қайшылықтың қажеттілігі туралы бірнеше рет жасалқан ескерту бар. Қазір кейбір секталардың барлығы, олар Заңды жарым-жартылай қана орындауды уақыздайды. Осының бәрінен атап өту маңызды. Заңды тыңдау арқылы құтқаруды алуға әрекеттенудің қандайы болмасын *барлық* Заңды сақтауды көздейді деп жоқарыда айтқан болатынбыз, әйтпегенде біз оқан бақынбақанымыз үшін дақдылы жаза аламыз (Гал 3:10).

Адамзаттың мінезінде бір ерекше өзгешелік бар ол өзінің ісі арқылы қҰтқару туралы идеяға Ұмтылу; біз өзімізді қҰтқару бақытында бірдеңені *істейміз* деп ойлақымыз келеді. Осы себепті, шіркеулік десятианы міндетті түрде төлеу, керіп тастау белгісін тақып жүру, белгілі бір дҰқаны көпшілік көзінше оқу, белгілі бір кейіпте дҰқа оқу-осының бәрі көптеген діндердің қабылданған атрибуттары болып табылады, христиандықты қоса алғанда. Тек қана Мәсіхке сенумен қҰтқарылу, өзінің негізінде нақыз Тауратқа сенудің барлығы христиандықта дерлік өте сирек кездесетін доктринаны көрсетеді.

Жаңа ғсиетте қҰтқаруды алу үшін МҰса Заңның кез келген бөлігін қолдануға болмайтындығы туралы таураттық ескертулер берілген. Осы Заңға сәйкес қайсыбір уақыздаушылар христиандарды сұңдетке отырқызудың қажеттілігі туралы әңгімелейді. Бүкіл шын сенушілер атынан Апостол Жақып бҰл идеяны тиянақты айыптады, сосын “біз оларға нені жүктемедік” (“чего мы им не поручали”) (Деян 15:24). Апостол Петр Заңды тыңдау қажеттілігіне оқытатындар туралы олар стараются “возложить на вы и учеников иго, которого не могли понести ни отцы наши, ни мы. Но мы веруем, что благодатию Господа Иисуса Христа (как противостоящего поклонению Закону) спасемся” (Деян 15:10,11). Апостол Павел осының өзін бірнеше дүркін атап өтті. Ол солай шабыттана былай деді: “Человек оправдывается не делами закона, а только верою в Иисуса Христа... делами закона не оправдывается никакая плоть... законом никто не оправдывается... И во всем, в чем вы не могли оправдаться законом Моисеевым, оправдываетесь Им (Христом) всякий верующий” (Гал 2:16; 3:11; Деян 13:39).

Көптеген христиандардың жолдан тайқандықтарының нақты белгісі мына деректерден анық көрінеді. Олардың бірқатар практикалық қимылдары МҰса Заңының ережелеріне негізделген. Жоқарыда айтылқандай, осы мәселелердің ашық мазмҰндалқандықтарына қарамастан христиандар Заңды сақтамауға тиіс, ұйткені ол Мәсіхте аяқталқан болатын. Қазір біз МҰса Заңы қазіргі “христиандардың” практикалық қызметінің қалайша негізі болатынын көрсететін кейбір аспектілерін түп-түгел қарастырамыз.

Поптар

Католиктік және англикандық шіркеулер адамзаттық діни наным жүйесін ашық пайдаланады. Римдік католиктер папаны еврейдің алқашқы попы тәрізді деп есептейді. Дегенмен “ҚҰдай мен адамдардың, адам Мәсіх Исаның арасында *бір* ара кісі бар (1 Тим 2:5).

Сол себепті, папа немесе поптар біздің ара кісіміз болуы мүмкін емес, өйткені Көне Ғсиет бойынша осындай ара кісі поптар болған. Мәсіх қазіргі біздің Аспандақы Алқашқы поп, ол Құдайқа біздің тапсырушы.

Бірінші қасырда жігерленген қарияның беделіне мәселен, Петр ие болды, ол кейінгі Ұрпақтарқа және соның ішінде папақа ауысты деген таураттық куәлік мүлдем жоқ. Егер тіпті осындай болқанның өзінде, папаның өз басы немесе поптар бірінші қасырдың қарияларының рухани мантиясы болып табылады дегенді дәлелдеуші жоқ.

Рухтың сыйы аланып тасталқандықтан, бүкіл сенушілердің таураттағы Рух-сөзге кіруге бірдей рұқсаты болды (2.2 және 2.4 бөлімдерін кара). Сол себепті біздің бәріміз туыспыз және басқаларқа қарақанда, біздің ішімізден ешкім де артық рухани- құрметтелген жай-күйде болмайды. Расында да, бүкіл нақты сенушілер- олар Мәсіхке шоқынқанының күшімен жаңа діни нанымның мүшелері, бұл “люди взятые в удел, дабы возвещать совершенства Призвавшего вас из тьмы в чудный Свой свет” (1 Петр 2:9). Сол себепті, олар Патшалықтың патшалары және поптары болады, Мәсіх келген кезде жер үстінде Патшалық орнақанда болады (Откр 5:10).

Католиктерде өздерінің поптарын “әкеміз” (“папа” да “әке” мақынасын береді) деп атайтын дәстүр бар. Бұл Мәсіхтің ашық сөзімен қарама-қайшы келеді: “И отцом себе не называйте никого на земле, ибо один у вас Отец, который на Небесах” (Мф 23:9). Расында да, Иса қандай да болмасын адамқа рухани құрмет-көрсетпеу жөнінде ескертті, оны қазіргі поптар талап етеді: “А вы не называйтесь учителями, ибо один у вас Учитель- Христос, все же вы- братья” (Мф 23:8).

Епископтар және басқа шіркеуге қызмет ететіндер тақып жүретін әшекейленген мантия арнаулы киімге тақылуқа тиісті, оны Мұсаның поптары мен алқашқы поптар тақып жүрген. Бұл киім сол кезде Мәсіхтің мінсіз мінезін алдын ала болжап қойқан, бірақ солай болқандықтан Мұсаның Заңы өзінің күшін жойды, сонымен киімнің атрибутының белгісі әлдеқашан орындалқан. Шын мәнінде, Мәсіхтің Ұлылығын алдын-ала болжақан киім, қазір оны киген адамды дәріптеу үшін пайдаланылатындықын ойлақанда жүрегің ауырады. Олардың қайсыбірі Мәсіхтің қайта тірілуіне сенбейді немесе тіпті Құдайдың барлығына да сенбейді.

Десятина

Ол да Мұса Заңының бір бөлігі еді (Числ 18:21), оны орындалуы үшін еврейлер өз мҰлкінің оныншы бөлігін Левнитің ардақты тҰқымдарына төлеуге тиіс болған. Қазір адамзаттық діни нанымдар жоқын білеміз, сол себепті десятианы қандай болса да шіркеу қаржына төлеу міндетті емес. Және тақы да, бір жалқан идея (бұл жерде поптар туралы) екіншісіне әкеліп тіреді (яғни десятиана). Барлығы Оның меншігінде, иелігінде (Пс 50:8-13) екенін біле тұра, Құдайдың тәзі біздің құрбандық шалуымызды қажетсінбейді. Біз Құдайға Оның бізге бергенінің бәрін береміз (1 Пар 29:14). Материалдық тарту жасақанымыздың нәтижесінде біз құтқарылуды алу мүмкіндігіне ие болмаймыз, мәселен қаржы түрінде. Бізге Құдай берген үлкен сыйқа алқысымызды біз ақшамыздың оныншы бөлігін қана беріп қоймай, өзіміздің бар өмірімізді беруге тиіспіз. Павел ол өзі уақыздақанын іс жүзінде орындап, бізге Ол осының үлгісін көрсетті: “Представьте тела ваши в жертву живую, святую, благодарную Богу, для разумного служения вашего” (Рим 12:1).

Ет

Еврейдің Заңы қайсы бір еттің түрін таза емес деп анықтаған. Мұны практика жүзінде қайсыбір дін тҰтушылар қазір іске асыруда, әсіресе, шошқа етіне қатысты. Мәсіх Заңды айқыш ақашта жойып жіберуінің нәтижесінде: “Ешкім де сіздерді тақам үшін, немесе ішу үшін сөкпейді” (Кол 2:14-16). Сүйтіп, Мәсіхтің келуімен етке қатысты Мұсаның ғсиеті алып тасталынған. “Таза” тамақ жөнінде алдын ала айтылған сөз бұл Ол еді.

Иса кез келген тақам рухани жақынан адамды қорламайды деп ашық түсіндірді. Мұны оның жүрегінен шықып тұрған жақдай осылай істеуі тиіс (Мк 7:15-23). Марк Исаның *барлық* тақам таза деп айтқан сөзін келтірді. Петр мен Павел де осыған Ұқсас сөздерді естіген (Деян 10:14,15). Павел былай жазды: “Я знаю и уверен в Господе Иисусе, Что нет ничего в себе самом нечистого” (Рим 14:14). Ертеректе ол белгілі бір тамақты қолданудан бас тарту- ол рухани осалдықтың белгісі деп атап көрсетті (Рим 14:2). Біздің етке деген көңіліміз мынадай: Ол “бізді Құдайға жақындатпайды” (1 Кор 8:8). Жолдан тайқан- христианның ескертуі ең әшкерешілік болып табылады: “Запрещающих... употреблять в пищу то, что Бог сотворил” (1Тим 4:3). Бұл жауап ретінде Павел былай айтты: “Всякое творение Божие хорошо и нечто не предосудительно, если принимается с благодарением” (1Тим 4:4).

9.6 Сембі

Қазіргі “христиан” практикасы мен МҰса Заңының арасындағы кеңінен жайылған үздіксіздіксіз сембіні сақтау туралы идеяда байқалды. Кейбір топтар біздер еврейлердің сембісін дәл солар сияқты, Заңда анықталқандай, сақтауды талап етеді. Көптеген басқалар христиандар аптаның белгіленген бір күнін ҚҰдайға ҚҰлшылық ету үшін иемденуге тиіс деп Ұйқарады және осы мақсат үшін олар жексембіні жиі белгілейді. Бірінші, анықтайтын нәрсе- ол мыналар: сембі аптаның соңғы күні болды, ҚҰдай гзі жаратқан алтыншы күннен кейін дем алды (Исх 20:10,11). Жексембі аптаның бірінші күні болды, сосын БҰл күнді сембі тәрізді сақтау әдепсіздік болар еді. Сембі, сонымен бірге, “Менімен (ҚҰдай) олардың (израилдықтардың) арасындағы нышан болды, Мен Тәңір “оларға жарық беруші” екенін білсін (Иез 20:12). Тап мҰндай, ол еврейлердің міндеттеу үшін ешқашан арналған емес еді.

Мәсіхтің айқыш ақашта өлуі арқылы МҰсаның Заңы өзінің өміршендігін жойды, олай болса қазір сембіні сақтаудың еш қажеттілігі жоқ, немесе, расында да қандай мереке болмасын, мәселен Мәсіхтің туған күні (1 Кол 2:14-17). Павел қайтадан МҰса Заңының бір бөлімін сақтай бастақан ертедегі христиандарға арнап, оның ішінде сембіні, былай деді: “Ныне же, познавши Бога, или лучше, получивши познание от Бога, для чего возвращаетесь опять к немощным и бедным вещественным началом и хотите еще снова поработать себе им? Наблюдаете дни (т.е., субботу), месяцы, времена и годы (т.е., еврейские праздники). Боюсь за вас, не напрасно ли я трудился у вас” (Гал 4:9-11). БҰл сембіні ҚҰтқарылу үшін ҚҰрал ретінде сақтауға Ұмтылатындарға қатты ескерту болып табылады. БҰл күнді сақтаудың ҚҰтқарылу мен ешқандай ортақтастықы жоқ екені айқын: “Иной отличает день от дня (то есть, в духовном значении), а другой судит о всяком дне *равно*. Всякий поступай по удостоверению своего ума. Кто различает дни, для Господа различает: и кто не различает дней, для Господа не различает” (Рим 14:5,6).

Сол себепті, біз сенушілер сембіні атап өткені сияқты бейнелеуді неге қарсы алмайтынымыз түсінікті бола түседі. Расында да, олар “аптаның бірінші күні” кездескен деп айтатын сөз бар, яки, жексембіде: “В *первый* же день недели, когда ученики собрались для преломления хлеба...” (Деян 20:7). БҰл кеңінен таракан дәстүр еді және Павел

Коринфедегі сенушілерге қасиеттілер үшін “аптаның бірінші күні” жиын өткізуге кеңес берді (1 Кор 16:2), яғни, осы күні өздерінің дәстүрлі жиналыстарында өткізуге. Барлық сенушілер, сембіні сақтамақандар, поптар тәрізді суреттеледі (1 Петр 2:9), (Мф 12:5).

Егер бізге сембіні сақтау қажет болса, онда біз оны сәйкес жақдаймен істеуге тиістіміз. Бұрын біз Мұса Заңын жарым-жартылай қолдану жамандық деп көрсеткенбіз, өйткені бұл бізді айыптаушылыққа әкеледі (Гал 3:10). Құтқарылуға Мұсаның Заңынан гөрі Мәсіхтің Заңы арқылы тезірек қол жетеді. Израилдықтарға сембі күні қандай да болмасын жұмыс істеуге рұқсат етілмеді: “Всякий, кто будет делать в нее дело, предан будет смерти”. Оларға тақы да былай тапсырылған: “Не зажигайте огня во всех ваших в день субботы”, және сол себепті, оларға осы күні тамақ дайындауға тиым салынған (Исх 35:2.3; 16:23). Сембі күні от жақу үшін ақаш жинаған адам, шамасы, осы үшін өліммен жазаланған (Числ 15:32-36).

Сембіні сақтауды уақыздайтын конфессиялар*, осыған қарай тақы да, өздерінің мүшелерін оны бұзқаны үшін, өліммен жазалауға тиісті болған. Бұл күні тамақ дайындауға болмайды, немесе қандай түрде болмасын отты қолдануға болмайды, мәселен, автомобильді жүргізуге, жылыту жүйесін пайдалануға болмайды. Ортодоксалды еврейлер сондай үлгі көрсетуде: олар үйдің ішінде күні бойы қалады, діни рәсімдерді өтеу кезінен басқа, және өздері тамақ дайындауға қатыспайды, транспорт құралдарын жүргізбейді. Сембіні сақтауға ынталы “христиандардың” көпшілік бөлігі, бұл жөнінде көп артта қалған.

Сембіні сақтау Мұса берген он парыздың бірі, және әйтседе, Мұса Заңының басқа бөлімдері қолданылудан шықып қалды, барлық он парызды орындау міндеті*қояды. *Адвентистер жетінші күнді он парыздың “моральдық заңы” және “әдет-құрып заңы” деп аталатынның арасындақы айырмашылықты істейді, оны Мәсіх қолданудан шықарып тастақанды. Бірақ осындай айырмашылық туралы Інжілде айтылмайды. Көне ғсиетте Мұса Заңына жатады деп біз әлде қашан айтқан болатынбыз, ол айқыш ақашта Жаңа ғсиетпен ауыстырылған-ды. Он парыз, сембі туралы парызды қосып алқанда да, оны Мәсіх өзгерткен:

* Конфессионалды мектеп-дінді тар кјлемде уақыздайтын оёу орны

-Құдай “объявил вам (израильтянам) завет Свой, который повелел вам (израилт.) исполнять, десятисловне, и написал его на двух камешых скрижалях” (Втор 4:13). Тақы да бұл өсиет, он парызда негізделген, қазіргі еврейеместермен емес, Құдай мен Изралдың арасында жасылынқан.

-Мұса Хорив тауына көтеріліп, тастан жасалынқан* скрижальды алқысы келді, Оқан Құдай он парызды жазқан-ды. Мұса кейінірек бұл жөнінде былай деді: “Господь, Бог наш, поставил с нами завет на Хориве” (Втор 5:2), яки, осы он парыздар арқылы.

-И “написал (Моисей) на скрижалях слово завета, десятисловие”. (Исх 34:28). Дәл осы өсиет “салт-дәстүр заңы” деп аталатынды түп-түгел қосты (Исх 34:27). Егер біз он парыздағы өсиетті орындау қажеттілігі туралы айтатын болсақ, онда біз де бүкіл заңда мазмұндалқан барлық нұсқауларды орындау туралы айтуға тиістіміз, ал бұның орындалу мүмкіндігі жоқ екені күдіксіз.

-Евр 9:4 “өсиетегі скрижаль**” туралы әңгімелейді. Он парыз тас тақтаға жазылқан, оның құрамында “Көне ғсиетте” бар.

-Мәсіх айқыш ақаштағы “бізге қарсы болқан қолжазбаны” өзгертті (Кол 2:14). Бұл Құдайдың тас тақтаға жазқан он өсиетінің қолжазбасына қатысты. Павел де, Закон туралы айтқанда, өліп қалқан, ал оның әріптері көнелеген, сірә, он парыздың әріптерін, скрижальда жазылқан, айтқысы келген болар.

** -Он парыздың бірі Рим 7:8-де “Заң” деп аталады. “Но грех, взяв повод от заповеди, произвел во мне всякое пожелание; ибо без закона грех мертв”. Рим 7:1-7-де өткен аяттар Заң Мәсіхтің өлімімен күшін жойды деп көрсетеді: “Закон”- Заң, сол себепті, өзіне он парызды қосып алды.

Осының бәрі, Көне ғсиет және “Заң” өзіне он парызды қосып алқанын ашық істейді. Жаңа ғсиет олардың бәрінің күшін жойды. Дегенмен, он парыздың тоқызын Жаңа ғсиетте қалпына келтірілген. Оның нөмірлері 3,5,6,7,8 және 9 осылардың бәрін бір қана 1 Тимнен, ал 1,2 және 10 нөмірлерін 1 Кор 5-тен табуға болады. Ал сембіге қатысты төртінші өсиет, біз үшін міндетті. Жаңа ғсиетте еш жерде қайталанбайды. Төменде тоқыз парызды қалпына келтірілгенін бекітетін Жаңа ғсиеттің аяттарының тізімі берілген;

*** Скрижаль - діни мазмұнды мәтін жазылған таста.

- 1-Еф 4//.6; 1 Ин 5:21; Мф 4:10
 2-1 Кор 10:14; Рим 1:25
 3-Иак 5:12; Мф 5:34,35
 5-Еф 6:1,2; Кол 3:20
 6-1 Ин 3:15; Мф 5:21
 7-Евр 13:4; Мф 5:27,28
 8-Рим 2:21; Еф 4:28
 9-Кол 3:9; Еф 4:25; 2 Тим 3:3
 10-Еф 5:3; Кол 3:5.

28 Шегініс: Керіп шегелеп тастау.

Иса айқыш ақашта өлді деген сенім христиандықта кеңінен тарақан. Дегенмен, гректің сөзі “Stanros” әдетте “крест” (айқыш ақаш) деп аударылатын, ақылшын Тауратында шындығында бақана немесе қада (сырқауыл) мақынасын береді. Расында да, керіп тастау символының, бәлкім, мәжусилік (пҰтқа табынушылық) тегі бар. Ең дҰрысы, Мәсіх қолын басынан жоқары көтеріп өлді, ал Ол қҰшақын жойып, крест формасында өлген жоқ. Көтерулі қолы-бҰл ҚҰдай өсиетін бекітетін символ. (Иез 20:5,5,15; 36:7; 47:14), шын дҰқа оқу сияқты (Плач Иер 2:19; 1 Тим 2:8; 2 Пар 6:12,13; Пс 28:2), осыларды Иса айқыш ақашта берді (Еф 5:7). Ертеректе Ол қола жылан тәрізді қаданың басына шықарылқан, израилдықтар шөлде болған кезде, сөйтіп және оны жҰрт алдында, ол өлгесін, көтереді; сүйтіп, Ол “крест” (айқыш ақаш) қадамен ассоциацияланады (Ин 3:14).

Римнің католикалық шіркеуі крестке үлкен мистикалық (түсініксіз) мақына берген. Дегенмен, оның ешқандай таураттық негізі жоқ. Осының бәрінің болған себебі, керіп тастау талисманқа айналды, ҚҰдайдың бізбен бірге болқанының мәндік символы. Адамдар, айқыш ақашты тақып жүріп немесе крест белгісін үнемі таңбалау арқылы ҚҰдай бізбен болады деп ойлайтын болған. Бірақ бҰның бәрі символ қана; крестің анық күші крестің физикалық белгісін елестетуіміз де емес Мәсіхтің өлімімен біздің бірлесуімізде тҰр, тезірек сенімімізбен шоқынуымызда тҰр. әрине, біріншіден де соңқы айтқанды жасау оңай.

29 Шегініс: Шынында да Иса 25 желтоқсанда туды ма?

Христиандардың арасындағы басқа үлкен қателік Исаның туған күнін анықтауға қатысты. Мәсіх туқанда бакташылар далада өздерінің табындарымен Ұйықтап жатқан (Лк 2:8). Олар қыстыкүні бұлай жасамаған болар еді. Мәсіх 33,5 жыл өмір сүріп, Пасханы мейрамдау кезінде өлді. Олай болса, ол Пасхадан есептегенде алты ай кейін, яғни, әлде қайда қыркүйекте немесе қазан айында тууға тиісті.

Христианқа дейінгі Европада алқашында 25 желтоқсан пұтқа табынушылардың мереке күні болды. Қасиетті Апостолдардың Деяниясында шын христиандардың өздерінің сенімдері Ұшін қатты қуқынқа Ұшрақаны туралы әңгіме болады. Осының нәтижесінде кейбір христиандар пұтқа табынушылардың жоққа сенуінде болуға тиіс деп Апостолдар бірнеше дүркін ескерткен, мұны олар өздерінің сеніміне олардың төңірегіндегі мәжусиліктер шыдамдылықпен қарасын деген оймен істелген (мәселен, Деян 20:30; 1 Ин 2:18; 2 Фес 2:3; 2 Петр 2:1-3). Христиандардың мерекесі деп желтоқсанның 25 жұлдызын қабылдау осының бірінші мысалын айқын көрсетеді. Рождестволық шырша, омела ж.т.б.- осының бәрі мәжусиліктердің салт- жоралары үшін қолданылған, ол 25 желтоқсанда өткізілген.

Осы айтылқандардың бәрінен шын христиандар Мәсіхтің туған күні 25 желтоқсан айы деп мерекелеуге тиісті емес. Ал практика жүзінде, шын сенушілер халықтық мерекелерді, мәселен, Рождествоны пайдаланқанда, қай жерде ол мүмкін болса, бір-бірімен қарым-қатынас жасап жүру үшін қолданқан.

9 тарау: СҰрақтар

1. Неге Исаның өлімі, қандай да болмасын басқа адамның өліміндей емес, бізді құтқару үшін өте қажет болды?
2. Мұсаның Заңы бойынша малды құрбандыққа шалу күнәны алу үшін неге жеткіліксіз болды?
3. Иса біз өлгеннен кейінгі біздің өкіліміз немесе бізді ауыстырушы болды ма?
4. Мына пікірлердің ішінен қайсысы дұрыс?
 - а) Мәсіх біздер өлу үшін, соның орнына өлген.
 - б) Мәсіх біз болып көрінеді, сондықтан ҚұдаОл үшін бізді кешіруі мүмкін.
 - в) Мәсіх бізге Ұқсас болды, бірақ Ол біз болыпкөрінген жоқ.
 - г) Мәсіхтің өлімі Құдай кімді болмасын күнәсі үшін енді кінәламайтын болады деген мақнабереді.
5. Мәсіх өзінің өлімінен қандай да болмасын пайда тапты ма?
6. Мәсіх айқыш ақашта қашан өлді?
 - а) Мұса Заңынан қайсы бір өсиетті ол жойды ма, бірақ он парызды емес?
 - б) Мұсаның бүкіл Заңын жойды ма, он парызды қоса есептегенде?
 - в) Еврей мерекелерінен басқа Мұса Заңының күшін жойды ма?
 - г) Ол Мұса Заңының статусына ешқандай әсер жасақан жоқ?
7. Қазір біз сембіні сақтауға тиістіміз бе?
8. Сіздің жетінші сұраққа берген жауабыңыздың себебін түсіндіріңіз?

10 Тарау

Исаның шоқынуы

10.1 Шоқынудың өмірге аса маңызды қажеттілігі

Біздің өткен тарауларда біз Інжілді таңдаудың соңғы баспалдақы тәрізді шоқынудың өмірге аса маңызды қажеттілігі туралы бірнеше рет еске салқан болатынбыз. Еврейлерге Жолдауында (6:2) шоқыну ілімнің бірден бір ерекше маңызды екені туралы айтылған. Біз БҰл мәселені қарастыруды осы соңғы кезеңге дейін қалдыру себебіміз тек мынада: шын шоқыну адам Інжілде аяқталған нақыз шындықты танықаннан кейін ғана болуға тиіс. Біз қазір өзіміздің білімімізді толықтырдық және егер сіз Ұлы үмітке шын араласуға Ұмтылсаңыз, оны Таурат Иса арқылы берген, онда шоқыну сол уақытта шексіз қажеттілікке айналады.

“Иудейлерден қҰтқару” (Ин 4:22) дегеннің мақнасы қҰтқару жөніндегі уәде тек Ыбрайымға ғана, оның тҰқымына берілгендігінде. Осы уәде бізге де қатысты болу үшін және Ыбрайым тҰқымының мҰрагері болуымыз үшін Мәсіхке шоқыну жолы арқылы біз бола аламыз. (Гал 3:22-29).

Иса сондықтан өзінің жолын қуушыларға ашық нҰсқады: “Идите по всему миру и проповедуйте Еванголие (которое содержится в обетовании Аврааму- Гал 3:8) всякой твари. Кто будет веровать и креститься, спасен будет” (Мк 16:16). “Және” жалқаулық, осында қолданылған, туралы ойлану тек ғана бір Інжілге сену бізді қҰтқара алмайды; шоқыну христиандық өмірге міндетті емес қосымша болып көрінбейді, ол қҰтқарылу үшін өмірлік- маңызды шарт болып табылады. БҰл, дегенмен, тек бір ғана шоқыну әдет-қҰрыпы бізді қҰтқарады деген мағына бермейді. Шоқынқаннан кейін бүкіл өмір бойы Тәңірдің Сөзіне қҰлақасып отыру болуы тиіс. Иса мҰны сөздермен атап өтті: “Истинно, истинно говорю тебе: если кто не родится от воды и Духа, не может войти в царствие Божие” (Ин 3:5).

БҰл “судан” туқан дегендік, шоқынқан судан шыққан, одан кейін рухтан қайта тууға тиісті ол адамға жатады дегенді білдіреді. БҰл- жалқасу ұрдісі: “Возрожденные... от слова Божия (1 Петр 1:23). Сүйтіп, Тәңірдің Сөзімен жүріп отырып, біз рухтан қайта туамыз (2.2 мақ. кара).

Біз “Мәсіхқа, Оның есіміне шоқынамыз” (Деян 19:5; 8:16; Мф 28:19). Біз кристадельфиндықтарқа емес немесе қайдағы бір адамдар Ұйымына емес, Мәсіхқа шоқынамыз дегенге көңіл аударыңыз. Шоқынбасақ біз “Мәсіхпен” бірге емеспіз және олай болса, Оның кҰтқарушы ісінің қорқанында болмаймыз (Деян 4:12). Петр бҰл деректі ерекшелеп, НҰхтың кезіндегі Оның кемесін Мәсіхпен теңеп, Оның кемесі НҰх пен оның отбасын соттан қалай аман алап қалқанын көрсетеді, ол сот күнәлілерге болқан еді, сондай-ақ шоқыну да сенушілерді мәңгілік өлімнен сақтап қалады (1 Петр 3:21). Кемеге кіріп бара жатқан НҰх, біздің Мәсіхке шоқыну арқылы кіруіміз тәрізденеді. Кемеге мінбегендердің бәрі, су тасқынынан қарық болқан; кемегенің жанында болқандар мен НҰхпен жолдас жүргендерге де оның мүлдем пайдасы болмады. Бірден бір кҰтқарылу- Мәсіхтің (кеме) ішінде болқандарқа қана болды. Мәсіхтің екінші келді, су тасқынымен салыстырылқан (Лк 17:26) жақын (3 қосымшаны қара). Олай болса, шоқыну арқылы Мәсіхтің (кеме) ішіне кіру күтпейтін қажеттілік болып көрінеді. Расында да, осы тоқтаусыздық сезімді табыс ету үшін адамзат сөзі жетіспейді. НҰхтың кезінде кемеге кіру туралы таураттық салыстыру әлде қайда маңызды болып көрінеді.

Алқашқы христиандар Мәсіхтің нҰсқауына бақынқан және бүкіл әлемге саяхатқа аттанып Інжіл мен шоқынуды уақыздақан. Деяний кітабында осы туралы баяндау келтірілген. Шоқынудың өмірлік қажеттілігін дәлелдеуді, кітапта атап көрсетілгендей, адамдар өздері Інжілді қабылданқаннан кейін қандай *жылдамдықпен* шоқынқандарынан табуқа болады (мәселен, Деян 8:12; 36:39; 9:18; 10:47; 16:15). БҰл атап көрсетушілік, егер шоқынусыз біздің Інжілді оқыпөйренгеніміз пайдасыз болады деген қорытындықа келсек, түсінікті болады; шоқынушылық кҰтқару жолындақы бірінші алқы шарт болып табылады. Қайсыбір жақдайларда кҰдай- рухтандырқан кітаптар, қиындықтырқа қарамастан және таза адамшылдық себеппен, олардың бәрі шоқынуды тежеді, шоқындыру нанымы өткізілді және, ерекше маңыздысы, КҰдайдың көмегімен адамдар кедергілерді жеңу үшін барлық күшін жұмсады.

Филиппадақы тұрмені қиратқан күшті жер сілкінулер тұрме қараушыларының өмірінде шҰқыл өзгерісті анықтады. ТҰтқындақылардың қашуына мүмкіндік туды, ол олардың өміріне қауіп туқызар еді. Дәл сонда, оның Інжілге сенімі шындыққа айналды, сол болқандықтан “в тот же час ночи он... немедленно крестился” (Деян 16:33). Егер біреулердің шоқынуды тежеуге дәлелді себептері болса, ол қасиетті ол иемденді. Соңқы 3000 жылда Грецияда ең күшті жер сілкіну

болқанда желікпе тҰтқындардың қаракшысы тҰтқында отырқан жерінен қҰтылып шықуға дайын еді, оларды өз міндеттеріне жек көріп қарақандары үшін өлім жазасы күтіп тұрды, осындай уақытта ол мәңгілік тақдыр үшін қандай маңызды істі жасау қажеттілігін ойлады. Қоршақан әлемнің кезек құттірмейтін проблемаларын және өздерінің күнделікті ауыр қызметін сілкіп тастап күшті жҰйке күйзелісін жеңіп, ол өзінің шоқынуын жасады. Шоқынудан жалтақтап жүрген көптеген кандидаттар осы адамның қылығына рухтанып, шаттануға тиісті. Сенімнің осындай іс-қимылы оның Інжіл туралы тамаша хабардар екенін дәлелдейді және осындай шын сенім ҚҰдай Сөзін тыңдақандықтан қана келеді деп қорытынды жасауға болады. (Рим 10:17 ср. Деян 17:11).

Қасиетті Апостолдардың Деяниясында (8:26-40) екі аяқты күйме арбасымен шөл далада жүргенде Тауратты оқыған Эфиопияның қызметшісі туралы баяндалады. Ол онда Филиппті кездестірді, ол Інжілдің мазмұнын оқан толық түсіндіріп берді, шоқынудың нҰсқауын да қоса айтты. Таза пікір айта отырып, сусыз шөлейтті жерде шоқыну туралы талапты орындауға мүмкіндік болмайтындығын түсінді. Бірақ ҚҰдай орындауға мүмкін еместі істе деп нҰсқау бермейді. “Сапарын жалқастыра беріп, сол шақта олар келеді”, яғни оазиске келді, осы жерде олар шоқыну нанымын істеуге мүмкіндік алды (Деян 8:36). Бұл оқиға шоқыну тек суы мол жерлерде қана іске асыруға арналған деген болжамның негізсіз екенін көрсетеді. ҚҰдай Оның парыздарының өтелу тәсілін орындауды әрдайым қамтамасыз етеді.

Мәсіхтің Апостол Павелге жіберген қайкылы елесі оның намысына әсер еткені сондай, соншама тықыз-таяндықпен “тот час... встав, крестился” (Деян 9:18). Мүмкін онда еліктеу болып, өзінің шоқынуын кейінге қалдырды, осы жерде ол өзінің жоқарқы қоқамдық жақдайын, өзінің яһудилікке* мансабы туралы еске алды. Бірақ апостол Павел, еврей әлемінің шырақы шоқыну туралы дҰрыс, әрі тез шешім қабылдайды және ашықтан ашық өзінің бҰрынқы өмірлік бейнесінен безеді. Кейінірек ол өзінің шешімі жөнінде былай еске алады: “Но что для меня было преимуществом, то ради Христа я почел тщетою. Да и все (т.е. все, что он видел как “преимущество” для себя) почитаю тщетою ради превосходства познания Христа Иисуса, Господа моего..., забывая заднее (все из его прежней еврейской жизни) и простираясь вперед, стремлюсь к цели, к почести высшего звания Божия во Христе Иисусе” (Флп 3:7,8,13,14):

Бұл- финиш таспасына жетуге алқа жұлқынқан, спортпен шұғылданудың тілі. Ой және дене күшінің бір жерге жиналуы шоқынудан кейінгі біздің өмірімізді сипаттауға тиіс. Шоқыну- бұл Құдай Патшалығы бақытына қарай екпінді қозғалысымыздың бастауы; бұл шіркеу мен сенімнің ауысуының символы емес, және құнғірт көрсетілген христиандық принциптің әлсіреген өмірінің үмітсіз жолын қуушылыққа жігерсіз емес кіру. Шоқыну керіп тастау мен Исаның қайта тірілуін бізді біздің санамызға біріктіреді (Рим 6:3-5), сондай-ақ барлық жақынан динамизмге толы оқиқаларға біріктіреді.

Ілгеріде қажықан, бірақ рухани мақтаныш алқан мосқал адам Павел есіне алды: “Я не воспротивился небесному видению” (Деян 26:19). Павелқа ақиқат болқанның бәрі, сондай-ақ ұйлесімі бірдей шоқыну дәстүрін қабылдақанның бәрі үшін де ақиқат: шоқыну- бұл шешім, ол туралы адам ешқашан өкінбейтін болады. Біз бүкіл өміріміз бойына дұрыс таңдау алқанымызды мойындайтын боламыз. Бізге сеніммен үнемі айтып жүретін шешімді көп қабылдауға тура келмейді. әбден ойланып өзіңе сұрақ қою керек: “Мақан неге шоқынуға болмайды?”*.

10.2 Шоқыну жоралары.

Шоқындыруды көбінесе балалардан бастау керек деген кеңінен тарақан пікірлер бар, мәселен олардың басына су шашу арқылы (яғни “крестин” жорасымен). Бұл шоқыну туралы таураттық талаптарға өткір қайшы тұрады.

Грек сөзі “baptizo”, орыс тіліндегі аудармасы “крестить”- шоқындыру, су бұрқу мақынасын *бермейді*; сұйыққа тұсіру және толық жуылу мақынасын береді. Бұл сөз классикалық грек тілінде батып бара жатқан кемеге қатысты қолданылады. Ол сондай-ақ бояуға малу арқылы бір тұстен екінші тұске қайта бояуға салатын мата материалына қатысты қолданылады. Матаның түсін өзгерту үшін оны бояуға толық малу қажет, оны бұрқу арқылы бояуға болмайды. Суға батыру, шынында да нақты тәсіл екені көрініп тұр, ол жөнінде мына аяттарда айтылған:

- “А Иоанн также крестил в Ефоне, близ Салима, потому там было много воды; и приходили *туда* и крестились Ин 3:23). Бұл шоқындыру үшін көп су қажет екенін көрсетеді; егер бұл бұрқу арқылы істелсе,

* Иудейство - яғни иудейлік Ә.С.

онда бір шелек су жүздеген адамдарқа жеткен болар еді. Иоанн шөлмектегі суымен оларқа келген жоқ, адамдар Иордан өзенінің жақасындақы сол жерге шоқыну үшін келген.

-Сондай-ақ Исаны да Иоанн Иордан өзенінде шоқындырған: “И, крестившись, Иисус тот час вышел из воды” (Мф 3:13-16). Оны шоқындыру суқа батыру жолымен жасалынқан- ол осыдан кейін “судан шықты”. Исаны шоқындырудың бір себебі- шоқындыру жорасын қалай өткізу ұлгісін орнату қажеттілігі, оны суқа батыру жолымен жасамай, қайталау туралы ешкім бекіте алмауы үшін жасалқан.

- Осылайша, Филипп және эфиоптық қызметкер “сошли оба в воду... и (Филипп) крестил его. Когда же они вышли из воды”... (Деян 8:38-39). Осы қызметкердің шоқындыру туралы сҰрақанын, олар оазисті көрген кезде, Ұмытпаңдар: “вот вода что препятствует мне креститься”... (Деян 8:36). Шөлейтті жерлер арқылы сапарқа шықуқа дайындалқан адам қайткен күнде өзімен бір шөлмек су алатыны әбден түсінікті. Егер шоқыну бұрқу жолымен жасалынса, онда сапарқа оазиссіз де баруқа болар еді.

- Шоқынуды “күнәмен дәрет алу” деп атайды (Деян 22:16). Шын мәніндегі суқа батыру Откр 1:5; Тит 3:5; 2 Петр 2:22; Евр 10:22 т.б. дәрет алумен салыстырылады. “Дәрет алу” сөзін бұрқудің көмегімен жүргізудің орнына суқа батыру жолымен шоқындыру жорасы жөнінде еске алу үшін әлде қайда орынды.

Көне ғсиетте ҚҰдайқа жақындасу рҰқсат етілгенді дәрет алу арқылы қандай да болмасын түрде өткізуге бірнеше нҰсқау бар.

Поптар, ҚҰдайқа қызмет етуден бҰрын “дәрет алу үшін сауыт” деп аталатын ваннаның ішінде толық жуынуқа тиіс (Лев 8:6; Исх 40:32). Израилдықтар кірінен тазалану үшін жуынуқа тиіс (мәселен, Втор 23:11), бҰл күнә туралы көзге елестету бейнесі.

Нааман есімді адам еврей емес алапес болды; Ол емдеуді Израилдың ҚҰдайынан іздеді. Күнәлі адамды, істеген күнәлары үшін өзінде тірі өлім зересін алып жүрген тап мҰндай адамның бейнесін көрсетеді. Оны емдеу Иордан өзенінің суына толық шомылу арқылы атқарылды. Басында Нааман осы жабайы жораны өзі үшін ауыр іс санады, және ҚҰдай одан ойланбақан қылық жасауды керек етеді немесе ұлкен суқа түседі және жақсы таныс өзен, мәселен Авана өзенге суқа түсуді тілейді деп ойлады. Осылайша, біз осындай қарапайым қимыл, ақырлап келгенде бізге қҰтқару береді деуге сену қиын. Біздің ісіміз және кеңінен тарақан, жақсы белгілі шіркеумен (Авана) бізді қҰтқаруқа

тиістігіе қатыстықымыз ерекше тартымды деп ойлаймыз. Нааман түскеннен кейін “обновилось тело его, как тело малого ребенка и очистился (он)” (4 Цар 5:14).

Қазір, Інжілдің жаңа мазмұнымен бірінші рет танысқаннан кейін, шоқынқанда адам суқа бойлап тұсуге тиісті дегенге күдіктенуге енді негіз жоқ. Шоқыну жөніндегі таураттық осы анықтама адамның қоқамдық жақдайының қандай екеніне қарамастан қандай да болмасын адамқа тең дәрежеде қатысты. Адам Інжілге әбден сенгеннен кейін суқа толықынан тұсіп, шоқыну нанымын жасалатындықтан адамның өзін-өзі шоқындыруқа жақдайы келеді деп теориялық жақынан шамалауқа болады. Дегенмен, адам суқа тұсер сәтінде Мәсіхтің ілімін дҰрыс түсінгеннен кейін шоқыну жорасы жасалатынына қарай, басқа сенушілерге шоқыну салтын өткізу табандылықпен Ұсынылады. Олар ең алдымен адам суқа толық түскен сәтіне дейін оның білім дәрежесін анықтауқа тиіс.

Сол себепті кристательфиандықтар арасында қандай да болмасын адаммен өте маңызды әңгімелесу дәстүрі қалыптасқан. Ол адамдар шын мәнінде суқа тұспестен бҰрын шоқынуқа шешім қабылдақан. Осы кітаптың әрбір тарауының соңында сҰрақ үлгілерінің тізімі берілген. Кристательфиандықтар бір мың мильден астам жерге сапар шеккенде, тек бір адамқа шоқыну жорасын жасатқызу үшін қана барады екен. Бір адамның өзі мәңгілік өмір туралы шын үмітті алқаны үшін біз шексіз қуаныш сезіміне бөленеміз және шоқынуқа жаңадан келгендердің саны туралы ойлаймыз. Біздер үшін бәрінен бҰрын сапасы, оның саны есеп емес.

10.3 Шоқынудың маңызы

Суқа батып кету арқылы шоқынуды жасау біздің көрге кетуімізді және Мәсіхтің өлімімен байланыстыруды символдайды (белгілейді), сондай-ақ біздің өткен құнәлі өміріміздің “өлімін” және білімсіздігімізді білдіреді. Судан шықу бізді мәсіхтің қайта тірілуімен байланыстырады, сондай-ақ бізге енді жаңа өмірді жҰргізу туралы айтады, ол Мәсіх өліп және қайта тірілгеннен кейін қол жетіген, Мәсіхтің жеңуі себепті, құнәнің ұстіне рухани салтанат құрылды.

“Неужели не знаете, что все мы, крестившиеся во Христа Иисуса, в смерть Его крестились? И так мы погреблись с Ним крещением в смерть, дабы как Христос воскрес из мертвых славой Отца, так и нам

ходить (т.е. жить изо дня в день) в обновленной жизни. Ибо если мы соединены с Ним подобием смерти Его (крещением), то должны быть *соединены и подобием воскресения*” (Рим 6:3-5).

Сондай-ақ қҰтқарылу тек Мәсіхтің өлімі және қайта тірілуі арқылы мүмкін болса, онда жеке өзінің қҰтқарылуы үшін осы оқиқаларымен қайта байланысуы қажет. Мәсіхтің символикалық өлімі мен қайта тірілуі бізге шоқынуды береді, Онымен байланысымыздың бір қана тәсілі қызметін атқарады. Бұрқу осы жораның жүзеге асуын қамтамасыз етпейтінін байқауымыз қажет. Шоқыну кезінде “біздің Көне адам (ескі өмір бейнесі) айқыш ақашқа Мәсіхпен бірге керіледі (Рим 6:6). ҚҰдай шоқыну кезінде бізбен Мәсіхке құш-қуат береді” (Еф 2:5). Осы жақдайға қарамастан, біздің бәріміз шоқынудан кейін адамзат жаратылысында болдық, және сол себепті, тәндік өмір бейнесі бізді үстімізден қанақаттандырады. Біздің тәнімізді керіп тастау үздіксіз үрдіс болады, ол шоқыну кезінде жаңа қана *басталады*. Міне, Иса сенушілерге ізінің айтқанымен жүру қажеттілігі туралы неге айтты және өзінің кресін күнде тақып жүру керектігін айтты (Лк 9:23; 14:27). Сонымен Мәсіх есімімен шын керіп тастаумен өз қмірін жоққа шықару жеңіл болмаса, онда айтылмақан жҰбату Мәсіхтің қайта тірілу бірлігі арқылы адамдар жүрегін қуанышқа толтырады.

Мәсіх әлемді “Оның кресінің қанымен” әкеледі (Кол 1:20)- “мир Божий, который превыше всякого ума” (Флп 4:7). БҰқан қатысты Мәсіх былай деді: “Мир оставляю вам, мир Мой даю вам: не так как мир дает: Я даю вам” (Ин 14:27). Осы әлем және нақты рухани қуаныш ауыртпашылықтан жоқары және керілген Мәсіхпен бізді ашық байланыстыру қиыншылығынан жоқары: “Ибо по мере, как умножается в нас страдания Христовы, умножается Христом и утешение наше” (2 Кор 1:5).

Біздің табиқи “Мен” өлгеннен кейін бізге бостандық келеді, сол себепті Иса біздің барлық қиыншылығымыз үшін бізбен бәрге қайқырды. ¶лкен өмірлік тәжірибесі бар данышпан апостол Павел және өзінің оқиқалары толы өмір бойы көп сыннан өтіп былай: “Я сорасялся Христу и уже не я живу, но живет во мне Христос. А что ныне живу во плоти, то живу верою в Сына Божия” (Гал 2:198-20).

“Так и нас ныне подобное сему образу крещение... спасает воскресением Иисуса Христа” (1 Петр 3:21), өйткені біздің мәңгілік өмірге Мәсіхтің қайта тірілуімен байланысымыз бізге оқан жол ашады. Және тек бҰл қайта тірілуге араласуымыз арқылы біз ақырында қҰтқарыламыз. Иса оны жай қана былай деді: “Ибо я живу, и вы будете

жить” (Ин 14:19). Павел тақы да былай деді: “Мы примирились с Богом смертью Сына Его,... спасемся жизнью Его” (воскресения; Рим 5:10).

Мәсіхтің өлімімен ассоциироваться етіп және оның шоқынқан қасіретіне және біздің содан кейінгі бейнемізді ойқа байланыстырып, біз оның қайта тірілген тақдырын бөлісеміз:

- “Если мы с ним умерли, то с Ним и оживем. Если терпим, то с Ним и царствовать будем” (2 Тим 2:11,12).

- “Всегда носим в теле мертвость Господа Иисуса, чтобы и жизнь Иисусова открылась в теле нашем... Зная, что Воскресивший Господа Иисуса воскресит через Иисуса и нас” (2 Кор 4:10,14).

-Апостол Павел өзінің “Оның қайқы-қасіретіне қатыстылығын, Оның өліміне лайықталатынын бөліседі; қайта тірілуге жету үшін”, Мәсіхтің өзі айтқандай, мәңгілік өмір үшін қайта тіріледі (Флп 3:10,11; Гал 6:14 салыстыр).

10.4 Шоқыну және қҰтылу

Шоқыну бізді өлімімен байланыстырылады, ол тек қана осы жора арқылы біз қҰтылуды ала аламыз деген мағына береді. Біз апостол Павелдің мына сөзін өзімізге таңамыз: “... быв погребены с Ним в крещении, в Нем вы и совоскресен верою в силу Бога, который воскресил Его из мертвых и вас, которые были мертвы во грехах... вместе с Ним, прстив нам все грехи” (Кол 2:12,13). Біз “... Тәңірдің есімімен... жуылдық” (1 Кор 6:11), яғни Исаның шоқыну оның көмегімен біздің күнәміз жуылады дегеннің қҰралы болып табылады. 10.2 бөлімде де шоқыну арқылы біз өзіміздің күнәмізді жуамыз (Деян 22:16 саластыр). Мәсіхтің қанымен күнәсі жуылатын сенушілерді баяндау, сол себепті, шоқыну жорасына жатады (Откр 1:5; 7:14; Тим 3:5). Ол бҰл жөнінде “өркендеген монша” туралы әңгімелейді, бҰл жерде шоқынқанда “судан туған” дегенге сүйенеді (Ин 3:5).

Осы айтылқандардан “біз не істеуіміз керек” деген сҰраққа апостол Павелдің берген жауабы түсінікті бола түседі (қҰтқарылқан болқысы келіп). “Покайтесь, и да крестится каждый из вас во имя Иисуса Христа для прощания грехов” (Деян 2:37,38). Мәсіхтің есіміне шоқыну күнәні кешіру үшін беріледі; онсыз кешірім болуы мүмкін емес. Сол себепті шоқынбақан адамдар өздерінің күнәсі үшін әділ жаза- өлім алуға тиісті

(Рим 6:23). Исаның есімінен басқа қҰтқарылу жоқ (Деян 4:12), оған шоқыну арқылы біз оның есіміне ортақ болып шықамыз. Бұл дерек христиандық емес діндер ешқашан да қҰтқаруға әкелмейді деген мақына береді. Бірде-бір тауратқа нақыз сенуші қҰтқаруға басқа жолмен апару қолынан келеді деп мойындамайды; және егер католцизм және кеі көлемді экуникалық қозқалыс осы жөнінде сендірсе, онда бұл олардың Қасиетті Жазуға қатынасының қайқылы көрінісі болып табылады.

Мәсіхтің мәңгілік өмірге қайта тірілуі күнәні жеңуінің салтанатты белгісі болды. Шоқынуды жасау арқылы біз өзімізді осы салтанатпен байланыстырамыз, сол себепті біздер туралы, Мәсіхпен бірге қайта тірілгендер деп әңгімелейді, күнә біздерге билік жүргізбейтіні сияқты, ол да оған үстемдік етпейді. Сол себепті біз шоқыну арқылы күнәдан пәк боламыз; шоқынқаннан кейін “грех более не господствует над вами” (Рим 6:8,14). Дегенмен, шоқынқаннан кейін де біздің бәріміз тақы да күнәлі боламыз (1 Ин 1:8,9). Күнә бізді тақы да қҰлдыққа салады, егер біз Мәсіхтен теріс айналып кетсек. Сол үшін қазір біз Мәсіхтің өлімі мен қайқы қасіретін бөлісеміз, әйтсе де шоқыну біздің Мәсіхтің қайта тірілуімен байланысымызды бейнелейді, оны ол келгеннен кейін онымен бөлісетіндігімізге біз үміттенеміз.

Тек алдақы уақытта қана біз күнәдан босанамыз. “Кто будет веровать и креститься, спасен будет” (Мк 16:16) Мәсіхтің екінші рет келгенде. Толық қҰтқарылу тез келе қоймайды, егер біз шоқынқаннан кейін қҰтқарылуға ие болмасақ ол сотта белгілі болады, және біз өлуге тиісті емеспіз. “Претерпевший же до конца спасется” (Мф 10:22).

Апостол Павел тіпті өзі шоқынқаннан кейін де қҰтқарылуға тиісті (Флп 3:10-13; 1 Кор 9:27). Ол мәңгілік өмірге *үміткерлігі* туралы айтты (Тит 1:2; 3:7; 1 Фес 5:8; Рим 8:24) және біздің “*қҰтқаруды мұра*” ететініміз туралы (Евр 1:14). Сотта шын жылдар мәңгі өмірге кіреді (Мф 25:46). Павелдің тамаша, шабытты логикасы оның Римляндықтарға Жолдауында былай делінген: шоқынқаннан кейінгі біздің әрбір күніміз және қайқы қасіретіміз бізді Мәсіхтің екінші келуіне жақындата тұсетіндігін біз білетін боламыз, және біз қайта туамыз “қазір бізге қҰтқару жақын, қашан біз нанқанымызша”, ұйткені қҰқару қабілетіне қазір ие болмаймыз. Ол - шартты; егер біз нақыз сенімде болсақ, біз қҰтқарыламыз (Евр 3:12-14), *егер* Інжілдің негізгі ережелерін есімізге Ұстасақ (1 Тим 4:16; 1 Кор 15:1,2) және егер біз біздің үлкен үмітімізге сәйкес іс жасасақ, қҰтқарылымыз (2 Петр 1:10).

Грек етістігі “қҰтқару” кейде жүргізе беру шақында қолданылады (айтып отырқаны ақылшын грамматикасы), біздің ішімізде болып жатқан Ұзақ үрдіс, біздің Інжілдің өсиеттерін үнемі сақтап отырқанымыз мақынасында Дінге сенушілер жөнінде айтқанда, “*қҰтқарушылар*” туралы, олардың Інжілге қатысын айтып отыр (1 Кор 1:18); осы мысалдар жүргізе беру шақында Деян 2:47 және 2 Кор 2:15-те кездеседі). Осы “қҰтқару” грек сөзі өткен шақта Ұлы қҰтқару туралы қолданылып тҰр, оны Мәсіх айқыш ақашта орындалуын мүмкін жасады, онымен біз шоқыну арқылы байланысып жатамыз (2 Тим 1:9; Тит 3:5).

Осының бірі тҰрақты израилдықтардың ҚҰдайы істерімен расталады, ол рухани израилдықтармен яғни, сенуші, Оның қатынасының негізін қҰрайтындардың ісімен расталады. әлемнің тәні және жалқан дінді болып саналатын, шоқынуды қабылдақанша біздер тығыз байланыста болқан әлем мен Египетті израидықтар тастап кетті. Олар Қызыл теңіз арқылы, сосын Синай шөл даласы арқылы ҚҰдай Патшалықы қҰрылқан, өсиет етілген жерге келді. Олардың Қызыл теңіз арқылы өтуі біздің шоқынуымызбен үндесіп жатыр; (1 Кор 10:1,2); біздің күнделікті тҰрмыстық өмірімізбен және ҚҰдай Патшалықы Ханаанымен бір байланыста. Иуданың Жолдамасында (5-аят) олардың көпшілігі сол жерден өткеннен кейін қазақа Ұшырақан: “Господь, избавив народ из земли Египетской, потом неверовавших погубил”. Сүйтіп, израилдықтар Египеттен “қҰтқарылды”, сондай-ақ басқа шоқынқандар сияқты күнәдан “қҰтқарылды”. Егер сол израилдықтардың біреуіне: “Сіз қҰтқарылдыңыз ба?” деп сҰрақ қойылса, ол “иә” деп жауап берген болар еді: бірақ бҰл олардың бәрі *біржолата* қҰтқарылды деген мақына бермейді.

Израилдықтардың өздерінің жүрегімен Египетке (Деян 7:39), тәнді және жалқан дінді қанақаттандыру өміріне қайтадан бет бұрып жалбарынқан болса, онда шоқыну жорасы арқылы күнәдан “қҰтқарылқандар” да берген “батасын” кері қайтарып алуы тиіс. Осындайды біздің қайталау мүмкіндігіміз туралы 1 Кор 10:1-12-де айтылқан; және Евр 4:1,2, Рим 11:17-21-де; Қасиетті Жазуда бір кезде күнәдан “қҰтқарылқан” адамдар жөнінде көп мысалдар келтіреді, ал кейінірек күнәлі болқан және бҰл Иса келгеннен кейін оларды айыптақан мақынасын береді (мәселен, Евр 3:12-14; 6:4-6; 10:20-29). “бір кезде қҰтқарылқан - әрқашан қҰтқарылады” сияқты қызқаншақ “інжілдік” қызметшілер сендіруі мәнді қанақаттандыру софистикаларына табынушылардың нақыз бет әлпетін көрсетеді.

Одан басқа барлық жақдайлар сияқты, қай дәрежеге дейін біз шқыну жорасымен “құтқарылғанымызды түсіну үшін сай келетін сезім қажет. Шоқыну өзімен өзі неқұрлым оны шоқынусыз-ақ алуға мүмкін болатын ең сенімдісі- бізді құтқарудың *гаранты* сияқты қарастырылуға тиісті емес. Мәсіх үшін өзіміздің пайда болуымызбен біз алдағы уақытта өзімізді құтқарамыз; біздің Құдай Патшалығында болатындығымыз *іске асатын* үмітіміз бар. Егер біз шоқынған судан шыққан кезіміз тәрізді Мәсіх үшін келгенімізді сақтайтын болсақ, әрине біз Құдай Патшалығына баруымыз мүмкін. Біздің шоқынғанымыздан кейін келген уақытта біз өзіміздің Мәсіх келгеннен кейін Патшалыққа қабылданатындығымыз туралы сыпайы сенімімізді айта алуға тиіспіз. Алайда, біз алаңсыз сенімде бола алмаймыз, өйткені біз келесі күні күнәлі болып қалуымыз мүмкін; біз өзіміздің өмірдегі жеке рухани болашақымызды білмейміз. Сонымен бірге шоқыну Ұлы Құтқаруға рұхсат беретін өмірлік-маңызды қажеттілікті көрсететін болқандықтан біз бір ғана шоқыну “*актісімен*”

құтқарыламыз деп түсінуден сақ болуымыз керек. Бұдан бұрын біз Мәсіхтің керіп тастауды қатар қайқырып өмір сүрудің қажеттілігі туралы айтқан болатынбыз: “Если кто не родился от воды и Духа, не может войти в Царствие Божие” (Ин 3:5). Осы сөзді апостол Петрдің сөзімен (1 Петр 1:23) салыстыру Рухтың тууы, шоқынудан кейінгі болатын біздің Рухтан сөзден тұрақты қайта тууымызға қатысты болуға тиіс. Құтқару тек ғана шоқынумен қамтамасыз етіліп тұрған жоқ- ол басқалардың ортасында, берекенің, сенімнің (Еф 2:8, Рим 1:5) және үміттің (Рим 8:24) нәтижесі.

Кейде құтқаруға тек ғана бір сеніммен қол жетеді деген қарсылықты естисіз, олай болса, шоқыну сияқты “акті” міндетті емес. Бірақ апостол Жақып (2:17-24) мұндай сендіру сену мен еңбектің арасындағы айырмашылықты дұрыс анықталмайтындығын ашық айтты; мәселен Інжілге шын сенім, өзінің түп нұсқасының ісін яғни шоқынуды анықтайды. “Человек оправдывается делами, а не верою только” (Иак 2:24). Бірнеше оқиқаларда сенушілер олар құтқарылу үшін не *істеуге тиісті* деп сұраған: әрдайым жауабында шоқыну деген сөз айтылған (Деян 2:37; 9:6; 10:6; 16:30). Сол себепті шоқынуды “*істеу*”- біздің құтқаруға сенімімізді көрсетеді дегендік. Біздің құтқарылуымыз бойынша жұмыс, ең ақыр аяғында, Құдай және Мәсіх арқылы орындалған болады, бірақ біз “өкінуге және сенуге лайықты істер” тындыруымыз қажет (Деян 26:20; саласт. Мк 16:15,16).

Күнәні жуу туралы сөз Мәсіхке шоғынуымыз бойынша Алла Тақала бізді қҰтқарды дегенге қатысты деп біз бҰрын айтқанбыз. Кейбір жерлерде біздің күнәміз біздің сенімімізбен және өкініштерімізбен жуылады делінген (Деян 22:16; Откр 7:19; Иер 4:14; Ис 1:16), енді бір жерінде ҚҰдай біздің күнәмізді жуып жатқан боп көрінеді (Иез 1:16; Пс 51:2,7; 1 Кор 6:11). БҰл егер біз өзіміздің сенімге тиесілі бөлімге шоғыну актісін орындайтын болсақ, онда ҚҰдай біздің күнәмізді жуатын болады дегенді сендіре куәландырады. Сүйтіп, шоғынудың “қимылы” немесе “актісі” Оның Сөзінде бізге жоқары (жөнсіз қайырымдылық), жіберілген берекені қабылдауға маңызды сатыны көрсетеді.

30 Шегініс: Екінші қайта шоғыну

Қайсыбір адамдар шоғынуды қабылдауда үлкен Ұстамдылық жасауды көрсетеді, бҰл жерде бір кездерде шоғынған едік қой деп есептейді; немесе балалық шақында суды бұрқу жолымен, немесе басқа конфессеңал* шіркеулерде бүкіл денесімен суға тұсу жолымен шоғынған. Дегенмен, шоғыну жорасын жасау алдында өкіну қажет және адам нақыз Інжілге шын сенуге тиіс (Деян 2:38; Мк 16:15,16). Сенуші адам суға шомылу сәтіне дейін бҰлардың бәрін тәртіпке келтіріп қояды, тек содан кейін қана шоғыну жорасы жасалынады. Жас баланың тәубе етуіне немесе Інжілді түсінуіне мүмкіндігі жоқ; қандай жақдайда болмасын су бұрқу шоғыну дегенді көрсетпейді. Малтықыш, жүзу бассейініне сүңгуші, денесімен суға толық түседі, бірақ бҰл шоғынуға жатпайды, өйткені ол өзінің санасын суға түсер алдында шын Інжілмен байланыстырмайды. Сондай-ақ қате діни догмаларға сенетіндер суға түскенде де осындай жақдай болады; олар суға түседі, бірақ шоғынбайды.

Тек “бір қана сенім” бар, яки жалқыз дін оқуы бар, ол нақты Інжілді өз қҰрамына қосады және олай болса, тек “бір қана шоғыну” бар- адамның “бір қана сенімі” болқанда жасалатын шоғыну. “Одно тело (т.е. одна истинная церковь) и один Дух, как вы и призвани к одной надежде вашего звания; один Господь, одна вера, одно крещение” (Еф 4:4-6). Екі ұміт жоқ, аспанда немесе жерде бізді қылықымызға қарай қҰрметтеу немесе жазалау болсын болмасын, маңызы жоқ дейтіндер осылай ойлайды. “Жалқыз” қана ҚҰдай бар- сол себепті Иса ҚҰдай емес. БҰрын біз шоғынған уақытта, біз ҚҰдай Патшалықы, ҚҰдайдың және Исаның табиқаты сияқты негізгі ережелер туралы біздің

түсінігіміз болқан жоқ деген Ұқым туындайды, олай болса, біздің бірінші “шоқынуымыз” нақыз шоқынуға жатпайды.

Иоанн Креститель адамдарды суға батырып алқанда, ол оларды тәубе етуге шақырады және оларқа. Иса туралы оқытты (Мк 1:14; Лк 1:77). Алайда, бұл жеткіліксіз еді. Апостолдардың Деяниясында Иоанн шоқындырған адамдар және сонан соң қайта шоқындырған адамдар туралы әңгімелейді, өйткені өздерінің екінші шоқынқанына дейін олар кейбір ережелерді толық түсінбеген. Оларқа Ұқсас, біз өзіміздің суға алқаш түскенімізде шын тәубеге келдік және жаңа өмірге бастау бердік. Бұл мүмкін, осылай да шықар, бірақ бұл “алқашқы (шын) шоқынуды” алу қажеттілігін жоққа шықармайды, ол “жалқыз сенімнің” барлық ережелерін түсінгеннен кейін қана орындалуға тиіс.

Шегініс 31: Шоқынуды алқанға дейінгі қажетті білім көлемі

Көптеген оқушылар “інжілдік шіркеудің” жолын Ұстаушылар жақынан қарсылық кездестіруде, ол құтқару үшін оқу міндетті емес деген пікір айтады және қарапайым ауызша тәубеге келу: “Я верю, что Иисус Христос есть Сын Божий” деген құтқарылу үшін жеткілікті. Бірінші көзқарас шындыққа Ұқсас көрінеді, сол себепті, адамдардың шын сенімге көңіл аударуын мазмұндақандай, “махаббат” және “төзімділік” Ұқымдары үшін тартымды көрінеді, ол біздің уақытымыздың рухын құрайды. Төменде жоқарыда айтылқандардың аса толық талдауы берілген.

Неге солай тез?

Сөз жоқ, Деянийді баяу оқып отырқанда шоқыну жорасының алдында Інжілдің негізгі ережелері туралы қысқаша уақыздаулар болды деген пікір туындайды және* жораларды іске асыру үшін Мәсікке, Құдайдың баласы болқандықтан, тек соқан қана сену жеткілікті болды. Бірақ, сірә, “Мен Мәсікке сенемін деген жабайы сөзді айту құтқару жолында мәнсіз болады және көптеген “інжілдер” осы сөзді айтқан адам Үшін, бұл сөздердің маңызын Ұқыну үшін Қасиетті Жазуды мұқият білу қажет екенін айтады. Бұл пікірді табу қиын емес. Құдайдың Баласы

* Конфессиялды мектеп - шіркеу ашеан кіші мектеп С.Ә.

сияқты Мәсіхке сенуді тәубе ету қҰтқару үшін барлық қажеттілерді қҰрайды дегенмен келіспеу қиын болады. Бірақ Бір қана қысқа сөйлемді айту, сезім мен сенімнің айтылуына қарамастан оны бекіту үшін тек дҰрыс мағына жеткілікті. Ол адамды қҰтқару жолына сала алмайды. Төменде келтірілген сөз жолдары сенімге тез үндесіп жатқанды түсіндіруге пайдалы болуға тиіс:

- Деянияда берілген мазмҰндамалар, сондай-ақ Жазудың көпшілік бөлімдеріндегідей, қажетінше өте қысқа. Деянияда келтірілген сөздердің қайсыбірін дауыс шықарып оқу қызықшылық тудырады, оқан кететін уақытты өлшеу де қызықшылық тудырады. әрине, нақты жақдайларда оларға одан да көп уақыт жҰмсалады, оқан осында еске алынбақандарды қоса есептесе. Бірнеше мысалдар:

Павелдің Иерусалимдегі сөзін оқуға 4 минут кетеді (Деян22), осыны Феликстің алдында оқыса- 1 минут, Аграфидің алдында 4 мин. Уақыт жҰмсалады. Петрдің Петехосқа Ұндеуіне тек қана 4 минут, Корнелидің алдында- 3 минут; Мәсіхтің 5000 адамды тойдырғаннан кейінгі сөзіне (Ин6)- 6 минут, таубасындағы уақызына- 18 минут уақыт кетеді. Петрдің (Деян 3:12-26) уақызына дауыстап оқықанда 2 минут уақыт жҰмсалады, бірақ шындығында көп уақыт керек болар еді, халықтың алдында уақыздау үшін, ал шіркеудегі күзет бастықтары сөйлеместен бҰрын сөз сөйлесе (Деян 4:1) көп уақыт кеткен болар еді.

Сүйтіп, уақыт жақынан өте Ұзақ сөйлеу шоқынар алдында, еске алынбайды, бірақ және ондай жақдай орын алқан жоқ деп дәлелденбейді. Ал үндемеуге негізделген аргумент осы күдікті.

-“Сыйқа ие болу... рухты түсіну (ой)” ертедегі уақыздаушыларға ойын нақты оқуға мүмкіндік берді. Ол өзінің уақызын соларға арналқандарға ойын оқуға мүмкіндік берді, сүйтіп толық теологиялық сҰхбат керек еместерге де көңіл аударды, оны біз өте қажетсінеміз.

-Христиандықтың алқашқы кезеңінде Иерусалимдегі еврейлердің жаппай шоқынулары ерекше қҰбылыс болды. Осындай жаппай шоқыну жорасын жасаушылық тақы да болды деген дерек жоқ. Егер бір діннен екінші дінге көну осындай ырқақпен өткен болса, онда Иерусалимнің барлық халқы бірнеше жыл ішінде христиандыққа өтіп біткен болар еді. БҰл адамдар, болашақ еврейлер, Көне ғсиеттен және Тәңірдің жолынан жақсы білімі болқан деп ойлауға болады. Павел мен Петрдің Жолдамаларының терең оның мәні оның оқушылары Көне ғсиетке сілтеме жасақан жерлерін тез қабылдау қабілетін иемденгенін көрсетеді. Павел Мелхиседек туралы айта келіп, сүт жөніндегі сөзді

еске салады, тыңдаушылардың рухани жақынан көзі ашық еместігіне назаланып, ол жөнінде толықырақ айту мүмкіндігі жоқын тағы да еске салады (Евр 5:11,12). БҰл дінді уақыздау кезеңіндегі олардың білім көлемі туралы әңгімелейді және Павел оларға рухани мақұматсыздықтары үшін күнә артты. Шамасы, ол хат бәрінен бұрын, иерусалимдік еkkлeсия үшін жазылған, олардың көпшілігі Деянийдің басында жазылғандай, ерте кездерде шоқынқандар.

-Христиандықты уақыздау және дін тұлғуды көрсетуге үміттенеміз, бұл жөнінде Деянияда ілімнің негізін разы болып таратып, ол білімге ұқсас болды делінген.

-1 Кор 1:17-ден Павел (басқа апостолдар сияқты) уақыздаушы және шоқындырушы жолын куушылардың белсенді топтарымен бірге қимыл жасақандығы айқындала түседі, оларға шоқыну жораларын өткізу сеніп тапсырылған, олай болса ол шоқындыру жораларын өзі уақыздақан жерде басқалармен салыстырғанда, қысқа мерзімде өткізеді.

Исаның есімі

Тәңірдің есімі және өткен жолдары туралы көп айтылған. Құдайдың өзіне, оның титулына қатысты сөздер оның мінезі мен ниеті жөніндегі ойды білдіреді. Иса Мәсіхтің есімі оны жеке тұлқа ретінде даралап қана қоймай, сондай-ақ оның ілімін бұрынқыдан да анық айқындай түсетін сөз.

“Филипп оларға Мәсіхті... уақыздады” (Деян 8:5); Бұл сөз ол былай деген үнді білдіреді: “Мәсікке сеніңдер, ал Мәсіх” Деянияда (8:12) анықталады: “Но когда поверили Филиппу, благовествующему о Царствии Божиим и о имени Иисуса Христа, то крестились и мужчины и женщины”. Бұл жерде “және” жалқаулығының (Құдай Патшалығы және Иса Мәсіхтің есімі туралы сөздерінде) қолданылуы көп мақынасында берілген, мұнда Мәсіх туралы қысқа хабар жоқ; сонымен бірге “Иса Мәсіхтің есімі туралы азан шақырылу” сөзінің құрамына шоқыну туралы ереже кіреді. Иоанн (6:40) Құдайдың еркі жөнінде айтып “чтобы всякий видящий (понимающий) Сына и верующий в Него, имел жизнь вечную” мәңгілік өмір тіледі. Кейінірек Иса былай деді: “Кто хочет творить волю Его (Бога), тот узнает о сем учении” (Ин 7:17). Сұйтіп, оның ілімін білу- Оның Баласын “көру” деп түсінеміз. Мәсіхтің Сөзі: “Ты... созранил слово Мое, и не отрекся имени Моего” (Откр 3:8), тағы да Мәсіх сөзі оның есімімен қатар тұлғатындықын көрсетеді. Мәсіх шабыттана цитата келтіреді (Ис 42:4); “Острова

подождут Его (Христа) Закона”, ал мына жол “Оның есіміне халыктар үміт артатын болады” (Мф 12:21) тақы да Оның есімі Ол туралы Інжілмен теңестіріледі. Иоанның екінші, үшінші жолдаулары жиһанкез уақыздаушыларқа сілтемесінен тұрады: “Ты хорошо поступишь, еслипустишь их, как должно ради Бога” (3 Ин 6,7). Сірә, миссия Марка-әлемде жүріп Інжілді уақыздау (16:15,16) деп түсінеміз. Сүйтіп, Мәсіхтің есімі және Оның Інжілі теңестіріледі. Олай болса, Мәсіхке тауратша сену шоқынқан мақынасында: “Ибо все вы сыны Божии по вере во Христа Исуа. Все вы, во Христа облеклись” (Гал 3:26,27). Павел сөзінен олардың Мәсіхке сенімі, әрине, осы сөздің шоқынұқа сену мақнасында деген Ұқым туады. Сүйтіп, Мәсіхке сену бұл түсіну үрдісі, мұның сыртында ауызша мойындау емес, тезірек бой сұну мақнасы тұр: “Я верю в Христа”. Бұл Иоанна сөзімен айқындала түседі (6:35): “Приходящий ко мне не будет алкать, и верующий в меня не будет жаждать никогда”, бұл Мәсіхке сенуді оқан келумен теңетеді, олай болса, сенім- бұл үрдіс (процесс).

“Мәсіхті” уақыздау, олай болса, оның мазмұнына бірқатар негізге алынатын ережелер кіреді. Мәселен, Лука (9:11) Мәсіх Құдай Патшалықының Інжілі туралы қалай уақызданғанын баяндайды (Мф 4:23 салыстыр Марк 6:34) ал Марк 6:34 оларда ол қалай “көп” оқытқаны туралы хабарлайды. Інжілде “көп” сөзі қолданылған, ал Мәсіх туралы қысқаша ақпарат айтылмаған, оны бір минөтте істеуге болады. Сүйтіп, біз мынадай сөз тіркестерін оқимыз: “Проповедавши Евангелие сему городу и научив многих...” (Деян 14:21), мұнда тең мақналы “уақыздау” және “үйрету” Сөздері қолданылған. Сөздерді осылай қолдану қажетсіз болар еді, егер Інжіл бірнеше жабайы пікірлерден тұрқан болса. Павелдің Сенімге уақыздауы адамдарды күнде-күнде Жазуды Ұқыпты талдау жасауына әкелді. (Көне гсиеттің синоптикалық көшірмесімен), ондақы Павел оларды тура оқытты ма, соқан көзін жеткізу үшін. Және адамдар оқан сенді, олар Павелді тыңдап алқаннан кейін Таураты оқып-үйренді. “Және олардың көпшілігі әбден нанды” (Деян 17:12). Біздердің ісіміз адамдармен болқанда, Тауратты толық білмейтін адамдармен, және уақызды тыңдап, оны талқылақаннан кейін оны үнемі оқып-үйреніп отырмақан ісіміз болса, онда б.з. бірінші қасырында болқаннан оны оқы-үйренуге қаншама көп уақыт кеткен болар еді. “Всякий верующий, что Иисус есть Христос от Бога рожден” сөзі (1 Ин 5:1) мына аятқа тура сәйкес келеді: “Вос хотел, родил Он нас словом истины” (Иак 1:18). “Возрожденные... от слова Божия... А это есть то слово, которое вам

проповедано” (1 Петр 1:23,25). Бұл Құдай Баласы Мәсіхке сену- Інжіл Құдай Сөзін көрсететін ақиқат.

Патшалықтың Патшасы.

“Мәсіх” есімі қайсібір жерлерде Мәсіхтің Патшалығы синонимі орнында қолданылады. Осыған байланысты “Мәсіхке сенім” сөзі ерекше мәнді сөз тіркесіне ие болады. Тәңірі фарисейларқа мессияны іздеп әуре болмаңдар деді, ұйткені ол әрқашан олардың арасында тұрады. Ол оны мына сөздермен білдіреді: “Царствие Божие внутри вас есть” (Лк 17:21), “Патшалық” сөзі “Патшалықтың Патшасы” сияқты анықталады. Иоанн жақын Құдай Патшалығы туралы уақыздақанда Мәсіх туралы даңқын жайды. Навуходоноссардың тұсында жансыз тұлқаны Ұрқан тас Құдай Патшалығы болып көрінеді (Дан 2:44). Бұл тас- патшалық, ол тас “барлық патшалықты Ұсақ бөлшектерге бөліп, тас-талқанын шықарады”. Бұл жерде тас-ол патшалық және ол жансыз тұлқаны Ұрқан да, кейін оны қиратқан да сол. Иезекилдің осындай нақылында нәзік балапан бұтаны жұлып алып, тауқа отырқызған бал қарақай туралы айтылады, ол соңынан алып қарақайқа айналады. “И будут обитать под ним всякие птицы” (Иез 17:22,23). Бұл, бәлкім, Мәсіхке қатысты болар, ол жөнінде Исаия (53:2) “бұтақ және құрқак жерден шыққан сабақ туралы” әңгімелейді. Сонымен бірге Мәсіхтің горчица (қышы) дәні нақылының айқын байланысы бар, онда Құдай Патшалығы кішкене дәнмен салыстырылады, ол соңынан ақашқа айналады, оның саясында әртүрлі құстар паналайтын болады. Патшалық туралы сөзбен Исаның өзінің жеке тұлқасының арасындақы бұл байланыс Ол ізі жөнінде тірі Патшаның сөзі сияқты айтқандықын көрсетті. Сонымен “Мәсіхке сену” және барлық Інжілге Құдай Патшалығына сену бәрі соның өзі.

Інжіл дегеніміз не?

Қазір біз біздің заманымыздың (б.з.) бірінші қасырындақы сенушілердің арасында үлкен маңызы болып табылатын мәселені толық талқылауға кірісеміз. Жаңа ғсиеттің заманында ілім бейнесі өмір сүрді, оны бәлкім қазіргіге Ұқсас деп қабылдауға болар. Басқа маңызды фактор болуы қажет- көрегендік сыйы бар ақайындылардың өмір сүруі- шабыттандыру түрде Құдайдан тура болжау қажет. Уақыт өткен сайын осы ілімнің көзқарастар жүйесіне қайсыбір осындай шабыттандыру пікір айтушылар қосыла берген деп ойлауға негіз бар.

Ілімнің бейнесі

Павел рим еkkлeсияларының мүшелері туралы айтуы мүмкін, қалай болғанда да, “от сердца стали послушны тому образу учения, которому предали себя” (Рим 6:17) өзінің шоқынқанына дейін. Грек сөзі “бейне” ол да “үлгі” және “өнеге” деп аударылады және кеңінен тарақан ілімдер жүйесіне жатады. Павелдің осы жерде қолданған “бейне” сөзі шоқынұқа дейін белгілі бір білім көлемін білу қажеттілігінің маңыздылығына бақытталған. Оның бірнеше қысқа пікірлерін, шоқынұқа дейін істелген, білу жеткіліксіз болады. Қайсыбір еkkлeсия қызметшілері “дін тәртібін Ұстаушы әуелгі пікірінен қайтқандар күшінің түрінде” болған (2 Тим 3:5), бірақ солай болғанмен Ақиқаттың шын күшін өзінің күнделікті өмірінде мойындалмақан Павел галаталарқа “Көздерінің алдында Иа Мәсіх алдын ала жазылып қойылған, сендерде де керіп тастау болмасын” (Гал 3:1) деп ескертуі мүмкін. Гректің “алдын ала жазылған” сөзі “жазба сөз есебінде айтылған” деген дәлме-дәл мақына береді, егер де галатамдарқа алқашқы нҰсқау бір қандай жазбаша түрде істелінген болса.

Қайта тірілу туралы доктринаны анықтауда Павел айтуы мүмкін: “Я... преподавал вам, что и сам принял, то есть, что Христос умер...” (1 Кор 15:3), осы арқылы қалайша ол қҰдай туралы ашуды ол алды және оны доктрина деп хабарлай отырып, қалайша келесіні негізге алды. Петр: “іздерінің түсініп берілген қасиетті парыздарынан кейін шегінгенше, олар шындықтың жолын танымай-ақ қойқаны дҰрыс болушы еді. Бірақ... жуып тазаланқан шошқа да (шоқынқанда) балшық арасына аунап жатуқа кетеді емес пе” (2 Петр 2:21,22). Осы сөздегі “жол” және “қасиетті парыз”, оларқа бҰрын берілген, шоқыну кезіндегі шомылумен байланыстырылады, жол және парыз оларқа бҰрыннан таныс сияқты. Біз шоқынұқа дейін ешқандай парыз болқан емес деп көрсеттік, сондықтан жалқы түрде айтылқан “парыз” сөзі ілімнің белгіленген негізі сияқты түсіндірілуі мүмкін, мҰны адам өзінің шоқынуына дейін білуге тиісті. Оның кейбір жерлерінде ілімді “алу”, “доктрина” және “Інжіл” туралы айтылқан Гал 1:9,12; Флп 4:9; Кол 2:6; 1 Фес 1:6;2:13;4:1. БҰл Інжіл алқаш апостолдар “алқан”, сосын уақыздақан адамдары алқан белгілі ережелерден тҰратын Інжілге сәйкес келеді.

Сенім.

Иуда сондай-ақ, бір кезде қасиеттілер берген “сенім” туралы әңгімелейді (Иуда 3). “Сенім” сөзі, сүйтіп, “доктрина негіздері” сөзімен

қарасластырыла қолданылады, бұл сөздерді олар өздерінің шоқинуына дейін иемденген. Бірақ б.з. бірінші қасырындағы сөздікте ілімнің негізіне қатысты басқа сөз тіркесі болуы мүмкін. Павелдің “үміттенген дін жолын бұлжытпай ұстау” уақызы шоқынқанға дейінгі дін жолына сенуге жанама қатысты болуы (Евр 10:23). “Шын сөзді” сақтау (Тит 1:9) ең алдымен “Сену туралы өтінішті” дәлелдеуге қатысты болуға тиіс, оларды оған алқашқыда оқытқан “Жалпы сенім” сөзі (Тит 1:4) ілімінің негізгі мазмұнын сенушілердің бәрі бөліністі; тек қана “жалғыз сенім” болды (Еф 4:5). “Сенім және Мәсіхтің есімі Деян 3:16-да біріктіріледі. Мәсіхтің есімі, “сену” сөзінің мазмұнындағы сол ілім үшін басқа атау. ғмірлік істерінде қандай болса, (1 Тим 6:10), ілімінде де (1 Тим 4:1) Павел қайсыбіреулер “діншілдік нанымнан қайтады” деп ескертті. Діннен безүшілдіктің осы алқашқы қадамы “сенімге” анықтама беру мүмкін емес деп айтуға болар еді.

Практиканың мәселелері

Практиканың мәселелері де ілімнің бір бөлігі болған. “Мәсіхке сену” өзіне “шындық, сабырлық және болашақ сот” туралы сендіруді қосып алатындық мақынасын береді (Деян 24:24,25). Павел нандыру қайта тірілу жөніндегі ілім туралы өзінше түсіну жөніндегі нұсқауларда әңгімелейді. “Ибо я Самого Господа принял то, что и вам передал” (1 Кор 11:23). Павел кейінірек әрі жалғастырылған және ілімге қосқан бірқатар практикалық ережелер болған, мәселен, экклесидегі қарындастар туралы ереже: “... вы все мое помните и держите предания так, как я передал вам. Хочу так же, чтобы вы знали, что... жене глава муж...” (1 Кор 11:2,3). Бұл осындай ережені түсініктеудің бәрі шоқынқанға дейін болуға тиісті, ол ілім негізінің жартылай бөлігі болып табылады, оны бірінші қасырдың өзінде солай істеуге көндірген. Гректің сөзі “жора” сондай-ақ “дәстүр” деп аударылады 2 Фес 3:6 және 2:15-те: “Завещаем же вам, братья, Господа Нашего Иисуса Христа, удаляйтесь всякого брата, поступающего бесчинно, а не по преданию, которое приняли от нас... Стойте и держите предания, которым мы научены или (вдохновенным, пророческим) словом, или посланием нашим. (Ақылшын баспасынан шыққан Тауратта RSV “тапсыру” сөзінің орнына “дәстүр” сөзі қолданылған (ауд. Ескертуі). Осының бәрі ілімді қабылдаудың өмірлік қажеттілігін және оны қабылдақысы келмейтіндерден бөліну қажеттілігін көрсетеді: “Держащийся истинного слова, согласного с учением, чтоб он был слешен и наставлять в здравом учении и противящихся обличать” (Тит 1:9).

Ертедегі еkkлeсиядаңжалқан пайқамбарлар” болқанын біз білеміз, олар сыр ашудың доктринасындағы ережелер туралы ҚҰдайдан иемденген деп сендіреді, оны ілімнің қабылданған негізіне қосу қажет. Сүйтіп, Павел шабыттанған сыр ашудың қандай “ақиқат сөздерді” (Тит 1:9,3:8; 2 Тим 2:11; 1 Тим 4:9) қабылдауға лайық екенін атап көрсетеді (1 Тим 1:15; 4:9); яғни сену туралы доктринаға енгізуге болатындықын да атап өтеді. Осы себепті Иоанн: “Возлюбленные! Не всякому духу верьте, но испытывайте духов, от Бога ли они, потому что много лжепророков появились в мире” (1 Ин 4:1).

Кейбір үзінділер

Төменде кейбір сол ережелерден айқын мысалдар келтірілген, ол Інжілдің негізгі бөлігі болып табылатын “Мәсікке сенім” жабайы қосымша ретінде берілген, бұл шоқыну жорасына дейін түсінікті болуға тиіс.

-“Вдень, когда, по благовествованию моему, Бог будет судить тайные дела человеков через Иисуса Христа” (Рим 2:16). Соттың болатын орны туралы және жауапкершілік туралы ілім, олай болса “бірінші принцип” болып есептеледі- Деян 24:25, Евр 6:1,2 қара.

- Сұңдетке отырқызу туралы ереже, кҰтылу үшін қажетті, оны Павел “басқа (бөгде) азан шақыру” деп атады (Гал 1:6). Сүйтіп, біз МҰсаның Заңын Ұстауға тиісті емеспіз, мәселен, сембі туралы- бұл шын Інжілді түсінудің маңызды бөлігі.

- “Патшалыққа азаншақыру”- Мәсіх туралы қана емес, оның болашақ Патшалығы туралы да азан шақырушының суреттемесі, ол Інжілді уақыздайды- ал Інжіл уақыт туралы, Сианқа: “Сенің ҚҰдайың үстемдік жүргізуде” яғни Патшалықта деп қашан айтуы мүмкін.

-Мәсіхтің “тамаша жақтарының” мәнін дҰрыс түсіну жолдастық мәселесі болды (2 Ин 7:10). Сол себепті, Інжіл Мәсіх жөнінде көп ережелерді қосып алады (Деян 8:12). Тақы да Мәсікке сену туралы әңгімелеу- сөзсіз жеткіліксіз.

- Патшалық туралы өсиеттің маңыздылығы- Інжілдің өмірлік бөлімі, ол Ыбрайымға және израилдықтарға уақыздалған (Евр 4:2). Павел Дәуітке өзінің өсиет “Оны кҰтқару Сөзі” сияқты уақызы туралы әңгімелейді (Деян 13:23,26). Сол себепті- бұл кҰтқару туралы жолдаудың өмірлік бөлімі. Ол былай дейді: “Мы благовествуем вам, что обетование, данное отцом” (Деян 13:32). Осықан Ұқсас “к благовестию Божию- о

Сыне Своем, который родился от семени Давидова по плоти” (Рим 1:1-4).

-Уәдені түсіну үшін Израил тарихынан белгілі бір білім қажет. Антиохада Павелдің уақызын (Деян 13) оқып үйрену, ол Израил тарихын қалай суреттенгенін, уәденің ерекше маңызына көңіл аударатырып және оны Иса қалай іске асырғанын баса айта отырып суреттегенін көрсетеді. Сонымен, оның уақызы Израилдың тарихына негізделді және біздің ойымызша, егер оның айтқаны орындалмаса, соттың салдары туралы сақтандыруды қоса есептегенде, “суреттеушілік” болды.

Қортындылар.

Жоқарыда мазмұндалқандардың маңызын асыра бақалау қиын. “Вникай в себя и в учение; занимайся сам постоянно: ибо, так поступай, и себя спасаешь и слушающих тебя” (1 Тим 4:13-16). Осы кітаптың 1 Қосымшасында келтірілген осындай ілімнің ережелерінің тізімі мейлінше толық емес, бірақ автордың пікірінше, Таураттың беттерінде еске аланқан және “сену” мен “дәстүрдің” бөлімі болып табылатын, көптеген сұрақтарға жеткілікті шолу жасайды. Осы тарауыда ілімнің негізгі ережелерінің жинақын анықтау үшін табанды қажеттілік бар екені көрсетілген. Ол қажеттілікті біздің бәріміз қабылдаймыз және оқан өзіміздің берілгендігімізді кешеуілдемей бекітуіміз керек. Осы догмалар тізімінің мазмұны шоқынуға ынтасы барларға арналған біздің нұсқауларымызды да қосатын сияқты. Суқа түспестен бұрын пікірталас есебінде олар үйреткенді қаншалықты терең түсінгенін анықтау жаман болмас еді. Сенушілерді олар үшін қиын кездерде “сенуге” өте жиі мадақтайды. “Құдайдың сүйеуі (мықты) берік”. Біздің ілімнің бірінші принциптерімен, Құдайдың қажайып ниеттерімен танысуымыз өзінен өзі бізді мадақтауға тиіс. Тек Қасиетті Жазуды үнемі оқып және уақыздау пайда және зор махаббат сезімін әкелуі мүмкін. Павел өзінің жалғыздық және қайғылы сақатында қалай болса, біз былай деп айта аламыз: “Подвигом добрым я подвизался, течение совершил, веру сохранил”. “Ибо я знаю, в кого уверовал, что Он силен сохранить залог мой (нашу жизнь, нас всех) на оный день” (2 Тим 4:7; 1:12).

Ескертү: Біздің Иса Тәңірдің дін жолы.

“Ибо если устами твоими будешь исповедовать Иисуса Господом и сердцем твоим веровать, что Бог воскресил его из мертвых, то спасешься” (Рим 10:9).

Ескере кету керек:

- БҰдан бұрын мазмұндалғаннан “Тәңірі Иса-ол, бәлкім, “Құдай Патшалықы және Иса Мәсіхтің есімі туралы”, шоқынуды қоса есептегенде бірыңқай ілім үшін синоним. Дін тұлғасы туралы апостол Павел- бұл шоқынуды деді. Осыған қатысты апостол Марканы (16:16) еске алу керек: “Кто будет веровать (ср. исповедовать) и креститься (ср. воскресит с Христом из мертвых) спасен будет”.

- Мәсіхтің қайта тірілуін түсіну жиһаннамақа және адам жаратылысына қатысты Тауратты білуді қоса есептейді.

- Рим 10:8,9 аяты 13 аятқа сәйкес келеді: “ибо всякий, кто призовет имя Господне, спасется”. Павел шоқынуды қабылдаған адам сияқты баяндалады және сол себепті Тәңір Исаның есіміне шақырады (Деян 22:16); тек шоқынуды бізге Тәңір Исаның есімін шақыру қажеттігін береді (Мф 28:19).

- Шоқынудың маңыздылығын бірнеше тарауда бұрын атап өткеніміздей (Рим 6), 10-таранда Павел құтқару үшін шоқынудың қажетсіздігі туралы оқытатын болады дегенді көзге елестету мүмкін емес.

- Рим 10:9 аяттарының алдында 6-8 аяттары болып өтті: “не говори в сердце твоем: кто взойдет на небо? Или сойдет в бездну? Близо к тебе слово, в устах твоих и в сердце твоём, то есть слово веры, которое проповедуем”. Олай болса, “сенің сөзің” дін жолына түсуге тиісті мағынасын береді және ол 9 аяттағы “Тәңір Иса” сөзіне келеді. Біз “сенің” сөзі өзіне Інжілде мазмұндалған бүкіл ілімді өзіне қосып алады деп анықтаған болатынбыз. Павел Второзакониядан цитаталар келтіреді (30:11-14): “Ибо заповедь сия, которую я заповедую тебе сегодня... она не на небе... и не за морем она..., но весьма близо к тебе слово сие”. Мүмкін, ол “оның парызының” мазмұнын Мәсіхке қатысты етіп ашып тұлғаны шықар. Сүйтіп, Второзаконияда (30:16) егер израилдіктер сөзінде тұлғасы, онда олар бата алғандар болады делінген, сол себептен, егер Жаңа Израил Мәсіх туралы Сөзге сенсе, онда олар құтқарылады. Мәсіхтің ауызша дін жолын қууы, олай болса Мәсіх туралы осы ілімге сай келеді. “Егер Тәңірдің сенің Құдайыңның, дауысын тыңдайтын болсаң” (Втор 30:10) аяты “ұйткені егер сенің ауызыңмен Иса Тәңірдің діни жолын құсаң” (Рим 10:9) аятына сай

келеді. Мұндай салыстыру тақы да “Тәңір Иса” сөзі Құдай сөзі негізгі ілімін өзіне қосатындықын көрсетеді.

Шегініс 32: Айқыш ақаштағы қарақшы

Қарақшы және Исаға айтты: ғз Патшалықыңа келген кезде мені есіңе түсір, Тәңірі! Және Иса оған былай деді: “Шынымен айтамын саған, Бүгінде менімен бірге жұмақта боласың” (Лк 23:42,43). Осы аят жолдары құтқару үшін шоқынуды міндетті емес және біз өлгеннен кейін тура Аспанға аттанамыз деген ұқым береді. Осы жолдарды мұқият оқитын болсақ төмендегі сөздер айқындала түседі:

1. Ғлімге шоқынуға және Мәсіхке қайта тірілуге нұсқа Мәсіх қайта тірілгеннен кейін берілді (Мк 16:15,16). Қарақшы әлі күнге Мұсаның заңымен өмір сүрді, бұл кезде Мәсіх онымен сөйлескен еді.

2. Шын шоқынудың өлімге және Исаның қайта тірілуіне шоқынуды. Осыны назарға ала отырып, Исаның қарақшымен әңгімесіне дейін бұл оқиға әлі болмақанды және Мәсіхке шоқынуды мүмкін еместі.

3. Шоқынуды біздің өлімімізді Мәсіхпен бейнелейді (Рим 6:3-5). Қарақшы дәлме-дәл онымен бірге өлген жалғыз адам.

4. Иоанн Креститель шоқындырған адамдардың бірі қарақшы болуы толық ықтимал. ғткенде жаңажолыққандардың көпшілігі күдікті адамдар еді (Мф 21:32). Қарақшы шоқынбаған адам деп айту - белгісізбен жанжалдасу деген сөз, ол, әрине, жеңіл аргумент болады, шоқынуды туралы нұсқаудан аулақ болу үшін оған меңзеуге болады. Осы үзінді де “жан” және “аспан” сөздерінің маңызы туралы үнсіздікті сақтайды.

5. Иса өзінің “Патшалығына” келгенде қарақшы Исадан оны “еске алуды” сұрады. Қарақшы Інжіл және “Құдай Патшалығы” туралы хабардар еді, ол жөнінде Иса уақыздақанды (Мф 4:23), Патшалық орнақанда сот күні туатынын ол білді, және сол себепті ол Исадан ол жөнінде еске алуды сұрады. Иса өлімнен тірілетінін және сол күні соттайтынын түсініп, ол құтқару және қайта тірілетін күнгі сот Мәсіхтің аузынан шақатындықын ол мойындады.

6. Қаскүнем онымен жұмақта бірге болады, деп жауап берді Иса. Гректің осы сөзі жер үстіндегі тамаша жақдай мақынасында. Ол Эдем бақшасын қалпына келтіруге қатысты қолданылады, оны болашақта Құдай Патшалығынан көруге болады (Отқр 2:7). Құдай Патшалығы

жалқаса берсе Эдем бақшасына жҰмақ жақдайының бейбітшілігі қайтарылатын болады (Ис 51:3; Иез 36:35), өйткені қаркыс алынып тасталады (Откр 22:3). Гректің Көне гсиеті (Септуапинт) “жҰмақ” грек сөзінен идилиялық жердегі өмірге қатысты пайдаланады (Ек 2:5; Неем 2:8, Песн 4:14; Быт 13:10). “ЖҰмақ” сөзі “Аспан” сөзімен ассоциацияланады, ол көркем әдебиетте, мәселен Мильтоның “Жоқалқан жҰмақ” романындағы тәрізді. Мәсіхпен Патшалықта бірге болуға тілек білдіргеннен кейін соқан жауап ретінде Иса қарақшыны жҰмаққа жіберуге уәде берді. Біз 5 тарауда Патшалық жер үстінде болады деп көрсеткен болатынбыз, сондықтан, “жҰмақ” та жерде болады.

7. 43 аят жай аудармасында Мәсіх пен қарақшы “жҰмақта” сол күні бірге болады деп түсінеміз дейді. Бірақ, сірә, ҚҰдай Патшалықы жер үстінде әлі орнақан жоқ. Және олар Патшалыққа сол күні аттанқан жоқ. Исаны көрге салды, оның көрегендігіне сәйкес (Деян 2:32) және ол “жердің жүрегінде өзінің кресте өлімінен кейін үш күн, үш түн болды” (Мф 12:40, 16:21мен салыст.). Тіпті, қайта тірілгеннен кейін ол былай деді: “... не прикасайтесь ко Мне, ибо Я еще не восшел к Отцу Моему” (Ин 20:17). Сонымен, Иса сол күні, өлген күні аспанға аттанқан жоқ.

Осыған қарамастан, Иса қарақшыға уәде етті: “Ныне же будешь со мной в раю”. Осыған ашық қарама қарсы жауапты Таураттың бастапқы мәгінінен іздеу керек. Грек және еврей тілдеріндегі манускрипте тыныс белгілері жоқ немесе тіпті бас әріптері де. Тыныс белгілерін басқаша ауыстырып қоюға болады: “Истинно говорю тебе ныне же, будешь со Мною в раю” (Лк 23:43). Шын мәнінде, Ромсерхамның аудармасында “бүгінде” сөзінен кейін үтір қойылған. Бұл контексте айта қаларлықтай жақсы келді. Қарақшы Исадан сот болатын күні оны еске алуын сҰрады ол өзінің күнәсін мойындады және өзі сонда келеді деп есептеді. Және Иса оған таңқаларлық сенім берді: “Я могу сказать тебе сейчас же! Тебе не нужно будет ждать до тех пор, чтобы узнать мой притвор тебе- ты будешь со мной в Царстве”.

8. Жоқарыда айтылқандардың бәрінен, мүмкін, қарақшы анық түсінгендей, ереже кҰрастыру керек:

- ҚҰдай Патшалықы
- Мәсіхтің екінші келуі
- Қайта тірілу және сот
- Жауапкершілік
- Мәсіхке сену арқылы кҰтқарылу
- Мәсіхтің қайта тірілуі

-Мәсіхтің мінсіздігі (“бұл адам ешқандай жамандық істеген жоқ”).

-Мәсіхтің ізімен жүру қажеттілігі (он назвал его “Господи”).

-Адамның күнәлылығы (“Біз әділ сотталдық”).

Олай болса, осы адамнан кім болса да құтқарылады деген сенімінен үлгі алуға болмайды, егер оның аз болса да христиандыққа ынтасы пайда болса; сол қарақшы тәрізді онда ілімнің негізінен түсінігі болуы керек. Мұнсыз ол өз бойында бар сенім биігіне шыға алмақан болар еді. Мәсіх басқа қарақшыға құтқаруды уәде еткен жоқ, оның басқаша қатынасы болып еді: “Егер Сен Мәсіх болсаң, ізінді және бізді құтқар!” Бұл өзін осылай санақан мынадай адам болды: “Если и есть что-то в деле Иисуса я не вижу причины, почему бы и мне не получить что-нибудь”. Оның былай айтқан себебі ілімнің негізін білмейтіндіктен, ал екінші қарақшы білді және өзінің соңғы күні өзінің Мәсіх іліміне ынтасына қарамастан шын құтқаруды алу мүмкіндігі жоқын түсінді.

33 Шегініс: Шоқыну жорасының ұлгісі

Шоқыну жорасы қалай дұрыс өтетінін көрсету үшін кристадельфиандықтардың қаласы Хатлпулде оны өткізу тәртібін қарастырайық. Бұл қала Англияда тұрады, ол 1990 ж. қараша айының сембі күні еді. Шын өкініп және Інжілге сенгеннен кейін суға толық денеңмен түсіп шоқыну қажеттілігін атап өту керек. “Жора” - бұл тек өз еркімен сәйкес сезім сәтінің маңыздылығын көрсететін қосымша қана. Жораны жүргізу тәртібі мынадай:

Күнібұрын дұқа қылу.

Римдіктерге Жолдаудың 6 тарауын оқу.

Шоқыну алдындағы уақыз (төменде келтірілген, шын есімдері өзгертілген).

Намаз оқу.

Жұзу бассейндегі суға адамның бүкіл денесімен түсуі.

Намаз оқу.

Шоқыну алдындағы уақыз.

Бүгін Дейваның өміріндегі ең маңызды күн екендігінде ешқандай күдік жоқ: бірнеше минуттан кейін ол суға түседі және одан шыққанда

толығынан “Мәсіх үшін”, Ыбрайымның тҰқымынан болып шығады, Інжілдің ішкі мақынасындағы тамаша уәдені иемденеді.

Осы актінің ерекше қарапайымдылығы алдамшы болып көрінуі мүмкін, бірақ Дейв және осында қатысып отырқандардың бәрі біздің осы суқа тұсуіміз оны Исаның өлімімен, және қайта тірілуімен байланыстыратындығына толық сенеміз, “Римдіктердегі жолдамадан” біз оқыған сияқты 6 тараудағы 3-5 аяттарда:

“Неужели не знаете, что все мы, крестившиеся
во Христа Иисуса, в смерть Его крестились?
Итак, мы погреблись с Ним крещением в смерть,
дабы, как Христос воскрес из мертвых славою
Отца, так и нам ходить в обновленной жизни.
Ибо если соединены с Ним подобием смерти Его,
то должны быть *соединены подобием* воскресения.”

Мәсіхтің қайта тірілу картинасын көзімізге елестетіп байқайық, ұйткені Дейв өзі судан шықар алдында, өлгендер арасынан көтерілген, Исамен жалқастырылады.

Біз Исаның керемет сезімді жаңа өмірін және таза, түнде тыныш ауаны көз алдымызқа елестетеміз. Ол алыстан жылт-жылт етіп тҰрқан, Иерусалимнің жарықтарын көрді; сонда тҰрқан адамдарды және жақын жерде болқан, олардың әрқайсысына қатысы бар тамаша оқиқалар туралы мүлдем мақлҰматсыз бҰрынқы адамдарды, өлгендер арасынан жаңа өмірге шыққан адам туралы көрді.

Тек солай және Дейвтің судан шықар алдында, бізді қоршақан әлем болқан оқиқаның маңыздылығын бақаламайды. Адамдар көре алуқа тиістің бәрі, егер көреміз деп еңбектенген болса, онда жүзу бассейніне кіріп келе жатқан тек еркектер мен әйелдердің аз қана тобы және бір адам сияқты бірін-бірі суқа батырып алады. Бірақ, тақы, періштелер сияқты Исаның қайта тірілгеніне қуанды, тақы енді бізге көрінбейтін Періштелер тәубесіне кірген енді бір күнәлылығы на қуанды.

Біз “Римляндықтарқа Жолдаманың” 6 тарауна біз тақы да “жаңарқан өмірге” кіреміз дегенді оқимыз, оқан қуанқанынан Дейв енді оқан ие болады және ол оны өзінің бүкіл өмірі арқылы алып жүретін болады. Біз оқықанда, ол енді күнәнің қҰлы емес, бірақ Алланың қҰлы, Тауратта айтылқан, Оны еркін орындайды. Біз еркіндікті өзіміз үшін керексінеміз, бірақ өзімізге қызмет ете тҰрып, біз еркін емеспіз, біз күнәнің қҰлымыз деп ойлау қызықарлықтай. Дейв өзіне әмір иесін таңдап алды және ҚҰдайқа қызмет етуге дайын. Ауық-ауық, жаңа

өмірде бізге шектеушілік өте айыр және оны бастан кешіру мүмкін емес; және біз олардан босануға талпынамыз деп еліктейміз. Бірақ егер біз солай істесек, онда біз бос болмаймыз, біз қайтадан күнәға қызмет ететін боламыз.

Павел 1 Кор 10:1,2-де біздің шоқыну суы арқылы өтіуіміз израилдықтардың Қызыл теңіздің суы арқылы өтуіне Ұқсас деп түсіндіреді. Біздердің көп нәрсені бастан кешіруімізден өзінше нақыл шықаруға болар еді. Израилдықтар Египетте құл болды, маңдай терін сыпырып, пұтқа бас иіп, мақсатсыз өмір кешті. Олар құтқару жолын табыды сұрап Құдайға жалбарынды, әйтседе, бәлкім, Оған қалай жауап беретінін Ол көзіне де елестете алмады.

Осыған жауап ретінде Құдай оларды Египеттен Қызыл теңіз арқылы, сосын шөлейт арқылы алып жүріп, ғсиет етілген жерге апаруды Мұсаға тапсырды. Израилдықтар Египетте Дейвке Ұқсас болды және шоқынуға келгендердің бәріне Ұқсас болды; енді Дейв Қызыл теңіздің жақасына әкелінген сияқты. Ол су арқылы өтіп, лезде ғсиет етілген Патшалықтың жеріне келе қойған жоқ; ол шөлейт жер арқылы өтетін біздердің бірімізге қосылады. Құдай еврейлерді Періштелердің көмегімен шөл арқылы алып жүрді, ол олармен үнемі күндіз де, түнде де бірге болды. Сонымен біздердің әрқайсысымыздың Періштеміз бар, біздің маңымызда жүрген және бізді біздің өміріміз арқылы құтқаруға апаратын Періште бар.

Израилдықтар күн сайын аспан манныйымен азықтанды, Иса оны Інжілде (Ин6) Құдайдың сөзі деп атайды. Егер де олар онымен тамақтанбаса, онда олар шөлде тез арада өліп қалқан болар еді, өйткені онда ешқандай басқа тамақтың түрі жоқ. Осы себепті, біз сақан “Таурат серігін” өте Ұсынамыз, (арнаулы баспасын), оның көмегімен сен күн сайын Тауратты оқи аласың, және оқу үшін белгілі бір тараулар жинақын аласың. Біздің күнделікті өмірімізде үзіліс жасау қажет, дұрысы әр күн сайын белгілі бір кездерде Таураттың бізге нұсқаған тарауын оқып, Ұқыну үшін.

Израилдықтарға бір күні оларға бірнеше күнге тиесілі аспан маннасын жинауға Ұмтылма деп айтылған болатын, бірақ оны күн сайын жинауға күш сал делінген. Сондай-ақ біз де Құдай Сөзін күнде-күнде бойымызға сіңіруге тиістіміз. Біздің өзіміздің табиғи тамақымызды қалай Ұмытпайтынымыз сияқты, сондай-ақ құдайы туралы да Ұмытуға тиісті емеспіз, тек күн сайын күш жұмсау бізді қуаттандырады. Іс жүзінде, Иов өзінің табиғи тамақынан бұрын Құдай Сөзін көп бақалайды деп айтар еді.

Израилдықтар сондай-ақ, қҰлақан жардан аққан тасқын судан да ішті. Кор 10-да бҰл “Мәсіхті” көзге елестетеді делінген.

Сонымен, біз Исаның ұлгісімен тамақ жеп, ішуге тиістіміз, және мҰны біз өзіміздің апта сайынқы еске түсіру қызметімізді істеуге тиістіміз. Жиналыс жөнінде айтқанда, біздің ¶мітімізді бірге бөлісу үшін кездесуге деген табиқи тілегімізді атап өту керек. Саяхатшы сусыз шөл далада осықан Ұқсас қандай да болмасын мүмкіндікті қарсы алуға қуанышты, сөйтіп онымен тәжірибе алмасып, алда тұрған жол қиыншылықын талқылайды. Сондай-ақ біз де өзіміздің қиын әрі күнәлі өмірімізде күшімізді бір-бірімізбен байланыс жасап тұруға жұмсауға тиістіміз. МҰндай жиналыстарда біздің көргіміз келген адамдар, жиі келмеуі мүмкін, бірақ біз байланыс жасау үшін қандай да болмасын мүмкіндікті, хат арқылы, журналдарды оқу арқылы болсын, байланысуға тиістіміз.

Біздің жаңа өміріміздің жауапкершілігі туралы айтамыз, бірақ егер біз белгілі бір қылық істесек, мәселен күнсайын Тауратты оқу, онда ҚҰдай бізге сый беретіндігін елестету дҰрыс болмаған болар еді. БҰл ҚҰдайдың еркі, біздің жұмысымыз үшін ақы сияқты емес, бізге Патшалықты сый есебінде жіберем деген Алланың тілегі. Шоқыну- бҰл жан- тәнімізбен ҚҰдай Патшалығына енгеніміз үшін ақы деп ойлау мүлдем қате болар еді. Шындық, ҚҰдайдың махаббаты, Мәсіхтің жеңісі, осының бәрі біздің ҚҰдай Патшалығына кіруіміз үшін одан да көп мүмкіндік береді. Дейтін де, біздің де сонда болқанымызды ҚҰдай шын мәнінде тілейді. Біз уақыт өткен сайын ол туралы шын ақиқат сияқты еске алуға тиістіміз, бҰл дерек қандай тамаша болып көрінеді, осыған байланысты біз ҚҰдайдың махаббатына сайма-сай жауап беруге тиістіміз.

Израилдықтар Қызыл теңізден шыққан кез, Ұлы қуаныш еді. МҰса өзінің өлеңін айтты және адамдар түгел зор қуанышқа бөленеді. Псалм 105:35-41 осы қуанышты жазбаша жақсы білдіріп, ҚҰдай судан өту үшін оларға бар қажеттіні қалай қамтамасыз еткенін көрсетеді:

-... и стали всю траву на земле грех, и съели
плоды на полях их. И поразил всякого в земле
их, начатки всей силы их. И вывел Израилтян
с серебром и золотом, и не было в коленях их
болящего. Образовался Египет истреблению их;
ибо страх от них начал на него. Простер
облако в покров (им) и огонь, чтобы святить
(им) ночью. Просили, и Он послал перепелов, и

хлебом небесным насыщал их. Разверз камень,
и потекли воды, потекли рекою по местам
сухим”.

Осында тҰрқандар және сенің шоқынқаныңның куәсі болатындардың және біздің қуанышымыз және сендердің болашақ ақаларың мен аналарыңның қуанышы. БҰл ҚҰдайдың Ұлы қуанышы, Иса мен Періштелердің Қуаныштары, олар біздердің әрбір қимылымызды зор ілтипатпен қадақалап отырады. Біздердің бәріміз бірге ҚҰдай Патшалықына баруымыз үшін біздің әрқайсымыз ¶мітті және осы қуанышты “ең соңына дейін” сақтайтын болсын.

Ал енді біз бөлмеге барып киінуіміз керек, ал сосын жазу бассейніне баруымыз керек.

10 ТАРАУ: СҰрақ

1. Шоқыну жорасын жасамай-ақ біз қҰтқарыла аламыз ба?
2. “Шоқыну” сөзі қандай мағына береді?
 - а) Міндеттеме
 - б) Бұрқу
 - в) Сенім
 - г) Суға толық тұсу
3. Рим 6:3-5-те шоқынудың маңызы қалай түсіндіріледі?
4. Біз қашан шоқынуға тиістіміз?
 - А) Шын Інжілді оқып, тәубеге келгеннен кейін
 - б) Болашақ жас сәби кезімізде
 - в) Тауратқа қызуқышылық пайда болқаннан кейін
 - г) Біздің шіркеуге кіргіміз келгеннен кейін.
5. Біз неменеге шоқынамыз?
 - А) Бізді шоқындыратын шіркеуде
 - б) ҚҰдай Сөзіне
 - в) Мәсіхқа
 - г) Қасиетті Рухқа
6. Шоқынқаннан кейін қандай жақдай болады?
 - а) Біз Ыбрайымның тҰқымының бір бөлшегі боламыз
 - б) Біз ешқашанда күнә жасамайтын боламыз
 - в) Біз сонда барлық кезеңдерде айқынқҰтқарылатын боламыз
 - г) Біздің құнәларымыз кешірілді.
7. Бізді жалғыз қана шоқыну жорасы қҰтқара ала ма?
8. Біз шоқынқаннан кейін Қасиетті Рухтың тамаша сыйын ала аламыз ба?

11 тарау

Мәсіх үшін өмір

11.1 Кiрiспе

Шоқыну бiзге ҚҰдай Патшалығында мәңгiлiк өмiр алуға үмiт бередi. Бiз неҚұрлым көп сенсек және үмiтке деген сенiмiмiздi көп бақаласақ, бiзге жүктелген жауапкершiлiк солҚұрлым айқындала түседi. Ол лайық адамдарға, ҚҰдайдың жаратылысын алуға үмiтi барларға (2 Петр 1:4) өмiр бейнесiн сұруге қатысты, барлық жақынан жетiлуде тҰру арқылы Оның Есiмiмен шын қосылуына қатысты (Отқр 3:12).

10.3. бөлiмiнде бiз шоқынудан кейiн бiздiң жаратылысымыздың перiлiк ниетiн қҰтылып, жақсы өмiр сұруге мiндеттенемiз (Рим 6:6). Егер бiз мҰны iстемесек, онда шоқыну мәнсiз болып табылады. Адам жаңа өмiрдi қабылдау жауапкершiлiгiне дайын болса қана келесi шоқынудан кейiн ол үмiт орындалады.

Шоқыну кезiнде бiз ескi үшiн, табиқи өмiр үшiн өлемiз, бейнелеп айтқанда Мәсiхпен бiрге қайта тiрiлемiз. “Если вы воскресли со Христом (в крещении), то ищите горнего, где Христос сидит одесную Бога. О горнем помышляйте, а не о земнем, ибо вы умерли... И так умертвите... блуд, нечистоту... людостяжание” (Кол 3;1-5). Бiз шоқынқаннан кейiн бәрiне Аспандақы болашақ ҚҰдай көзiмен қараймыз, Аспан туралы ойлаймыз, атақ кҰмарлығымызды қойып, тәндiк ниетiмiздi жеңiп, осының нәтижесiнде ҚҰдай Патшалығына кiру мүмкiн болады.

Адамзат табиқатының негiзгi ҚҰдайы тыңдауға деген өзiнiң Ұмтылысын көрсете бiлу. Бiрақ ҚҰдай одан бiздi үнемі сақтандырады. гзiнiң нҰсқауы жөнiнде былай дейдi: “Исполняя которые, человек был бы через них” (Иер 20:13). Егер бiз Алла Тақаланың нҰсқауы туралы өзiмiзге есеп берсек, онда бiз әрдайым оны тыңдап жүреміз деп мiндеттеме алуымыз керек.

11.2 әулиелiлiк

“Свят, Свят, Свят Господь Савоаф! (Ие 6:3). Бiр сөздiң үш рет қайталанып тҰрқаны ҚҰдайдың Қасиеттiлiгi, әулиелiлiгi туралы мойындауымыздың бiрi болып табылады. “әулиелiлiк” деген сөз негiзiнен “бөлiну” мақынасын- қасиеттi емес iстен бөлiнiп, рухани

өмiрге бөлiну мақынасын бередi. “Подражайте Богу, как чада возлюбленные” (Еф 5:1). Олай болса, “по примеру призвавшего вас Святого и сами будьте святы во всех поступках (т.е., в повседневной жизни), либо написано: “будьте святы, потому что я свят” (Петр 1:15,16; Лев 11:44).

Жергiлiктi израилдықтар “қасиеттi халық болу” үшiн (Исх 19:6) өздерiнiң Қызыл теңiзiнде шоқынуы арқылы Египеттен босатылды. Рухани Израилдың мүшелерi де шоқынқаннан кейiн осылайша “әулие атақын” алады (2 Тим 1:9). Шоқынқаннан кейiн бiз әулиелердiң... қҰлына айналамыз” (Рим 6:19, 22 және т.т.).

әулиелiлiк ҚҰдайдың негiзгi мәнi, кiмде-кiм “ҚҰдайқа елiктесе”, ол адамның басты қамқоры болып табылады. Егер бiз осылай жасасак, онда бiз оның табиқилықын бiзге сыйқа тартқанда “Оның әулиелiгiне қатысты болып” шықамыз (Евр 12:10); 2 Петр 1:4). Сол себептi дiнге сенушi әулиелiксiз “Алла Тақаланы көре алмайды” (Евр 12:14), яғни ол Оны көре алмайды және Патшалықта Онымен пiкiрлесе алмайды.

Бiз үлкен меңгеруiмiз үшiн сенбейтiн әлемнен, ҚҰдай мәңгiлiгiнен бөлiнгендерден iргемiздi аулақ салуымыз қажет. “Бөлiну” күшпен жасалынуға тиiстi емес.

Қазiр бiз адамның әлемдi қҰрап тҰрқан жақына қатысты мәселелердi қарастырамыз, одан бiз бөлiнуiмiз керек, ал 11,3 бөлiмде бiз қосылуға тиiстi әлем туралы әңгiме болады.

11.2.1 Күш қолдану

Бiз күнә көп әлемде өмiр сүрiп жатырмыз. 6.1. бөлiмде бiз өкiмет туралы айтқанда, “перi” тәрiздi туралы сөз болқан, өйткенi олар тәннiң қажетiн қанақатандыру мақсатында жаралқан, яғни таураттық “перiнiң”.

Тауратта күнә мен тҰқымның жауыздықы жеңiп шақады деп бiрнеше дүркiн айтылады, аз уақыт азап шеккеннен кейiн, әйелдiң Ұрықы ақыр аяқында ақталуға әкеледi. Осы себептi сенушiлерге үнемі мынаны Ұсынады: “Не противься злomu” (Мф 5:39; Рим 12:17; 1 Фес 5:15; Петр 3:9).

Жауыздық ҚҰдайдың тiлегi бойынша келгенiн бiз көрдiк (Ис45:7; Ам 3:6; 6.1 бөл салыст). Олай болса, жауыздыққа қарсы тҰру, ҚҰдайқа қарсы күресу мақынасын бередi. Осы себептен Иса жауыздық күшiне

қарсылық көрсетпе деп өсиет қалдырды: “Но кто ударит тебя в правую щеку твою, обрати к нему и другую, и кто захочет судиться с тобой и взять у тебя рубашку, отдай ему и верхнюю одежду (Мф 5:39,40). Мәсiх бҰл жөнiнде үлгi болды: “Я предал хребет Мой биющим” (Ис 50:6).

Кiмде-кiм ҚҰдай сөзiне сенсе, ол жауыздыққа қарсы тұрмайды: “Мне мщение, Я воздам, говорит господь” (Рим 12:19). “Не говори: “Я отплачу за зло”; предоставь Господу и Он сохранит тебя” (Притч 20:22; ер Втор 32:35). Осы себептi Павел Коринфяндарды сотқа басқаларды әкелгенi үшiн сөктi (1 Кор 6:1-7).

Бiздiң ¶мiтiмiздiң Ұлылығына қарамастан осы өмiрiмiздiң әдiлетсiздiгiне ерекше көңiл аудару қҰқықы берiлмейдi: “Как смеет кто у вас, имея дело с другими, судиться... Разве не знаете, что святые будут судить мир?” (1 Кор 6:1,2). Соттақы айтыс- тартысты қозқау, мейлi жер бөлу немесе айырылысу болсын, бәрiбiр ол сенушi адамның iсiмен келiспейдi.

Жауыздықтың күшiн басу үшiн және күнәлыларды билiк басында Ұстап тұру үшiн өкiмет полиция мен әскер Ұстайды. БҰл жауыздыққа қарсыласудың конституциялық түрi және шын сенушi оқан араласпауы керек. “Все, взявшие меч, мечам погибнут” (Мф 26:52). БҰл бҰрын айтылқан белгiлi ҚҰдай принципi: “Кто прольет кровь человеческую, того кровь прольется рукой человека: ибо человек создан по образу Божию” (Быт 9:6). Бiздiң жолдасымызқа қасақана золық жасалса, ол ҚҰдайқа жасалқан қасақаналық болады.

Христиандық ҚҰдайы ой бойынша бiзге былай айтылқан: “Любите врагов ваших, благославляйте проклинающих вас, благотворите ненавидящим вас и молитесь за обижающих вас и гонящих вас” (Мир 5:44; Лк 6:27). әскер мен полиция бҰл принципке тура қарама қарсы қимыл жасайды, сол себептi шын сенушi олармен қызметтес болудан бас тартуға тиiс. Сондықтан күш көрсетудiң қай түрiне болмасын сенушi қатыспайды. Расында сенiмдiлiкке акт беруге ықпал жасау ҚҰдайды тыңдау туралы ар бостандығынан айырады. Сондықтан шын сенушiлер қарсы қимыл жасайтын әскер мен полицияға қызмет етулен бас тартуға тиiс, сөйтiп өзiнiң ақайындарына материалдық көмек жасауға ықпалын тигiзедi.

11.2.2 Саясат

ҚҰдай Патшалығы келетінін ашық және берік сену өкімет өзінің күш көрсету ісін жетілдіре алмайтындығын көрсетеді. Сондықтан мемлекеттің қандай да болмасын саясатына қатысу Патшалық туралы үмітімізге қайшы келеді. Оқиға бара бара шиеленісе береді, “соңғы күндері”, оның келетін күні қарсаңында қиындай түседі деп болжап айтты (Лк 21:9-12;25-27). Жақсы самаритяндық туралы нақылда христиандықтар өздерін қоршақан әлемде бір-біріне көмектесуге тиіс, барлық адамдарға тек жақсылық жасау керек, қанша істей алса, сонша делінген (Гал 6:10).

БҰрынқы сенушілер жөнінде баяндауға олар Мәсіхті келеді деп күтіп, оның ілімін қалай уақыздақаны айтылған. Олардың қоғамдық, экономикалық және саяси проблемалары туралы сөз жоқ.

“Не в воле человека путь его” (Иер 10:23). Қоғамды басқарудағы адамның ролін біз мойындаймыз, ол Қуаты адамның қана қолынан келеді. Дауыс беру де шын сенумен сыйыспайды. “Всеvyšний владиествует над царством человеческим и дает его тем, кому хочет” (Дан 4:29). Ақырлап келгенде, жердегі басқарушыларға билікті ҚҰдай берді (Рим 13:1), олай болса, демократиялық қоғамда қарсы дауыс беру үкімет басына ҚҰдай қойған адамға қарсы дауыс беру мақынасын білдіреді. Навуходоносорды билеген патша Вавилонскийге белгілі бір халықтарға билік жүргізуді ҚҰдай бергені мәлім. (Иер 27:5,6)

ҚҰдай халықты билеушілердің қолына бергендіктен, біз еліміздің заңына бақынып, оның үлгілі азаматы болуымыз керек, әрине егер ол Заң Мәсіхтің өсиетіне қайшы келмесе. “Всякая душа да покорна высшим властям... существующие власти от Бога установлены... Для сего вы и подати (налоги) платите... И так, отдавайте всякому должное: кому подать, подать, кому честь, честь” (Рим 13:1-7).

Христиандардың Ұйымдарында саяси қарсылыққа, не салық салуға қарсылық көрсету де таурат принципіне қайшы келеді. Апостол Петр өкімет тыйым салса да Мәсіхті уақыздауын қоймауы асының үлгісі. Мәсіхтің Заңына қайшы болмаса болды: “Судите, справедливо ли перед Богом- слушать вас более, нежели Бога!” (Деян 4:17-20; 5:28,29).

11.2.3 БҰқараның (халық) қуанышы

ҚҰдай мен болашақ туралы шын үміттің арасында шын байланыс болмақандықтан әлем рухтанушылықтың сансыз түрін ойлап шықарды. Ізіннің тәнін қанағаттандыруға тырысатын адамдарды рухани әлем

құруға талпынатын адамдардан бөліп тастау керек. “Плоть желает противного духу, а дух- противного плоти” (Гал 5:17). Осындай басты қарама қайшылықтың салдарынан біз заңды түрде тәнге көнуге тиіспіз дегенді анықтау мүмкін емес, сонымен бірге Рухтың ініне еруге мүмкін емес. әлем “тәнге құмарлық, көз құмарлық және күнделікті тұрмыстағы тақаппарлық” төңрегінен құрастырылған (1Ин 2:16). “И так кто хочет быть другом миру, тот становится врагом Богу” (Иак 4:4). Жер игілігін сүйетін жолдастары көп болу, бұқаралық фильмдерді көру, т.т.б.- ол “әлемнің досы” болу деген сөз. әлемді сұю тілігі тез өте шығуы, сондай- ақ осы өмірде әлемді сүйгендердің бәрі де өмірден өтуі мүмкін, бірге кетеді (1 Ин 2:15-17). “Сенбеушілер әлемі” қиратылады, Мәсіх екінші рет келгенде де осылай болады (2 Петр 2:5), “бүкіл әлем зұлымдықта жатқанын” көргеннен кейін де осылай болады (1 Ин 5:19). Егер біз осы қаратылудан құтылқымыз келсе, біз “ол әлемнен болмауымыз” керек (Ин 17:16; ср Откр 18:4).

Тәнді қанақаттандырудың көптеген бұқаралық тәсілдері адамдардың денсаулығын жояды, мәселен, шылым шегу, нашақорлық, спирттен жасалған ішімдікті шамадан тыс қабылдау. Біздің деніміздің саулығы, біздің ақшамыз, біздегі бардың бәрі- Құдайға тән. Сол себепті, біз осы айтылқанның бәрін өзіміздің тілегіміз бойынша пайдалана беруімізге болмайды, бірақ барлық берілгенді, Құдайдың бізге бергенін, таратушы есебінде қимыл жасауға тиістіміз. Біздің жүргізген шаруашылығымыз жөнінде Сот алдында есеп беру қажет болады (Лк 19:12-26). Шылым шегу, спирт ішімдіктерін қабылдауымыз өз қаржымызбен денсаулығымызға зиян келтіргендік болып табылады. “Разве не знаете, что вы храм Божий и Дух Божий живет в вас? Если кто разорит храм Божий, того покарает Бог... Тела ваши суть храм живущего в вас святого Духа, которого вы имеете от Бога, и вы не свои... вы куплены дорогою ценою. Посему прославляйте Бога и в телах ваших” (1 Кор 3:16,17; 6:19,20). Сондай әдептермен, денені зиян келтіру, сонымен бірге шылым шегудің түйінді маңызы да бар.

Дегенмен, егер, жоқарыда аталқан әдеттер сенімге кірмей тұрып қалыптасқан болса, онда ол әдеттен тез арада безу қиын болуы. Ең маңыздысы, адам сол әдеттердің зияндықын мойындап, оны шын жоюға кіріскенде. гмірлік күйзелісті Құдай Сөзіне мойын бұрып, жалбарынумен қарсы алуға болады, өзінді- өзің басқа тәсілмен жұбатқаныңнан ештеңе шықпайды.

11.3 Күнделікті христиандық өмір

11.3.1 Тауратты оқып-үйрену

Шоқынқаннан кейін біз “Ұрықты қасиеттілікке” ауыстыруымыз керек, сөйтіп, рух берген өмір сүруіміз керек, тәнімізбен өмір сүруге тиісті емеспіз (Рим 6:22, 8:1; Гал 5:16,25). ізіміздің бойымызда болған Құдай Сөзі арқылы біз рухани Ұрықты алып жүреміз (Ие 15:7,8). Құдайдың Рухы Оның Сөзінің мазмұнында болу мағынасында рух бізді алып жүреді. Біздің бар өміріміз бойы біз осы Сөзді қатты Ұстауымыз керек, ол үшін Тауратты үнемі оқып, үйренуіміз қажет болады.

Сөзді ынта қойып оқуымыздың нәтижесінде, адам шоқынудың қажеттілігін Ұқынатын болады сосын оны қабылдайды. Құдай Сөзінің іске әсер ету барысы және біздің өміріміздің мақсатына нұсқауы жалқасын таба беруі тиіс; шоқыну- Алла Тақаланың өмір бойы тыңдауымыз жолындағы тек бірінші қадам ғана. Дегенмен, Тауратқа қатынас жасауда әдептілік сақтамаудың шындық қорқынышы туындайды, сондай-ақ Інжілдің негізгі ережелеріне де, және бұл Сөз бізге ешқандай әсер етпейтін жақдайға душар етеді. Біз сөзді оқимыз, бірақ оның бізге ешқандай практикалық әсері болмайды (2-Қосымшаны қара). Осы себепті Қасиетті Жазуды оқу алдында қысқа дұқа оқуымыз қажет: “Открой очи мои, и увижу чудеса закона Твоего” (Пс 119:18).

Осыған Ұқсас Иеремияның аяты былай дейді: “Обретены слово Твое, и я счел их; и было слово Твое мне в радость и в веселие сердца моего” (Иер 15:16). Біз күн сайын үзбей Тауратты оқып отыруымыз үшін өзіміздің жұмыс уақытымызды соған лайықтап құруымыз қажет. Егер біз әр күні ертемен Тауратты қажымай 30 минут бойы оқитын болсақ, онда бұл біздің рухани өміріміздің тура бақыты болып табылады. Сенімді қалыптастырудың осындай дақдысы Сот болатын күні алтынның салмақымен өлшенетін болады.

Қасиетті Жазудың бізді өзіне тартатын бөлімін ғана оқу тілігімізден аулақ болу үшін кристальдіктер “Таураттың Серігі” атты оқу бақдарламасын жасады (оны осы кітапты басып шығарушылардан алуға болады). Бұл бізге әр күні оның бірнеше тараудан оқып шығуға мүмкіндік береді, сонда біз жыл ішінде Жаңа ғсиетті екі рет оқып шаға аламыз, ал Көне ғсиетті бір рет. Күннен күнге оның белгілі бір тарауын оқи отырып, мыңдаған басқа сенушілер осы уақыт ішінде сол тарауды оқып шығатындықын көз алдымызға елестетеміз. Біздер бір-бірімізбен

кездескенімізде біздің әңгімеміздің енді жалпы тақырыбы белгілі, ол: өзіміз соңқы кездерде оқыған Қасиетті Жазудың тараулары.

11.3.2 Дұқа оқу

Рухани өміріміздің тақы бір маңызды принципінің бірі дұқа оқу (намаз). Құдай мен адамдардың арасындағы аралық кісі жалғыз, өзін бәрі үшін өтеуге берген, адам Мәсіх Иса”, Павел Мәсіхтің ісін түсіну үшін қорытынды жасайды: “Итак, желаю, чтобы на всяком месте произносили молитвы... без гнева и сомнения” (1 Тим 2:5-8). Ұйткені біз біздің дәрменсіздігімізге ортақ бола алмайтын осындай емес алқашқы пошты иемдендік, бірақ өзімізге Ұқсас, құнәдан басқаның бәріне еліктейтін адамды имедендік. “Посему да приступаем с дерзновением к престолу благодати, чтобы получить милость и обрести благодать для благовременной помощи” (Евр 4:15-16).

Мәсіх біздің дұқамызды Құдайға жеткізетін алқашқы пошымыз, және бұл бізді үнемі дұқа оқуға шабыттандырады. Дегенмен, дұқа оқу, Құдайға табыс етілетін, қажеттілік тізімі болуы тиіс емес: мәселен, тамақ ішер алдында дұқа оқу, жол жүргенде қауіпсіздік туралы жалбарыну т. б. Біздің дұқамыздың маңызды бөлігін құрауға тиіс.

гізіміздің жеке проблемаларымызды дұқа оқу арқылы Құдайдың алдына қою үлкен сезімімізді басу: “Не заботьтесь ни о чем, но всегда в молитве и призывании с благодарением открывайте свои желания перед Богом; и мир Божий, который превышает всякого ума, соблюдает сердца ваши и помышления ваши в Христе Иисусе” (Флп 4:6,7).

И вот, какое дерзновение мы имеем к Нему, что, когда просим чего по воле Его, Он слушает нас” (1 Ин 5:14). Оның Сөзін оқу арқылы біз Оның еркін білеміз, оның Рухы бізге ниетін ашады. Сол себепті, Тауратты оқу бізге дұқаны қалай оқуды үйретеді, не жөнінде оқуды үйретеді, қайтсе біздің дұқамыз мықты болатынын білдіреді. Сөйтіп, “если слова Мои в вас пробудут, то, чего ни пожелаете, просите и будет вам” (Ин 15:7).

Қасиетті Жазуда дұқаны үнемі оқудың көп үлгілері берілген (Пс 119:164; Дан 6:10). Таңертең және кешке, сондай-ақ күні бойы бірнеше қысқа алқыс айтқан дұқалар жетіп жатыр.

11.3.3 Уақыздау

Шын ҚҰдайды таныған кезде шықатын бір үлкен еліктеушілік бар- бұл рухани эгоист болудың мүмкіндігі. Біз өзіміздің ҚҰдаймен жеке байланысымызқа қандай қанақаттансақ, Тауратты оқуға сондай берілгенбіз, сөйтіп басқа адамдармен өзіміздің білімімізді бөлісу туралы мәселені теріске шықаруға тиіспіз. ҚҰдайдың Сөзі мен шын Інжіл жарықпен немесе қараңғыда жанқан шаммен салыстырылады (Пс 119:108; Притч 4:18). Ешкім де осындай жарықты түтіктің астына тығуға тиіс емес, оны қайта адамдарға жарық қылу керек (Мф 5:15). “Вы свет мира” Мәсіхке өзінің шоқынқаның себепті: әлемнің жарығы (Мф 5:14; Ин 8:12). “Не может укрыться город, стоящий на верху горы”, деп жалқастырады өзінің ойын Мәсіх (Мф 5:14).

Егер біз расында да ақиқат Інжілдің іліміне сәйкес өмір сүрсек, біздің “қасиетіміз” қасымыздағы адамдарға анық болады. “Патшалық” туралы ұмітке “бөліну”, сондай-ақ олардың бҰқаралық жолынан “бөліну” мүмкіндігі жоқ.

Біздің ақиқат білімімізді өмірде бірге жүретіндермен бөлісіп, рухани тақырыпқа көшуіміз керек, басқа дінге сенушілермен ілімді талқылап, баспа материалдарын бөлісуіміз керек, жергілікті баспасөзге қысқаша болса да хабарландыру беріп, адамдарға ілімді тарату міндетіміз. Ақиқат жолына салуды басқа сенушілер атқарады деп ойламауымыз керек, әрқайсымыздың жеке жауапкершілігіміз бар. Басқа конфессиямен салыстырғанда Кристадельфиандықтар кең масштабты уақыздау жұмыстарын жүргізеді. Біздің қолымыздан келетінді өз есебімізден жасаймыз.

Ең тиімді тәсілдердің бірі біздің сенімімізді өзіміз жақын жүргендерге және отбасымызқа уақыздау. Ал біздің ілімді мойындамайтындарға өзіміздің сеніміміз туралы тура әңгімелесу керек, егер осыны қайталайтын болсақ, ол зорлықпен, еріксіз істелінбеу керек. ҚҰдай қысым көрсету арқылы дінге көшіруді қаламайды. Біздің міндетіміз шындықты көңілге қонатындай дәлелді Ұқындыру, оның жемісі болсын болмасын, әйтеуір қысым болмақаны жөн. Біз дәлелді Ұқындыру үшін жауаптымыз (Иез 3:17-21); егер Мәсіх біздің тірі кезімізде келсе, “двое будут на поле: один возьмется, а другой останется” (Лк 7:36). Егер біз өзіміздің отбасымызқа біздің Тәңірдің екінші рет келетіні туралы айтпасақ, ерсі болар еді.

11.3.4 Эклессияльды өмiр

Осы тарауда бiз өзiмiздiң жеке рухани жауапкершiлiгiмiз туралы айтқан едiк. Дегенмен, бiздiң үмiтiмiздi бөлiсетiн басқа да адамдармен кездесу мiндетiмiз. Бiз мҰны неге iстегiмiз келгенi, түсiнiктi. Шоқынқаннан кейiн бiз Патшалық бақытына қарай қиын саяхатқа шықатынымыз туралы көрсеткен болатынбыз. әрине, бiз өзiмiздiң жол серiгiмiзбен тығыз байланыста болуды тiлеймiз. Бiз Мәсiх келер алдындағы соңғы күндерде өмiр сүрудеміз. Осы кезеңде бiздiң алдымызда тҰрқан қиыншылықтарды жеңу үшiн, бiз сияқты жақдайда тҰрқан адамдармен жолдастық қатынас жасақымыз келедi: “Не будем оставлять собрания своего... но будем увещевать друг друга, и тем более, чем более усматриваете приближение дня оного (второго прихода)” (Евр 10:25, Мал 3:16 салыстыр). Сенушiлер сондықтан, бiр-бiрiмен байланыс жасау үшiн шара қолдану керек, мәселен хат арқылы, екеу ара кездесу үшiн сапарқа шығу, сөйтiп Тауратты бiрге оқып, қҰдайы литургияға қатысу және уақыздаушылық қызметтi iске асыру.

Бiздiң әрқайсымызды Ұлы ¶мiт Патшалығына қауымнан жеке “шақырып” алды, “қасиеттi” сөзi “шақырылқан адам” мақынасын бередi, бҰрыннан белгiлi сенушiлерден гөрі, барлық шын сенушiлерге қатысы бар. Грек сөзi “эклесия” ақылшын тiлiндегi Тауратта “шiркеу” деп аударылады, “шоқынқандар жиналысы” мақынасында, яғни сенушiлер. Сондықтан “шiркеу” сөзi сенушiлер тобына жатады. Осы сөздi қолданқанда түсiнбеушiлiк болмауы үшiн кристадельфиандықтар өз “шiркеуiне” қалай оң көзiмен қараса, эклесияға да солай қарақысы келедi.

Сенушiлер қайда жүрмесiн, қандай да болмасын қалада, не жерлерде, өздерiнiң үнемі кездесуiн үзбеуге тырысады. Ол сенушiлердiң үйi ме, не залы ма, жалқа алқан ба, есеп емес, әйтеуір кездесетiн орын болсын. Кристадельфиандық эклесиялар клубтарда, конференц-залда, қонақ үйiнде, меншiктi үйдiң қолдан салқан залында кездесе бередi. Олардың мақсаты Тауратты Ұжымдық оқу арқылы өздерiнiң мүшелерiн рухани өсiру және уақыздау арқылы күш-қуат жарықын бҰқараға беру.Кристадельфиандық эклесиялар үшiн типтi жҰмыс кестесi былайша көрiнедi:

Жексенбi: 11.00 - Нанды бұктеп әкелу қызметi
18.00 - Қоқамдық уақыздау

Сәрсенбi: 20.00 - Тауратты оқып-үйрену

Экклесия- ҚҰдай отбасының бір бөлігі. Қандай да болмасын тығыз байланысқан қауымда оның әр мүшесі басқалар үшін тіл алқыш, кішіпейіл болуға тиіс. Бұл жөнінде Мәсіхтің өзі үлкен үлгі еді. ғзінің рухани артықшылығына қарамастан ол өзін “бәрі үшін қызметші” деп санады, олар бір-бірімен кім нақыз Ұлы адам деп дау-жанжалдасса да, апостолдардың аяқын жуған. Мәсіх біздерді осыдан үлгі алуға шақырады (Ин 13:14,15; Мф 20:25-28).

Бүгінде, Қасиетті Рухтың тамаша сыйы аланып қойқанда, ескі шіркеуде болқандай, “үлкендер” үшін орын жоқ: “Ибо один у вас Учитель-Христос, все же вы -братья” (Мф 23:8). Сол себепті кристадельфиандықтар бір-біріне, “ақаларына” немесе “қарындастарына” қарым-қатынас жасақандай ілтипат көрсетеді, діни өмірінің әртүрлі жақдайына қарамастан бірін-бірі есімімен атайды. Сонымен бірге шын ҚҰдайды бірнеше жылдар бойы білетін сенушілерге құрметпен қарайды, немесе ҚҰдай Сөзі қызметінде рухани өмірі тез есейгендерге де құрмет көрсетеді. ҚҰдай Сөзінің ізімен жүретіндерге берген өте бақалы деп саналады. Бірақ ҚҰдай Сөзіне қайшы келетін кеңес болмауға тиіс.

Экклесияға берілген ілім, әрине ҚҰдай Сөзіне негізделеді. Экклесияның ішінде көпшілік алдында сөйлегендер ҚҰдай көрінісі, олай болса, Оның атынан сөйлейді. ҚҰдай- еркек мақынасында болқандықтан, ҚҰдай сөзін қоқамдық жақынан түсіндіру қызметін еркектер атқарады. Ол жөнінде 1 Кор 14:34-те былай дейді: “Жены Ваши в церквях да молчат, ибо не позволено им говорить”. Тимофейге жолдамасында Эдем бақшасында болқан оқиқамен байланыстырылады, онда Ева Адамды күнә жасауға үйретті, сол себепті қазір әйел еркекті үйретпеге тиіс. ҚҰдай Адамды Евадан ерте жаратқан деген деректің өзі, тезірек, “әйелге-ері басшы” мақынасын береді (1 Кор 11:3), ешуақыт керісінше емес. Осының бәрінен: “Жена да учится в безмолвии, со всякою покорностью, а учить жене не позволяю, ни властвовать над мужем, но быть в безмолвии. Ибо прежде создан Адам, а потом Ева. И не Адам прельщен; но жена, прельстившись, впала в преступление; впрочем спасется через чадородие, если пребудет в вере и любви и в святости с целомудрием” (1 Тим 2:11-15) осыны Ұқу керек.

Сонымен Таурат сенуші әйелдер мен еркектерге жеке-жеке міндетті ажыратып берген. Кейбір жақдайларда әйелдер нақында: олар “некеде тұрып, бала табады, ұй шаруашылығын жүргізеді” делінген (1 Тим 5:14). Олардың рухани қызмет сферасы- ұй мақынасын береді. Олай болса экклесияда қоқамдық қызмет ерлерге берілген. ЖҰмыс істейтін

әйел өз күйеуімен тең құқық беруді талап етеді- барлық жақынан да - жұмыста да, үй шаруасында да, отбасы қаржысын бөлісуде де, тіпті киім киюде де, екі жыныс бірдей құқылы болуын талап етеді. Бұл жыныс туралы құқыққа қайшы келеді. Баланы күту, ыңқайсыз болқандықтан, бір жақынан эмоционалды қасиеттілік жақынан толықымен материалдық және эгоистикалық әлемде қажеттілікті сақтау сияқты көрінеді. Шын сенушілер қасырдың осы рухын теріске шықарады, дегенмен, әрқашанда сезім шамасы қажет болады.

Күйеуі әйелдің алдында өзі билеп-төсеушілікке салынбауы қажет, бірақ әйелін, Мәсіх бізді қалай сүйсе, әйелін солай сүйі керек (Еф 5:25). “Мужья, обращайтесь благоразумно с женами (т.е. обращайтесь с ними нежно, в соответствии с вашими знаниями Слова Божиего), как с немощнейшим сосудом, оказывая им честь, как сонаследникам благодатной жизни” (1 Петр 3:7).

Рухани сөзбен айтқанда, Мәсіхке шоқыну ер мен әйелді тең есептейді (Гал 3:27,28; 1 Кор 11:11 салыстыр). Дегенмен, бұл анық принципке: “әйеліне- ері басшы” принципке әсер етпейді (1 Кор 11:3), практикалық және рухани ісінде де, отбасындағы сияқты, еkkлeсияда да әсері жоқ.

Осы принципті мойындақанын білдіру үшін әйел, сенуші әйел басына орамал тартып жүруі керек, әсіресе ер адам Құдай Сөзін уақыздақан кезде. Практика жүзінде бас киім не орамал тарту еkkлeсия жиналысына қатысқанда орындалатын рәсім. Ер мен әйел арасындағы айырмашылық: әйел шашын Ұзын өсіреді, ал ер адам шашын өсіруден аулақ болады (1 Кор 11:14,15). “И всякая жена, молящаяся... с открытой головою, постыжает свою голову (т.е. своего мужа, стих 3), ибо это же, как если бы она была обрита. Ибо, если жена не хочет покрываться, то пусть и стрижется; а если жене стыдно быть остриженной или обритой, пусть покрывается... Посему жена и должна иметь на голове свой знак власти над нею...” (1 Кор 11:5,6,10).

әйелдің “Жамылмақан” басы оның шашы барын көрсетеді, ал “жамылқан” бас бас киімді киіп жүруге қатыстыны Ұқынқанын куәландырады. Басы жамылмақан әйел өзінің табиқи шашын жамылуға тиісті емес. Осылай ойлау-Құдай оның шашын көрмеуге тиіс дегендік. әр адам басын жаппау керек (1 Кор 11:7). Бұл шашының бар жоқына қатысты емес, басына киген бас киіміне қатысты айтылқан.

әйел еkkлeсия болып көрінсе, ал ер адам Мәсіх болып көрінеді. Біз қалай саналы түрде өз құтқарушыларымызды Мәсіхтен іздесек, әйел саналы шешімді басына орамал жамылудан іздеуі керек. Басым табиқи

шашпен жабылады деп ойлау, бiздiң қҰтылуға үмiтiмiз Мәсiхтiң еркiне қайшы келгенмен бiрдей.

әйелдiң Ұзын шашы- ол оның намысы (ҚҰдай берген), үйткенi оған шаш жамылқы есебiнде берiлген (жамылқы- грекше “табиқи киiм”) (1 Кор 11:15). әйел өз шашын өсiргенде, ол ер адамның шашынан ерекшеленетiндей болуы керек. әйел мен ердiң шашының айырмашылығын ҚҰдай жасақан. Сондықтан осы мүмкiндiктi пайдаланып, өзiнiң ерекше ролiн айқындап тҰру керек.

әйелдiң Ұзын шашы туралы және басындақы жамылқы жөнiнде мәселе қарастырқанда бiз сақтану ережесiн орындауымыз қажет. Егер қарындасының шын рухани және момын тәртiбi болса, ол Мәсiхке сенушi ретiнде ақаларына бақынады және өзiнiң қандай да болмасын тәсiлiне көнгiштiгiн көрсетуге қуанышпен қарап, басына орамал жамылады. Егер ол осы жөнiндегi нҰсқауды, ҚҰдайдың барлық нҰсқауы тәрiздi сезiнсе, онда ол осының бәрiн емiн-еркiн орындайды.

Қарындасқа экклесия iшiнде әрқашан жҰмыс табылады-Воскресный мектепте уақыз жасау, көпшiлiк алдында уақыздаудан басқа, барлық мiндеттерге басшылық жасау.

Мәселен, қаржы есебiн жүргiзу. Рухани жақынан көзi ашық әйелдер кiшi қарындастарқа үлгi ретiнде оқу орны басшыларынан сыйлық алады (Тит 2:3,4; Мариама, Исх 15:20 саластыр).

11.3.5 Нанның икемделуі

ДҰқа оқу және Тауратты оқумен қатар Мәсiхтiң нанның икемделуi (бүктелуi) және оны еске алып оның қҰрбандықы үшiн шарап iшу туралы нҰсқауын үнемі орындау маңызды болып көрiнедi “Сие творите в Мое воспоминание” дедi Иса (Лк 22:19). БҰл оның тiлегi едi, оның жолын қуашылар ол екiншi келгенше осыны iстеу керек, яғни Иса өз нанын және шарабын тақы да бiзбен бөлiседi (1 Кор 11:26; Лк 22:16-18).

Нан Мәсiхтiң денесi болып көрiнедi, ал шарап-оның қаны (1 Кор 11:23-27). Ертедегi сенушiлер осы өсiеттi орындақан (Деян 2:42-46), аптасына бiр рет жасақан (Деян 20:7). Егер бiз рас Мәсiхтi сүйсек, бiз Оның өсiетiн орындаймыз. Оның айқыш ақаштақы қасiретiн еске алсақ, бiздiң табиқи қиыншылығымыз, Тәңiрiмiз көрген қасiреттен, аз боп көрiнедi.

Нанды ұзу, негізінен еске алу қызметі; осының нәтижесінде ешқандай сыйқыршылдық жоқ. Бұл Мұсаның Заңына сәйкес Пасхеге эквивалентті (Лк 22:15; 1 Кор 5:7,8). Бұл Египеттен қытылу туралы Ұлы естелікті еске алу үшін құрал есебінде болды, мұны Құдай Мұсаның ара кісі ретінде қатысуымен Қызыл Теңізде жасатты. Нанды бұктеу қызметі бізді Мәсіх арқылы күнәмізден қытылуға саяды, ол айқыш ақашта орындалды, осымен біз шоқыну арқылы теңелдік. Нанды, шарапты қабылдау тәсілі- бұл біздің Мәсіхке сұйспеншілігімізді білдіреді.

Аптасына бір рет нанының сынуы- ол біздің денеміздің рухани саулықын көрсетеді. Мұны жалғыз да, жолдастарымен де жасауға болады. Бұл өсиетті ана-мына сылтаумен орындамауға болмайды. Ұйымызда нан мен шараптың үнемі болуына күш жұмсауымыз керек, ол болмаған жақдайда бәрі-бір Мәсіхті еске алуға тиіспіз, Иса шарапты “жүзімнің жемісінен” ішті (Лк 22:18), сондықтан, біз қызыл шарап ішуіміз керек.

Мәсіхтің қайқы-қасіретін және құрбандық рәсімін қабылдауымыз -ол үлкен абырой, оны әр әйел мен ер иемденуі керек. Осыған аз көңіл бөлу ол құдайға нұқсан келтіру деген сөз, ұйткені “всякий раз, когда вы едите хлеб сей или пьете чашу сию, смерть Господню возвещаете... Посему, кто будет есть хлеб сей или пить чашу Господню недостойно, виновен будет против Тела и Крови Господней” (1 Кор 11:26,27). Нанды ұзу үшін орын мен уақытты таңдау қажет, ол кезде құдайға қызмет еткенінді ешкім бұзбайтын болу керек. Оны таңертең ерте, немесе кешкілікте ұйықтайтын бөлмеде, не басқа лайықты орында жасау керек. Біз мынадай кеңесті білеміз: “Да испытывает же себе человек, и таким образом пусть ест от хлеба сего и пьет из чаши сей” (1 Кор 11:28). Біз өз ойымызды Мәсіхтің құрбандығына бөлуіміз керек, мүмкін Інжілдің оны айқыш ақашқа кергені туралы жазқанын тақы бір оқуымыз қажет. Осылай жасау арқылы біз өзіміздің арымызды, сөзсіз, Мәсіхке сеніп тапсырамыз.

Осы ойымызды жете дәлелдеу үшін Інжілден мына бір жолдарды келтірейік. Пасса деген ашытқысыз нан мейрамы жақындақан еді. Иса: “барындар, бізге пасса тақамын дайындаңдар”-деп Петр мен Жақияны жіберді. Олар Исаның айтуы бойынша жерге келіп, пасса тақамын дайындады.

Иса оларға: “Мен өзімнің көретін азабымнан бұрын сендермен бірге мына пасса тақамын жеуді тілеген едім. Сендерге айтамын, ол өзінің шын мәнінде Тәңірі Патшалығына жеткеніне дейін, оны жемейтінін

айтты. Сосын қолына тастақан алды да шүкірлік ете айтты: “МҰны алындар дәне өзара бөлісіндер. ғйткені Сендерге айтамын. Тәңірі Патшалықы келгенше Мен жүзім жемісінен ішпеймін”. Иса нан алып және шүкірлік етіп, оны сындырып оларқа бергенде: “БҰл сендер үшін берілетін Менің денем, Мені естерінде сақтау үшін осыны істедер”, - деді. Кешкі тамақтан кейін де солай тастақан алып: “БҰл тастақан сендер үшін төгілетін Менің қанымдақы жаңа өсиет” - деді.*

*Нанды ұзу қызметінің тәртібі мынадай:

ДҰқа оқу- ҚҰдайдан бата беру туралы сҰрау; Оның Сөзіне көзімді ашу; басқа сенушілердің қажетін еске алу; Оның бізге 1. махаббаты мен біздің өмірімізге бата бергені үшін алқыс айту.

2. Тауратты “Інжілдің серігі” белгілеген орында оқы.

3. Таураттан алынқан сабақтар туралы ой, немесе біздің қызметіміздің мақсатына апаратын уақыздарды оқу - Мәсiх туралы еске алу.

4. 1 Кор 11:23-29 аяттарды оқу.

5. Минөттік үнсіздік- өзіңді өзің тану.

6. Нан туралы дҰқа

7. Нанды ұзу және оның аз қана үзіндісін жеу.

8. Шарап туралы дҰқа

9. Шарапқа ерін тигізу

10. Қорытынды дҰқа оқу.

ҚҰдайқа қҰлшылық етудің барлығы бір сақаттан аспауы керек.

11.4 Ерлі-зайыптылық

БҰл жерде біз әңгімені шоқыну рәсіміне дейін некеге түспеген адамдар туралы қозқамақшымыз. 5.3 бөлімінде біз некеге тек шоқынқаннан кейін отыру туралы айтқанбыз. Тауратта біраз әңгімелер Иса және Павел және басқа апостолдар некеге отырмақан адамдарды ойнануқа шақырды: олар жалқыз қала ма, қалай, жалқыз қалып өзін Тәңір ісіне

* І о с ы м ш а а у д а р м а ш ы н і к і Ә.С.

арнай ма, ойланып шешiм қабылдауға шақырды (1 Кор 7:7-9,32-38; 2 Тим 2:4 салыстыр; Мф 19:11,12,29; Екк 9:9). “Впрочем, если и женишься, не согрешишь” (1 Кор 7:28). Көпшiлiк апостолдар үйленгендер болқан (1 Кор 9:5); Құдайдың ниетi бойынша некенiң көп физикалық және рухани пайдасы бар. “Брак у всех да будет чистен и ложе непорочно” (Евр 13:4). “Не хорошо быть человеку одному” (Быт 2:18), егер ол өзiнiң рухани iстерi жөнiндегi мiндетiн жоқары дәрежеде iске асырса қана, мiне сол үшiн қана Құдай некенi бекiттi. “Кто нашел добрую жену, тот нашел благо и получил благодать от Господа... разумная жена- от Господа” (Притч 18:23,19:14). Осы мәселеге байланысты жалпы қорытынды 1 Кор 7:1,2-де берiлген: “Хорошо человеку не касаться женщины. Но, во избежание блуда, каждый имей свою жену, и каждая имей своего мужа” (салыстыр 9 аятпен).

Осы сөздiң мәнi мынада: жыныстық қатынас арқылы некеден тыс әйелмен қосылу неке бұзқыштыққа жатады. Неке бұзушылыққа қарсы ескерту, ерлi-зайыптылыққа берiлгендiктi бұзу, басқа да моральға сыймайтын қылықтар. Жаңа гсиетте айтылқан, оның әрбiр жолдамасы осықан айналқан. Төменде солардың кейбiреулерiнiң тiзiмi берiлген: Деян 15:20; Рим 1:29; 1 Кор 6:9-18, 10:8; 2Кор 12:21; Гал 5:19; Еф 5:3; Кол 3:5; 1 Фес 4:3; Иуда 7; Петр 4:3; Откр 2:21;

Жоқарыда айтылқандарқа сәйкес Тәңiрдiң ашық айтылқан елiктеуi- өте ойланатын iс. Егер Құдай минөттiк құмарлықты такы да кешiретiн болса, артынан адам ол туралы өкiнетiн болса, (мәселен, Дауiт пен Вирсавияның неке бұзушылығы), онда неке бұзқан сол өмiр кезеңi айыптауға тұрарлық. Павел бiрнеше дүркiн былай дедi: “Прелюбодеяние, блуд... и тому подобное: предворяю вас, как и прежде предврял (до Судного дня), что поступающие так Царствия Божия не наследуют” (Гал 5:19,21), поэтому, “Бегите блуда (2 Тим 2:22 салыстыр); всякий грех, какой делает человек, есть вне тела: а блудник грешит против собственного тела” (1Кор 6:18).

Жастардың некеге дейiн жыныстық қатынас жасауы бүкiл әлемге таралқан жай құбылысқа айналды. “Жалпы Заң бойынша неке” терминiн осы қылықты ақтауға қолдануға тiптi де болмайды. Сенушi адамның некесi Құдай анықтақанқа толық сәйкес болуға тиiс. Бiз тәннiң өажеттiлiгiне қарай некенi соқан лайықты рұқсат етуге қарсымыз. Некенi Құдай бекiткеннен кейiн оны бұзуға болмайды, үйткенi оны адам бекiткен жоқ. Тауратқа сәйкес, неке үш моменттi атап өтедi:

1. Қандай да түрі болмасын неке салтанаты сақталынады. Воз Руфика қалай үйленгенін баяндау (Руф 3:9-4:13) былай дейді, неке -ол адамдардың бір-бірімен туыскандыққа тұсуі қана емес, ол ерекше момент, адам некеге толық тіркелген кез. Мәсiх бойдақ жігітпен салыстырылады; ал сенушілер - қалыңдықпен, екінші рет келгенде ол үйленуге тиісті қызбен салыстырылады. Осы оқиқаны мерекелеу үшін “Ағнцаның үйлену кешкі асы” (Откр 19:7-9) болады. Ері мен әйелінің туыстық қатынасы Мәсiх пен сенушілердің арасында болатын келешектің үлгісі іспетті (Еф 5:25-30). Неке қию моменті келгенде ол бізбен Мәсiхтің некесін кейіптеу болып есептеледі.

2. ҚҰдайдың Израилмен некеде тҰруы олардың өзара рухани келісімге отыруын, бір-біріне сенімін қосып алды (Иез 16:8) және бҰл сенушілердің некеге тҰруының ерекше моменті болуға тиіс.

3. Некелік қатынасты жүзеге асыру үшін жыныстық қатынас қажет болады (Втор 21:13; Быт 24:17; 29:21; 1 Цар 11:2). Осыдан барып 1 Кор 6:15 не себепті некесіз адамдардың жыныстық қатынасы кері кеткендік болып есептеледі деп түсіндіреді. Жыныстық қатынас физикалық мәнінде некесі қиылқан екі адамды ҚҰдай қалай бірге байланыстырды деген мақына береді (Быт 2:24). Сол себепті “бір тәнге” қосу уақытша туыстық жақдайы, бізге ҚҰдай берген тәнді мазақ қылу мақынасын береді. ҚҰдай оларды неке қиызу арқылы қосылуға жаратты.

БҰдан үйлену тойына дейін “бірге тҰратын” екі адам, шын мәнінде күнәлі өмір сүреді деген Ұқым туады. Егер олар өздерінің арақатынасын заң жолымен шешпесе немесе бір-бірінен айырылыспаса, олардың шоқинуы туралы әңгіме де болуы тиіс емес.

Кейбір дамықан елдерде үйлену салтанаты туралы Ұқымның жоқтығы, немесе өзара шарт жасасудың жоқтығы қиындық туқызады. Ер мен әйел көп жылдар ресмисіз және салт-жорасынсыз өздерін некеге тҰрқан адамдай санап бірге тура береді. Осы жолдарды жазушы адам мынадай кеңес береді: мҰндай жақдайда дінге сенетін адам шоқынатын болса, шоқинуға кандидат болып тҰрқан өзінің жолдасына шоқину ережесін түсіндіруі тиіс және қосылатын адамымен қандай да болмасын некелік келісімге қол қоюға оны көндіруі керек болады. БҰл қҰжат соңынан, көп Ұзамай сәйкес азаматтық органдардың бірінде тіркелуі керек.

Шоқынқан адамдардың әйелі шоқынбақан болса, олар ешқашан да ажырасып кетпеуі керек (1Кор 7:13-15), бірақ оларды сұюі керек және өзінің ҚҰдайқа шын сенгендігінің үлгісін көрсетуі тиіс, ол ерлі-

зайыптылар жай қана сенімге өздері кіреді деп дәмеленуге болмайды. 1 Петр 3:1-6 осындай жақдайдағы адамдарды мадақтайды, олардың үлгілі тәртібі өзінің жұбайының дін жолындағы өзгерісі болатынына сенім артады деп есептейді.

Некені басқаратын принциптер Құдайдың мына сөзінде қысқаша мазмұндалған: “оставит человек отца своего и мать свою, и прилепится к жене своей; и будет (два) одна плоть” (Быт 2:24). Бұл ерлер мен әйелдердің арасындағы, барлық жақынан алқанда, одаққа тырмысу, қаншалықты бұл мүмкін болса, күнәні және менмендікті жеңу арқылы Мәсіхпен одақтас болуымызға біздің тұрақты құш жұмсауымызға ұқсас. Бұл күрес бәрінен бұрын біздің өзімізге қарсылық, ол Мәсіхке немесе біздің серікке қарсылық емес. Осыдан үлкен табысқа жетсек, біз бақытты боламыз және біздің байланысымыз одан да толық болмақ.

Дегенмен, біз күнәлілер мен сәтсіздіктер іске асатын әлемде өмір сүрудеміз және қасиеттіліктің жоқарқы дәрежесіне толық көтерілуге қабілетсіз әлемде тұрмыз. Бұл жөнінде Тауратта Құдай мен Мәсіхтің сүйіспеншілігі мысалға алынып жазылған. Быт 2:24-те көрсетілгендей, бір ер адам және бір әйел толық бірлестікте бүкіл өмір бойы бірге тұрған дегені тамаша болып көрінеді.

Сенушілер, қайсыбір кезде өз өмірлерінде және басқа сенушілер өмірінде сондай жақдайға жету мүмкін болмайтындығына дайын болуы керек. Құйеуі мен әйелінің көзқарастары келіспеуі мүмкін, пікірлері қабыспауы мүмкін, ақыр аяқында бірге тұрып өміру мүмкіндігі болмайды, ажырасып кетеді. Ер адам, мүмкін, шокынқанға дейін, егер көп әйел алатындар ортасында тұрса, бірнеше әйел алған болар. Мұндай жақдайда ол өз әйелімен тұрып, көп әйелмен ісі болмауы керек. Павел- ол адамзатқа жаны ашықандықтың жалынды көрінісі және Құдай принциптеріне тыныш берілгендіктің көрінісі- ерекше жақдайда қана ажырасу мүмкіндігін туғызған: “Жене не разводиться с мужем, если же разведется, то должна оставаться безбрачною” (1 Кор 7:10-11).

Бұл бекіту дәлелді жақдайдың айқын көрінісі, бірақ Қасиетті Жазуда некелік қатынастар мәселесінде көну жақдайына жол береді, егер олар негізгі Құдай жолының принциптерінен ауытқымаса (мәселен, неке бұзқыштық- күнә). Павелдің 1 Кор 7:10-11-дегі кеңесі 1 Кор 7:27-28 кеңесіне сай келеді. “Остался ли без жены? Не ищи жены (т.е. оставайся одиноким). Впрочем, если и женишься, не согрешишь”. Дегенмен, әдейі айрылысу- әйел мен еркектің бір тәнге қосылуы туралы Құдай принциптерін күлкіге айналдыру болып табылады. Мәсіхтің сөзі ерекше

жабайы: “В начале же создания, Бог мужчину и женщину сотворил их. Посему оставит человек отца своего и мать, и прилепится к жене своей и будут два одного плотью; так что (подчеркивает Иисус) они уже не двое, но одна плоть. Итак, что Бог сочетал, того человек да не разлучает (разводом)... кто разведется с женою свою и женится на другой, тот прелюбодействует от нее; и если жена разведется с мужем своим и выйдет за другого, прелюбодействует” (Марк 10:6-12).

Жыныстық қатынасты қай жақынан алып қарасаң да тән табиқи тілекті мақұлдаудан дәлел іздеп табуқа тырысады. Қайсібіреулер гомосексуализм мен лесбиянстводан дәлел табуқа тырысады, ол заңды табиқи ықылас деп санайды. Дегенмен, бұл қылықтары Құдайдың көзінше- әбден теріс құбылыс.

Быт 2:24 аятының негізгі мәні гомосексуализмнің күнәсін әшкерелеу болып табылады. Құдай еркектер мен әйелдер некеге отырсын деп талаптанды және бір-бірінен жармасып қалмасын деп Ұмтылды. Құдай Еваны жаратқанда, тезірек Адамқа көмекші ретінде жаратты. Еркектердің арасындағы жыныстық қатынасты Тауратта бірнеше дүркін әшкерелейді. Бұл- осы күнәнің бірінің салдарынан Содом қиратылды (Быт тарау 18,19). Апостол Павел адамдар, осындай істерді жасаушы адамдар, Құдайдың ызасын тудырады және ондайлар Құдай Патшалығына жіберілмейтін болады (Рим 1:18-32; 1 Кор 6:9,10) деп ашық айтты.

Сонымен қатар, осындай іске қатысты болса, ол Құдайдың көмегінен айырылды деген Ұқым бермейді. Ол аса құрметкөрсетіп Одан сұрақан адамды кешіруі мүмкін (Пс 130:4). Коринфдегі еkkлeсия өзінің қатарында көп санды тәубеге келген бейқам адамдарды иемденді: “И такими были некоторые из Вас; но омылись (в крещении), но освятились, но оправдались (крещением) именем Господа нашего Иисуса Христа” (1 Кор 6:9-11).

ізіне қарама-қарсы жынысқа табиқи құмарлық жоқтығына арыздану шынында Құдайқа қарсы бақытталқан, ол гомосексуалды байланысқа түсуді әділетсіздікпен болдырмақан тәрізді, бірақ сонымен бірге бізді өте жоқары сезіммен еліктейтін қылып жаратты. Арақ құмарлар мен нашакорлар бір мөлшерде химиялық заттарды қабылдамай немесе аурухананың араласуынсыз болмайтындығы тәрізді, жай өмір сүре алмайды.

Гомосексуалдар да осындай жолқа түсуі керек. Құдай олардың күш-жігеріне көмектеседі. Егер олар өздерінің тілегін орындауға толық

берілсе, онда Құдай көне заманда израилдықтарға не жасаса, оларға да сондай көмек жасайды: “Потому предал их Бог постыдным страстям: женщины их заменили естественное употребление противоестественным; подобно и мужчины, оставивши естественное употребление женского пола, разжигались похотью друг на друга, мужчины на мужчинах делая срам и получая в самих себе (т.е. в своих телах) должное возмездие за свое заблуждение” (Рим 1:26,27).

Тек біле тұра соқыр адамдар бұл кесімді айтылған Спид туралы көрегендікті көргісі келмейді, түсінгісі де келмейді. Спид және тақы басқа аурулар жыныс жолымен адамдардың бір-біріне жұғады. Қазіргі уақытта осы қасіретті адамдар бастарынан кешіп отыр.

11.5 Қатынас

Гректің сөзі “қатынас” және “бірлік” деп аударылатын осы сөздер адамның жалпы жақдайын баяндауды білдіреді. “Бірлік” сөзі “хабарлау” сөзімен бір ара қатынаста. Тәңірдің жолын біле тұра және өмірге қолдана тұра біз Онымен қатынас жасаймыз. Басқалармен қатынас жасақанда жауапкершілікті жеңіл сезінеміз: “Не забывайте так же благотворения и общительности (т.е. общения)” (Евр 13:16). Алып қарайтын болсақ шын Інжілшілер арасында қарым-қатынасқа, пікірлесуге көп көңіл бөледі. Олар жол жүргенде, бір-бірінде болғанда, оңашаланған сенушілермен болғанда, хат арқылы, телеграфпен қатынас жасайды. Павел “рухтың пікірлесуі” туралы айтады. (Флп 2:1), яғни біздің Рух Сөзіне пікірлесуімізге негізделеді.

Нанды сындыру жорасы, т.б. рәсми кездесулер кезінде пікірлеседі. Көне сенушілер “постоянно пребывали в учении Апостолов, в общении и преломлении хлеба и в молитвах... преломляя хлеб... в веселии и простоте сердца (Деян 2:42,46). Тәңір Сөзі- шырақ деп бұдан бұрын айтқан болатынбыз. Бұл аяттар жалқан доктринаны уақыздайтын шіркеулермен қарым-қатынас жасамау керектігін түсіндіреді; Шындықты білмейтіндермен неге біз некеге тұрмауымыз керек және жалпықа белгілі әдет-құрыптан неге шет жүруіміз керектігін түсіндіреді. Осындай ортадан шеттелілгеннен кейін Құдайдың көңілінен шықатын тамаша Ұлдары мен қыздарын мұрагерлейміз, туыстықы жақынан ортақ бүкіләлемдік отбасының- біздің ақаларымыз бен қарындастарымыздың бір бөлігі болып табыламыз. Тек қана “бір дене” бар, яғни бір қана ұміті- бір Құдайы бар, бір шоқынуды және “бір

сенiмi” бар, яки бiр ақиқат iлiмдер жыйынтығы бар, бiр сенiмдi қҰрайтын адамдарқа сүйенедi (Еф 1:23; 4:4-6). Бiр дененiң бөлiгi бола тҰрып шын сенiмдi уақыздамайтын басқа дiни Ұйымдармен қарым-қатынас жасау мұмкiн емес. Егер бiз қараңқылықпен қатынас жасауды таңдап алқан болсақ

Қосымша ә.С. аудармашынікіс

жарықтың қараңқылықпен қатынас жасамайтынын бiле тҰра, бiз өзiмiздiң қараңқылықта тҰрқанымызды хабарлаймыз. Егер бiз Қасиеттi Жазуда мазмҰндалқан шындық iлiмiнiң бүкiл жүйесiн толық бөлiсетiн болсақ, онда бiз христиандардың атынан жалқан доктринаны уақыздап жүргендер ҚҰдаймен атеистерден көп қатынас жасамайды.

Егер сiздер жоқарыда келтiрiлген тарауларды мҰқият оқып шыққан болсаңыздар, онда бiз өзiмiздiң ҚҰдаймен қатынасымыздың орта жолында қалып қоюқа тиiстi емеспiз. Бiз шоқыну арқылы Машайықтамыз (Мәсiх) немесе одан тыс боламыз. Бiз шын iлiмдi қабылдаудың және күн сайын оқан көнгiштiгiмiздiң нәтижесiнде не жарықта, немесе қараңқы түнекте тҰрамыз. Ешкiм де жалқыз аяқымен екi лагерьде тҰруы тиiс емес.

Сiздерге көмектесу үшiн бiз қолдан келгеннiң бәрiн iстеуге тырысамыз. Мәселен ҚҰдай гзiнiң жалқыз млы Иса Машайықты бiздер үшiн өлiмге қиканы тәрiздi- ақырлап келгенде сiздiң қҰтқарылуыңыз сiздiң өз еркiңiзге байланысты, зор ¶мiтiңiздi қолда Ұстай бiлу де өзiңе байланысты.

ҚҰдай Сөзi- ол жарық екенiн бiз айтқан болатынбыз. Егер бҰдан бҰрын айтылқандардан қорытынды жасайтын болсақ, онда бiз Қасиеттi Жазудың мазмҰнын жете түсiнемiз. Тек дҰрыс шешiм қабылдасақ қана ҚҰдай Сөзiнiң мәнiн Ұқамыз, бiздiң қҰтылуымыз өзiмiзге байланысты, Ұлы ¶мiттi сақтай бiлуiмiз керек.

11 ТАРАУ: СҰрақтар

1. Шоқынуды кезінде адамның өмірінде қандай өзгерістер болады?
2. “Қасиеттілік” не мағына береді?
 - а) сенбейтіндермен байланыс жасамау
 - б) күнәдан аулақ болу және Құдай ісіне бақытталу
 - в) шіркеуге бару
 - г) басқа адамдарға жақсылық жасау
3. Шын христиандарға қандай сабақтар сыйыспайды?
4. “Қасиетті” және “эклесия” нендей мағына береді?
5. Нанды сындыру туралы төменде келтірілген пікірлердің қайсысы ақиқат?
 - а) Біз нанды сындыруды күн сайын жасауға тиіспіз
 - б) Біз оны Пасхада жасауға тиіспіз
 - в) Нан және шарап дәлме-дәл мағынасында Исаның денесіне және қанына айналады
 - г) Нан және шарап Исаның денесі мен қанын көрсетеді.
6. Төменде айтылған неке туралы пікірлердің қайсысы ақиқат?
 - а) Біз тек шын сенушілермен некені қиюымыз керек
 - б) Айырылысу сенушілерге рұқсат етіледі
 - в) Сенуші сенбейтінмен некеде болса, өзінің серігімен некеде қала береді
 - г) Ер адам некеде болса Мәсіхті көрсетеді, ал әйел-сенушіні
7. Әйелдер эклесияның ішінде уақыз жүргізуге тиіс пе?
8. Егер сіз шоқынуды Ақиқатты білгеннен кейін орындасаңыз, сіз шіркеуге баруыңызды жалғастыра бересіз бе?

Қосымша 1: Таураттың негізгі ережелерінің қысқаша мазмұндамасы

1. ҚҰдай

- 1.1 ҚҰдай деп аталатын Жоқарқы Тірі Жан бар,
- 1.2 оның аспанда бөлек тұрақы бар,
- 1.3 нақты іске асқан денесі бар,
- 1.4 біз бейнесін мұрагер етіп жүрген .
- 1.5 Періштелер- Оның елшілері,
- 1.6 олар күнә жасамайды,
- 1.7 ҚҰдайдың жаратылысын бөліседі.
- 1.8 Тек қана бір тірі жан формасы- денелік формасы бар жан өмір сүреді деп үйретеді Таурат.
- 1.9 Машайықтың екінші келгенінде денелік формасы түрінде ҚҰдайы жаратылысын алу христиандық құлпыт болып саналады.

2. ҚҰдайы Рух

- 2.1 ҚҰдайы Рух ҚҰдайдың күшіне, Оның демалысына және ойына жатады,
- 2.2 Оның көмегімен Оның көп нәрсеге қолы жетеді,
- 2.3 және барлық жерде бірге болады.
- 2.4 Қасиетті Рух белгілі бір мақсатқа жету үшін пайдаланатын күшке жатады.
- 2.5 Ерте уақытта адамдар әр кезде Рухтың керемет сыйын иемденген.
- 2.6 Қазір олар жоққа шықарылды.
- 2.7 ҚҰдайдың Күші қазір бізге Оның Сөзі арқылы ашылуда.

2.8 Қасиетті Рух адамдарды олардың өз еркінсіз рухани болуға мәжбүр етпейді.

2.9 Таурат ҚҰдай Рухы арқылы толықынан жоқарыдан жіберілген.

2.10 Таурат- біздің ҚҰдаймен қатынасымыздың жарқын үлгісі.

3. ҚҰдайдың ғсиеттері

3.1 Інжіл еврейлердің поптарына ғсиет түрінде уақыздалған.

3.2 әйелдің Ұрықының (Быт 3:15) Машайыққа және тақуаларқа, уақытша күнәлі болған- жыланның Ұрықына қатысты.

3.3 ҚҰдайдың ғсиетін орындақандықтан Жер планетасыешқашан қҰрытылмайды.

3.4 Машайық Ыбрайым мен Дәуіттің Ұрықтары.

3.5 Біз сенімімізбен, шоқынуымызбен Машайықта болуға тиістіміз.

3.6 Олай болса, бҰл өсиеттердің шын сенушілерге қатысы бар.

4.ҚҰдай және өлім

4.1 гзінің табиқаты жақынан адам өлім қҰрықынан қҰтылмақ емес және күнә жасауға бейім, және

4.2 Адамның күнәлі болғаны үшін қарқыс алды.

4.3 Машайық адамзат табиқатын иемденген.

4.4 Жанымыз “бізге”, біздің денемізге, ойымызқа және жеке басымызқа қатысты.

4.5Рух біздің өмірлік күшімізге (демалысымызқа) қатысты.

4.6 Ешкім де денесіз, Рух түрінде өмір сүруі тиіс емес.

4.7Машайық екінші қайта келгенде Інжілді шын танықандар қана денесімен қайта тіріледі.

4.8 Ғлім- толық санасыздық жақдайы.

4.9 ҚҰдай Сөзін мойындау және дҰрыс түсіну от үшін негіз болады.

4.10 Мәңгілік өмір Сот күні берілетін болады.

4.11 Таза жүрмегендер үшін жаза- мәңгілік өлім.

4.12 “ТамҰқ” қабірге қатысты.

4.13 “Геена” - Иерусалимнің маңындағы облыс болқан, ол көң- қоқырлар және қылмыстылар жақылатын жер.

5.Тәңір Патшалықы

5.1 Израилдың адамдары өткен заманда Тәңір Патшалықы болқан.

5.2 Қазір Тәңір Патшалықы жоқ, бірақ ол Машайық қайта оралқанда қалпына келтіріледі,

5.3 жер үстіндегі дүниежүзілік Патшалық түрінде, оны ҚҰдайдың атынан Машайық (Мәсіх) басқаратын болады.

5.4 Бұл Патшалықтың бірінші 1000 жылдықында (немесе “Алтын қасыр”) шын сенушілер ажалды адамдарды басқарады, олар Мәсіх екінші келгенде тірі жүргендер.

5.5 Сол себепті Патшалық қазір саяси жақынан орнақан жоқ.

5.6 Біз өзіміздің ісіміз арқылы емес, тезірек өзіміздің сеніміміз арқылы жарылқандықымызбен қҰтқарыламыз.

6. ҚҰдай және зҰлымдық

6.1 “Пері - “жалқан қаралаушы” немесе “өсекші” мақынасында.

6.2 “Шайтан” сөзі “бақталас” мақынасында,

6.3 және жақсы адамқа да, сондай-ақ жаман адамқа да қатысты.

6.4 Бейнелеп айтқанда, пері және шайтан күнәқа да, адам тәніне де қатысты.

6.5 Әдемдегі жылан дәлме-дәл хайуанат болды.

6.6 Болмыс кітабындағы адамның жаратылысына жәнеоның қҰлауына қатысы бар жазуларды таза бейнесімақынасында емес, сөзбе-сөз деп түсіну керек.

6.7 “әзәзілдер” өлген рух немесе күнә күші ретінде болқан емес.

6.8 Мәсіхтің “әзәзілдерді қууын” сырқаттарды жазушы ауызша айтылатын сөз мақынасында түсінуге тиістіміз.

6.9 Люцифер күнәлі Періште деген мақына бермейді.

6.10 ҚҰдай қҰдіретті, Ол ҚҰдай жолына қайшы тҰратынқандай да болмасын күнәлылық мәнімен биліктібөліспейді.

6.11 Сенушілердің өміріндегі сынақ ақырлап келгенде ҚҰдай тарапынан болып тҰр, ол “жаман сәттілік” немесе пері делінетін күнәлылық мәннен шықып тҰрқан жоқ.

7. Иса Машайық

7.1 Христиандықта кең жайылқан “¶штiк” ереже, Тауратта айқын ажыратылмақан.

7.2 Машайық Мариам қыздан туылқан,

7.3 ол кәдімгі әйел болқан.

7.4 Машайық адам табиқатында болқан,

7.5 бірақ жетілген, күнәсіз сыйпатта болқан.

7.6 ҚҰдай Исаны күнә жасауқа зорламаса да, Иса өлді, ол өзінің еркімен, өзінің күнәсі үшін кҰрбан болды.

7.7 Иса айқыш ақашта өлгеннен кейін қайта тірілді.

7.8 Иса өзі туқанқа дейін өмір сүрген жоқ,

7.9 әйтсе де ҚҰдайдың жоспарында ол басынан бастапболатын.

7.10 Иса біздердің күнәміз үшін кҰрбан болып, өлді,

7.11 өзі үшін және біздерді кҰтқарып қалу үшін.

- 7.12 Иса біздің өкіліміз есебінде өлді,
7.13 Христиандықтар Ол біздер үшін өлді дейді, ол қате.
7.14 Мәсіхтің өлімімен Мұса Заңының қолданылуы тоқтады,
7.15 сол себепті, сенбіні қоса есептегенде, біз ол Заңмен жүрмейміз.

8. Шоқыну

- 8.1 Шоқынусыз құтқарылуға үміт жоқ,
8.2 сену мен шоқыну бізді Ыбрайымның өсиетінде жалқастырады,
8.3 және күнәмізді кешкенде
8.4 Шоқыну - толық денеңмен суға тұсу,
8.5 Інжілді білетін кәмелетке толқан адам.
8.6 Шын Інжілді білмей суға тұскен адам, қайтадан шоқынуы керек.
8.7 Інжілді толық білгенде қана шоқыну күшінде болады

9. Машайықтағы өмір

- 9.1 Сенушілер шоқынқаннан кейін барлық күшін күнәлылар әлемінен бөлінуге жұмсауға тиіс,
9.2 және Машайыққа Ұқсауға тиіс.
9.3 Біздің Машайықтың өсиетін бұзуға апаратын қимылға әне рахаттанушылыққа қатысуымыз, мәселен күш жұмсауымыз, спирттен жасалқан ішімдікті шамадан тыс қабылдау шын христиандық өмірмен қабыспайды, қайшы келеді.
9.4 Шоқынқан сенушілер бір-бірімен қашан болсын, қай жерде болсын кездесуге тиіс, қатысуға, әңгімелесуге тиіс.
9.5 Шоқынқан сенушілер Машайықтың құрбан болған күнін нанды сындыру және шарап ішу арқылы үнемі еске алып отыруы тиіс.
9.6 Шоқынқан адамдар үшін Тауратты жүйелі түрде оқып отыру, дұқа оқу өте қажет.
9.7 Шоқыну жорасын қабылдаған сенуші тек шын ілім жолымен жүретіндермен қатынас жасауға тиіс және оны іс жүзінде жүзеге асыруға ұмтылады.

9.8 Сол себепті, шын сенуші сенуді тоқтатқан жәнеөзінің күнделікті ісінде шындықпен жүрмейтіндерменқарым-қатынасын үзуге тиіс.

Ескерту: “Шын сенім туралы ережені”,100 жыл бойықолдануқа болатын, осы баспадан алуқаболады.

2 Қосымша: Таурат шындығын оқуға біздің көзқарасымыз

Таураттың барлық негізгі ережелерін оқып үйрену мүмкіндігі бар және солай бола тұрса да оларды өзінің жеке басына қатысты деп санауға болмайды. Кімде-кім осы оқу құралын осында мазмұндалған принциптерді түсінбейтіндерге пайдаланатын болса, бұл деректер қисынсыз болып көрінеді.

Бірінші қасырда Інжілді уақыздау адамдардың шын жауап сезімін тудырған еді. Інжілді “Ықыласпен қабылдаған” адамдар, шоқынды (Деян 2:41). Роберт Робертс “діни сезім” деп атақанындай, Жолдауға шын, адал жауап бермесе, шоқынудың ешқандай мәні болмайды. Ізіннің жақындарының, не туысқандарының қысымымен қабылдайтын болса, жаңаша өмір сүре алмайды. Біздер адамдарды құтқаруға ынталы болғандықтан, шоқынқандардың саны есеп емес, жаңадан тілек білдіргендер Інжілді уақыздау кезінде, шоқынуды дұрыс түсінгені керек.

Адамдар, Верееде “Сөзді жан-тәнімен қабылдап, Жазуға күн сайын көңіл бөледі”, осы арқылы Павелдің не уақыздақанын, дұрыстығын тексереміз (Деян 7:11). Бірақ Тауратты уақыздаушы оған үнемі қол жеткізе бермейді. Біз Таураттың сәйкес үзінділеріне қана назар аудартамыз. Римдегі сенушілер өздерін шоқындырмас бұрын “өздері бойұсынған ілім бейнесіне шын жүректен берілгендігін” көрсетті (Рим 6:17).

Із тәнінің ырықына қасарыса бақынатындар, Інжілді меңгеру жақдайында ешқашан бола алмайды; ол мынадай адамдар: “имеющие вид благочестия, силы же его отрекшиеся... всегда учащих, и никогда не могущих дойти до познания истины” (2 Тим 3:1-17). Бізге не қажет емес екенін ешқашан да түсінбейміз. Егер бізде әділдікке намыс сүйіспеншілік болмаса, өз өмірімізді Құдайдың бақылауында Ұстауға шын тілегіміз болмаса, онда біз Шындықты түсіну жақдайына, Тауратты оқуға қанша күш жұмсасақ та, келе алмаймыз. Біздің Тауратты оқып үйренуіміз тек жаттығу ғана.

Көптеген адамдар Қасиетті Жазуды қанша оқыса да түсінбейтіндігін көрсететін бірнеше мысалдар бар. Бұл- бәрімізге ортақ сырықат. Еврейлер Иса Мәсіхтің кезінде Құдай Сөзін тануға үлкен

Ұмтылыс жасақан, олар Көне ғсиет жазуларына шабытпен сенген (Ин 5:45, Деян 6:11); олар осы Жазуды оқып-үйрену арқылы қана мәңгілік өмір алуға үміткер болуы мүмкін екенін білген (Ин 5:39), және күнде оны көпшілік бар жерде оқып отырған (Деян 15:21). Олардың кейбіреулері Жазудың тарауларын апта ішінде тереңдетіп оқып отырған. Дегенмен, олар бұл Жазудың ақиқат маңызын, Иса Мәсіх туралы не айтылғанын толық түсіне қоймаған. Иса оларға тура айтты: “Исследуйте Писания... если бы верили Моисею, то поверили бы и Мне; потому, что он писал обо Мне. Если же его писаниям не верите, как поверите Моим словам?” (Ин 5:39,46,47; Лк 16:29-31).

“Но мы же читаем Библию! Мы же верим в нее!” деп еврейлердің ашу кернеп қайта-қайта айтуын еске түсіреміз. Дегенмен, өздерінің шамалы ақылының салдарынан, расында да олар өздері оқықанның мазмұнын түсінбеген, оқыса да оны білмеген. біздің рухани даму жолында, біздер, осындайлардан бойымызды аулақ салуға тиістіміз.

3 Қосымша: Исаның қайта келуінің жақындықы

Мф 24:36 Исаның Сөзі біздер Оның екінші рет қашан келетінін ешқашан да біле алмайтындықымызды анық білдіреді. “О дне же том и часе никто не знает, ни Ангелы небесные, а только Отец Мой один” (Деян 1:7 салыстыр). Бірақ та, апостолдар Исадан сҰрақанда: “Какой признак Твоего пришествия” болады деп сҰрақанда (Мф 24:3), Ол олардың сҰрақына жауап беруге болмайды деп, ештеңе айтпайды. Ал шын мәнінде, ол оларқа ол келердің алдында әлемде белгілі болады деді. Иса бҰл туралы айтпас еді, егер Ол келердің алдындақы Ұрпақтардың қабілетіне сенбеген болса, адамдар өздерінің “соңқы күндерінде” өмір сүруде деген деректі мойындақан болса, ол туралы айтпақан болар еді. Біздер, расында да, соңқы күндерде өмір сүруде екенімізге сенуге және үміттенуімізге толық негіз бар.

Исаның екінші келуінің белгісі (нышаны)

Мф 24 және Лк 21-де Иса қашан, қай мезгілде келетіні туралы былай деді:

- 1) ғздерін Иса деп жариялайтын жалқан пайқамбарларболады;
- 2) Соқыстар мен басқындар жер үстінде көбейеді;
- 3) “и будут глабы, моры и землетрясения по местам”;
- 4) Адамдар шындыктан таяды;
- 5) “Адамдар үрейден және жеке әлем дүниесіне келетінбақытсыздықты күтуден зардап шегіп, өледі; немесеаспан күші босаңсиды” (Лк 21:26).

Шындықында, әлем осындай проблемаларқа әрқашан да толық болды. Иса, бҰны түсіне отырып, осындай проблемалар планета үшін қауіп-қатер тудыратын мезгіл туралы айтты. әрбір дҰрыс ойлақыш адам бҰл біздің осы мезгіл туралы екенін күдіксіз түсінеді.

Төменде Исаның сөздері қалай орындалып жатқанын айқын көрсететін мысалдардың бір кішкене бөлігі келтірілген:

1) Адамдарды өздерінің соңынан еліктіруші көптеген дүмшелер (шарлатан) мен кҰдай рухтандырушылар континенттерінің қайсысында болмасын бар.

2) Мына статистикалық деректер бейбітшілік күшті сүйетіндердің келісе отырып қимыл жасақанына қарамастан, соқыстың саны көбейіп кеткендігін көрсетеді:

±асыр	Саны (млн)	Жапа шеккендер саны, ірі соқыстарда
17	3.3	?
18	5.0	?
19	5.5	?
1900-1945	40.5	19
1945-1975	50.7	119

(Ақпарат көздері:

Конфликтілерді зерттеу институты, Лондон университеті).

3) Ашаршылық пен сырқаттардың кең көлемді проблемалары бізге жақсы белгілі. Спид- әлемдегі ең үлкен эпидемия, бҰрын оны кім білген. Ақырлап келгенде, бҰл зобал жер шарында адамдар санын күрт қысқарту қауіпін тудырады. Мф 24 және Лк 21-де келтірілген Иса сөзінен басқа, жер сілкінісін Исаның Жаңадан келуімен байланыстыратын, Таураттың бірнеше басқа да пікір айтқандары бар: Ис 2:19-22; Иез 38:20; Иоиль 3:16; Хаг 2:7; Зах 14:3. Күтпеген жерлерде соңғы жылдары болқан жер сілкіністері және бірнеше мың адамның кҰмырын алып кеткені, осының бәрі Исаның тез арада келетінінің нышаны іспетті көрінеді. АҚШ-тың ішкі істер министірлігі жариялақан мына статистикалық деректер назар аударуға тҰрарлықтай:

Жылдар	Дерек алынқан жер сілкіністерінің саны
1948	620
1949	1152
1950	2023
1964	5154
1965	6686
1976	7180

4) Таурат өсиеттерін сақтау талабының төмендеуі Таурат ақиқатының жолынан көптеп шегінушілікке әкеледі. Адамзатты біріктіру философиясы (қазір барлық қоғамда болып жатқан) қалайда болмасын осы үрдісті жеделдетеді.

5) Ақиқаттан ауытқудың шапшаң өсуі, бұл қазір қандай да болмасын адамзат қоғамында бар, адамдарқа өздерінің болашақы үшін қорқынышты толық дәлелдей түседі. Ғалымдар, экономистер және экологтер әлем болашақта да осы қалпында бола бермейтіндігімен келіседі. Табиғи байлықтың жұдеушілігі және әуе, теңіз орталарының ластануы, озон қыртысының құртылуы, оқан қоса эпидемиялық аурулардың өсуі, ядролық қарудың салдарынан құрушылық-осылардың бәрі қауіптің өсіп келетіндігін, қазіргі әлемнің құлдырап өлуін баяндайды. Осыған қарамастан, Құдай сондай қауіпті жақдайларды болдырмауға уәде берді (9 шегіністі қара). Құдай өз өсиетін орындау үшін жақын арада біздің планетаны, Құдай Патшалықын орнату арқылы, түбірінен өзгерту үшін Исаны жіберуге тиіс.

Израилдің қайта өркендеуі.

Иса өзінің нышандар тізімін мынадай батыл мәлімдемесімен аяқтайды: “И тогда увидят Сына человеческого, грядущего на облаке с силою и славою великою” (Лк 21:27). Бұл аят Құдай алдында ары таза өмір сүретін, шоқынқан адамдардың жанын сергіте түседі. “Когда же начнет это сбываться, тогда восклонитесь и поднимите головы ваши, потому, что приближается избавление ваше” (Лк 21:28).

Иса осыған қосымша ретінде өзінің екінші келуі туралы көрегендікпен антыр жемісі түрінде былай деді: “Посмотрите на смоковницу и на все деревья: когда они распускаются, то, видя это, знаете сами, что уже близко лето. Так, и когда вы увидите то сбывающимся, знайте, что близко Царствие Божие (и, следовательно, второе пришествие Христа). Истинно говорю вам: Не прейдет род сей, как все это будет” (Лк 21:29:32). Біздің көктемде ақаштардың жапырақ шашқанына бақылау жасақанымыз бойынша, бізде жаз келеді немесе жыл мезгілі өзгереді деген интуитивтік сезім пайда болады. Осыған Ұқсас, “антыр ақашы” бұршік шаша бастақанда, біздерде біздің Ұрпақтар Исаның екінші келуін көреді деген сезім пайда болады. Антыр жемісін беретін ақаш- израил Ұлтының таураттық символы (Иои 1:7; Мик 7:1; Ос 9:10; Иер 24:12, ср. Иез 36:8). Исаның қайта

оралуы туралы ерекше белгі Израилдың қайта өркендеуіне жатады. Ұлт ретінде 1948 жылы қайта жаңаруы Израилдың өсуіне байланысты үлкен оқиқа, бұл осы контексте өте маңызды.

Болашақта Израилқа басып кіру.

Көпшілік таураттық көрегендіктер Израилқа ірі басып кіру болатындықын алдын-ала болжап отыр, ол болжам бойынша Исаның келуінің алдында болуға тиіс. 83 псалмде Израилды қоршақан халықтар бірігеді деп, мазмұндалып, былай делінген: “Пойдем, и истребим их из народов, чтобы не вспоминалось больше имя Израиля... возьмем себе во владение селения Божии (Пс 83:5,13). Мәселен, Израилқа ақырқы басып кіру болды делік, ол Израилдықтар Ұлт болып қалыптасқанда болады. Олай болса, олардың қазіргі Ұлт болып өркендеуі Израилқа соңқы басып кірудің алқы шарты еді. Тауратты мұқият оқыған адамдар Израилдың Ұлт болып қайта өркендеуінен көп жыл бұрын оның өркендейтіндігін болжақан болатын. (Мәселен, Джон Томас, Elrus “Israel”, алқаш рет 1848 ж. жарияланды. Баспадан қайта шыққан бұл кітаптарды баспадан алуға болады). Псалм 83-те айтылған интервенттердің ойлақаны, қазіргі арабтардың ойлақанымен дәп келер еді. Олар өздерінің Израилқа деген қасақылықын үнемі айтып отырды, сонымен бірге Исламның қасиетті қаласы Иерусалимді арабтарқа қайтаруын талап етеді. Псалмде интервенцияның соңы мен Құдай Патшалығының орнауы суреттелген (Пс 83:13-18).

Көптеген басқа көрегендіктер осындай оқиқаларды жүйелі түрде суреттейді: арабтардың және басқа қарсыластарының Израилқа басып кіруі бұқан Құдайдың араласуына әкеліп соғады, Исаны жіберіп Патшалық орнатады (Иез 38-40 тараулары; Дан 11:40-45). Уақыздарды терең оқып-үйрену, осыған ұқсас, шоқынудан кейінгі біздің рухани өсуіміздің маңызды бөлігін құрайды. Зах 14:2-4 аяты олардың ішіндегі ең анықы: “И соберу все народы на войну против Иерусалима, и взят будет город (Лк 21:24 салыстыр), разгроблены будут дома и обесчещены будут жены... тогда выступит Господь и ополчится против этих народов, как ополчился в день брани (т.е. он будет чудесным образом вовлечен в мировые дела, как это было ранее). И станут ноги Его в то день на горе Елеонской, которая перед лицом Иерусалима к востоку”.

Израилқа бұл Ұлы басып кіру қазір кез-келген уақытта болып қалуы мүмкін. әскери және саяси қимылдардың күн санап өсіп келе жатқан қарқынын ескере отырып, арабтардың Израилқа бақытталқан ракетасы

кез келген уақытта, міне, біз қазір осы жолдады оқып жатқан кезде, мүмкін атылып жатқан шықар. Дегенмен, Інжілде айтылқандай, біз оларқа басып кіргенше күтеміз деп ойлау дҰрыс болмас еді. Біз Исаның дәл сол уақытында келетінін дәл, нҰсқап айта алмаймыз, тек қана білетініміз, ол Израилге басып кіруімен тықыз байланысты, мҰндай басып кіру тез арада болып қалуы. Израилқа жаңа басып кіру болуы мүмкін, мҰны Тауратты оқып-үйренушілер білуге тиіс және Израилдың жақдайын ынта қойып бақылау керек. Біздер білеміз, бір кездерде ҚҰдай өз аяқымен Елеон тауына келуі ықтимал. ғйткені осы таудан Иса аспанқа кетті, солай оқан (тауқа) қайта оралады. “Сей Иисус, вознесшийся от вас на небо, придет точно таким же образом, как вы видели его восходящим на небо”, -дейді періштелер апостолдарқа, олар осы кезде тауда тҰрып, Алла тақаланың әмірін қадақалап тҰрқан еді (Деян 1:9-12).

Исаның қайта келуінің жақындықын біз байсалдылықпен бақалауымыз керек. Дүниежүзілік оқиқақа байланысты көрегендік, Исаның екінші рет қайта келу кезеңіне жақын, шоқыну арқылы өзін-өзі Исақа сенуге көндіргендерді қостау үшін берілген. Біздің ҚҰдайды тыңдауымызды біз Исаның келетіндігіне нақты сенімге деген қорқыныштан шықып тҰр деуіміз керек емес. “Только истинно возлюбившие явление Его” (2 Тим 4:8) будут вознаграждены. Адамзат тақдырының қиын-қыстау кезеңінде болуымыз куәлендіретін біздің жақдайымыз, сөзсіз біздің өмірімізге қысым жасамайды.

4 Қосымша: ҚҰдайдың әділеттілігі

Тауратты оқып жүргендерге ақыл-кеңес бергенде, сабақты аяқтауға жақындаған кезде көптеген нақты сұрақтар туындайтындығы анықталады. Оның бәрі ҚҰдайдың әділеттілігін анықтауға бақытталқан. Бірнеше мысалдар:

'ҚҰдай Інжілді оқу үшін адамдардың бәрін шақырмақаны әділетсіз!'

'ҚҰдай Адам мен Қауанақа күнә жасауға неге ерік берді және сонымен миллиард Ұрпақтарына қиындықты бастарынан кешіріп, азап шегуге көндірді?'

'Көне ісиетте ҚҰдай неге израилдықтарды өзінің халқы етіп таңдап алды, ал осындай мүмкіндікті барша адамға неге бермеді?'

ҚҰдаймен қандай қарым-қатынаста болқанымызқа қарамастан осындай проблемалар біздің бәрімізді толқандырады. Бұл сұрақтарды түсінуге қиын деп біздер ҚҰдайдың өсиеттерінен ауытқуымызқа болмайды. Исаның екінші келуіне толық жауап алмақанымыз сияқты осы сұрақтардың бәріне де біздер толық және анық жауаптар ала алмаймыз. Екі мың жыл кейін адам “көз жасын алып тұрып, күйінді”: “верую, Господи! Помоги моему неверию” (Мк 9:24) деп. Жеке тұлқаның осындай екіге бөлінуі бізде де бар; біздердің бір бөлігіміз сенеді, ал екінші бөлігі, “дінге сенбейтіндер” делінетіндер ҚҰдайдың көмегін өткір қажетсінеді, ұн қатпас үшін. Адам шоқынар алдында бірнеше күн, немесе апта бойы осындай күй кешеді, кейбір жақдайда ондай жақдай біздермен өмір бақи бірге болады.

Біздің “сенбейтіндігіміз” ҚҰдайға жоқарыда айтылған сұрақтар түрінде айтылады. ҚҰдайды әділетсіз және ықылассыз деп айыптауға болмайтындығына есеп беруіміз керек болады. Егер осылай жасасақ, онда біз Ерекше кҮдіретті ҚҰдайды біздің сезінуіміздің шегіне қарай пікір айтамыз. Яғни егер біз ҚҰдай болсақ, онда Алла Тақала сияқты емес басқаша қимыл жасақан болар едік дейміз. Бұл өзіміздің толық күнәлі екенімізді және ҚҰдайдың шексіз шыншылдығын бақаламақандығымыз болып табылады. Егер ҚҰдайдың жаңылыспайтыны шексіз емес болса, онда бүкіл тіршіліктің моральдық критеріі жоқ болады. Олай болса, жамандық пен жақсылықтың шын критеріі жоқ және дін мәнсіз болып қалады. Іздерінің шектелген пікірі мен дәлелі бола тұрып балалар үлкендермен қалай келіспесе, біз де, ҚҰдайдың балалары, өз әкемізбен келіспейміз. Бірақ мұның шеңберінен тыс, ит адаммен қандай қатынас жасаса, адамдар да

Құдаймен арақатынасын солай белгілейді. Иеремия Құдай жолын өтінді, бірақ Құдайды тереңірек білуге тырысып, ол шексіз дұрыс деп есептеп былай деді: “Праведен будешь ты, Господи, если я стану судиться с Тобою, и однако же буду говорить с Тобою о правосудии” (Иер 12:1; Пс 89:19,34,39,52 салыстыр). Құдай әділетсіз болуы мүмкін деп болжау біздің бойымызда бар белгілі бір құқықымызды, Құдай қалайда бұзады деген ой тудырады. Құдай бізді жаратушы және біздің шыдамдылық факторымыз екендігі біздің бойымызда белгілі бір құқық жоқ деген ұқым тудырады. Біз Оның шапақаттылығында күнәлі болғанда қана емес, үнемі боламыз. “Адам құқығы” адамзат тұжырымдамасы дегенді білдіреді, оны өзін өзі ақтау үшін өздері жасақан. Біз бұл әлемге құрдан-құр келдік, өмірден солай кетеміз. Ал біздің өмір сүргеніміз, бірдеңелерге ие болғанымыз, ол аз қана мерзім ішінде бізге берілген сый қана. Егер Құдай Онымен өте жақын туыстас болуға шақырса, біз қуана-қуана оны қабылдауға тиістіміз. Басқа адамдардың мұндай мүмкіндіктері жоқ деп Оның тілегін орындамау, Құдайды қатты ренжіту болып табылады.

Жаратылысымызға қарай біздің бәріміз хайуанаттарданбыз (Екк 3:18-20). Біз былай деп айта алар едік: “Почему избран человек для родства с Богом, а не какое-либо животное?”. Анық себебін біз түсіне алмаймыз, егер тіпті бізге ол жөнінде айтқан болса да. әлемнің жаратылысына да осындай шындық. Құдай материяны қалай жасады және оны таңқажайып аспан кеңестігіне қалай өзгертті осының бәрінің қылыми негізделген жауабын келешектен күту ләжімі. Сондықтан Құдай гзінің әлемді қалай жасақанын балаларға қана түсінікті тілмен суреттеді. Сондай-ақ осы қосымшаның басында айтылған моральды аспектілерге де қатысты. Осы кітапта бұл сұрақтар бойынша Таурат ілімін ашуға Ұмтылыс болды. Сонымен қатар, біздің санамыз Таураттың кейбір ережелерін қиын қабылдайды. Бұл Құдайдың емес, біздің проблема екенін мойындауға мәжбүрміз. Біздің ойымыз бірқатар жақдайда идеалды емес, кателесуге дайын тұрады. Сонымен қатар біздің ойлауымыз Құдаймен салыстырғанда, тепе-тең түсе бермейтіндігін мойындауымыз керек. Біздің пікіріміздің құбылысы тек бір адым артқа қана емес, басқа бақытта да бола алады. Осы себепті, Иса ұйреткендей, біздің пікірімізді Құдай Сөзі бойынша Оны түсінуге және Оның ойын өзіміздікі етуге тырысу керек.

Құдайдың жаратқандарының бәрі тамаша екенімен біз келісеміз. Біздің жаратушымыздан, сөзсіз, шындықтың лебі, Оның ісінде қолданылғандық барын сеземіз. Біздің өмірлік тәжірибеміз бойынша әлемде әділетсіздік пен қастандық әлі бар, осы үлкен проблема болып

табылады. Осының бәрі ҚҰдай ісінің әділетті екендігіне сенімсіздік тудырады. Ікіншіге орай, біздердің көпшілігіміз осыдан барып, ҚҰдайдың шындығына, тіпті Оның барлығына күмән келтіреміз. Ол өзінің Қасиетті Жазуында айтқандай, ҚҰдайдың ерекше шындығына сенімділігімізді айтуымыз керек, Оның жаратқандарындақы қастандықтың орнын біз түсінбейтіндігімізді білдіруіміз керек.

“Сокрытое принадлежит Господу Богу нашему, а открытое- нам и сынам нашим” (Втор 29:29). Інжіл- ол “ҚҰдай туралы не білу керек” деген сөз (Рим 1:19), осы сөз, біз білуге тиісті көп нәрселер бар екенін аңқартады. ҚҰдай Сөзінен біз бірқатар шындық принциптерді анық көре аламыз, сондай-ақ ҚҰдайдың сипатындақы басқа да көптеген ерекшеліктерді көреміз. Сонымен қатар Тәңірдің жолдары туралы көптеген басқа да “қҰпия қҰбылыстар” да баршылық. Олай болса, Павел былай дей алды: бір мақынада ол Исаны және ҚҰдайды таныды, қаншалықты мүмкін болғанша (2 Тим 1:12; 2 Кор 5:16; Гал 4:9; Евр 10:30; 1 Ин 2:13) және ерекше өзінің ҚҰдайды сұю түйсігі арқылы және өзінің Оқан деген сезімі арқылы (1 Ин 4:7,8), ал басқа мақынада ол “оның бір бөлшегін таныды” (1 Кор 13:9,12), “Оны тану үшін және Оның қайта тірілу күшін” тану үшін Исаның келуін аңсады (Фил 3:10).

Ійткені, көпшілік жақдайда біз Қасиетті Жазу бойынша еске алып ҚҰдайдың әділдігі туралы айтамыз, кейде біз Оның Патшалығының келуін асықа күтеміз, ақырлап келгенде Оның әділдігінің сипаттары қарапайым болып көрінеді, олай болса Оның адамдары оларды қуана қарсы алады және сүйетін болады. Міне, сонда біздің жарамыз жазылады, қазір ҚҰдайы адамдарды - интеллектуалды, моралды және еті тірі адамдарды осылай толқандырады: “Теперь мы видим как бы сквозь тусклое стекло, гадательно, тогда же лицом к лицу; теперь знаю я отчасти, а тогда познаю, подобно, как я познан” (1 Кор 13:12,13)